PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 2005. devet redovitih i jednu izvanrednu sjednicu. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

1. sjednica 26. siječnja

- Predsjedništvo je odlučilo da će se Redovita skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti radi usvajanja izvješća o radu Akademije u 2004., održati 31. ožujka 2005.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju predsjednika Hrvatske akademije akademika Milana Moguša o pripremama za održavanje Svečane sjednice Hrvatske akademije posvećene obilježavanju 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera.

Na Svečanoj sjednici o liku i djelu Josipa Jurja Strossmayera govorit će predsjednik Akademije, a sjednica će biti popraćena prigodnim umjetničkim programom.

Nakon Svečane sjednice uslijedit će otvorenje tematske izložbe slika, koje je biskup Strossmayer darovao Strossmayerovoj galeriji starih majstora i izložbe knjiga o Josipu Jurju Strossmayeru.

- Nakon uvodnih napomena tajnika prof. dr. sc. S. Kaštele Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Koordinacijskog odbora da se ranije predloženi financijski plan Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 2005. u iznosu od 79.180.000,00 kuna, uveća za 6.680.000,00 kuna, tako da ukupno planirana sredstva iznose 85.860.000,00 kuna.

Hrvatskoj akademiji su iz Državnog proračuna za 2004. bila osigurana sredstva za podmirenje obveze uplate doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje na redovite mjesečne nagrade akademika za godinu 2003. i 2004. Kako odobrena sredstva nisu utrošena u cijelosti za naznačenu namjenu, na temelju suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i više ministarstava, Središnji ured Porezne uprave i pomoćnik ministra financija suglasili su se da Hrvatska akademija ostatak sredstava u iznosu od 6.680.000,00 kuna može koristiti u 2005. za rekonstrukciju i uređenje zgrade Kemijskog laboratorija na Strossmayerovom trgu 14 u Zagrebu, ukoliko ih unese u financijski plan Akademije za godinu 2005. Slijedom iznesenog Predsjedništvo je donijelo gore navedenu odluku o uvećanju financijskog plana Akademije za godinu 2005.

Kako bi se ubrzali radovi na uređenju zgrade Kemijskog laboratorija potrebno je inzistirati na hitnom preseljenju nastavnog osoblja i studenata u novi objekt na Horvatovcu.

- U vezi s odredbom iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine 177/2004.), kojom se redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti oslobađaju obveze plaćanja doprinosa i poreza na stalne mjesečne nagrade koje primaju temeljem posebnog propisa, Predsjedništvo je donijelo odluku o isplaćivanju funkcionalnog dodatka zamjenicima tajnika razreda, s početkom isplate od 1. siječnja 2005., u iznosu od 15% funkcionalnog dodatka predsjednika.

Donošenjem dopune citiranog Zakona nastali su uvjeti da se zamjenicima tajnika razreda može isplaćivati funkcionalni dodatak. Predloženi iznos jednak je iznosu funkcionalnog dodatka koji se isplaćivao zamjenicima tajnika razreda do 20. ožujka 2003., temeljem Odluke Predsjedništva Akademije od 23. siječnja 1997.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Koordinacijskog odbora da se dopuni članak 9. *Uputa o postupanju u slučaju smrti člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, od 16. prosinca 1999., te se sljedeći tekst dodaje kao stavak 5. istog članka:

Na komemorativnom skupu u pravilu govor drže tajnik odgovarajućeg Akademijinog razreda i jedan redoviti član Akademije, odnosno osoba koja nije član Akademije ali je bila blizak suradnik preminulog redovitog člana.

Tu dopunu Predsjedništvo je donijelo zato da bi se ujednačio tijek komemorativnih skupova, koji se održavaju na obljetnicu smrti Akademijinih redovitih članova. Predsjedništvo je zaključilo da će se predložiti promjene u sadržaju i izgledu spomenice koja se posvećuje preminulom redovitom članu, te je zadužilo akademika Nikolu Batušića da izradi prijedlog dopune.

- Predsjedništvo je, temeljem prijedloga Koordinacijskog odbora, odlučilo da će se redovite sjednice Predsjedništva u pravilu održavati svake posljednje srijede u mjesecu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje Otvoreno pismo o nezadovoljstvu Akademije radom Hrvatske televizije od 3. siječnja 2005., koje je predsjednik Hrvatske akademije akademik Milan Moguš uputio predsjedniku Sabora Republike Hrvatske gospodinu Vladimiru Šeksu.

Sadržaj pisma daje se u cijelosti.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti na sjednici svoje Skupštine održane 29. prosinca 2004. izrazila je nezadovoljstvo odnosom Hrvatske radiotelevizije prema radu Akademije, najviše znanstvene i umjetničke ustanove u Republici Hrvatskoj.

Neposredan je povod za ovo nezadovoljstvo odnos HTV-a prema jednom od središnjih događaja u ovoj godini, kako za našu Akademiju tako i za najširu znanstvenu i kulturnu javnost. Riječ je o svečanom obilježavanju 190. godišnjice rođenja i 100. obljetnice smrti utemeljitelja i velikog dobrotvora Akademije đakovačkoga i srijemskog biskupa Josipa Jurja Strossmayera. S tim u vezi Hrvatska se akademija još potkraj mjeseca svibnja 2004. pismom obratila glavnom ravnatelju HTV-a s prijedlogom da HTV, u suradnji s Akademijom, realizira dokumentarni film o životu i radu biskupa Strossmayera. Odgovor na tu inicijativu, i to tek nakon nekoliko pisanih požurnica, dobili smo krajem mjeseca studenoga prošle godine, dakle nakon punih šest mjeseci čekanja.

Drugi slučaj ignorantskog odnosa prema Hrvatskoj akademiji i njenim članovima, a ponajviše prema javnosti čest je slučaj neobavještavanja o smrti pojedinih članova Akademije u središnjem dnevniku HTV-a. Najnoviji je primjer takva neprofesionalnog ponašanja neobjavljivanje informacije o smrti akademika Siniše Trive, istaknutog redovitog člana Hrvatske akademije, dugogodišnjeg profesora Pravnog fakulteta i profesora emeritusa zagrebačkog Sveučilišta u informativnim

emisijama HTV-a. Na slične primjere takva ponašanja HTV-a upozorila je Hrvatska akademija potkraj 2003. godine pismom upućenom glavnom ravnatelju u kojem je navedeno nekoliko slučajeva nepoštivanja prethodno postignutog dogovora između rukovodstava Akademije i HTV-a prema kojemu će HTV na kvalitetniji način pratiti cjelokupni rad Akademije.

Na spomenutoj Skupštini Akademije izraženo je i mišljenje kako takav neprihvatljiv odnos HTV nije usmjeren samo prema Hrvatskoj akademiji kao instituciji, nego općenito prema znanosti, obrazovanju i kulturi. Tako je npr. spomenuto ukidanje Školskog programa te komercijalizacija znanstvenog i obrazovnog programa na HTV-u, što nije u skladu s nastojanjima, prvenstveno naše Akademije, da Hrvatska postane društvo temeljeno na znanju. Postavlja se pitanje znači li ovakva orijentacija da HTV želi napustiti zadanu funkciju javne televizije, što bi moglo otvoriti i druga pitanja takve transformacije.

Poštovani gospodine predsjedniče, kako je Sabor Republike Hrvatske donio Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji on je, po našem mišljenju, odgovoran i za njegovo provođenje. Budući da su u kulturnoj javnosti sve prisutnije ocjene da HTV ne provodi zadana programska načela i obveze, posebno u djelu odgovarajuće zastupljenosti informativnoga, kulturnog i obrazovnog sadržaja, nego pokazuje tendenciju prerastanja u komercijalnu televiziju, obraćamo Vam se ovim otvorenim pismom, nudeći i našu pomoć u promjeni postojećega neprihvatljiva stanja.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju Akademijinog Koordinacijskog odbora o potpisivanju trostranog Ugovora o djelovanju Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu, između Hrvatske akademije, Varaždinske županije i grada Varaždina, kojim je regulirano financiranje rada tog Zavoda.

- Predsjedništvo je podržalo prijedlog predsjednika akademika M. Moguša, da predsjednik Islamske Republike Irana Njegova Ekselencija Mohammad Katami za vrijeme posjeta Republici Hrvatskoj održi predavanje u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije.

Istom prigodom potpisat će se Sporazum o znanstvenoj suradnji između Akademije znanosti Islamske Republike Irana i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Predviđa se da će predsjednik Katami prilikom istog posjeta uručiti predsjedniku Hrvatske akademije akademiku Milanu Mogušu "Skulpturu mira", čiji se izvornik nalazi u zgradi UNESCO-a u Parizu.

- Predsjedništvo je primilo informaciju o pogrebu akademika Ede Murtića i ocijenilo neprihvatljivim ponašanje organizatorâ pogreba, koji tajniku Razreda za likovne umjetnosti akademiku Anti Vulinu nisu omogućili da na pogrebu održi govor kojim bi se oprostio od akademika Ede Murtića u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Razreda za likovne umjetnosti, kojemu je pripadao.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Koordinacijskog odbora da se Akademijinim djelatnicima mr. sc. Dubravki Kisić i Suzani Jukić, koje nemaju riješeno stambeno pitanje, iznajmi po jedan manji ispražnjeni stan, oba u Akademijinom vlasništvu, bez prava otkupa, i pod drugim uobičajenim uvjetima najma Akademijinih stanova. Mr. sc. Dubravki Kisić iznajmit će se stan u Hebrangovoj 1, a Suzani Jukić stan u Križanićevoj ul. br. 3.

- Predsjedništvo je podržavajući prijedlog svog Razreda za društvene znanosti, zaključilo Odboru za imenovanje naselja, ulica i trgova predložiti da se u gradu Zagrebu jedna ulica nazove imenom akademika Jakova Sirotkovića (7. XI. 1922. - 31. X. 2002.).

Prof. dr. sc. Jakov Sirotković diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirao, a specijalizirao je na Londonskoj ekonomskoj školi, na sveučilištu u Manchesteru i na kalifornijskom Sveučilištu u Berkeleyu. Bio je

plodan znanstveni stvaratelj, koji se naročito istakao na polju makroekonomske analize. Tiskano mu je 37 knjiga i preko 160 znanstvenih radova.

Uz dužnost profesora na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, na kojoj je i umirovljen godine 1991., prof. dr. sc. Jakov Sirotković obavljao je i dužnost rektora Zagrebačkog sveučilišta, osnivača i direktora Ekonomskog instituta Zagreb, člana Komiteta za planiranje razvoja Ujedinjenih naroda, te glavnog i odgovornog urednika časopisa Ekonomist.

Godine 1975. prof. dr. sc. Jakov Sirotković izabran je za redovitog člana tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, a od 1978. do 1991. bio je njezin predsjednik. Kao predsjednik Akademije ostavio je dubok trag na njezin cjelokupni rad, razvitak i orijentaciju.

Uz navedeno, akademik Jakov Sirotković bio je i cijenjeni javni djelatnik, nositelj niza odgovornih društvenih i državnih funkcija.

- Predsjedništvo je, na prijedlog Razreda za društvene znanosti, izabralo akademika Jakšu Barbića za člana i predsjednika Odbora za Statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na upražnjeno mjesto nakon smrti akademika Siniše Trive.

- Predsjedništvo je, temeljem prijedloga Razreda za društvene znanosti umjesto akademika Vladimira Iblera, izabralo akademika Davorina Rudolfa za člana Odbora za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je, nakon uvodnog izlaganja akademika Ž. Kućana, predsjednika Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode, raspravljalo o zaključcima sa zajedničkog sastanka Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i Znanstvenog vijeća za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana Hrvatske akademije, od 7. prosinca 2004., pod naslovom *Ekološki aspekti projekta Družba-Adria*, te o zaključcima 1. redovite sjednice Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti od 18. siječnja 2005., o istom problemu.

Nakon provedene rasprave Predsjedništvo je podržalo zaključke sa zajedničke sjednice Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i Znanstvenog vijeća za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana. Predsjedništvo moli zainteresirane razrede te druga znanstvena vijeća da razmotre opravdanost pristupanja Republike Hrvatske projektu *Družba-Adria*.

- Predsjedništvo se suglasilo s potpisivanjem Sporazuma o suradnji između Švedske kraljevske akademije književnosti, povijesti i antike (Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities) i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za filološke znanosti da se prof. dr. Milena Žic-Fuchs, član suradnik, imenuje predstavnikom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Stalnom odboru za humanističke znanosti Europske znanstvene zaklade.

- Predsjedništvo je temeljem prijedloga Razreda za likovne umjetnosti imenovalo akademika Velimira Neidhardta za predsjednika Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju o održanom znanstvenom skupu *Fra Andrija Kačić Miošić i kultura njegova doba*, koji je održan pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora, od 3. do 7. studenog 2004., u Zagrebu, Sinju, Makarskoj, Mostaru, Bristu i Zaostrogu.

Predsjedništvo se, na prijedlog Odbora za obilježavanje obljetnice fra Andrije Kačića Miošića, suglasilo s predloženim sastavom Uređivačkog odbora za objavljivanje djela fra Andrije Kačića Miošića.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti da taj Razred bude pokrovitelj XIX. hrvatskog skupa kemičara i kemijskih inženjera, koji će se održati od 24. do 27. travnja 2005. u Opatiji.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za prirodne znanosti da taj Razred bude pokrovitelj znanstvenog skupa 2. *kongres hrvatskih genetičara s međunarodnim sudjelovanjem*, koji će se održati od 24. do 27. rujna 2005. u Supetru na Braču, u organizaciji Hrvatskog genetičkog društva.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za medicinske znanosti da taj Razred bude pokrovitelj *5. hrvatskog kongresa o aterosklerozi*, koji će se održati od 21. do 24. rujna 2005. u Zadru.

- Predsjedništvo je, nakon provedenog postupka, izabralo Jasenku Ferber-Bogdan u stručno zvanje stručnog suradnika za znanstveno polje znanost o umjetnosti (likovne umjetnosti) u području humanističkih znanosti.

2. sjednica 23. veljače

- Predsjedništvo je razmatralo rezultate financijskog poslovanja Hrvatske akademije prema završnom računu za godinu 2004. i nakon provedene rasprave prihvatilo sljedeći završni račun:

Ukupno ostvareni prihodi	76.692.641,65 kn
Ukupno ostvareni izdatci	68.109.420.70 kn
Razlika – višak prihoda	8.583.220,95 kn

Iskazani višak prihoda nad rashodima ostvaren je na Akademijinim projektima čija se realizacija prenosi i na iduću godinu, te se ne smatraju neutrošenim, već rezerviranim sredstvima, pa se stoga ne bi trebala vratiti Državnom proračunu.

Izvješće o financijskom poslovanju i Završni račun za 2004. uputit će se na potvrdu Skupštini Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je, nakon uvodnog izlaganja ravnatelja Zaklade prof. dr. sc. S. Kaštele, prihvatilo izvješće Upravnog odbora Zaklade o njezinu financijskom poslovanju u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2004. te prihvatilo sljedeći Završni račun:

Ukupno ostvareni prihodi	3.951.599,16 kn
Ukupno ostvareni izdatci	1.082.577,05 kn
Razlika – višak prihoda	2.868.982,11 kn

Na dan 31. prosinca 2004. Zaklada je raspolagala sredstvima kod Privredne banke d. d. Zagreb prema ugovorima o nenamjenskim kunskim depozitima uz valutnu klauzulu u iznosu od 2.630.124,61 eura odnosno 20.175.685,88 kn, sredstvima na deviznom računu u iznosu od 28.686,89 američkih dolara odnosno 161.766,29 kn, te sredstvima na žiroračunu u iznosu od 2.618.814,35 kn.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Koordinacijskog odbora da se u tekst Privremenog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica i stručnih službi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, od 27. siječnja 1999., uvrste sljedeće izmjene i dopune:

1. iz naziva Pravilnika briše se prva riječ: "privremeni", tako da njegov puni naziv glasi: Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica i stručnih službi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti;

2. u članku 8. pod novom točkom 11. upisuje se grješkom u pisanju ispušteni naziv postojećeg Kabineta, čiji novi dopunjeni naziv glasi: Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i za njihovu primjenu "Juraj Križanić";

3. u članku 8. mijenjaju se redni brojevi jedinica koje su u postojećem tekstu navedene pod rednim brojevima 11. do 18., tako da iste jedinice, navedene istim redoslijedom dobivaju nove redne brojeve od 12. do 19.;

4. u članku 8. pod rednim brojem 19. briše se postojeći naziv ukinutog Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva u Zagrebu.

Ovlašćuje se stručna služba da izradi pročišćeni tekst Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica i stručnih službi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je podržalo prijedlog Koordinacijskog odbora kojim se od Ministarstva kulture Republike Hrvatske traži da u članku 200. Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti prirode unese izmjenu po kojoj bi Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti zaštitu i upravljanje Arboretumom Trsteno provodila ne samo u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, već ponajprije u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Usvajanjem predložene izmjene ostale bi na snazi odredbe o organizaciji, ustroju, upravljanju, djelovanju i financiranju Akademijine ustrojstvene jedinice Arboretuma, a u zaštiti i upravljanju Arboretumom na odgovarajući način primijenile bi se odredbe Zakona o zaštiti prirode.

Akademik P. Šimunović predložio je da se razmisli o promjeni naziva Arboretum Trsteno u Arboret Trsteno što je više u duhu hrvatskog jezika.

- Predsjedništvo je na prijedlog Koordinacijskog odbora donijelo zaključak prema kojem Akademijini razredi, znanstvena vijeća, odbori i povjerenstva te organizacijske jedinice Hrvatske akademije svoje stavove i zaključke ne mogu objavljivati u sredstvima javnog priopćavanja kao stavove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prije nego ih na svojoj sjednici potvrdi Predsjedništvo Hrvatske akademije.

- Akademik M. Moguš, predsjednik Hrvatske akademije upoznao je članove Predsjedništva s nekim aktivnostima Koordinacijskog odbora između dviju sjednica Predsjedništva, i to:

- o razgovoru članova Koordinacijskog odbora Hrvatske akademije s rukovodstvom Hrvatske radiotelevizije. Sastanku je prisustvovao i Zdenko Ljevak, predsjednik Vijeća

HRT-a. Sastanak je protekao u nastojanju i želji obiju strana da HRT na kvalitetniji i bolji način prati znanost i umjetnost u cjelini, a u tom sklopu i rad Hrvatske akademije. Predstavnici HRT-a potvrdili su da će pravodobno završiti dokumentarni film o J. J. Strossmayeru. Za svog koordinatora koji će u ime Akademije neposredno surađivati s HRT-om određen je akademik S. Cvetnić, glavni tajnik;

- o nastojanju Koordinacijskog odbora da se na kvalitetniji način riješi problem osiguranja violine *King*. S tim u vezi održan je sastanak s glavnim direktorom Croatia osiguranja gospodinom Hrvojem Vojkovićem na kojemu je predloženo da Croatia osiguranje preuzme osiguranje violine na njenu procijenjenu vrijednost, a da se ta premija osiguranja smatra utemeljiteljskim doprinosom Zakladi Hrvatske akademije.

- Nakon uvodnog izlaganja akademika P. Šimunovića, tajnika Razreda za filološke znanosti, Predsjedništvo je jednoglasno prihvatilo prijedlog tog Razreda o položaju hrvatskog jezika kao stav Hrvatske akademije o hrvatskom jeziku i njegovom položaju u društvu.

Predsjedništvo je odlučilo Akademijine stavove o hrvatskom jeziku uputiti sredstvima javnog priopćavanja i tiskati u posebnoj Akademijinoj publikaciji.

- Predsjedništvo nije prihvatilo prijedlog Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti za opoziv Dalibora Marijanovića, dipl. ing., iz sastava Nacionalnog vijeća za znanost, kao ni zahtjev da se ponište odluke tog vijeća koje je ono donijelo od imenovanja u Hrvatskom saboru.

Članovi Predsjedništva izrazili su veliko nezadovoljstvo s još jednim zahtjevom Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, koji bitno odstupa od prakse i dobrih običaja u Akademiji. Osim toga, potpuno je neprihvatljivo da Raz-

red zahtijeva od predsjednika Akademije da u ime Akademije potpiše unaprijed pripremljeni tekst, bez prethodne rasprave i odluke Predsjedništva Akademije, a ponajmanje zahtjeve upućene predsjedniku Hrvatskog sabora koji, prema mišljenju Predsjedništva, nisu utemeljeni na odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

- Predsjedništvo je prihvatilo informaciju o međunarodnoj suradnji koju je podnijela potpredsjednica akademkinja Alica Wertheimer-Baletić. Ona je upoznala članove Koordinacijskog odbora sa zaključcima nedavno održane sjednice Odbora za međunarodnu suradnju, te da će se početkom ožujka održati tematska sjednica Odbora posvećena suradnji Hrvatske akademije s Europskom znanstvenom zakladom. Akademik M. Moguš, predsjednik Akademije upoznao je članove Predsjedništva s inicijativom Izraelske akademije za suradnju s našom Akademijom.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti da taj razred bude pokrovitelj 12. hrvatsko-slovenskog kristalografskog sastanka, koji će se održati od 15. do 18. lipnja 2005. u Vrsaru.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu da se znanstveni skup *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog razvoja sjeverozapadne Hrvatske* održi 20. i 21. listopada 2005. u Varaždinu.

Skup će se održati u organizaciji Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu i Znanstvenog vijeća za promet Hrvatske akademije. U suorganizaciji znanstvenog skupa sudjelovat će Hrvatska gospodarska komora, Varaždinska županija i Grad Varaždin, Međimurska županija i Grad Čakovec, Fakultet prometnih znanosti iz Zagreba i Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Znanstvenog vijeća za promet Hrvatske akademije da se znanstveni skup *Fakulteti i studiji prometnih znanosti Europe* održi 27. travnja 2005. u Zagrebu.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za filološke znanosti preuzme pokroviteljstvo nad skupom *Baština u rukopisu* koji se održava potkraj ožujka u Dubrovniku.

- Predsjedništvo je, temeljem prijedloga Razreda za likovne umjetnosti Hrvatske akademije imenovalo akademika Igora Fiskovića voditeljem Kabineta grafike Hrvatske akademije, na vrijeme od tri godine od dana imenovanja.

- Predsjedništvo je temeljem prijedloga akademika Miroslava Šicla, voditelja Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, imenovalo dosadašnje članove prof. dr. sc. Franju Ružu i prof. dr. sc. Slobodana Kaštelu za članove Znanstvenog vijeća Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru mr. sc. Ivane Polonijo u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje etnologije i antropologije u području humanističkih znanosti, do 1. ožujka 2010.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru Mislava Elvisa Lukšića u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje povijesti u području humanističkih znanosti, do 1. prosinca 2009.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru Zlatka Begonje u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje povijesti u području humanističkih znanosti.

- Akademik Dušan Bilandžić, tajnik Razreda za društvene znanosti, upoznao je Predsjedništvo s inicijativom Razreda o potrebi osnivanja novog Akademijinog znanstvenog vijeća koje bi se bavilo promišljanjem budućnosti, a činili bi ga predstavnici svih Akademijinih razreda.

- Predsjedništvo je odlučilo da će se Redovita skupština Hrvatske akademije, radi usvajanja izvještaja o radu Akademije u 2004., održati 31. ožujka 2005. u 17 sati u Akademijinoj palači.

- Predsjedništvo je primilo na znanje i podržalo Program obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera, koji je tiskan u posebnoj publikaciji.

Predsjedništvo je izrazilo posebno zadovoljstvo činjenicom da će se realizirati gotovo sva događanja koja je predvidio Odbor za obilježavanje 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera, a prihvatilo ih je Predsjedništvo Akademije.

Predsjedništvo se suglasilo i s prijedlogom programa Svečane sjednice posvećene obilježavanju obljetnica rođenja i smrti Josipa Jurja Strossmayera, koja će se održati na 100. obljetnicu smrti Josipa Jurja Strossmayera, 8. travnja 2005. s početkom u 12 sati u atriju Akademijine palače. Istoga dana navečer održat će se svečani koncert u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski".

- Predsjedništvo je utvrdilo program obilježavanja Dana Akademije, koji će se održati 29. travnja 2005. u 11 sati u Preporodnoj dvorani Akademijine palače Narodnoga doma.

Tom prigodom podijelit će se nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za godinu 2004.

- Predsjedništvo je, u skladu s odredbama Statuta Zaklade Hrvatske akademije, imenovalo članove Nadzornog odbora Zaklade akademike Dragutina Skoka, Rubena Radicu i Ivu Senjanovića, na vrijeme od tri godine od dana imenovanja.

- Akademik M. Moguš, predsjednik Akademije, upoznao je članove Predsjedništva sa željom gospodina Stjepana Mesića, predsjednika Republike Hrvatske, da se sastane s Akademijinim predstavnicima, koji bi ga tom prigodom upoznali s radom Akademije. Predsjedništvo je prihvatilo tu inicijativu kao i prijedlog da tom susretu nazoče svi članovi Predsjedništva. Prijam kod predsjednika Republike Hrvatske održat će se predvidivo u srijedu 20. travnja 2005.

- Predsjedništvo je raspravljalo o Nacrtu Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Rasprava se vodila na temelju Nacrta Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, kojeg je predložio Odbor za Statut, te uvodnog izlaganja akademika Jakše Barbića, predsjednika Odbora.

Prije prelaska na načelnu raspravu te raspravu o svakom članku Nacrta Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, Predsjedništvo je potvrdilo svoj zaključak sa sjednice održane 29. rujna 2004. prema kojem će se, u ovom trenutku, pristupiti izmjenama i dopunama samo onih odredaba Akademijina Statuta, koje je nužno promijeniti radi postizanja bolje organizacije i rada Hrvatske akademije. U temeljitoj raspravi o svakom članku Nacrta Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Statuta izvršene su samo manje izmjene u tekstu kojeg je predložio Odbor za Statut. Predsjedništvo, međutim, nije prihvatilo naknadno unijete prijedloge koji se odnose na naziv i ovlaštenja tajnika Akademije. O tome je donijet jednoglasan zaključak Predsjedništva s obrazloženjem da nema ni načelnih niti drugih razloga zbog kojih bi trebalo mijenjati postojeće odredbe, te da su poslovi i ovlaštenja glavnog tajnika i tajnika Akademije i u sadašnjem Statutu dovoljno jasno određeni.

Nakon iscrpne rasprave u kojoj su sudjelovali gotovo svi članovi Predsjedništva, Predsjedništvo je jednoglasno utvrdilo Nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je, na temelju uvodnog izlaganja akademkinje K. Kos, predsjednice Odbora za nagrade te prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije, jednoglasno donijelo odluku o dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za 2004. godinu, i to:

1. za područje *prirodnih znanosti i matematike* dodjeljuju se dvije nagrade:

- skupini suradnika: dr. sc. *Kreši Kadiji*, dr. sc. *Tomislavu Antičiću* i mr. sc. *Tatjani Šuši*, za znanstveno otkriće čestica s pentakvarkovskom strukturom, i
- prof. dr. sc. *Ivanu Bašiću* za znanstveni opus i istraživanja antiproliferativnog djelovanja pčelinjih proizvoda, koji potiskuju rast tumora i pojavnost metastaza

2. za područje *medicinskih znanosti* nagradu dobiva:

- prof. dr. sc. *Mirna Šitum* – za znanstvena dostignuća u primijenjenoj molekularnoj medicini, kliničkoj medicini i dermatološkoj onkologiji

3. za područje *filoloških znanosti* nagradu dobiva:

- prof. dr. sc. *Zef Mirdita* za knjigu: Vlasi u historiografiji, Hrvatski institut za povijest, Školska knjiga, Zagreb, 2004.

4. za područje *književnosti* nagradu dobiva:

- *Zvonimir Mrkonjić* za knjigu: Maslina u čistopisu, Altagama, Zagreb, 2004.

5. za područje *likovnih umjetnosti* nagradu dobivaju:
- arhitekti *Bojana Bojanić Obad-Šćitaroci* i *Mladen Obad-Šćitaroci* za knjigu: Gradski perivoji u Hrvatskoj u 19. stoljeću, Šćitaroci d. o. o., sunakladnik Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2004.

6. za područje *glazbene umjetnosti* nagradu dobiva:
- maestro *Krešimir Šipuš* za operu Mlada žena i cjelokupni umjetnički rad

7. za područje *tehničkih znanosti* nagradu dobiva:
- prof. dr. sc. *Zijad Haznadar* za cjelokupni znanstveni rad.

Predsjedništvo je povodom inicijative Odbora za nagrade Hrvatske akademije za izmjenom Pravilnika, odlučilo zamoliti Odbor da Predsjedništvu dostavi prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj kojima će predložiti preciznije kriterije za dodjelu Akademijine nagrade, kao i druge izmjene i dopune postupka donošenja odluka i oblika nagrađivanja.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Vesne Gamulin u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika za znanstveno polje filozofije u području humanističkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

4. sjednica 27. travnja

- Predsjedništvo je utvrdilo program obilježavanja Dana Akademije, koji će se održati 29. travnja 2005. u 11 sati u Preporodnoj dvorani Akademijine palače Narodnoga doma.

Tom prigodom podijelit će se nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za godinu 2004.

- Predsjedništvo je podržalo informaciju o nastavku obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera.

Posebno je upozoreno na neke programe koji će uslijediti:

- 10. svibnja 2005. u Đakovu će se svečano otvoriti Središnja biskupijska knjižnica i arhiv te Spomen knjižnica biskupa Josipa Jurja Strossmayera,

- završene su sve pripreme za održavanje međunarodnog znanstvenog skupa o Josipu Jurju Strossmayeru, koji će se održati 19. svibnja 2005. u Zagrebu, a 20. svibnja 2005. u Đakovu,

- 21. svibnja 2005. predviđa se u Osijeku svečano otvaranje Rondela velikana učenika Gimnazije u Osijeku s bistom biskupa Josipa Jurja Strossmayera, a kasnije nobelovaca Lavoslava Ružičke i Vladimira Preloga.

Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju da je 27. travnja 2005. Poglavarstvo grada Zagreba završilo obnovu spomenika biskupa Strossmayera, kao i cjelovito uređenje Strossmayerovog trga u Zagrebu.

Pojedini članovi Predsjedništva iznijeli su u raspravi kritičke opaske o dokumentarnom filmu Josip Juraj Strossmayer – biskup, domoljub, mecena i dobrotvor, koji je snimljen u produkciji Hrvatske radiotelevizije, a bio je emitiran u večernjem programu 11. travnja 2005., kao i na boju kamena postamenta restauriranog spomenika biskupa Strossmayera.

- Predsjedništvo je prihvatilo informaciju o posjetu izaslanstva Hrvatske akademije Slovenskoj akademiji znanosti in umetnosti, te potrebu da se što prije obnovi Protokol o znanstvenoj suradnji između dviju akademija, koji će sadržavati i popis zajedničkih projekata na području znanstvene i umjetničke suradnje, koji su od interesa za obje akademije.

- Predsjedništvo je usvojilo Pravilnik zaštite od požara, Aneks Pravilnika zaštite od požara za Arboretum Trsteno i Pravilnik o zaštiti na radu, koji su prilog ovog zapisnika i čine njegov sastavni dio te ih proslijedilo Akademijinim ustrojstvenim jedinicama radi primjene, a referadi za zaštitu od požara i zaštitu na radu radi izvršavanja radova naloženih citiranim pravilnicima i privicima.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest da su razredi temeljem javnog poziva predložili sljedeće kandidate Hrvatske akademije za:

- člana Nacionalnog vijeća za znanost: akademike Slavena Barišića i člana suradnika Gordana Družića;

- članove Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju: akademike Nikšu Stančića, Vlatka Silobrčića i Josipa Pečarića;

- članove Vijeća za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja: akademike Ivana Gušića i Borisa Kamenara i člana suradnika Božidara Jelčića.

U okviru te točke dnevnog reda Predsjedništvo je primilo na znanje pismo Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti od 20. travnja 2005. kojim se predlaže da Predsjedništvo zatraži autentično tumačenje Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, u dijelu koji se odnosi na sastav Nacionalnog vijeća za znanost.

Budući da je Predsjedništvo Akademije o sličnoj inicijativi Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti već raspravljalo na sjednici održanoj 23. veljače 2005. i jednoglasno zauzelo svoj stav o tom pitanju, zaključeno je da se o uvodno citiranom pismu ne raspravlja. Ukoliko Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti i dalje smatra da zakonom predviđeni način sastava Nacionalnog vijeća za znanost nije dobar, neka pokuša inicirati promjenu odgovarajućeg zakonskog članka.

- Predsjedništvo je odlučilo, u svezi s prijedlogom Razreda za filološke znanosti za uključivanje akademika Josipa Bratulića u Uredništvo edicije *Hrvatska i Europa*, zamoliti precizniju informaciju o tome predlaže li se akademika Bratulića kao člana Uredništva edicije *Hrvatska i Europa* ili samo za člana edicije *Hrvatska i Europa*, svezak IV.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru Ivana Šimića u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje uređivanje krajobraza u području humanističkih znanosti, na vrijeme od šest godina od dana izbora u zvanje.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru Maje Polić u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje povijesti u području humanističkih znanosti, na vrijeme od šest godina od dana izbora.

- Akademik B. Sokač, tajnik Razreda za prirodne znanosti, zamolio je razredne tajnike da se na sjednicama razreda razmotri inicijativa akademika V. Silobrčića o racionalizaciji časopisa u izdanju Hrvatske akademije te o prijedlogu akademika S. Gamulina o organizaciji internog skupa u Akademiji posvećenog kriterijima znanstvenog vrednovanja institucija, časopisa i pojedinaca.

- Akademik K. Ilakovac, tajnik Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti predložio je da se razmotri mogućnost stavljanja Akademijinih publikacija na elektroničku mrežu.

5. sjednica 25. svibnja

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest da je 9. svibnja 2005. potpisan Ugovor o osnivanju Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Bjelovaru. Ugovor su potpisali: akademik Milan Moguš, predsjednik, u ime Hrvatske akademije; gospođa Đurđa Adlešić, gradonačelnica, u ime grada Bjelovara; gospodin Damir Bajs, župan, u ime Bjelovarsko-bilogorske županije. Tim potpisivanjem završene su gotovo dvogodišnje pripreme na osnivanju nove Akademijine jedinice u Bjelovaru.

Ugovorom je predviđeno da će Zavod predstavljati znanstvenu djelatnost i umjetničko stvaralaštvo u gradu Bjelovaru i širem gravitacijskom području. Ugovorom je, nadalje, dogovoreno da će Akademija osigurati sredstva za plaću upravitelja te nagradu za rad voditelja Zavoda, dok će Županija i Grad osigurati sredstva za plaće ostalih zaposlenika, zatim sredstva potrebna za obavljanje djelatnosti Zavoda te nabavku osnovnih sredstava i inventara Zavoda. Isto tako Županija i Grad osigurat će poslovni prostor za sjedište i rad Zavoda kao i podmirivanje svih troškova poslovnog prostora Zavoda.

Privremeno sjedište Zavoda bit će u zgradi Županijske gospodarske komore, dok će stalno sjedište biti u sadašnjoj zgradi Poglavarstva grada Bjelovara.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akademika Slavka Cvetnića, glavnog tajnika o planu Koordinacijskog odbora da se na web stranici Hrvatske akademije objavljuju časopisi, radovi, publikacije, knjige i priručnici, koje objavljuje Hrvatska akademija.

Za početak na web stranici planira se objavljivanje bibliografskih podataka i sažetaka, za sve radove objavljenje u Akademijinim edicijama, a nakon toga, već ove godine na web stranici bi se predstavio Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (svi brojevi objavljeni tijekom godine). Planirane aktivnosti zahtijevaju poboljšanje tehničkih mogućnosti i zapošljavanje informatičara, kako bi se u suradnji s uredništvima Akademijinih časopisa na web stranici objavljivalo elektronsko izdanje članaka u istovjetnom formatu kao u časopisu. U slučaju postojanja računalnih zapisa, na web stranici bi se uvrstili i prije objavljeni radovi.

U vezi s uvrštenjem Akademijinih časopisa na popis časopisa s međunarodno priznatom recenzijom, koji će voditi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, akademik Cvetnić je izvijestio da Akademija još nije primila taj popis te je za sada nepoznato koji će Akademijini časopisi biti uvršteni u taj popis.

- Predsjedništvo je prihvatilo informaciju o obilježavanju 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera u Zagrebu, Đakovu i Osijeku.

Predsjedništvo je ocijenilo da je Hrvatska akademija do sada u cijelosti ispunila gotovo sve planirane zadatke vezane uz obilježavanje Strossmayerovih obljetnica.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za filološke znanosti da akademik Josip Bratulić bude članom likovnog uredništva edicije *Hrvatska i Europa* i suurednik IV. sveska iste edicije.

- Predsjedništvo je primilo na znanje izvješće akademkinje Alice Wertheimer-Baletić, potpredsjednice Hrvatske akademije, da je Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora na svojoj sjednici održanoj 20. svibnja 2005. razmatrao i jednoglasno prihvatio Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2004. Ocjenjujući pozitivno rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2004., Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu iznio je mišljenje da bi Hrvatska akademija trebala ubrzati rad na završetku edicije *Hrvatska i Europa*, zbog iznimne važnosti toga projekta.

- Predsjedništvo je podržalo inicijativu za uspostavu suradnje između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Nacionalne akademije za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske, posebno u pogledu zajedničkog nastupa prema Europskoj znanstvenoj zakladi (ESF).

S tim u vezi Predsjedništvo je u cijelosti podržalo promemoriju o razgovorima između predstavnika Hrvatske akademije i predstavnika Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske, od 5. travnja 2005.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest akademkinje A. Wertheimer-Baletić, potpredsjednice Akademije, o posjetu profesora Waltera Truett Andersona, predsjednika World Academy of Sciences and Arts. Posjet profesora Andersona imao je samo kurtoazni karakter, budući da naša Akademija nema suradnju s tom međunarodnom akademskom udrugom. Gospodin Anderson je u razgovoru spomenuo da će ta akademska udruga održati Opću skupštinu ove jeseni u Zagrebu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje izvješće akademika Pavla Dešpalja, potpredsjednika Akademije, koji je sudjelovao na svečanoj sjednici Berlinske akademije umjetnosti, koja je održana u Berlinu, od 20. do 22. svibnja 2005.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za tehničke znanosti da taj Razred bude pokrovitelj 2. međunarodnog znanstvenog simpozija: *Koridor V c kao euroregionalna poveznica na prometnom pravcu Baltik – Srednja Europa – Jadran*, koji će se održati od 11. do 12. studenoga 2005. u Osijeku.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za medicinske znanosti da taj Razred bude pokrovitelj *3. kongresa hrvatskih dermatovenerologa* s međunarodnim sudjelovanjem, koji će se održati od 18. do 21. svibnja 2006. u Splitu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest akademika Dušana Bilandžića o sjednici saborskog Odbora za obilježavanje 60. obljetnice pada fašizma i pripremama za svečanu sjednicu Hrvatskog sabora, koja će biti posvećena 60. obljetnici pobjede antifašističke koalicije i završetku II. svjetskog rata, koja će se održati 21. lipnja 2005. U nastavku akademik Bilandžić je izvijestio i o radu Vijeća za povijesne znanosti Hrvatske akademije koje će na istu temu pripremiti simpozij ove jeseni.

6. sjednica 1. srpnja

- Predsjedništvo je nakon iscrpne rasprave utvrdilo Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. U radu sjednice sudjelovao je i akademik Jakša Barbić, predsjednik Odbora za Statut.

Utvrđivanju Prijedloga Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, prethodila je rasprava o svakom članku Nacrta Odluke o izmjenama i dopunama Statuta, koji je Predsjedništvo Akademije prihvatilo na sjednici održanoj 30. ožujka 2005.

Predsjedništvo je i ovom prigodom potvrdilo svoj načelni zaključak prema kojemu će se u ovom trenutku pristupiti izmjenama i dopunama samo onih odredaba Statuta Akademije, donijetog 12. lipnja 1996., koje je nužno promijeniti radi postizanja bolje organizacije i rada Hrvatske akademije, te radi otklanjanja određenih nelogičnosti u postupku izbora novih članova Hrvatske akademije. Ovaj zaključak Predsjedništva prihvatila je i Skupština Hrvatske akademije na zasjedanju održanom 31. ožujka 2005.

O Nacrtu Odluke o izmjenama i dopunama Akademijina Statuta, izjasnili su se svi Akademijini razredi tijekom tromjesečne rasprave. Razred za društvene znanosti, Razred za filološke znanosti, Razred za likovne umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju te Razred za tehničke znanosti podržali su Nacrt jednoglasno i bez primjedaba. Razred za prirodne znanosti, Razred za medicinske znanosti i Razred za književnost podržali su Nacrt uz određene primjedbe dok jedino Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti nije prihvatio Nacrt Odluke.

Predsjedništvo je također upoznato da je Odbor za Statut na svojoj sjednici održanoj 24. lipnja 2005. razmotrio predočene mu prijedloge Akademijinih razreda za izmjene i dopune Nacrta Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, te donio odgovarajuće stavove. Predsjedništvo je prihvatilo sve stavove Odbora i ugradilo ih u Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Statuta.

Predsjedništvo je na vlastitu inicijativu dopunilo Nacrt novim člankom 6. u kojem se predlaže da će se Statutom predviđeni drugi krug glasovanja, ako zbog nedostatka kvoruma na Izbornoj skupštini ne bi mogao biti održan, ponoviti u nastavku te iste Skupštine.

Ostali prijedlozi i mišljenja pojedinih razreda nisu uključeni u ovaj Prijedlog zbog činjenice da neki od tih prijedloga nisu u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj akademiji ili nisu dobili širu potporu u Akademiji.

Od ukupno 16 prisutnih članova Predsjedništva za predloženi Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, glasovalo je 15 članova dok je jedan član bio protiv.

Predsjedništvo je na kraju zaključilo da će Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije s odgovarajućim obrazloženjem uputiti na donošenje Akademijinoj Skupštini.

- Predsjedništvo je primilo na znanje zaključak Hrvatskog sabora o prihvaćanju Izvješća o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2004., koji je Hrvatski sabor donio na 14. sjednici održanoj 3. lipnja 2005.

- Predsjedništvo je primilo na znanje suglasnost Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske od 31. svibnja 2005. o prihvaćanju programa suradnje između Hrvatske akademije i Europske znanstvene zaklade (ESF).

- Predsjedništvo je podržalo prijedlog Koordinacijskog odbora da se Akademijinoj zaposlenici Ankici Štampar, koja nema adekvatno riješeno stambeno pitanje, dade u najam jednosobni stan u Zagrebu, Hebrangova 1 (iznad garaže), koji je u Akademijinom vlasništvu, ukupne površine 40 m^2, koji će koristiti i njezin sin Željko Štampar, bez prava otkupa, i pod drugim uobičajenim uvjetima najma Akademijinih stanova.

- Akademik M. Moguš, predsjednik Akademije, upoznao je Predsjedništvo o razgovorima predstavnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, koji su održani 17. lipnja 2005. u palači Hrvatske akademije u Zagrebu.

U razgovorima o mogućnostima obnove suradnje između dviju akademija potvrđena je zainteresiranost Hrvatske akademije da na bilateralnoj osnovi surađuje sa svim akademijama ponajprije susjednih zemalja, a isto tako i s akademijama država nastalih nakon raspada bivše Jugoslavije. U tom nastojanju naša je Akademija potpisala ugovore o suradnji s akademijama Slovenije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Kosova, a spremna je to učiniti, pod određenim uvjetima, i s Crnogorskom akademijom s kojom su odnosi prekinuti potkraj 1991.

Predsjednik Crnogorske akademije akademik Momir Đurović naglasio je da bi se već i sam njihov dolazak u Zagreb, trebao smatrati manifestacijom dobre volje radi prevladavanja nesporazuma iz bliže povijesti, te da bi se konačno trebali okrenuti budućnosti, a eventualne kontroverze koje postoje prepustiti na rješavanje političkim predstavnicima Hrvatske i Crne Gore.

Na kraju je zaključeno kako u ovom trenutku nema novih elemenata koji bi omogućili da se odmah pristupi obnovi prekinutih odnosa.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akademika S. Cvetnića, glavnog tajnika, o službenom putu u Cavtat, Dubrovnik, Trsteno i Mostar, od 7. do 9. lipnja 2005.

Tijekom posjeta dubrovačkom području akademik Milan Moguš, predsjednik, akademik Slavko Cvetnić, glavni tajnik i prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, tajnik Akademije, posjetili su Bogišićevu zbirku u Cavtatu, Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, spomenik parkovne arhitekture Arboretum Trsteno te Mostar.

U Dubrovniku predstavnike Akademije primila je gospođa Dubravka Šuica, gradonačelnica grada Dubrovnika, koja je izrazila zadovoljstvo činjenicom da je na dubrovačkom području najveća koncentracija Akademijinih znanstvenoistraživačkih jedinica i obećala pomoć grada Dubrovnika radi još boljeg rada tih jedinica. U tom smislu obećala je da će osobno tražiti da barem za vrijeme ljetnih mjeseci bude u funkciji regionalni vodovod radi osiguranja dovoljnih količina vode Arboretumu u Trstenom.

Za vrijeme posjeta Arboretumu Trsteno obavljeni su razgovori s voditeljem Arboretuma akademikom Franom Kršinićem, upraviteljem Arboretuma i zaposlenicima, dok su se u Mostaru Akademijini predstavnici susreli s rektorom Sveučilišta i njegovim suradnicima.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akademika M. Moguša, predsjednika Akademije, o posjetu članova Koordinacijskog odbora uzoritom kardinalu Josipu Bozaniću, nadbiskupu zagrebačkom, kojom prigodom je uz protokolarni, dio razgovora posvećen i prijedlogu da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Zagrebačka nadbiskupija zajednički podignu spomenik Jurju Križaniću.

Načelno je dogovoreno da bi se spomenik Jurju Križaniću podigao u Zagrebu, pred dvorom Kaptol 7, gdje je Križanić boravio godine 1644./1645.

Nadbiskup Bozanić, koji se suglasio s izloženom inicijativom, predložio je osnivanje zajedničkog odbora Crkve i Hrvatske akademije, sa zadaćom vođenja aktivnosti vezanih uz postavljanje spomenika Jurju Križaniću.

Koordinacijski odbor je u navedeni zajednički odbor imenovao prof. dr. sc. Ivana Goluba, dopisnog člana Hrvatske akademije, inicijatora prijedloga o podizanju spomenika Jurju Križaniću, te akademike Andriju Mutnjakovića i Šimu Vulasa, na prijedlog Razreda za likovne umjetnosti.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju Koordinacijskog odbora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti o:

- izboru Damira Zagote, prof., u radni odnos i imenovanju na položaj upravitelja Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, i

- izboru mr. sc. Vedrane Juričić u radni odnos i imenovanju na položaj upraviteljice Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest akademkinje A. Wertheimer-Baletić, potpredsjednice Akademije, o pripremama Hrvatske akademije za uzvratni posjet Kineskoj akademiji društvenih znanosti. Poziv za ovaj posjet primljen je u listopadu prošle godine, tijekom boravka kineske delegacije u Republici Hrvatskoj.

Peteročlanu delegaciju Hrvatske akademije vodit će akademik Milan Moguš, predsjednik Akademije, predvidivo u listopadu 2005.

Tijekom posjeta delegacije naše Akademije predloženo je da se u Pekingu održi seminar na temu od interesa obiju akademskih zajednica. Planira se i sastanak delegacije naše Akademije s rukovodstvom Kineske akademije prirodnih znanosti, jednom od četiri kineske akademije. S tom Akademijom bi se potvrdio već izraženi interes za obnovom suradnje.

- Predsjedništvo je primilo na znanje pismo Razreda za filološke znanosti sa sjednice od 20. lipnja 2005. u kojemu se iznose primjedbe, o nekim sudovima akademika Adolfa Dragičevića u knjizi Svjetski izazov Hrvatskoj.

- Predsjedništvo je odlučilo vratiti Razredu za društvene znanosti na ponovno razmatranje prijedlog vezan uz objavljivanje knjige dr. sc. Ive Goldsteina o Franji Račkom: Ranosrednjovjekovna Hrvatska.

S obzirom na to da bi u knjizi dr. sc. Ive Goldsteina trebale biti objavljene opsežne rasprave Franje Račkoga, koje su sukcesivno već objavljivane u Radu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u razdoblju od godine 1884. do 1893., odobravanje tog zahtjeva predstavljao bi odstupanje od Akademijine tradicije da već objavljena svoja izdanja ponovno ne objavljuje.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za filološke znanosti da taj razred bude pokrovitelj *Četvrte dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama*, koja će se održati od 5. do 9. rujna 2005. u Dubrovniku.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za medicinske znanosti da taj razred bude pokrovitelj 7. *hrvatskog simpozija o aritmijama i elektrostimulaciji srca*, koji će se održati u 28. i 29. listopada 2005. u organizaciji Radne skupine Hrvatskog kardiološkog društva za aritmije i Međunarodnog kardiološkog društva za aritmije.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Nenada Vekarića u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika za znanstveno polje povijesti u području humanističkih znanosti, trajno.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Dubravke Hackenberger u znanstveno zvanje znanstvene savjetnice (I. izbor) za znanstveno polje prehrambene tehnologije u području biotehničkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Anice Bilić u znanstveno zvanje znanstvene suradnice za znanstveno polje znanosti o književnosti u području humanističkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o ponovnom izboru dr. sc. Gorane Doliner u znanstveno zvanje znanstvene suradnice za znanstveno polje znanosti o umjetnosti (muzikologija) u području humanističkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru mr. sc. Marija Novaka u suradničko zvanje asistenta za znanstveno polje arheologije u području humanističkih znanosti, na vrijeme do 13. studenoga 2010.

- Akademik I. Supičić obavijestio je Predsjedništvo da je prije nekoliko dana izišao iz tiska II. svezak edicije *Hrvatska i Europa* na francuskom jeziku, a da su

rukopisi II. i III. sveska na engleskom jeziku predani Školskoj knjizi, s time da je II. svezak i konačno lektoriran tako da ga se odmah može uzeti u postupak.

7. sjednica 28. rujna

- Predsjedništvo je odlučilo da će se Akademijina Izvanredna skupština, radi donošenja Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, održati 13. listopada 2005. u 18 sati u Akademijinoj palači.

- Nakon informacije prof. dr. sc. S. Kaštele, tajnika Akademije, Predsjedništvo je prihvatilo Prijedlog plana proračuna Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za razdoblje od godine 2006. do 2008., kojim se za osnovnu djelatnost Akademije i njezine Zaklade, za projekt *Hrvatska i Europa* te za kapitalne investicije planiraju ukupna sredstva u iznosima:

- 2006. godina	67.692.293,00 kn
- 2007. godina	69.168.684,00 kn
- 2008. godina	70.415.288,00 kn

Ta sredstva planirana su u skladu s mogućim povećanjem sredstava zadanih od strane Ministarstva financija i ne predstavljaju realne iznose potrebne za rad Hrvatske akademije.

- Nakon uvodne informacije akademika A. Vulina i tajnika prof. dr. sc. S. Kaštele, Predsjedništvo je prihvatilo informaciju o tijeku radova i utrošenim sredstvima za obnovu zgrade na Strossmayerovom trgu 14, koja se iz poslovnog prostora Kemijskog laboratorija Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, preuređuje za Knjižnicu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Zalažući se da građevinski i drugi radovi na sanaciji i adaptaciji predmetne zgrade što skorije otpočnu, i to u cijeloj površini zgrade, Predsjedništvo s obzirom na višegodišnje kašnjenje Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u preseljenju u novu zgradu, predlaže da se od tog fakulteta zatraži žurno iseljenje i predaja u posjed Akademiji svih poslovnih prostorija koje je taj fakultet koristio u predmetnoj zgradi.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju o pisanoj zahvali koju je predsjedniku Hrvatske akademije akademiku Milanu Mogušu osobno te Hrvatskoj akademiji uputila ravnateljica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje dr. sc. Dunja Brozović-Rončević, prigodom iseljenja Instituta iz Akademijinog poslovnog prostora u Zagrebu, Strossmayerov trg 2, koji je Institut koristio kao zakupnik.

U vezi s budućim korištenjem istog poslovnog prostora, Predsjedništvo je za sada donijelo načelni zaključak po kojemu bi se cijelo prizemlje trebalo vratiti na korištenje Arhivu Hrvatske akademije, uz obvezu da u njega preseli Orijentalnu zbirku iz Šenoine 6, kao i cjelokupnu arhivsku građu.

Predsjedništvo moli Koordinacijski odbor da za jednu od sljedećih sjednica izradi cjeloviti prijedlog korištenja Akademijinog poslovnog prostora na Strossmayerovom trgu 2.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za književnost da se 3. studenoga 2005., s početkom u 13 sati u velikoj dvorani Akademijine palače održi Svečana sjednica u prigodi stotoga rođendana akademika Dragutina Tadijanovića.

Svečanoj sjednici predsjedavat će akademik Milan Moguš, predsjednik Hrvatske akademije, a o životu i djelu akademika Dragutina Tadijanovića govorit će akademici Tonko Maroević i Ante Stamać.

Stihove akademika Dragutina Tadijanovića interpretirat će dramski umjetnici Nada Subotić i Zlatko Crnković.

- Predsjedništvo je, na temelju prijedloga Razreda za prirodne znanosti i mišljenja ostalih Akademijinih razreda u vezi s kriterijima za prosudbu znanstvenog rada, zaključilo da se osnuje radna skupina koja bi razmotrila kriterije za prosudbu znanstvenog rada.

Predsjedništvo Akademije odlučilo je zamoliti razrede da izaberu po jednog predstavnika u radnu skupinu kojom će rukovoditi akademik Stjepan Gamulin.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog predsjednika Znanstvenog vijeća za pomorstvo, predsjednika i tajnika Komisije za istraživanje i očuvanje hrvatske brodograđevne baštine da se materijal pod nazivom Metodologija i kriteriji za procjenu autentičnosti tradicijskog broda objavi kao Akademijino izdanje.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti i Razred za prirodne znanosti budu pokrovitelji znanstvenog skupa *Hrvatski prirodoslovci 14*, koji će se održati 14. i 15. listopada 2005. u Kninu.

- Akademik D. Bilandžić, tajnik Razreda za društvene znanosti, upoznao je Predsjedništvo da će se na prijedlog toga razreda 23. i 24. listopada 2005. održati znanstveni skup posvećen 60. obljetnici završetka Drugog svjetskog rata i padu nacifašizma. On je pritom izrazio određenu bojazan u pogledu opasnosti da se skup pretvori u svađu povjesničara budući da još danas ima malo pravih znanstvenih radova iz historiografije najranijeg vremena s jedne, dok s druge strane ima puno mitova i kultova ličnosti.

- Akademik D. Jelčić predložio je, a Predsjedništvo prihvatilo, da se od Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu zatraži informacija o nedavno održanoj raspravi u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti u kojoj su srpski akademici izrazili mišljenje da je proteklih 15 godina potvrdilo njihove teze o genocidnim Hrvatima.

- Akademik M. Zelić upoznao je članove Predsjedništva da će se u organizaciji Znanstvenog vijeća za naftu i drugih suorganizatora, početkom listopada u Zadru održati *Treći međunarodni skup s područja naftnog gospodarstva.*

- Akademik M. Moguš, predsjednik Akademije, zamolio je članove Predsjedništva, a naročito razredne tajnike da podsjete i zamole članove razreda da dođu na Akademijinu Izvanrednu skupštinu radi donošenja izmjena Akademijina Statuta, zakazanu za 13. listopada 2005., budući da je za održavanje te skupštine potrebna dvotrećinska većina svih Akademijinih članova.

8. sjednica 26. listopada

- Prije utvrđivanja dnevnog reda Predsjedništvo je upoznato da je poslije sazivanja ove sjednice, Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti uputio Skupštini i Predsjedništvu Akademije pismo 19. listopada 2005. u kojem navodi da Izvanredna skupština Hrvatske akademije održana 13. listopada 2005., nije prihvatila Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije.

Nakon kraće rasprave, Predsjedništvo je zaključilo, da naknadnu reakciju Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, smatra bespredmetnom, jer je eventualna osporavanja tijeka i rezultata glasovanja o Prijedlogu Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije, trebalo iznijeti na samoj Izvanrednoj skupštini.

Za ovaj zaključak glasovali su svi članovi Predsjedništva, osim jednoga glasa protiv.

- Predsjedništvo je načelno prihvatilo molbu Središnjeg državnog ureda za upravljanje imovinom od 7. listopada 2005., kojom se od Hrvatske akademije traži

da kao vlasnik polovice zgrade u Zagrebu, Demetrova 18 i Basaričekova 13 prepusti svoj suvlasnički dio Vladi Republike Hrvatske.

Umjesto prihvata ponuđene obveze Vlade da Akademiji nađe zamjenski prostor, Predsjedništvo je Središnjem državnom uredu predložilo da Vlada u zamjenu za suvlasnički dio predmetne zgrade Akademiji ugovorom osigura financijska sredstva potrebna za adaptaciju i uređenje zgrade u Zagrebu, na Strossmayerovom trgu 14, s rokom završetka uređenja od dvije godine i s daljnjom obvezom opremanja iste zgrade inventarom potrebnim za rad Knjižnice Hrvatske akademije.

Predsjedništvo je gornju načelnu odluku donijelo zato što je potreba za korištenjem poslovnog prostora u Demetrovoj 18 i Basaričekovoj 13 bitno smanjena nakon preseljenja Akademijinih jedinica iz Demetrove 18 u Gundulićevu 24, ocjenjujući nužnijom potrebu brzog završetka adaptacije zgrade i uređenja Knjižnice na lokaciji Strossmayerov trg 14, čime bi se Knjižnici i Akademijinim razredima osigurao primjeren prostor za rad. Vlasnik druge polovice zgrade u Demetrovoj 18 je Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zgrada je u potpuno neprimjerenom stanju te je nužno provesti opsežne graditeljske i konzervatorske radove, za što nijedan od vlasnika nije u mogućnosti osigurati potrebna sredstva.

- Predsjedništvo je zadužilo Odbor za Statut da na temelju Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prihvaćene na Izvanrednoj skupštini 13. listopada 2005., predloži izmjene i dopune Pravilnika o predlaganju i izboru članova Hrvatske akademije, koje treba uskladiti s odredbama izmijenjenog Statuta.

S obzirom na činjenicu da će se izbori za nove članove Akademije održati predvidivo u svibnju 2006., zamoljen je predsjednik Odbora za Statut akademik Jakša Barbić da što prije pripremi tekst izmjena i dopuna Pravilnika o predlaganju i izboru članova Hrvatske akademije, kako bi se novelirani Pravilnik mogao prihvatiti na Izvanrednoj skupštini, čije se održavanje planira sredinom prosinca ove godine.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju predsjednika Hrvatske akademije akademika Milana Moguša o posjetu izaslanstva Hrvatske akademije Kineskoj akademiji društvenih znanosti u Pekingu, Shanxi akademiji društvenih znanosti u Xianu, Kineskoj akademiji znanosti i Šangajskoj akademiji društvenih znanosti u Šangaju, u razdoblju od 16. do 24. listopada 2005. Potpunije izvješće o tome posjetu predočit će se Predsjedništvu na sljedećoj sjednici.

- Predsjedništvo je obaviješteno da je u Večernjem listu od 25. listopada 2005. objavljen tekst pod naslovom Opasan otpad u zgradi HAZU, u kojem se navodi da je u zgradi na Strossmayerovom trgu Kemijski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta nakon iseljenja ostavio gomilu opasnog kemijskog otpada. Tim povodom članovima Predsjedništva dana je pisana informacija o tome što su stručne službe Hrvatske akademije u posljednjih nekoliko godina poduzimale pripremajući se za preuzimanje tog objekta radi njegovog preuređenja u Knjižnicu Akademije. S tim u vezi posebno je naglašen nemar PMF-a da se na odgovarajući način zbrine opasni otpad, ali isto tako i napušteni uredski i laboratorijski inventar, što navodi na namjeru da se sve to ostavi na zbrinjavanju Hrvatskoj akademiji. To bi znatno povećalo troškove započetih radova te produžilo ugovorene rokove za izvedbu radova.

Ta informacija izazvala je živu raspravu članova Predsjedništva, koji su upozorili na veliku opasnost koja prijeti od kemijskog otpada, pa samim time i na potrebu hitnih mjera kako bi se sav opasni otpad koji se nalazi u zgradi na Strossmayerovom trgu 14 zbrinuo i preselio na neku drugu lokaciju izvan grada. Zaključeno je da se o ovom problemu odmah treba upoznati gospodin Milan Bandić, gradonačelnik grada Zagreba s molbom da se osobno angažira kako bi se opasni otpad što prije preselio na lokaciju izvan Zagreba.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest prof. dr. sc. S. Kaštele, ravnatelja Zaklade Hrvatske akademije, da je ta Zaklada 20. listopada 2005. potpisala s akademikom Dragutinom Tadijanovićem Ugovor o darovanju, na temelju kojega će akademik Tadijanović uplatiti Zakladi iznos od 750.000,00 kuna za života i prenijeti Zakladi autorska prava na svoja objavljena djela i radove, što će se izvršiti nakon njegove smrti.

Uplatom po navedenom Ugovoru akademik Tadijanović stiče status utemeljitelja Zaklade Hrvatske akademije, te će se njegovo ime uklesati na ploči utemeljitelja Zaklade Hrvatske akademije, koja se nalazi u atriju Akademijine palače.

Navedenim Ugovorom određeno je da će se darovana sredstva voditi kao zaseban Zakladni fond, koji će nositi ime *Nagrada Dragutina Tadijanovića*. Iz toga će se fonda svake godine dodjeljivati pjesnička nagrada pod nazivom *Nagrada Dragutina Tadijanovića*, dvije studentske stipendije te potpora za održavanje rodne kuće akademika Tadijanovića u Rastušju.

- Predsjedništvo je, na prijedlog Odbora za nagrade Hrvatske akademije, prihvatilo predloženi tekst natječaja za dodjelu nagrada Hrvatske akademije te zaključilo da će se taj tekst objaviti u Vjesniku i Novom listu.

Zadužuje se stručna služba da nakon objavljivanja natječaja o njegovom raspisivanju obavijesti sva sveučilišta u Republici Hrvatskoj, zatim Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, znanstvene institute te razrede Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je prihvatilo inicijativu Razreda za književnost za obilježavanjem 500. obljetnice rođenja hrvatskog književnika Marina Držića, koju je obrazložio akademik N. Batušić, tajnik Razreda.

S obzirom na to da će Razred za književnost biti temeljni nositelj stručnog dijela proslave unutar Akademije, zamolit će se Razred da Akademijinu Predsjedništvu predloži program obilježavanja obljetnice Marina Držića.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Jasmine Mužinić u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika za znanstveno polje biologije, u području prirodnih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Jadranke Mauch-Lenardić u suradničko zvanje i na radno mjesto višeg asistenta za znanstveno polje geoznanosti (geologija) u području prirodnih znanosti, na vrijeme od tri godine od dana izbora.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom akademika A. Vulina da se ubuduće na hrptu Ljetopisa napiše pored broja Ljetopisa i godina objavljivanja.

9. sjednica 30. studenoga

- Predsjedništvo je odlučilo da se redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije održi 28. prosinca 2005. u 11 sati u Akademijinoj palači.

Zasjedanje se saziva radi razmatranja planova rada Hrvatske akademije za godinu 2006. i donošenja pravilnika o izboru novih članova Hrvatske akademije. Nakon završetka Skupštine održat će se tradicionalni novogodišnji domjenak.

- Predsjedništvo je odlučilo sazvati Izbornu skupštinu 18. svibnja 2006. radi izbora novih Akademijinih članova.

Predsjedništvo je utvrdilo tekst obavijesti o izboru novih Akademijinih članova, koji je prilog ovog zapisnika i koji će se objaviti u prvom sljedećem broju Narodnih novina. Prema ovoj obavijesti u svim Akademijinim razredima birat će se do 15 redovitih, do 24 člana suradnika te do 9 dopisnih članova.

- Predsjedništvo je nakon uvodnih napomena tajnika prof. dr. sc. S. Kaštele u cijelosti podržalo pismo Akademijine Uprave upućeno gospodinu Ivanu Šukeru, ministru financija, u kojem se predlaže da se Hrvatskoj akademiji znanosti i

umjetnosti u Državnom proračunu Republike za 2005. odobri prenamjena sredstva, i to:

1. Na poziciji Ostali rashodi za zaposlene bila su osigurana sredstva za plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na redovite mjesečne nagrade redovitih članova Hrvatske akademije. Međutim, kako su u međuvremenu promijenjeni propisi kojim je Hrvatska akademija bila oslobođena plaćanja te obveze, to će na spomenutoj proračunskoj poziciji ostati nepotrošeno oko 7 milijuna kuna. Zbog toga se predlaže da se ta sredstva prenamjene za kapitalni projekt Adaptacije i uređenje zgrade na Strossmayerovom trgu 14.

Uz planirana sredstva u proračunu za 2006. u iznosu od 7.050.000,00 kuna koja su, prema najnovijim informacijama, u prijedlogu proračuna umanjena za 2 milijuna kuna, predložena prenamjena sredstava omogućila bi da se tijekom 2006. u najvećem dijelu završe građevinski i obrtnički radovi na toj građevini. Na taj bi način u sljedećim godinama, 2007. i 2008., trebalo osigurati manja sredstva od planiranih.

2. Na poziciji Plaće za zaposlene predvidivo će ostati neutrošen iznos od 1.700.000,00 kuna. To je posljedica činjenice da tijekom 2005. nisu rasle plaće zaposlenika, a isto tako i okolnosti da se neka potrebna radna mjesta u znanstveno-istraživačkim i stručnim jedinicama Akademije nisu mogla popuniti kvalitetnim kandidatima.

To se prije svega odnosi na popunjavanje nekih Akademijinih znanstveno-istraživačkih jedinica sa sjedištem izvan Zagreba (Dubrovnik, Split, Pula i Varaždin), s osobama izabranim u znanstvena zvanja, ali isto tako i za zaposlenje novih djelatnika koji bi pridonijeli unaprjeđenju Akademijine službe za međunarodnu suradnju, nakladničku djelatnost te informiranje.

S obzirom na izloženo, te da spomenuta radna mjesta nisu obuhvaćena proračunom za 2006., predloženo je da se dio nepotrošenih sredstava za plaće u iznosu od 800.000,00 kuna prenesu na račun Hrvatske akademije, dok bi se preostala sredstva u iznosu od 900.000,00 kuna prenamijenila za povećanje nakladničke djelatnosti Hrvatske akademije – pozicija Tisak knjiga, brošura i kataloga.

- Nakon uvodne informacije akad. M. Moguša, predsjednika Akademije, i napomena akad. J. Barbića, predsjednika Odbora za Statut, Predsjedništvo je na temelju odredbe članka 13. Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 13. listopada 2005., utvrdilo pročišćeni tekst Statuta Hrvatske akademije. Za predloženi pročišćeni tekst Statuta Hrvatske akademije glasovali su svi članovi Predsjedništva uz jedan suzdržan glas.

- Akademik M. Moguš ukratko je izvijestio o posjetu izaslanstva Hrvatske akademije kineskim akademijama, 17.-23. listopada 2005. i podsjetio da su svi članovi Predsjedništva primili iscrpno izvješće. Akademik N. Batušić pohvalio je ovo izvješće, ocjenjujući ga lijepim putopisom. Predsjedništvo je podržalo prijedloge da naša Akademija uspostavi suradnju s Kineskom akademijom znanosti te Šangajskom akademijom društvenih znanosti.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog suradnje s Nacionalnom zakladom za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

Predsjedništvo se suglasilo da će Nacionalna zaklada za znanost raspisivati programe potpore uključivanja hrvatskih znanstvenika u programe i projekte Europske znanstvene zaklade, obavljati proceduru prijave hrvatskih znanstvenika, realizaciju projekta, te odlučivanja oko financiranja. Hrvatska akademija u ovoj suradnji zadržava ulogu koordinatora djelatnosti između Europske znanstvene zaklade i Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

Predsjedništvo se nadalje suglasilo s osnivanjem zajedničkog tijela, koje će se sastojati od po dva člana Nacionalne zaklade za znanost i Hrvatske akademije,

koje će raditi na evaluaciji projekata. Predsjedništvo će imenovati članove zajedničkog tijela na idućoj sjednici Predsjedništva, predvidivo u siječnju 2006.

- Predsjedništvo je primilo na znanje obavijest o posjetu potpredsjednika i tajnika za vanjske poslove Britanske akademije profesora Nicholasa Manna te o potpisivanju Sporazuma o znanstvenoj suradnji Britanske akademije i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Predmet suradnje dviju akademija obuhvaća sljedeća znanstvena područja: antropologiju, arheologiju, demografiju, ekonomiju, povijest, povijest umjetnosti, humanu/socijalnu geografiju, međunarodne studije, pravo, lingvistiku, književnost, muzikologiju, filologiju, filozofiju, politiku, religiju, sociologiju i socijalnu psihologiju.

- Predsjedništvo je, na prijedlog razredâ, donijelo odluku o imenovanju voditelja Akademijinih jedinica na vrijeme od tri godine, i to:

1. akademika Tomislava Raukara u Odsjeku za povijesne znanosti
2. prof. dr. sc. Marina Zaninovića u Odsjeku za arheologiju
3. dr. sc. Tomislava Sabljaka u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti
4. dr. sc. Branka Hećimovića u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta
5. akademkinje Koraljke Kos u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe
6. dr. sc. Vladimira Đure Degana u Jadranskom zavodu
7. akademika Milana Heraka u Zavodu paleontologiju i geologiju kvartara
8. akademika Zvonimira Devidéa u Zavodu za ornitologiju
9. akademika Eugena Pusića u Kabinetu za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić"
10. akademika Žarka Dadića u Zavodu za povijest i filozofiju znanosti
11. akademika Petra Strčića u Zavodu za povijesne i društvene znanosti, Rijeka
12. akademika Franje Šanjeka u Zavodu za povijesne znanosti, Zadar
13. akademika Vladimira Stipetića u Zavodu za povijesne znanosti, Dubrovnik
14. prof. dr. c. Olge Šarc-Lahodny u Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik
15. akademika Frane Kršinića u Arboretumu Trsteno
16. akademika Dragana Dekarisa u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad Osijek.

- Predsjedništvo je na prijedlog Razreda za medicinske znanosti i osobni zahtjev akademika Dragana Dekarisa da se razriješi dužnosti predstavnika Hrvatske akademije u Inter Academy Medical Panel (IAMP-u) na njegovo mjesto u IAMP-u imenovalo akademika Daniela Rukavinu.

- Predsjedništvo Akademije predlaže IAMP-u da se akademik Daniel Rukavina izabere za člana Izvršnog odbora IAMP-a.

Predsjedništvo je zahvalilo akademiku Draganu Dekarisu na uloženom trudu i zalaganju u predstavljanju Akademije u IAMP-u.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za tehničke znanosti da se za obnašatelja dužnosti člana Predsjedništva Hrvatske akademije kojega bira Skupština iz sastava redovitih članova Akademije, a koje je ostalo upražnjeno smrću akademika Dragutina Fleša, imenuje akademik Stjepan Jecić.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o drugom izboru dr. sc. Ljiljane Krstulović na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika, za znanstveno polje kemijskog inženjerstva, u području tehničkih znanosti, bez obveze provođenja ponovnog izbora na znanstveno radno mjesto.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o drugom izboru dr. sc. Biserke Kulušić na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika, za znanstveno polje kemijskog

inženjerstva, u području tehničkih znanosti, bez obveze provođenja ponovnog izbora za znanstveno radno mjesto.

- Predsjedništvo je donijelo odluku o drugom izboru dr. sc. Antonije Bogner-Šaban na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika, za znanstveno polje znanosti o umjetnosti (teatrologija), u području humanističkih znanosti, bez obveze provođenja ponovnog izbora na znanstveno radno mjesto.
- Predsjedništvo je donijelo odluku o izboru dr. sc. Dejane Brajković u suradničko zvanje i na radno mjesto višeg asistenta za znanstveno polje geoznanosti (geologija) u području prirodnih znanosti, na vrijeme od tri godine od dana izbora.
- Predsjedništvo je donijelo odluku o ponovnom izboru dr. sc. Sanje Majer-Bobetko na znanstveno radno mjesto višeg znanstvenog suradnika, za znanstveno polje znanosti o umjetnosti (muzikologija), u području humanističkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.
- Predsjedništvo je donijelo odluku o ponovnom izboru dr. sc. Ennija Stipčevića na znanstveno radno mjesto višeg znanstvenog suradnika, za znanstveno polje znanosti o umjetnosti (muzikologija), u području humanističkih znanosti, na vrijeme od pet godina od dana izbora.

10. (izvanredna) sjednica 12. prosinca

- Nakon uvodne informacije akademika Jakše Barbića, predsjednika Odbora za Statut, Predsjedništvo je uz manje korekcije i dopune utvrdilo tekst pravilnika o predlaganju i izboru članova Hrvatske akademije. Za predloženi tekst Pravilnika glasovali su svi članovi Predsjedništva. Pravilnik će se dostaviti svim redovitim članovima uz poziv za Redovitu skupštinu 28. prosinca 2005. koja donosi konačnu odluku o usvajanju Pravilnika.

ZAKLADA
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Godina 2005. bila je jedna od najuspješnijih u pogledu rada i daljnjeg materijalnog jačanja Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Državnim proračunom Republike Hrvatske za godinu 2005. Zakladi Hrvatske akademije osigurano je 2.774.520,00 kuna, kao dio naknade koju je Vlada Republike Hrvatske obećala Akademiji za oduzete stanove. Nakon što su ta sredstva sukcesivno prenošena na račun Zaklade, tijekom 2005. oročena su kod Privredne banke Zagreb d.d., uz valutnu klauzulu i kamatu od 5,5%. S tim ulogom novčana imovina Zaklade iznosila je potkraj 2005. godine oko 950.000,00 kuna i 3,130.228,00 eura.

Upravni odbor Zaklade tijekom 2005. radio je u ovom sastavu:

- akademici Velimir Neidhardt, predsjednik, Ivo Perišin, Dionis Emerik Sunko, Andrija Kaštelan, Šime Spaventi, Milan Moguš, Mirko Tomasović, Pavle Dešpalj i Leo Budin, zatim Nadan Vidošević, predsjednik Hrvatske gospodarske komore, dr. sc. Dragomir Mađerić, član Nadzornog odbora Školske knjige d. d., mr. sc. Juraj Centner, Zagrebački velesajam, Ivan Klarić, Privredna banka Zagreb d. d., ing. Zdenko Antešić, gradonačelnik grada Raba, Tomislav Badurina, predstojnik Ureda Uprave Zagrebačke banke d. d., dr. Josip Torbar, dr. Greta i dr. Fedja Verbič, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, ravnatelj Zaklade.

Upravni odbor Zaklade održao je u 2005. dvije sjednice, i to 14. lipnja i 15. prosinca.

Na sjednici održanoj 14. lipnja Upravni je odbor razmatrao sljedeća pitanja:

1. Pregled prispjelih zahtjeva za dodjelu sredstava za potpomaganje znanstvenih i umjetničkih aktivnosti u skladu s javnim natječajem Zaklade te donošenje Odluke o dobitnicima sredstava.

Upravni je odbor razmotrio prispjele prijedloge za dodjelu sredstava za potpomaganje znanstvenih i umjetničkih aktivnosti u skladu s javnim natječajem koji je objavljen 20. siječnja 2005. Pravo predlaganja imali su pojedinci, skupine, udruge i znanstvene i umjetničke ustanove, a ukupna svota predviđena za potpomaganje zakladnih namjena iznosila je 1.000.000,00 kuna.

Natječaj za dodjelu sredstava iz Zaklade, koji je objavljen u nekoliko dnevnih listova, pobudio je veliko zanimanje. U roku za podnošenje prijedloga, koji je trajao do 28. veljače 2005., prispjelo je 149 zahtjeva, a izvan roka još dva zahtjeva.

Prema informaciji prof. dr. sc. S. Kaštele, ravnatelja Zaklade, 7. javni natječaj razlikuje se od prošlih utoliko što je objavljen početkom godine kako bi se cijeli

postupak oko dodjele sredstava Zaklade završio do ljeta. Osim toga pooštreni su uvjeti za dobivanje pomoći. Uz obrazloženi prijedlog trebalo je dostaviti najmanje jednu recenziju, a pravo predlaganja projekata izdavačke djelatnosti na području znanosti i umjetnosti imale su samo registrirane nakladničke organizacije uz navođenje ukupnih troškova projekta. Prispjeli prijedlozi upućeni su na recenziju nadležnim Akademijinim razredima.

U raspravi su iznijete neke primjedbe na tijek postupka i prijedloge koje su dali neki razredi, i to:

- predlagani su projekti za koje predlagači nisu naveli ukupni iznos traženih sredstava,
- nije se dosljedno provodio zaključak da se Akademijinim članovima ne odobravaju sredstva Zaklade,
- nije se provodio zaključak o minimalnim sredstvima koja se mogu dodijeliti iz sredstava Zaklade, pa je tako u nekim razredima u više slučajeva predložen iznos od 5.000,00 kn, kao pomoć za izdavačku djelatnost,
- jedan od zahtjeva koji je prihvaćen za raspodjelu upućen je iz druge države,
- da se naziv knjige Politički procesi Vlade Gotovca promjeni i da glasi Politički procesi Vladi Gotovcu
- upućena je primjedba na naziv časopisa *Croatica et Slavica Iadertina*, jer se smatra da je naziv asocijativan u negativnom smislu,
- da bi ubuduće pomoć za potpomaganje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada trebalo dati samo mladim znanstvenicima.

Ovlašteni su akademik V. Neidhardt, predsjednik Upravnog odbora Zaklade, i prof. dr. sc. S. Kaštela, ravnatelj Zaklade, da s tajnicima nadležnih Akademijinih razreda rasprave o izrečenim primjedbama i naprave eventualne korekcije. Franjevačkom muzeju i Galeriji Gorica Livno dodjeljuju se sredstva za izdavanje knjige Antropološka analiza srednjovjekovne populacije iz Ličtana kraj Livna pod uvjetom da je izdavačka kuća registrirana u Republici Hrvatskoj.

Upravni odbor Zaklade odlučio je da najmanji iznos sredstava koji se može dodijeliti kao pomoć Zaklade iznosi 10.000,00 kn. Akademijinim razredima ubuduće će se dostavljati samo oni zahtjevi koji u potpunosti odgovaraju uvjetima natječaja, a razredi će Upravnom odboru Zaklade dostaviti rang listu prijedloga. Konačnu odluku o raspodjeli i visini sredstava donijet će Upravni odbor Zaklade.

Odluka o raspodjeli sredstava dostavit će se na znanje svim pojedincima i ustanovama koje su uputile zahtjev za pomoć iz sredstava Zaklade, a s onim pojedincima i ustanovama kojima je dodijeljena pomoć zaključit će se odgovarajući ugovor.

Nakon iscrpne rasprave Upravni odbor Zaklade donio je odluku da se sredstva u iznosu od 1,000.000,00 kn raspodijele sljedećim organizacijama i pojedincima:

I. Izdavačka djelatnost (neobjavljena djela) na području znanosti i umjetnosti

1. Institut "Vlado Gotovac"
   - za tiskanje knjige M. Štajduhar Politički procesi Vladi Gotovcu 10.000,00 kn
2. Matica hrvatska Zadar
   - za tiskanje knjige dr. Kažimira Pribilovića Bombardiranje Zadra u Drugom svjetskom ratu
   - 25.000,00 kn

3. Dom i svijet d. o. o.
   - za izdavanje dva kola biblioteke Hrvatska ekonomska misao (svako kolo po šest svezaka)
   - 25.000,00 kn
4. Prometej d. o. o.
   - za izdavanje knjige Povijest hrvatskog turizma
   - 15.000,00 kn
5. Franjevački muzej i Galerija Gorica Livno
   - za izdavanje knjige Antropološka analiza srednjovjekovne populacije iz Lištana kraj Livna autora Marije Marić i dr. Marija Šlausa
   - 25.000,00 kn
6. Sveučilište u Zadru
   - za objavljivanje časopisa *Croatica et Slavica Iadertina*
   - 20.000,00 kn
7. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
   - za izdavanje Spomenice Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u povodu 50. obljetnice
   - 20.000,00 kn
8. Izdavačka kuća Veda d. o. o.
   - za izdavanje monografije Hrvatska pisana kultura, Izbor djela pisanih latinicom, glagoljicom i ćirilicom 2. svezak, od XVIII. do XXI. stoljeća
   - 20.000,00 kn
9. Erasmus naklada d. o. o.
   - za objavljivanje knjige Hrvatski profesori na Bečkoj slavistici
   - 10.000,00 kn
10. Naklada P. I. P. Pavičić d. o. o.
   - za izdavanje dvije knjige, i to:
   - Dinko Šokčević: Hrvati u očima Mađara, Mađari u očima Hrvata, Kako se u pogledu preko Drave mijenjala slika drugoga
   - 10.000,00 kn
   - Igor Mrduljaš: Glumci i njihovo doba, Hrvatsko glumište 1894.-1947.
   - 5.000,00 kn
11. Disput d. o. o.
   - za izdavanje Zbornika radova o Nikoli Nalješkoviću Pučka krv, plemstvo duha
   - 5.000,00 kn
12. Književni krug Split
   - za izdavanje dvije knjige, i to:
   - Zbornik Dani hvarskog kazališta sv. 31
   - 15.000,00 kn
   - prof. dr. Ivo Grabovac, Suvremeno hrvatsko pomorsko pravo i pomorski zakonik
   - 10.000,00 kn
13. Semafora d. o. o.
   - za izdavanje djela Silvije Šesto u biblioteci Žuta, crvena i zelena
   - 5.000,00 kn
14. Udruga Jenio Sisolski Brseč
   - za Zbornik radova Eugen Kumičić – 100 godina poslije
   - 5.000,00 kn
15. Meandar d. o. o.
   - za knjigu dr. Helene Peričić U potrazi za Weimarom
   - 5.000,00 kn

16. Hrvatski centar ITI – UNESCO, Zagreb
    - za objavljivanje drame Lade Kaštelan Prije sna (hrvatski/engleski)
    - 5.000,00 kn
17. Naklada MD – izdavačko-nakladničko d. o. o.
    - za knjigu Maje Starčević Hamlet u Hrvatskoj: studija prevođenja
    - 5.000,00 kn
18. Ex libris d. o. o. – Zagreb
    - za IV. svezak niza Hrvatska književna baština
    - 15.000,00 kn
19. DIFO d.o.o.
    - za tiskanje monografije o Franji Laurani Vranjaninu
    - 20.000,00 kn
20. Art magazin Kontura d. o. o.
    - izdavanje likovne monografije Marija Ujević
    - 20.000,00 kn
21. Laurana d. o. o.
    - izdavanje monografije Antička i ranokršćanska baština u Puli
    - 15.000,00 kn
22. Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
    - za objavljivanje knjige Kultura ladanja
    - 15.000,00 kn
23. Fraktura d. o. o.
    - za izdavanje knjige Uvod u povijest umjetnosti
    - 15.000,00 kn
24. Branislav Nemet, akad. slikar i Alfa d. d.
    - za tiskanje jubilarne likovne monografije o slikaru Branislavu Nemetu
    - 15.000,00 kn
25. DIFO d. o. o.
    - za publiciranje knjige pok. akad. C. Fiskovića Vrtovi orebićkih kapetana i brodovlasnika
    - 10.000,00 kn
26. Kućni majstor d. o. o.
    - za izdavanje djela Opća povijest arhitekture autora arh. Duška A. Rakića
    - 15.000,00 kn
27. V.B.Z. d. o. o. Zagreb
    - za objavljivanje hrvatskog izdanja knjige Umjetnost 20. stoljeća
    - 20.000,00 kn
28. Pro torpedo Rijeka, Udruga za promicanje i očuvanje riječke industrijske baštine
    - za izdavanje znanstvene publikacije Zbornika radova s I. međunarodne konferencije u povodu 150. obljetnice tvornice torpeda u Rijeci i očuvanja riječke industrijske baštine
    - 10.000,00 kn
29. DIFO d.o.o.
    - za publiciranje monografije Leo Junek
    - 15.000,00 kn

    Ukupno: 425.000,00 kn

II. Organiziranje znanstvenih skupova

1. Centar za demokraciju i pravo "Miko Tripalo"
   - za organizaciju dva skupa:
   - Suvremeni hrvatski identitet i Socijalno pitanje u Hrvatskoj
   - 20.000,00 kn
2. Institut za međunarodne odnose, Zagreb
   - za organiziranje Druge svjetske konferencije Culturelink, Dinamika komuniciranja: novi putovi i novi akteri
   - 30.000,00 kn
3. Dr. Slobodan Bosanac, Institut "Ruđer Bošković"
   - za organizaciju Brijunske konferencije, tema Imaging in Space and Time
   - 20.000,00 kn
4. Dr. Tomislav Živković, Institut "Ruđer Bošković"
   - za organizaciju Kolokvija Grupe za teorijsku kemiju
   - 15.000,00 kn
5. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb
   - za organiziranje skupa IUC MATH/CHEM/COMP (MCC)
   - 20.000,00 kn
6. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb
   - za organiziranje skupa IAMC 2005. (International Academy of Mathematical Chemistry, Dubrovnik)
   - 10.000,00 kn
7. Dr. Sanja Tomić, Institut "Ruđer Bošković"
   - za organizaciju međunarodne konferencije iz područja teorijske molekularne biofizike i biokemije, Opatija
   - 15.000,00 kn
8. Javna ustanova "Nacionalni park Krka"
   - organiziranje simpozija "Rijeka Krka i Nacionalni park Krka" – prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8. listopada 2005.
   - 25.000,00 kn
9. Hrvatsko biološko društvo
   - za organiziranje znanstvenog skupa Škola konverzacisjke biologije
   - 20.000,00 kn
10. Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada
    - za organizaciju znanstvenog skupa Otpad – ekološko-zdravstveni problemi u nas, i tiskanje radova u časopisu Arhiv za higijenu rada i toksikologiju
    - 30.000,00 kn
11. KB "Sestre milosrdnice", Klinički zavod za patologiju "Ljudevit Jurak"
    - za organiziranje simpozija 16th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology
    - 20.000,00 kn
12. Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije
    - za organizaciju 8. međunarodnog simpozija pomorske medicine
    - 20.000,00
13. Odbor Dana hvarskoga kazališta
    - Dani hvarskoga kazališta (XXXIII)
    - 15.000,00 kn

14. Književni krug Split
    - za međunarodni znanstveni skup Komparativna povijest hrvatske književnosti, tema Hrvatska književnost prema europskim 1940.-1970.
    - 15.000,00 kn
15. Filozofski fakultet Zagreb, Odsjek za povijest umjetnosti, Odbor Dana Cvita Fiskovića
    - za organizaciju znanstvenog skupa IX. dani Cvita Fiskovića
    - 10.000,00 kn
16. Hrvatsko društvo za toplinsku obradbu i inženjerstvo površina (HDTOIP)
    - za organizaciju znanstvenog skupa 1st International Conference on Heat Treatment and Surface Engineering of Tools and Dies, Pula, 8.-11. lipnja 2005.
    - 15.000,00 kn
17. Hrvatsko društvo za biotehnologiju
    - za organiziranje konferencije Biotechnology and Immuno-Modulatory Drugs, 20.-23. veljače 2005., Zagreb
    - 10.000 kn
18. Hrvatsko društvo za zaštitu materijala
    - za organiziranje savjetovanja O zaštiti od korozije ukopanih i uronjenih konstrukcija
    - 8.000 kn
19. Zavod za znanstveni rad, Varaždin
    - za organizaciju međunarodnog znanstvenog simpozija Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske
    - 17.000,00 kn

    Ukupno: 335.000,00 kn

III. Razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada

1. Studentska sekcija Hrvatskog fizikalnog društva
    - za projekt Fizika ekspres u sklopu djelatnosti povezanih sa 2005. kao Svjetskom godinom fizike
    - 15.000,00 kn
2. Marko Rožman
    - za projekt Određivanje reakcijskog mehanizma izmjene vodik/deuterij u biomolekulama
    - 15.000,00 kn
3. Zdravko Tadić-Dida
    - za razvijanje znanstvenoistraživačkog rada – istraživanje u knjižnicama Beča i Budimpešte radi obrade i prijevoda znanstvenih dijela starijih znanstvenika do sada neprevedenih na hrvatski jezik
    - 20.000,00
4. Nikola Vukoslavljević
    - za sudjelovanje na skupu u Sjevernoj Irskoj
    - 5.000,00 kn
5. Martin Ćuk, dr. med.
    - za plaćanje školarine doktorskog studija na Medicinskom fakultetu u Zagrebu
    - 15.000,00

6. Dr. Milka Jauk-Pinhak
   - za dovršenje dokumentarnog filma o Filipu Vezdinu
   - 25.000,00
7. Korablja – Udruga za preporod predajnoga graditeljstva, Petrinja
   - za projekt Očuvanja identiteta prostora kao pretpostavke za održivi razvoj ruralnih prostora Hrvatske
   - 10.000,00 kn
8. Gordan Tudor
   - za školovanje na konzervatoriju u Amsterdamu
   - 25.000,00 kn
9. Kajana Pačko, Split
   - za nastavak studija u Berlinu (violončelo) za zimski i ljetni semestar 2005.
   - 25.000,00 kn
10. Bruno Philipp, prof., Zagreb
   - za plaćanje dijela troškova školarine u Parizu
   - 10.000,00 kn
11. Fond "Lovro i Lilly Matačić"
   - za projekt usavršavanja mladih dirigenata u 2005.
   - 25.000,00 kn
12. dr. sc. Andrea M. Milanković, Institut "Ruđer Bošković", Zagreb
   - financiranje projekta Električna polarizacija bioaktivnih stakala
   - 20.000,00 kn
13. Boris Doliner
   - za sufinanciranje školarine na School of Audio Engineering International Technology Institute (SAE), Ljubljana
   - 20.000,00 kn
14. mr. sc. Hrvoje Kozmar
   - za provođenje eksperimentalnog djela istraživanja na Tehničkom sveučilištu u Münchenu
   - 15.000,00 kn

Ukupno: 245.000,00 kn

2. Prijam novih utemeljitelja Zaklade

Akademik V. Neidhardt, predsjednik Upravnog odbora Zaklade izvijestio je nazočne kako su dr. Greta i dr. Fedja Verbič ispunili sve kriterije i postali novi članovi utemeljitelji Zaklade Hrvatske akademije. Na žiro račun Zaklade obitelj Verbič uplatila je prije nekoliko mjeseci sredstva u iznosu od 25.000,00 eura, što je više od minimalnog iznosa, te će se njihova imena uklesati na ploču članova utemeljitelja Zaklade koja se nalazi u Akademijinu atriju. Na prihvaćanju u svojstvu utemeljitelja Zaklade, zahvalio se u emotivnom izlaganju dr. Fedja Verbič.

Prof. dr. sc. S. Kaštela, ravnatelj Zaklade, predložio je da se i INU d. d. prihvati za člana utemeljitelja Zaklade, budući da je ispunila sve kriterije za članstvo. Potpisivanje ugovora o sponzorstvu predviđeno je za petak, 17. lipnja 2005., s iznosom utemeljiteljskog doprinosa od 1,000.000,00 kuna.

3. Informacija o radu Zaklade u godini 2005.

Ravnatelj Zaklade izvijestio je o financijskom stanju Zaklade. I ove je godine u Državnom proračunu osigurano za Zakladu 2,700.000,00 kn. Predložio je da se raspoloživa sredstva u iznosu od 1,200.000,00 kn, više sredstva u iznosu od 1,000.000,00 kn koja će uplatiti INA d. d. kao novi član utemeljitelj, oroče kod Priv-

redne banke Zagreb d. d. pod dosadašnjim uvjetima i da se na taj način poveća imovina Zaklade za 2,200.000,00 kuna.

Ovaj prijedlog Upravni je odbor prihvatio.

Upravni odbor Zaklade ujedno je odlučio da sredstva u iznosu od 25.000,00 eura, koja su uplatili dr. Greta i dr. Fedja Verbič kao novi utemeljitelji Zaklade, ostanu na deviznom računu Zaklade Hrvatske akademije.

4. Upravni odbor Zaklade suglasio se sa zahtjevom Ogranka Matice hrvatske Korčula da se sredstva u iznosu od 15.000,00 kn dodijeljena prošle godine upotrijebe za tiskanje Zbornika o Račišću autora Nevena Fazinića (dopuna ranije objavljene knjige).

Upravni odbor Zaklade suglasio se da se u ostali dio tiraže knjige Rječnik bilja autora Stanislava Gilića prilijepi naljepnica na kojoj će pisati da je knjiga objavljena uz potporu Zaklade Hrvatske akademije, jer je to izdanje objavljeno prije odluke Zaklade o dodjeli pomoći.

Dana 14. srpnja 2005. održana je konferencija za novinare na kojoj su akademik V. Neidhardt, predsjednik Upravnog odbora, i prof. dr. sc. S. Kaštela, ravnatelj Zaklade, upoznali o rezultatima sedmoga javnog natječaja za dodjelu sredstava Zaklade.

Na sjednici održanoj 15. prosinca 2005. Upravni je odbor prihvatio Izvješće o radu Zaklade tijekom 2005., uključujući i dio koji se odnosi na financijsko poslovanje Zaklade. Posebno zadovoljstvo izraženo je u pogledu uključivanja novih članova utemeljitelja u Zakladu, budući da su ove godine Zakladi pristupila čak četiri nova utemeljitelja, i to: obitelj dr. Greta i dr. Fedja Verbič s uplatom od 25.000,00 eura, zatim naša najveća naftna kompanija INA industrija nafte d. d. s uplatom od 1,000.000,00 kuna, nadalje grad Zagreb s uplatom od 300.000,00 kuna i akademik Dragutin Tadijanović koji je na temelju posebnog ugovora u imovinu Zaklade prenio 750.000,00 kuna, a nakon njegove smrti Zaklada će raspolagati i s njegovim autorskim pravima. Članovi Upravnog odbora pljeskom su zahvalili prisutnom akademiku Dragutinu Tadijanoviću na njegovom domoljubnom činu. Spomenuta sredstva koja je na Zakladu prenio akademik Tadijanović činit će zaseban fond, koji će nositi ime *Nagrada Dragutina Tadijanovića*. Iz toga će fonda Zaklada svake godine dodjeljivati:

- pjesničku nagradu u iznosu od 20.000,00 kn koja će se uručivati na manifestaciji posvećenoj darovatelju

- jednu studentsku stipendiju, u iznosu od 5.000,00 kn godišnje ponajboljem studentu književnosti iz Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije

- godišnju potporu u iznosu od 5.000,00 kn za održavanje rodne kuće D. Tadijanovića u Rastušju.

Odluku o dodjeli *Nagrade Dragutina Tadijanovića* na osnovi prijedloga posebnog Odbora donosi Upravni odbor Zaklade.

Upravni je Odbor raspisao Osmi javni natječaj za potpomaganje Zakladnih namjena u godini 2006. s tim da ukupna svota iznosi 1,100.000,00 kuna. Tekst natječaja objavit će se u dnevnim listovima (Vjesnik, Večernji list, Novi list, Slobodna Dalmacija i Glas Slavonije). Obrazložene prijedloge po ovom natječaju treba dostaviti do 28. veljače 2006.

Potkraj ove godine na kamenu ploču utemeljitelja Akademijine zaklade, koja se nalazi u atriju Hrvatske akademije, uklesana su imena odnosno nazivi novih utemeljitelja, i to: obitelj dr. G. i dr. F. Verbič, INA industrija nafte, Grad Zagreb i Dragutin Tadijanović.

Na kraju sjednice Upravni je odbor donio i ove zaključke:

1. Uvažava se zahtjev Instituta "Ruđer Bošković" da se odobrena sredstva za organizaciju znanstvenog skupa FEBS Lecture Course on Cellular Signaling and 4th Dubrovnik Signalling Conference u iznosu od 30.000,00 kuna koji je održan prije nego su odobrena sredstva Zaklade, prenamijene za organizaciju istog skupa godine 2006. (26. V. – 1. VI. 2006.).

2. Načelno je prihvaćen prijedlog gospodina Branimira Ježića, TV režisera, da se pristupi snimanju televizijskog filma o Zakladi Hrvatske akademije.

3. Oročit će se iznos od 2.000.000,00 kuna kod Privredne banke uz dosadašnje uvjete, tj. uz valutnu klauzulu i kamatnu stopu od 5,5% godišnje, i to čim se skupe dovoljna sredstva na žiroračunu Zaklade.

PREGLED

stanja i kretanja sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na žiro i deviznom računu u razdoblju od 1. siječnja do 25. studenoga 2005.

I.	Donos sredstava iz godine 2004.	2.618.814,35 kn
II.	Prihodi od 1. siječnja do 30. prosinca 2005.	5.010.390,14 kn
	od toga:	
	- iz Državnog proračuna	2.774.520,00 kn
	- od kamate po osnovi oročenih sredstava i sredstava na žiroračunu od Privredne banke Zagreb	1.166.070,14 kn
	- iz proračuna Grada Zagreba	300.000,00 kn
	- dar akademika Dragutina Tadijanovića u fond za Nagradu "Dragutin Tadijanović"	750.000,00 kn
	- donacija u Fond za Nagradu "Dragutin Tadijanović" od Zavoda za javno zdravstvo grada Zagreba	19.800,00 kn
III.	Troškovi od 1. siječnja do 31. prosinca 2005.	5.769.315,00 kn
	od toga:	
	- prijenos na depozit kod Privredne banke Zagreb	3.700.000,00 kn
	- pomoći – po odluci Upravnog odbora	1.905.800,00 kn
	- honorari za stručnu ispomoć	63.290,78 kn
	- trošak oglašavanja u tisku	15.880,74 kn
	- bankarske naknade Privredne banke Zagreb	903,20 kn
	- isplaćene nagrade	73.404,28 kn
IV.	Stanje sredstava na žiroračunu broj 2340009-1110048060 na dan 31. prosinca 2005.	1.859.889,49 kn
V.	Stanje sredstava na deviznom računu broj 70310-57-828-00-457207	28.753,49 USD 25.012,96 eura
VI.	Oročena sredstva glavnice kod Privredne banke Zagreb uz valutnu klauzulu	3.131.228,16 eura

ODBOR ZA NAGRADE
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Odbor za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u sastavu: akademkinja Koraljka Kos, predsjednica Odbora i članovi akademici: Alica Wertheimer-Baletić, Riko Rosman, Stjepan Ščavničar, Anica Nazor, Slavko Mihalić, Boris Magaš, Marko Šarić i Božo Udovičić, nakon provedenog natječaja za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 2004., proslijedio je Akademijinim razredima na mišljenje molbe primljene u roku.

Na temelju prijedloga za dodjelu nagrada i mišljenja odgovarajućih Razreda, a u skladu s odredbama Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrada, Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj 3. (118). redovitoj sjednici održanoj 30. ožujka 2005. odlučilo je da se nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za godinu 2004. dodijele:

1. za područje prirodnih znanosti i matematike: skupini suradnika: dr. sc. *Kreši Kadiji*, dr. sc. *Tomislavu Antičiću* i mr. sc. *Tatjani Šuši*, za znanstveno otkriće čestica s pentakvarkovskom strukturom, i prof. dr. sc. *Ivanu Bašiću*, za znanstveni opus i istraživanja antiproliferativnog djelovanja pčelinjih proizvoda koji potiskuju rast tumora i pojavnost metastaza;

2. za područje medicinskih znanosti: prof. dr. sc. *Mirni Šitum*, za znanstvena dostignuća u primijenjenoj molekularnoj medicini, kliničkoj medicini i dermatološkoj onkologiji;

3. za područje filoloških znanosti: prof. dr. sc. *Zefu Mirditi*, za knjigu Vlasi u historiografiji, Hrvatski institut za povijest, Školska knjiga, Zagreb, 2004.;

4. za područje književnosti: *Zvonimiru Mrkonjiću*, za knjigu Maslina u čistopisu, Altagama, Zagreb, 2004.;

5. za područje likovnih umjetnosti: arhitektima *Bojani Bojanić Obad-Šćitaroci* i *Mladenu Obad-Šćitarociju*, za knjigu Gradski perivoji u Hrvatskoj u 19. stoljeću;

6. za područje glazbene umjetnosti: maestru *Krešimiru Šipušu*, za operu Mlada žena i za cjelokupni umjetnički rad;

7. za područje tehničkih znanosti: prof. dr. sc. *Zijadu Haznadaru*, za cjelokupni znanstveni rad.

ZNANSTVENI SKUPOVI, SKUPŠTINE, SVEČANE SJEDNICE, PREDAVANJA, PREDSTAVLJANJE KNJIGA, IZLOŽBE I KOMEMORACIJE U GODINI 2005.

U ORGANIZACIJI, SUORGANIZACIJI ILI POD POKROVITELJSTVOM HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Znanstveni skupovi

1. 26. siječnja. Skup u povodu stote obljetnice rođenja akademika Vladislava Brajkovića, u organizaciji Razreda za društvene znanosti, Nacionalne zajednice Crnogoraca u Hrvatskoj, Hrvatskog građanskog društva – Kotor, Bokeljske mornarice – Kotor.

2. 18. ožujka. III. znanstveni skup o bolestima mozga: Nova klasifikacija cerebrovaskularnih bolesti temeljena na znanstvenim postignućima, u organizaciji Razreda za medicinske znanosti, organizator prof. dr. sc. Vida Demarin, članica suradnica.

3. 5. travnja. Simpozij: Doktorski studiji iz područja biomedicine i zdravstva pred izazovima Bolonjskih procesa, u organizaciji Razreda za medicinske znanosti, Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske i Sveučilišta u Zagrebu – Medicinskog fakulteta, doktorskog studija Biomedicina i zdravstvo.

4. 7. travnja. Znanstveni sastanak: Prevencija ateroskleroze – Metabolički sindrom kao čimbenik rizika, u organizaciji Odbora za aterosklerozu Razreda za medicinske znanosti i Hrvatskog društva za aterosklerozu.

5. 26. travnja. Stručnoznanstveni skup: Kajkavsko narječje i književnost u nastavi, održan u Čakovcu na Visokoj učiteljskoj školi (organizatori Visoka učiteljska škola, suorganizatori Akademijin Zavod za znanstveni rad u Varaždinu i Zavod za školstvo Republike Hrvatske).

6. 27.-28. travnja. Znanstveni skup: Fakulteti i studiji prometnih znanosti u Europi, u organizaciji Akademijinog Znanstvenog vijeća za promet i Fakulteta prometnih znanosti.

7. 4.-7. svibnja. Dani hvarskog kazališta – Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta, u organizaciji Hrvatske akademije, Književnog kruga Split, Grada Hvara – Poglavarstvo i Hvarskog pučkog kazališta.

8. 19.-20. svibnja. Znanstveni skup: Josip Juraj Strossmayer povodom obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti, održan u Zagrebu 19. svibnja i Đakovu 20. svibnja.

9. 20. svibnja. Međunarodni znanstveni skup: Europska unija i regionalna suradnja – politički i međunarodni aspekti, u organizaciji Znanstvenog vijeća za mir i prava čovjeka.

10. 31. svibnja. Okrugli stol: Metodologija i kriteriji za procjenu autentičnosti tradicijskog broda, u organizaciji Sekcije za morsku brodogradnju – Komisije za istraživanje i očuvanje hrvatske brodograđevne baštine Znanstvenog vijeća za pomorstvo.

11. 15. lipnja. Okrugli stol: Organizacija proizvodnih grozdova (clustera) – iskustva iz Slovenije, u organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

12. 16. lipnja. Okrugli stol: Uzroci zaostajanja i mogućnosti razvoja hrvatskoga gospodarstva i društva na početku 21. stoljeća, u organizaciji Znanstvenog vijeća za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.

13. 8. srpnja. Okrugli stol: Proizvodnja i prerada povrća, u organizaciji Sekcije za biljnu proizvodnju i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo, održan u Koprivnici.

14. 5.-9. rujna. IV. međunarodna dubrovačka konferencija o sanskrtskim epovima i puranama, pod pokroviteljstvom Razreda za filološke znanosti.

15. 7.-11. rujna. 4th international scientific conference of kinesiology – Science and profession – Challenge for the future, održan u Opatiji pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije i u organizaciji Kineziološkog fakulteta.

16. 21.-24. rujna. 5. hrvatski kongres o aterosklerozi, pod pokroviteljstvom Razreda za medicinske znanosti, održan u Zadru.

17. 24.-27. rujna. 2. kongres hrvatskih genetičara s međunarodnim sudjelovanjem, u organizaciji Hrvatskog genetičkog društva i pod pokroviteljstvom Razreda za prirodne znanosti.

18. 26. rujna. Znanstveni susret u povodu 20. obljetnice smrti akademika Ladislava Šabana: Ostavština za budućnost, u okviru Varaždinskih baroknih večeri, u organizaciji Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu.

19. 29. rujna. XV. znanstveni sastanak: Bolesti dojke, u organizaciji Odbora za tumore Razreda za medicinske znanosti.

20. 4.-7. listopada. III. međunarodni znanstvenostručni skup o naftnom gospodarstvu Suvremene tehnologije osiguravaju energetsku dominaciju ugljikovodika i u 21. stoljeću, u organizaciji Znanstvenog vijeća za naftu, INA Naftaplina, HUNIG-a i Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, održan u Zadru.

21. 11. listopada. Simpozij: Božidar Špišić - Zasade i razvoj ortopedije na našem području, u organizaciji Razreda za medicinske znanosti, Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – Katedre za ortopediju, Kliničkog bolničkog centra Zagreb – Klinike za ortopediju, Zavoda za rehabilitaciju i ortopedska pomagala, Hrvatskog liječničkog zbora – Hrvatskog društva za povijest medicine, Hrvatskog ortopedskog društva, Hrvatskog društva za dječju ortopediju, Hrvatskog reumatološkog društva i Hrvatskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu.

22. 19. listopada. Okrugli stol: Energetska budućnost Hrvatske, u organizaciji Znanstvenog vijeća za energetiku.

23. 28.-29. listopada. 7. hrvatski simpozij o aritmijama i elektrostimulaciji srca, pod pokroviteljstvom Razreda za medicinske znanosti.

24. 7. studenoga. Znanstveni skup u povodu 50. obljetnice osnutka Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije.

25. 8. studenoga. Znanstveni sastanak: Hrvatska pred vratima EU – fiskalni aspekt, u organizaciji Sekcije za javne financije Znanstvenog vijeća za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.

26. 10. studenoga. Simpozij: Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja, u organizaciji Odbora za animalnu i komparativnu patologiju Razreda za medicinske znanosti.

27. 10.-11. studenoga. Međunarodni znanstveni skup: Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske, u organizaciji Znanstvenog vijeća za promet i Zavoda za znanstveni rad Varaždin, pod pokroviteljstvom Hrvatske gospodarske komore, održan u Varaždinu.

28. 11.-12. studenoga. 2. međunarodni znanstveni simpozij: Koridor V c kao euroregionalna poveznica na prometnom pravcu Baltik – Srednja Europa – Jadran, pod pokroviteljstvom Razreda za tehničke znanosti, održan u Osijeku.

29. 22.-23. studenoga. Znanstveni skup: Hrvatska u II. svjetskom ratu. U povodu 60. obljetnice završetka II. svjetskog rata te sloma nacifašističkoga društvenog i državnog sustava, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

30. 24. studenoga. Simpozij: Otpad – ekološki i zdravstveni problem, u organizaciji Razreda za medicinske znanosti – Odbor za medicinu rada, športa i zdravstvenu ekologiju, u suradnji s Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske – Kolegij javnog zdravstva i Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada.

31. 1.-2. prosinca. IV. međunarodni leksikološko-leksikografski znanstveni skup: Jezikoslovno nazivlje, Dijalektna leksikografija, u organizaciji Razreda za filološke znanosti, Odbora za leksikografiju i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

32. 9. prosinca. Skup: Svjetska godina fizike 2005., u organizaciji Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.

33. 10. studenoga. Simpozij: Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja, u organizaciji Odbora za animalnu i komparativnu patologiju Razreda za medicinske znanosti.

34. 12. prosinca. Okrugli stol: Strategija reforme pravosudnog sustava, u organizaciji Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava. Skupu se obratio Stjepan Mesić, predsjednik Republike Hrvatske. Uvodno izlaganje ministrice pravosuđa Vesne Škare-Ožbolt, te članova Vijeća prof. dr. sc. Mihajla Dike i prof. dr. sc. Davora Krapca.

35. 13. prosinca. Znanstveni skup o akademiku Mladenu Paiću – obilježavanje 100. obljetnice rođenja, u organizaciji Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.

Skupštine

1. 31. ožujka. Redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije.

2. 6. travnja. Godišnja skupština Znanstvenog vijeća za pomorstvo.

3. 14. travnja. XXXVI. izborna skupština Sekcije za preradu nafte Znanstvenog vijeća za naftu.

4. 21. travnja. XXXVI. izborna skupština Znanstvenog vijeća za naftu.

5. 13. listopada. Izvanredna skupština Hrvatske akademije radi donošenja izmjena Akademijina Statuta.

6. 25. listopada. Godišnja skupština Znanstvenog vijeća za promet.

7. 30. studenoga. 9. izborna skupština Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo.

8. 8. prosinca. Godišnja skupština Hrvatskog povjerenstva za geodeziju i geofiziku.

9. 14. prosinca. Godišnja skupština Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

10. 28. prosinca. Redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije.

Svečane sjednice

1. 8. travnja. Svečana sjednica Hrvatske akademije u povodu 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera, s popratnim izložbama u atriju Akademije i u Strossmayerovoj galeriji.

2. 29. travnja. Svečana sjednica u povodu Dana Akademije i dodjele Akademijinih nagrada.

3. 12. svibnja. Svečano otkrivanje obnovljenog spomenika Josipu Jurju Strossmayeru na istoimenom trgu.

4. 15. lipnja. Autorski koncert Igora Kuljerića u povodu prve obljetnice proglašenja redovitim članom Hrvatske akademije u Preporodnoj dvorani palače Narodnog doma..

5. 17. lipnja. Svečano pristupanje INA d. d. u članstvo utemeljitelja Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

6. 5. srpnja. Svečana dodjela nagrada "Hrvoje Požar".

7. 6. listopada. Svečana akademija u povodu 100. obljetnice rođenja kardinala Franje Šepera u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku, u organizaciji Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku i Đakovačko-srijemske biskupije.

8. 3. studenoga. Svečana sjednica u povodu 100. rođendana akademika Dragutina Tadijanovića.

9. 4. studenoga. Dodjela nagrada "Josip Juraj Strossmayer" za najuspješnija znanstvena djela i izdavački pothvat u 2004., u organizaciji Zagrebačkog velesajma i Hrvatske akademije.

10. 7. studenoga. Obilježavanje 50. obljetnice djelovanja Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije.

11. 10. prosinca. Svečano otkrivanje spomenika Josipa Jurja Strossmayera u povodu 100. obljetnice Družbe Braće Hrvatskoga zmaja i obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti J. J. Strossmayera u Osijeku.

Posjeti stranih delegacija

1. 16. svibnja. Posjet izaslanstva Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Indije Hrvatskoj akademiji.

2. 13. listopada. Posjet predsjednika Republike Moldavije gospodina Vladimira Voronina Hrvatskoj akademiji.

3. 16.-23. listopada. Uzvratni posjet izaslanstva Hrvatske akademije Kineskoj akademiji društvenih znanosti.

4. 23.-25. studenoga. Posjet potpredsjednika Britanske akademije profesora Nicholasa Manna i Francine Danaher

Predavanja

1. 1. veljače. Predavanje dr. sc. Gorana Sušića i dr. sc. Nikole Tvrtkovića: Karnivorne ptice i ostale ugrožene svojte u priobalju i otocima, Problemi organizacije i provedbe zaštite, u organizaciji Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i Znanstvenog vijeća za prirodoslovna istraživanja Jadrana.

2. 24. veljače. Prof. dr. sc. Miroslav Radman: Znanstveni aspekti Mediteranskog instituta u Splitu.

3. 9. ožujka. Prof. dr. ing. habil. Janez Peklenik (University of Ljubljana): New structures of manufacturing systems based on elementary work units and network principle, u organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

4. 15. ožujka. Dr. sc. Zlatko Hill i mr. sc. Đurađ Daničić: Promjene tehnoekonomskih odnosa između naftnog i petrokemijskog gospodarstva, u organizaciji Znanstvenog vijeća za naftu, na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu.

5. 22. ožujka. Dr. sc. Grozdana Bogdanić: Predviđanje svojstava polimernih sustava primjenom metoda doprinosa atomskih skupina, u organizaciji Sekcije za petrokemiju Znanstvenog vijeća za naftu.

6. 24. ožujka. Mr. sc. Maja Fabulić Ruszkowski: Primjena testa mikroaktivnosti u naftnoj industriji, u organizaciji Sekcije za preradu nafte Znanstvenog vijeća za naftu.

7. 13. travnja. Akademik Jakša Barbić: Europeizacija hrvatskog privatnog prava, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

8. 14. travnja. I. Billege i M. Jednačak: Moguće tehnološke opcije za postizanje zahtjeva kvalitete EURO 4/5, u okviru godišnje skupštine Znanstvenog vijeća za naftu.

9. 22. travnja. Akademik Vlatko Silobrčić: Slobodan pristup objavljenim znanstvenim informacijama – Poželjna budućnost, u organizaciji Razreda za prirodne znanosti.

10. 11. svibnja. Akademik Lujo Margetić: Holistički pristup današnjoj globalizaciji prava, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

11. 30. svibnja. Mr. sc. Sabina Strmić Palinkaš i dr. sc. Nada Horvatinčić: Izotopna geologija u Dinaridima 1, u organizaciji Odbora za geokemiju Razreda za prirodne znanosti.

12. 7. lipnja. Prof. Manfred Hegger: Od ekološkog građenja do trajne arhitekture, u Hrvatskom muzeju arhitekture, u organizaciji Hrvatske akademije, Hrvatskog muzeja arhitekture i Goethe instituta u Zagrebu.

13. 15. lipnja. Akademik Eugen Pusić: Budućnost organizacije, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

14. 15. lipnja. Prof. dr. Karl Kuzman i Janez Navodnik, dipl. ing.: Organizacija proizvodnih grozdova (clustera) – Iskustva iz Slovenije, u organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

15. 16. lipnja. Prof. dr. sc. Ladislav Palinkaš i dr. sc. Sanja Kapelj: Izotopna geologija u Dinaridima 2, u organizaciji Odbora za geokemiju Razreda za prirodne znanosti.

16. 29. lipnja. Dr. sc. Vladimir Ban: Financiranje i razvoj malih poduzeća visoke tehnologije u USA, u organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

17. 5. listopada. Akademik Vladimir Ibler: Još o povlačenju granice na moru između Republike Hrvatske i Republike Slovenije, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

18. 3. studenoga. Dr. sc. Marica Mlinac Mišak: Plastična ambalaža – filmovi: stanje i perspektive, te J. Samosonek i V. Vilimkova (ITC Institut za ispitivanje i certifikaciju, Zlin, Češka): Vrednovanje proizvoda namijenjenih kontaktu s namirnicama, u organizaciji Sekcije za petrokemiju Znanstvenog vijeća za naftu u suradnji sa Sekcijom za makromolekule Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa.

19. 4. studenoga. Prof. dr. Helmut Schwarz (profesor kemije na Tehničkom sveučilištu u Berlinu i član Akademije znanosti Berlin – Brandenburg): Volcanic States: In Search of Unbotteable Multiply – Charged Cations, u organizaciji Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.

20. 8. studenoga. Akademici Davorin Rudolf i Petar Strčić: Hrvatske granice na moru, u organizaciji Društva Krčana i prijatelja otoka Krka, u Hrvatskom novinarskom društvu.

21. 11. studenoga. Akademik Josip Tišljar: Taložni okoliši i paleografija u juri i kredi zapadnog dijela jadranske karbonatne platforme, u organizaciji Razreda za prirodne znanosti.

22. 18. studenoga. Dr. sc. Janez Potočnik, visoki povjerenik Europske komisije za znanost i istraživanje: Scientific policy of the European Union (Znanstvena politika Europske unije).

23. 21. studenoga. Mr. sc. Tatjana Tomić: Primjena tekućinske kromatografije visoke djelotvornosti pri analizi naftnih produkata, pristupno predavanje u organizaciji Sekcije za preradu nafte Znanstvenog vijeća za naftu.

24. 30. studenoga. Prof. dr. sc. Tomislav Lovrić: Prehrambena tehnologija i prerada poljoprivrednih proizvoda, u okviru Godišnje skupštine Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo.

25. 7. prosinca. Informativna predavanja o pojavljivanju i praćenju influence ptica u Hrvatskoj i pripadajućim aktivnostima Akademijinog Zavoda za ornitologiju. Predavanja su održali dr. Dragan Radović i Anica Labrović – Uprava za peradarstvo MPŠVG te Vladimir Savić – Centar za peradarstvo, u organizaciji Razreda za prirodne znanosti i Zavoda za ornitologiju.

26. 19. prosinca. Predavanje gospodina Fedora Reščeca: Proizvodnja motornih goriva, u organizaciji Sekcije za preradu nafte Znanstvenog vijeća za naftu.

Predstavljanje knjiga

1. 26. siječnja. Predstavljanje II. knjige: Život i djelo Vladislava Brajkovića, u organizaciji Razreda za društvene znanosti.

2. 24. siječnja. Predstavljanje troknjižja Jadranske etimologije I-III, Jadranske dopune Skokovu etimologijskom rječniku 1998.-2004. akademika Vojmira Vinje, u organizaciji Razreda za filološke znanosti.

3. 8. veljače. Predstavljanje knjige akademika Andre Mohorovičića, Istarski limes (u dva sveska).

4. 30. svibnja. Predstavljanje knjige dr. Borisa Vukonića, Povijest hrvatskog turizma, u organizaciji Znanstvenog vijeća za turizam i Naklade Prometej.

5. 11. lipnja. Predstavljanje monografije Nikole Reisera, u Gliptoteci.

6. 14. srpnja. Konferencija za tisak na kojoj su predstavljeni rezultati 7. javnog natječaja Zaklade Hrvatske akademije o raspodjeli sredstava za nakladničku djelatnost, organiziranje znanstvenih skupova, razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada i otkup umjetnina, u ukupnom iznosu do 1,000.000,00 kn.

7. 21. listopada. Predstavljanje izdanja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku: Anali Zavoda za povijesne znanosti, Dubrovnik Annals, Libro negro del Astarea, Filip de Diversis: Opis slavnoga grada Dubrovnika, Odluke Dubrovačkih vijeća, Židovski geto u Dubrovačkoj Republici, The Jewish ghetto in the Dubrovnik Republic, Dubrovačka vlastela između roda i države: Salamankezi i Sorbonezi, u Sorkočevićevom ljetnikovcu na Lapadu.

8. 28. listopada. Predstavljanje Zbornika dr. Reinharda Lauera, Kroatien – Kultur, Sprache, Literatur. Zbornik je posvećen uspomeni na akademika Ivu Frangeša.

9. 29. studenoga. Predstavljanje knjige: Znanstveni pristup dijagnostici i terapiji glavobolja, u Muzeju Mimara.

Izložbe

1. 15. siječnja. Otvorenje izložbe Dendi 21. stoljeća/ 21st Century Dandy, izložba engleske muške mode u Gliptoteci.

2. 20. siječnja. Otvorenje izložbe akademika Ivana Kožarića: Fotografija, u Gliptoteci.

3. 11. veljače. Otvorenje izložbe Vlaste Žanić: Čestitanje, u Gliptoteci.

4. 18. veljače. Otvorenje izložbe Vlaste Žanić: Rožata, u Gliptoteci.

5. 23. veljače. Otvorenje izložbe Sub-art (Massha Askari, Joško Blaće, Ivan Bura, Klaus Busen, Ivo Deković, Andrea Helten, Toni Meštrović, Tanja Ravlić, Kristina Restović, Christian Scheufens i Loren Živković Kuljiš), u Gliptoteci.

6. 9. ožujka. Otvaranje izložbe Kostimografija Ljubice Wagner, u Muzejskom prostoru Narodnog doma, u organizaciji Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta.

7. 10. ožujka. Otvorenje izložbe Međunarodni natječaj za izgradnju židovske bolnice u Zagrebu 1930/31., u Gliptoteci.

8. 18. ožujka. Otvorenje izložbe Vlaste Žanić: Prelaženje, u Gliptoteci.

9. 23. ožujka. Otvorenje izložbe Zbirka starih majstora Kabineta grafike – Grafika u Italiji u 16. i 17. stoljeću, u Kabinetu grafike.

10. 8. travnja. Otvorenje izložbe Josip Juraj Strossmayer povodom obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti, u organizaciji Knjižnice u atriju.

11. 8. travnja. Otvorenje izložbe Strossmayerova galerija 8. travnja 1905. – donacije umjetnina biskupa Josipa Jurja Strossmayera.

12. 8. travnja. Otvoren novi postav zbirke medalja i plaketa u Gliptoteci.

13. 14. travnja. Otvorenje izložbe Radovan Nikšić 1920.-1987. – arhiv arhitekta, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

14. 15. travnja. Glazbeno-likovni projekt: Živuće vibracije – kompozicije za elektronski obrađeni glas Dunje Vejzović, u Gliptoteci.

15. 20. travnja. Otvorenje izložbe Vasko Lipovac Val – skulpture, u Gliptoteci.

16. 3. svibnja. Otvorenje izložbe Suvremeni japanski plakat, u Gliptoteci.

17. 18. svibnja. Otvorenje izložbe Finska arhitektura 02/03, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

18. 20. svibnja. Otvorenje izložbe fotografija nizozemske slikarice Diane Blok – Projekt koža, u Gliptoteci.

19. 24. svibnja. Otvorenje izložbe Josip Vaništa – crteži, akvareli, pasteli (1945.-2005.), u Kabinetu grafike.

20. 7. lipnja. Otvorenje izložbe Made in Germany: Arhitektura i ekologija, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

21. 11. lipnja. Otvorenje retrospektivne izložbe Nikole Reisera, u Galeriji Mona Lisa.

22. 16. lipnja. Otvorenje izložbe Augusteum Narone – Izložba Arheološkog muzeja Split o otkriću carskog hrama u Vidu kod Metkovića, u Gliptoteci.

23. 28. lipnja. Otvorenje izložbe Ikono/mašta – Miroslav Šutej, u Gliptoteci.

24. 7. rujna. Otvorenje izložbe Sanja Stani – keramičke skulpture, ciklus Ptice, u Gliptoteci.

25. 26. rujna. Program događanja uz 50. obljetnicu Muzejskog dokumentacijskog centra, u Gliptoteci.

26. 28. rujna. Otvorenje izložbe Zbirka faksimila Kabineta grafike – Grafička djela europskih starih majstora, u Kabinetu grafike.

27. 30. rujna. Otvorenje izložbe 83 Art Directors Club New York – godišnja izložba nagrađenih radova i izložbe plakata najvažnijih njujorških dizajnera na temu interpunkcijskih znakova Punct, u Gliptoteci.

28. 18. listopada. Otvorenje izložbe Helene Paver Njirić: Sada, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

29. 24. listopada. Otvorenje izložbe: Metamorfoza grada/komunikacija svjetlom – izložba radova ljetne škole dizajna i arhitekture Motovun 2005., u Gliptoteci.

30. 3. studenoga. Otvorenje dokumentacijske izložbe Hrvatske akademije, Hrvatskog muzeja arhitekture i Goethe instituta: Made in Germany – Arhitektura + religija, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

31. 7. studenoga. Otvorenje izložbe Pavao Gavranić uz 100. obljetnicu rođenja, u Kabinetu grafike.

32. 14. studenoga: Otvorenje izložbe: Tin Ujević 1891.-1955.-2005., u Muzejsko-galerijskom prostoru palače Narodnoga doma.

33. 15. prosinca. Otvorenje izložbe Slovenska arhitektura dvadesetog stoljeća, u Hrvatskom muzeju arhitekture.

34. 17. studenoga. Otvorenje samostalne izložbe Marija Kačura: U znaku svjetla, u Gliptoteci.

35. 19. prosinca. Otvorenje izložbe Grafika u Italiji 18. st. (II. dio), u Kabinetu grafike.

Komemoracije

1. 11. siječnja. Komemorativni sastanak u spomen na akademika Slavka Krvavicu.

2. 18. siječnja. Komemorativni sastanak u spomen na akademika Zorana Bujasa.

3. 3. veljače. Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Tome Bosanca.

4. 10. ožujka. Komemorativni sastanak u spomen na akademika Nenada Grčevića.

5. 12. travnja. Komemorativni sastanak u spomen na akademika Lovru Županovića.

6. 26. travnja. Komemorativni sastanak u spomen na akademika Mladena Seksa.

7. 9. studenoga. Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Josipa Županova.

8. 15. studenoga. Komemorativni skup u spomen na akademika Miroslava Begovića.

9. 14. prosinca. Komemorativni skup u spomen na akademika Sinišu Trivu.

ODBOR ZA STATUT

Odbor za Statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održao je u 2005. tri sjednice. III. sjednica održana je 15. ožujka, IV. sjednica 29. lipnja, a V. sjednica 5. prosinca o. g.

Na prve dvije spomenute sjednice Odbor je razmatrao Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Statuta te primjedbe koje su na taj prijedlog stavili pojedini razredi. Na drugoj sjednici Odbor je odlučio da se Prijedlog uputi Predsjedništvu na daljnji postupak. Predsjedništvo je taj prijedlog iznijelo pred Skupštinu koja je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Statuta onako kako je i bila predložena. Hrvatski sabor potvrdio je spomenute izmjene i dopune Statuta.

Na V. sjednici održanoj 5. prosinca Odbor je utvrdio Nacrt Prijedloga Pravilnika o predlaganju i izboru članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji bi trebao zamijeniti postojeći pravilnik kako bi se prateći Akademijini propisi uskladili s izmijenjenim i dopunjenim Statutom. Taj je Nacrt usvojilo Predsjedništvo kao svoj prijedlog Skupštini da donese Pravilnik.

MEĐUNARODNA SURADNJA

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Odbor za međunarodnu suradnju tijekom godine intenzivirao je rad u odnosu na prethodnu godinu. Odbor je radio na dvije razine aktivnosti. Prva razina odnosila se na ostvarivanje dosadašnje odnosno na uspostavu nove međuakademijske suradnje s pojedinim akademijama, a druga na intenziviranje postojeće međunarodne suradnje Hrvatske akademije s međunarodnim znanstvenim organizacijama te na rad na međunarodnim projektima.

Tijekom godine povećao se opseg i kvaliteta djelovanja predstavnika Hrvatske akademije u međuakademijskim udrugama u kojima je Hrvatska akademija aktivan član (npr. Međunarodnog znanstvenog vijeća – ICSU, Udruge europskih akademija – ALLEA, Međunarodne unije akademija – UAI i dr.), te posebno vrlo aktivno uključivanje u rad Europske znanstvene zaklade (European Science Foundation – ESF). Zbog sve v ećeg opsega suradnje s Europskom znanstvenom zakladom, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ostvarila je suradnju s Nacionalnom zakladom za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

U ovoj godini Odbor za međunarodnu suradnju održao je četiri redovite sjednice, a djelovao je u sljedećem sastavu: akad. August Kovačec, predsjednik Odbora, te akademici Davorin Rudolf, Boris Kamenar, Vladimir Majer, Dragan Dekaris, Nedjeljko Fabrio, Velimir Neidhardt i Božidar Liščić, te prof. dr. Stanislav Tuksar. U radu Odbora za međunarodnu suradnju aktivno je sudjelovala potpredsjednica Hrvatske akademije akademkinja Alica Wertheimer-Baletić te predstavnici u Europskoj znanstvenoj zakladi: akademik Željko Kućan, prof. dr. sc. Maja Seršić i prof. dr. sc. Milena Žic-Fuchs.

SURADNJA S MEĐUNARODNIM ZNANSTVENIM ORGANIZACIJAMA

Europska znanstvena zaklada (European Science Foundation – ESF)

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti postala je članicom ESF-a 1. siječnja 2003., te je od početka svog članstva do kraja ove godine u velikoj mjeri intenzivirala svoju suradnju s Europskom znanstvenom zakladom. U tom smislu veliki korak učinila je Akademijina Uprava koja je obavila niz razgovora s predstavnicima Nacionalne zaklade za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske, te uspostavila suradnju, posebno u području evaluiranja i financiranja projekata Europske znanstvene zaklade.

Predstavnici Hrvatske akademije u ESF-u jesu: akademici Boris Kamenar u Upravnom vijeću, Božidar Liščić u Stalnom odboru za fizikalne znanosti i inženjerstvo, Željko Kućan u Stalnom odboru za znanost o životu i okolišu, prof. dr. sc. Milena Žic-Fuchs (zamjena za akad. Augusta Kovačeca) u Stalnom odboru za humanističke znanosti, te prof. dr. sc. Maja Seršić u Stalnom odboru za društvene znanosti.

Predstavnici Hrvatske akademije aktivno sudjeluju u radu ESF-a, posebno dva puta godišnje na sjednicama stalnih odbora za pojedina znanstvena područja. Tako je akad. Boris Kamenar sudjelovao na zasjedanju Upravnog vijeća u Luxemburgu (7. i 8. travnja) i Berlinu (23. rujna), akad. Božidar Liščić na zasjedanju Stalnog odbora za fizikalne znanosti i inženjerstvo u Londonu (29. travnja) i u Strasbourgu (29. listopada), akad. Željko Kućan na zasjedanju Stalnog odbora za znanost o životu i okolišu u Limassolu (14. i 15. travnja), te na okruglom stolu Stalnog odbora za znanost o životu i okolišu i Stalnog odbora za fizikalne i inženjerske znanosti u Almeriji (16. i 17. lipnja), prof. dr. sc. Milena Žic-Fuchs na zasjedanju Stalnog odbora za humanističke znanosti u Nicosiji (Cipar) (15. i 16. travnja) i u Strasbourgu (28. i 29. listopada). Sastanak Stalnog odbora za znanost o životu i okolišu održao se u Zagrebu od 19. do 21. listopada. Jelena Đukić sudjelovala je na okruglom stolu administratora i članova Core Group Stalnog odbora za društvene znanosti, koji je održan u Lisabonu 12. i 13. lipnja. Na Općoj skupštini Europske znanstvene zaklade koja se održala u Strasbourgu 24. i 25. studenoga sudjelovali su akademici Boris Kamenar i Davorin Rudolf te prof. dr. sc. Pero Lučin, predsjednik Nacionalne zaklade za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske. Akad. Boris Kamenar sudjelovao je i na sastanku Europske

znanstvene zaklade *Consultation meeting on the ESF Strategic Plan*, koji je održan u Budimpešti od 23. do 25. lipnja.

Od 9. do 11. studenoga u Parizu je održan sastanak *Celebrating the first steps towards the implementation of the European Research Council* na kojem je predstavnica Hrvatske akademije bila prof. dr. sc. Milena Žic-Fuchs.

Hrvatski znanstvenici uključeni su u nekoliko znanstvenih projekata Europske znanstvene zaklade, i to u području inženjerskih i fizikalnih znanosti i znanosti o životu i okolišu. Nacionalna zaklada za znanost Republike Hrvatske financijski će poduprijeti projekte. Nastavio je rad na projektima *Fundamentals of Electronics (FoNE)* (glavni voditelj dr. sc. Željko Crljen), *Behavioural Ecology of Insect Parasitoids – from theoretical approaches to field appolications (BEPAR)* (voditeljica projekta prof. dr. Jasminka Igrc Barčić s Agronomskog fakulteta), te *Integrating population genetics and conservation and biology: Merging theoretical, experimental and applied approaches* (voditelj dr. sc. Krunoslav Brčić-Kostić).

U tijeku su pripreme za uključenje u sljedeće znanstvene projekte Europske znanstvene zaklade u području fizikalnih i inženjerskih znanosti: *Quantum Heometry and Quantum Gravity (OG)* (Larisa Jonke, Ivan Andrić i Danijel Jurman), *New Generation of Organic Based Photovoltaic Devices (ORGANISOLAR)* (dr. Mile Ivanda), *Molecular Simulations in Biosystems and Material Science (SimBioMa)* (Vlasta Mohaček Grošev) te *Highly frustrated magnetism (HFM)* (dr. Ana Smontara).

Međunarodna udruga akademija (Interacademy Panel – IAP) i Međunarodna udruga medicinskih akademija (IAMP)

Predstavnik Hrvatske akademije u IAP-u akad. Dragan Dekaris sudjelovao je na Međunarodnom forumu o biosigurnosti (International Forum on Biosecurity), koji je održan u Comu (Italija) od 19. do 22. ožujka, a na kojem je sudjelovalo 50 sudionika iz 20 zemalja.

Odlukom Akademijina Predsjedništva od studenoga 2005. predstavnik Akademije u IAP-u i IAMP-u jest akad. Danijel Rukavina (zamjena za akademika Dragana Dekarisa).

Hrvatska akademija aktivno je pratila aktivnosti IAP-a i IAMP-a, te je potpisala Izjavu o biosigurnosti (Statement on Biosecurity), kao jedna od 68 nacionalnih akademija, članica IAP-a.

Međunarodna unija akademija (Union Académique Internationale – UAI). Predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akad. Vladimir Stipetić sudjelovao je u radu 79. opće skupštine Međunarodne unije akademija održane u Ankari od 23. do 28. svibnja.

Međunarodno vijeće za znanosti (International Council for Science – ICSU) dostavlja Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti obavijesti o svojim aktivnostima.

Udruga europskih akademija (ALL European Academies – ALLEA)

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prati rad Udruge europskih akademija, te je na zamolbu Udruge dostavila svoje preporuke za 7. okvirni program koji počinje 1. siječnja 2007. i traje do godine 2013.

Academia Europea

Academia Europea održala je od 2. do 4. rujna 2004. svoju 16. godišnju konferenciju *Europe in Change*, na kojoj je, na prijedlog Odbora za međunarodnu suradnju, sudjelovao akad. Ivo Šlaus.

Europska centralno-istočna mreža (Central-Eastern European Network – CEN)

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti tijekom godine aktivno se uključila u Central-Eastern European Network. Kao predstavnik Akademije na sastanku

CEN-a, koji je održan 16. rujna, sudjelovao je akad. Davorin Rudolf. Akad. D. Rudolf sudjelovao je i na sastanku CEN-a koji je održan u Ljubljani 20. i 21. listopada.

MEĐUAKADEMIJSKA BILATERALNA SURADNJA

Albanija

Suradnja s Albanskom akademijom znanosti otpočela je 18. lipnja 2002. potpisivanjem Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Albanske akademije znanosti.

Austrija

Suradnja između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Austrijske akademije znanosti ostvarivala se na osnovi Sporazuma koji je potpisan 5. travnja 1993. i Protokola o znanstvenoj suradnji koji je potpisan 25. veljače 2004.

U Austriji su boravili:
- prof. dr. *Melita Kovačević*, od 2. do 6. veljače 2005.
- dr. *Vjera Katalinić*, od 13. do 16. ožujka 2005.

U Hrvatskoj je boravio:
- dr. *Wolfgang Otruba*, od 1. do 10. srpnja i od 29. rujna do 9. listopada 2005.

Bosna i Hercegovina

Suradnja se ostvarila na osnovi Sporazuma o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine potpisanim 5. lipnja 1996.

U Bosni i Hercegovini boravili su:
- dr. *Gorana Doliner*, od 27. lipnja do 1. srpnja 2005.
- prof. dr. *Krešimir Pavelić*, od 21. do 22. prosinca 2005.

U Hrvatskoj je boravio:
- akad. *Ladislav Ožegović*, od 24. do 25. listopada 2005.

Bugarska

S Bugarskom akademijom znanosti suradnja se ostvarivala na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Bugarske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji je potpisan 19. lipnja 1997., te na temelju Aneksa II Sporazuma, koji je potpisan 22. srpnja 2002. Suradnja s Bugarskom akademijom bazirala se na međuakademijskoj razmjeni i sudjelovanjima u znanstvenim skupovima.

U Hrvatskoj su boravili:
- dr. *Rumjana Dimitrova Božilova*, od 9. do 22. svibnja 2005.
- dr. *Irina Ognyanova*, od 10. do 23. rujna 2005.

Na znanstvenom skupu *Hrvati i Bugari u jugoistočnoj Europi od 7. do 21. stoljeća*, u razdoblju od 1. do 4. lipnja sudjelovali su u Bugarskoj:
- akad. *Josip Bratulić*
- prof. dr. *Lovorka Čoralić*
- dr. *Sanja Vulić-Vranković*
- dr. *Ante Gulin*
- dr. *Damir Karbić*
- dr. *Zoran Ladić*
- dr. *Slavko Slišković*.

Na međunarodnom sastanku *International Heliophysical Year of the Balkan and Black Sea countries*, koji je održan od 5. do 10. lipnja sudjelovali su:

- *Darije Maričić*
- dr. *Dragan Roša.*

Od 10. do 13. svibnja 2005. na međunarodnoj konferenciji u Sofiji *The Arab World and Islam – Identities and Intercultural Interactions* sudjelovala je mr. Tatjana Vukić-Paić.

Crna Gora

U Hrvatskoj su 16. i 17. lipnja 2005. boravili predsjednik Crnogorske akademije akad. Miomir Đurović i glavni tajnik akad. Ranislav Bulatović, radi razgovora o mogućnosti obnove suradnje između dvije akademije.

Češka

Suradnja s Akademijom znanosti Češke Republike ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Akademije znanosti Češke Republike i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji je potpisan 29. svibnja 2002., te na temelju Aneksa II Sporazuma, koji je potpisan 22. srpnja 2002.

U Hrvatskoj je boravio:

- dr. *Petr Procházka*, od 16. do 30. lipnja 2005.
- dr. *Tat'ana Petrasovà*, od 27. listopada do 10. studenoga 2005.

U Češkoj je boravila:

- dr. *Dunja Brozović-Rončević*, od 19. do 23. svibnja 2005.

Francuska

Suradnja se temelji na Pismu o namjerama o suradnji između Francuske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je potpisan 13. veljače 1995.

Italija

Suradnja se ostvarivala na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Accademia Nazionale dei Lincei Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, potpisanog 4. siječnja 2002.

U sklopu međuakademijske razmjene u Italiji je boravila:

- dr. *Vesna Gamulin*, od 15. ožujka do 15. travnja 2005.

Iran

Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti 7. ožujka 2005. posjetilo je visoko izaslanstvo Islamske Republike Irana na čelu s predsjednikom Irana Nj. E. Mohammadom Katamijem, koji je održao predavanje u Akademijinoj Preporodnoj dvorani. U sastavu izaslanstva bio je i predsjednik Akademije znanosti Islamske Republike Irana akad. Reza Davari Ardakani. Tom prilikom potpisan je i Sporazum o znanstvenoj suradnji između Iranske i Hrvatske akademije.

Izrael

Posredstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske pokrenuti su pregovori oko potpisivanja Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Izraelske akademije prirodnih i humanističkih znanosti.

Kina

Suradnja s Kineskom akademijom inženjerstva ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Kineske akademije inženjerstva, koji je potpisan 16. svibnja 2002.

U okviru Sporazuma o znanstvenoj suradnji s Kineskom akademijom društvenih znanosti u Kini je od 16. do 24. listopada 2005. boravilo Akademijino izaslanstvo: predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Milan Moguš, akademici Zvonimir Baletić, Jakša Barbić i Frano Kršinić, te Akademijin tajnik dr. Slobodan Kaštela. Osim Kineske akademije društvenih znanosti, Akademijino izaslanstvo posjetilo je i Shanxi akademiju društvenih znanosti u Xianu i Šangajsku akademiju društvenih znanosti u Šangaju, a razgovaralo se i o uspostavi suradnje s Kineskom akademijom znanosti.

U razdoblju od 11. do 17. listopada 2005. u Hrvatskoj je boravila skupina znanstvenika Kineske akademije društvenih znanosti:

- prof. *Huang Xiaoyong*
- prof. *Wang Yanzhong*
- prof. *Pan Chenguang*
- prof. *Shen Kaiyun*
- *Liu Yingxjang*
- *Li Yang*.

Kosovo

S Akademijom znanosti i umjetnosti Kosova suradnja se temelji na Sporazumu o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije znanosti i umjetnosti Kosova koji je potpisan 9. lipnja 1994.

Mađarska

Vrlo uspješna suradnja s Mađarskom akademijom znanosti koja se ostvaruje dugi niz godina, nastavljena je i ove godine. Suradnja se temelji na Sporazumu o znanstvenoj suradnji koji je potpisan 9. svibnja 1995., te na Protokolu o znanstvenoj suradnji koji je potpisan u ožujku 2003. i vrijedi do 31. prosinca 2006. Dio Protokola čini i popis 17 zajedničkih projekata.

Na međunarodnom skupu *World Science Forum*, koji je održan u Budimpešti od 11. do 12. studenoga 2005. sudjelovao je akademik Vlatko Silobrčić.

U Hrvatskoj su boravili:

- dr. *Jeno Purger*, od 19. do 28. ožujka i od 4. do 7. listopada 2005.
- dr. *Viktoria Rétiné Kiss*, od 11. do 18. travnja 2005.
- dr. *Margit Osvay*, od 18. do 20. travnja 2005.
- dr. *István Lukovits*, od 14. do 24. lipnja 2005.
- dr. *István László*, od 18. do 25. lipnja 2005.
- dr. *Orsolya Bubrjak*, od 11. do 25. srpnja 2005.
- dr. *Jozsef Kesckemeti*, od 25. do 29. rujna 2005.
- dr. *Zoltan Seres*, od 25. do 29. rujna 2005.
- dr. *Emö Márton*, od 29. rujna do 4. listopada 2005.
- dr. *Imre Gábor*, od 29. rujna do 4. listopada 2005.
- dr. *Zoltán Pécskay*, od 26. rujna do 3. listopada 2005.
- dr. *Kadosa Balogh*, od 26. rujna do 3. listopada 2005.
- dr. *István Nyomárkay*, od 30. studenoga do 3. prosinca 2005.

U Mađarskoj su boravili:

- prof. dr. *Tihomil Maštrović*, od 29. ožujka do 7. travnja 2005.
- dr. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, od 29. ožujka do 7. travnja 2005.

- akad. *Ante Vulin*, od 25. do 26. travnja 2005.
- akad. *Andrija Mutnjaković*, od 25. do 26. travnja 2005.
- akad. *Boris Magaš*, od 25. do 26. travnja 2005.
- *Tomislav Biljan*, od 22. svibnja do 5. lipnja i od 23. studenoga do 4. prosinca 2005.
- *Snježana Miljanić*, od 22. svibnja do 5. lipnja i od 23. studenoga do 4. prosinca 2005.
- dr. *Tvrtko Zebec*, od 30. svibnja do 6. lipnja 2005.
- *Iva Niemčić*, od 30. svibnja do 6. lipnja 2005.
- dr. *Sonja Nikolić*, od 26. kolovoza do 1. rujna 2005.
- dr. *Roman Čaplar*, od 28. rujna do 2. listopada 2005.
- dr. *Ante Graovac*, od 21. do 29. listopada 2005.
- dr. *Biserka Pokrić*, od 21. do 29. listopada 2005.
- akad. *Nenad Trinajstić*, od 23. do 30. listopada 2005.
- akad. *Vlatko Silobrčić*, od 10. do 12. studenoga 2005.
- dr. *Branka Migotti*, od 15. do 29. studenoga 2005.
- *Tomica Hrenar*, od 23. studenoga do 4. prosinca 2005.

Makedonija

Suradnja s Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji koji je potpisan 14. lipnja 1994. Dana 3. lipnja 2005. potpisan je i Protokol o znanstvenoj suradnji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije znanosti i umjetnosti.

U Hrvatskoj je boravio:
- akad. *Blaže Ristovski*, od 18. do 23. svibnja 2005.

Njemačka

Suradnja s Berlin-brandenburškom akademijom ostvarila se temeljem Sporazuma o znanstvenoj suradnji koji je potpisan 10. srpnja 2002.

Akademik Radoslav Katičić sudjelovao je, kao izaslanik Hrvatske akademije, na svečanoj sjednici Leibniztaga, koja se održala 25. lipnja 2005.

Na proslavi otvaranja nove zgrade Akademije umjetnosti (Akademie der Künste), od 20. do 22. svibnja 2005. u Berlinu sudjelovao je potpredsjednik Hrvatske akademije akademik Pavle Dešpalj.

Poljska

S Poljskom akademijom znanosti surađuje se na osnovi Sporazuma o znanstvenoj suradnji potpisanim 1. ožujka 1995., te Prokola koji je kao sastavni dio Sporazuma potpisan 14. lipnja 2002.

U Poljskoj je boravila:
- dr. *Barbara Kryzan-Stanojević*, od 2. do 9. travnja 2005.

U Hrvatskoj su boravili:
- dr. Agnieszka Gucka, od 17. do 30. listopada 2005.
- dr. Elžbieta Wrocławska, od 30. studenoga do 5. prosinca 2005.

Rusija

Suradnja s Ruskom akademijom znanosti ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ruske akademije znanosti potpisanog 30. kolovoza 1994.

Protokol o znanstvenoj suradnji između Ruske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za razdoblje 2003.-2005. potpisan je u ožujku 2004. te istječe 31. prosinca 2005. Protokol sadrži 12 zajedničkih projekata.

Osim međuakademijske suradnje, održavala se i vrlo aktivna suradnja s Veleposlanstvom Republike Hrvatske u Moskvi. Veleposlanstvo je organiziralo simpozij *Juraj Križanić – njegova važnost u 17. stoljeću i danas*, na kojem je s izlaganjem sudjelovao prof. dr. Ivan Golub. Veleposlanstvo je također postavilo spomen-ploču Jurju Križaniću u Tobolsku te iniciralo prijedlog spomen-ploče za Franju Petrisa.

U Hrvatskoj su boravili:

- dr. *Leonid Gibianskiy*, od 11. do 17. rujna i od 1. do 2. listopada 2005.
- dr. *Anna Filimonova*, od 30. listopada do 9. studenoga 2005.

U Rusiji je boravio:

- prof. dr. *Ivan Golub*, od 21. do 26. veljače 2005.

Slovačka

Suradnja sa Slovačkom akademijom znanosti ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji koji je potpisan 18. listopada 1994. Sporazum se automatski produžuje svake tri godine.

U Hrvatskoj su boravili:

- dr. *Jan Jankovič*, od 26. lipnja do 3. srpnja 2005.
- dr. *Jozef Kláčka*, od 27. lipnja do 3. srpnja 2005.
- dr. *Klara Markova*, od 4. do 11. rujna 2005.

Slovenija

Suradnja sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti ostvarivala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti sklopljenog 21. svibnja 1993. te Protokola koji je naknadno potpisan 26. listopada 2002. Radi unapređivanja suradnje 13. travnja 2005. Slovensku akademiju znanosti i umjetnosti posjetili su predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akad. Milan Moguš, glavni tajnik akad. Slavko Cvetnić i tajnik dr. Slobodan Kaštela.

U Hrvatskoj su boravili:

- dr. *Jože Pirjavec*, od 13. do 26. ožujka 2005.
- dr. *Andrej Rahten*, od 18. do 21. svibnja 2005.

U Sloveniji su boravili:

- dr. *Gorana Doliner*, od 10. do 20. siječnaj 2005.
- dr. *Mira Menac Mihalić*, od 12. do 15. svibnja 2005.

Švedska

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti potpisala je u prosincu 2004. Sporazum o znanstvenoj suradnji sa švedskom Kraljevskom akademijom znanosti, povijesti i antike.

Velika Britanija

Kraljevsko društvo u Londonu

Suradnja s Kraljevskim društvom u Londonu (The Royal Society of London) odvijala se na temelju Sporazuma o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Kraljevskog društva u Londonu koji je potpisan 2. prosinca 1993.

U okviru Sporazuma, dr. Dušica Vujaklija (Institut "Ruđer Bošković") predložila je, u suradnji s dr. Paulom Longom (School of Pharmacy, University of

London) projekt *Phosphorylation of the bacterial single-stranded DNA binding proteins*. U okviru predloženog projekta The Royal Society je prihvatilo i odobrilo tromjesečni studijski boravak dr. Vujaklije.

Prof. dr. Vera Kovačević (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu) predložila je, u suradnji s dr. Marianne Gilbert (Institute of Polymer Technology and Materials Engineering, Loughborough University), projekt *Preparation of nanocomposites for the adhesive products of new generation*. Rezultat prijave projekta još nije riješen.

U Velikoj Britaniji je boravila:

- dr. *Dušica Vujaklija*, od 2. studenoga 2005. do 2. veljače 2006.

Britanska akademija

S Britanskom akademijom potpisan je novi Sporazum o znanstvenoj suradnji, kao i pripadajući Prilog Sporazuma. Prilikom potpisivanja Sporazuma u Hrvatskoj su od 23. do 25. studenoga 2005. boravili prof. Nicholas Mann, tajnik za vanjske poslove i potpredsjednik Britanske akademije, i gospođa Francine Danaher iz Odjela za međunarodnu suradnju.

MEĐUNARODNI PROJEKTI I OSTALA MEĐUNARODNA SURADNJA

Nastavljen je rad i na međunarodnom projektu REPS (Réseau Européen de la Pierre Sèche), u okviru europskog programa Interreg IIIc sud. Nositelj projekta REPS je Španjolska (Consell de Mallorca, Departament de Medi Ambient i Natura), a Hrvatska, kao mediteranska zemlja, također je uključena u projekt. Administrativni dio navedenog projekta obavlja Referada za međunarodnu suradnju, a financijski ga pomaže Europska unija. Nadzor nad projektom obavlja akad. Boris Magaš, a operativni dio dr. Aleksandra Faber, te mr. ing. arh. Sanja Buble. Suradnici na projektu u više navrata sudjelovali su na raznim sastancima.

U prosincu 2005. The Oslo School of Architecture and Design predložila je bilateralni projekt norveško-hrvatski poslijediplomski studij. U projektu s norveške strane sudjelovat će Norwegian Center for International Cooperation in Higher Education, Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs, a s hrvatske strane Arhitektonski fakultet, Hrvatski muzej arhitekture i Kabinet za arhitekturu i urbanizam Hrvatske akademije.

Dana 9. veljače 2005. predsjednika Hrvatske akademije akad. Milana Moguša posjetio je veleposlanik Savezne Republike Njemačke gosp. Jürgen Alfred Robert Staks.

Dana 25. svibnja 2005. Akademijin gost bio je i prof. Walter Truett Anderson, predsjednik Svjetske akademije znanosti i umjetnosti, kojega je tom prilikom primila akademkinja Alica Wertheimer-Baletić, potpredsjednica.

Dana 13. studenoga 2005. Hrvatsku akademiju posjetio je predsjednik Republike Moldavije Vladimir Voronin, kojega je tom prilikom primila akademkinja Alica Wertheimer-Baletić.

Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti 18. studenoga 2005. posjetio je dr. Janez Potočnik, visoki povjerenik Europske komisije za znanost i istraživanje, koji je tom prilikom održao predavanje Scientific Policy of the European Union.

UREDNIŠTVO EDICIJE HRVATSKA I EUROPA

Dovršen je cjelokupan posao na II. svesku edicije *Hrvatska i Europa* na francuskom jeziku, koji je sredinom godine i izašao iz tiska, u obnovljenoj opremi, s nizom novih, još kvalitetnijih ilustracija. Predgovor tom svesku napisao je Jean de Lumeau, profesor na College de France i član Instituta (Francuske akademije). Također su vođeni i uspješno dovršeni pregovori koje je u ime Akademije vodio u Parizu 17. i 18. studenoga 2005. glavni urednik akademik Ivan Supičić s novim, potencijalnim suizdavačem za III. svezak edicije na francuskom, najvećim sveučilišnim izdavačem u Francuskoj, Presses Universtaires de Rennes, koji objavljuje znanstvena izdanja devet francuskih sveučilišta, od kojih i Sveučilišta u Poitieru. Taj novi suizdavač je ponudio ugovor Školskoj knjizi za izdanje toga sveska. Dovršeni su i preostali poslovi za pripremu izdanja iste edicije na engleskom, i to II. i III. sveska. Glavni urednik proveo je i promjene, odnosno dotjerivanja za objavljivanje I. sveska *Hrvatska i Europa* na hrvatskom, u ponovljenom izdanju.

Dana 27. listopada 2005. održan je sastanak užeg uredništva i Koordinacijskog odbora Akademije s predsjednikom Uprave Školske knjige gospodinom Antom Žužulom, na kojem je on izvijestio zanimanje njemačke izdavačke kuće Herder da se svi svesci niza *Hrvatska i Europa* objave u suizdavaštu s njom na njemačkom jeziku.

Dosad je prikupljeno 47 priloga za IV. svezak (od 55). Svi su recenzirani ili na recenziji. Popunjeni su tematski blokovi o povijesti, društvu, religiji i kulturi, o jeziku, o književnosti i o glazbi. Još nedostaje nekoliko priloga iz područja likovnih umjetnosti (3) i s područja znanosti (tri priloga, od 16) (te po jedan s područja filologije i glazbe), pa ih treba hitno dovršiti. Radovi se priređuju za tisak. Radi se na likovnoj opremi.

Za V. svezak dosad su prikupljena 36 priloga (od 64). Svi su recenzirani ili na recenziji, ali za neke recenzije treba požuriti određene razrede. Najbolje su popunjeni tematski blokovi o povijesti, o društvu, religiji i kulturi, i o književnosti. Najviše priloga nedostaje s područja jezika, arhitekture i likovne umjetnosti, glazbe i društvenih znanosti, pa valja upozoriti autore da što prije dovrše svoje radove.

ODBOR ZA OBNOVU ARBORETUMA TRSTENO

Izrađena je hidrogeološka studija. Time je kompletirana skupina studija prirodne osnove arboretuma, što je osnova za rješenja krajobrazno-vrtno-arhitektonskog uređenja i obrade svih segmenata arboretuma. Nastavljeno je uređenje i obnova maslinika, te izrada muzejskog programa.

ZNANSTVENI PROJEKTI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

1. 0101004, Hrvatska povijesna topominija (voditelj: dr. *Dunja Brozović-Rončević*)

2. 0101006, Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA) (voditelj: akad. *Dalibor Brozović*)

3. 0101018, Paleolitik i mezolitik Hrvatske: naseljavanje istočnoga Jadrana u pleistocenu (voditelj: dr. *Vesna Malez*, nakon pok. dr. Maje Paunović)

4. 0101020, Pukotinska korozija čelika, netoksični korozijski inhibitori (voditelj: dr. *Olga Šarc-Lahodny*)

5. 0101021, Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku (voditelj: dr. *Mario Šlaus*)

6. 0101022, Ikonografija u medicini (voditelj: dr. *Stella Fatović-Ferenčić*)

7. 0101023, Određivanje globalnog genskog profila tumora metodom DNA-čipova (voditelj: akad. *Šime Spaventi*)

8. 0101024, Oblici hrvatskoga književnoga jezika (voditelj: akad. *Stjepan Babić*)

9. 0101026, Mehanizmi reakcije metalocena. Narav prijelaznog stanja (voditelj: akad. *Smiljko Ašperger*)

10. 0101027, Magmatske, metamorfne i metalogentske formacije Dinarida (voditelj: akad. *Ivan Jurković* umjesto pok. dr. Jakoba Pamića)

11. 0101028, Povijest alkemije u Hrvata (voditelj: dr. *Snježana Paušek-Baždar*)

12. 0101029, Kratki pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti (voditelj: dr. *Tomislav Sabljak*)

13. 0101030, Hrvatsko pomorsko zakonodavstvo (voditelj: akad. *Vladimir Ibler*)

14. 0101031, Nadogradnja međunarodnopravne osobnosti Republike Hrvatske (voditelj: dr. *Vladimir Đuro Degan*)

15. 0101033, Filozofski i humanistički aspekti znanosti (voditelj: akad. *Ivan Supek*)

16. 0101034, Od građe do analize – nepoznati hrvatski pisci 19. i 20. st. (voditelj: akad. *Dubravko Jelčić*)

17. 0101036, Spomenici starije hrvatske glazbe (voditelj: dr. *Ennio Stipčević*)

18. 0101037, Prilozi za povijest zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) (voditelj: akad. *Petar Strčić*)

19. 0101038, Hrvatski književni povjesničari (voditelj: dr. *Tihomil Maštrović*)

20. 0101039, Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži (voditelj: dr. *Goran Sušić*)

21. 0101049, Hrvatski u dodiru s europskim jezicima (voditelj: dr. *Lelija Sočanac*)

22. 0101065, Romanizacija i kristijanizacija hrvatskog dijela južne Panonije (voditelj: dr. *Branka Migotti*)

23. 0101066, Kakvoća i zdravstvena ispravnost poljoprivrednih proizvoda (voditelj: dr. *Dubravka Hackenberger*)

24. 0101100, Izbori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. st. (voditelj: dr. *Ante Gulin*)

25. 0101101, Hrvatska medicinska baština – odrednice razvoja dostignuća od 13. do 20. st. (voditelj: dr. *Biserka Belicza*)

26. 0101102, Adjuvantna terapija melanoma s PEG Intronom (voditelj: akad. *Drago Ikić*)

27. 0101103, Povijest prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvata (voditelj: akad. *Žarko Dadić*)

28. 0101104, Polazišta, ciljevi i pravci ekonomskog razvoja Hrvatske (voditelj: dr. *Gordan Družić*, nakon pok. akad. Jakova Sirotkovića)

29. 0101108, Hrvatsko srednjovjekovno postupovno pravo (voditelj: akad. *Lujo Margetić*)

30. 0101109, Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike (voditelj: dr. *Nenad Vekarić*)

31. 0101118, Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest (voditelj: dr. *Josip Barbarić*)

32. 0101202, Konstruktivno projektiranje u zgradarstvu (voditelj: akad. *Riko Rosman*)

33. 0101213, Istraživanje hrvatskih dijalekata (voditelj: akad. *Milan Moguš*)

34. 0101228, Jadranske dopune Skokovu rječniku (voditelj: akad. *Vojmir Vinja*)

35. 0101299, Hrvatska frazeologija (voditelj: akad. *Antica Menac*)

36. 0101357, Repertoar hrvatskih kazališta (4. knjiga) (voditelj: dr. *Branko Hećimović*)

37. 0101500, Nuklearne interakcije i simetrije (voditelj: dr. *Ivo Šlaus*)

38. 0101501, Etnološka i folkloristička građa HAZU: Zaštita i kritičko objavljivanje (voditelj: dr. *Maja Bošković-Stulli*)

39. 0101505, Tradicija glagoljaškog pjevanja (voditelj: dr. *Gorana Doliner*)

40. 0101777, Hrvatska glazbena historiografija do 1945. (voditelj: dr. *Sanja Majer-Bobetko*)

41. 0101901, Istraživanja prošlosti južne Hrvatske (voditelj: dr. *Milko Brković*)

42. 0101902, Ekološka istraživanja ugroženih ptica u Hrvatskoj (voditelj: dr. *Jasmina Mužinić*)

43. 0101997, Strategija znanstvenih istraživanja u zaštiti okoliša (voditelj: akad. *Velimir Pravdić*)

44. 0101998, Novija hrvatska povijest razdoblje 1990.-2000. (voditelj: akad. *Dušan Bilandžić*)

45. 0101203, Kamen, suhozidna kamena arhitektura i pejsaž Jadrana (voditelj: dr. *Aleksandra Faber*)

46. 0101407 (0130407), Arhitektura i štafelajno slikarstvo 17. i 18. st. u Hrvatskoj (voditelj: akad. *Vladimir Marković*) (projekt je odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 9. studenoga prebačen na Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti)

47. KOLABORATIVNI projekt: Stvaranje arheološke, bioarheološke i paleontološke baze podataka za Hrvatsku (koordinator: dr. *Mario Šlaus*), u kojem sudjeluju projekti: 0070006, Arheologija seobe naroda na istočnom Jadranu (voditelj: dr. *Ante Uglešić*); 0101004, Hrvatska povijesna toponimija (voditelj: dr. *Dunja Brozović-Rončević*); 0101018, Paleolitik i mezolitik Hrvatske: naseljavanje istočnog Jadrana u pleistocenu (voditelj dr. *Vesna Malez*); 0101021, Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku (voditelj: dr. *Mario Šlaus*); 0197001, Prapovijesni identitet sjeverne Hrvatske (voditelj: dr. *Kornelija Minichreiter*), 0197005, Srednjovjekovno arheološko naslijeđe Hrvatske (5.-16. stoljeće) (voditelj: dr. *Željko Tomičić*).

Projekti prema područjima:

Lingvistika:

1. 0101004, Hrvatska povijesna topominija (dr. *Dunja Brozović-Rončević*)
2. 0101006, Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA) (akad. *Dalibor Brozović*)
3. 0101024, Oblici hrvatskoga književnoga jezika (akad. *Stjepan Babić*)
4. 0101029, Kraći pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti (dr. *Tomislav Sabljak*)
5. 0101049, Hrvatski u dodiru s europskim jezicima (dr. *Lelija Sočanac*)
6. 0101213, Istraživanje hrvatskih dijalekata (akad. *Milan Moguš*)
7. 0101228, Jadranske dopune Skokovu rječniku (akad. *Vojmir Vinja*)
8. 0101299, Hrvatska frazeologija (akad. *Antica Menac*).

Književnost i teatrologija:

1. 0101034, Od građe do analize – nepoznati hrvatski pisci 19. i 20. st. (akad. *Dubravko Jelčić*)
2. 0101038, Hrvatski književni povjesničari (dr. *Tihomil Maštrović*)
3. 0101357, Repertoar hrvatskih kazališta (4. knjiga) (dr. *Branko Hećimović*).

Povijest:

1. 0101065, Romanizacija i kristijanizacija hrvatskog dijela južne Panonije (dr. *Branka Migotti*)
2. 0101100, Izbori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. st. (dr. *Ante Gulin*)
3. 0101109, Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike (dr. *Nenad Vekarić*)
4. 0101118, Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest (dr. *Josip Barbarić*)
5. 0101037, Prilozi za povijest zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) (akad. *Petar Strčić*)
6. 0101901, Istraživanja prošlosti južne Hrvatske (dr. *Milko Brković*)
7. 0101998, Novija hrvatska povijest razdoblje 1990.-2000. (akad. *Dušan Bilandžić*).

Povijest i filozofija znanosti:

1. 0101033, Filozofski i humanistički aspekti znanosti (akad. *Ivan Supek*)
2. 0101103, Povijest prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvata (akad. *Žarko Dadić*).

Arheologija:

1. 0101018 Paleolitik i mezolitik Hrvatske: naseljavanje istočnoga Jadrana u pleistocenu (dr. *Vesna Malez*, nakon pok. dr. Maje Paunović)
2. 0101021, Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku (dr. *Mario Šlaus*).

Etnologija:

1. 0101501, Etnološka i folklористička građa HAZU: Zaštita i kritičko objavljivanje (dr. *Maja Bošković-Stulli*).

Pravo:

1. 0101030, Hrvatsko pomorsko zakonodavstvo (akad. *Vladimir Ibler*)
2. 0101031, Nadogradnja međunarodnopravne osobnosti Republike Hrvatske (dr. *Vladimir-Đuro Degan*)
3. 0101108, Hrvatsko srednjovjekovno postupovno pravo (akad. *Lujo Margetić*).

Medicina i sl.:

1. 0101022, Ikonografija u medicini (dr. *Stella Fatović–Ferenčić*)
2. 0101023, Određivanje globalnog genskog profila tumora metodom DNA-čipova (akad. *Šime Spaventi*)
3. 0101028, Povijest alkemije u Hrvata (dr. *Snježana Paušek-Baždar*)
4. 0101101, Hrvatska medicinska baština – odrednice razvoja dostignuća od 13. do 20. st. (dr. *Biserka Belicza*)

5. 0101102, Adjuvantna terapija melanoma s PEG Intronom (akad. *Drago Ikić*)

6. 0101066, Kakvoća i zdravstvena ispravnost poljoprivrednih proizvoda (dr. *Dubravka Hackenberger*).

Ornitologija:

1. 0101039, Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži (dr. *Goran Sušić*)

2. 0101902, Ekološka istraživanja ugroženih ptica u Hrvatskoj (dr. *Jasmina Mužinić*).

Ekologija:

1. 0101997, Strategija znanstvenih istraživanja u zaštiti okoliša (akad. *Velimir Pravdić*).

Muzikologija:

1. 0101036, Spomenici starije hrvatske glazbe (dr. *Ennio Stipčević*)

2. 0101505, Tradicija glagoljaškog pjevanja (dr. *Gorana Doliner*)

3. 0101777, Hrvatska glazbena historiografija do 1945. (dr. *Sanja Majer-Bobetko*).

Geologija, kemija, tehnologija:

1. 0101020, Pukotinska korozija čelika, netoksični korozijski inhibitori (dr. *Olga Šarc-Lahodny*)

2. 0101026, Mehanizmi reakcije metalocena. Narav prijelaznog stanja (akad. *Smiljko Ašperger*)

3. 0101027, Magmatske, metamorfne i metalogentske formacije Dinarida (akad. *Ivan Jurković*, umjesto pok. dr. Jakoba Pamića).

Arhitektura:

1. 0101202, Konstruktivno projektiranje u zgradarstvu (akad. *Riko Rosman*)

2. 0101203, Kamen, suhozidna kamena arhitektura i pejsaž Jadrana (dr. *Aleksandra Faber*).

Ekonomija:

1. 0101104, Polazišta, ciljevi i pravci ekonomskog razvoja Hrvatske (dr. *Gordan Družić*, nakon pok. akad. Jakova Sirotkovića).

Fizika:

1. 0101500, Nuklearne interakcije i simetrije (dr. *Ivo Šlaus*).

Likovne umjetnosti:

1. 0101407 (0130407), Arhitektura i štafelajno slikarstvo 17. i 18. st. u Hrvatskoj (akad. *Vladimir Marković*) (projekt je odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 9. studenoga prebačen na Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti).

Multidisciplinarni:

1. KOLABORATIVNI projekt: Stvaranje arheološke, bioarheološke i paleontološke baze podataka za Hrvatsku (koordinator: dr. *Mario Šlaus*), u kojem sudjeluju projekti: 0070006, Arheologija seobe naroda na istočnom Jadranu (dr. *Ante Uglešić*); 0101004, Hrvatska povijesna toponimija (dr. *Dunja Brozović-Rončević*); 0101018, Paleolitik i mezolitik Hrvatske: naseljavanje istočnog Jadrana u

pleistocenu (dr. *Vesna Malez*); 0101021, Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku (dr. *Mario Šlaus*); 0197001 Prapovijesni identitet sjeverne Hrvatske (dr. *Kornelija Minichreiter*), 0197005, Srednjovjekovno arheološko naslijeđe Hrvatske (5.-16. stoljeće) (dr. *Željko Tomičić*).

Na matičnim projektima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti radilo je 308 suradnika (178 istraživača uključujući i voditelje projekata, 24 znanstvena novaka, 77 konzultanata i 31 suradnik). Za projekte je zadužen savjetnik Dobriša Skok, dipl. iur.

ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE

Odjel za zaštitu i održavanje imovine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u svom djelokrugu rada objedinjuje redovito tekuće održavanje građevina, periodičke kontrole sustava instalacija sa svrhom osiguranja što veće sigurnosti cjelokupne imovine u Akademijinu vlasništvu. Navedeni radovi tekućeg održavanja i periodičkih kontrola, podmiruju se iz redovitih novčanih sredstava za tu namjenu, a za tzv. kapitalne projekte, tj. veće investicijske zahvate na pojedinim građevinama, osiguravaju se posebna namjenska sredstva za realizaciju u odvojenim proračunskim stavkama.

Uz redovito tekuće održavanje Akademijinih građevina u godini 2005. potrebno je spomenuti ove zahvate:

1. Trg Nikole Šubića Zrinskog 11 – Akademijina palača

Dovršen je sustav vatrodojave i protupožarne zaštite, kao i proširen sustav protuprovalne zaštite u podrumskoj etaži te izvedeni radovi na proširenju ozvučenja. Radovi su izvedeni temeljem novo izrađene i odobrene projektne dokumentacije u skladu sa Zakonom o gradnji i Zakonom o zaštiti od požara i zaštiti na radu. Na isti način obavljeni su i radovi na sanaciji staklenog krova palače i postavljanja djelomične zaštite pročelja od onečišćenja golubova. Pročelje, u parternom dijelu, očišćeno je od grafita.

U okviru redovitog programa održavanja nastavljena je restauracija stilskog pokućstva i opremanja salona palače, obnova zastora u tri prostorije te sagova u galeriji na I. katu i stubištu. Postavljeni su i zaštitni protuklizni otirači na vanjsko stubište zgrade. S projektom restauracije i uređenja prostora palače, koja je započela u 2003., namjeravaju se nastaviti aktivnosti u sljedećim godinama, ovisno o osiguranju priljeva novca.

Program održavanja palače i nadalje je, u idućim godinama, potrebno proširiti te u što skorijem razdoblju ugraditi odgovarajući i u cijeloj palači objedinjen sustav zaštite umjetnina, ali sada u skladu s napretkom tehničkih dostignuća, sa sofisticiranijim sigurnosnim uređajima uz obvezatan videonadzor. Uz navedeno, potrebno je i nadalje uređivati sam izložbeni prostor Strossmayerove galerije starih majstora, tako da će se zbog nedovoljnih novčanih sredstava u ovoj godini realizacija projekta nastaviti i u sljedećim godinama.

2. Ulica Andrije Hebranga 1

U 2005. dovršen je projekt ugradnje rashladnih uređaja u potkrovlju Odsjeka za etnologiju i u prostoru Razreda za likovne umjetnosti, sve kao III. etapa poboljšanja radnih uvjeta. Radovi će se nastaviti i u idućem razdoblju u ostalim radnim prostorima.

Izvedeni su radovi na rekonstrukciji postojeće dotrajale kotlovnice uz provedbu javnog natječaja. Uređena je veža u zgradu i restaurirana glavna ulazna vrata

te postavljena zaštita od onečišćenja golubova, sve to kao uvodna faza za kompletnu obnovu pročelja zgrade u idućem razdoblju. Na terasi dvorišne građevine uređena je vanjska stolarija.

3. Ulica Ante Kovačića 5

Sanirano je mjestimično dotrajalo pročelje u vrtnom dijelu, obnovljena limarija dotrajalog ravnog krovišta kao i oštećene okapnice. Za potrebe Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara i nadalje se oprema i modernizira radni prostor ugradnjom polica za odlaganje eksponata.

4. Medvedgradska 2

Izrađen je geodetski snimak kompleksa, proveden upis u katastarski i zemljišni operat. Izrađeni su i kompletirani projekti sustava vatrodojave i sustava proširenja centralnog grijanja u negrijanim izložbenim prostorima. Svi projekti potvrđeni su u mjerodavnim ustanovama, te će njihova realizacija uslijediti u idućim godinama ovisno o osiguranju novčanih sredstava. Obavljena je rekonstrukcija elektroinstalacija u izložbenim prostorima vezano uz obnovu razvodnih ormara. Obavljena je sanacija krovnih površina radi zaštite od utjecaja atmosferilija i sanirani su u potpunosti svi žljebovi i oluci na zgradama. Započet je i projekt sanacije Parka skulptura od fekalne i oborinske kanalizacije s prostora Nove vesi i izvedeni opsežni pripremni građevinski radovi. Završen je i pušten u rad prostor Akademijinog kluba (restoran), kao obogaćenje i proširenje sadržaja Gliptoteke.

5. Zgrada na Strossmayerovom trgu 14

Kako je preseljenje Kemijskog fakulteta na lokaciju Horvatovac ostvareno tek u prosincu 2005., izdvojeni su radovi koje je bilo moguće izvoditi kao zasebne cjeline. Provedena su ograničena nadmetanja za ustupanje izrade projektne dokumentacije, ista je izrađena i isporučena kako slijedi: projekt kontrole stabilnosti i provjera bitnih zahtjeva pri sanaciji i adaptaciji građevine koji je omogućio podroban uvid u sadašnje stanje zgrade; projekt obnove pročelja zgrade i projekt potrebnih instalacija za sanaciju i adaptaciju zgrade. Prema izrađenoj i po odgovarajućim organizacijama potvrđenoj projektnoj dokumentaciji provedena su javna nadmetanja za ustupanje radova na adaptaciji zgrade, prva etapa i radovi na obnovi pročelja zgrade. Otklonjen je sav opasni kemijski otpad iz građevine. U tijeku je i izrada projekta prilagodbe prostora bivšeg Kemijskog laboratorija u nove prostorije Akademijine Knjižnice, a sve na temelju već navedenog projekta kontrole stabilnosti i provjere bitnih zahtjeva pri sanaciji i adaptaciji građevine. Izvedba radova na građevini u skladu je sa Zakonom o gradnji, popraćena provedbom nadzora nad izvedbom radova.

6. Dvorišna zgrada u Gundulićevoj 24

Kompletiran je sustav vatrodojave i protuprovale, potvrđena je projektna dokumentacija i izvedba radova, proveden je natječaj za ustupanje radova.

7. Hrvatski muzej arhitekture u Ulici Ivana Gorana Kovačića 3

Obavljena je sanacija sustava centralnog grijanja i limarski radovi na krovištu.

8. Opatička 18

Obavljeni su radovi na demontaži postojeće gromobranske instalacije radi radioaktivnog zračenja i ugrađena nova instalacija, sve temeljem provedenih natječaja za ustupanje radova. Izrađen je projekt sanacije stabilnosti zgrade zbog

knjižnog fonda smještenog na II. katu građevine. Zbog opsežnosti radovi će se izvoditi i u idućoj godini.

9. Zadar, Obala kneza Trpimira 8

Izvedena je kompletna obnova pomoćnog objekta, koji će se koristiti kao domarski stan. Za ustupanje radova provedeno je ograničeno nadmetanje.

10. Dubrovnik – Sorkočevićev ljetnikovac na Lapadskoj obali 6

Obavljene su pripreme i djelomično izvedeni radovi na sanaciji vanjskog zida knjižnice, devastiranog kamenog zida i srušena drvena ograda kompleksa Sorkočević. Sanirana je telefonska centrala, sustav spojen na ADSL, spojena nova protuprovalna centrala i servisiran vatrodojavni sustav ljetnikovca. Izvedeni su radovi na redovitoj obnovi, popravcima i održavanju vanjske stolarije bojenjem. Kako su svi navedeni radovi i dalje samo dio predviđene rekonstrukcije i uređenja prostora cijelog kompleksa sa svrhom očuvanja kulturne baštine, projekt će ovisno o osiguranju sredstava biti nastavljen i u sljedećim godinama.

11. Dubrovnik – samostan Svetog Jakova

Temeljem izrađene i potvrđene projektne dokumentacije za sanaciju krovišta zgrade po Konzervatorskom odjelu u Dubrovniku, koje je najugroženije jer mu prijeti urušavanje, izvedeni su radovi prve etape sanacije za koje je proveden javni natječaj za ustupanje radova. Projekt je zbog opsežnosti i načina osiguranja novčanih sredstava koncipiran kao dugoročni.

12. Ljetnikovac Gučetić u Arboretumu Trsteno

U Arboretumu Trsteno proveden je natječaj, ustupljeni su i dovršeni radovi na sanaciji krovišta glavne zgrade i parcijalno sanirana stolarija. Dovršena je druga faza geodetskih radova. U tijeku je i dobivanje lokacijske dozvole za sustav vodoopskrbe objekata i navodnjavanje parka prirode, kao i ishođenje lokacijske dozvole za sustav odvodnje. S obzirom na značenje i dugoročnost projekta očuvanja i razvoja parka prirode i na njegovu nedjeljivost od objekata u kompleksu, nastavit će se realizirati u proširenom opsegu kao dugoročni projekt.

13. Knežev dvor u Cavtatu

Nakon obavljene sanacije istočnog vanjskog zida dvorca i izrađene dokumentacije sanacije pročelja za koju je dobivena i konzervatorska suglasnost, raspisan je pozivni natječaj i izvedeni radovi, ponajprije sanacija stolarije. Obnovljen je radni prostor na I. katu, sanitarni čvor i spremište za odlaganje materijala i izložaka zbirke B. Bogišića. Ugrađen je i sustav vatrodojave i protuprovale, te izvedena nova prikladna rasvjeta izložbenog prostora i fleksibilni sustav grijanja prostora. Projekt obnove zamišljen je kao dugogodišnji i bit će proširen uređenjem Bogišićeve rodne kuće, ovisno o osiguranju novčanih sredstava.

14. Palača Milesi u Splitu

Izrađena je projektna dokumentacija sustava protuprovale i panične rasvjete, temeljem kojeg je raspisan natječaj za ustupanje radova. Radovi su obavljeni. S obzirom na utvrđeno stanje građevine, posebno kada su u pitanju nedostaci na instalacijskim sustavima (elektroinstalacije, vodovod i kanalizacija), radovi na obnovi nastavit će se i u idućem razdoblju.

15. Rijeka, Ružićeva 5

Na temelju izrađene projektne dokumentacije sanacije pročelja, ishođena je suglasnost Konzervatorskog odjela Uprave za zaštitu kulturne baštine Rijeka,

proveden je javni natječaj za ustupanje radova i radovi su u cijelosti izvedeni na istočnom, južnom i sjevernom pročelju zgrade. Kako navedeni radovi predstavljaju prvu etapu sanacije, projekt je predviđen kao dugoročni; osim pročelja zgrade obuhvatit će i devastiranu unutrašnjost.

16. Projekt rekonstrukcije instalacijskih sustava

Navedeni projekt antriran je u svrhu održavanja sustava koje nije moguće obaviti putem redovitog tekućeg održavanja, zbog karaktera radova koji iziskuju znatnija novčana sredstva s obzirom na starost građevina, npr. rekonstrukcije kotlovnica, zamjene i rekonstrukcije vodoopskrbnih i odvodnih sustava i slično. U 2005. realizirana je zamjena dotrajale kotlovnice u Hebrangovoj 1 i izvedeni veći popravci na postojećim sustavima centralnog grijanja u zgradama.

S obzirom na financijsku situaciju u 2005., kao i na to što nije proveden rebalans planiranih sredstava za kapitalne projekte, može se konstatirati da je zasnovani plan ostvaren u gotovo stopostotnom opsegu.

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem godine 18 redovitih članova i 12 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Zvonimir Baletić, Jakša Barbić, Dušan Bilandžić, Nenad Cambi, Adolf Dragičević, Aleksandar Goldštajn, Vladimir Ibler, Lujo Margetić, Ivo Perišin, Eugen Pusić, Tomislav Raukar, Davorin Rudolf, Hodimir Sirotković, Nikša Stančić, Vladimir Stipetić, Petar Strčić, Franjo Šanjek, Alica Wertheimer-Baletić.

Članovi suradnici: Miroslav Bertoša, Vladimir Đuro Degan, Gordan Družić, Ivan Erceg, Ivo Grabovac, Božidar Jelčić, Davor Krapac, Mirko Marković, Ljerka Schiffler-Premec, Nenad Vekarić, Dragomir Vojnić i Marin Zaninović.

Dužnost tajnika obavljao je *Dušan Bilandžić*, a zamjenika tajnika *Tomislav Raukar.* Predstavnik Razreda u Predsjedništvu Akademije bila je Alica Wertheimer-Baletić.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Razred je održao osam redovitih sjednica Razreda i Znanstvenog vijeća za društvene znanosti. Na sjednicama se raspravljalo o pitanjima vezanim uz društvene znanosti koje Razred pokriva (pravo, ekonomija, povijest, arheologija, filozofija, sociologija, politologija, etnologija i demografija).

Na poziv Nacionalnog vijeća za znanost za predlaganje članova područnih znanstvenih vijeća i matičnih odbora Razred je predložio sljedeće članove: za područno znanstveno vijeće za društvene znanosti: polje ekonomije: dr. sc. Gordan Družić; član suradnik; polje prava: prof. dr. sc. Davor Krapac, član suradnik; polje politologije, sociologije i demografije i socijalnih djelatnosti: dr. sc. Nenad Vekarić, član suradnik; za područje humanističkih znanosti: polje filozofije i teologije: akademik Franjo Šanjek; polje povijesti, povijesti umjetnosti, arheologije, znanosti o umjetnosti, etnologije i antropologije: akademik Petar Strčić (za polje povijesti), prof. dr. sc. Marin Zaninović (za polje arheologije).

Jakša Barbić imenovan je za predsjednika Odbora za Statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Davorin Rudolf imenovan je (umjesto Vladimira Iblera) u Odbor za međunarodne veze Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Za predstavnika Razreda u Počasnom odboru konferencije *Znanosti i struka – izazov za budućnost* u organizaciji Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, imenovan je Petar Strčić. Nikša Stančić imenovan je za predstavnika Razreda u radnu skupinu koja bi razmotrila kriterije za prosudbu znanstvenog rada, oformljenu na temelju prijedloga Razreda za prirodne znanosti i mišljenja ostalih Akademijinih razreda. Franjo Šanjek imenovan je za urednika rukopisa *Obsidio Iadrensis* (u seriji *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, Scriptores*) koji je preveo, napomenama popratio i priredio za tisak akad. Branimir Glavičić. Rukopis su recenzirali akademici Radovan Katičić, Dalibor Brozović i Lujo Margetić. Recenzije su prihvaćene u Razredu za filološke znanosti i u Razredu za društvene znanosti.

Petar Strčić imenovan je za glavnog urednika Radova Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; za odgovornog urednika istog časopisa predlaže se prof. Damir Zagotta.

Podržana je molba gospodina Jože Pirjavca da u prvoj polovici veljače 2005. posjeti Hrvatsku u okviru međunarodne razmjene između Slovenske i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Razmatrani su prijedlozi za podnošenje prijedloga za dodjelu nagrade Grada Zagreba. Izvršeni su pripremni radovi za znanstveni skup u povodu obilježavanja 60. obljetnice II. svjetskog rata i pobjede antifašizma.

Uočena je potreba utvrđivanja stanja izvršenih i neizvršenih obveza u napredovanju u zvanjima znanstvenih i stručnih zaposlenika u Akademijinim jedinicama.

Razmatrana je Izjava o položaju hrvatskog jezika objavljena u dnevnom tisku.

Tijekom godine raspravljalo se o reorganizaciji i radu Razreda. Uočene su tri skupine problema: 1) pitanje formiranja posebnog Razreda za sustavnu znanost ili ukidanje postojećeg razreda i osnivanje dvaju novih razreda; 2) pitanje organizacije ili reorganizacije sadašnjeg Razreda i 3) pitanje oblika i sadržaja budućeg rada u Razredu. Proučeni su načini rada i ustrojstvo europskih akademija znanosti. Naglašena je obveza članova da objavljuju svoje znanstvene radove u Radu Razreda ili Starinama. Razred je odlučio održati niz predavanja o važnim temama o suvremenim problemima. Predavanja su održana nakon razrednih sjednica, a objavljena su u ediciji Predavanja u Akademiji.

Razmotrene su molbe pristigle na natječaj Akademijine Zaklade. Razred je preporučio sljedeće kandidate: Institut „Vlado Gotovac", Zagreb, Ilica 5 (za tiskanje knjige M. Štajduhar Politički procesi Vlade Gotovca), Matica hrvatska Zadar (za tiskanje knjige dr. Kažimira Pribilovića Bombardiranje Zadra u Drugom svjetskom ratu), Daro Čepo (pomoć za poslijediplomski studij), Centar za demokraciju i pravo „Miko Tripalo" (za organizaciju dva skupa, Suvremeni hrvatski identitet i Socijalno pitanje u Hrvatskoj), Institut za međunarodne odnose (za organiziranje Druge svjetske konferencije Culturelink, Dinamika komuniciranja: novi putovi i novi akteri).

Razmotrena je i podržana inicijativa dr. Ive Goldsteina u vezi s objavljivanjem knjige Franjo Rački, Nutarnje stanje Hrvatske prije XII. stoljeća. Razred smatra da bi objavljivanje rasprava Franje Račkog u cjelini bilo iznimno korisno za hrvatsku historiografiju s obzirom na to da je riječ o vrijednoj građi koja je za sada teško dostupna, imajući u vidu da je Franjo Rački bio prvi predsjednik Akademije i bliski suradnik Josipa Jurja Strossmayera. Razred je jednodušno podržao inicijativu da se dio djela Franje Račkog učini pristupačnijim javnosti.

Razmatrani su i dati su prijedlozi na pročišćeni tekst pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju Akademijinih znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerij-

skih jedinica i stručnih službi i tekst Pravilnika od godine 1999.; nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Akademijinog Statuta; razgovaralo se o nastavku rada na Diplomatičkom zborniku.

Razmotreno je i prihvaćeno mišljenje Vladimira Stipetića u vezi sa suradnjom Hrvatskog državnog arhiva i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na projektu *Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice*.

Razmotren je i podržan prijedlog Akademije medicinskih znanosti Hrvatske u vezi s organizacijom simpozija o demografskim problemima u Hrvatskoj.

Razmotren je dopis Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u vezi s prijedlogom nacionalnih znanstvenoistraživačkih prioriteta. Zaključeno je da se prijedlozi dostave Eugenu Pusiću s molbom za mišljenje i eventualne prijedloge.

Razmotrena je i podržana molba prof. dr. Jure Zovka da bude predstavnik Hrvatske akademije na konferenciji *Systembegriffe um 1800* u organizaciji Branderburške akademije.

Primljen je na znanje natječaj za podnošenje poticaja za podjelu državnih nagrada za znanost za godinu 2005.; primljena je na znanje obavijest o nagradi „Dan David" Sveučilišta u Tel Avivu; primljena je na znanje primjedba Petra Strčića da se znanstveni i stručni rukopisi za objavljivanje u Akademijinim izdanjima uglavnom predlažu u neskladu s postojećim propisima nadležnog državnog tijela te s već uhodanim običajima u drugim znanstvenim i stručnim ustanovama i društvima. Podržan je njegov prijedlog da se na to upozori Koordinacijski odbor. Zaključeno je da Petar Strčić napiše kratki sažetak i upute koje će se dostaviti svim razrednim članovima.

Za nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predloženi su prof. dr. sc. Ivan Šimonović, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za iznimna postignuća na području promicanja i primjene pravnih znanosti i autori Stjepan Čosić i Nenad Vekarić za knjigu Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi.

Članovi Razreda su kao članovi Vijeća za društvene znanosti i kao voditelji pojedinih Akademijinih zavoda sudjelovali u koordiniranju znanstvenoistraživačkog rada, prihvaćanju izvješća, planova i programa, u provođenju postupaka za izbor u znanstvena zvanja djelatnika tih zavoda. To su: Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (Odsjek za povijest: voditelj T. Raukar; Odsjek za arheologiju – voditelj M. Zaninović; Odsjek za etnologiju, novi voditelj nakon smrti akademika Andre Mohorovičića nije još imenovan); Odsjek za ekonomska istraživanja – voditelj G. Družić; Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci – voditelj P. Strčić; Zavod za povijesne znanosti u Zadru – voditelj F. Šanjek; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku – voditelj V. Stipetić; Jadranski zavod – voditelj V. Đuro Degan; Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu "Juraj Križanić" u Zagrebu – voditelj E. Pusić; Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu – voditelj D. Rudolf.

Jednoglasno su produženi mandati sljedećim voditeljima i upraviteljima znanstvenoistraživačkih jedinica u nadležnosti Razreda za društvene znanosti:

voditelji: Tomislav Raukar (Odsjek za povijesne znanosti); Marin Zaninović (Odsjek za arheologiju); Vladimir Đuro Degan (Jadranski zavod); Eugen Pusić (Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu "Juraj Križanić"); Petar Strčić (Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci); Franjo Šanjek (Zavod za povijesne znanosti u Zadru); Vladimir Stipetić (Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku);

upravitelji: Ante Gulin (Odsjek za povijesne znanosti); Branka Migotti (Odsjek za arheologiju); Darinko Munić (Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci); Nenad Vekarić (Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku).

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (F. Šanjek, Milko Brković, T. Raukar i L. Margetić) za izbor Mislava Elvisa Lukšića i Zlatka Begonje u istraživačka zvanja asistenta bez raspisivanja javnog natječaja u Zavodu za povijesne znanosti u Zadru.

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (P. Strčić, L. Margetić i F. Šanjek) za izbor prof. Maje Polić u suradničko zvanje i na radno mjesto asistentice u Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci.

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (P. Strčić, M. Ježić i F. Šanjek) za izbor dr. sc. Tatjane Paić-Vukić u znanstveno zvanje i na znanstveno mjesto znanstvene suradnice u Akademijinom Arhivu.

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (P. Strčić, A. Kovačec i V. Vinja) za izbor dr. sc. Tihomire Mršić u znanstveno zvanje i na znanstveno mjesto znanstvene suradnice u Akademijinom Arhivu.

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (N. Cambi, prof. dr. M. Zaninović, dr. B. Migotti) za izbor mr. sc. Marija Novaka u suradničko zvanje asistenta u Odsjeku za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Prihvaćeno je izvješće stručnog povjerenstva (V. Ibler, D. Rudolf, J. Barbić) za izbor prof. dr. Slobodana Kaštele u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika.

Na temelju pozitivnog mišljenja Znanstveno-područnog vijeća za humanističke znanosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa predložit će se Predsjedništvu izbor dr. sc. Vesne Gamulin u znanstveno zvanje znanstvene suradnice u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Na temelju pozitivnog mišljenja Znanstveno-područnog vijeća predložit će se Predsjedništvu Akademije izbor dr. sc. Nenada Vekarića u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika (trajno) u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku.

P. Strčić, L. Margetić i F. Šanjek imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor prof. Maje Polić u suradničko zvanje asistentice u Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; N. Cambi, M. Zaninović i B. Migotti imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor mr. sc. Maria Novaka u zvanje asistenta u Odsjeku za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu radi upisa u Upisnik znanstvenika; P. Strčić, A. Kovačec i V. Vinja imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor dr. sc. Tihomire Mršić u znanstveno zvanje i na znanstveno mjesto znanstvene suradnice u Akademijinom Arhivu; P. Strčić, M. Ježić i F. Šanjek imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor dr. sc. Tatjane Paić-Vukić u znanstveno zvanje i na znanstveno mjesto znanstvene suradnice u Akademijinom Arhivu; V. Ibler, D. Rudolf i J. Barbić imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor prof. dr. sc. Slobodana Kaštele u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika; V. Ibler, D. Rudolf i J. Barbić imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor dr. sc. Vesne Skorupan u znanstveno zvanje znanstvene suradnice u Jadranskom zavodu; F. Šanjek, A. Gulin i T. Raukar imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor dr. sc. Ivice Zvonara u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu; F. Šanjek, N. Stančić i M. Brković imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor Tade Oršolića u suradničko zvanje i na radno mjesto višeg asistenta u Zavodu za povijesne znanosti u Zadru; M. Pećina, A. Wertheimer-Baletić i T. Raukar imenovani su za članove stručnog povjerenstva za izbor dr. sc. Željka Dugca u znanstveno zvanje višeg znanstvenog suradnika u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti.

Prihvaćena su sljedeća godišnja izvješća o radu znanstvenih novaka: mr. sc. Tade Oršolića i Mislava Elvisa Lukšića u Zavodu za povijesne znanosti u Zadru;

mr. sc. Ljubice Perinić, Tine Lelekovića i mr. sc. Marija Novaka u Odsjeku za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu; Branke Grbavac, dr. sc. Sabine Florence Fabijanec, prof. Ive Kurelac i prof. Martina Muheka u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Razmotreni su i podržani sljedeći zahtjevi: da dr. sc. Sabine Florence Fabijanec iz Akademijina Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, znanstvena asistentica, dobije plaćeni dopust od šest mjeseci, i to radi istraživanja u Archivio di Stato u Ankoni, uz odobrenje ravnateljice toga Arhiva, kako bi istraživala i proučavala vrela iz 15. i 16. stoljeća za temu o gospodarskoj razmjeni između dviju jadranskih obala, s posebnim osvrtom na Zadar i Ankonu. Nakon povratka u Zagreb, dr. Fabijanec dužna je ovome Razredu dostaviti podrobno izvješće; da mr. sc. Darinko Munić, znanstveni asistent u Akademijinu Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, dobije četiri mjeseca plaćenog dopusta, i to od siječnja do svibnja mjeseca, kako bi dovršio svoj doktorski rad *Kvarnersko imanje u XVI. stoljeću*. Mr. D. Munić dužan je ovome Razredu dostaviti jedan primjerak rada; molba Elvisa Orbanića (Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci) za korištenje godišnjeg odmora i neplaćenih dana; podržana je molba Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru da se dr. sc. Serđu Dokozi (Zavod za povijesne znanosti u Zadru) dopusti angažiranje u dijelu nastave; podržana je molba Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme u Odsjeku dr. sc. Sabine Florence Fabijanec, koja se jedina bavi istraživanjem na području ekonomske povijesti srednjeg vijeka. Njezinim zapošljavanjem popunilo bi se jedno od dva upražnjena mjesta u Odsjeku.

Primljen je na znanje odgovor i obrazloženje Koordinacijskog odbora da nije u mogućnosti u godini 2005. osigurati sredstva za plaću jednog novog zaposlenika u Odsjeku za povijesne znanosti, na radnom mjestu znanstvenog suradnika, u radnom odnosu na neodređeno vrijeme (dr. sc. Sabini Florence Fabijanec).

Podržana je molba Zavoda za povijesne znanosti u Zadru u vezi s rješavanjem problema čuvanja Akademijine imovine u Zadru. Natječajem Grada Zadra Zavodu je za 2005. dodijeljeno 70.000 kuna. Od toga je namijenski dodijeljeno 30.000 kuna za izdavačku djelatnost, a 40.000 za popravak domarskog stana. Prijedlog sadržava stavke da se za tih 40.000 kuna kupi građevinski materijal i sklopi ugovor s domarom koji bi čuvao zgrade Zavoda i Muzeja, perivoj i svu ostalu Akademijinu imovinu u Zadru.

Razmotrena je i podržana molba Odsjeka za povijesne znanosti u Zadru za zapošljavanje znanstvenog novaka na projektu *Istraživanja prošlosti južne Hrvatske*, voditelja i glavnog istraživača dr. sc. Milka Brkovića; razmotrena je i podržana molba voditelja Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu u vezi s osiguranjem financijskih sredstava za radno mjesto znanstvenog suradnika (dr. sc. Sabine Florence Fabijanec) u istom Odsjeku. Razred će zamoliti Koordinacijski odbor Akademije za razumijevanje i povoljno rješenje problema; razmotrena je i podržana molba dr. sc. Marijana Diklića, znanstvenog suradnika u Zavodu za povijesne znanosti u Zadru, da mu se dopusti angažiranje u nastavi na Učiteljskoj školi Sveučilišta u Zadru.

Primljen je na znanje pregled pravnog statusa Akademijinih znanstvenika i suradnika. Petar Strčić primijetio je da popis nije ažuriran. Također je protiv preimenovanja zaposlenika u stručna zvanja. U vezi s time povela se rasprava. Načelno je pitanje smije li Akademija imati stručna zvanja. Dogovoreno je da P. Strčić prouči materijal i dostavi prijedlog odgovora koji će Razred uputiti Koordinacijskom odboru; primljena je na znanje odluka Koordinacijskog odbora da će nastojati osigurati otvaranje jednog radnog mjesta u Kabinetu za pravne,

političke i sociološke znanosti „Juraj Križanić“ u Zagrebu kada se za to ostvare pravne i financijske pretpostavke; primljena je na znanje odluka o postupku odabira znanstvenih novaka na znanstvenim projektima, uputa o načinu postupka odabira znanstvenih novaka i obrazac upitnika za pristupnika za znanstvenog novaka Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa; primljena je na znanje odluka Predsjedništva kojom se potvrđuje odbijanje davanja suglasnosti za angažiranje dr. Serđe Dokoze na Sveučilištu u Zadru iako je Vijeće za društvene znanosti predložilo Koordinacijskom odboru da preispita svoju odluku s obzirom na to da je Serđo Dokoza dugogodišnji suradnik, a sada i zaposlenik Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, da mu angažiranje u nastavi ne bi ometalo rad u Zavodu i imajući u vidu manjak kvalitetnih kadrova na Sveučilištu u Zadru; primljene su na znanje upute Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o provođenju postupka izbora u znanstvena zvanja i odluka o upisu odgovarajućih zvanja u upisnik znanstvenika osobama sa zatečenim znanstveno-nastavnim zvanjima; primljeni su na znanje sljedeći pravilnici Nacionalnog vijeća za znanost: Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama, Pravilnik o ustroju i načinu rada područnih vijeća i matičnih odbora.

Odbori i radne skupine

Radna skupina Pravo i društvo – temeljna istraživanja. Skupina djeluje u okviru Kabineta za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić" (predsjednik E. Pusić).

Odbor za izradu Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka 19. stoljeća do danas. Odbor djeluje u suradnji s Kabinetom za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić" (koordinator: E. Pusić).

Odbor za bizantologiju (predsjednik L. Margetić).

Odbor za znanstvenu valorizaciju spomeničke baštine Salone (predsjednik N. Cambi).

Javna predavanja

13. travnja održano je javno predavanje akademika Jakše Barbića Europeizacija hrvatskog privatnog prava.

11. svibnja održano je javno predavanje akademika Luje Margetića Holistički pristup današnjoj globalizaciji prava.

15. lipnja održano je javno predavanje akademika Eugena Pusića Budućnost organizacije;

5. listopada održano je javno predavanje akademika Vladimira Iblera Još o povlačenju granice na moru između Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

9. studenoga održan je komemorativni sastanak u spomen preminulog redovitog člana Josipa Županova. Sastanak je otvorio tajnik Razreda akademik Dušan Bilandžić. O životu i djelu preminulog akademika govorili su akademik Eugen Pusić i prof. dr. Zvonimir Lerotić.

22. i 23. studenoga održan je znanstveni skup *Hrvatska u II. svjetskom ratu u povodu 60. obljetnice završetka II. svjetskog rata te sloma nacifašističkog društvenog i državnog sustava.* Skup je priređen pod pokroviteljstvom gospodina Vladimira Šeksa, predsjednika Hrvatskog sabora i predsjednika Državnog odbora za obilježavanje 60. obljetnice pobjede antifašističke koalicije.

14. prosinca održan je komemorativni sastanak u spomen preminulog redovitog člana Siniše Trive. O životu i djelu preminulog člana govorili su akademik Jakša Barbić i prof. dr. Davor Krapac, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Edicije objavljene tijekom 2005.

Adrias 11 (2004.)
Adrias 12 (2004.)
Anali u Dubrovniku 43 (2005.)
Anali u Osijeku 20 (2004.)
Anali u Osijeku 21 (2005.)
Europeizacija hrvatskog prava / Jakša Barbić
Dubrovačka vlastela između roda i države : Salamankezi i Sorbonezi / Stjepan Ćosić i Nenad Vekarić
Ekonomska politika i poduzetništvo / Gordan Družić
Dubrovnik annals, vol. 9 (2005.)
Libro negro del Astarea / uvodni tekst i transkripcija Ante Marinović
Holistički pristup današnjoj globalizaciji prava / Lujo Margetić
Židovski geto u Dubrovačkoj Republici : 1546.-1808. / Vesna Miović
The Jewish ghetto in the Dubrovnik Republic : 1546.-1808. / Vesna Miović
Odluke dubrovačkih vijeća : 1390.-1392. / pripremili Nella Lonza i Zdravko Šundrica
Poredbeno pomorsko pravo, br. 159 (2005.), vol. 44
Budućnosti organizacije / Eugen Pusić
Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 492. Razred za društvene znanosti, 43 (2005.)
Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru
Mate Suić : 1915.-2002.
Starine, knj. 62 (2004.)
Starine, knj. 63 (2005.)
Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti, vol. 22 (2004.)
Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti, vol. 23 (2005.)
Znanstveni skup Hrvatska pred vratima EU (2005., Zagreb)
Znanstveni skup Sela šibenskog zaleđa župa Konjevrate i Mirlović Zagora u prošlosti (2002., Šibenik).

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

1. sjednica 19. siječnja

Marin Zaninović, Hrvatska arheologija u XIX. stoljeću, prihvaćen za objavljivanje u ediciji *Hrvatska i Europa*,

Jasenko Marin, Pravno uređenje hipoteke na brodu u Republici Hrvatskoj – postojeća rješenja i predložene novine, prihvaćen za časopis Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law,

Boris Vukonić, Povijest hrvatskog turizma, prihvaćen za Zbornik radova Znanstvenog vijeća za turizam.

2. sjednica 2. veljače

Za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku prihvaćeni su sljedeći radovi:

Vesna Miović Perić, Dubrovačka republika u spisima osmanskih sultana,

Piotr Žurek, Knez Adam Czartoryski i plan balkanske federacije (1804.-1806.),

Lovorka Čoralić, Crkvene ustanove grada Bara u oporučnim spisima hrvatskih iseljenika u Mlecima.

Za Zbornik radova Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu prihvaćeni su sljedeći radovi:

Damir Karbić, Šubići Bribirski do gubitka Nasljedne banske časti (1322.),

Geza Pálffy, Jedan od temeljnih izvora hrvatske povijesti: pozivnica zajedničkog hrvatsko-slavonskog sabora iz 1558. godine.

Za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru prihvaćeni su sljedeći radovi:

P. M. Pejić, Dva biskupa iz reda franjevaca,

Lovorka Čoralić, Zadarski kanonik Skadranin Giovanni Campsi (prilog poznavanju istočnojadranskih komunikacija u 18. stoljeću).

3. sjednica 13. travnja

Za časopis Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law prihvaćeni su sljedeći rukopisi:

Dorotea Ćorić, Granice pomorskog dobra u Primorsko-goranskoj županiji,

Željko Mišić, Otvorena pitanja zakona o pomorskom dobru i morskim lukama s osvrtom na prijedlog izmjena i dopuna.

Za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru prihvaćeni su sljedeći radovi:

Milko Brković, Zadarsko-poljičke isprave iz XVIII. stoljeća,

Krešimir Kužić, Prilog biografiji nekih Kačićevih vitezova, te podrijetlu stanovništva njihovog kraja,

Stanko Piplović, Recikliranje arhitektonskih i skulpturalnih elemenata u Saloni,

Tado Oršolić, Novačenje i vojna obveza u Dalmaciji za vrijeme druge austrijske uprave (do kraja XIX. stoljeća),

Tihomir Rajčić, Stvaranje Srpske stranke 1879. i 1880. kao vrhunac procesa samostalnog razvoja srpskog nacionalnog pokreta u austrijskoj Dalmaciji,

Šime Peričić, Doprinos Rafe Arnerija Narodnom preporodu u Dalmaciji.

Za objavljivanje u jednoj od edicija Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku prihvaćen je rukopis *Nike Kapetanića*, Mlinovi na rijeci Ljutoj u Konavlima.

Za objavljivanje u Zborniku Odsjeka za povijesne znanosti u Zagrebu prihvaćen je rukopis *Ivana Majnarića*, Plemićka obitelj Kačića – Prilog poznavanju roda nadinskih Kačića krajem XIV. i tijekom prve polovine XV. stoljeća.

4. sjednica 11. svibnja

Za Rad Razreda prihvaćen je rukopis *Alice Wertheimer-Baletić*, Populacijska politika u razvijenim europskim zemljama.

Za Zavod za znanstveni rad u Varaždinu prihvaćen je rukopis *Tonke Pančić Kombol*, Kulturno nasljeđe i turizam.

Za Radove Odsjeka za ekonomska istraživanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu prihvaćen je rukopis *Gordana Družića*, Ekonomska politika i poduzetništvo.

Za Zbornik radova Odsjeka za povijesne znanosti u Zagrebu prihvaćeni su sljedeći rukopisi:

Zrinka Nikolić, Mandijevci: primjer obitelji dalmatinske gradske elite u desetom i jedanaestom stoljeću,

Ivica Zvonar, Dnevnik Ivana Kostrenčića u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,

Ivan Jurković, Socijalni status i prisilni raseljenici podrijetlom iz hrvatskih plemićkih obitelji u zemljama njihovih doseoba za trajanja osmanske ugroze.

Za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru prihvaćen je rukopis *Emila Hilje*, Zadarski graditelj Vidul Ivanov i njegovi sinovi.

Za ediciju *Hrvatska i Europa* prihvaćen je rukopis *Božene Vranješ-Šoljan*, Modernizacijski uspon (kraj 19. i početak 20. stoljeća).

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske* prihvaćen je rukopis *Biljane Hlišić*, Međimurje – rajski patuljak između prometnih divova.

5. sjednica 15. lipnja

Za Rad Razreda za društvene znanosti prihvaćen je rukopis *Ljerke Schiffler*, Europski kontekst hrvatske kulture i diplomacije: povijesno-filozofski pristup.

Za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru prihvaćen je rukopis *Mladena Ančića*, Inventar magistra Tome, sina Kolučovog, iz Cingola (Prilog poznavanju prvih humanističkih krugova u Dalmaciji).

Za Zbornik radova znanstvenog skupa Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske prihvaćena je recenzija rukopisa *Maria Bogdanovića*, Ljudski kapital u funkciji razvoja sjeverozapadne Hrvatske.

6. sjednica 12. listopada

Za Zbornik radova Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu prihvaćeni su sljedeći rukopisi:

Andrea Kolak, Dalmatinsko-mađarski odnosi 1848./49.,

Hrvoje Kekez, Grbovnice (armales) cara Leopolda 1.

Za Zbornik radova znanstvenog skupa Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske prihvaćeni su sljedeći radovi:

Problems of cross-border cooperation across the Hungarian-Croatian border after Hungary's accession to the European Union,

Anđelko Akrap i *Alica Wertheimer-Baletić*, Razvoj stanovništva sjeverozapadne Hrvatske,

Mario Bogdanović, Ljudski kapital u funkciji razvoja sjeverozapadne Hrvatske,

Gyula Horvath, Regional disparities and competitiveness in central and eastern Europe,

Ruža Brčić i *Miroslav Žugaj*, Poduzetnički potencijali Varaždinske županije i europska povelja o malom gospodarstvu,

Hrvoje Petrić, Prilozi poznavanju prometnog značenja rijeke Drave u gornjoj hrvatskoj Podravini od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća.

Za objavljivanje u jednoj od edicija Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku prihvaćeni su sljedeći radovi:

Zlata Blažina Tomić, Zdravstveni službenici – Kacamorti istjeruju kugu iz renesansnog Dubrovnika,

Irena Benovsky i *Danko Zelić*, Knjige nekretnina dubrovačke općine (13.-18. st.).

Za Rad Razreda za društvene znanosti prihvaćeni su sljedeći rukopisi:

Zvonimir Baletić, Ekonomski liberalizam i ekonomska znanost,

Lujo Margetić, Etnogeneza Slavena,

Jakša Barbić, Primjena običaja u hrvatskom trgovačkom pravu.

Za objavljivanje u seriji Hrvatska ekonomska misao prihvaćen je rukopis *Frana Vrbanića*, Ekonomski spisi.

Prihvaćena su predavanja za znanstveni skup *Hrvatska pred vratima EU – fiskalni aspekt*.

Za objavljivanje u jednoj od edicija Razreda za filološke znanosti prihvaćen je rukopis *Obsidio Iadrensis*.

7. sjednica 9. studenoga

Za Radove Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu prihvaćen je rukopis *Hrvoja Petrića*, Gospodarstvo na pograničnom području u 17. stoljeću – primjer Koprivnice.

Za Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa posvećenog Josipu Jurju Strossmayeru povodom 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti prihvaćeni su sljedeći radovi:

Rumjana Božilova, Strosmajer i Blgarite,

Blaže Ristovski, Štrosmajer i Makedoncite,

Andre Rahten, Strossmayer i Slovenci,

Viliam Judák i *Peter Sedlák*, Jozef Juraj Strossmayer a Slováci,

Josip Pečarić, Strossmayer i Srbija i Crna Gora,

Ivica Zvonar, Sveučilišni profesor Fran Barac o Strossmayeru,

Stjepan Sršan, J. J. Strossmayer i izgradnja hrvatsko-slavonskih željeznica,

Marián Čižmár, Košický biskup Augustin Fischer-Colbrie (1863-1925) súčasnik biskupa J. J. Strossmayera a jeho vztah blahoslaveným Košickým mučenikom,

Irvin Lukežić, Biskup Josip Juraj Strossmayer Rijeka i riječko pitanje,

Piotr Žurek, Strossmayer u očima Poljaka,

Zoran Grijak, Josip Juraj Strossmayer i Josip Stadler (O okolnostima suradnje dvojice crkvenih velikodostojnika),

Monika Priante, Strossmayer i Talijani,

Olga Akimova, Strossmayer i Rusija,

Vjekoslav Jerolimov, Josip Juraj Strossmayer i Zagrebačko sveučilište,

Julio Martinčić i *Vilim Matić*, Strossmayer i Osijek u doba njegova rođenja i školovanja,

Zdenko Tenšek, J. J. Strossmayer preteča modernog ekumenizma,

André Tuilier, Strossmayer et les éveques francais au Premier concile du Vatican,

Slavko Slišković, J. J. Strossmayer i Hrvati.

Za Adrias Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu prihvaćeni su sljedeći radovi:

Nenad Cambi, Antička baština samostana sv. Frane u Splitu,

Maja Seršić, Pravo Europske zajednice – self contained režim?,

Vesna Barić Punda, Mirno rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima,

Davorin Rudolf ml., Odnosi Hrvatske i Europske unije u području ribolova,

Davorin Rudolf ml. i *Ivana Vrdoljak*, Europska unija i Republika Hrvatska,

Željko Radić i *Ivica Ratković*, Položaj stranaca u splitskom statutarnom pravu,

Kolinda Grabar Kitarović, Mogućnost doprinosa hrvatske znanstvene i stručne javnosti preobrazbi društva kao nužnom uvjetu za ostvarenje euroatlantskih integracija,

Herwig Roggemann, Kaznenopravna i regionalna suradnja – napomene o odnosu prava i politike,

Vesna Kazazić, Bosna i Hercegovina i Europska unija,

Vladimir Đuro Degan, Međunarodno pravo kao osnova rješavanja preostalih sporova na području bivše SFRJ,

Radovan Pavić, Hrvatska i EU (Unija) – u središnjoj južnoj Europi, tj. na Balkanu i njegovim rubovima (Hrvatska),

Mario Nobilo, Nacionalni interesi susjednih država,

Zdravko Tomac, Hrvatska – talac zapadnog Balkana i Turske,

Vojin Dimitrijević, Regionalna suradnja Europske unije i očuvanje kulturnog bogatstva.

Za Anale Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku prihvaćen je rad *Dubravke Arbanas*, Bibliografija članaka o biskupu J. J. Strossmayeru u hemeroteci Muzeja Slavonije.

Za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku prihvaćeni su sljedeći rukopisi:

Relja Seferović, Dubrovački teolozi o židovskoj zajednici u prvoj polovici 18. stoljeća,

Zdenka Janeković Römer, O utjecaju bizantske kulture u renesansnom Dubrovniku i Dalmaciji,

Nella Lonza, Obliti privatorum publica curate.

8. sjednica 14. prosinca

Za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku prihvaćen je rad *Lovorke Čoralić*, Iseljenici iz grada Kotora – posjednici na mletačkoj terrafermi.

Za Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa posvećenog Josipu Jurju Strossmayeru povodom 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti prihvaćeni su sljedeći radovi:

Petar Strčić, Franjo Rački – inspirator Strossmayerovih pothvata,

Anica Nazor, Biskup Strossmayer, Papa Lav XIII. i slavenski apostoli Ćiril i Metod,

Nikša Stančić, Josip Juraj Strossmayer u kontekstu hrvatske i europske politike,

Hodimir Sirotković, Život i djelo đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera,

Monika Pirante, Strossmayer i Talijani,

Olga Akimova, Strossmayer i Rusija,

Vjekoslav Jerolimov, Josip Juraj Strossmayer i Zagrebačko sveučilište,

Julio Martinčić i *Vilim Matić*, Strossmayer i Osijek u doba njegova rođenja i školovanja,

Tomislav Zdenko Tenšek, J. J. Strossmayer preteča modernog ekumenizma,

Niko Ikić, J. J. Strossmayer, papa Pio IX. i Prvi vatikanski sabor,

Stjepan Matković, Strossmayer i izazovi politike Habsburške Monarhije: biskupova vizija srednje Europe,

Antun Čačatka, Strossmayerova ekleziologija,

Mato Artuković, Stav biskupa Strossmayera prema Židovima i judaizmu.

Za Zbornik radova s međunarodnog simpozija *725 godina franjevaca u Virovitici* prihvaćeni su sljedeći radovi:

Vatroslav Frkin, Knjižnica virovitičkoga samostana,

Petar Cvekan, Kratak presjek izabranih rukopisnih i tiskanih djela fra Paškala Cvekana. Poticaj za traženje hermeneutskog ključa,

Mario Cifrak, Hrvatske tiskane biblije od Katančića do danas u virovitičkoj samostanskoj knjižnici,

Stjepan Sršan, Virovitičke matične knjige krštenih, vjenčanih i umrlih 1686.-1946.,

Stanko Andrić, Franjevci u srednjovjekovnoj Virovitici: pregled izvora,

Franjo Zenko, Stjepan Zimmerman kao filozof,

Mato Batorović, Treći red Sv. Franje i bratovštine u Virovitici,
Nenad Moačanin, Turska Virovitica,
Mirko J. Mataušić, Knjižnice Franjevačkog samostana – Virovitica,
Josip Barbarić, Virovitica u Codex diplomaticus,
Robert Skenderović, Osnivanje župe sv. Roka i njeno djelovanje tijekom 18. stoljeća.

Za Anale Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku prihvaćeni su sljedeći radovi:

Andrija Šuljak, Biskup Josip Juraj Strossmayer, život i djelo (1815.-1850.-1905.),
Stjepan Sršan, Ostavština đakovačkog i srijemskog biskupa Josipa Jurja Strossmayera 1905. godine.

Kao posebno izdanje Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku prihvaćen je rukopis *Stjepana Sršana*, Ostavština đakovačkog i srijemskog biskupa Josipa Jurja Strossmayera 1905. godine.

Djelatnost članova Razreda

Z v o n i m i r B a l e t i ć objavio je: Ekonomski liberalizam i ekonomska znanost, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, br. 492, knj. XLIII, Zagreb, 2005., 1-4; A Wrong Conception of Stabilization, u knjizi Globalization and its Reflections in Croatia (ed. M. Meštrović), Global Scholarly Publishers, New York, 2005., 285-299.

Više desetaka članaka za Hrvatsku enciklopediju, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, knj. VII i VIII.

Istraživanje iz povijesti ekonomske znanosti na temu W. S. Jevons – A. Marshall – J. M. Keynes; istraživački projekt Ekonomskog instituta Zagreb, Približavanje Hrvatske Europskoj uniji; predavanja na poslijediplomskom studiju Hrvatska i Europa, na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu; nastavak suradnje kao autor i urednik na Hrvatskoj enciklopediji.

U svibnju 2005. izabran za redovitog člana Académie Européenne des Sciences, des Arts et des Lettres u Parizu.

J a k š a B a r b i ć objavio je knjige: Pravo društava, knjiga druga – društva kapitala, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2005., 1639 str.; Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o sudskom registru, Pravilnik o načinu upisa, Uputa s uvodnim objašnjenjima, napomenama i abecednim kazalima, redakcija pročišćenih tekstova propisa, 2. dopunjeno izdanje, Zagreb, 2005., 827 str.; Godišnjak Tribine Pravnog fakulteta u Zagrebu i Kluba pravnika grada Zagreba, br. 3 (ured. i proslov), Zagreb, VII + 278 str.; znanstveni prilozi objavljeni u časopisima: Primjena običaja u hrvatskom trgovačkom pravu, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, br. 492, Zagreb, 2005., 47-87; Reforma hrvatskog prava prilagodbom europskom pravu i gospodarstvo, Pravo u gospodarstvu, br. 4, 2005., 7-53; Zbornik radova (u koautorstvu) Novi zakon o obveznim odnosima – dijelovi pod naslovima: Zašto novi Zakon o obveznim odnosima?, Pregled odredbi ZOO prikazan prema strukturi ZOO/01, Osnovna načela, Sudionici obveznih odnosa, Nastanak obveza, Sklapanje ugovora, Zastupanje, Tumačenje ugovora, Učinci dvostranoobveznih ugovora, Ugovor o ortaštvu, Bankarski novčani polog, Polaganje vrijednosnih papira, Bankarski tekući račun, Ugovor o sefu, Ugovor o kreditu, Ugovor o kreditu na temelju zaloga vrijednosnih papira, Akreditivi, Bankarsko jamstvo, Primjena odredaba o bankarskom poslovanju, Vrijednosni papiri, Prijelazne i završne odredbe (str. 1-10, 17-22, 57-64, 89-91, 160-162, 191-196, 283-285).

Predavanja na akademijama: Europeizacija hrvatskog prava, predavanje održano u Akademiji 13. travnja 2005.; Transition and Euro-atlantic Integrations of Croatia, predavanje održano u Pekingu 19. listopada 2005. u Kineskoj akademiji za društvene znanosti.

Uz spomenute radove uredio je i napisao predgovor za zbornik Susret pravnika – Opatija 2005, održao nekoliko javnih predavanja, izlagao na više savjetovanja te organizirao i vodio devet javnih tribina pravnika.

Dušan Bilandžić održao uvodni referat: Hrvatska u Drugom svjetskom ratu, na znanstvenom skupu *Hrvatska u II. svjetskom ratu u povodu 60. obljetnice završetka II. svjetskog rata te sloma nacifašističkog društvenog i državnog sustava*, održano 22. i 23. studenog u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Nenad Cambi objavio je knjige: Laktancije, O smrtima progonitelja, Književni krug Split, 2005. (proslov, predgovor, bilješke i kazala), 201 str.; Kiparstvo rimske Dalmacije, Književni krug Split, 2005., 281 str. ; prilozi u zbornicima: (F. Bulić, N. Cambi, I. Babić), Dioklecijan i Split, 2005., 145-179; Funerary Monuments from Dalmatia, Istria and the Croatian Panonnia. A Comparative Study, Akti VIII. međunarodnog kolokvija o problemima umjetničkog stvaralaštva, Zagreb, 5.-8. V. 2003., Zagreb, 2005., 13-30; prilozi u časopisima: Toma Arhiđakon, Dioklecijan, tetrarsi, Dioklecijanova palača, Starohrvatska prosvjeta, III. ser., sv. 30, Split, 2003. (Zbornik Dušan Jelovina), objavljen 2005., 103-112; Stropni reljef iz Aserije, Asseria 2, Zadar, 2004., objavljen 2005., 23-39; Mitrički Aion iz Jadera, Diadora, 21, 2003., Zadar, 2005., 101-117.

Urednik Akademijine Spomenice preminulim akademicima: Mate Suić (1915.-2002.), Zagreb, 2004. (izišlo u siječnju 2005.).

Tijekom 2005. nastavili su se terenski radovi na tri lokaliteta: vojnički logor Burnum (amfiteatar), Asseria (gradske zidine) i Dugopolje (zaštitni radovi na trasi autoceste Split – Dubrovnik). U Dugopolju radovi su dovršeni, dok su iskopavanja na drugim lokalitetima dugoročni projekti.

Nastavljen rad na temi Dioklecijan i tetrarhija te na projektu Istraživanja antičke kulture i civilizacije. Voditelj svih tema i projekata sa suradnicima.

Adolf Dragičević objavio je knjigu: Svjetski izazov Hrvatskoj – Četiri velike izgubljene bitke, dovoljne da se izgubi rat za opstanak, Zagreb, 2005., 604 str.

Istraživački rad u tijeku: prikupljanje građe za knjigu Tvar, život i um.

Vladimir Ibler nastavio rad na projektu Teorija i praksa pomorskog zakonodavstva Republike Hrvatske, međunarodna unifikacija pomorskog prava i kodifikacija prava mora. Održao predavanje u Akademiji Još o povlačenju granice na moru između Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

Lujo Margetić objavio je: Marulićeva oporuka, Colloquia Maruliana, XIII, Split, 2005., 5-23 i 27-71; Tarsatica i Alarik, Zbornik Sveti Vid X, 27-33; Neka pitanja abjuracije 1203. godine, Hrvatska misao, 34, Sarajevo, 2005., 163-169; Holistički pristup današnjoj globalizaciji prava. Predavanje održano u Akademiji, sv. 75, Zagreb, 2005., 5-17; Brak na bosanski način, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 55 (3-4), Zagreb, 2005., 717-731; Neka pitanja abjuracije iz 1203. godine, Zbornik radova Fenomen "krstjani" u srednjovjekovnoj Bosni i Humu, Institut za istoriju u Sarajevu i Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Sarajevo – Zagreb, 2005., 27-103; Odnosi Hrvata i Mađara u ranije doba, Starine, 63, Zagreb, 2005., 1-90.

Istraživački rad u tijeku: rad na knjizi Srednjovjekovni zakoni i opći akti sjevernog Kvarnera.

Ivo Perišin objavio je: predgovor knjizi Joze Tomaševića Novac i kredit, Biblioteka Hrvatska ekonomska misao, Dom i svijet i Ekonomski fakultet, Zagreb, 2005., 11-47; Legatska akademija i njeni nasljednici (nekoliko elementarnih opažanja o manjkavostima naših ekonomskih istraživanja), Zbornik Ekonomskog fakulteta, Zagreb, 2005., 17-30; Surevnjivost i nezasitna poždrljivost osobenost modernog bankarstva, *ibid.*, 30-38 (zabunom urednika zbornika ovaj posebni prilog objavljen je kao nastavak prethodnog priloga).

Istraživački rad u tijeku: pokušaj sagledavanja odnosa skritih iza zavjese financijskih fenomena.

Eugen Pusić objavio je knjigu: Upravna organizacija: Interakcija, Struktura, Interes, Veleučilište u Zagrebu, Zagreb, 2005., 359 str.; radove: Organizacija i upravne organizacije, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 492, 2005., 145-234; Pravo i država kao interakcija i kao struktura, Bilten Tribine Pravnog fakulteta, br. 108, studeni 2005., 1-18.

Istraživački rad u tijeku: usporedba upravnih sustava Velike Britanije, Francuske, Njemačke, Italije i Austrije, osobito s obzirom na promjene i reforme u njima u proteklih deset godina.

Tomislav Raukar objavio je: Akademik Mate Suić i rana hrvatska povijest, Mate Suić 1915.-2002., Zagreb, 2004., 21-24; Ignacij Voje, Poslovna uspešnost trgovcev v srednjeveškem Dubrovniku, Ljubljana, 2003., Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti, 22, Zagreb, 2004., 249-254 (prikaz); Toma Arhiđakon, Povijest salonitanskih i splitskih prvosvećenika, Split, 2003., Živa antika, 54, 1-2, Skopje, 2004., 204-206 (prikaz). Priredio za tisak dvije knjige Starina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (knj. 62 za godinu 2004. i knj. 63 za godinu 2005.).

Nastavio pripreme za tisak knjige Srednjovjekovno društvo u Dalmaciji. Nastavio rad na nekoliko znanstvenih priloga o srednjovjekovnom društvu u Hrvatskoj i Dalmaciji.

Davorin Rudolf objavio je knjigu: Postignuća i utopije, Globus, Zagreb, 2005., 485 str.; rad: Hrvatska unija možda nije najsretniji izbor, ali je jedini, Nacionalni i kulturni identitet Hrvatske i članstvo u Europskoj uniji, Split, 2005., 53-60; devet članaka u novinama i tjednicima. Bio je voditelj Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu, predsjednik Znanstvenoga vijeća za mir i prava čovjeka, glavni urednik Adriasa, časopisa Zavoda u Splitu i glavni urednik Uporedno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law, časopisa Jadranskog zavoda u Zagrebu. Vodio je znanstvenoistraživački projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Granice Republike Hrvatske u Jadranu i gospodarski odnosi vezani uz more. Predavao je predmet Međunarodni odnosi na poslijediplomskom studiju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Član je Odbora za međunarodnu suradnju.

Nikša Stančić objavio je: Svehrvatska ideja Ljudevita Gaja: slika hrvatske povijesti ranog srednjeg vijeka u ideologiji pripremnog razdoblja Hrvatskog narodnog preporoda (iz rukopisne ostavštine Ljudevita Gaja), Starine (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), 62, Zagreb, 2004., 99-133; Grafija i ideologija: hrvatski narod, hrvatski jezik i hrvatska latinica Ljudevita Gaja 1830. i 1835. godine, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 492, knj. 43, Društvene znanosti, Zagreb, 2005., 261-296; Franjo Rački – Historian and politician. On the occasion of the book written by Mirjana Gross, Viek i djelovanje Franje Račkoga, Novi Liber, Zagreb, 2004., 523 str.; Review of Croatian history, 1, br. 1, Zagreb, 2005., 358-361; Prestanak moratorija na nastavu najnovije povijesti u osnovnim školama u hrvatskom Podunavlju, Povijest u nastavi, br. 2, Zagreb, 2004., 375-383;

Josip Juraj Strossmayer u kontekstu hrvatske i europske politike, uvodno izlaganje na znanstvenom skupu Josip Juraj Strossmayer, povodom 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Zagreb – Đakovo, 2005.

Istraživanja problematike Hrvatskog narodnog preporoda, napose interdisciplinarno istraživanje odnosa ideologije i jezika, te godine 1848. u Hrvatskoj.

Član uredništva edicije Hrvatska i Europa Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, član uredništva Časopisa za suvremenu povijest.

Vladimir Stipetić, glavni urednik edicije Hrvatska ekonomska misao, u kojoj je izašlo 12 knjiga. Za tu ediciju napisao je predgovore knjigama: Josip Šipuš, Temelj žitne trgovine (original iz 1796. godine), 7-63; Imbro Ignjatijević Tkalac, Hrvatsko gospodarstvo polovicom XIX. stoljeća (1854-1859), 23-36; Mijo Mirković, Održanje seljačkog posjeda i druge agrarno-ekonomske studije, 7-62; Dragutin Seljan, Zemljopis pokrajina ilirskih ili ogledalo zemlje (iz 1843. godine), 7-38.

Objavio više znanstvenih i stručnih radova. Na 13. tradicionalnom savjetovanju Hrvatskog društva ekonomista podnio uvodno predavanje Laisser-faire kao ekonomska politika Hrvatske? (prilog razmatranju hrvatske gospodarske politike u minulih 25 godina), tiskano u knjizi pod gornjim naslovom, 1-65. Osim toga više manjih radova i prikaza u časopisima (Sociologija sela, Ekonomija i dr.).

Petar Strčić objavio je knjigu: Grobništćina. Slom nacifašizma i pobjeda NOP-a 1945. godine, UABA Čavle, Liber, Rijeka, 2005., 47, te rasprave i članke: Južnoslavenstvo/jugoslavenstvo u Istri i na Kvarnerskim otocima u doba biskupa J. Dobrile, Starine, 63, 2005., 163-193; Hrvatska i ostala historiografija danas, Rijeka, 9/2, 2004. (objavljeno 2005.), 7-13; Mons. Mihovil Bolonić i povijest o. Krka, Rijeka, 10/1, 2005., 7-58; Život i djelo akademika L. Margetića, Rijeka, 10/2, 2005.; Bibliografija akademika L. Margetića (suautori S. Marčec i M. Polić), *ibid.*; Grbovnica Jurja Margetića (1646.) (suautorica M. Matijević-Sokol), *ibid.*; Kratki pregled povijesti otoka Krka, Zbornik Povijest Osnovne škole u gradu Krku, Krk – Rijeka, 2005., 7-50; Kvarnersko ili Hrvatsko primorje, Sušačka revija, 13/50-51, Rijeka, 2005., 73-84; Spoznaja i antifašizam. Primjer Hijacinta Boškovića, Novi Kamov, V/15/2, Rijeka, 2005., 111-116; "Puna je Pula" u povijesnom kontekstu, u knjizi: M. Balota, Puna je Pula, Pula, 2005., 359-369.

Objavio više desetaka stručnih članaka i recenzija u časopisima te priloga u dnevnom tisku, na radiju i TV. Voditelj Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, s Podružnicom u Puli, te projekta Prilozi za povijest zapadne Hrvatske, predsjednik Odbora za povijest Razreda za društvene znanosti, Hrvatskoga rodoslovnog društva "Pavao Ritter Vitezović", Zagreb, i Povijesnog društva, Rijeka, vanjski profesor Filozofskoga fakulteta, Rijeka; prestao biti upravitelj Akademijina Arhiva.

Nastavio istraživanja, napose o povijesti Akademije, Frankopana, Riječke nadbiskupije/metropolije, Istre, Rijeke i Kvarnerskih otoka te korespondencije Strossmayer – Rački. Organizator ili suorganizator i voditelj znanstvenih skupova: F. Rački, M. Laginja, Hrvatska u II. svjetskom ratu, Rijeka, 1945., priopćavao na skupovima u zemlji i Sloveniji te držao javna predavanja. Izabran za počasnoga građanina Grada Kastva i (prvoga) Općine Klana.

Franjo Šanjek objavio je knjige: Latinska paleografija i diplomatika, udžbenik Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, Zagreb, 2005., 296 str.; Povijest Hrvata, sv. II, Školska knjiga, Zagreb, 2005. (prilozi iz crkvene i kulturne povijesti hrvatskog naroda, str. 180-183, 338-342, 379-384, 642-650); rasprave i članci: Korčulanin Vinko Paletin (1508. – posl. 1571.) i rasprava

o ljudskim pravima, Zbornik Marijana Jurčevića, Zagreb – Rijeka, 2005., 285-300; Pio XII., Sveta Stolica i Drugi svjetski rat u Europi, pogovor uz hrvatsko izdanje P. Blet, Pio XII. i Drugi svjetski rat prema vatikanskim izvorima, Zagreb, 2005., 293-319; Papa Inocent III. i bosansko-humski krstjani, Fenomen krstjani u srednjovjekovnoj Bosni i Humu (zbornik radova), Sarajevo – Zagreb, 2005., 441-454.

Ostali prilozi i predavanja: uz 190. obljetnicu rođenja i 100. obljetnicu smrti utemeljitelja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti biskupa J. J. Strossmayera održao predavanja u Mariboru (8. travnja 2005.), na skupu u Parizu (Université de Paris-Sorbonne, 30. rujna 2005. – La dimension croate et européenne de J. J. Strossmayer) i u Rimu (u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici, 18. studenoga 2005., Un contributo del vescovo J. J. Strossmayer all'enciclica Grande munus di Leone XIII).

Na znanstvenom skupu Hrvatska u Drugom svjetskom ratu (Zagreb, 22. i 23. studenoga 2005.) sudjelovao s izlaganjima Crkva u Hrvata 1941.-1945. i Dr. Alojzije Stepinac.

U okviru projekta Srednjovjekovna znanstvena baština Hrvata (12.-15. st.) napisao uvodne rasprave o Hermanu Dalmatinu (za kritičko izdanje njegova teksta De indagatione cordis), Jurju Slovincu (uz hrvatsko izdanje autorova djela Le château de virginité), Martinu Zadraninu (uz tekst Abstractiones de libro sententiarum) i Ivanu Stojkoviću (uz izdanje njegovih Šesnaest pravila za tumačenje Svetog pisma).

Alica Wertheimer-Baletić objavila je (u suautorstvu): Stanovništvo sjeverozapadne Hrvatske, Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Posebna izdanja, knj. 14, Varaždin, 2005., 9-28; članci: Populacijska politika u razvijenim europskim zemljama, Rad, knj. 492, Razred za društvene znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 297-330; Polazišta za populacijsku pronatalističku politiku u Hrvatskoj, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci, sv. 2, br. 22, Rijeka, 2005., 217-236; Demografija Hrvatske – aktualni demografski procesi, Diacovensia XIII, br. 1, Đakovo, 2005., 97-118.

Istraživački rad u tijeku na temama: Populacijska politika u svijetu i Hrvatskoj, te Smanjivanje fertiliteta, starenje stanovništva i populacijska politika. Pri kraju je rad (sa suradnicima s Ekonomskog fakulteta) na projektu Razvoj stanovništva i promjene obiteljskih struktura u Hrvatskoj.

Vladimir-Đuro Degan. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Jadranskog zavoda.

Gordan Družić objavio je knjige: Ekonomska politika i poduzetništvo, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – HITA d. d., Radovi Odsjeka za ekonomska istraživanja, sv. 36, Zagreb, 2005., 179 str.; Menadžersko-poduzetnička elita i modernizacija: Razvojna ili rentijerska elita? (suautori: Drago Čengić, Saša Poljanec-Borić, Goran Milas, Tomislav Smerić i Vojmir Franičević), Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Zagreb, 2005., 211-259.

Objavio je više znanstvenih i stručnih članaka.

Nastavljen rad na projektu Polazišta, ciljevi i mogući pravci razvoja hrvatskog gospodarstva.

Ivo Grabovac objavio je knjigu: Suvremeno hrvatsko pomorsko pravo i Pomorski zakonik (s pojmovnim kazalom), Književni krug Split, Biblioteka znanstvenih djela, 2005., 523 str.; prilozi u zbornicima: Ujednačavanje pomorskog pra-

va i interesi Hrvatske, Poredbeno pomorsko pravo (Comparative Maritime Law), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Jadranski zavod, br. 158, Zagreb, 2004. (objavljeno 2005.), 1-9; Spašavanje i zaštita morskog okoliša, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 42, br. 4 (80), 2005., 489-496; Ugovor o pomorskom osiguranju u zakonodavstvu Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Treće međunarodno savjetovanje Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Neum, lipanj 2005., Zbornik radova, Pravni fakultet Mostar i Pravni fakultet Split, Mostar, 2005., 385-391; Uvjeti stupanja na snagu konvencija i o njihovim izmjenama kao čimbenik u ujednačavanju pomorskog imovinskog prava, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Mostaru, XVII, 2004. (2005.), 253-262; Diplomatska konferencija u Ateni i Konvencija o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 1974., Zbornik Život i djelo Vladislava Brajkovića, II, Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, Zagreb, Bokeljska mornarica, Kotor i Hrvatsko građansko društvo Crne Gore, Kotor, Zagreb, 2005., 284-286; Republika Hrvatska u labirintu svojeg zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, Vila Velebita, Split, 6, 2005., 35-39; Himalaya klauzula – aktualna problematika, Adrias, zbornik Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu, 12, 2005., 163-171; prilozi u časopisima: Novi Pomorski zakonik Republike Hrvatske – osnovne promjene u imovinskopravnim odnosima, Pravo i porezi, XIV, 3, Zagreb, 2005., 32-35; Temelj odgovornosti u ugovoru o prijevozu u novom Zakonu o obveznim odnosima, Pravo i porezi, XIV, 6, Zagreb, 2005., 14-15; Gospodarski pojas ili ekološko ribolovni pojas i Republika Hrvatska (Exclusive Economic Zone or Ecological Fishing Zone and the Republic of Croatia), Jadranska meteorologija (Adriatic Meteorology), L, Split, 2005., 44-47; Odgovornost za nuklearnu štetu u hrvatskom pravu, Pravo i porezi, XIV, 9, Zagreb, 2005., 28; Međunarodne konvencije pomorskog imovinskog prava i Republika Hrvatska, Kapetanov glasnik, 9, Split, 2004. (izd. 2005.), 9-12; natuknice (12) za Pravni leksikon u izdanju Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža", 2005.; Novi Pomorski zakon Republike Hrvatske – imovinskopravne odredbe, Kapetanov glasnik, 11, Split, prosinac 2005., 10-14.

Glavni istraživač znanstvenog projekta Hrvatsko plovidbeno pravo, koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Novi Pomorski zakonik Republike Hrvatske koji je objavljen krajem prošle godine sadrži nova rješenja koja su poglavito rezultat primjene mjerodavnih međunarodnih konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku. Problematika, koja je veoma aktualna, tematski se izučava u sklopu projekta.

D a v o r K r a p a c objavio je knjigu (u suautorstvu s G. Tomaševićem i S. Gluščićem): Kazneno procesno pravo, udžbenik za visoke škole, Narodne novine, Zagreb, 2005., 312 str.; prilozi u časopisima: Novi Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima: načela i postupci, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, vol. 12, br. 2, Zagreb, 2005., 625-668; dva predgovora u istom časopisu (br. 1 i br. 2 iz 2005.).

Stari hrvatski penalisti, projekt Hrvatskog udruženja za kaznene znanosti i praksu te pravnih fakulteta u Zagrebu i Splitu. U pripremi je kritičko izdanje rukopisa Pratica criminale Jerolima Mičelovića iz 18. stoljeća. Tijekom 2005. izvršena je transkripcija trogirskog rukopisa.

L j e r k a S c h i f f l e r - P r e m e c objavila je: Hrvatska renesansna filozofija glazbe u obzorima europske duhovnosti, Istra u umjetnosti i znanstvenim disciplinama od XV. do XVII. stoljeća, Zagreb, 2005., 87-109; prilozi u časopisima: Europski kontekst hrvatske kulture i diplomacije. Povijesno-filozofski pristup, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 492, 2005., 235-259; Meštar svjetlosnih vertikala – Virgilije Nevjestić, Mogućnosti, 1-3, 2005., 131-145 (književni

osvrt); Bivstvovanje i pjesnikovanje. Najnovije duhovno pjesništvo Ivana Goluba, Mogućnosti, 7-9, 2005., 159-162 (književni osvrt), In memoriam: Miroslav Kurelac (1926.-2003.), Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 61-62, 2005., 5-6; Pozdravni govor (Međunarodni znanstveni skup Hrvatska filozofska baština, Zagreb, 12.-14. svibnja 2005.), Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 61-62, 2005., 11-12 (pismeno priopćenje); Marginalia za temu Istraživanje hrvatske filozofske baštine u europskom obzoru, Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 61-62, 2005., 19-28 (znanstveni članak).

U tijeku je znanstvenoistraživački rad na projektu povijesti hrvatske filozofije od 15. do 19. stoljeća i njenom europskom kontekstu; izrada biobibliografije hrvatskih filozofa-latinista; jedan monografski rad; uvodna studija za izbor poetoloških tekstova (F. Petrić) u hrvatskom prijevodu s talijanskog.

Nenad Vekarić. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

Dragomir Vojnić objavio je knjigu: Investicije, reforme i tranzicija, Hrvatsko društvo ekonomista, 2005., 522 str.; prilozi u zbornicima: (u koautorstvu s George Macesich i Ivanom Teodorovićem) Challenges of Globalization for small Economies in Transition – The Case of Croatia, u knjizi: I. Teodorović, Ž. Lovrinčević, D. Mikulić, M. Nušinović, S. Zdunić, (ed. et al.): The Croatian Economic Development – Transition towards the Market Economy, The Institute of Economics, Zagreb, 343 str. Ta je knjiga predstavljena na znanstvenom skupu koji je organizirao Ekonomski institut Zagreb, u povodu autorove osamdesete obljetnice života 26. listopada 2005.; (u koautorstvu s V. Veselicom) Quo Vadis Croatia, Ekonomska politika Hrvatske u 2006., Zbornik radova, Inženjerski biro, Opatija, 2005., 66-102; prilozi u časopisima: (u koautorstvu s G. Macesich) America and Europe: Globalization and the Changing Geo-Strategic Environment, Ekonomski pregled, br. 5-6, Zagreb, 2005., 277-296; Stvaranje uvjeta za održivi razvitak osnovna zadaća XXI stoljeća, *ibid.*, 269-276; izlaganje na predstavljanju knjige Kire Gligorova Olujna vremena, *ibid.*, 427-430; Ekonomski pregled, časopis hrvatskog društva ekonomista, 1935.-2005., Ekonomski pregled, br. 10, Zagreb, 2005., 785-798; izlaganje na Opatijskom skupu ekonomista 17. studenog 2005. u povodu obilježavanja sedamdesete obljetnice časopisa Ekonomski pregled, Ekonomski pregled, br. 12, Zagreb, 2005.; izlaganje na znanstvenom skupu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: Duboko korijenje problema koji prožimaju hrvatsko gospodarstvo i društvo, RIFIN, Ekonomija/Economics, god. 12, br. 2, Zagreb, studeni 2005., 421-440.

Marin Zaninović objavio je: Antičke rimske vile u gospodarskoj i prometnoj mreži srednje Dalmacije, Histria antiqua, 12, Pula, 2004. (prosinac), 117-124; Ranokršćanski mozaični natpis iz Orlića kraj Knina, Starohrvatska prosvjeta, III ser., sv. 30, Split, 2003. (prosinac 2004.), 25-32; Sjećanja na Matu Suića, Spomenica preminulim akademicima, 122, Zagreb, 2004., 15-20; The Ancient Cultural Unity between the Central Adriatic Littoral and the Dalmatian Hinterland, Akta VIII. međunarodnog kolokvija o problemima rimskog provincijalnog umjetničkog stvaralaštva, Zagreb, 5.-8. svibnja. 2003., Zagreb, 2005., 275-280; Kult Afrodite i Venere na današnjoj hrvatskoj obali, Histria antiqua, 13, Pula, 2005., 157-166.

Istraživački rad u tijeku: terensko rekognosciranje i rad u južnohrvatskim arheološkim zbirkama. Sudjelovanje na znanstvenim skupovima.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti imao je krajem godine 19 redovitih članova i 8 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Smiljko Ašperger, Slaven Barišić, Žarko Dadić, Vladimir Devidé, Drago Grdenić, Ksenofont Ilakovac, Boris Kamenar, Leo Klasinc, Sibe Mardešić, Vladimir Paar, Josip Pečarić, Stanko Popović, Riko Rosman, Dionis Emerik Sunko, Ivan Supek, Vinko Škarić, Ivo Šlaus, Marko Tadić i Nenad Trinajstić.

Članovi suradnici: Ibrahim Aganović, Branimir Gašpert, Vladimir Knapp, Boran Leontić, Elsa Reiner, Vitomir Šunjić, Vladimir Volenec i Mladen Žinić.

Razred je zauvijek izgubio svojeg dugogodišnjeg člana suradnika Pavla Papića (9. travnja).

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Ksenofont Ilakovac*, a zamjenika tajnika Nenad Trinajstić.

Razred je održao devet redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvena istraživanja i nastavnu djelatnost obavljali su članovi Razreda u okviru Akademije i matičnih ustanova (Prirodoslovno-matematički fakultet, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Institut "Ruđer Bošković", Građevinski fakultet, Tekstilno-tehnološki fakultet, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Pliva d. d.), Akademijinih ustanova (Zavod za povijest i filozofiju znanosti), dijelom i u znanstvenim ustanovama izvan Hrvatske.

Rezultate istraživanja objavili su članovi Razreda u nizu domaćih i stranih časopisa i knjiga i na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu.

Članovi Razreda aktivno su sudjelovali u radu na projektu *Hrvatska i Europa – kultura, znanost i umjetnost*. Akad. Ž. Dadić je član uredničkog vijeća za 19. st. (IV. svezak), a akad. S. Mardešić je koordinator za područje matematike.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz svakodnevnih pitanja i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. Razred je predložio kandidate za nagradu Akademije iz područja prirodnih znanosti i matematike, odredio referente za ocjenu rada, a kandidati Razreda, skupina suradnika: dr. sc. Krešo Kadija, dr. sc.Tomislav Antičić i mr. sc. Tatjana Šuša dobili su tu nagradu.

Akad. R. Rosman predstavljao je Razred u Akademijinu Odboru za nagrade.

Akad. S. Barišić predstavljao je Razred u Akademijinu Odboru za Statut.

U raspravi o kriterijima za dodjelu Akademijinih nagrada Razred je mišljenja da o dodjeli nagrada trebaju odlučivati Akademijini razredi, a u pogledu karaktera Akademijine nagrade Razred je mišljenja da bi se nagrade trebale ponajprije odnositi na mlađe znanstvenike.

Na više sjednica Razreda raspravljalo se o reviziji Akademijina Statuta te je Razred ostao pri svojim stavovima od prije: potrebno je izvršiti znatnije izmjene u postojećem Statutu. Najvažnija se odnosi na okolnost da su postojeći razredi male zajednice koje teško mogu donositi meritorne zaključke, osobito kada je u pitanju izbor novih Akademijinih članova. Stanje bi se moglo popraviti na način da se umjesto postojećih razreda formiraju samo tri razreda, i to: humanističko-društveni razred, prirodoslovno-medicinsko-tehnički razred i umjetnički razred. Umjesto dosadašnjih razreda mogle bi postojati sekcije unutar novih razreda. Druga je mogućnost da se zadrže sadašnji razredi i formiraju tri razredne skupine u skladu s prethodnim prijedlogom. U svakom slučaju u izborni postupak uveo bi se međukorak, pri čemu bi se najvažnije odluke, koje se odnose na predlaganje Skupštini novih članova, donosile na predloženim širim tijelima.

U pogledu reizbora članova suradnika predlaže se uvođenje jednog jedinog reizbora, i to nakon šest godina od prvog izbora. Pri tome se imala u vidu analogija s izborom redovitih profesora na Sveučilištu gdje postoji jedan jedini reizbor, i to nakon pet godina. S obzirom na dvogodišnje izborno razdoblje u Akademiji, umjesto pet godina predloženo je šest godina.

S obzirom na posebnu važnost međunarodne suradnje u Razredu je prevladalo mišljenje da bi predsjednika Odbora za međunarodnu suradnju trebala potvrđivati Akademijina Skupština i on bi time postao član Predsjedništva.

U pogledu djelatnosti (administrativnog) tajnika Razred je mišljenja da tajnik treba biti član Koordinacijskog odbora bez prava glasa.

Uz Nacrt odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije sljedeći stav Razreda bio je upućen Akademijinu Predsjedništvu:

"Nakon opširne rasprave provedene na 5. redovitoj sjednici održanoj 17. svibnja 2005. i 6. redovitoj sjednici od 21. lipnja 2005. Razred jednoglasno nije prihvatio Nacrt odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije koje je Predsjedništvo Akademije prihvatilo na svojoj sjednici od 30. ožujka 2005.

1. Razred se ne slaže s predloženim člankom 5. Nacrta koji bi omogućio Predsjedništvu skidanje prijedloga Razreda s dnevnog reda predstojeće Izborne skupštine.

2. Razred se ne slaže s člankom 11. prema kojem je tajnik Akademije član Uprave Akademije s pravom glasa.

3. Razred smatra potrebnim osnivanje tri stalna područna vijeća koja bi davala mišljenja iz područja svojeg djelovanja, o predloženim novim članovima i čelništvu Akademije: humanističko (1. i 5. razred), prirodoslovno-medicinsko-tehničko (2., 3., 4. i 9. razred) i umjetničko (6., 7. i 8. razred).

4. Razred smatra potrebnim ograničiti broj uzastopnih mandata u Upravi Akademije na dva mandata.

Nadalje, Razred predlaže:

a) Svaki razred utvrđuje prije Izborne skupštine koji njegovi članovi ne ulaze u kvorum zbog trajne nemogućnosti sudjelovanja u radu Akademije i o tome izvještava Predsjedništvo Akademije;

b) članovi suradnici biraju se na šest godina nakon čega se mogu reizabrati doživotno;

c) članak 36. stavak 4 mijenja se i glasi: Visina nagrada, iz stavka 2. i 3. ovog članka, uređuje se poslovnikom koji donosi Skupština Akademije".

U svezi s održanom Izvanrednom skupštinom (13. listopada o. g.) i prihvaćanjem Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Akademije Razred je odlučio uputiti sljedeći tekst Predsjedništvu i Skupštini Hrvatske akademije:

"Nakon opširne rasprave na 8. redovitoj sjednici Razreda održanoj 18. listopada 2005. o tijeku Izvanredne skupštine Akademije održane 13. listopada 2005. doneseni su tajnim glasovanjem (11 glasova za i dva glasa suzdržana) sljedeći zaključci:

1. Razred smatra da Izvanredna skupština Akademije održana 13. listopada 2005. nije prihvatila Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije (Odluka) zato jer:

a) za tu Odluku nisu glasovala 73 Akademijina člana kao što to traži važeći Akademijin Statut;

b) izvršeno je samo javno glasovanje iako je jedan Akademijin član tražio tajno glasovanje;

c) nije bio utvrđen broj glasova protiv i suzdržanih glasova, tako da se ne zna je li u dvorani u trenutku glasovanja bio potreban kvorum;

d) predsjednik Akademije je nakon ponovljenog brojenja glasova "za" konstatirao da prijedlog nije prošao, ali se naknadno uzelo u obzir da jedan Akademijin član, koji je ranije napustio Skupštinu, ostavio svoju "suglasnost". Time je broj glasova zaključen sa 69 i predsjednik Akademije je objavio da je Odluka usvojena. Međutim, taj način glasovanja nije predviđen Akademijinim Statutom.

2. Razred je ogorčen grubim napadom na znanstvenike i znanost na toj Skupštini i zaprepašten kako nitko od predsjedatelja nije na taj napad reagirao. Time Akademija odstupa od svoje Deklaracije o znanju i primjeni znanja.

Razred je na svojim sjednicama rješavao i niz pitanja i zadataka od općeg interesa za Hrvatsku. Članovi Razreda upoznati su sa zaključcima sastanka *Ekološki aspekti projekta Družba Adria* koje su donijeli Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana. Na osnovi informacija koje su bile dostupne članovima Razreda, a to su samo one koje su doznali preko javnih glasila, većina smatra da Republika Hrvatska ne treba prihvatiti projekt *Družba Adria* jer je nepovoljan za Republiku Hrvatsku.

Razred je predložio Predsjedništvu Akademije osnivanje povjerenstva koje bi temeljito proučilo sve aspekte projekta *Družba Adria* i imalo na uvid studiju o projektu izrađenu za Vladu Republike Hrvatske.

Na više sjednica Razreda ove se godine raspravljalo o aktualnim problemima znanosti u Hrvatskoj. Razred je razmatrao opoziv ing. Dalibora Marjanovića iz Nacionalnog vijeća za znanost. Nakon što su članovi Razreda upoznati s činjenicom da ing. Dalibor Marijanović ne ispunjava uvjete Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokoj naobrazbi koji se odnose na članove Nacionalnog znanstvenog vijeća za znanost, donijeli su odluku da se zamoli Predsjedništvo Akademije da uputi zahtjev Hrvatskom saboru za opoziv ing. Dalibora Marijanovića iz Nacionalnog vijeća za znanost.

U svojem pismu Akademijinom Predsjedništvu Razred ponajprije naglašava da su sve njegove inicijative motivirane brigom za razvoj matematičkih, fizičkih i kemijskih znanosti u Hrvatskoj, u sklopu napora zemlje da uistinu postane dijelom razvijenog svijeta. Pri tome je Razred pazio, i nadalje će paziti, da svoje inicijative poduzima u skladu s dobrim akademskim običajima, napose kako bi ih Hrvatska akademija širila i na druge akademske i društvene sredine u Hrvatskoj. Razred je uvjeren da će u zastupanju takvih dobrih običaja dobiti podršku ne samo Predsjedništva, nego i svih članova Akademije.

Razred tako drži da nije u skladu s dobrim akademskim običajima, a ni sa zakonskom preporukom, da u Nacionalnom vijeću za znanost nema nijednog znanstvenika iz područja matematike, koja je ključna gotovo za sve znanosti, te nijednog fizičara (a svjetska je godina fizike).

Razred također drži da nije u skladu s dobrim akademskim običajima što je u Nacionalno vijeće za znanost izabran financijski i administrativni direktor privatne poliklinike Sveti Duh 2, kojoj je ravnatelj bio, prije svog izbora za ministra, sadašnji ministar znanosti, obrazovanja i športa. Takav izbor ujedno čini upitnom neovisnost Nacionalnog vijeća za znanost od političkih vlasti i poslovnih interesa.

Razred je vodio i brigu o znanstvenoistraživačkim jedinicama u svojoj nadležnosti. Razred je okončao postupak za izbor dr. sc. Snježane Paušek-Baždar u znanstvenoistraživačko zvanje znanstvene savjetnice. Razred je ujedno ponovo predložio imenovanje akad. Ž. Dadića za voditelja Akademijinog Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, kao i imenovanje dr. sc. S. Paušek-Baždar za upraviteljicu Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

Razred je 9. prosinca obilježio Svjetsku godinu fizike 2005. i 13. prosinca 100. obljetnicu rođenja akad. Mladena Paića.

Razred je preko svojih članova aktivno sudjelovao i u radu različitih Akademijinih odbora i tijela. Tako je akad. S. Barišić predstavljao Razred u Odboru za suradnju Hrvatske akademije s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima, a član suradnik V. Šunjić bio je predstavnik Razreda u Znanstvenom vijeću za naftu. Akad. D. E. Sunka Razred je ponovo izabrao za člana Upravnog odbora Akademijine Zaklade. Razmatrani su zahtjevi iz područja djelatnosti Razreda koji su pristigli na natječaj Zaklade. Razred se suglasio sa stavom svojeg člana akad. D. E. Sunka i predloženo je da se prihvati sljedeće:

potpore za organiziranje znanstvenih skupova:

1. Dr. Slobodan Bosanac, Institut "Ruđer Bošković", Zagreb – za organizaciju Brijunske konferencije, tema Imaging in Space and Time.

2. Dr. Tomislav Živković, Institut "Ruđer Bošković", Zagreb – za organizaciju kolokvija skupine za teorijsku kemiju.

3. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb – za organiziranje skupa IUC MATH/CHEM/COMP (MCC).

4. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb – za organiziranje skupa IAMC 2005. (International Academy of Mathematical Chemistry, Dubrovnik).

5. Dr. Sanja Tomić, Institut "Ruđer Bošković", Zagreb – za organizaciju međunarodne konferencije iz područja teorijske molekularne biofizike i biokemije, Opatija;

potpore za razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada:

1. Studentska sekcija Hrvatskog fizikalnog društva – za projekt Fizika ekspres, u sklopu djelatnosti povezanih sa 2005. kao Svjetskom godinom fizike.

2. Marko Rožman – za projekt *Određivanje reakcijskog mehanizma izmjene vodik/deuterij u biomolekulama.*

I u ovoj godini članovi Razreda posvetili su osobitu pozornost međunarodnoj suradnji s akademijama, sveučilištima te drugim inozemnim ustanovama. Na više sjednica Razreda pratila se aktivnost Odbora za međunarodnu suradnju u kojem su Razred predstavljali akad. B. Kamenar i akad. M. Tadić kao zamjenik razrednog predstavnika u Odboru.

Razred je redovito vodio brigu i o svojim bolesnim članovima, s kojima je tajnik Razreda akad. K. Ilakovac bio u telefonskom kontaktu.

Nakladnička djelatnost

Rukopis prihvaćen za tisak na sjednicama Razreda:

4. sjednica 19. travnja

Za Rad, matematičke znanosti: *J. Pečarić* and *B. Tepeš*, Note on an improvement of a Grüss type inequality of vectors in normed linear spaces.

Objavljeno

U ediciji Spomenica preminulim akademicima sv. 123, Dubravko Tadić, urednik akad. Ksenofont Ilakovac, Zagreb, 2005., 42 str.

U ediciji Obljetničke spomenice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sv. 10, Spomenica posvećena Miroslavu Karšulinu (1904.-1984.), predavanja s Javnog sastanka održanog 9. prosinca 2004. u Akademijinoj palači u povodu stote obljetnice rođenja i dvadesete obljetnice smrti, urednik akad. Nenad Trinajstić, Zagreb, 2005., 35 str.

Rad, 491, matematičke znanosti, Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, knj. L, sv. 15, urednik član suradnik V. Volenec (208 str.).

Javna predavanja

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti održao je tijekom godine nekoliko javnih sastanaka, odnosno skupova, i to:

4. studenoga, prof. dr. sc. Helmut Schwarz, redoviti profesor kemije na Tehničkom sveučilištu u Berlinu i član Akademije znanosti Berlin – Brandenburg: Volcanic States: In Search of Unbottleable Multiply-Charged Cations.

9. prosinca održan je skup *Svjetska godina fizike 2005*. Program: *Marijan Šunjić*, Stoljeće kvantne fizike; *Neven Bilić*, Stoljeće teorije relativnosti; *Ivica Picek*, Moderna kozmologija – trijumf i izazov fizike; *Blaženka Melić*, Razvoj subatomske fizike; *Vladimir Paar*, Ljudski genom i fizika; *Leo Budin*, Uloga fizike u razvoju računarstva i računarstva u fizici; *Amir Hamzić*, Supravodljivost i primjene; *Goran Pichler*, Laseri i primjene; *Tarzan Legović*, Ekologija i fizika.

13. prosinca održan je skup za obilježavanje 100. obljetnice rođenja akademika Mladena Paića. Predavači i naslovi predavanja: *D. Grdenić*, Profesor Mladen Paić i moj početak rentgenske strukturne analize u Zagrebu 1948. godine; *K. Ilakovac*, Razvoj nuklearne fizike u Hrvatskoj; *I. Šlaus*, Neutronski generator u Institutu „Ruđer Bošković", istraživanja u nuklearnoj fizici; *D. Denegri*, LHC/CMS i traženje ključnih odgovora u fizici čestica; *G. Paić*, Međunarodna suradnja u znanosti – nezaobilazan imperativ uspjeha; *B. Leontić*, Sjećanje na prve godine Instituta za fiziku Sveučilišta; *M. Milun*, Mladen Paić i 45 godina Instituta za fiziku; *G. Pichler*, Razvoj laserske spektroskopije u Institutu za fiziku; *E. Babić*, Akademik Mladen Paić i razvoj fizike čvrstog stanja u Hrvatskoj; *A. Tonejc*, Četrdeset godina fizike metala na Fizičkom odsjeku PMF; *M. Prester*, Kvantni magneti: raskrižje – ili susret – kvantne i klasične fizike magnetizma; *D. Rendić*, Gradnja instrumentacije i razvoj eksperimentalne fizike u nas; *P. Pervan*, Pretražni tunelski mikroskop – ključ nastanka i razvoja nanotehnologije.

Pokroviteljstva

Razred je tijekom godine bio pokrovitelj sljedećih skupova:

24.-27. travnja, XIX. hrvatskog skupa kemičara i kemijskih inženjera, u Opatiji. Skup je u ime Razreda pozdravio akad. B. Kamenar.

15.-18. lipnja, 14. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak, u Vrsaru.

14.-15. listopada, Hrvatski prirodoslovci 14, u Kninu.

CENTAR ZA TEORIJSKU FIZIKU

Centar za teorijsku fiziku, koji je osnovan 17. siječnja 1984., nastavio je radom tijekom 2005. Otkrivena je nova metoda u kompjutorskoj genomici Key String Algorithm (KSA) i primijenjena na identifikaciju i analizu strukture HORova u humanom genomu. KSA uvodi novu ideju u kompjutorsku genomiku i dosadašnje primjene pokazuju njezinu superiornost u analiozi HORova i repeticija visokog reda. Nastavljeno je istraživanje primjene determinističkog kaosa. Nastavljen je rad na daljnjem razvoju nove metode šifriranja i dešifriranja na osnovi korištenja determinističkog kaosa i Državni zavod za intelektualno vlasništvo je 30. studenoga 2005. priznao dva nova patenta za zaštitu tajnih podataka. Nastavljeno je razradom načela hrvatskog obrazovanja za 21. stoljeće i posebno Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda (HNOS-a), te rad na izradi novih udžbenika fizike za osnovnu i srednju školu, s uvođenjem suvremenih znanstvenih spoznaja i načela, na način prilagođen spoznajnim mogućnostima učenika i načela interdisciplinarnosti.

Djelatnost članova Razreda

S m i l j k o A š p e r g e r objavio je: B. Cetina-Čižmek, S. Vodopija Mandić i S. Ašperger, Mechanism of Ferrocenylmethyl Benzoate Formolysis and Acetolysis, Croat. Chem. Acta, 78, 2005., 129-132; S. Ašperger i B. Cetina-Čižmek, Sinteza amonijaka (fiksacija dušika), "Priča kojoj se ne nazire kraj", Kem. ind., 54, 2005., 149-153; S. Vodopija Mandić, B. Cetina-Čižmek i S. Ašperger, Gibbsova energija aktiviranja i entropija aktiviranja u kiselinski kataliziranoj formolizi i acetolizi ferocenilmetilbenzoata, XIX. hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera, Opatija, 24.-27. travnja 2005., Knjiga sažetaka, 172; prikaz knjige: Dietrich Stoltzenberg, Fritz Haber: Chemist, Nobel Laureate, German, Jew, Chemical Heritage Press, Philadelphia, Pa, 2004., Croat. Chem. Acta, 78 (3), A 17-A19, 2005.

Na zahtjev stručnog povjerenstva Odbora za dodjelu državnih nagrada za znanost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, podnio je obrazloženo mišljenje u vezi dodjele nagrada za životno djelo za traženog kandidata.

Nastavljaju se istraživanja na projektu *Mehanizam reakcija metalocena. Narav prijelaznog stanja*, što ga financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

S l a v e n B a r i š i ć objavio je (Current Contents): D. K. Sunko i S. Barišić, Central Peak in the pseudogap of high T_c superconductors, European Physical Journal B 43, 2005., 319; I. Kupčić i S. Barišić, Optical properties of the Q1D multiband models – the transverse equation of motion approach, Fizika A 14, 2005., 47; O. S. Barišić i S. Barišić, Polarons by translationally invariant diagrammatic perturbation theory, *ibid.*, 153; (pozvano predavanje) D. K. Sunko i S. Barišić, Proc. SPIE Vol. 5932, 2005., 73, na međunarodnoj konferenciji Strongly Correlated Electron Materials: Physics and Nanoengineering, San Diego, SAD, 2005.

Ž a r k o D a d i ć objavio je knjigu: Egzaktne znanosti u Hrvata u doba prosvjetiteljstva, Matica hrvatska, Zagreb, 2004., 533 str.

Radio je na knjizi o egzaktnim znanostima u Hrvata u razdoblju od godine 1789. do 1835.

V l a d i m i r D e v i d é nastavio je istraživanja o matematičkom sadržaju i poruci u grafikama Mauritsa Cornelisa Eschera.

D r a g o G r d e n i ć objavio je knjigu: Molekule i kristali. Uvod u strukturnu kemiju, V. obnovljeno i dopunjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 447 str.

K s e n o f o n t I l a k o v a c objavio je: M. Majer, M. Uroić, T. Bokulić, S. Paić, B. Vuković i K. Ilakovac, Effects of near-source Compton scattering in low-energy gamma-ray spectra, Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section A, 555, 1-2, 2005., 243-250; S. Pašić, M. Uroić, Z. Tocilj, M. Majer, O. Gamulin, T. Bokulić i K. Ilakovac, Experimental determination of absolute-scale Compton cross sections using the K X-ray escape and a comparison with three versions of the impulse approximation, Radiation Physics and Chemistry, 73(6), 2005., 303-310. Održao je pozvano predavanje: K. Ilakovac, M. Uroić, M. Majer, S. Pašić, B. Vuković, Two-photon decay of K-shell vacancy states in heavy atoms, na skupu XO5 Conference on X-Ray and Inner Shell Phenomena, Melbourne, Australija, 4.-8. srpnja 2005.; i dva saopćenja (postera): M. Uroić, M. Majer, S. Pašić, T. Bokulić, B. Vuković and K. Ilakovac, Effects in K X-ray fluorescence spectra due to Compton scattering in the target, *ibid.;* S. Pašić and K. Ilakovac, Measurement of Compton scattering on bound electrons by the coincidence method, *ibid.*

B o r i s K a m e n a r objavio je: M. Cindrić, V. Vrdoljak, N. Strukan i B. Kamenar, Synthesis and Characterization of Some Mono- and Dinuclear Molybdenum (VI) Thiosemocarbazonato Complexes, Polyhedron, 24, 2005., 369-376; V. Vrdoljak, M. Cindrić, D. Milić, D. Matković-Čalogović, P. Novak i B. Kamenar, Synthesis of Five New Molybdenum(VI) Thiosemicarbazonato Complexes. Crystal Structures of Salycilaldehyde and 3-Methoxysalycilaldehyde-4-Methylthiosemicarbazones and Their Molybdenum(VI) Complexes, *ibid.*, 1717-1726; V. Vrdoljak, M. Cindrić, D. Matković-Čalogović, B. Prugovečki, P. Novak i B. Kamenar, A Series of New Molybdenum(VI) Complexes with the ONS Donor Thiosemicarbazone Ligands, Z. Anorg. Allg. Chemie, 631, 2005., 928-936.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: M. Cindrić, T. Kajfež Novak, S. Kraljević, M. Kralj i B. Kamenar, Octamolybdates: Antitumor Activity, 2nd Central European Conference Chemistry Towards Biology, Seggau, Austrija, 25.-30. rujna 2004; V. Vrdoljak, M. Cindrić, D. Milić, D. Matković-Čalogović, P. Novak i B. Kamenar, Kompleksi molibdena(VI) s ONS-tiosemikarbazonskim ligandima, 19. skup hrvatskih kemičara i kemijskih inženjera, Opatija, 24.-27. travnja 2004.; N. Strukan, M. Cindrić, V. Vrdoljak i B. Kamenar, Molybdenum(VI) Complexes with Tridentate Schiff Base Ligand, 2-Methoxysalycilaldehyde Thiosemicarbazone, Fourteenth Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, Vrsar, 15.-17. lipnja 2005. Na 2. središnjem europskom sastanku Kemija prema biologiji obnašao dužnost člana Međunarodnog programskog odbora, a na 14. hrvatsko-slovenskom kristalografskom sastanku bio njegov počasni supredsjednik.

Gore navedeni radovi su nastavak istraživanja u okviru znanstvenog projekta *Sinteza i struktura kompleksa – katalizatora u kemijskim i biološkim reakcijama*, što ga financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Kao stalni suradnik Hrvatske enciklopedije napisao dvadesetak članaka za tu ediciju.

Kao član Upravnog vijeća Europske znanstvene zaklade sudjelovao na redovitim sjednicama tog tijela 7. i 8. travnja u Luxembourgu te 22. i 23. rujna 2005. u Berlinu. U vezi s pripremama *Strategijskog i financijskog plana Europske znanstvene zaklade za razdoblje od 2006. do 2010.*, 23. i 24. lipnja 2005. u Budimpešti sudjelovao na konzultacijskom sastanku predstavnika deset novoprimljenih članica i četiri zemlje kandidatkinje za prijem u članstvo Europske unije.

L e o K l a s i n c objavio je: S. Kazazić, L. Klasinc, S. P. McGlynn, D. Srzić i M. G. H. Vicente, Gas-phase metallation reactions of porphyrins with metal monocations, Journal of Physical Chemistry, A 108, 2004., 10997-11000; V. Butković, T. Cvitaš, N. Kezele, L. Klasinc, G. Šorgo i R. Žegarac, Zagreb photosmog episode

in august 2003, Hrvatski meteorološki časopis, 39, 2004., 139-140; B. Kovačević, M. Rožman, L. Klasinc, D. Srzić, Z. Maksić i M. Yánez, Gas phase structure of protonated histidine and histidine methyl ester – a combined experimental mass spectrometry and theoretical ab initio study, Journal of Physical Chemistry A 109, 2005., 8329-8335; S. Kazazić, S. P. Kazazić, L. Klasinc, M. Rožman i D. Srzić, Gas phase ligation kinetics of metal monocations with pyrene, Croatica Chemica Acta, 78, 2005., 269-274; T. Cvitaš, L. Klasinc, N. Kezele, S. P. McGlynn i W. A. Pryor, New directions: How dangerous is ozone?, Atmospheric Environment, 39, 2005., 4607-4608.

U tijeku je istraživanje reaktivnosti i mehanizma kemijskih reakcija molekula, radikala i iona u plinovitim, plinovito/čvrstim i plinovito/tekućim fazama. Istraživanje homogenih i heterogenih reakcija od važnosti za atmosfersku kemiju (posebno ozona u zraku).

S i b e M a r d e š i ć objavio je: On the shape of regularly movable compacta, Georgian Mathematical Journal, 11, 2004., 771-774; J. Dydak i S. Mardešić, A counterexample concerning products in the shape category, Fund. Math., 186, 2005., 39-54; S. Mardešić i N. Uglešić, A category whose isomorphisms induce an equivalence relation coarser than shape, Topology and its Appl., 153, 2005., 448-463.

V l a d i m i r P a a r objavio je: V. Paar, N. Pavin, M. Rosandić, M. Glunčić, I. Basar, R. Pezer i S. Durajlija Žinić, ColorHOR – novel graphical algorithm for fast scan of alpha satellite higher-order repeats and HOR annotation for GenBank sequence of human genome, Bioinformatics 21 (7), 2005., 846-852; Je li prioritetni cilj javne televizije komercijalizacija ili razvoj Hrvatske i nacionalni interesi, Republika, 61, 2005., 51-56; koordinacija Odbora u izradbi HNOS-a: D. Primorac, V. Paar, N. Šetić, N. Marković, T. Miličić, Vodič kroz Hrvatski nacionalni obrazovni standard za osnovnu školu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zagreb, 2005., 60 str.; Fizika za četvrti razred gimnazije, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 163 str.; V. Paar, N. Paar i N. Pavin, Metoda kriptozaštite neponovljenom primjenom binarnog ASCII koda ovisno o parnosti znamenki kaotičnih rješenja nelinearne robotske jednadžbe, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, broj prijave P990-240A, 381-03/99-01/1156, 559-03-99-01, odluka o priznanju patenta 30. studenoga 2005.; V. Paar, N. Paar i N. Pavin, Kriptozaštita niza znakova selektivnom transformacijom binarnog ASCII koda rabeći kaotična rješenja nelinearne Duffingove jednadžbe, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, broj prijave P990248A, 381-03/99-01/1195, 559-03-99-01, odluka o priznanju patenta 30. studenoga 2005. Otkrivena je nova metoda u kompjutorskoj genomici Key String Algorithm (KSA) i primijenjena na identifikaciju i analizu strukture HORova u humanom genomu. KSA uvodi novu ideju u kompjutorsku genomiku i dosadašnje primjene pokazuju njezinu superiornost u analizi HORova i repeticija visokog reda. Nastavljeno je istraživanje primjene determinističkog kaosa. Nastavljen je rad na daljnjem razvoju nove metode šifriranja i dešifriranja na osnovi korištenja determinističkog kaosa i Državni zavod za intelektualno vlasništvo je 30. studenoga 2005. priznao dva nova patenta za zaštitu tajnih podataka. Nastavljeno je s razradom načela hrvatskog obrazovanja za 21. stoljeće, te rad na izradi novih udžbenika fizike za osnovnu i srednju školu, s uvođenjem suvremenih znanstvenih spoznaja i načela na način prilagođen spoznajnim mogućnostima učenika i načela interdisciplinarnosti.

J o s i p P e č a r i ć objavio je knjige: T. Furuta, J. Mićić Hot, J. Pečarić i Y. Seo, Mond-Pečarić Method in Operator Inequalities / Inequalities for bounded selfadjoint operators on a Hilbert space, Element, Zagreb, 2005.; D. Jelčić i J. Pečarić, Književnik Mile Budak sada i ovdje, Zagreb, 2005.; Priznajem, Hrvat sam!

Zagreb, 2005.; radove: Neodržano predavanje, Zadarska smotra, časopis za kulturu, znanost i umjetnost, god. LII, br. 1-3, 2003., 361-373; Y. J. Cho, M. Matić i J. Pečarić, Gram's Determinants in n-Inner Product Spaces, Bull. of Korean Math. Soc., 41, 2004., 739-777; J. Pečarić i B. Tepeš, Improvement of an inequality of Gruss type for complex numbers, Nonlinear functional analysis and applications, 9, 2004., 545-550; S. S. Dragomir, J. Pečarić i B. Tepeš, Pre-Gruss type inequalities in inner product spaces, *ibid.*, 627-639; J. Pečarić i S. Varošanec, Some properties of n-norms generalized by inner products, SA Bull. Math., 28, 2004., 1083-1088; A. Aglić Aljinović i J. Pečarić, Error estimates for approximations of the Fourier transform of functions in Lp spaces, The Australian Journal of Mathematical Analysis and Applications, 1, 2, 2004., article 10; J. Pečarić, I. Perić i A. Vukelić, Estimations of the difference of two integral means via Euler-type identities, Math. Inequal. Appl., 7, 2004., 365-378; I. Brnetić., Y. J. Cho, S. S. Kim i J. Pečarić, On Aczel's inequality in 2-inner product spaces, PanAmerican Math. J., 14, Nr. 2, 2004., 63-74; J. Pečarić i B. Tepeš, Improvements of some integral inequalities of Gruss type, Tamkang J. Math., 36, 2004., 39-42; Y. J. Cho, M. Matić i J. Pečarić, Inequalities involving mappings associated to Hardamard's inequalities, J. Comput. Anal. Appl., 6, 2004., 323-333; J. Pečarić i B. Tepeš, Improvements of some inequalities for moments of guessing function, Math. Inequal. Appl., 8, 2005., 53-62; J. Pečarić i J. Mićić, Some functions reversing the order of positive operators, Linear Alg. Appl., 396, 2005., 175-187; J. Mićić i J. Pečarić, Order among Power Means of Positive Operators, Scientiae Mathematicae Japonicae, 61, 2005., 25-46; C. E. M. Pearce i J. Pečarić, On some polynomial-like inequalities of Brenner and Alzer, J. of Inequal. in Pure and Applied Mathematics, 6, 2005., Issue 1, Article 24; Lj. Dedić, M. Matić i J. Pečarić, On Euler midpoint formulae, ANZIAM J. (prije J. Austral. Math. Soc. Ser. B), 46, 2005., 417-438; J. Pečarić, I. Perić i H. M. Srivastava, On the Cauchy type mean value theorems, J. Math. Anal. Appl., 306, 2005., 730-739; M. Matić, J. Pečarić i A. Vukelić, On generalization of Bullen-Simpson's 3/8 inequality, Mathematical and Computer Modelling, 41, 2005., 463-483; M. Krnić i J. Pečarić, General Hibert's and Hardy's inequalities, Math. Inequal. Appl., 8, 2005., 29-51; S. Abramovich, J. Pečarić i S. Varošanec, Continuous sharpening of Hölder's and Minkowski's inequalities, *ibid.*, 179-190; W. S. Cheung, Q.-H. Ma i J. Pečarić, Some New Weighted Hardy-Type Inequalities for Vector Valued Functions, *ibid.*, 199-206; A. Aglić-Aljinović i J. Pečarić, The Weighted Euler identity, *ibid.*, 207-221; N. Elezović, Lj. Marangunić i J. Pečarić, Unified treatment of complemented Schwarz and Grüss inequality in inner product spaces, *ibid.*, 223-231; J. Pečarić i I. Perić, Note on Grüss type inequality, *ibid.*, 233-236; A. Aglić Aljinović, Lj. Dedić, M. Matić i J. Pečarić, On Weighted Euler Harmonic Identities with Applications, *ibid.*, 237-257; Yang Bicheng, I. Brnetić, M. Krnić i J. Pečarić, Generalization of Hilbert's and Hardy-Hilbert's integral inequalities, *ibid.*, 259-272; I. Franić, J. Pečarić i I. Perić, General Euler-Boole's and dual Euler-Boole's formulae, *ibid.*, 287-303; M. Klaričić Bakula, E. Neuman, J. Pečarić i V. Šimić, Hermite-Hadamard's inequalities for multivariate g-convex functions, *ibid.*, 305-316; M. Krnić, Gao Mingzhe, J. Pečarić i Gao Xuemei, On the best constant in Hilbert's inequality, *ibid.*, 317-329; B. Mond, J. Pečarić i B. Tepeš, Some Determinantal Inequalities, *ibid.*, 331-336; S. Izumino, J. Pečarić i M. Tominaga, Difference derived from weighted Hölder's inequality, *ibid.*, 337-345; C. Buşe, C. P. Niculescu i J. Pečarić, Asymptotic stability and integral inequalities for solutions of non-autonomous linear systems, *ibid.*, 347-356; Zhao Chang-jian, J. Pečarić i Lend Gang-song, On dual Brunn-Minkowski inequalities, *ibid.*, 357-363; S. Abramovich, M. Klaričić Bakula, M. Matić i J. Pečarić, A variant of Jensen-Steffensen inequality and quasi-arithmetic means, J. Math. Anal. Appl., 307, 2005., 370-386; J. Pečarić i B. Tepeš, On a Grüss type inequality for isotonic linear functionals, I

Nonlinear Studies, 12, 2005., 119-125; J. Pečarić i B. Tepeš, On a Grüss type inequality for isotonic linear functionals, II Nonlinear Studies, 12, 2005., 127-134; S. Izumino, J. Pečarić i B. Tepeš, A Gruss type inequality and its applications, J. of Inequal. & Applications, 8, 2005., 227-288; S. Izumino, J. Pečarić i B. Tepeš, Integral versions of some Gruss' type inequalities", Tamkang J. Math., 36, 2005., 103-110; M. Klaričić-Bakula, J. Pečarić i A. Vukelić, Integration of periodic functions and applications on integration formulae of interpolatory type, Bull. Math. Soc. Sci. Math. Roumanie (N. S.), 48(96) (3), 2005., 261-275; M. Krnić i J. Pečarić, Hilbert's inequalities and their reverses, Publ. Math. Debrecen, 67, 2005., 315-331; I. Brnetić, M. Krnić i J. Pečarić, Multiple Hilbert and Hardy-Hilbert inequality with non-conjugate parameters, Bull. Austral. Math. Soc., 71, 2005., 447-457; I. Franić i J. Pečarić, Corrected Euler-Maclaurin formulae, Rendiconti del Circolo Matematico di Palermo, vol. 54, 2005., 259-272; A. Aglić Aljinović, Lj. Marangunić i J. Pečarić, On Landau type inequalities via extension of Montgomery identity, Euler and Fink identities, Nonlinear functional analysis and applications, 10, 2005., 273-283; J. Pečarić, Jia-jin Wen, Wan-lan Wang i Lu Tao, A Generalization of Maclaurin's Inequalities and its Applications, Math. Inequal. Appl., 8, 2005., 583-598; Y. J. Cho i J. Pečarić, On some estimations of Kraft numbers, J. Comput. Anal. Appl., 7, 2005., 409-416; M. Matić, J. Pečarić i A. Vukelić, On generalizations of Bullen-Simpson inequality, Rocky Mountain J. Math., 35(5), 2005., 1727-1754; J. Pečarić's commemoration speech in memory of Prof. Alić, Math. Inequal. Appl., vol. 8, nr. 2, 2005., 171-172; R. P. Agarwal, N. Elezović i J. Pečarić, On some inequalities for Beta and Gamma functions via some classical inequalities, J. of Inequal. & Apllications, 5, 2005., 593-613; A. Aglić Aljinović i J. Pečarić, On some Ostrowski type inequalities via Montgomery identity and Taylors formula, Tamkang J. Math., 36, 2005., 199-218; te radove u knjigama: Žrtvoslov koji je mnogo više od toga, predgovor u knjizi: I. Strižić, Žrtvoslov Slunjskoga kotara / Hrvatske vojne i civilne žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća, Slunj – Zagreb, 2005.; O sukobu Hrvata i Muslimana u BiH – australske prosudbe, u knjizi: Bosna i Hercegovina 1990.-2025. Rasprave o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Bosne i Hercegovine, Zagreb, 2005., 89-100.

Održao pet pozvanih predavanja na pet južnokorejskih sveučilišta, kao i jedno pozvano predavanje na Mađarsko-hrvatskoj matematičkoj radionici u Debrecenu.

Nastavljaju se istraživanja u teoriji analitičkih nejednakosti, raznih poopćenja konveksnih funkcija, sredina, geometrijskih nejednakosti, kao i nejednakosti u teoriji matrica i operatora.

S t a n k o P o p o v i ć objavio je: M. Gotić, S. Musić, M. Ivanda, M. Šoufek i S. Popović, Synthesis and characterization of bismuth (III) vanadate, Journal of Molecular Structure, 744-747, 2005., 535-540; M. Ristić, S. Popović i S. Musić, Application of sol-gel method in the synthesis of gallium (III)-oxide, Materials Letters, 59, 2005., 1227-1233; M. Ristić, S. Musić, M. Ivanda i S. Popović, Sol-gel synthesis and characterization of nanocrystalline ZnO powders, Journal of Alloys and Compounds, 397, 2005., L1-L4; S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović i M. Ivanda, Precipitation of ZnO particles and their properties, Materials Letters, 59, 2005., 2388-2393; A. Gajović, K. Furić, N. Tomašić, S. Popović, Ž. Skoko i S. Musić, Mechanochemical preparation of nanocrystalline TiO_2 powders and their behavior at high temperatures, Journal of Alloys and Compounds, 398, 2005., 188-199; S. Popović, Ž. Skoko, A. Gajović, K. Furić i S. Musić, X-ray diffraction study of thermal properties of titanium dioxide, Fizika A14, 2005., 19-28; M. Herak, H. Berger, M. Prester, M. Miljak, I. Živković, O. Milat, D. Drobac, S. Popović i O. Zaharko,

Novel spin lattice in Cu_3TeO_6 : an antiferromagnetic order and domain dynamics, Journal of Physics: Condensed Matter, 17, 2005., 7667-7679.

Podnio u koautorstvu dva priopćenja (Influence of Zn-doping on the properties of synthetic goethite; Influence of environmental pollution on the shell layers in oysters *Ostrea edulis*) tijekom 14th Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, Vrsar, i jedno priopćenje (X-ray diffraction study of thermal properties of titanium dioxide) tijekom 20th Congress of the International Union of Crystallography, Firenca, 2005.

Primjenom rendgenske difrakcije u kristalnom prahu, elektronske difrakcije i mikroskopije, FT-IR, Moessbauer i Raman spektroskopije istražuje čvrste otopine, granice topljivosti, precipitacijske procese, fazne pretvorbe, fazne dijagrame u sustavima međumetalnih oksida i slitina, kao i biominerala. Razvija nove metode rendgenske difrakcije.

Član je Europskog odbora za difrakciju u polikristalu (European Powder Diffraction Committee), te sudjeluje u pripremi 10th European Powder Diffraction Conference, Ženeva, 2006. Obnaša dužnost tajnika Hrvatske kristalografske zajednice (HAZU) i bio je supredsjedatelj 14th Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, Vrsar, 2005. Bio je predstavnik Hrvatske kristalografske zajednice na sastanku European Crystallographic Association i sastanku International Union of Crystallography, Firenca, 2005. Voditelj je Povjerenstva za izradu Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda iz fizike i programa iz fizike za osnovnu školu u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Imenovan je za člana Matičnog odbora za područje prirodnih znanosti, polje fizika.

R i k o R o s m a n objavio je: Dizajn hale sa sedlastom krovnom konstrukcijom, Graditelj, 12/3-4, Zagreb, 2005., 23-32; Zweiseitig gelagerte Balkenroste als Biege-Wolbtorsion-Balken, Bautechnik, 82, Berlin, 2005, 110-117; Statics of the Laterally Loaded Shear-Flexure Beams With Hinged End and Elastic Interior Supports, Rad, 490, Tehničke znanosti, 11, Zagreb, 2005., 1-35; Temeljenje uz granicu zemljišta, Graditelj, 12/3, Zagreb, 2005., 38-41; Pojmovi konstrukcijskog projektiranja, Graditelj, 12/4, Zagreb, 2005., 12-15; Stabilitat eines Fachwerkkragbalkens mit seitlich festgehaltenen Zuggurtknoten and mit steifem, am Auflager eingespannten Druckgurt, Stahlbau, 74, Berlin, 2005., 614-622; Prilog projektiranju rešetkastih spregova mostova, Ceste i mostovi, 51/1-3, Zagreb, 2005., 49-56; Dizajn mostovskih roštilja primjenom zamjenjujuće savojnodeplanacijsko-torzijske grede, Zbornik radova Prvog sabora hrvatskih mostograditelja, Zagreb, 2005., 323-327; Dilatacijske razdjelnice u stropnim konstrukcijama koje s jednog na susjedni dio stropa mogu prenositi poprečnu silu ili poprečnu silu i moment savijanja, Zbornik radova skupa Prvi hrvatski dani betona, Zagreb, 2005., 881-888; O temeljima samcima, Graditelj 12/9, Zagreb, 2005., 24-26; Vibrations and Response to Seismic Excitations of Flexure and Shear Beams on Hinged End Support and a Continous Deformable Foundation, Rad 491, 2005., 117-124.

Istražuju se matematičke formulacije raznih vrsta simetrije, napose antimetrija i cikličkih simetrija, u svrhu primjena, u mehanici konstrukcija, zbog pojednostavnjenja analiza i postizanja što povoljnijih sustava nosivih konstrukcija graditeljstva.

International Biographical Centre, Cambridge, proglasio je i u odnosnoj publikaciji objavio, da je "Professor Riko Rosman, PhD, Leading Scientist of the World, 2005, in the Arena of Structural and Earthquake Engineering" i primio odgovarajuće odlikovanje. Objavljen je opsežan hommage Akademik Riko Rosman – vrhunski znanstvenik i nenadmašni predavač, Ceste i mostovi, 50/10-12, 2004., 102-106.

Dionis E. Sunko. Zbog selidbe Zavoda za organsku kemiju na Horvatovac sređivana je arhiva iz 30-godišnjeg boravka na Strossmayerovom trgu. U okviru novih uvjeta nastavlja se suradnja na projektima iz fizikalno-organske kemije na Kemijskom odsjeku PMF-a. Matična komisija Sveučilišta za kemiju, čiji je bio član i zamjenik voditelja, prestala je tijekom godine radom u dosadašnjem sastavu.

Ivan Supek. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Odsjeka za filozofiju znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti.

Ivo Šlaus objavio je: H. R. Setze, C. R. Howell, W. Tornow, R. T. Braun, D. E. Gonzals Trotter, A. H. Hussein, R. S. Pedroni, C. D. Roper, F. Salinas, I. Šlaus, B. Vlahović i R. Walter, Cross Section Measurements of Neutron-Deuteron Breakup at 13 MeV, Phys. Rev. C, 71, 2005., 034006-1 – 034006-16; Jobs-Led Development Incorporating Svecchiamento as an Asset?, European Papers on the new welfare, No. 1, svibanj 2005., 58-65; Uno Sviluppo guidato dall'occupazione puo considerare lo svecchiamento una risorsa, European Papers on the new welfare, No. 2, lipanj 2005., 70-77; M. Mikić i I. Šlaus, Economic Dimension of Croatia's EU Integration, u: Regional Integration in the East and West: Challenges and Responses (ur. A. Duleba i T. Hayashi), Research Center of the Slovak Foreign Policy Association, Bratislava i Slavic Research Center, Hokkaido University, Sapporo, 2005., 201-216; R. Blinc, A. Zidanšek i I. Šlaus, Sustainable development after Johannesburg and Iraq: the global situation and cases of Slovenia and Croatia, u: Sustainable development of Energy, Water and Environment Systems, Vol. II (ur. N. H. Afgan, Ž. Bogdan, N. Duić i Z. Guzović), Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb, 2005., 53-66.

Sudjelovanje na konferencijama: R. Blinc, A. Zidanšek i I. Šlaus, Sustainable Development and Global Security, Dubrovnik Conference on Sustainable Development of Energy, water and environmental Systems, Dubrovnik, lipanj 2005., 43; R. Blinc, A. Zidanšek i I. Šlaus, Standardization and Sustainable Development: The Position of The Club of Rome, *ibid.*, 47; I. Šlaus i K. Pisk, Implementation of the Sustainable Development Concept in South East Europe, Interuniversity Centre Dubrovnik, 3.-5. lipnja 2005.; Building knowledge society – why and how, uvodno predavanje na Generalnoj skupštini Svjetske akademije umjetnosti i znanosti (World Academy of Art and Science), Zagreb, 17.-20. studenoga 2005.

Marko Tadić objavio je: J. S. Huang i M. Tadić, Generalized Spherical Functions on Reductive p-adic Groups, Transactions of the American Mathematical Society, 357, 2005., 2081-2117; A. Moy i M. Tadić, Conjugacy Class Asymptotics, Orbital Integrals, and the Benstein Center: the Case of SL (2), Representation Theory, 9, 2005., 327-353.

U tijeku je rad na općim rezultatima o reducibilnosti paraboličke indukcije za klasične p-adske grupe, te primjena tih rezultata na redukciju problema klasifikacije ireducibilnih unitarnih reprezentacija na klasifikaciju takovih reprezentacija u manje općenitim situacijama.

Nenad Trinajstić objavio je: D. Vukičević i N. Trinajstić, On the Discriminatory Power of the Zagreb Indices for Molecular Graphs, MATCH Commun. Math. Comput. Chem., 53, 2005., 111-138; D. Vukičević, S. Nikolić i N. Trinajstić, On the Schultz Index of Thorn Graphs, Internet Electronic J. Mol. Design, 4, 2005., 501-514; D. Vukičević, A. Miličević, S. Nikolić, J. Sedlar i N. Trinajstić, Paths and Walks in Acyclic Structures: Plerographs versus Kenographs, Arkivoc, X, 2005., 33-44; D. Vukičević i N. Trinajstić, Comparison of the Hosoya Z-Index for Simple and General Graphs of the Same Size, Croat. Chem. Acta, 78, 2005., 223-239; S. Nikolić, A. Miličević i N. Trinajstić, On Graphical Matrices, *ibid.*,

241-250; B. Hollas, I. Gutman i N. Trinajstić, On Reducing Correlations between Topologiocal Indices, *ibid.*, 489-492; Dr. Krešimir Balenović – sveučilišni profesor i akademik, Lička revija, 5, 2005., 46-39; More on Felix Klein in Düsseldorf, Math. Intell., 27 (3), 2005., 4-5; S. Nikolić, A. Miličević i N. Trinajstić, Graphical Matrices in Chemistry, WSEAS Trans. Inf. Sci. Appl., 2 (11), 2005., 1739-1742; S. Nikolić i N. Trinajstić, Leopold Ružička – prvi Hrvat dobitnik Nobelove nagrade, Ugledni hrvatski znanstvenici u svijetu, uredio J. Herak, Hrvatsko-američko društvo i Hrvatska matica iseljenika, Zagreb, 2005., 110-118 (hrvatski tekst), 238-246 (engleski prijevod); Sjećanje na akademika Miroslava Karšulina, Spomenica posvećena Miroslavu Karšulinu (1904.-1984.), uredio N. Trinajstić, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 7-12; Mladen Deželić (1900.-1989.) – Zmaj Klokočki IV. Znanstveni rad i sveučilišna karijera u Zagrebu, Mladen Deželić (3. I. 1900. – 28. XI. 1989.), uredio Žarko Dadić, Družba Braća hrvatskoga zmaja, Zagreb, 2005., 11-23; Obituary – Marko Branica (1931.-2004.), Croat. Chem. Acta, 78, 2005., A1-A2; M. Herceg-Rajačić i N. Trinajstić, Obituary – Boris Matković (1927.-2005.), *ibid.*, A27-A28; Obituary – Dragutin Fleš (1921.-2005.), *ibid.*, A29-A30; Obituary – Zdravko Pusko Ježić (1931.-2005.), *ibid.*, A31-A32; Marija Kaštelan Macan: Vizionari kemijsko-tehnološkoga studija (Vizionaries of chemical technological studies), prikaz knjige, *ibid.*, A13-A14.

Pozvana predavanja: Prirodoslovlje i humanizam, znanstveni skup Prirodoslovlje i civilizacija, Zagreb, 21. svibnja 2005.; N. Trinajstić, B. Lučić, S. Nikolić i A. Miličević, Drug Design and Mathematical Chemistry, Inaugural Meeting of the International Academy of Mathematical Chemistry, Dubrovnik, 16.-18. lipnja 2005.; N. Trinajstić, D. Vukičević i I. Lukovits, Kekulé Structure Counts in Perturbed Benzenoid Parallelograms, International Symposium on Carbon Materials – Theoretical and Experimental Aspects, Budapest, 24.-26. listopada 2005.

Nastavljen je rad na razvoju i primjeni matematičkih i računalnih modela u kemoinformatici i bioinformatici te istraživanje povijesti hrvatske kemije.

Izabran u International Academy of Mathematical Chemistry (18. lipnja 2005.).

Zvonimir Janko objavio je: Elements of order at most 4 in finite 2-groups, 2, J. Group Theory 8, 2005., 683-686; Finite p-groups with a uniqueness conditionn for non-normal subgroups, Glasnik matematički 40, 2005., 235-240; Finite 2-groups G with /Omega-2(G)/=16, *ibid.*, 71-86; A classification of finite 2-groups with exactly three involutions, Journal of Algebra 291, 2005., 505-533.

Branko Souček objavio je: The DNA code, the brain event trains BET and the self organization SO make a single entity: life and consciousness, Periodicum biologorum, 106, 4, Zagreb, 2005.,443-444; The genetic intelligence organization GENIO, Periodicum biologorum, 107, 4, 385-392; The Business Organization through Self Structuring, BOSS, Proceedings Business Process Conf. BPC4.

Vladimir Knapp objavio je: Nuclear proliferation, threats and solutions, Zbornik radova World Congress of Humanists: Humanism, Peace and Globalization, Dubrovnik, 23.-26. listopada.

U tijeku je rad na projektu *Problemi i perspektiva dugoročnog razvoja nuklearne energije*. Kompatibilnost razvoja nuklearne energetike u velikim razmjerima i kontrole širenja nuklearnog oružja. Dugoročna perspektiva nuklearne energetike. Tehnički i širi uvjeti za prihvatljiv dugoročni razvoj.

Elsa Reiner objavila je: E. Reiner i V. Simeon-Rudolf, Pyridinium, imidazolium and quinuclidinium compounds: Toxicity of and antidotes against Tabun and Soman, The Third World Congress on Chemical, Biological and Radiological Terrorism (CBMTS – Industry IV), Dubrovnik, 2005., Technical Program, Abstract No. 59.

Od 2001. je u mirovini, ali sudjeluje kao vanjska suradnica u radu na istraživačkim projektima Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada (IMI), Zagreb. Ti projekti se odnose na mehanizam interakcije liganada s acetilkolinesterazom i butirilkolinesterazom..

U ovoj godini bila je članica znanstvenog odbora za organizaciju Trećeg svjetskog kongresa o kemijskom, biološkom i radiološkom terorizmu. Kongres je održan u Dubrovniku u rujnu 2005. Organizatori su bili Ministarstvo obrane Republike Hrvatske i agencija Applied Science and Anylysis, Inc. (SAD).

Od ove godine je v. d. urednika časopisa Arhiv za higijenu rada i toksikologiju (izdavač IMI, Zagreb).

Vitomir Šunjić objavio je: E. Giorgio, M. Roje, K. Tanaka, Z. Hameršak, V. Šunjić, K. Nakanishi, C. Rosini i N. Berova, Determination of Absolute Configuration of Flexible Molecules by ab initio Calculations: A Case Study with Cytoxazones and Isocytoxazones, J. Org. Chem., 70, 2005., 6557-6563.

Predavanja na međunarodnim kongresima: Key note lecture, ESOC 14, Helsinki, 3.-7. srpnja 2005.; Synthesis and Absolute configuration of All Four Stereoisomers of Cytoxazone and Isocytoxazone, knjiga sažetaka, KL 7.

Uz suglasnost Uprave Istraživačkog instituta Pliva d. d. nastavio je s predavanjima na Sveučilištu: dodiplomski studij na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, kolegij Metode sinteze u organskoj kemiji, VII. semestar šk. god. 2005./2006.; poslijediplomski studij na PMF-u, kolegij Stereoselektivna sinteza i kataliza, II. semestar šk. god. 2005./2006.

U 2005. vodi istraživanja Odjela kemija Istraživačkog instituta Pliva d. d., kao ravnatelj odjela. Ta istraživanja vezana su pretežno uz razvoj novih lijekova (NDE, new drug entities), posebno na područjima antimikrobnih i antimalarijskih makrolida, te spojeva s protuupalnim i antiastmatskim djelovanjem. Prvi rezultati tih istraživanja obuhvaćeni su u četiri rukopisa koji su 2005. poslani u tisak, jedan od njih se citira gore. Velik dio rezultata tih istraživanja bit će moguće objaviti po izvršenoj patentnoj zaštiti, predvidivo godine 2006./2007.

Mladen Žinić objavio je: I. Jarak, M. Kralj, L. Šuman, G. Pavlović, J. Dogan, I. Piantanida, M. Žinić, K. Pavelić i G. Karminski-Zamola, Novel Cyano- and N-isopropylamidino-Substituted Derivatives of Benzo[b]thiophene- 2-carboxanilides and Benzo[b]thieno[2, 3-c]quinolones: Synthesis, Photochemical Synthesis, Crystal Structure Determination and Antitumor Evaluation, Part 2, Journal of Medicinal Chemistry, 48, 2005., 2346-2360; G. Malojčić, I. Piantanida, M. Marinić, M. Žinić, M. Marjanović, M. Kralj, K. Pavelić i H.-J. Schneider, A novel bis-phenanthridine triamine with pH controlled binding to nucleotides and nucleic acids, Organic and Biomolecular Chemistry, 3, 2005., 4373-4382; S. Miljanić, L. Frkanec, Z. Meić i M. Žinić, Photoinduced Gelation by Stilbene Oxalyl Amide Compounds. Langmuir, 21, 2005., 2754-2760; T. Portada, M. Roje, Z. Hameršak i M. Žinić, A positive non-linear effect in catalytic asymmetric cyclopropanation of styrene with ethyl diazoacetate, Tetrahedron Letters, 46, 2005., 5957-5959; K. Starčević, G. Karminski-Zamola, I. Piantanida, M. Žinić, L. Šuman i M. Kralj, Photoinduced Switch of a DNA/RNA Inactive Molecule into a Classical Intercalator, Journal of the American Chemical Society, 127, 2005., 1074-1075; V. Tomišić, N. Galić, B. Bertoša, L. Frkanec, V. Simeon i M. Žinić, Hydrogen Bonding and Solvent Effects on Complexation of Alkali Metal Cations by Lower Rim Calix[4]arene Tetra(O-[N-acetyl-D-phenylglycine methyl ester]) Derivative, Journal of Inclusion Phenomena and Macrocyclic Chemistry, 53, 2005., 263-268; L. Tumir, I. Piantanida, I. Juranović, Z. Meić, S. Tomić i M. Žinić, Recognition of homo-polynucleotides containing adenine by phenanthridinium bis-uracil conjugate in aqueous media,

Chemical Communications, 2005., 2561-2563; M. Žinić, F. Voegtle i F. Fages, Cholesterol-Based Gelators, Toppics in Current Chemistry, 256, 2005., 39-76; F. Fages, F. Voegtle i M. Žinić, Systematic Design of Amide- and Urea-Type Gelators, Toppics in Current Chemistry, 256, 2005., 77-131.

Istraživane su interakcije aromatskih i heteroaromatskih spojeva s nukleotidima te jednolančanim i dvolančanim polinukleotidima u vodenom mediju i određene su konstante stabilnosti nastalih kompleksa. Istraživana je njihova antitumorska aktivnost *in vitro* na različitim linijama humanih tumorskih stanica. Fotoinducirana transformacija DNA/RNA inaktivne molekule u aktivnu predstavlja novi pristup fotodinamičkoj terapiji tumora. Nastavljena su istraživanja u području supramolekularne kemije, posebno procesi samoudruživanja u gelovima te prepoznavanje kationa pomoću derivata kaliksarena. Otkriveno je postojanje pozitivnog nelineranog učinka u asimetričnoj katalitičkoj ciklopropanaciji stirena s etil diazoacetatom.

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Krajem godine Razred za prirodne znanosti imao je 20 redovitih članova i 9 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Zvonimir Devidé, Stjepan Gamulin, Ivan Gušić, Milan Herak, Ivan Jurković, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Frano Kršinić, Željko Kućan, Milan Maceljski, Slavko Matić, Vladimir Majer, Milan Meštrov, Velimir Pravdić, Vlatko Silobrčić, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Stjepan Ščavnićar i Josip Tišljar.

Članovi suradnici: Josip Balabanić, Čedomil Lucu, Biserka Nagy, Ladislav Palinkaš, Eduard Prelogović, Zoltan Racz, Tomislav Šegota, Ivana Weygand-Đurašević i Mercedes Wrischer.

Dana 11. travnja preminuo je dopisni član Vladimir Mihalić, a 15. travnja preminuo je član suradnik Boris Petz.

Dužnost tajnika Razreda obnaša akad. *Branko Sokač*, a zamjenika tajnika akad. *Željko Kućan*. Delegirani član Razreda u Akademijinu Predsjedništvu jest akad. Milan Meštrov.

Razred je tijekom godine održao devet redovitih i jednu izvanrednu sjednicu.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnos

Članovi Razreda za prirodne znanosti i tijekom ove godine sudjelovati su u znanstvenoistraživačkom i nastavnom radu u okviru Akademije i matičnih ustanova Prirodoslovno-matematičkog i Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, pojedinačno i izvan tih ustanova. Pretežita djelatnost članova Razreda usmjerena je na različita područja bioznanosti i geoznanosti te granična interdisciplinarna područja, što se odražava u širokom spektru aktivnosti znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava, zavoda i centara u ovlasti Razreda. To su: Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Odbor za geokemiju, Odbor za međunarodni program geološke korelacije, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za geofiziku, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima te Arboretum Trsteno, o kojemu u fazi intenzivnog obnavljanja posebnu brigu vodi Odbor za obnovu Arboretuma.

Članovi Razreda aktivno su sudjelovali u raspravama na sjednicama Razreda i Predsjedništva u cilju rješavanja najčešće zajedničkih problema, a pojedinačno su djelovali u različitim tijelima, odborima, povjerenstvima unutar Akademije,

ili u raznim ministarstvima. Rezultati znanstvenih istraživanja koje su provodili i provode članovi Razreda i zavodâ, a u okviru znanstvenih projekata, prikazani su na domaćim i međunarodnim skupovima, objavljivani su u domaćim i inozemnim časopisima, a navedeni su u prikazu individualnih aktivnosti članova Razreda.

Na sjednicama u nizu pitanja iz redovite djelatnosti Razreda, svojom aktualnošću i od šireg značenja za cjelokupni Akademijin život i rad dominirala su tri: Izjava o položaju hrvatskog jezika, Odluka prijedloga izmjena i dopuna Statuta Akademije i rasprave vođene o opetovanim prijedlozima akad. Vlatka Silobrčića o potrebi racionalizacije i unapređivanja znanstvenih časopisa u ovlasti Razreda, uviđajući taj problem i na razini cjelokupne Akademije.

U svestrano provedenoj raspravi, uz pojedinačno suprotstavljena mišljenja, Razred je prihvatio Izjavu o položaju hrvatskog jezika, kao što je to načelno učinio i s Odlukom prijedloga o izmjeni i dopuni Akademijina Statuta.

Treće pitanje raspravljano je u nekoliko navrata, a potaknuto je ostavkom urednika časopisa *Acta biologica* akad. Vlatka Silobrčića, koji je odbio mogućnost djelovanja u sadašnjim uvjetima. Nedostatak radova i neredovito izlaženje časopisa, često u razmacima dužim od 2-3 godine, naglašava problem oživljavanja znanstvene publicistike s više aspekata – dostupnosti, citiranosti, vrednovanja i prihvatljivosti u znanstvenim i nastavnim napredovanjima, što je i jedan od razloga smanjenog interesa za dio Akademijinih časopisa. U kontekstu tih aktualnih pitanja Razred je naglasio potrebu oživljavanja i realizacije pokrenute inicijative održavanja internog skupa u Akademiji s ciljem analize i usuglašavanja kriterija vrednovanja znanstvenih instituta, znanstvenika i znanstvenih časopisa.

Pokušaj pronalaženja rješenja u unapređivanju i redovitosti izlaženja naših edicija Razred je vidio u mogućnosti da urednici časopisa *Acta biologica*, Anala za šumarstvo, *Acta geologica* i akad. Frano Kršinić razmjenom mišljenja usuglase prijedlog koji bi u jedinstvenom obliku bio predstavljen Razredu, a po potrebi i Akademijinu Predsjedništvu.

Razred je često raspravljao i o pojedinim aktualnim općedruštvenim pitanjima, prethodno razmatranima na znanstvenim vijećima u ovlasti Razreda.

Temeljem zaključaka sa zajedničkih sastanaka Znanstvenog vijeća za prirodoslovna istraživanja Jadrana i Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode raspravljalo se o ekološkim aspektima projekta *Družbe Adria,* nužnosti donošenja niza zakona kojima bi se osigurala zaštita obalnog dijela Hrvatske. Sam projekt ocijenjen je kao rizičan, pa je Razred prihvatio Apel hrvatskoj javnosti o protivljenju projektu Jadranskog naftovoda. Na poticaj akad. Velimira Pravdića, člana Vijeća za zaštitu okoliša pri hrvatskoj Vladi, argumentiranom predstavkom potaknuta je rasprava o novom Zakonu za zaštitu prirode koji uključuje više loših i neprihvatljivih rješenja, a da se Jadransko more kao objekt zaštite i ne spominje. Podržan je prijedlog akad. Zvonimira Devidéa da Znanstveno vijeće za zaštitu prirode uz sudjelovanje najmjerodavnijih članova stručnjaka svoje primjedbe obrazložene u sažetom obliku proslijede Akademijinu Predsjedništvu sa zahtjevom da se objave u javnim tiskovnim i elektronskim medijima i upute hrvatskoj Vladi.

Na osnovi objavljenog natječaja za dodjelu Akademijinih nagrada, sukladno Pravilniku o dodjeli tih nagrada Razred se razmotrivši moguće kandidate suglasio s prijedlogom akad. Vlatka Silobrčića, a Odbor za dodjelu nagrada prihvatio, da se jedna od nagrada dodijeli prof. dr. Ivanu Bašiću, za doprinos istraživanju kemoprevencije malignih tumora i metastaza prirodnim tvarima – matične mliječi, propolisa, pčelinjeg otrova i meda.

Razred je prihvatio inicijativu akad. Željka Kućana da se za dodjelu državnih nagrada za znanost za godinu 2005. predloži za godišnju nagradu članica suradnica Razreda prof. dr. Ivana Weygand-Đurašević.

Razred sa zadovoljstvom ističe da su nekolicini njegovih članova tijekom godine dodijeljene različite nagrade i priznanja. Akademicima Željku Kućanu i Slavku Matiću dodijeljena je Državna nagrada za životno djelo, akad. Josipu Tišljaru Nagrada grada Zagreba za promociju znanosti i sudjelovanje u edukaciji te Nagrada "Josip Juraj Strossmayer" za najuspješnije znanstveno djelo iz prirodnih znanosti objavljeno 2004. Akad. Milanu Meštrovu dodijeljen je počasni doktorat Sveučilišta "Josip Juraj Strossmayer" u Osijeku.

Razred je sudjelovanjem svojih članova i zavodâ nastavio suradnju s akademijama, sveučilištima i drugim inozemnim ustanovama iz užeg i šireg područja. Obnovljenim Protokolom o suradnji sa Slovenskom akademijom nastavljeni su radovi na već otprije usvojenim projektima. Uz udio suradnika u realizaciji su i radovi na projektima s Mađarskom i Austrijskom akademijom, a Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara uključuje suradnike iz Italije, Austrije, Francuske i Engleske. Akad. Frano Kršinić bio je član delegacije koja je tijekom listopada bila u uzvratnoj posjeti Kineskoj akademiji društvenih znanosti i tom prilikom uspostavila kontakt s Akademijom prirodnih znanosti u cilju moguće suradnje dviju akademija.

Razred je razmatrao zahtjeve pristigle na natječaj za dodjelu sredstava iz fonda Akademijine Zaklade te predložio Upravnom odboru Zaklade da se sredstva pripomoći dodijele: za izdavačku djelatnost na području znanosti i umjetnosti Franjevačkom muzeju i Galeriji Gorica Livno za izdavanje knjige Antropološka analiza srednjovjekovne populacije iz Ličtana kraj Livna, autora Marije Marić i Marija Šlausa; za organizaciju znanstvenih skupova javnoj ustanovi Nacionalni park Krka za organizaciju skupa *Rijeka Krka i nacionalni park Krka – prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak* te Hrvatskom biološkom društvu za organizaciju skupa *Škola konzervacijske biologije*; za razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada Zdravku Tadiću-Didi za istraživanje u knjižnicama Beča i Budimpešte u svrhu obrade prijevoda znanstvenih djela starijih autora koja dosad nisu prevedena na hrvatski jezik.

Akad. Andrija Kaštelan i nadalje je predstavnik Razreda u Upravnom odboru Akademijine Zaklade, a akad. Dragutin Skoko imenovan je u Nadzorni odbor iste Zaklade.

Članovi Razreda sa zanimanjem i pozornošću pratili su rad Odbora za međunarodnu suradnju u kojem je i predstavnik Razreda akad. Željko Kućan.

Razred je prihvatio prijedlog akad. Milana Maceljskog i dao suglasnost da se sve rasprave s okruglog stola *Proizvodnja i prerada povrća* tiskaju kao separatno izdanje Hrvatske akademije, odnosno Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo.

U okviru organizacijskog ovlaštenja i svojih dužnosti te povremenih usmenih izvješća na razrednim sjednicama voditelja zavodâ i centarâ Razred je s pozornošću pratio rad ustrojstvenih jedinica iz svoje nadležnosti. Prihvaćao je planove i godišnja izvješća istraživača i suradnika na projektima te sudjelovao u postupku izbornih procesa u istraživačka i znanstvena zvanja.

Istekom trogodišnjeg mandata obnašanja dužnosti voditelja pojedinih zavoda ili i drugih istraživačkih jedinica Razred je predložio Upravi i Predsjedništvu da se za novo trogodišnje razdoblje produži voditeljstvo: akad. Milanu Heraku u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara, akad. Franu Kršiniću u Arboretumu Trsteno, akad. Zvonimiru Devidéu u Zavodu za ornitologiju i inž. Draganu Radoviću na mjestu upravitelja istoga zavoda.

Razred je prihvatio i proslijedio na daljnji postupak odluku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa da dr. sc. Jasmina Mužinić ispunjava uvjete za reizbor u znanstveno zvanje znanstvene suradnice u Zavodu za ornitologiju.

Temeljem izvješća povjerenstva: akademici Ivan Gušić, Josip Tišljar te prof. dr. Zlatan Bajraktarević Razred je predložio izbor dr. sc. Jadranke Mauch-Lenardić u suradničko zvanje i na suradničko radno mjesto više asistentice u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara. Izabrano povjerenstvo: akademici Ivan Gušić i Josip Tišljar te prof. dr. Jasenka Sremac svojim izvješćem predložili su Razredu, što je isti i prihvatio, da se dr. sc. Dejana Brajković izabere u suradničko zvanje više asistentice i na suradničko radno mjesto u istom statusu u spomenutom Zavodu.

Razred je prihvatio pristigla izvješća o radu u 2004., i to: izvješće koje je podnijela dr. sc. Vesna Malez za rad dipl. inž. Kazimira Miculinića i znanstvenog novaka Sinišu Radovića na projektu Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara *Paleolitik i mezolitik Hrvatske, naseljavanje istočnog Jadrana u pleistocenu* te izvješće glavnog istraživača dr. sc. Gorana Sušića o radu znanstvenog novaka dr. sc. Davora Ćikovića na projektu *Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži* Zavoda za ornitologiju.

Članovi Razreda prihvatili su izvješće povjerenstva: akademici Frano Kršinić, Milan Meštrov i Slavko Matić da se inž. agronomije Ivan Šimić izabere u suradničko zvanje asistenta u Arboretumu Trsteno. Istodobno je prihvaćen i prijedlog akad. Frana Kršinića da se inž. Ivan Šimić imenuje upraviteljem arboretuma, o čemu je obaviješten Akademijin Koordinacijski odbor.

Na prijedlog Razreda i Centra za znanstveni rad u Vinkovcima imenovani su akad. Slavko Matić i dr. sc. Anica Bilić urednicima edicije Radovi i Posebna izdanja, a u sastav uredničkih vijeća uz urednike imenovani su i akademici Dušan Klepac, Antun Dubravko Jelčić, Dragutin Tadijanović i Milan Maceljski.

Razred je nadalje predložio da se za iduće mandatno razdoblje za predsjednika povjerenstva predloži dr. sc. Damir Medak, red. prof. Geodetskog fakulteta u Zagrebu, dugogodišnji tajnik povjerenstva, a predstavnici Razreda za prirodne znanosti u tom povjerenstvu bit će akademici Ivan Gušić i Dragutin Skoko.

Na sjednicama Razreda razmatrana su pitanja od interesa za članove. O svojim bolesnim članovima Razred je vodio brigu posredstvom tajnika akad. Branka Sokača, koji je s njima održavao telefonski kontakt ili ih je po potrebi posjetio.

Nakladnička djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:

1. sjednica 25. siječnja

R. Seferović i *Mare Stojan*, Čudo vode, Prolegomena za ranorenesansni vodovod u Dubrovniku, za tisak u Analima Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku; Uloga Akademije u geološkom istraživanju kvartara Hrvatske, kao posebno Akademijino izdanje u povodu 50. obljetnice Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara.

6. sjednica 28. lipnja

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, koji je održan u Varaždinu 20. i 21. listopada o. g.: *R. Ozimec*, Varaždinsko zelje – geneza, status i potencijal izvorne hrvatske povrtne sorte; *Blaženka Banjad-Ostojić* i *Mare Stojan*, Krajobrazno oblikovanje u funkciji zaštite i očuvanja šireg prostora u koridoru autoceste.

7. sjednica 27. rujna

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjevero-*

zapadne Hrvatske, koji je održan u Varaždinu 20. i 21. listopada o. g.: *R. Ozimec*, Prirodni i umjetni speleološki objekti sjeverozapadne Hrvatske, njihov ekološki značaj i turistički potencijal.

Za Larus: *Z. Dolenec*, Veličina pologa dimenzije jaja i strategija gniježđenja brgljeza *Sitta europaea*; *L. Jurinović*, Dynamics of Lasser Black-backed Gull Larus fuscus occurrence in Zagreb, NW Croatia.

8. sjednica 25. listopada

Kao posebno Akademijino izdanje: Ruđer Bošković, Pomrčina Sunca i Mjeseca, u obradi akad. Branimira Glavičića. Predgovor izdanju napisao je akad. Žarko Dadić, a urednik je akad. Vojmir Vinja.

Prihvaćena je recenzija akad. Milana Maceljskog za tiskanje Zbornika radova s okruglog stola Proizvodnja i prerada povrća, koji je održan u Koprivnici 8. srpnja o. g.

Objavljeno

Spomenica preminulim akademicima, sv. 127: Slavko Krvavica, Zagreb, 2005., 29 str. Urednik akad. Branko Sokač.

Spomenica preminulim akademicima, sv. 129: Zoran Bujas, Zagreb, 2005., 9-68. Urednik akad. Branko Sokač.

Javna predavanja i znanstveni skupovi

U organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Razreda dopisni član Miroslav Radman održao je 24. veljače u Akademijinoj palači predavanje Znanstveni aspekti Mediteranskog instituta u Splitu. Predavanje je bio popraćeno velikim zanimanjem medija i velikim brojem slušatelja.

U organizaciji Razreda akad. Vlatko Silobrčić održao je javno predavanje u Akademijinoj palači 22. travnja o. g. Slobodan pristup objavljenim znanstvenim informacijama: Poželjna budućnost.

Razred je organizirao 11. studenoga u Akademijinoj palači javno predavanje akad. Josipa Tišljara Taložni okoliši i paleogeografija u juri i kredi zapadnog dijela jadranske karbonatne platforme.

Razred je organizirao 7. prosinca u velikoj sjedničkoj dvorani informativna predavanja o pojavljivanju i praćenju influence ptica u Hrvatskoj i pripadajućim aktivnostima Zavoda za ornitologiju. Predavanja su održali Dragan Radović, upravitelj Zavoda: Aktivnosti Zavoda za ornitologiju pri planiranju i provođenju praćenja influence ptica u Hrvatskoj; Ankica Labrović, Uprava za veterinarstvo MPŠVG: Mjere za otkrivanje i sprječavanje širenja virusa; Vladimir Savić, Centar za peradarstvo: Otkrivanje virusa influence ptica azijskog podtipa H5N1 u populaciji divljih ptica u Hrvatskoj i njegove osobitosti.

Komemorativni sastanci

Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akad. Slavka Krvavice (4. kolovoza 1920. – 26. prosinca 2003.) Razred je održao 11. siječnja u Akademijinoj palači. Komemorativni sastanak otvorio je tajnik Razreda akad. Branko Sokač, a o životu i djelu pokojnog akad. Slavka Krvavice govorili su prof. dr. Vesna Vučevac-Bajt i prof. dr. Ante Svetina.

Na prvu obljetnicu smrti održan je 18. siječnja 2005. u Akademijinoj palači komemorativni sastanak u spomen na svojeg preminulog redovitog člana akad. Zorana Bujasa (27. prosinca 1910. – 11. siječnja 2004.). Komemorativni sastanak otvorio je tajnik Razreda akad. Branko Sokač, a o životu i djelu preminulog aka-

demika govorili su prof. dr. sc. Vladimir Kolesarić i, danas pokojni, član suradnik prof. dr. sc. Boris Petz.

Pokroviteljstva

Razred je tijekom godine bio pokrovitelj ovih skupova: *2. kongres hrvatskih genetičara*, koji je organiziralo Hrvatsko genetičko društvo, a s međunarodnim sudjelovanjem, u Supetru na Braču od 24. do 27. rujna, i *Hrvatski prirodoslovci 14*, koji je održan u Kninu 14. i 15. listopada u organizaciji Matice hrvatske, a uz pokroviteljstvo Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.

RAZREDNI ODBORI

ODBOR ZA GEOKEMIJU

Odbor za geokemiju trenutno ima na popisu 80 domaćih i 7 inozemnih članova. Temeljna djelatnost Odbora su stručno-znanstvena predavanja i seminari. Njihov broj i tematika vidljivi su sa sljedećeg popisa naslova i autora održanih nastupa:

1. *Giovanni Ferraris*, Dipartimento di Scienze Mineralogiche e Petrologiche, Università di Torino: Why so many new mineral species?, 18. travnja 2005.

2. *Giovanni Ferraris*, Dipartimento di Scienze Mineralogiche e Petrologiche, Università di Torino: Modulated structures in minerals, 19. travnja 2005.

3. *Sabina Strmić Palinkaš* i *Nada Horvatinčić*, Izotopna geologija u dinaridima 1 (Stabilni izotopi u istraživanju mineralnog ležišta; Izotopi u organskoj geokemiji; Prirodni izotopi u kršu, ekologiji, paleoklimatologiji i hidrologiji), 30. svibnja 2005.

4. *Ladislav Palinkaš* i *Sanja Kapelj*, Izotopna geologija u Dinaridima 2 (Prvi pokušaji datiranja; Datiranje magmatskih formacija; Stabilni izotopi u petrologiji i mineralnim ležištima; Prirodni izotopi u hidrogeologiji), 28. lipnja 2005.

5. *Volker Höck*, Naturwissenschaftliche Fakultät, Universität Salzburg: The South Albanian Ophiolites: MORB Versus SSZ Origin, 8. srpnja 2005.

6. *Volker Höck*, Naturwissenschaftliche Fakultät, Universität Salzburg: Brucite Deposits from Romania, 11. srpnja 2005.

7. *Kadosa Balogh*, Institute of Nuclear Research, Debrecen: Methodical results of dating post-sarmatian alkali basalts in the Carpathian basin (Somoskö, Hegyestü), 27. rujna 2005.

8. *Zoltán Pécskay*, Institute of Nuclear Research, Debrecen: Constraints on the evolution of the neogene-quaternary magmatism of Carpathian-Pannonian region (CPR), based on K-Ar ages, 5. listopada 2005.

Rezimirajući djelatnost Odbora može se ustanoviti da brojem i sadržajem pozvanih nastupa inozemnih gostiju i domaćih članova možemo biti zadovoljni; s druge strane, a to je ključno za ocjenu cjelokupne aktivnosti i potrebitosti djelovanja grupacije, dolazak na predavanja bio je u više slučajeva nedovoljan – to se naročito odnosi na nešto specifičnije probleme i novine u znanosti, a manje na pregledne prikaze uz povezivanje rezultata više autora obično na širem području. Ne znamo je li uzrok u nedovoljnoj promidžbi, u prezauzetosti vlastitim problemima, ili "strah" od novoga.

NACIONALNI ODBOR INQUA

Tijekom 2005. nisu sazivani sastanci zbog bolesti predsjednika Tomislava Šegote, koji je iz istog razloga zamolio da ga se razriješi dužnosti. Predavanja planirana za ovu godinu održat će se u 2006. Već je 2003. predloženo da se u okviru Nacionalnog odbora INQUA osnuje komisija za stratigrafiju kvartara, pa je u planu da se to konačno učini iduće godine.

Putem članstva u INQUA-i na Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara redovito dolazi časopis Quaternary International i može se naći u zavodskoj biblioteci.

ODBOR ZA ISTRAŽIVANJE BIOTSKE RAZNOLIKOSTI

Urednički odbor u suradnji s uredništvom časopisa Natura Croatica potaknuo je mnoge autore na tiskanje radova s područja istraživanja hrvatske flore i faune. Tako su primjerice tiskani radovi: Marine fauna of the Mljet National Park (Adriatic Sea) Croatia. 4. Mollusca: Polyplacophora; List of Croatian pseudoscorpion fauna (Arachnida, Pseudoscorpiones); Terestrial snails (Mollusca: Gastropoda terrestria) of Dugi otok (Croatia); Fauna Croatica, The reclassification of Brachyuran crabs (Crustacea: Decapoda; Brachyura) i dr.

Odbor surađuje s autorima i nakladnicima za daljnja tiskanja pojedinih djela hrvatske flore i faune i drugih oblika tekstova iz područja biotske i krajobrazne raznolikosti.

Djelatnost članova Razreda

Zvonimir Devidé. Izrada rukopisa 10-jezičnog imenika ptica Europe.

Stjepan Gamulin objavio je: Patofiziologija, za visoke zdravstvene škole, Medicinska naklada, Zagreb, 2005., 272 str.; S. Gamulin, M. Marušić i Z. Kovač, Patofiziologija, VI. obnovljeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2005., 1145 str.

U nastavku započetih istraživanja biosinteze bjelančevina u različitim patološkim prilikama pokazano je da estradiol potiče biosintezu proteina u stanicama raka dojke u kulturi koja prethodi proliferaciji stanica.

Ivan Gušić objavio je: Th. Steuber, T. Korbar, V. Jelaska i I. Gušić, Strontium-isotope stratigraphy of Upper Cretaceous platform carbonates of the island of Brač (Adriatic Sea, Croatia): implications for global correlation of platform evolution and biostratigraphy, Cretaceous Research, 26/5, Elsevier (Amsterdam), 2005., 741-756; Zašto je nebo noću tamno?, Priroda, 95/8-9, Zagreb, 2005., 18-23.

Nekoliko kraćih prinosa (osvrta i sl.) u Vijestima Hrvatskoga geološkog društva.

Stratigrafska i facijesna istraživanja mezozojskih naslaga u hrvatskim Vanjskim Dinaridima i njihova korelacija s odgovarajućim naslagama u Unutrašnjim Dinaridima u cilju paleogeografske i paleodinamske rekonstrukcije.

Milan Herak. Nastavak istraživanja hrvatskih geotektonskih odnosa.

Ivan Jurković objavio je u suradnji s J. Pamićem: Early Paleozoic formations within pre-Alpine fragments incorporated into the Internal Dinarides, Acta geologica Hungarica, 48/2, Budimpešta, 2005., 153-179; Magnetite-hematite iron-ore occurrences in the Paleozoic-Triassic metamorphic complex of the Med-

vednica Mountain, Croatia, Rud.-geol.-naftni zbornik, 17, Zagreb, 2005., 1-14; Neo-Proterozoic and Early Paleozoic metallogenies in the Dinarides, South Tisia, Pelagonides and Serbo-Macedonian Mass, Mineral Deposits Research, Meeting the Global challenge, 8th SGA Biennal Meeting, Beijing, China, 2005.; Paleozoic iron-ore occurrences in the Medvednica, Croatia, 3th Croatian geological Congress with international participation, Opatija, 2005., Abstract book, Zagreb, 2005., 69-70.

Istraživački rad u tijeku: Metamorfne, magmatske i metalogene formacije Dinarida, Pelagonida i Južne Tisije.

Andrija Kaštelan objavio je u suradnji: Z. Grubić, K. Šting, E. Čečuk-Jeličić, R. Žunec, A. Kaštelan, R. Serventi-Seiwerth, V. Bogdanić, B. Labar i V. Brkljačić-Kerhin, Repetitive DNA polymorphism in following chimerism after allogenic bone marrow transplantation, Clin. Transplant., 19, Zagreb, 2005., 586-590.

Dušan Klepac objavio je knjigu: Der grösste zusammenhängende Stieleichenwald in Kroatien Spačva, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 117 str. te članak: 120. godišnjica rođenja i 50. godišnjica smrti prof. dr. Antuna Levakovića – uzor znanstvenika, Šumarski list, god. CXXIX, 5-6, Zagreb, 2005., 351-353.

Krista Kostial-Šimonović objavila je s koautorima četiri znanstvena rada i jedan pregledni rad u međunarodnim časopisima (evidentiranima u Current Contents). Objavila je osim toga tri sažetka na međunarodnim kongresima i jedan na domaćem kongresu. Znanstveni radovi u časopisima: M. Blanuša, V. M. Varnai, M. Piasek i K. Kostial, Chelators as Antidotes of Metal Toxicity: Therapeutic and Experimntal Aspects, Current Medicinal Chemistry, 12, 2005., 2413-2446; D. Jureša, M. Blanuša i K. Kostial, Simultaneous administration of sodium selenite and mercuric chloride decreases efficacy of DMSA and DMPS in mercury elimination in rats, Toxicology Letters, 155, 1, 2005., 97-102; K. Kostial, M. Blanuša i M. Piasek, Regulation of manganese accumulation in perinatally exposed rat pups, Journal of Applied Toxicology, 25, 2005., 89-93; M. Šarić, M. Piasek, M. Blanuša, K. Kostial i J. Z. Ilich, Sodium and calcium intakes and bone mass in rats revisited, Nutrition, 21, 5, 2005., 609-614.

U tijeku je istraživanje mogućnosti prevencije osteoporoze na ispitanicima. Također se istražuju metode za sniženje toksičnih metala u organizmu.

Frano Kršinić objavio je: I. Ciglenečki, M. Carić, F. Kršinić, D. Viličić i B. Cosović, The extinction bysulfide-turnover and recovery of naturally eutrophic, meromictic seawater lake, Journal of Marine Systems, 56, 2005., 29-44; Speleohvarella gamulini gen. et sp. nov., new copepod (Calanoida, Stephidae) from an anchialine cave in the Adriatic Sea, Journal of Plankton Research, 27, 6, 2005., 607-615; Badijella jalzici – a new genus and species of calanoid copepod (Calanoida, Ridgewayiidae) from an anchialine cave on the Croatian Adriatic coast, Marine Biology Research, 1(4), 2005., 281-289.

Vodio projekt Instituta za oceanografiju i ribarstvo iz Splita, *Strukturne i trofičke promjene u pelagijalu jadranske kontinentalne podine*. Istraživao je ekološke značajke mikrozooplanktona i kopepoda u slijedećim područjima: Južnojadranska kotlina, Rogozničko jezero, Palagruški prag, Jabučka kotlina i Malostonski zaljev. Nastavio je istraživati faunu kalanoidnih kopepoda jadranskih anhialinih špilja i opisao je dva nova roda i dvije nove vrste.

Obnašao dužnost voditelja Arboretuma u Trstenu, predsjednika Znanstvenoga vijeća za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana.

Milan Maceljski je napisao 4/5 svog dijela knjige Štetočine vinove loze, koja će biti tiskana početkom 2006. Objavio je: M. Maceljski, G. Hrlec, Z. Ostojić i

B. Cvjetković, Pregled sredstava za zaštitu bilja u Hrvatskoj, Glasilo biljne zaštite, 2-3, Zagreb, 2005., 65-212. Objavio četiri stručna članka i više osvrta i komentara u Glasilu biljne zaštite, tri stručna članka u Gospodarskom listu, više popularnih članaka u Vrtu i razgovora u dnevnom tisku. Održao predavanje na 49. seminaru iz zaštite bilja u Opatiji: Upoznajte prethodnike i koristite njihove spoznaje.

Predsjednik Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo, predsjednik Komisije za zaštitu bilja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i član Povjerenstva za otrove Ministarstva zdravstva.

Glavni urednik znanstvenog časopisa *Entomologia Croatica* i stručnog časopisa Glasilo biljne zaštite, urednik Zbornika okruglog stola *Proizvodnja i prerada povrća* te član uredništva znanstvenog časopisa *Fragmenta phytomedica et herbologica*.

V l a d i m i r M a j e r. Radovi objavljeni tijekom 2004. i 2005. u okviru znanstvenog projekta *Magmatski i metamorfni kompleksi Hrvatske*: V. Garašić, M. Vrkljan i V. Majer, Mineral relationships and their chemistry in some basic magmatic rocks of Banija ophiolite complex, Rudarsko-geološko-naftni zbornik, 16, Zagreb, 2005., 1-19; V. Garašić, M. Vrkljan, N. Tadej, V. Majer, P. Đomlija i G. Garapić-Šiftar, Vulkanske stijene otoka Visa (Jadransko more, Hrvatska), Knjiga sažetaka (ur. I. Velić, I. Vlahović i R. Biondić), Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2005., 37-38.

S l a v k o M a t i ć objavio je: I. Anić, S. Matić i M. Oršanić, Natural Forests of Pendunculate Oak (Quercus robur L.) in Croatia, B. Commarmot i F. D. Hamor (ur.), Natural Forests in Temperate Zone of Europe – Values and Utilisation, Birmensdorf, Swiss Federal Research Institute WSL, Rakhiv, Carpathian Biosphere Reserve, 2005., 135-141; Proslov, Poplavne šume u Hrvatskoj, Akademija šumarskih znanosti, Zagreb, 2005., 5-10; B. Prpić, S. Matić, P. Jurjević, H. Jakovac i I. Milković, Općekorisno i gospodarsko značenje poplavnih šuma, *ibid.*, 50-68; I. Anić, S. Matić, M. Oršanić i B. Belčić, Morfologija i struktura šuma poplavnih područja, *ibid.*, 245-262; I. Anić, S. Matić, M. Oršanić i Ž. Majer, Pomlađivanje i njega šuma poplavnih područja, *ibid.*, 263-276; S. Matić, M. Oršanić i I. Anić, Sjemenarstvo i rasadničarstvo najvažnijih vrsta drveća poplavnih šuma, *ibid.*, 277-296; S. Matić, M. Oršanić i I. Anić, Osnivanje šumskih kultura i plantaža glavnih vrsta drveća poplavnih šuma, *ibid.*, 297-308; Uvodna riječ, Šumarski institut Jastrebarsko, Monografija 1945.-2005., Zagreb, 2005., 5-9; Srednjoškolska i visokoškolska nastava u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na potrebe šumarske prakse, Šumarski list, 5-6, Zagreb, 2005., 302-305.

Istražuje utjecaj uzgojnih zahvata na očuvanju bioraznolikosti i potrajnosti šuma u Hrvatskoj, šume i šumarstvo istočne Slavonije, aktualne probleme gospodarenja jelom, europske poplavne šume, minirane šume u Hrvatskoj, hrvatske poplavne šume, park šume Zagreba te održivi razvoj šuma u odnosu na strukturu i pomlađivanje šuma bukve i jele i šuma bukve u NP Plitvička jezera.

Nagrađen je Državnom nagradom za znanost za životno djelo, za cjelokupni znanstvenoistraživački rad u području biotehničkih znanosti, 25. lipnja 2005.

M i l a n M e š t r o v objavio je: M. Kerovec, M. Meštrov i dr., Procjena ekološkog stanja akvatorija Plitvičkih jezera – Biološko-ekološka istraživanja akvatorija Plitvičkih jezera, Studija, Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 80 str. i 70 str. priloga; B. Primc Habdija, M. Kerovec, M. Meštrov i dr., Biološka valorizacija voda, Studija II, Primjena hrvatskog indikatorskog sustava, Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 55 str. i 120 str. priloga.

Uredio je Spomenicu preminulom akademiku Antonu Švajgeru (1935.-2003.), sv. 125, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 47 str.

Sudjelovao je u radu na istraživačkom projektu koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, *Raznolikost staništa i faune kopnenih voda u Hrvatskoj*.

Suradnik je i savjetnik na projektima: *Standardizacija i unapređenje nacionalnog biomonitoringa na površinskim vodama tekućicama i stajaćicama* (Hrvatske vode, Zagreb); *Procjena ekološkog stanja akvatorija Plitvičkih jezera i rijeke Krke* (Nacionalni park Plitvička jezera i Krka).

Predsjednik je Odbora za obnovu Arboretuma Trsteno i predsjednik Odbora za istraživanje biotske raznolikosti.

Nastavio istraživanja bioekološke raznolikosti akvatičkih ekosustava, posebno zaštićenih područja u Hrvatskoj, rad na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i drugih ustanova.

V e l i m i r P r a v d i ć objavio je važnije znanstvene radove: Ekološka i tehnološka modernizacija – čistija proizvodnja i zaštita okoliša, Kemija u industriji, 54, Zagreb, 2005., 303-308; Problemi vrijednosnog sustava, Ako je škola život: Mišljenja obrazovnih djelatnika o stanju u hrvatskom školstvu (ur. M. Meštrović), Ekonomski Institut, Zagreb, 2005., 78-85.

Osnovna postavka istraživanja jest da se u zaštiti okoliša upotrebljava termin održivi razvoj, zatim čistija proizvodnja kao i ekoturizam. Cilj je istraživanja upozoriti na neodređenost, ali i zloporabu tih termina, koji u provedbi znače štetu za okoliš. Istraživanja su studijska, zasnovana na proučavanju i iscrpnom pregledu suvremene literature.

V l a t k o S i l o b r č i ć objavio je: Open access, European Science Editing, 31 (1), 2005., 14-15; Open access to peer reviewed scientific texts – a desirable future for informing scientists, Periodicum biologorum, 107 (1), Zagreb, 2005., 117-121; Samo se govori, u knjizi: Ako je škola život (ur. M. Meštrović), Ekonomski institut, Zagreb, 2005., 110-114.

Održao predavanje u Akademiji o slobodnom pristupu objavljenim znanstvenim informacijama; objavio jedan razgovor i četiri teksta u dnevnom tisku te deset priloga na Portalu www.znanost.org. Izabran je za predsjednika Upravnoga vijeća Mediteranskoga instituta za istraživanje života, Split.

Proučava pokazatelje o djelatnosti znanstvenih istraživanja i eksperimentalnoga razvoja u Hrvatskoj. Sudjeljuje u raspravama na Portalu u okviru elektroničkog foruma www.znanost.org, te na elektroničkom forumu o slobodnom pristupu znanstvenim informacijama. Kao voditelj predložio je projekt o primjeni slobodnoga pristupa objavljenim znanstvenim informacijama u Hrvatskoj. Kao predsjednik Upravnoga vijeća sudjeljuje u koncipiranju djelovanja Mediteranskoga instituta za proučavanje života, Split.

D r a g u t i n S k o k o nastavio je rad na temi *Seizmičnost Hrvatske*, projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Predsjednik je Hrvatskog povjerenstva za geodeziju i geofiziku.

B r a n k o S o k a č objavio je: B. Sokač i T. Grgasović, Megaporella nikleri n. sp., a new calcareoua alga (Dasycladales) from the Upper Barremian of Mt. Biokovo, Croatia, Rivista Italiana di Paleontologia e Stratigrafia, 110/3, Milano, 2004., 651-658; A. Husinec i B. Sokač, Shallow Marine Benthic Biota as Proxy for Sea-Level and Sedimantary History, Carbonates of Bahama-Type Mesozoic Platform, Southern Croatia, Geologic Program Solving with Microfossils, NAMS/SEPM, Houston, 2005., 3; T. Grgasović i B. Sokač, New dasyclads from the Anisian of Lika (Croatia),

A. Fugagnoli i D. Bassi (ur.), 5th Regional symposium of the International Fossil Algae Association (30.-31. VIII. 2005., Ferrara), Museologia Scientifica e Naturalistica, Ferrara, 2005., 24; I. Velić i B. Sokač, Stratigrafija jure i navlačna tektonika u okolici Modruša, R. Biondić, I. Vlahović i I. Velić (ur.), 3. hrvatski geološki kongres (Opatija, 29. IX. – 1. X. 2005.), Vodič eskurzija, Zagreb, 2005., 25-26; I. Velić i B. Sokač, Aptske naslage Velike i Male Kapele, *ibid.*, 27-29; I. Velić i B. Sokač, Geološka građa Krasnog Polja i okolice, *ibid.*, 32-33; I. Velić i B. Sokač, Brušansko-oštarijska antiklinala, Kubus, *ibid.*, 38-38; M. Belak, G. Koch, T. Grgasović, I. Vlahović, I. Velić, B. Sokač i Đ. Benček, Novi prinosi stratigrafiji evaporitno-karbonatno-vulkanogenog kompleksa Komiškog Zaljeva (otok Vis), *ibid.*, 13-14; T. Korbar, A. Husinec, D. Palenik, L. Fuček, I. Vlahović i B. Sokač, Stratigrafija krednih naslaga otoka Visa (Jadransko more, Hrvatska), *ibid.*, 73-74.

Uredio je Spomenice preminulim akademicima: Slavko Krvavica (1920.-2003.), sv. 127, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 29 str.; Zoran Bujas (1910.-2004.), sv. 129, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 9-68.

Nastavio je laboratorijska i kabinetska istraživanja fosilifernih uzoraka vapnenaca iz donje krede planine Biokova i otoka Mljeta. Obuhvaćene su algalne i foraminiferske zajednice s aspekta taksonomije i biostratigrafskog značenja.

Stjepan Šćavničar nastavio je istraživanja u okviru projekta *Procesi i produkti u vulkanitima i metamorfitima*, ponajviše usmjerena na strukturna stanja minerala, koja u pojedinim slučajevima ovisi o uvjetima postanka i kasnijeg "života".

Surađivao je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u pisanju novih članaka iz mineralogije i petrologije i noveliranju onih iz bivših izdanja Opće enciklopedije.

Kao predsjednik Odbora za geokemiju brinuo se za njegovu sveukupnu aktivnost.

Josip Tišljar objavio je knjigu: Sedimentologija klastičnih i silicijskih taložina, Institut za geološka istraživanja, Zagreb, 2004., 426 str., te znanstveni rad: I. Vlahović, J. Tišljar, I. Velić i D. Matičec, Evolution of the Adriatic Carbonate Platform: Palaeogeography, main events and depositional dynamics, Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, 220, Elsevier-Amsterdam, 2005., 333-360; radovi u zborniku: J. Tadej i J. Tišljar, Petrološko-sedimentološka interpretacija jezgara bušotine Molve-29, Vodič ekskurzija, 3. hrvatski geološki kongres, Zagreb, 2005., 4-8; J. Tišljar, I. Vlahović i I. Velić, Paleogeografija i okoliši taloženja u juri zapadnog dijela Jadranske karbonatne platforme na području Hrvatske, 3. hrvatski geološki kongres – Opatija, Zagreb, 2005., 155-157.

U tijeku je nastavak kompleksnih petrološko-sedimentoloških i facijesnih istraživanja mezozojskih karbonatnih sedimenata Jadranske karbonatne platforme, posebice njene geotektonske evolucije, uvjeta i okoliša taloženja, strukturno-tektonskih i paleogeomorfoloških značajki vezanih uz jursko-krednu sinsedimentacijsku tektoniku s ciljem korelacije međusobnih utjecaja sinsedimentacijske tektonike, obroka sedimentacije i globalnih eustatičkih kretanja na promjene taložnih sustava tijekom mezozoika na platformi.

Nagrada Grada Zagreba "za cjeloviti autorski opus u području sedimentologije temeljen najvećim dijelom na rezultatima vlastitih opsežnih terenskih istraživanja krških Dinarida od Istre do Prevlake ... i uvođenje novih metoda i pristupa, što je pionirsko postignuće u istraživanju i tumačenju uvjeta postanka karbonatnih stijena".

Nagrada "Josip Juraj Strossmayer" za najbolje znanstveno djelo iz prirodnih znanosti objavljeno na hrvatskom jeziku u 2004. za knjigu Sedimentologija klastičnih i silicijskih taložina.

Josip Balabanić objavio je: T. Kokić i J. Balabanić, Pojam biološkog napretka te informacija kao pokazatelj i mjera ontičkog prirasta, Prolegomena, Časopis za filozofiju, 3/2, Zagreb, 2005., 119-134; Vukotinović, Na iskonima moderne Hrvatske, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 169 str. (hrvatski i engleski).

Dva ogleda iz povijesti i filozofije znanosti: La Mettrie i njegovi spisi, Julien Offray de la Mettrie, Čovjek stroj, Rasprava o duši, Čovjek Biljka, ArTresor, Zagreb, 2004. (izašlo 2005.), 5-34; Proslov, u: M. D. Grmek, Pokusi na živim bićima u antici, ArTresor, Zagreb, 2004. (izašlo 2005), 5-28.

Projekti pri završetku: *Prirodoslovni spisi Alberta Velikog* (pregovori s Kršćanskom sadašnjosti) i *Život i djelo S. Brusine* (radni naslov u dogovoru sa Školskom knjigom).

Čedomil Lucu objavio znanstvene radove: Č. Lucu i D. Towle, Sequencial analyses of metallothionein isolated from gills of the shore crab Carcinus aestuarii, Bulletin of Mount Desert Biological Laboratory, 54, 2005., 204; D. Pavičić-Hamer i Č. Lucu, Activation of carbonic anhydrase in branchial cavity tissues of lobster Homarus gammarus conditioned by dilute seawater, Rapport Commission Internationale pour l'exploration Scientifique de la Mer Mediterranée, 37, 2004., 284.

Istraživao je sa suradnicima volumnu regulaciju i ionsko transportne mehanizme epipodita – modelnog tkiva izoliranog iz škržne šupljine jadranskog hlapa *Homarus gammarus*. Rezultati upućuju na važnu ulogu ionskih kanala K i Cl u volumnoj regulaciji stanice nakon hiposmotskoga stresa. Povećana početna pobuda ionskih kanala inducira sintezu enzima Na,K ATPaze i uspostavljanje novog ravnotežnog stanja između koncentracije iona u stanici i fiziološkoj otopini. Osobitosti prilagodbenih mehanizama nakon hiposmotskoga stresa su osim povećane aktivnosti enzima Na,K ATPaze i povećani omjer arahidonska/linoleinska kiselina u membranskoj frakciji i povećanje koncentracije metalotioneina u citozolu.

U zajedničkim istraživanjima s kolegama iz SAD-a izvršena su početna istraživanja genoma priobalnog bočatog raka *Carcinus maenas* i jadranske vrste *Carcinus aestuarii* u svrhu identifikacije prilagodbenih svojstava europske autohtone vrste i iste vrste alohtone na američkoj obali gdje je unijeta tridesetih godina prošloga stoljeća. Nedavno je primijećeno novo narušavanje ravnoteže prirodnih ekosustava u SAD-u unosom europskog raka u priobalje Pacifika.

Eduard Prelogović – u tijeku je rad u okviru znanstvenoistraživačkog projekta *Strukturna građa i zaštita vodonosnika* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Zoltan Racz objavio je: S. Husnjak, Z. Vidaček i Z. Racz, Stanje i učinkovitost drenskog rova na dreniranim tlima sliva Karašica – Vučica, Hrvatske vode, god. 13, br. 51, Zagreb, 2005., 131-143.

Održana predavanja i obavljeni ispiti iz kolegija Zaštita tla sa šestoricom studenata, u okviru Sveučilišnog interdisciplinarnog poslijediplomskog studija Ekoinženjerstvo. Spomenutim studijem rukovodi Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu.

Ivana Weygand - Đurašević objavila je: Croatian School on tRNA and Aminoacyl-tRNA Synthetases, Croatica Chem. Acta, 78, 2005., 319-324; D. Ahel, D. Slade, M. Močibob, D. Söll i I. Weygand-Đurašević, Selective inhibition of divergent seryl-tRNA synthetases by serine analogues, FEBS Lett., 579, 2005.,

4344-4348; I. Weygand-Đurašević i S. Cusack, Structure, function and evolution of seryl-tRNA synthetases, u: The Aminoacyl-tRNA Synthetases (M. Ibba, C. Francklyn i S. Cusack, ur.), Landes Bioscience, Georgetown, TX, 2005., 177-192; O Nobelovoj nagradi za kemiju 2004., Kemija u industriji, 53, 2004., 596-599.

Istraživački rad na aminoacil-tRNA-sintetazama u biosintezi proteina odvija se u okviru znanstvenih projekata: *Seril-tRNA-sintetaze: mehanizmi i kontrola serilacije u biosintezi proteina,* 2002.-2005. (sponzor Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske); *Structural and functional studies of atypical seryl-tRNA synthetases from methanogenic archaea,* 2005.-2008., suradnja s ETH, Zürich (sponzor SCOPES-Scientific Co-operation between Eastern Europe and Switzerland).

M e r c e d e s W r i s c h e r objavila je: N. Ljubešić, M. Wrischer, T. Prebeg i Z. Devidé, Structural changes of lamellar cells in leaves of the moss Polytrichum formosum Hedw. during winter freezing and thawing processes, Acta Bot. Croat., 64, 2005., 219-226; T. Prebeg, M. Wrischer i N. Ljubešić, Structure and formation of fibrils in chromoplasts of cucumber corollas, Proceedings of 7th Multinational Congress on Microscopy, Portorož, 26.-30. VI. 2005., 457-458.

Nastavlja istraživanje strukturne i fiziološke prilagodbe stanica mahovine roda *Polytrichum* na zimske uvjete (smrzavanje i odmrzavanje). Posebni naglasak bio je na mjerenjima intenziteta procesa fotozinteze u tim uvjetima.

HRVATSKO POVJERENSTVO ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU

Geodezija. Tijekom godine obavljani su radovi na znanstvenim i tehnološkim projektima koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Također su nastavljeni radovi na složenom tehnološko-inovacijskom razvojnom projektu (STIRP) koji znanstvenici Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izvode u suradnji sa Šumarskim institutom Jastrebarsko. U sklopu projekta *Geodinamička studija prostora Grada Zagreba* izvršeno je progušćenje geodinamičke mreže Grada Zagreba s pet novih točaka. Rezultat tih visokotočnih geodetskih mjerenja bit će važan doprinos boljem razumijevanju složenih geodinamičkih procesa na tektonski aktivnom području glavnog grada Republike Hrvatske, posebice u tektonski najaktivnijem području. Hrvatsko kartografsko društvo je organiziralo skup *Geoinformacije i kartografija u obrazovanju*, održan na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 23. i 24. rujna 2004. U lipnju 2005. održana je redovita kampanja GPS-mjerenja na točkama srednjoeuropske mreže CEGRN u sklopu međunarodnog znanstvenog projekta CERGOP2/Environment, koji financira Europska komisija.

Meteorologija. Tijekom godine glavnina meteoroloških istraživanja provedena je u okviru projekata Ministarstva znanosti: *Sustav atmosfera – Jadran; Klimatska varijabilnost i promjene i njihove posljedice; Oluje i prirodne katastrofe u Hrvatskoj; Metode motrenja i asimilacije meteoroloških podataka,* te u okviru međunarodnog MAP (*Mesoscale Alpine Programme*) projekta. Između ostalog, nastavljena su istraživanja bure na Jadranu. U tu svrhu su obavljena višemjesečna mjerenja strujanja osjetljivim trokomponentnim anemometrom sa sekundnom rezolucijom na Vratniku, a započeta su i specijalna mjerenja 3D vjetra (rezolucija od 4Hz), tlaka (1 Hz), temperature (1 Hz) i relativne vlažnosti (1 Hz) u Senju. Nadalje, istražen je utjecaj topografije na pojavu obalne cirkulacije na sjevernom Jadranu, te utjecaj površinske temperature mora u tropskom Pacifiku na opću cirkulaciju atmosfere sa specijalnim naglaskom na sjeverni Atlantik i Europu. Također, na temelju podataka prikupljenih tijekom specijalnih mjerenja

ultrazvučnim trokomponentnim anemometrom, istražene su osobine turbulentnog toka u prizemnom sloju nad rezidencijalnim dijelom Zagreba te su određene frikcijske brzine i koeficijenti turbulentne razmjene pri različitim uvjetima stabilnosti atmosfere. Konačno, provedeni su numerički testovi osjetljivosti s ciljem pronalaženja slabih točaka prognostičkog modela ALADIN koji se operativno koristi u Državnom hidrometeorološkom zavodu. Navedena istraživanja do sada su rezultirala većim brojem znanstvenih radova i konferencijskih priopćenja. K tome, u Zadru je uspješno organizirana i održana 28. međunarodna konferencija o alpskoj meteorologiji i godišnji znanstveni sastanak MAP programa na kojoj je sudjelovao velik broj domaćih i međunarodnih eminentnih stručnjaka iz područja mezoskalne meteorologije.

Geomagnetizam. Obavljana su opsežna mjerenja radi nalaženja mjesta pogodnog za postavljanje sveučilišnog geomagnetskog opservatorija. Istraživanja su posebno razgranata u području Kupe od Karlovca do Siska, gdje geomagnetsko polje pokazuje izvrsne značajke. Mjerenja su pokazala da je šum signala magnetskog polja tim manji što je položaj dalje od Zagreba (izvora poremećenja zbog istosmjerne tramvajske vuče, kao i istosmjerne struje slovenskih željeznica), s time da se stanje pogoršava približavanjem Petrovoj gori i Gvozdu (nepovoljna električna vodljivost geoloških slojeva).

Nabavljena su dva nova instrumenta.

Aeronomija. Obrađivani su podaci o ozonu iznad hrvatskog područja, dobiveni geofizičkim satelitima. Podrobno je razmatrano stanje ozona koncem lipnja, kada su mediji upozorili na opasnost od jakog ultraljubičastog zračenja. Analiza nije, međutim, potvrdila dugotrajnija razdoblja sa smanjenim ozonom. Tzv. minirupa pojavljivala se u srednjoj Europi kratkotrajno. Nastavlja se praćenje ozonskog sloja iznad Zagreba i mjerenje eritemalno učinkovitog ultraljubičastog zračenja.

U području fizičke oceanografije nastavilo se s mjerenjima na stalnim postajama (mareografskim te hidrografskim na potezu Split – Gargano i Rovinj – Po). U potpunosti je obnovljena mareografska postaja u Bakru te je svečano obilježena njezina 75. obljetnica. U srpnju 2005. postavljena je meteorološko-oceanografska plutača u Kaštelanskom zaljevu – prva od tri koje su nedavno nabavljene za potrebe hrvatskih istraživačkih ustanova i za buduću operativnu oceanografsku službu. U proteklom se razdoblju mjerilo i na povremenim postajama u skladu s projektima odobrenima od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i različitih naručitelja. Nastavilo se s analizom rezultata intenzivnih mjerenja provedenih u okviru različitih međunarodnih projekata (*EACE*, *ADRICOSM* i drugi) tijekom 2002. i 2003. Među rezultatima valja izdvojiti nalaz o višemjesečnoj promjenjivosti struje koja uz istočnu obalu utječe u Jadran, kao i prvo izravno istraživanje turbulencije u Jadranskom moru. Ti su rezultati prikazani u člancima koji su pripremljeni za objavljivanje u posebnom broju uglednog američkog časopisa Journal of Geophysical Research koji će biti posvećen Jadranu. Započeo je rad na novom hrvatsko-američkom projektu *Internal Tidal Hydrodynamics and Ambient Characteristics of the Adriatic* (*ITHACA*) u okviru kojega se istražuje pretvaranje površinskih u unutarnje morske mijene u području Palagruškog praga. Naposljetku, nastavilo se s radom na različitim analitičkim i numeričkim modelima te s njihovom primjenom i validacijom. Analitičko modeliranje obuhvatilo je zimske konvektivne procese u Jadranu, a numeričko modeliranje hidrodinamičke i termodinamičke procese kako u cijelom Jadranu tako i primjerice u splitskom akvatoriju.

U području seizmologije tijekom godine nastavljena su sva otprije započeta znanstvena istraživanja, poglavito u okviru nacionalnog projekta *Seizmičnost Hrvatske*. To znači da su se istraživale sve pojave u vezi s potresima u Hrvatskoj i susjednim područjima. Hrvatski katalog potresa redovito se popunjava novim

podacima. Radilo se osobito intenzivno na novim postupcima kojima se može statistički okarakterizirati događanje potresa u određenom području uzevši u obzir sve postojeće izvore aleatornih i epistemičkih nepouzdanosti, što će svoju primjenu naći u procjeni seizmičke ugroženosti i opasnosti. Sudjelovanjem istraživača iz Hrvatske u novozapočetom NATO-financiranom projektu, počelo je primjenjivanje suvremenih postupaka seizmičkog mikrozoniranja i određivanja ugroženosti pojedinih objekata korištenjem mikroseizmičkog nemira kao pobudnog signala. Hrvatski znanstvenici svoje su rezultate izložili na nekoliko međunarodnih skupova, te su aktivno sudjelovali u međunarodnim projektima (*NATO, COST, TEMPUS, EUROSEISMOS, EU FP6 516938 – WYP2005 EUROPE*, bilateralna suradnja). Tijekom ove godine nastavljeno je moderniziranje seizmološkog znanstvenog instrumentarija u Hrvatskoj nabavkom dva nova širokopojasna seizmografa, te tri digitalna akcelerografa.

U okviru hrvatske seizmološke službe nastavljeno je proširivanje osnovne mreže seizmografa i akcelerografa na području Hrvatske, tako da je sada u pogonu sedam digitalnih seizmografa te deset digitalnih i šest analognih akcelerografa. Nastavljena je razmjena podataka s međunarodnim seizmološkim središtima i seizmološkim službama susjednih država.

U području hidrologije provodio se nastavak radova na dva međunarodna i pet domaćih znanstvenoistraživačkih projekata.

Međunarodni projekti:

- *Assessment of climate change impacts on the hydrological cycles in Southeastern Europe*, UNESCO – IHP/OHP, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb.
- *Istraživanje utjecaja epikrške zone na dinamiku istjecanja krških izvora*, Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci i Geološki zavod Slovenije, Ljubljana.

Domaći projekti:

- *Analiza hidroloških i ekoloških karakteristika suša i poplava na kršu*, Građevinski fakultet Sveučilišta u Splitu.
- *Znanstvene osnove za razvoj natapanja u Republici Hrvatskoj*, Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci.
- *Istraživanje erozije tla i zaštitnih mjera na bujičnim slivovima u Istri*, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- *Regionalna analiza slivova Kupe i pritoka u kršu*, Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- *Analiza kvantitete i kvalitete malih voda u otvorenim vodotocima Hrvatske*, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb.

Navedenih pet domaćih znanstvenih projekata koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa sufinanciraju i Hrvatske vode.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za medicinske znanosti imao je krajem godine 18 redovitih članova i 10 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Slavko Cvetnić, Ivo Čikeš, Dragan Dekaris, Sergije Forenbacher, Vladimir Goldner, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Jelena Krmpotić-Nemanić, Zvonko Kusić, Ivo Padovan, Marko Pećina, Ivan Prpić, Daniel Rukavina, Šime Spaventi, Marko Šarić, Zdenko Škrabalo, Eugen Topolnik i Teodor Wikerhauser.

Članovi suradnici: Jelena Aurer-Koželj, Filip Čulo, Vida Demarin, Zijad Duraković, Theodor Dürrigl, Hrvoje Gomerčić, Josip Madić, Željko Reiner, Ante Simonić i Mladen Štulhofer.

Razred je zauvijek izgubio svoju dugogodišnju članicu suradnicu prof. dr. sc. Biserku Beliczu (24. ožujka).

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Zvonko Kusić*, a zamjenika tajnika *Dragan Dekaris*.

Razred je održao deset redovitih sjednica, a na dvije sjednice (4. i 8.) pozvani su i članovi suradnici i dopisni članovi iz Republike Hrvatske.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Članovi Razreda obavljali su svoju znanstvenoistraživačku i nastavnu djelatnost u okviru matičnih ustanova (Imunološkog zavoda, Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada, Kabineta za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Kliničko-bolničkog centra Zagreb, Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice", Medicinskog, Stomatološkog i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i Akademijinog Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti).

Velik dio članova Razreda uključen je u rad na višegodišnjim Akademijinim projektima: *Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja*, *Formiranje banke tumora za bazična istraživanja*, *Tumorska banka DNA čovjeka*, *Interferon u terapiji tumora* i *Bolesti dojke*, kao i u rad na projektima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Rezultate istraživanja članovi Razreda objavljivali su u domaćim i stranim časopisima te iznosili na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se u prikazu izvješća o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz svakodnevnih pitanja i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. Razred je predložio kandidatkinju za Akade-

mijinu nagradu iz područja medicinskih znanosti, odredio povjerenstvo za ocjenu rada (akademike D. Ikića i I. Padovana) i kandidatkinja prof. dr. sc. Mirna Šitum, specijalistica dermatologije, dobila je tu nagradu.

Akad. M. Šarić predstavljao je Razred u Odboru za nagrade Hrvatske akademije. U raspravi o kriterijima za dodjelu nagrada Razred je mišljenja da o njihovoj dodjeli trebaju odlučivati Akademijini razredi, a u pogledu njihova karaktera stav Razreda je kako nije potrebno ograničavati dob kandidata već treba naglasiti da se nagrada dodjeljuje autorima čija djela su doprinos od iznimnog i trajnog značenja za Republiku Hrvatsku, a nastala su u posljednjih pet godina.

Razred se i u 2005. aktivno uključio u natječaj za dodjelu državnih nagrada za znanost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te je ponovo predložio akad. Ivu Čikeša za nagradu za životno djelo (recenzenti su bili akademici S. Forenbacher i V. Goldner).

U ovoj godini Razred je nastavio aktivnosti vezane uz izborni postupak za nove Akademijine članove. U ovom izbornom razdoblju Razred raspolaže sa slobodnim mjestima za dva redovita člana, do tri člana suradnika i jednog dopisnog člana. Dogovoreno je kako prilikom predlaganja kandidata za nove redovite članove treba birati kandidata koji je po svojem opusu iznad prosječnog redovitog profesora odnosno znanstvenog savjetnika i koji je u punom naponu kreativne snage. Za članove suradnike treba birati mlađe znanstvenike koji su postigli izvanredne uspjehe u zemlji i inozemstvu, te od kojih se s pravom mogu očekivati daljnji izvanredni rezultati u idućih dvadesetak godina. Slični strogi kriteriji trebali bi se primijeniti i pri nominiranju dopisnih članova. Kod predlaganja kandidata Razred će voditi računa i o zastupljenosti znanstvenih područja.

Razred je provodio i izbore znanstvenika i istraživača u znanstvenoistraživačka zvanja u znanstvenoistraživačkim jedinicama u nadležnosti Razreda. Pokrenut je postupak izbora dr. sc. Nikole Đakovića u zvanje znanstvenog savjetnika i na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika. Razred je imenovao stručno povjerenstvo u sastavu: akademici Drago Ikić, Zvonko Kusić i dopisni član Krešimir Pavelić. Pokrenut je i postupak za izbor dr. sc. Željka Dugca, trenutno u zvanju višeg asistenta, u znanstveno zvanje višeg znanstvenog suradnika za znanstveno polje povijesti na području humanističkih znanosti. Pokrenuti su i postupci za primanje dva znanstvena novaka za rad na projektu *Određivanje globalnog genetičkog profila tumora metodom DNA* (voditelj Š. Spaventi) i dva znanstvena novaka za rad na projektu *Ikonografija u medicini* (glavna istraživačica Stella Fatović-Ferenčić). Razred je nadalje prihvaćao i izvješća o radu znanstvenih novaka na projektu *Tumorska banka DNA čovjeka* (Nina Milutin Gašperov, Lidija Uzelac i Ružica Bago), u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti (dr. sc. Željko Dugac) te na projektu *Interferon u liječenju melanoma* (dr. sc. Jasmina Marić-Brozić).

Prihvaćeni su prijedlozi Razreda da se akad. D. Dekaris ponovo imenuje za voditelja Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku i da se prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić imenuje novom upraviteljicom Odsjeka za povijest medicinskih znanosti umjesto preminule prof. dr. sc. Biserke Belicze.

Razred je preko svojih članova aktivno sudjelovao i u radu različitih Akademijinih i državnih odbora i tijela. Tako je akad. Z. Kusić predstavljao Akademiju u Upravnom odboru Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske. Predstavnik Razreda u Odboru za Europski projekt bio je akad. D. Dekaris, a u Odboru za suradnju Hrvatske akademije, hrvatskih sveučilišta i znanstvenih instituta bio je dopisni član F. Valić. Predstavnik Razreda u Odboru za međunarodnu suradnju bio je akad. D. Dekaris. Predstavnik Razreda u Odboru za Statut bila je akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić. U pogledu aktivnosti Odbora za Statut i rada na izmjenama i dopunama

statuta Hrvatske akademije, Razred je na više sjednica raspravljao o predloženim izmjenama i dopunama te je imao određene primjedbe.

U Znanstvenom vijeću za zaštitu prirode predstavnik Razreda bio je akad. D. Dekaris, akad. M. Šarić bio je predstavnik Razreda u Znanstvenom vijeću za mir i prava čovjeka, a akad. D. Dekaris u Odboru za obilježavanje 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti biskupa Josipa Jurja Strossmayera. U novoosnovanoj Akademijinoj radnoj skupini za razmatranje kriterija za prosudbu znanstvenog rada Razred je predstavljao akad. M. Pećina.

Predstavnik Razreda u Upravnom odboru Akademijine Zaklade bio je akad. Š. Spaventi. Razred je razmatrao zahtjeve iz svojeg područja djelatnosti koji su pristigli na natječaj Zaklade i prihvaćen je prijedlog akad. Š. Spaventija koji se odnosi na potpomaganje sljedećih aktivnosti:

za organiziranje znanstvenih skupova:

- Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada za organizaciju znanstvenog skupa *Otpad – ekološko zdravstveni problemi u nas* i tiskanje radova u časopisu Arhiv za higijenu rada i toksikologiju;

- KB "Sestre milosrdnice", Kliničkom zavodu za patologiju "Ljudevit Jurak" za organiziranje simpozija *16th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology*;

- Zavodu za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije za organizaciju *8. međunarodnog simpozija pomorske medicine.*

Za razvijanje znanstvenoistraživačkog rada:

- Martinu Ćuku, dr. med., za plaćanje školarine doktorskog studija na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.

Članovi Razreda pratili su na sjednicama i aktivnosti razrednih odbora.

Glede međunarodne suradnje Razred je nastavio suradnju sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti, i to na zajedničkom projektu *Endemske zoonoze na području Hrvatske i Slovenije s posebnim osvrtom na hemoragijsku vrućicu s bubrežnim sindromom* (akad. D. Dekaris). Nastavljen je i rad na zajedničkom projektu sa Slovenskom akademijom *Tumorska banka i genetički biljezi zloćudnih tumora* (akad. Š. Spaventi).

Putom Odsjeka za povijest medicinskih znanosti (S. Fatović-Ferenčić) nastavio se rad na interakademijskom projektu *Iconography in Dermatology* između Hrvatske i Austrije.

Tijekom ove godine Razred je nastavio vrlo intenzivnu suradnju s InterAcademy Medical Panelom (IAMP). Predstavnik Razreda odnosno Akademije u IAMP-u je bio akad. D. Dekaris, i to do 30. studenoga 2005., kada ga je na osobni zahtjev Akademijino Predsjedništvo razriješilo i na njegovo mjesto imenovalo, na prijedlog Razreda, akad. D. Rukavinu. Ujedno je predloženo da se akad. D. Rukavina izabere za člana Izvršnog odbora IAMP-a.

Od općih pitanja od interesa za Akademiju Razred je predložio da se podrži *Izjava o biosigurnosti* (*Biosecurity Statement*) koju je Hrvatskoj akademiji dostavio Izvršni komitet Interacademy Panela (IAP). Dokument je sastavila skupina stručnjaka akademija Čilea, Kine, Kube, Italije, Nizozemske, Nigerije, Velike Britanije i SAD-a, a kako je Hrvatska akademija članica IAP-a, zamoljena je da podrži navedeni dokument.

Razred je redovito vodio brigu i o svojim bolesnim članovima koje je razredni tajnik akad. Z. Kusić posjetio ili bio s njima u telefonskom kontaktu.

Od ove godine velik broj članova Razreda nazočan je i na web stranicama Interneta.

Nakladnička djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na razrednim sjednicama:

1. sjednica 19. siječnja

Za Rad, medicinske znanosti: *Z.Duraković*, Da li se radna sposobnost smanjuje s povisivanjem kronološke dobi?.

Za Rasprave i građa za povijest znanosti, svezak posvećen Mirku D. Grmeku: *S. Krašić*, Ljekarna Dominikanskog samostana u Dubrovniku od XVII. do XIX. stoljeća.

3. sjednica 23. ožujka

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Znanstveni pristup dijagnostici i terapiji glavobolja*, održanog u Preporodnoj dvorani 19. ožujka 2004., 12 rukopisa, urednica članica suradnica V. Demarin.

5. sjednica 18. svibnja

Skupina autora, Zbornik radova XV. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke*, održanog u Akademijinoj palači 29. rujna 2005., 17 rukopisa, urednici akad. I. Prpić i prof. dr. J. Unušić.

6. sjednica 21. lipnja

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, održanog u Varaždinu 20. i 21. listopada 2005.: *D. Kiš-Novak*, Povezanost koja nestaje – međimurski konj; *M. Koračević* i *M. Ernoić*, Rekreacijsko i terapijsko jahanje kao dopuna ponudi zdravstvenog turizma u Varaždinskim toplicama.

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prevencija ateroskleroze – utjecaj prehrane*, održanog u Akademijinoj palači 10. travnja 2003.: 8 rukopisa, urednik član suradnik Ž. Reiner.

Za Zbornik radova znanstvenog skupa *Prevencija ateroskleroze – arterijska hipertenzija kao čimbenik rizika*, održanog u Akademijinoj palači 7. travnja 2004.: 8 rukopisa, urednik član suradnik Ž. Reiner.

10. sjednica 14. prosinca

Za Zbornik radova međunarodnog simpozija *725 godina franjevaca u Virovitici*, Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Osijek: *S. Fatović-Ferenčić*, Franjevačka ljekarna u Virovitici.

Objavljeno

Zbornik radova XV. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke*, urednici akad. Ivan Prpić i prof. dr. Josip Unušić, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 218 str.

Zbornik radova znanstvenog skupa *Znanstveni pristup dijagnostici i terapiji glavobolja*, urednica Vida Demarin, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 160 str.

Sažeci simpozija *Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja*, održanog 10. studenoga u Akademijinoj palači u organizaciji Odbora za animalnu i komparativnu patologiju, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 13 str.

Program i sažeci simpozija *Otpad – ekološki i zdravstveni problemi*, održanog 24. studenoga u Akademijinoj palači u organizaciji Odbora za medicinu rada, športa i zdravstvenu ekologiju, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 22 str.

Predstavljanje knjige

29. studenoga u muzeju Mimara u Zagrebu predstavljena je knjiga Znanstveni pristup dijagnostici i terapiji glavobolja, urednica članica suradnica prof. dr. sc. Vida Demarin.

Znanstveni skupovi

Razred je tijekom godine održao više znanstvenih skupova u Akademijinoj palači, odnosno Preporodnoj dvorani Narodnog doma:

18. ožujka, III. znanstveni skup o bolestima mozga *Nova klasifikacija cerebrovaskularnih bolesti temeljena na znanstvenim postignućima*, voditeljica skupa V. Demarin. Skup je otvorio tajnik Razreda akad. Z. Kusić i održano je devet priopćenja.

5. travnja, u suradnji s Nacionalnom zakladom za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske i Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu simpozij *Doktorski studij iz područja biomedicine i zdravstva pred izazovima Bolonjskih procesa*. Teme simpozija: Postojeći doktorski studiji, Hrvatska i međunarodna suradnja i Treći ciklus Bolonjskih procesa.

7. travnja, Odbor za aterosklerozu i Hrvatsko društvo za aterosklerozu održali su znanstveni sastanak *Prevencija ateroskleroze – metabolički sindrom kao čimbenik rizika*, predsjednik Organizacijskog odbora Ž. Reiner. Skup je otvorio tajnik Razreda akad. Z. Kusić i održano je šest priopćenja.

29. rujna, Odbor za tumore, XV. znanstveni sastanak *Bolesti dojke*, na teme: Nuklearna medicina i rak dojke, Obiteljski i hereditarni rak dojke, Aktualna tema, Onkološki forum i Lokalna proširenost raka dojke. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je akad. I. Prpić. Skup je otvorio tajnik Razreda akad. Z. Kusić, a održano je 18 priopćenja.

29. rujna – 2. listopada, Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju bio je suorganizator *Godišnjeg sastanka hrvatskih imunologa s međunarodnim udjelom*, u Božavi na Dugom otoku (D. Dekaris).

11. listopada, u suradnji s Odsjekom za povijest medicine, Katedrom za ortopediju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Klinikom za ortopediju KBC Zagreb, Hrvatskim liječničkim zborom i Hrvatskim društvom za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, održan je simpozij *Božidar Špišić – zasade i razvoj ortopedije na našem području*. Predsjednica Organizacijskog odbora bila je S. Fatović-Ferenčić, skup je u ime Razreda pozdravio akad. D. Dekaris, a održano je 20 priopćenja. Od članova Razreda priopćenja su održali akad. M. Pećina i član suradnik T. Dürrigl.

10. studenoga, Odbor za animalnu i komparativnu patologiju, simpozij *Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja*. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je član suradnik J. Madić, a pozdravnu riječ održao je akad. Z. Kusić. Održano je 10 priopćenja, a među predavačima bilo je znanstvenika iz Padove (Italija), Ljubljane (Slovenija) i Newmarketa (Ujedinjeno Kraljevstvo).

24. studenoga, Odbor za medicinu rada, športa i zdravstvenu ekologiju u suradnji s Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, simpozij *Otpad – ekološki i zdravstveni problemi*. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je akad. M. Šarić, a pozdravnu riječ održao je akad. Z. Kusić. Održano je 11 priopćenja.

Komemorativni sastanci

10. ožujka Razred je održao komemorativni sastanak u spomen na svog preminulog redovitog člana akademika Nenada Grčevića. Komemorativni sastanak

otvorio je tajnik Razreda akad. Zvonko Kusić. O životu i radu preminulog člana govorili su akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić i prof. dr. Ante Zimolo.

26. travnja Razred je održao komemorativni sastanak u spomen na svog preminulog redovitog člana akademika Mladena Seksa. Komemorativni sastanak otvorio je tajnik Razreda akad. Zvonko Kusić. O životu i radu preminulog člana govorili su akad. Zvonko Kusić i doc. dr. sc. Milan Vrkljan.

Pokroviteljstva

Razred je tijekom godine bio pokrovitelj sljedećih skupova:

2. veljače, Zavod za fiziologiju i radiobiologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu organizirao je simpozij *Fiziologija osnova medicinske znanosti i medicinskog obrazovanja u Zagrebu na Veterinarskom fakultetu.* Predstavnici Razreda u Programskom odboru bili su akademici Z. Kusić i D. Rukavina.

21.-24. rujna, Hrvatsko društvo za aterosklerozu organiziralo je *Peti hrvatski kongres o aterosklerozi s međunarodnim sudjelovanjem* u Zadru. Predsjednik Kongresa bio je član suradnik Ž. Reiner, a u ime Razreda sudionike Kongresa je pozdravio akad. Z. Kusić.

RAZREDNI ODBORI

ODBOR ZA ALERGOLOGIJU, KLINIČKU IMUNOLOGIJU I BIOLOŠKE PREPARATE

Članovi Odbora (N. Čikeš, F. Čulo, predsjednik D. Dekaris, A. Gagro, D. Ikić, S. Jonjić, A. Markotić, S. Rabatić, D. Rukavina, M. Šarić) nastavili su istraživanje imunoloških bolesti i imunomodulacije; utjecaja stresa i posttraumatskog stresnog poremećaja na imunoreaktivnost, kao i povezanosti živčanog, endokrinog i imunološkog sustava u čovjeka (D. Dekaris, A.Gagro, A. Markotić, S. Rabatić); imunologije reprodukcije, transplantacijske imunologije, imunoloških mehanizama u kontroli rasta, imunoreakcija u dermatologiji (D. Rukavina); alergologije i autoimunosnih bolesti (N. Čikeš, A. Gagro, A. Markotić, S. Rabatić, D. Rukavina); imunologije zaraznih bolesti, posebno hantavirusa (A. Markotić, A. Gagro, S. Rabatić, D. Dekaris); laboratorijske dijagnostike zaraznih bolesti, emergentnih i remergentnih zaraznih bolesti (A. Markotić); imunocitokina, medijatora upale, akutne hepatotoksičnosti, reumatoidnog artritisa (F. Čulo); imunologije i patogeneze virusnih infekcija (S. Jonjić); adjuvantne terapije interferonom (D. Ikić); neuroloških oštećenja u sklopu sustavnih bolesti vezivnog tkiva (N. Čikeš); karcinogenih učinaka azbesta i epidemiološka istraživanja (M. Šarić).

Odbor je zajedno s Hrvatskim imunološkim društvom organizirao *Annual Meeting of the Croatian Immunological Society*, održan u Božavi (Dugi otok), od 29. rujna do 2. listopada 2005. U pet sekcija održano je 31 predavanje i prikazano je 19 postera. Uvodna, polusatna predavanja održali su Peter Ghazal (Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo), William J. Britt (Birmingham, SAD), Pero Lučin (Rijeka), Stefan H. E. Kaufmann (Berlin, Njemačka), Martin Stacey (Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo) i Nazzareno Dimasi (Genova, Italija). Uz program objavljeni su sažeci predavanja i postera.

Članovi Odbora organizirali su i ove znanstvene skupove: D. Rukavina je sudjelovao u organizaciji sastanaka predstavnika europskih zemalja sudionika *Sixth Framework Programme of the European Community for Research (The control of embryo implatation: studies of gene expression, protein profiles and functions at the utero embryonic interface for diagnostic and therapeutic prospects)*, Pariz,

13.-15. siječnja; Rim, 17.-20. ožujka; Berlin, 14.-17. listopada; Barcelona, 1.-4. prosinca 2005. Organizirao je i *The First EMBIC Summer School: Embryo implatation: from basics to clinics*, Malinska, 4.-10.lipnja 2005. Kao predsjednik počeo je s organizacijom svjetskog kongresa *10th International Congress of Reproductive Immunology*, koji će se održati u Opatiji 10.-14. lipnja 2007. M. Šarić je organizirao simpozij *Otpad: ekološki i zdravstveni problemi*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 24. studenoga 2005. N. Čikeš je organizirala 7. *kongres Hrvatskog reumatološkog društva*, Rovinj, listopad 2005.

F. Čuli je dodijeljeno priznanje za razvitak Sveučilišta u Mostaru, a A. Markotić Team Award, American Society of Microbiology. D. Rukavina je primio povelju American Society for Reproductory Immunology za doprinos razvoju istraživačkog područja reprodukcijske imunologije u Providence, SAD, a S. Jonjiću dodijeljena je povelja Medicinskog fakulteta u Rijeci.

S područja djelovanja članovi Odbora su sa 36 radova sudjelovali na domaćim i sa 29 radova na inozemnim znanstvenim skupovima. Objavili su devet znanstvenih radova u našim i 25 radova u inozemnim časopisima ili knjigama. Članovi Odbora sudjeluju u nastavi na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Osijeku i Mostaru te na Prirodoslovno-matematičkom i Prehrambeno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu. D. Rukavina je rektor Sveučilišta u Rijeci, a N. Čikeš je dekanica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

ODBOR ZA ANIMALNU I KOMPARATIVNU PATOLOGIJU

Odbor je organizirao 10. studenoga 2005. simpozij *Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja*, koji je održan u Akademijinoj palači. Svim sudionicima skupa uručena je prije početka predavanja knjižica sažetaka.

Ukupno je održano deset predavanja koje su pripremili: Ilaria Capua (Italija); Darja Barlič-Maganja, U. Krapež i Olga Zorman Rojs (Slovenija); G. Cattoli (Italija); J. Račnik, U. Krapež, T. Trilar, Alenka Dovč, Darja Barlič-Maganja i Olga Zorman Rojs (Slovenija); V. Savić i Mirta Balenović (Hrvatska); Ira Gjenero-Margan, B. Aleraj, B. Kaić, Ž. Baklaić, M. Ljubičić, B. Kolarić i V. Draženović (Hrvatska); Katarina Prosenc i Maja Sočan (Slovenija); V. Draženović (Hrvatska); Janet M. Daly, J. R. Newton, K. C. Smith i Jenny A. Mumford (Ujedinjeno Kraljevstvo); J. Madić, Janet M. Daly, Nevenka Rudan, Lj. Barbić, Snježana Kovač, V. Savić i S. Cvetnić (Hrvatska).

Predavanja održana na Simpoziju objavit će se kao zasebno izdanje.

Članovi Odbora nastavljaju završne radove na projektu *Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja*.

ODBOR ZA ATEROSKLEROZU

Zajedno s Hrvatskim društvom za aterosklerozu 7. travnja 2005. uspješno je organiziran simpozij *Prevencija ateroskleroze – metabolički sindrom kao čimbenik rizika* u Akademijinoj palači, kojem je prisustvovalo šezdesetak sudionika.

Pripremljena je publikacija – knjižica u kojoj su iznesena *in extenso* predavanja s tog skupa čije se tiskanje upravo završava.

Uspješno je nastavljena suradnja s Odjelom za prevenciju kroničnih bolesti Svjetske zdravstvene organizacije.

Nastavljena je suradnja s "Lipid-Liga" i "Stiftung zur Prävention der Arteriosklerose" iz Njemačke.

ODBOR ZA BIOLOŠKE PREPARATE

Članovi Odbora nastavili su istraživanja na projektu *Adjuvantna terapija melanoma s PEG intronom*, a nastavljena su i istraživanja na projektu *Ustanovljenje mikrometastaza melanoma u cirkulaciji.*

ODBOR ZA BIOMEDICINSKU ETIKU

Članovi Odbora za biomedicinsku etiku aktivno su pratili inovacije u području biomedicinske etike relevantne za njihovo uže područje znanstvenog i stručnog rada.

ODBOR ZA KARDIOVASKULARNE BOLESTI

Članovi odbora sudjelovali su na mnogobrojnim znanstvenim sastancima u Europi i SAD-u: na kongresu American College of Cardiology (ožujak 2005.), Europskom kardiološkom kongresu (kolovoz 2005.) i na nizu simpozija iz raznih područja kardiologije.

Članovi Odbora organizatori su i autori niza radova na kongresu Alpe-Adria Cardiology (travanj 2005.) te na 2nd International Symposium Advanced Topics in Cardiology (listopad 2005.).

ODBOR ZA MEDICINSKU LEKSIKOGRAFIJU

Tijekom godine svi članovi Odbora radili su na konačnoj reviziji teksta Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja unoseći neke nužne dopune zbog novih znanstvenih postignuća, kako bi kompletni materijal predali za tisak.

Članovi Odbora V. Dugački, Nada Čikeš i T. Dürrigl sudjelovali su u pripremi, te predavanjima, na simpoziju *Božidar Špišić – zasade i razvoj ortopedije na našem području*, koji je održan 11. listopada u velikoj dvorani Akademijine palače s cjelodnevnim programom u nazočnosti stotinjak sudionika. Organizator simpozija bio je Odsjek za povijest medicinskih znanosti Akademijinog Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. Članovi Odbora održali su sljedeća predavanja:

V. Dugački, Proces institucionalizacije medicine u Hrvatskoj do Prvog svjetskog rata;

T. Dürrigl, Osobnost i značenje Božidara Špišića;

Nada Čikeš, Božidar Špišić kao dekan Medicinskog fakulteta.

ODBOR ZA MEDICINU RADA, ŠPORTA I ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU

Prema planu rada za ovu godinu, održan je 24. studenog simpozij *Otpad – ekološki i zdravstveni problemi.* Priopćenja prikazana na simpoziju (ukupno 12) bit će pripremljena za tisak te nakon uobičajene recenzije objavljena u Arhivu za higijenu rada i toksikologiju (sv. 57, 2006.).

Članovi Odbora bili su i u ovogodišnjem razdoblju uključeni u rad na većem broju znanstvenih zadataka (projekata) usmjerenih ocjeni izloženosti i rizicima u uvjetima rada i onečišćenja u okolišu te zdravstvenim rizicima u okviru pojedinih športskih aktivnosti.

Nastavljen je rad na kvantitativnoj ocjeni zdravstvenih rizika od izloženosti aerogenim vlakanima (F. Valić).

Istraživana je raspodjela triazinskih i postojanih organoklorovih mikropolutanata u okolišu te sorpcijsko ponašanje triazinskih spojeva u anorganskim i organskim sastojcima tla/sedimenta (V. Drevenkar).

Nastavljena su istraživanja raspodjele i razine organoklorovih pesticida i polikloriranih bifenila u uzorcima humanog mlijeka, seruma, vegetacije i riba u nas te analiza pojedinih kongenera polikloriranih bifenila u humanim uzorcima i uzorcima iz okoliša (B. Krauthacker).

Procjenjivana je uspješnost mobilizacije žive iz organizma eksperimentalnih životinja kelirajućim spojevima, genotoksičnost živina klorida te razdioba mangana u organima tijekom perinatalne izloženosti. Praćeni su maseni udjeli teških metala u organima običnog jelena s područja Baranje (M. Blanuša).

Obavljena su radioekološka istraživanja; razmatrano je prirodno pročišćavanje onečišćenja Jadranskog mora (Z. Franić).

Istraživan je farmakološki učinak komposta gljiva te etanola u izoliranoj traheji (glatki mišići) zamoraca (E. Žuškin).

Nastavljeno je istraživanje o izloženosti prašinskim grinjama u općem i radnom okolišu te rizicima od razvoja alergije (S. Milković-Kraus).

Obavljena su epidemiološka istraživanja o mogućoj ulozi Simian virusa (SV40) u etiologiji mezotelioma poplućnice (M. Šarić).

U kontekstu proučavanja štetnih učinaka azbesta u nas razmatrani su propisi o zabrani uporabe azbesta (V. Dečković-Vukres).

Radilo se na eksperimentalnom istraživanju o mogućnosti genske terapije hondralnih i osteohondralnih defekata koljena. Istraživana je primjena magnetske rezonancije (MRI) u dijagnostici i praćenju liječenja sindroma prenaprezanja sustava za kretanje uključujući i kompresivne sindrome perifernih živaca (M. Pećina).

Istraživan je odnos tjelesnog vježbanja prema iznenadnoj smrti u djece te u osoba tzv. starije dobi. Istraživan je odnos tjelovježbe prema akutnim infekcijama gornjih dišnih putova i njihovim komplikacijama (Z. Duraković).

Članovi Odbora objavili su 15 radova u inozemnim i 14 radova u domaćim znanstvenim časopisima i zbornicima.

Sudjelovali su na 13 domaćih i šest inozemnih skupova s ukupno 26 priopćenja.

Pojedini članovi Odbora (V. Drevenkar, B. Krauthacker, M. Blanuša, F. Valić, E. Žuškin, M. Pećina, Z. Duraković) sudjelovali su kao predavači i nositelji pojedinih kolegija u poslijediplomskoj nastavi na Sveučilištu u Zagrebu i Osijeku.

R. Pleština, M. Šarić i Z. Franić obavljali su funkcije u uredništvu časopisa Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, M. Pećina urednik je informativnog časopisa (Med. fak.) u Zagrebu. F. Valić, S. Milković-Kraus i V. Dečković-Vukres članovi su uredničkih odbora/vijeća u tri znanstvena časopisa.

ODBOR ZA ONKOGENE I FAKTORE RASTA

Odbor je aktivno sudjelovao u realizaciji projekata financiranih od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa: *Određivanje globalnog genskog profila tumora metodom DNA-čipova* (voditelj Šime Spaventi), kolaborativnog projekta *Molekularna onkologija* (voditelj Krešimir Pavelić) i tehnologijskog projekta *Centar za integrativnu genomiku, molekularnu dijagnostiku, staničnu i gensku terapiju*, Program JEZGRA. U okviru tog potonjeg ove je godine osim transkriptomske jedinice otvorena i jedinica za proteomiku pri Centru za funkcionalnu (integrativnu) genomiku Zavoda za molekularnu medicinu Instituta "Ruđer Bošković".

Odbor je također sudjelovao u pripremama za *FEBS Special Meeting on Cellular Signaling – Dubrovnik*, koji će se održati od 26. svibnja do 1. lipnja 2006., kao i *4th International Conference on Mechanisms of Action of Nutraceuticals (ICMAN 4)* koja će se održati u Izraelu 2006.

Odbor započinje i aktivnosti oko novog petogodišnjeg programa *Molekularna onkologija* koji će se prijaviti za financiranje Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

ODBOR ZA PARODONTNE BOLESTI

Članovi Odbora pripremali su u suradnji sa Stomatološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu organizaciju simpozija *Dostignuća stomatologije u nas*.

ODBOR ZA TUMORE

Odbor je organizirao XV. znanstveni sastanak *Bolesti dojke*, 29. rujna 2005. u Akademijinoj palači. Objavljen je i Zbornik radova s toga sastanka (urednici: I. Prpić i J. Unušić).

Član Odbora Joško Unušić nastavio je istraživanja na projektu *Gensko istraživanje raka dojke*.

Članovi Odbora objavili su radove: M. Sirotković-Skerlev, Š. Križanac, S. Kapitanović, K. Husnjak, J. Unušić i K. Pavelić, Expression of c-myc, erbB-2, p53 and nm 23-H1 Gene Product in Benign and Malignant Breast Lesions: Coexpression and Correlation with Clinic Pathologic Parameters, Experimental and Molecular Pathology, 79, 2005., 42-50; Ž. Jelinčić, J. Jakić-Razumović, I. Petrović, A. M. Čavčić, J. Unušić i R. Trotić, Primary Malignant Melanoma of the Stomach, Tumori, 91, 2005., 201-203.

Djelatnost članova Razreda

S l a v k o C v e t n i ć objavio je: SARS – vjerojatno još jedna virusna zoonoza?, Vet. stanica, 36, Zagreb, 2005., 23-26; Svećenici i časne sestre rođeni u župi Staro Čiče – Vukovina, u knjizi: Župa pohoda Blažene Djevice Marije Vukovina. Povijest, baština i pastoralni rad. Priredile i uredile: Ljubica Pernar-Robić, Sanja Cvetnić. 1. izd., Vukovina, Župa pohoda Blažene Djevice Marije, Vukovina, 2005., 199-207.

Istražuje epizootiologiju i imunoprofilaksu nekih animalnih virusnih infekcija. Nastavlja završene uredničke poslove na projektu *Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja*.

I v o Č i k e š objavio je knjige: I. Klapan i I. Čikeš, Telemedicine, Telemedicine Association, Zagreb, 2005.; S. Težak, D. Ivančević, D. Dodig i I. Čikeš, Nuklearna kardiologija i pulmologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2005.; radove: J. Šeparović-Hanževački, M. Čikeš, M. Lovrić-Benčić, Z. Sonicki, S. Ceković, A. Ernst, N. Drinković i I. Čikeš, Early detection of left ventricular diastolic dysfunction in hypertensive heart disease by color Doppler myocardial imaging, Croatian Medical Journal, 46 (6), 2005., 913-921; B. Ferek-Petrić i I. Čikeš, Telemedicine in Pacing, u knjizi: I. Klapan i I. Čikeš, Telemedicine, Telemedicine Association, Zagreb, 2005., 271-281.

Održana pozvana predavanja: Constrictive Pericardial Disease, European Society of Cardiology Congress, Stockholm, 2005.; Constrictive Pericarditis, an

Everlasting Diagnostic Problem, 2nd International Symposium Advanced Topics in Cardiology, Dubrovnik, 2005.

Radi i na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa *Tkivni Doppler u procjeni regionalne i globalne dijastoličke funkcije* (voditelj J. Šeparović-Hanževački).

Prijava patenta Ultrasonically marked system for therapy delivery (PCT Državni zavod za intelektualno vlasništvo, 24. XI. 2004.).

Dragan Dekaris objavio je: A. Sabioncello, K. Gotovac, A. Vidović, A. Gagro, A. Markotić, S. Rabatić i D. Dekaris, The immune system under stress, Per. Biol., 106, 2004., 317-323; Referalni centri u Hrvatskoj i svijetu, Acta Med. Croatica, 59, 2005., 83-90; Ž. Babić, I. Svoboda-Beusan, N. Kučišec-Tepeš, D. Dekaris i R. Troskot, Increased activity of Pgp multidrug transporter in patients with Helicobacter pylori infection, World J. Gastroenterol., 11, 2005., 2720-2725. U okviru suradnje sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti, zajedno s A. Markotić, objavljen je rad: L. Cvetko, A. Markotić, A. Plyusnina, J. Margaletic, M. Miletic-Medved, N. Turk, Z. Milas, T. Avsic-Zupanc i A. Plyusnin, Puumala virus in Croatia in the 2002 HFRS outbreak, J. Med. Virol., 77, 2005., 290-294.

U svojstvu voditelja radio je u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku (vidi izvješće o radu tog Zavoda). Član je Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i Akademijinog Odbora za međunarodnu suradnju te voditelj Odbora za alergologiju, kliničku imunologiju i biološke preparate u Razredu za medicinske znanosti. Predsjednik je Nacionalnog zdravstvenog vijeća pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, član je Upravnog vijeća Instituta "Ruđer Bošković" te predsjednik Vijeća Sveučilišta u Rijeci i predsjednik Vijeća časopisa Liječnički vjesnik.

Nastavlja istraživanje imunoloških bolesti, utjecaja stresa i posttraumatskog stresnog poremećaja na imunoreaktivnost, kao i povezanosti živčanog, endokrinog i imunološkog sustava u čovjeka te imunoreakcija pri infekcijama hantavirusima. U okviru suradnje sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti, zajedno s A. Markotić, radi na istraživanju endemskih zoonoza na području Hrvatske i Slovenije s posebnim osvrtom na hemoragijsku vrućicu s bubrežnim sindromom.

Sergej Forenbacher nastavlja rad na projektu *Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja* kao urednik za veterinarsku medicinu i predao u tisak knjigu Veterinarska gastroenterologija.

Vladimir Goldner objavio je: Zgodovinski razvoj elektrostimulacije srca, Zdrav. vestnik, 74, 2005., 9-11; Aritmije u akutnom koronarnom sindromu, u knjizi: D. Mirić, L. Giunio, I. Vuković i sur., Koronarna bolest, Hrvatsko kardiološko društvo, Split, 2005., 186-193.

Održao je predavanja na nekoliko znanstvenih skupova. Nastavlja rad i započeo evaluaciju na projektu *Neinvazivno određivanje minutnog volumena srca* te započeo preliminarno istraživanje novog tipa elektrostimulatora srca kod određenog srčanog zatajenja.

Drago Ikić. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Kabineta za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija.

Jelena Krmpotić-Nemanić objavila je: J. Krmpotić-Nemanić, I. Vinter, Z. Kelović i A. Marušić, Postnatal Changes of the Clivus, Annals of Anatomy, 187, 2005., 277-280.

Sudjeluje u znanstvenom projektu *Anatomskoantropološke izmjere lubanje u tijeku rasta*, voditelj: prof. dr. sc. Ivan Vinter, Zavod za anatomiju "Drago Perović" Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U okviru projekta i nadalje nastavlja istraživanja kako razvoja neuro i viscerokranija, tako i istraživanja varijacije te njihov utjecaj na poremećaje zdravlja, kako i važnost pri operativnim pristupima.

Z v o n k o K u s i ć objavio je: Lj. Lukinac, D. Krilić, D. Nöthig-Hus i Z. Kusić, The Problem of Thyroid Antibodies Testing, Acta Clinica Croatica, 43, 2004., 355-359; M. Tarle, I. Kraljić, B. Spajić i Z. Kusić, Prostate Cancer Progression and CgA Elevation in Patients With Gleason Scores 3+4, and 3+3, Vail Cascade Resort & Spa Vail, Colorado, 9.-13. veljače 2005.; K. Kovačić, M. Misjak, V. Petric, S. A. Novosel i Z. Kusić, Minimalno invazivna paratireoidektomija vođena sondom, Liječnički vjesnik, 126, 2004., 250-253; M. Budanec, T. Bokulić, I. Mrčela i Z. Kusić, Radiation Treatment Planning System Verification, Zbornik radova 6. simpozija Hrvatskog društva za zaštitu od zračenja, Stubičke Toplice, 2005., 300-305; N. Mateša, I. Tabain i Z. Kusić, The risk of Thyroid Malignancy in Patients with Solitary Thyroid Nodule Versus Patients with Multinodular Goiter, Acta Clinica Croatica, 44, 2005., 7-10; V. Demarin, A. Lovrenčić-Huzjan, V. Vargej-Solter, V. Vuković, S. Miškov, I. Mikula, M. Perić, A. Gopčević, Z. Kusić, A. Balenović, Z. Klanfar i M. Bušić, Consensus Opinion on Diagnosing Brain Death-Guidelines for Use of Confirmatory Tests, *ibid.*, 65-79; V. Bačić-Vrca, F. Škreb, I. Cepelak, Lj. Mayer, Z. Kusić i B. Petreš, The effect of antioxidant supplementation on superoxide dismutaze activity, Cu and Zn levels, and total antioxidant status in erytrocytes of patient with Graves' disease, Clin. Chem. Lab. Med., 43(4), 2005., 383-388; A. Balenović, M. Punda, D. Bodor, Z. Sonicki, Z. Jurčić i Z. Kusić, Utjecaj ishrane na gustoću kosti u adolescentnih bolesnika, Knjiga sažetaka 3. hrvatskog kongresa o osteoporozi, Šibenik, 21.-24. travnja 2005., 22; S. Grazio, A. Balenović, Z. Jajić, T. Nemčić, F. Grubišić i M. Paar-Puhovski, Utjecaj medicinske gimnastike na mineralnu gustoću kosti u bolesnika s ankilozantnim spondilitisom, *ibid.*, 65; N. Mateša, I. Šamija, I. Tabain i Z. Kusić, Cytomorphological changes and galectin –3 positivity by RT-PCR method in benign thyroid lesions, Knjiga sažetaka 3. hrvatskog kongresa patologije i sudske medicine, Opatija 8.-11. svibnja, 2005., 148; M. Žigman, Lj. Lukinac, A. Balenović, T. Žigman i Z. Kusić, ANP and BNP values comparated to the scintigraphic parameters as indicators of left and right ventricles failure, *ibid.*, P 86, 2; T. Bokulić, B. Vastenhouw, F. J. Beekman, H. W. A. M. De Joung i Z. Kusić, Monte Carlo Based Down-Scatter Correction of Spect Attenuation Maps, *ibid.*, O-16, 46; M. Vrkljan, N. Dabelić, A. Balenović i Z. Kusić, Prognostic Factors in Patients with Thyroid Cancer, *ibid.*, O-27, 59; Ž. Labar, M. Vlašić, M. Punda, A. Balenović i Z. Kusić, Results of 131-I Therapy of Graves Hyperthyroidism, *ibid.*, P-13, 60; Lj. Lukinac, M. Vlašić, D. Nöthig-Hus, Ž. Labar i Z. Kusić, Characteristics of the Third Generation TSH Immunoassay, *ibid.*, P-20, 75; K. Kovačić, Is Still Place for Gallium Scintigraphy in Fou?, *ibid.*, O-35, 79; M. Franceschi, S. Rončević, N. Mateša, Lj. Lukinac, Ž. Labar i Z. Kusić, Follow-up of Patients with Benign Nodular Thyroid Disease, *ibid.*, O-38, 84; A. Balenović, Z. Sonicki, K. Kovačić i Z. Kusić, Salivary Gland Scitigraphy in Xerostomia Patients with Sublingual Gland Visualisation, *ibid.*, O-40, 91; M. Punda, A. Balenović, D. Bodor, Z. Jurčić i Z. Kusić, Possible Diagnostic Mistake due to Misinterpretation of DXA in Pediatric Patients, *ibid.*, O-41, 92; M. Pavlović, V. Pažur, H. Golem, Lj. Lukinac i Z. Kusić, Serum Bone Markers and Bone Mineral Density in Postmenopausal Women, *ibid.*, P-28, 93; A. Balenović, M. Punda, D. Bodor, Z. Sonicki, Z. Jurčić i Z. Kusić, Bone mineral Density in Lumbar and femoral Regions-Normative Data problem in Adolescent Patients, *ibid.*, O-42, 94; Z. Kusić i T. Jukić, The History of Endemic Goiter in Croatia: From Severe Iodine Deficiency to Iodine Sufficiency, Coll. Antropol., 29, 2005., 9-16; N. Mateša, I. Šamija, I. Tabain, R. Hrašćan i Z. Kusić, Cytomorphological changes and Galectin-3 and CD44v6 positivity by RT-PCR method

in benign thyroid lesions, J. Cytopathol., 16 (Suppl. 2), 2005., 3; M. Žigman, S. A. Rogan, B. Car, T. Žigman i Z. Kusić, Scintigrafski znaci periferne angiopatije u bolesnika sa dijabetesom, Liječnički vjesnik, Sažeci Petog hrvatskog kongresa o aterosklerozi s međunarodnim sudjelovanjem, Zadar, 21.-24. rujna 2005., A-55, 71; A. Balenović, Z. Kusić i K. Kovačić, Uloga pozitronske emisijske tomografije (PET) kod raka dojke, Zbornik radova XV. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke*, 29. rujna 2005., Zagreb, 9-17; I. Šamija, J. Lukač, J. Marić-Brozić, M. Šitum, M. Končar-Mubrin i Z. Kusić, Microphtalmia - associated Transcription Factors and Thyrosinase as Markers of Melanoma Cells in Blood of Patients with Melanoma, Croatian Immunological Annual meeting, 29. rujna – 2. listopada 2005., Božava, P-3; M. Žigman, A. Balenović, T. Žigman, B. Car i Z. Kusić, Angioscintigraphic Characteristics of Microcirculation Disturbances in Diabetic Leg Ischemia, European Journal of Nuclear Medicine and Molecular Imaging, 32 (Suppl. 1), 2005., P 222, 20; R. Gjergja, M. Žigman, L. Cvitanović-Šojat, A. Balenović, T. Jukić i Z. Kusić, Evaluation of Regional Cortical Barin Perfusion with Tc 99m HMPAO SPECT in Children with Epilepsy and Headache, *ibid.*, P 296, 28; A. Balenović, M. Punda, D. Bodor, Z. Sonicki i Z. Kusić, Bone Mineral Density in Lumbar and Femoral Regions of Adolescent Patients with Eating Disorders, *ibid.*, P 536, 45; Z. Kusić, T. Jukić i N. Dabelić, Evaluacija čvora u štitnjači i problem karcinoma, Zbornik sažetaka III. simpozija o bolestima štitne žlijezde – tumori štitne žlijezde, Banja Luka, 6.- 8. listopada 2005., 5; A. Fröbe, B. Jakšić, T. Bokulić, A. Bolanča, M. Budanec i Z. Kusić, Brachytherapy in the Treatment of prostate Cancer, Acta Clinica Croatica, 43 (Suppl. 1), 2004., 53-59; Z. Kusić, T. Jukić, N. Dabelić, S. A. Rogan, S. Rončević, Lj. Lukinac, D. Nöthig-Hus, I. Karner, A. Staničić, M. Punda i M. Smoje, Fifty Years of Struggle Against Iodine Deficiency in Croatia: the Battle is Won, Thyroid, 15 (Suppl. 1), 2005., P 364, 174; N. Mateša, I. Šamija, I. Tabain, R. Hrašćan i Z. Kusić, Cytomorphological changes and galectin-3 and CD44v6 positivity by RT-PCR method in benign thyroid lesions, J. Cytopathol., 16 (Suppl. 2), 2005., 3; M. Žigman, S. A. Rogan, I. Martinčić Popović, T. Žigman, T. Jukić i Z. Kusić, 99mTc-HAMPAO Scintigraphic Parameters-Quantitative Assesment of Regional Cerebral Perfusion, Book of Abstracts of the 4th Congress of the Croatian Neurosurgical Society, 9.-12. studenoga 2005., Zagreb, O 53, 74.

Glavni je istraživač znanstvenoistraživačkog projekta *Karcinogeneza u štitnjači i gušavost u Hrvatskoj*, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Rezultati rada na projektu referirani su na 13. svjetskom tireološkom kongresu, 30. listopada – 4. studenoga 2005. u Buenos Airesu, Argentina. Naslov predstavljenoga rada je Fifty years of struggle against iodine deficiency in Croatia: the battle is won.

Na 3rd International course *Multidisciplinary Approach on Thyroid Gland and Oral Cavity Carcinoma*, Zagreb, 1.-3. rujna 2005. bio je član znanstvenog odbora i održao pozivno predavanje s temom Iodine deficiency and thyroid cancer.

Dana 30. studenoga 2005. na Osnivačkoj skupštini izabran je za predsjednika Hrvatskog društva za štitnjaču Hrvatskog liječničkog zbora.

Glavni je istraživač nacionalnog projekta *Strengthening of application of radiation in medicine* u okviru IAEA, nacionalnog projekta *Radiotherapy in Oncology and Upgrading of Radiotherapy Facilities*, te projekta *Feasibility Study on Extending Use of Positron Emission Tomography in Croatia* u suradnji s International Atomic Energy Agency (IAEA) iz Beča, kao i projekta *Melanoma Cooperative Group Trial 18991 - Adjuvant PEG-INTRON treatment in stage III Melanoma* u sklopu European Organization for Research and Treatment of Cancer (EORTC).

Glavni je urednik časopisa Acta Clinica Croatica.

I v o P a d o v a n . U 2005. obavljao je redakcijske radove na velikom projektu *Enciklopedijski rječnik medicinskoga i veterinarskoga nazivlja*. Očekuje se skoro objavljivanje djela.

M a r k o P e ć i n a objavio je priloge u knjigama i zbornicima: A. Ivković, I. Bojanić i M. Pećina, Femoral Shaft Stress Fractures in Athletes, Book of Abstracts of 2nd International Symposium on Sports Injuries, Portorož, 2005., 39; V. Hohnjec, M. Gluhinić, D. Krpan i M. Pećina, Koštana mineralna gustoća kod muškaraca, Zbornik sažetaka 3. hrvatskog kongresa o osteoporozi, Šibenik, 2005., 54; R. Bilić, P. Šimić, R. Padovan-Štern, S. Vukičević i M. Pećina, Recombinant Bone Morphogenetic Protein 7 (Osteogenic Protein-1) accelerates healing of scaphoid non-union, Book of Abstracts of 7th EFORT Congress, Lisabon, 2005., 87; M. Hašpl, G. Bičanić, T. Smoljanović i M. Pećina, Outcome after unicompartmental knee arthroplasty Repicci model – mid-term results, *ibid.*, 112; H. I. Pećina, I. Borić, M. Pećina, T. Smoljanović i D. Duančić, Magnetic Resonance Imaging in Diagnosis of Piriformis Syndrome, Abstract Book of XXIII SICOT/SIROT Triennial World Congress, Istanbul, 2005., 235; I. Lucijanić, T. Cicvara i M. Pećina, A New Thridimensional Osteotomy of the Distal First Metatarsal Bone in the Treatment of Hallux Valgus, *ibid.*, 53; M. Pećina, I. Borić i I. H. Pećina, Nerve Entrapment Syndromes in Athletes, *ibid.*, 153; M. Pećina, M. Hašpl, M. Jelić, A. Ivković i D. Hudetz, Treatment of Articular Cartilage Defects – Clinical and Experimental Experiences, *ibid.*, 133; M. Hašpl, D. Orlić, N. Čičak, T. Smoljanović i M. Pećina, Artroplastika velikih zglobova nakon ratnih ozljeda, Zbornik sažetaka 2. hrvatskog kongresa vojne medicine, Zagreb, 2005., 38; Športska traumatologija u okviru športske medicine, Knjiga sažetaka 2. hrvatskog traumatološkog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem, Zagreb, 2005., 20; M. Pećina, I. Bojanić, A. Ivković i T. Smoljanović, Operacijsko liječenje prijeloma zamora 5. metatarzalne kosti – Jonesov prijelom, *ibid.*, 26; I. Šmigovec, T. Đapić i M. Pećina, Sindromi prenaprezanja u djece i adolescenata, *ibid.*, 27; T. Dušek i M. Pećina, Amenoreja kod sportašica – faktor rizika za pojavu stres fraktura, *ibid.*, 89; D. Hudetz, A. Ivković, M. Jelić i M. Pećina, Gene therapy in orthopaedics, Abstracts of 5th International Medical Summit, Zagreb, 2005., 22; M. Pećina, A. Ivković i I. Bojanić, Hip Joint Overuse Injuries, Encyclopedia of Biomaterials and Biomedical Engineering, DOI: 10.1081/E-EBBE-120041724, 2005.; I. Bojanić, A. Ivković i M. Pećina, Stress Fractures, *ibid.*, DOI: 10.1081/E-EBBE-120041726, 2005.; M. Pećina, I. Bojanić i A. Ivković, Knee Joint Overuse Injuries, *ibid.*, DOI: 10.1081/E-EBBE-120041725, 2005.; prilozi u časopisima: M. Hašpl, G. Bičanić, M. Jelić i M. Pećina, Artroplastika koljenskog zgloba monokondilarnom endoprotezom model "Repicci", Liječ. vjesn., 127, 2005., 172-176; T. Dušek, M. Pećina, M. Lončar-Dušek i I. Bojanić, Multiple stress fractures in female runner, Acta Chir. Orthop. Traumatol. Cech., 71, 2004., 308-310; I. Bojanić, A. Ivković, T. Smoljanović i M. Pećina, Prijelomi zamora u aktivnih sportaša i rekreativaca, Hrvat. športmed. vjesn., 20, 2005., 38-48; M. Pećina, A. Ivković, I. Bojanić i T. Smoljanović, Sindromi prenaprezanja u području zgloba kuka, *ibid.*, 83-91.

U tijeku su eksperimentalna istraživanja mogućnosti genske terapije hondralnih i osteohondralnih defekata koljena. Nastavak istraživanja mogućnosti primjene MRI u dijagnostici i praćenju liječenja sindroma prenaprezanja sustava za kretanje uključujući i kompresivne sindrome perifernih živaca.

Dobitnik je nagrade za znanstveni poster na XXIII SICOT/SIROT Triennial World Congress, Istanbul, 2.-9. rujna 2005.

Izabran je za ambasadora Desetljeća kostiju i zglobova Svjetske zdravstvene organizacije pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda.

Ivan Prpić objavio je knjigu: I. Prpić i sur., Kirurgija za medicinare, III. izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 680 str.; uredio je (zajedno s J. Unušićem) Zbornik radova XV. znanstvenog sastanka Bolesti dojke, HAZU, Zagreb, 2005., 217 str.

Sudjelovao je u radu Međunarodne konferencije o raku dojke, St. Gallen, 26.-29. siječnja 2005., Milanske konferencije o raku dojke, Milano, 15.-17. lipnja 2005., te Konferencije o raku dojke u mladih žena, London, 21.-22. studenoga 2005.

Član je radne skupine projekta *Tumorska banka DNA čovjeka*, a u tijeku je rad na istraživanju *Rak dojke – kliničko značenje limfnog čvora čuvara.*

Daniel Rukavina objavio je: G. Laškarin, K. Ćupurdija, V. Sotošek Todmadžić, D. Dorčić, J. Dupor, K. Juretić, N. Štrbo, T. Bogović Crnčić, F. Marchezi, P. Allavena, A. Mantovani, Lj. Randić i D. Rukavina, The presence of functional mannose receptor on macrophages at the maternal-fetal interface, Human Reproduction, 4, 2005., 1057-1066; T. Bogović Crnčić, G. Laškarin, K. Juretić, N. Štrbo, J. Dupor, S. Sršen, Lj. Randić, P. Le Bouteiller, J. Tabiasco i D. Rukavina, Perforin and Fas/FasL Cytolytic Pathways at the Maternal-Fetal Interface, American Journal of Reproductive Immunology, 54, 2005., 241-248; G. Laškarin, N. Štrbo, T. Bogović Crnčić, K. Juretić, N. Ledee Bataille, G. Chaouat i D. Rukavina, Physiological Role of IL-15 and IL-18 at the Maternal-Fetal Interface, Chemical Immunology and Allergy, 89, 2005., 10-25; D. Muhvić, V. Barac-Latas, D. Rukavina i B. Radošević-Stašić, Induction of Experimental Allergic Encephalomyelitis in a Low-Susceptible Albino Oxford Rat Strain by Somatostatin Analogue SMS 201-995, Neuroimmunomodulation, 12, 2005., 20-28; D. Massari, Z. Trobonjača, D. Rukavina i B. Radošević-Stašić, SMS 201-995 enhances the S-phase block induced by 5-fluorouracil in human colorectal cancer line, Anti-Cancer Drugs, 16 (9), 2005., 989-996; Y. Martinez de la Torre, M. Locati, C. Buracchi, J. Dupor, D. N. Cook, R. Bonecchi, M. Nebuloni, D. Rukavina, L. Vago, A. Vecchi, S. Lira i A. Mantovani, Increased inflammation in mice deficient for the chemokine decoy receptor D6, European Journal of Immunology, 35 (35), 2005., 1342-1346; M. Rabot, J. Tabiasko, B. Polgar, M. Aguerre-Girr, A. Berrebi, A. Bensussan, N. Štrbo, D. Rukavina i P. Le Bouteiller, HLA Class I/NK Cell Receptor Interaction in Early Human Decidua basalis: Possible Functional Consequences, Chemical Immunology and Allergy, 89, 2005., 72-83; objavio je petnaestak kongresnih priopćenja u CC časopisima ili drugim časopisima i knjigama sažetaka u Hrvatskoj, Grčkoj i Sjedinjenim Američkim Državama.

Nastavio je istraživanja u području temeljne i kliničke imunologije i alergologije, imunologije reprodukcije, autoimunosti, imunoloških mehanizama u kontroli rasta i imunoreakcije u dermatologiji. Istraživanje ekspresije citolitičkih molekula tijekom rane trudnoće prošireno je i na istraživanja uloge proteina toplinskog stresa hsp96 i dendritičkih stanica u regulaciji imunoloških reakcija na majčino-fetalnoj plohi.

Glavni istraživač je na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i glavni istraživač – voditelj središta izvrsnosti u okviru europske mreže izvrsnosti 6. okvirnog programa Europske unije (Network of Excellence of the 6th Framework Programme on Research, Technological Development and Demonstration) *The control of embryo implantation: studies of gene expression, protein profiles / functions at the utero embryonic level: cellular and molecular developmental events at the feto maternal interface*, skraćeno: *EMBIC* (*Embryo implantation control*). Istraživačka skupina akad. D. Rukavine sa Zavoda za fiziologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci dobila je 2004. projekt kao središte izvrsnosti na natječaj europskog Okvirnog programa 6 (Framework 6) i jedina je zemlja sudionik izvan Europske unije.

Organizator je ljetne škole *The First EMBIC Summer School: Embryo implantation: from basics to clinics*, koja se je održala od 4. do 10. lipnja 2005. u Malinskoj na Krku, a cilj je škole diseminacija rezultata u okviru europske mreže središta izvrsnosti na kojoj je sudjelovalo 75 mladih znanstvenika iz Europe koji rade na disertacijama.

Obnaša dužnost predsjednika Svjetskog društva za reprodukcijsku imunologiju (International Society for Reproductive Immunology, ISIR) tijekom razdoblja 2004.-2007. Predsjednik je Znanstvenog i Organizacijskog odbora za organizaciju 10. svjetskog kongresa imunologije reprodukcije (X International Congress of Reproductive Immunology) koji će se održati u Opatiji godine 2007.; bio je član Organizacijskog odbora za organizaciju 25th Anniversary meeting of American Society for Reproductive Immunology (16.-18. lipnja 2005., Rhode Island, Providence, SAD).

Za organizaciju skupova u idućem razdoblju akad. D. Rukavina je ove godine izabran za suorganizatora ljetne škole The Second EMBIC Summer School koja će se održati u Pečuhu od 30. lipnja do 4. srpnja 2006.; član je Znanstvenog odbora za organizaciju europskog kongresa 4th European Congress of Reproductive Immunology (ECRI) koji će se održati u Grazu od 5. do 10. srpnja 2006.

Tijekom godine D. Rukavina je obnašao dužnost rektora Sveučilišta u Rijeci, te člana Advisory Board UNIADRION (Zajednica sveučilišta jadranskog i jonskog područja), člana Vijeća za europske integracije Primorsko-goranske županije, te člana Znanstvenog vijeća za mir i prava čovjeka.

Član je Uredničkog odbora u inozemnim časopisima American Journal of Reproductive Immunology i Early Pregnancy: Biology and Medicine, recenzent je radova za sljedeće međunarodne časopise: American Journal of Reproductive Immunology, Early Pregnancy: Biology and Medicine, Clinica Chemica Acta, International Immunopharmacology, Cytokine, recenzent je istraživačkih projekata za Ministarstvo zdravstva Republike Češke, član je Habilitation Committee za izbor nastavnika na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Grazu, član je Uredničkog vijeća časopisa Novi Kamov, recenzent je za izbor nastavnika na Finch University of Health Sceinces / The Chicago Medical School (Faculty Appointments, Promotion and Tenure Committee).

Održao je pozvana predavanja na međunarodnim skupovima: Lymphocyte mediated cytotoxicity at the interface, The first EMBIC Summer school: Embryo implantation: from basics to clinics, Malinska 4.-10. svibnja 2005.; Physiological role(s) of Perforin/FasL pathways at the maternal-fetal interface, 25th Anniversary meeting of American Society for Reproductive Immunology (ASRI), Providence, SAD (15.-18. lipnja 2005.)

Dobitnik je povelje American Society for Reproductive Immunology (ASRI) za doprinos razvoju istraživačkog područja reprodukcijske imunologije u svijetu koja mu je dodijeljena na 25. jubilarnom skupu Američkog društva za reprodukcijsku imunologiju održanom u Providenceu, SAD (18. lipnja 2005.).

Šime Spaventi objavio je radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u *Current Content*: J. Pavelić, Š. Križanac, S. Kapitanović, Lj. Pavelić, M. Samaržija, F. Pavičić, Š. Spaventi, M. Jakopović, Z. Herceg-Ivanovi i K. Pavelić, The consequences of insulin-like growth factors/receptors dysfunction in lung cancer, Am. J. Respir. Cell. Mol. Biol., 32, 2005., 65-71; K. Pavelić, R. A. Dedivitis, S. Kapitanović, T. Čačev, C. R. Guirado, D. Đanić, S. Radošević, K. Brkić, B. Pegan, Š. Križanac, Z. Kusić, Š. Spaventi i M. Bura, Molecular genetic alterations of FHIT and p53 genes in benignant and malignant thyroid gland lesions, Mutation Res., 2005.

Vodio je projekt temeljnih istraživanja financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, *Određivanje globalnog genskog profila tumora metodom DNA-čipova*. Na temelju podataka znanstvene bibliografske baze (CROSBI) projekt je svrstan među 15% najboljih u području biomedicine i zdravstva pa će se njegova realizacija nastaviti i u sljedećoj godini. Surađivao je i na projektu *Centar za integrativnu genomiku, molekularnu dijagnostiku, staničnu i gensku terapiju* (Program JEZGRA) koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Projekt je započeo ove godine, a realizira se u Zavodu za molekularnu medicinu Instituta "Ruđer Bošković". Sudjelovao je i u pripremama za *FEBS Special Meeting Cellular Signaling – Dubrovnik*, koji će se održati od 26. svibnja do 1. lipnja 2006.

Voditelj je Odbora za onkogene i faktore rasta, član je razrednog Odbora za biološke preparate i član je Akademijinog Odbora za obnovu Arboretuma Trsteno.

M a r k o Š a r i ć objavio je: J. J. Manfredi, J. Dong, W. Liu, L. Resnick-Silverman, R. Qiao, Ph. Chahinian, M. Šarić, A. R. Gibbs, J. I. Phillips, J. Murray, Ch. W. Axten, R. P. Nolan i S. A. Aaronson, Evidence against a role for SV40 in human mesothelioma, Cancer Research, 65(7), 2005., 2602-2609.

Nastavio je s istraživanjima pojave malignog mezotelioma poplućnice s posebnim osvrtom na moguću ulogu Simian virusa (SV40) te izloženost azbestu.

Sudjelovao je na simpoziju *Risk Assessment of Metals*, u organizaciji Znanstvenog komiteta za toksikologiju metala Međunarodne komisije za medicinu rada (ICOH), održanom u Kopenhagenu 13.-14. lipnja 2005., s temom Mangan. Tekst o manganu pripremljen je za knjigu Textbook on Toxicology of Metals, koja će biti tiskana u 2006.

E u g e n T o p o l n i k surađivao je u istraživanju epizootiologije i imunoprofilakse nekih animalnih virusnih infekcija.

T e o d o r W i k e r h a u s e r . U tijeku je pretraga baranjskih lovišta na larve velikog metilja divljači *Fasciolides magna*.

K r e š i m i r P a v e l i ć objavio je radove u međunarodnim časopisima indeksiranima u *Current Contents*: S. Prekupec, B. Kalokira, M. Grdiša, K. Pavelić, E. De Clercq, M. Mintas i S. Raić-Malić, Synthesis and comparative cytostatic activity of the new N-7 acyclic purine nucleoside analogues with natural N-9 regioisomers, Heterocycles, 65, 2005., 787-797; N. Opačić, M. Barbarić, B. Zorc, M. Cetina, A. Nagl, D. Frković, M. Kralj, K. Pavelić, J. Balzarini, G. Andrei, R. Snoeck, E. De Clercq, S. Raić-Malić i M. Mintas, The novel L- and D-amino acid derivatives of hydroxyurea and hydantoins: synthesis, X-ray crystal structure study, cytostatic and antiviral evaluations, J. Med. Chem., 48, 2005., 475-482; J. Pavelić, Š. Križanac, S. Kapitanović, Lj. Pavelić, M. Samaržija, F. Pavičić, Š. Spaventi, M. Jakopović, Z. Herceg-Ivanovi i K. Pavelić, The consequences of insulin-like growth factors/receptors dysfunction in lung cancer, Am. J. Respir. Cell. Mol. Biol., 32, 2005., 65-71; M. Kralj, S. Kraljević, M. Sedić, A. Kurjak i K. Pavelić, Global approach to perinatal medicine: functional genomics and proteomics, J. Perin. Med., 33, 2005., 5-16; M. Grce i K. Pavelić, Antiviral properties of clinoptilolite, Micropor. Mesopor. Mater., 79, 2005., 165-169; T. Gazivoda, M. Plevnik, J. Plavec, S. Kraljević, M. Kralj, K. Pavelić, J. Balzarini, E. De Clercq, M. Mintas i S. Raić-Malić, The novel pyrimidine and purine derivatives of L-ascorbic acid: synthesis, one- and two-dimensional ^{1}H and ^{13}C NMR study, cytostatic and antiviral evaluation, Biorg. Med. Chem., 13, 2005., 131-139; M. Barbarić, S. Uršić, V. Pilepić, B. Zorc, A. Hergold-Brundić, A. Nagl, M. Grdiša, K. Pavelić, R. Snoeck, G. Andrei, J.

Balzarini, E. De Clercq i M. Mintas, Synthesis, X-ray cristal structure study, cytostatic and antiviral evaluation of the novel cycloalkyl-N-aryl-hydroxamic acids, J. Med. Chem., 48, 2005., 884-887; S. Prekupec, D. Makuc, J. Plavec, S. Kraljević, M. Kralj, K. Pavelić, G. Andrei, R. Snoeck, J. Balzarini, E. De Clercq, S. Raić-Malić i M. Mintas, The novel 5-methyl 6-acyclic chain substituted pyrimidine derivatives: synthesis, 1H and 13C NMR conformational analysis, antiviral and cytostatic evaluation, Antiviral Chemistry Chemotherapy, 16, 2005., 327-338; M. Sirotković-Skerlev, Š. Križanac, S. Kapitanović, K. Husnjak, J. Unušić i K. Pavelić, Expression of c-myc, erbB-2, p53 and nm23-H1 gene product in benign and malignant breast lesion: Coexpression and correlation with clinicopathologic parameters, Exp. Mol. Pathol., 79, 2005., 42-50; T. Čačev, S. Radošević, R. Spaventi, K. Pavelić i S. Kapitanović, NF1 gene loss of heterozygosity and expression analysis in sporadic colon cancer, Gut, 54, 2005., 1129-1135; S. Kraljević i K. Pavelić, Navigare necesse est, EMBO Rep., 6, 2005., 695-700; K. Pavelić, A. Etra i K. Gall-Trošelj, Insights from the front lines of nutraceutical research, The Third International Conference on Mechanisms of Action of Nutraceuticals (ICMAN 3), J. Altern. Complem. Med., 11, 2005., 735-738; T. Čačev, M. Jokić, R. Spaventi, K. Pavelić i S. Kapitanović, Loss of heterozygosity testing using real-time PCR analysis of single nucleotide polymorphism, J. Canc. Res. Clin. Oncol., DOI 10,1007/s00432-005-0051-y on line (2005).

Potpredsjednik je EMBC (European Molecular Biology Conference) i član Strategic Working Party EMBO/EMBC. U tom je svojstvu zajedno s ministrom Draganom Primorcem pripremio ulazak Hrvatske u sustav European Molecular Biology Laboratory (EMBL). Vodio je kolaborativni projekt *Molekularna onkologija* i tehnologijski Program JEZGRA pod nazivom *Centar za integrativnu genomiku, molekularnu dijagnostiku, staničnu i gensku terapiju.* Član je Nacionalnog vijeća za znanost Republike Hrvatske. Predsjednik je Matičnog odbora za područje biomedicine i zdravstva. Obnaša funkciju predsjednika stručnog povjerenstva za područje prirodnih znanosti Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost. Član je Saborskog odbora za podjelu državnih nagrada za znanost. Član je i potpredsjednik Upravnog vijeća Agencije za znanost Republike Hrvatske te predsjednik Upravnog vijeća Instituta za medicinska istraživanja. Održao je sedam plenarnih i pozvanih predavanja na znanstvenim skupovima izvan Hrvatske.

Jelena Aurer-Koželj objavila je: A. Aurer, A. Stavljenić-Rukavina i J. Aurer-Koželj, Biljezi parodontne destrukcije u slini pri parodontitisu, Acta med. Croatica, 59, 2005., 117-122; A. Aurer, K. Jorgić-Srdjak, D. Plančak, A. Stavljenić-Rukavina i J. Aurer-Koželj, Proinflamatory Factors in Saliva as possible Markers for Periodontal Disease, Coll. Antropol., 29 (2), 2005., 315-319.

U tijeku je rad na epidemiološkoj studiji oralnih bolesti u Republici Hrvatskoj.

Filip Čulo objavio je: N. Mirković, M. Radoš i F. Čulo, Prostaglandin secretion and sensitivity to indomethacin in four different murine tumors, Periodicum biologorum, 107, 2005., 249-256; F. Čulo i A. Gagro, Imunocitokini, skripta za poslijediplomski studij, Interno izdanje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005., 47 str.

Istražuje učinak utjecaj inihibitora NF-κB na akutnu toksičnost jetre izazvanu intoksikacijom visokom dozom acetaminofena (Paracetamol). Suprotno očekivanjima, inihibitori NF-κB pojačavaju toksičnost (smanjenje preživljenja i aminotransferaza). Izraženost ptotektivnih citokina (metoda PCR i Western blot) u u intoksiciranoj jetri, posebice IL-1β, je povišena.

U sinovijalnoj tekućini bolesnika s reumatoidnim artritisom određuje se koncentracija cAMP-a, u korelaciji s koncentracijom patogenetskog faktora, citokina TNF-α.

Dobitnik je priznanja za razvitak i promidžbu Sveučilišta u Mostaru.

V i d a D e m a r i n objavila je: M. Grgić, V. Petric, M. Pastorčić-Grgić, V. Demarin i B. Pegan, Doppler Ultrasonography of the Vertebrobasilar Circulation in Patients with Sudden Sensorineural Hearing Loss, J. Otolaryng., 34, 2005., 51-59; M. Lisak, Z. Trkanjec, I. Mikula i V. Demarin, Mean blood flow velocities in posterior cerebral arteries during visual stimulation, Mt Sinai J. Med., 72, 2005., 346-350; I. Mikula, Z. Trkanjec, R. Negovetić, S. Miškov i V. Demarin, Differences of blink-reflex abnormalities in patients suffering from idiopathic and symptomatic trigeminal neuralgia, Wien Klin. Wochenschrift, 117, 2005., 417-422; T. Breitenfeld, K. Jergović, V. Vargek Solter i V. Demarin, Music Therapy in Aphatic Stroke Patients -a Pilot Study, Eur. J. Neurol., 12 (Suppl. 2), 2005., 36; M. Budišić, A. Lovrenčić-Huzjan, Z. Trkanjec, M. Lisak, M. J. Kesić, V. Vuković i V. Demarin, Transcranial sonography (TCS) can discriminate Parkinson's disease from other movement disorders, Cerebrovasc. Dis., 19 (Suppl. 1), 2005., 37; L. Dežmalj Grbelja, R. Čović Negovetić, G. Soić Matejaš, V. Šerić, I. Martinić Popović i V. Demarin, Glioma in Patient With Multiple Sclerosis: A Case Report, Eur. J. Neurol., 12 (Suppl. 2), 2005., 138; M. J. Kesić, A. Lovrenčić-Huzjan, V. Vuković, S. Morović, S. Antić, M. Budišić i V. Demarin, Beta Stiffness Index in the Common Carotid Artery Measured by Three-Dimensional Ultrasound, Cerebrovasc. Dis., 19 (Suppl. 1), 2005., 37; M. J. Kesić, F. Schon, V. Vuković, S. Morović, M. Budišić, A. Lovrenčić-Huzjan i V. Demarin, E-Tracking Exploration of Chronic Smoking on Common Carotid Artery, *ibid.*, 38; M. J. Kesić, Vuković, A. Lovrenčić-Huzjan, S. Morović, M. Budišić, S. Antić, M. Lisak i V. Demarin, Luminal Stiffness Versus Midwall Stiffness in the Common Carotid Artery, *ibid.*, 111; M. J. Kesić, V. Vuković, A. Lovrenčić-Huzjan, S. Morović, M. Budišić, S. Antić, I. Zavoreo i V. Demarin, Common Carotid Artery Strain Indexes are not Correlated to Resistance Indexes, *ibid.*, 137; A. Lovrenčić Huzjan, M. Budišić, Z. Trkanjec, M. Lisak, I. Zavoreo, V. Vuković, S. Antić i V. Demarin, Nigral substance hyperechogenicity correlates with Parkinson's disease duration and disease severity, *ibid.*, 36; S. Morović, M. J. Kesić, V. Vuković, A. Lovrenčić-Huzjan, Z. Trkanjec, T. Škarić-Jurić, M. Budišić, S. Antić i V. Demarin, Vertebral Artery Hypoplasia-Morphologic and Hemodynamic Differences Between Men and Women, *ibid.*, 36-37; S. Morović, M. J. Kesić, V. Vuković, A. Lovrenčić-Huzjan, Z. Trkanjec, T. Škarić-Jurić, M. Budišić, S. Antić i V. Demarin, Vertebral Arteries-Morphologic and Hemodynamic Differences Between Men and Women, Eur. J. Neurol., 12 (Suppl. 2), 2005., 52-53; J. Bošnjak, V. Mejaški-Bošnjak, S. Miškov, M. Bošnjak-Pašić i V. Demarin, Epilepsy in cystic lesions of the pineal region in childhood, *ibid.*, 125; V. Vargek Solter, I. Zavoreo, V. Supanc, S. Sunara, M. Genter Bilić, V. Miholović, V. Demarin, Impact of Hyperglycemia on Stroke Mortality in Diabetic and Nondiabetic Patients, *ibid.*, 175; V. Vuković, M. J. Kesić, S. Morović, M. Roje-Bedeković, M. Malić, A. Lovrenčić-Huzjan i V. Demarin, Knowledge of stroke signs and risk factors in Croatian population, *ibid.*, 293; V. Vargek Solter, M. Bosnar Puretić, M. Delaš i V. Demarin, Weather influence on stroke occurence and other neurological emergences, Cerebrovasc. Dis., 19 (Suppl. 2), 2005., 138; V. Vargek Solter, I. Zavoreo, V. Supanc, M. Delaš, M. Knežević, J. Badžak i V. Demarin, Stroke Mortality in Intensive Care Unit in Last 5 Years, *ibid.*, 183; I. Zavoreo, M. J. Kesić i V. Demarin, Stroke Patterns and Breath Holding Index in Patients with Symptomatic High Grade Carotid Stenosis, *ibid.*, 97; I. Zavoreo, M. J. Kesić i V. Demarin, Correlation Breath Holding Index and Plaque Morphology in Patients With Symptomatic Occlusive Disease, Cere-

brovasc. Dis., 19 (Suppl. 1), 2005., 9; I. Zavoreo, M. Lisak i V. Demarin, Correlation of Neurological Symptoms and BHI Values in Patients With Severe Internal Carotid Stenosis, *ibid.*, 9; V. Bašić-Kes, A. M. Šimundić, V. Vargek-Solter, E. Topić i V. Demarin, The Role of Conventional and Some Less Conventional Risk Factors in the Pathogenesis of Acute Ischemic Stroke, Acta Clin. Croat., 44, 2005., 97-103; M. Budišić, A. Lovrenčić-Huzjan, Z. Trkanjec; M. Lisak, M. J. Kesić, V. Vuković i V. Demarin, Transcranial sonography can discriminate Parkinson's disease from other movement disorders, *ibid.*, 259-263; V. Demarin, A. Lovrenčić-Huzjan, V. Vargek-Solter, V. Vuković, S. Miškov, I. Mikula, M. Perić, A. Gopčević, Z. Kusić, A. Balenović, Z. Klanfar i M. Bušić, Consensus Opinion on Diagnosing Brain Death – Guidelines for Application of Confirmatory Tests Report of Croatian Neurovascular Society and University Departement of Neurology, University Hospital "Sestre milosrdnice", Referral Centar for Neurovascular Disorders of Ministry of Health of Republic Croatia, *ibid.*; 65-79; M. J. Jurašić, A. Lovrenčić-Huzjan, R. Šarac i V. Demarin, Beta Stiffness Index by Three-Dimensional Ultrasound, *ibid.*, 265-269; M. Lisak, Z. Trkanjec i V. Demarin, Lipid Lowering Treatment In Secondary Stroke Prevention, *ibid.*, 131-137; V. Vuković, A. Lovrenčić-Huzjan, V. Demarin, Microembolus detection by transcranial doppler sonography – technical and clinical aspects, *ibid.*, 33-45; I. Martinić-Popović, V. Šerić, V. Demarin, Blagi kognitivni poremećaj kod bolesnika sa cerebrovaskularnom bolešću, Neurol. Croat., 54 (Suppl. 4), 2005., 139; V. Supanc, V. Vargek-Solter, T. Breitenfeld, K. Jergović, V. Demarin, Prva iskustva s trombolitičkom terapijom kod ishemičkog moždanog udara, *ibid.*, 104; V. Vargek-Solter, I. Zavoreo, M. Delaš, M. Knežević, J. Badžak i V. Demarin, Utjecaj osnivanja jedinice za intenzivno liječenje moždanog udara na smrtnost od moždanog udara u zadnjih 5 godina, *ibid.*, 105-106; M. Lisak, M. Žigman, Z. Trkanjec, Z. Kusić i V. Demarin, Moždana aktivnost i promjene protoka krvi mjerene funkcionalnim transkranijskim doplerom i jednofotonskom emisijskom kompjuteriziranom tomografijom, *ibid.*, 99-100; V. Demarin i V. Vuković. Migrena – profilaktičko liječenje, Medix, 59, 2005., 65-69; V. Demarin i V. Vuković, Migrena – patogeneza, dijagnostika, klinička slika, *ibid.*, 52-57.

Knjige i poglavlja u knjigama: Moždani udar – prvi uzrok smrtnosti u Hrvatskoj, M. M. Vekić (ur.), Bioetičke teme i dileme, Biblioteka Razgovori, Zagreb, 2005.; Liječenje nakon moždanog udara, *ibid.;* Teleneurology, I. Klapan i I. Čikeš (ur.), Telemedicine, Telemedicine Association, Zagreb, 2005.; Znanstveni pristup dijagnostici i terapiji glavobolja, Razred za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 160 str.

Voditeljica je projekta *3D ultrazvuk i funkcionalni TCD u procjeni moždane cirkulacije.*

Tijekom 2005. godine organizirala je: znanstveni poslijediplomski tečaj Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: Neurosonologija, u siječnju 2005.; on-line tečaj: Moždai udar – epidemiologija, prevencija, liječenje, u suradnji s Hrvatskim društvom za neurovaskularne poremećaje Hrvatskog liječničkog zbora i Plivamed. net portalom koji je bio dostupan od veljače od lipnja 2005.; tečaj trajne edukacije I. kategorije: Dopler u neurologiji. Obojeni dopler u ispitivanju ekstrakranijske moždane cirkulacije i Dopler sonografija intrakranijske cirkulacije, 28. veljače – 26. ožujka 2005.; znanstveni poslijediplomski tečaj Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: Moždani krvotok, 14.-18. ožujka 2005.; III. znanstveni skup o poremećajima mozga: Nova klasifikacija cerebrovaskularnih bolesti temeljena na znanstvenim postignućima, 18. ožujka 2005. u Akademijinoj palači; obilježavanje Tjedna mozga (Brain Awareness Week), 14.-20. ožujka 2005. s predavanjem: Prehrana u prevenciji cerebrovaskularnih bolesti, i predstavljanjem knjige: V. Demarin i sur., Mozak koji traje, u KB "Sestre milosrdnice", 16. ožujka 2005.; te-

čajevi trajne edukacije I. kategorije: Transkranijski dopler u dijagnostici moždane smrti, u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske; simpozij: *Nova dostignuća u zbrinjavanju bolesnika s moždanim udarom*, na Zagrebačkom velesajmu, 19. svibnja 2005. u sklopu sajma Medicina i tehnika; međunarodni poslijediplomski tečaj: 16th Summer stroke school – Healthy life style and prevention of stroke, u Dubrovniku od 30. svibnja do 4. lipnja 2005. u suradnji s Interuniverzitetskim centrom Dubrovnik, Hrvatskim društvom za prevenciju moždanog udara, Hrvatskim društvom za neurovaskularne poremećaje HLZ-a, Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu; tečaj trajne izobrazbe I. kategorije: Hrvatski model jedinica za liječenje moždanog udara, 1.-2. travnja 2005.; simpozij: *Gdje smo u neurologiji 2005? Medicina temeljena na dokazima*, 3. prosinca 2005.

Bila je pozvani predavač na: III Vascular Ultrasound Annual Meeting, Opatija, 7.-9. travnja 2005.; Metaforum on Stroke Prevention in Hypertensive Patients. An European Consensus Conference, koji je održan u Royal College of Physicians, London, Ujedinjeno Kraljevstvo, 11. travnja 2005.; Postgraduate Studies in Stroke Medicine in Europe: Towards an European Master Programme in Stroke Medicine, Donau-Universität, Krems, Austrija, 15. travnja 2005.; EFNS International Scientific Seminar: Actual Neurological Questions, Odesa, Ukrajina, 20.-24. travnja 2005.; Alpe Adria Stroke Congress, Grado, Italija, 17.-18. svibnja 2005.; Treći međunarodni naučni simpozij: Dijagnostički ultrazvuk u medicini, Prizren, Makedonija, 9.-10. lipnja 2005.; 45th International Neuropsychiatric Pula Congress, Pula, 15.-18. lipnja 2005.; 5. hrvatski neurološki kongres u Osijeku, 7.-10. rujna 2005., gdje je organizirala glavnu temu kongresa: Moždani udar; Peti hrvatski kongres o aterosklerozi, Zadar 21.-24. rujna 2005.; 37th International Danube Symposium for Neurological Sciences and Continuing Education, Ljubljana, Slovenija, 5.-10. listopada 2005.; 4th International Congress on Vascular Dementia, Porto, Portugal, 20.-23. listopada 2005.; Moždani udar u svjetlu novih dijagnostičkih i terapijskih spoznaja, Podružnica Hrvatskog liječničkog zbora Virovitica, 27. listopada 2005.

Zijad Duraković objavio je radove u časopisima koji se citiraju u *Current Contents*: Z. Duraković i M. Mišigoj-Duraković, Does chronological age reduce working ability?, Collegium Antropologicum, 29, 2005., 315-332; M. Mišigoj-Duraković, V. Vučetić, Z. Duraković, J. Wolf-Cvitak, B. Matković, N. Čorović i A. Bonevski, Body physique and composition in premenarchal ballerinas and female athletes in aesthetic sport, Medical Problems of Performing Artists, 2, 2005., 175-179; Z. Duraković i M. Mišigoj-Duraković, Anthropology of aging, UNESCO Encyclopaedia of life support systems (EOLLS), A Physical (Biological) Anthropology, 2005., 1-19; članak u časopisu koji se citira u *Index Medicus*: Z. Duraković, M. Mišigoj-Duraković i J. Škavić, Sudden cardiac death associated with recreational physical exercise in elderly men, European Journal of Geriatrics, 6, 2004., 135-139; stručne radove: M. Mišigoj-Duraković, Z. Duraković i B. Baršić, To exercise or not to exercise in acute upper respiratory tract infections?, Kinesiology, 37, 2005., 5-12; M. Mišigoj-Duraković i Z. Duraković, Tjelesna aktivnost i tjelovježba u prevenciji i liječenju pretilosti, Homo Sporticus, 8 (2), Sarajevo, 2005., 50-52; Z. Duraković, M. Mišigoj-Duraković, S. Kuvalja i D. Kuvalja, Iznenadna smrt za vrijeme tjelovježbe – može li se spriječiti?, *ibid.*, 74-77; S. Kuvalja, D. Kuvalja, M. Mišigoj-Duraković i Z. Duraković, Kompjutorizirano ispitivanje i korekcija funkcijskih sposobnosti mišića i zglobova u postizanju optimalne fizičke spremnosti i prevenciji ozljeda sportaša, *ibid.*, 89-90.

Sudjelovao je u radu više kongresa u zemlji kao i u radu nekoliko međunarodnih kongresa.

Nastavljeno je istraživanje odnosa tjelesnog vježbanja prema iznenadnoj smrti u posebnim skupinama: djece kao i osoba tzv. starije dobi, u suradnji sa Zavodom za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Kod djece u nas u petogodišnjem razdoblju stopa nagle smrti tijekom tjelovježbe iznosi 1,0/100.000 godišnje, a kod osoba tzv. starije dobi 1,3/100.000 (razlika nije statistički važna). Kod djece bila je riječ o prirođenim kardiovaskularnim anomalijama, a kod tzv. starijih osoba o koronarnoj aterosklerozi. Ta su istraživanja nastavljena. Nastavljeno je istraživanje odnosa tjelovježbe prema akutnim infekcijama gornjih dišnih putova i njihovim komplikacijama i istraživanje promjena organizma s tzv. starenjem, s posebnim osvrtom na to je li kronološka dob povezana s promjenama radne sposobnosti. Kronološka dob vrlo često nije povezana s promjenama radne sposobnosti, pa ocjenom o radnoj sposobnosti treba voditi biološka, a nikako ne kronološka dob.

Nastavljen je redoviti rad u dodiplomskoj i u poslijediplomskoj nastavi na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

T h e o d o r D ü r r i g l objavio je knjigu: T. Dürrigl i G. Ivanišević, Reumatologija u Hrvatskoj, Hrvatsko reumatološko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Zagreb, 2005., 222 str., te radove: Osvrt na suzbijanje koštano-zglobne tuberkuloze u Hrvatskoj, Liječnički vjesnik, 127, Zagreb, 2005., 101-103; u VII. knjizi Hrvatske opće enciklopedije, kao urednik poglavlja Medicina obradio 56 pojmova te redigirao sve ostale članke iz tog područja.

U tijeku je rad na završnoj reviziji, uz neke nužne dopune, teksta Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja, kao urednik za humanu medicinu.

Voditelj je Odbora za medicinsku leksikografiju Razreda.

H r v o j e G o m e r č i ć objavio je: T. Gomerčić, M. Đuras Gomerčić, H. Gomerčić, D. Škrtić, S. Čurković, H. Lucić, A. Galov, S. Vuković i Đ. Huber, Vrste, brojnost i rasprostranjenost morskih sisavaca u hrvatskom dijelu Jadranskog mora, Zbornik radova 1. hrvatsko-slovenskog simpozija o egzotičnim i divljim životinjama (Ksenija Vlahović i Albert Marinculić, urednici), Hrvatsko veterinarsko društvo, Zagreb, 2004., 16; M. Đuras Gomerčić, T. Gomerčić, H. Lucić, D. Škrtić, S. Čurković, S. Vuković, A. Babačić i H. Gomerčić, Osteometrijske značajke plavobijelog dupina (*Stenella coeruleoalba*) iz Nacionalnog parka "Krka", Knjiga sažetaka, Simpozij Rijeka Krka i Nacionalni park "Krka": prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8. listopada 2005. (Drago Marguš, urednik), Javna ustanova "Nacionalni park Krka", Šibenik, 2005., 34; T. Gomerčić, M. Đuras Gomerčić, H. Lucić, D. Škrtić, S. Čurković, S. Vuković, A. Babačić, H. Gomerčić, Prvi nalaz plavobijelog dupina (*Stenella coeruleoalba*) i trakavica iz roda *Phyllobotrium* i *Monorygma* u Nacionalnom parku "Krka", *ibid.*, 35; H. Lucić, S. Vuković, M. Đuras Gomerčić, T. Gomerčić, S. Čurković, D. Škrtić, A. Babačić i H. Gomerčić, Aktivnost oksidativnih enzima sluznice žljezdanog dijela želuca i dvanaesnika plavobijelog dupina (*Stenella coeruleoalba*) iz Nacionalnog parka "Krka", *ibid.*, 35; te prilog u časopisu: S. Vuković, H. Lucić, H. Gomerčić, M. Đuras Gomerčić, T. Gomerčić, D. Škrtić i S. Čurković, Morphology of the lymph nodes in bottlenose dolphin (*Tursiops truncatus*) and striped dolphin (*Stenella coeruleoalba*) from the Adriatic Sea, Acta Veterinaria Hungarica, 53, Budapest, 2005., 1-11.

Nastavlja se istraživački rad na projektu *Zdravstvene i ostale biološke osobitosti sisavaca u Jadranskom moru*, na međunarodnim projektima *Saving the Last Adriatic Dolphins* i *Adria-Watch* (ADRIA-SAFE, European Commission, INTERREG IIIA), te rad na Enciklopedijskom rječniku humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja.

J o s i p M a d i ć objavio je: T. Naglić, D. Hajsig, J. Madić i Lj. Pinter, Veterinarska mikrobiologija – Specijalna bakteriologija i mikologija, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko mikrobiološko društvo, Zagreb, 2005., 351 str.; J. Madić i M. Lojkić, Emergentne i reemergentne virusne zoonoze, 3. hrvatski veterinarski kongres, Zbornik radova, Opatija, 17.-21. listopada 2004., 165-186; Lj. Pinter, A. Marinculić, J. Madić i Z. Petrinec, Novi pristup izobrazbi veterinara u Hrvatskoj, *ibid.*, 371-379; E. Listes, S. Bosnić, M. Benić, M. Lojkić, Z. Čač, Z. Cvetnić, J. Madić, S. Šeparović, A. Labrović, G. Savini i M. Goffredo, Serologic evidence of bluetongue and preliminary entomology study in southern Croatia, Abstract Book, International Symposium OIE Bluetongue, Taormina, Italija, 26.-29. listopada 2003., 57; J. Madić, J. M. Daly, N. Rudan, Lj. Barbić, S. Kovač, V. Savić i S. Cvetnić, An outbreak of equine influenza (H3N8) in Croatia in 2004 caused by South American lineage, sažetci simpozija Epidemiološki aspekti influence u ljudi i životinja, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 10. listopada 2005., 13; On the occasion of the 75th anniversary of Veterinarski arhiv, Vet. arhiv, 75, 2005.; Emergentne i reemergentne virusne zoonoze, II. hrvatski kongres vojne medicine s međunarodnim savjetovanjem, Zbornik sažetaka, Zagreb, 20.-22. listopada 2005., 178.

Nastavlja rad na projektu *Imunologija i epizootiologija aktualnih virusnih bolesti životinja*.

Ž e l j k o R e i n e r objavio je: A. Lucić Vrdoljak, V. Bradamante, B. Radić, M. Peraica, R. Fuchs i Ž. Reiner, Butyrylcholinesterase activity and plasma lipids in dexamethasone treated rats, Acta Pharm., 55, 2005., 177-185; D. Muačević-Katanec, V. Bradamante, Ž. Reiner, M. Sučić, T. Poljičanin, I. Bušljeta i Ž. Metelko, Clinical Study on the Effect of Simvastatin on Butyrylcholinesterase Activity, Arznei Forsch/Drug Res., 55(5), 2005., 271-275; Ž. Reiner, E. Tedeschi-Reiner i Ž. Romić, Effects of rice policosanol on serum lipoproteins, homocysteine, fibrinogen and C-reactive protein in hypercholesterolemic patients, Clin. Drug Invest., 25(11), 2005., 1-6; E. Tedeschi-Reiner, M. Strozzi, B. Škorić i Ž. Reiner, Relation of atherosclerotic changes in retinal arteries to the extent of coronary artery disease, Am. J. Cardiol., 96(8), 2005., 1107-1109; Ž. Reiner i E. Tedeschi-Reiner, Atherosclerosis of arteries other than carotides and those of lower extremities, Atherosclerosis, 6 (Suppl. 1), 181-182; M. Čubrilo Turek, Ž. Reiner, S. Turek i D. Crvenković, Lipid profile in critically ill patients – an overview of hypocholesterolemia, *ibid.*, 154; I. Pintarić, Ž. Reiner, P. Filipović-Grčić i Ž. Grbić, The influence of risk factors for atherosclerosis to the haemodynamic responses of carotid arteries, *ibid.*, 129; Genski poremećaji serumskih lipoproteina, Paediatr. Croat., 49, 2005., 133-139; Ž. Reiner, M. Galić, M. Hanževački i E. Tedeschi-Reiner, Učestalost istodobne primjene statina s inhibitorima citokroma P 450 u Hrvatskoj, Liječ. vjesn., 127, 2005., 65-68; Stavovi hrvatskih liječnika o prevenciji hiperlipidemija i kardiovaskularnih bolesti, Peti hrvatski kongres o aterosklerozi, Zadar, 21.-24. rujna 2005., Zadar, 2005., 23-24; B. Bergovec, D. Miličić, Ž. Reiner i Š. Mihatov, Čimbenici rizika za ishemijsku bolest srca u različitim dijelovima Hrvatske – LIBS V., *ibid.*, 40; Ž. Reiner i B. Barbič-Žagar, Učinkovitost i neškodljivost simvastatina (Vasilip) u visokorizičnih bolesnika s hiperlipidemijom i kardiovaskularnom bolesti ili bez kardiovaskularne bolesti: rezultati meta-analize, *ibid.*, 62-63; M. Čubrilo-Turek, D. Crvenković, R. Urek i Ž. Reiner, Procjena metaboličkog sindroma kod životno ugroženih bolesnika hospitaliziranih u jedinici intenzivnog liječenja, *ibid.*, 71; I. Pećin, M. Laganović, B. Jelaković i Ž. Reiner, APO E i ACE genotip u bolesnika s blagim oblicima arterijske hipertenzije i dislipidemijom, *ibid.*, 79-80; E. Tedeschi-Reiner, R. Iveković, K. Novak-Lauš i Ž. Reiner, Ima li koncentracija kortizola u plazmi veze s aterosklerozom arterija mrežnice?, *ibid.*, 88; M. Dumić,

A. Špehar Uroić, I. Francetić, Z. Puretić, D. Matišić, P. Kes i Ž. Reiner, Trogodišnji dječak – homozigot za autosomno dominantnu familijarnu hiperkolesterolemiju, *ibid.*, 92.

U tijeku je rad na projektu *Međuodnos novih i starih čimbenika rizika za aterosklerozu*. U sklopu tog projekta ispituje se povezanost "novih" čimbenika rizika za aterosklerozu, primjerice homocisteina, fibrinogena, čimbenika zgrušavanja i pokazatelja upale kao i genskih biljega na pojavu i uznapredovalost ateroskleroze poglavito perifernih krvnih žila.

Ante Simonić objavio je knjige: Znanost (Najveća avantura i izazov ljudskog roda), Medicinska naklada (treće, popravljeno i dopunjeno izdanje), Zagreb, 2005.; Tragovima znanja u budućnost – Quo vadis scientia?, Medicinska naklada (treće, popravljeno i dopunjeno izdanje), Zagreb, 2005.; priloge u knjigama: Povod za promišljanje o prijateljstvu, miru, rodoljublju i civilnome društvu, Hrvatska – Ukrajina društvo prijateljstva, urednici: Slavko Burda i Mladen Lovrić, Hrvatsko-ukrajinsko društvo, Zagreb, 2005., 11-18; A. Simonić, Vignettes: I Remember When..., Ante Simonić, M. D., Ph. D., 1982 –, u: Sixty-One Years of University of Michigan Pharmacology 1942-2003, urednik Edward F. Domino, NPP Books, Ann Arbor, Michigan, SAD, 2004., 299-300; priloge u časopisima: R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, Effect of Hyperbaric Oxygenation on the Level of Free Fatty Acids in Experimental Spinal Cord Injury in Rabbits, Croat. Chem. Acta, 78/3, 2005., 445-462; R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, Effect of indomethacin on motor activity and spinal cord free fatty acid content after experimental spinal cord injury in rabbits, Spinal Cord, 43, 2005., 519-526; priloge u zbornicima: R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, The effect of hyperbaric oxygenation on the level of free fatty acids after experimental spinal cord injury in rabbits, Abstract Book, Fourth Croatian Congress of Pharmacology with International Participation, Split, 15.-18. rujna 2004., Period. Biol., 106, Suppl. 1 (97), 2004.; R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A.Simonić, Spinal Cord Injury – an Experimental Model in Rabbits: The Effects of Various Treatments on the Level of Free Fatty Acids, Book of abstracts, Congress of the Croatian Society of Biochemistry and Molecular Biology with international participation (111), Bjelolasica, 30. rujna – 2. listopada 2004.; R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, Spinal Cord Injury in Rabbits: The Influence of Ethanol on the Free Fatty Acid Level – determination by gas chromatography, Abstracts, International Swiss MedLab and 8th Alps Adria Congress, Švicarska, 5.-9. listopada 2004., Clin. Chem. Lab. Med., 42 (9) (A82), 2004.; R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, Traumom potaknuto oslobađanje masnih kiselina u povrijeđenom tkivu leđne moždine, Knjiga sažetaka, XIX. hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera (88), Opatija, 24.-27. travnja 2005.; A. Simonić, V. Šendula-Jengić i G. Bošković, Mobbing – prevencija i/ili preživljavanje, 1. hrvatski interdisciplinarni simpozij, Opatija, 16.-18. lipnja 2005.; D. Vitezić, V. Rosović-Bazijanac, A. Lončar, J. Mršić-Pelčić, G. Župan i A. Simonić, Hospital Analysis of the Central Nervous System Drug Utilization During Two Periods, Abstract Book, Proceedings of the 7th Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics, Poznan, Poljska, 25.-29. lipnja 2005., Basic & Clinic Pharmacol & Toxicol, 97, Suppl. 1 (P81), 2005.; D. Vitezić, J. Mršić-Pelčić, G. Župan, D. Šepić Grahovac i A. Simonić, Lamotrigine: Neuroprotective Effect in Rats after Kainic Acid Induced Seizures, Abstracts, 26th International Epilepsy Congress, Paris, 28. kolovoza – 1. rujna 2005., Epilepsia, 46, Suppl. 6 (p1165), 2005.; Razdoblje znanja: zašto je baš ovakvo i kuda idemo?, Stručni skup Interdisciplinaranost u psihijatriji, Psihijatrijska bolnica Rab, Rab,

29. i 30. kolovoza 2005. (pozvano plenarno predavanje); J. Mršić-Pelčić, G. Pelčić, D. Vitezić, G. Župan i A. Simonić, Expression and Activation of ERK and JNK in the Hippocampus of Rats Exposed to Global Cerebral Ischemia, 20th Biennial Metting of the International Society for Neurochemistry and the European Society for Neurochemistry, Innsbruck, Austrija, 21.-26. kolovoza 2005., Abstracts: Journal of Neurochemistry, 94, Suppl. 2 (P 33), 2005.; R. Pantović, P. Draganić, V. Eraković, B. Blagović, Č. Milin i A. Simonić, Effect of Vitamin C on the Level of Free Fatty Acids – an Experimental Model of Injury in Rabbits, Abstracts, 26th World Congress and Exhibition of the International Society for Fat Research (ISF), Prague, 25.-28. rujna 2005., No 31 (42); J. Mršić-Pelčić, G. Pelčić, D. Vitezić, G. Župan i A. Simonić, Expression and activation of ERK and JNK in the optic nerves of rats exposed to global cerebral ischemia, Abstracts, 18th ECNP Congress Amsterdam, Nizozemska, 22.-26. listopada 2005., Europ. Neuropsychopharmacol., Vol. 15, Suppl. 3 (P.1.059), 2005.; Živčani sustav i njegova svijest, Stručni skup Institucionalna skrb za duševno zdravlje, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Zadar i Ugljan, 17. i 18. studenoga 2005. (pozvano plenarno predavanje); In memoriam Dimitrije Atanacković (1914.-2004.), Period. biol., 107 (2), 2005., 283-284; In memoriam Željko Mihaljević (1942.-2005.), Speculum, ljetni semestar (38), 2005.; priopćenje na javnom skupu: Znanje – put do poželjne budućnosti, organizator: Koordinacija za ljudska prava Varaždinske županije, Varaždin, 11. veljače 2005.

Istražuje protekciju nervnog tkiva, napose mozga i leđne moždine u stanjima mehaničke traume, hipoksije, ishemije, starenja i epilepsije. U kunića i štakora proučava učinke mnogih tvari i hiperbaričkog kisika na ponašanje, motoričku funkciju, spoznajne aktivnosti te na biokemijske markere i histološku građu nervnog tkiva.

M l a d e n Š t u l h o f e r objavio je knjigu: Sjećanje jednog kirurga, Medicinska naklada, Zagreb, 2004.-2005., 265 str., te radove: Neki aspekti interdisciplinarnog rada u suvremenoj kirurgiji, Acta chir. Croat., 1, 2005., 54-59; Organotransplantacija – potrebe i dileme, Nova bolnica, 2, 2005., 5-7; Neki pogledi na zdravlje i život čovjeka, Nova bolnica, 1, 2005., 7-11; Health, Illness and Human Life, Prilozi, 26, Makedonska akademija znanosti i umjetnosti, Skopje, 2005., 4-13.

Tijekom godine postao je počasni član Hrvatskog društva za endoskopsku kirurgiju i dobitnik je povelje Hrvatske liječničke komore – priznanje za rad.

KABINET ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Voditelj Kabineta je akademik *Drago Ikić*. U istraživačkom radu u 2005. sudjelovali su akademici Ivo Padovan, Šime Spaventi, Zvonko Kusić, prof. dr. Mladen Belicza, prof. dr. Josip Lukač, prof. dr. Nikola Đaković, prof. dr. Aljoša Matejčić, prof. dr. Mirna Šitum, prof. dr. Božo Krušlin, dr. Ivana Nola, dr. Sunčica Novosel, dr. Tomislav Jukić, dr. Marjana Jazvić, dr. Mirko Ivkić, dr. Borki Vučetić i znanstvena novakinja dr. Jasmina Marić-Brozić.

Znanstvenoistraživački rad

Kabinet je bio uključen u EORTC-ovu multicentričnu randomiziranu studiju *PEG-Intron u liječenju melanoma stadija III (bolesnici s pozitivnim regionalnim limfnim čvorovima).*

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za filološke znanosti imao je potkraj godine 16 redovitih članova i 10 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Stjepan Babić, Josip Bratulić, Dalibor Brozović, Stjepan Damjanović, Branimir Glavičić, Eduard Hercigonja, Mislav Ježić, Radoslav Katičić, Nikica Kolumbić, August Kovačec, Antica Menac, Milan Moguš, Anica Nazor, Petar Šimunović, Vojmir Vinja i Josip Vončina.

Članovi suradnici: Dunja Brozović Rončević, Milka Jauk Pinhak, Josip Lisac, Darko Novaković, Ivanka Petrović, Milivoj Sironić, Ivo Škarić, Antun Šojat, Stjepko Težak i Milena Žic Fuchs.

Dana 22. siječnja. 2005. preminuo je akademik Petar Guberina, a 20. ožujka 2005. prof. dr. Josip Jernej, dugogodišnji član suradnik i Akademijin dopisni član.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Petar Šimunović*, a dužnost zamjenika tajnika *Augustin Kovačec*.

Znanstvenoistraživačka i druga djelatnost

Članovi Razreda sudjelovali su u mnogim Akademijinim tijelima te osobito u jezikoslovnoj djelatnosti u okviru struke. Članovi Razreda objavili su velik broj knjiga, znanstvenih i stručnih članaka. Napisali su također mnogo recenzija za svoj razred i za druge Akademijine razrede. Sudjelovali su u Akademijinoj ediciji *Hrvatska i Europa*, u uređivanju edicije, te kao autori, recenzenti, glavni i likovni urednici. Sudjelovali su na javnim predavanjima te na mnogim znanstvenim i strukovnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Dobivali su nagrade i znanstvena priznanja. Predlagali su u odgovarajućim odborima i povjerenstvima nagrade za znanstvenike i za znanstvena djela, predlagali dodjeljivanje pripomoći za tiskanje vrijednih knjiga, organiziranja znanstvenih skupova na kojima su obnašali dužnost pokrovitelja u ime Akademije i Razreda, a mnogi su sudjelovali s predavanjima. Radili su ustrajno na znanstvenim projektima, podnijeli završna stručna i financijska izvješća o svojim ostvarenjima. Časopisi, zapažene knjige te znanstveni prilozi članova Razreda svjedoče o plodnoj izdavačkoj godini Razreda za filologiju.

U godini 2005. na sjednicama se raspravljalo o znanstvenim i organizacijskim pitanjima iz područja filologije, osobito o položaju hrvatskoga jezika kod Hrvata u Vojvodini i u Bosni. Upućeno je u vezi s tom problematikom preko Akademijine Uprave nekoliko dopisa odgovarajućim tijelima u zemlji i inozemstvu, te Ministarstvu vanjskih poslova i Ministarstvu za znanost, obrazovanje i šport.

Konstituiran je razredni Odbor za leksikografiju, koji je već ove godine (1.-2. XII.) održao uspješni skup o jezikoslovnom nazivlju i o dijalekatnoj leksikografiji.

U Odbor za onomastiku primljeni su novi članovi: A. Frančić, V. Skračić, I. Schaub-Gomerčić, R. Katičić i G. Holtzer.

U Odbor za etimologiju imenovani su novi članovi: R. Matasović, G. Filipi, V. Skračić i A. Kovačec.

Članica suradnica Milena Žic-Fuchs imenovana je Akademijinom predstavnicom u Stalnom odboru humanističke znanosti Europske znanstvene zaklade.

Članica suradnica Ivanka Petrović izabrana je kao predstavnica članova suradnika za pribivanje Akademijinim sjednicama, kako je to unutrašnjim Akademijinim ustrojem predviđeno.

Članica suradnica Dunja Brozović Rončević izabrana je za voditeljicu časopisne izdavačke djelatnosti Razreda.

Akademik J. Bratulić kooptiran je u uredništvo edicije *Hrvatska i Europa* za likovnoga urednika IV. sveska.

U godini 2005. akad. S. Babić dobio je Nagradu za životno djelo na prijedlog ovoga Razreda, a akad. V. Vinja Nagradu za treću knjigu svojih Jadranskih etimologija.

Akademijinu Nagrada za znanstvenu knjigu, na prijedlog Razreda, dobio je prof. dr. Zef Mirdita za knjigu Vlasi u historiografiji.

Razred je održao osam sjednica.

Na 1. sjednici 24. siječnja Razred je komemorirao smrt svojega istaknutoga člana akad. Petra Guberine (22. siječnja 2005.).

Razred je usvojio prijedlog Radne skupine o položaju hrvatskoga jezika.

Raspravljalo se o mogućnostima da se ubrza rad na dovršenju redakcije *Acta Croatica*, za koji je zadatak bio zadužen akademik J. Bratulić.

Razred je raspravljao o obljetnicama preminulih hrvatskih filologa i o filološkim djelatnostima koje bi valjalo obilježiti u godini 2005.

Zaključeno je da članovi Razreda sudjeluju na znanstvenom skupu o prethrvatskoj mitološkoj baštini u Mošćenicama. Nakon sjednice, Razred je u Akademijinoj palači predstavio III. knjigu Jadranskih etimologija. Predstavljači su bili akademici P. Šimunović, R. Katičić i A. Kovačec.

Razred je primio na znanje da je članica suradnica prof. dr. Milena Žic-Fuchs na prijedlog Razreda izabrana za predsjednicu u Stalnom odboru za humanističke znanosti Europske znanstvene zaklade.

Razredu je priopćen zaključak Akademijina Predsjedništva da znanstveni odbori, znanstvena vijeća, povjerenstva i pojedinci ne mogu objavljivati sadržaje i zaključke Akademije prije nego ih verificira to Predsjedništvo.

Razred je odobrio zaključke Odbora za leksikologiju da tematika znanstvenog skupa potkraj godine bude: a) dijalekatna leksikografija i b) jezikoslovno nazivlje.

Razredu je predočena tiskana brošura Izjava o položaju hrvatskoga jezika, koju su po zaključku radne skupine Razreda sastavili R. Katičić i A. Kovačec, a uredio P. Šimunović.

Razred je zatražio imprimatur za ove svoje edicije:

1. Folia onomastica Croatica, 12-13 (2003.-2004.)
2. Filologija, 42 (2004.)
3. Kajkavski rječnik
4. Pomrčine Sunca i Mjeseca.

3. sjednica 11. travnja

Na početku zasjedanja Razred je komemorirao smrt Akademijina dopisnoga člana i dugogodišnjeg člana suradnika prof. dr. Josipa Jerneja.

Na početku sjednice održano je Znanstveno vijeće na kojem su usvojena i proslijeđena znanstvena izvješća za novakinje Anitu Hrnjak i Maju Žuko.

Razred je jednoglasno izrazio svoje negodovanje da se Hrvatima u Vojvodini umjesto etnonima Hrvat nameće tobožnji etnonim Bunjevac i u vezi s tim "bunjevački" jezik, koji je zapravo posrbljeni ikavski govor. Podnesak je poslan Akademijinoj Upravi na daljnji postupak.

Hrvatski veleposlanik iz Moskve izvijestio je da je tamo prilično svečano predstavljena knjiga Slavenski jezici, u kojoj se hrvatski jezik razmatra pod nazivom srpskohrvatski. Razred nije imao nikakav uvid u sadržaj te knjige, pa je zatraženo da se knjiga pošalje Razredu, koji bi tek onda mogao meritorno reagirati.

Razred je podupro prijedlog Razreda za književnost da se o petstotoj obljetnici Ranjina zbornika (1507.-2007.) održi znanstveni skup. U organizacijski odbor tog skupa Razred je predložio akad. N. Kolumbića.

U vezi s natječajem Akademijine Zaklade Razred je predložio da se od raspoloživih sredstava dodijeli:

1. 20% za časopis *Croatica et Slavica Iadertina* (Zadar)
2. 30% Spomenici u povodu 50. obljetnice Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje
3. 20% za monografiju Hrvatska pisana kultura (akad. J. Bratulić i S. Damjanović)
4. 10% za knjigu Hrvatski profesori na bečkoj slavistici
5. 20% za dovršenje dokumentarnog filma o Filipu Vezdinu.

4. sjednica 23. svibnja

Razred je čestitao dobitnicima nagrada, i to akad. S. Babiću za životno djelo i akad. V. Vinji za III. knjigu Jadranskih etimologija.

Razred je podupro zahtjev Odbora za dijalektologiju da se nađu sredstva i ubrza terenski rad. Na tome će poraditi akad. Milan Moguš kao predsjednik Upravnoga vijeća Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje i kao voditelj Akademijina Zavoda za lingvistička istraživanja.

Razred je podupro molbu da se u Centru za znanstveni rad u Vinkovcima zaposli stručna osoba koja bi organizirala rad na dijalekatnim i onomastičkim istraživanjima toga kraja.

Razmotrene su u potpunosti izmjene i dopune Akademijina Statuta.

Razred je razmotrio i odobrio dosadašnju suradnju na zajedničkim projektima sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti.

Razred je razmotrio rukopise nekolicine autora i recenzije autora koji su ocjenjivali radove za treći zbornik Proceedings of the Third Dubrovnik International Conference on the Sanskrit Epics and Puranas, te prihvatio radove za objavljivanje, koji su navedeni u dijelu ovoga izvješća o prihvaćenim rukopisima.

5. sjednica 20. lipnja

Sjednici je prethodilo Znanstveno vijeće o izboru dr. Tihane Mršić u zvanje znanstvene suradnice.

Razred je sa zadovoljstvom prihvatio izvješće o VI. međunarodnoj konferenciji o sanskrtskim epovima, o kojoj je izvijestio voditelj akad. M. Ježić i akad. R. Katičić, koji je u ime Hrvatske akademije kao pokrovitelja pribivao skupu.

U vezi s natječajem o državnim nagradama Razred je predložio akad. R. Katičića za nagradu za životno djelo.

Neki članovi Razreda sudjelovali su na 2. znanstvenom skupu o hrvatskoj pretkršćanskoj baštini u Mošćenicama.

6. sjednica 3. listopada

Razred je zamolio Akademijinu Upravu da se uključi, nakon poziva, u vrlo probranu listu europskih akademija i znanstvenih društava za objavljivanje *Thesaurus linguae Latinae*, najopsežnijega rječnika latinskoga jezika, a kao svojega predstavnika na zasjedanju Uredništva izabrao je akad. R. Katičića.

Akad. Vojmir Vinja, predsjednik Odbora za etimologiju i Odbora za organiziranje međunarodnoga simpozija Skokovi dani, predložio je da se iduće zborovanje održi u Korčuli početkom listopada 2006.

Razred je odredio da se komemoracija prve obljetnice smrti akad. Petra Guberine održi 16. siječnja 2006. Na komemoraciji će, uz tajnika Razreda, govoriti S. Babić, A. Kovačec i I. Škarić.

7. sjednica 3. studenoga

Na sjednici je raspravljeno o objavljivanju Velike hrvatske gramatike u suradnji s Globusom. Na temelju uvida u rukopise zaključeno je da su to samostalna djela: Fonetika, Fonologija, Morfologija, Tvorba, Sintaksa i Naglasak. Svako od njih napravljeno je svojom metodologijom, rabi se vlastita (autorova) terminologija, nije usklađen ni sadržaj ni fonološki inventar, niti jedinstveno ponašanje akcenata. Taj rukopis nema ni uvoda pa zamišljena Velika hrvatska gramatika predstavlja dobra ali separatna djela i ne može predstavljati gramatičku normu hrvatskoga jezika. Razred smatra da se u ovakvom obliku ne može tiskati.

8. sjednica 5. prosinca

Ovoj su sjednici, po tradiciji, nazočili i članovi suradnici. Prikazan je sumarni pregled godišnjega rada i izdavačke djelatnosti. Razmatran je dopis koji će se preko Uprave Hrvatske akademije uputiti na odgovarajuće adrese radi zaštite jezičnih prava Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Raspravljalo se o dopisu upućenom iz Dubrovnika u vezi s organizacijom znanstvenoga skupa o jeziku i književnosti u Dubrovniku u lipnju 2006.

Prikazano je izvješće o završenom znanstvenom skupu o leksikologiji koji je organizirao Akademijin Odbor za leksikografiju i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Podneseno je izvješće o izdavačkoj djelatnosti i problemima u vezi s tim. Razred je obaviješten i o prispjelim izvješćima o radu razrednih odbora i članova.

Funkcije članova Razreda

S. Babić nositelj je projekta *Oblici hrvatskoga književnoga jezika*.

J. Bratulić je priređivač i urednik *Acta Croatica* i urednik iduće knjige edicije Stari pisci hrvatski.

D. Brozović glavni je urednik Filologije i nositelj projekta *Općeslavenski i europski lingvistički atlasi*.

B. Glavičić predsjednik je Odbora za latinitet, a u 2005. dovršio je prijevode, komentare i bilješke pozamašnih djela *Obsidio Iadrensis* i O pomrčinama Sunca i Mjeseca Ruđera Boškovića.

M. Ježić urednik je izdavačkog projekta *Hrvatska i Europa*. Član je Odbora za Statut, urednik zbornika s međunarodnih dubrovačkih konferencija o sanskrtskim epovima te predsjednik Odbora za orijentalistiku.

R. Katičić glavni je urednik Rječnika hrvatskoga kajkavskoga književnoga jezika i Akademijin predstavnik u međunarodnom uredništvu *Thesaurus linguae Latinae*.

A. Kovačec član je Akademijina Odbora za međunarodnu suradnju i zamjenik tajnika Razreda.

N. Kolumbić urednik je filološkoga dijela Građe za povijest književnosti hrvatske.

A. Menac nositeljica je projekta *Hrvatska frazeologija*.

M. Moguš, uz obnašanje dužnosti predsjednika Akademije, voditelj je Zavoda za lingvistička istraživanja, predsjednik Odbora za leksikografiju i glavni urednik Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika. Nositelj je projekta *Istraživanje hrvatskih dijalekata*.

A. Nazor članica je Akademijina Odbora za nagrade.

P. Šimunović, uz obnašanje dužnosti tajnika Razreda, urednik je časopisa *Folia onomastica Croatica*, predsjednik Odbora za onomastiku, član Odbora za dodjelu Strossmayerovih nagrada i nositelj projekta *Onomastička istraživanja u Hrvatskoj*.

V. Vinja predsjednik je Odbora za etimologiju, predsjednik Odbora trijenalnoga znanstvenoga skupa *Skokovi dani*, nositelj projekta *Dopune Skokova etimologijskoga rječnika* te urednik Boškovićeve knjige O pomrčinama Sunca i Mjeseca (Hrvatski latinisti).

D. Brozović Rončević (članica suradnica) nositeljica je projekta *Povijest hrvatske toponimije*, izvršna urednica *Folia onomastica Croatica* i koordinatorica izdavačke djelatnosti razrednih časopisa (Filologija, *Folia onomastica Croatica*, Hrvatski dijalektološki zbornik) i zbornika razrednih odbora s održanih znanstvenih skupova.

M. Žic-Fuchs (članica suradnica) predstavnica je Akademije u Stalnom odboru za humanističke znanosti Europske znanstvene zaklade.

S. Težak (član suradnik) predsjednik je Odbora za dijalektologiju.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Razreda (Odbor za leksikografiju) održan je 1.-2. prosinca znanstveni skup o dijalekatnoj leksikografiji i hrvatskom jezičnom nazivlju. Radovi s prošlogodišnjeg znanstvenoga skupa o hrvatskim dijalektima redigiraju se i tiskat će se u godini 2006.

Izdavačka djelatnost

Iz tiska su izašle knjige:
Filologija, knj. 42, 43, 44.
Folia onomastica Croatica, 12-13 (Šimunovićev zbornik).

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

1. sjednica, 24. siječnja

Ljiljana Kolenić, Mađarska u starim hrvatskim rječnicima
Dragica Malić, Toponimi, ktetici i etnici u Žićima otaca
Anica Nazor, Hrvatski glagolizam u 19. stoljeću.

2. sjednica, 7. ožujka

Tonko Jurica i *Nenad Vekarić*, Lastovski rodovi
Đuro Blažeka, Međimurski dijalekt
Ida Raffaeli, Polisemija pridjeva: sprega sintaktičkih i semantičkih struktura
Željko Jozić, Glagolski sustav ikavskojekavskih posavskih govora
Stjepko Težak, Štokavsko narječje i književni jezik.

3. sjednica 11. travnja

Gerhard Neweklovski, O štokavskim osobinama u hrvatskim govorima Bandola i Nove Gore u južnom Gradišću

Vida Lučić, Primjer leksikografski zanemarene metaforizacije

Alemko Gluhak, Praslavensko *dъždžь.

Jožica Škofic, Besede za krompir v slovenskih in sosednjih hrvaških narječjih

Jurica Budja, Etimologija glagola (na)uditi.

4. sjednica, 23. svibnja

Alf Hiltebeitel, Weighting Orality and Writing in the Sanskrit Epics

Mislav Ježić, Can a Monkey Play a Bitch? (Hanumant and Saramā)

Michael Witzel, The Vedas and the Epics: Some comparative notes on persons, lineages, geography and grammar

James L. Fitzgerald, Toward a Database of the Non-Anuṣṭubh Verses of the Mahābhārata

Georg von Simson, The Nalopākhyāna as a Calendar Myth

Klara Gönc-Moačanin, Dyuta in the Sabhāparvan: Its ritual and mythological connections.

Muneo Tokunaga, Udakakriyā and the Śāntiparvan

Przemysław Szczurek, Bhakti Interpolations and Additions in the Bhagavadgītā

Yaroslav Vassilkov, The Gītā versus the Anugītā: Were Sāmkhya and Yoga ever really 'one'?

John Brockington, Jarāsamdha (and other Bogeymen)

Mary Brockington, Rāma Dāśarathi, the Absent Presence in the Harivaṁśa

Peter Schreiner, Śiva in the Harivaṁśa

Horst Brinkhaus, Duplicates in the Somavaṁśa Account in the Harivaṁśa: Early Text–Historical Developments of the Harivaṁśaparvan

André Couture, The Meaning of the Words Yoga and Yogin in the Puṣkaraprādurbhāva Section of the Harivaṁśa

Christopher Minkowski, Nīlakaṇṭha's Vedic Readings in the Harivaṁśa Commentary

Renate Söhnen-Thieme, The Setting of Puráṇas: Frame stories, layers of interlocution, and ultimate authority

Angelika Malinar, How Purāṇas Relate the Mahābhārata

Sandra Smets, The Story of Kauśika (MBh 3, 196-206): Parallel topics with the Jaiminīyasamhitā of the Brahmāṇḍapurāṇa

Christophe Vielle, From the Early Purāṇa called Vāyuprokta, to the Vayu and Brahmāṇḍa Purāṇas: Preliminary Remarks towards a Critical Edition of the Vāyuprokta Brahmāṇḍa Purāṇa

Greg Bailey, The Pravṛtti-Nivṛtti Chapters in the Mārkaṇḍeyapurāṇa

Peter Bisschop, The Nirukti of Kārohaṇa in the Skandapurāṇa: Studies in the Skandapurāṇa VII

Paolo Magnone, Śivadharmottarapurāṇa: A survey

Eva de Clercq, Paümacariya – Padmacarita – Paümacariu: The Jain Rāmāyaṇa-Purāṇa

Dalibor Brozović, Hrvatski štokavski dijalekti – razvoj i stanje.

5. sjednica 20. lipnja

Domagoj Vidović, Nacrt za vidonjsku antroponimiju

Milena Žic-Fuchs, Umanjenici u hrvatskom jeziku, kognitivistički pogled na hrvatsku tvorbu

Anita Hrnjak, Geste i mimika kao izvor frazeologije

Branimir Glavičić, priredio je i preveo djelo Ruđera Boškovića Pomrčine Sunca i Mjeseca

Krešimir Mađeral, Toponimi madžarskog porijekla u sjevernoj Hrvatskoj.

6. sjednica 3. listopada

Leopold Auburger, Die Übersetzung des Europäischen Thesaurus Internationale Beziehungen und Länderkunde ins Kroatische

Kristina Štrkalj Despot, Onimi u Cvitju

Marica Čunčić i *Naša Burić*, Ispitivanje lakoće i brzine učenja trokutaste i okrugle glagoljice

Mijo Lončarić i *Vesna Zečević*, Štokavsko-kajkavski odnosi

Josip Lisac, Dosadašnja proučavanja hrvatskih štokavskih dijalekata

Mira Menac Mihalić, O nekim karakteristikama novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj.

7. sjednica 7. studenoga

Mate Kapović, Slavic length again

Jela Maresić, O slavonsko-kajkavskoj jezičnoj isprepletenosti

Ivica Vigato, Prezimena u glagoljskim matičnim knjigama umrlih i krštenih otoka Silbe

Martina Perić, O prozodiji beravačkog govora

Radoslav Katičić, Čudesno drvo

Martina Kuzmić, Proteza u južnomoslavačkim govorima Kutinskoga Sela, Osekova i Okešimaca.

8. sjednica 5. prosinca

Silvana Vranić, Čakavsko-štokavski odnosi u govorima jugoistočnoga makrosustava na otoku Pagu.

Nagrade, povelje i druga priznanja članovima Razreda u godini 2005.

Akad. Stjepan Babić dobio je Državnu nagradu za životno djelo (2004.) i izabran je o svojoj osamdesetoj obljetnici života za počasnoga građanina Slavonskoga Broda.

Akad. Milan Moguš dobio je Nagradu Čakavskoga sabora "Marulićeva korabljica" za životno djelo.

Akad. Anica Nazor dobila je Zahvalnicu Male glagoljske akademije "Juri Žakan", Roč, 2. srpnja 2005. i Zahvalnicu Male staroslavenske akademije "Dr. Antun Mahnić" u Krku, 1. rujna 2005.

Akad. Petar Šimunović dobio je Povelju Općine Bol na Braču za znanstveni i kulturni prinos povijesti toga mjesta (10. listopada 2005.).

Akad. Vojmir Vinja dobio je Državnu nagradu za istaknuto znanstveno djelo.

Član suradnik Josip Lisac dobio je Godišnju nagradu Zadarske županije za godinu 2004. za knjige Hrvatska dijalektologija I. i Faust Vrančić i drugi.

Dopisni član Viktor Žmegač dobio je Nagradu INE za promicanje hrvatske kulture u inozemstvu.

Odbor za dijalektologiju

Radio je u prošlogodišnjem sastavu (Ljetopis, 108, 2005., 216). Predsjednik Odbora član je suradnik Stjepko Težak.

U godini 2005. Odboru su pridruženi članovi: M. Tomelić, S. Zubčić, A. Bilić, L. Pliško, A. Cenić, Žigović i I. Kuštović.

Odbor je predao za tisak knjigu Općeslavenski lingvistički atlas, sv. IVa, Praslavenski jorovi i jerovi i u suvremenim slavenskim dijalektima (urednik D. Brozović).

Tiskana je knjiga Mire Menac-Mihalić, Frazeologija novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj, Zagreb, 2005.

Obranjene su tri disertacije, nekoliko diplomskih radova i obavljeno je nekoliko terenskih istraživanja.

Članovi Odbora objavili su nekoliko znanstvenih radova, i to: Mira Menac-Mihalić pet radova iz dijalektalne frazeologije; Josip Lisac pet radova iz čakavskog i štokavskog narječja; Sanja Vulić pet radova iz hrvatske dijasporne dijalektologije, te tri rada o vinišćanskom govoru, o povljanskom govoru i o dubrovačkom govoru; Jela Maresić dva rada iz povijesne leksikologije i o podudarnostima slavonskih i kajkavskih govora.

Članovi Odbora su uz terenska istraživanja sudjelovali i na sastancima međunarodnih dijalekatnih projekata.

Odbor za onomastiku

Predsjednik Odbora je P. Šimunović, potpredsjednica Dunja Brozović Rončević, tajnica Ines Schaub Gomerčić.

Završena je redakcija rukopisa za 14. knjigu *Folia onomastica Croatica*. Nastavljen rad na *Supplementima* Hrvatske onomastičke bibliografije. Tiskane su knjige Bračka toponimija (Golden marketing, 2004., 328 str.) i Toponimija hrvatskoga jadranskoga prostora (Golden marketing, 2005., 318 str.) (P. Šimunović).

Članovi Odbora sudjelovali su u organizaciji znanstvenih skupova, u poslijediplomskoj nastavi u realizaciji znanstvenih projekata, u mentorstvu i u domaćim i međunarodnim onomastičkim udrugama te na nekoliko znanstvenih skupova.

Odbor za etimologiju

Predsjednik Odbora je akad. V. Vinja. U Odbor su izabrani novi članovi: R. Matasović, G. Filipi, V. Skračić i A. Kovačec.

U godini 2005. nastavljen je rad na izradi analitičkih kazala svih triju knjiga Jadranskih etimologija.

Nastavljene su pripreme međunarodnoga skupa *Skokovi dani*, koji će se održati početkom listopada 2006. u Korčuli.

Odbor za latinitet

Predsjednik Odbora je akad. B. Glavičić. Odbor je radio u istom sastavu.

Završene su Boškovićeve Eklipse, korigirani prijevodi, napisan predgovor kompletirani komentari; rad je recenziran i zatražen je imprimatur. Tiskat će se u ediciji Hrvatski latinisti. Završen je isti posao na djelu *Obsidio Iadrensis*, koje će se tiskati u ediciji *Scriptores* Razreda za društvene znanosti. Akad. B. Glavičić posvetio se prvom hrvatskom prijevodu djela o Argonautima Apolonija Rođanina.

Odbor za leksikografiju

Predsjednik Odbora je akad. M. Moguš, a potpredsjednica dr. Dunja Brozović Rončević. Odbor je bio zauzet na organizaciji znanstvenoga skupa o dijalekatnoj

leksikografiji i jezičnom nazivlju. Na skup se prijavilo više od 60 predavača. Sastavljen je i tiskan program skupa, koji je uspješno održan 1. i 2. prosinca ove godine.

Odbor za orijentalistiku

Predsjednik Odbora je akad. M. Ježić. Odbor je radio u istom sastavu.

U Dubrovniku se od 5. do 10. rujna 2005. održala *Četvrta dubrovačka konferencija o sanskrtskim epovima i purāṇama* pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Riječ je o već uhodanoj konferenciji koja se saziva po četvrti put u Dubrovniku, a okuplja pedesetak indologa, sanskrtista, stručnjaka za sanskrtske epove i njima srodna religijska djela purāṇe ili "prvošnje predaje" iz cijeloga svijeta. Većina njih su vrhunski znalci na tome polju, voditelji velikih nakladničkih, prevoditeljskih ili istraživačkih projekata u svijetu, a nekoliko je i mlađih izvrsnih znanstvenika, nerijetko njihovih učenika. Ta konferencija bitno potiče suvremene tokove istraživanja na tome području, i objavljuje dio njihovih rezultata.

Ove su godine bili nazočni: John Brockington (Edinburgh), Muneo Tokunaga (Kyoto), Johannes Bronkhorst (Lausanne), Horst Brinkhaus (Kiel), Yaroslav Vassilkov (Sankt Peterburg), Alf Hiltebeitel (Washington D. C.), Peter Schreiner (Zürich), Gregory Bailey (Melbourne), itd. Od mlađih znanstvenika bili su nazočni Cristophe Vielle (Louvain), Przemysław Szczurek (Wroclaw), Eva de Clercq (Gent), Yuko Yokochi (Kyoto), Olga Serbaeva (Lausanne), Marcus Schmücker (Wien), itd. S hrvatske su strane sudjelovali s predavanjima akad. Mislav Ježić i mr. sc. Klara Gönc Moačanin, a u organizacijskome i izdavačkome programu još i mr. sc. Krešimir Krnic.

Ovogodišnju je konferenciju otvorio u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i pozdravio sudionike akademik Radoslav Katičić, glavni urednik zbornika radova prvih dviju konferencija. U ime Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa obratio se sudionicima pomoćnik ministra prof. dr. Pavo Barišić, a u ime Indijskoga veleposlanstva savjetnik V. Mahalingam. U ime Međunarodnoga odbora DICSEP-a govorio je prof. Peter Schreiner.

Rad je bio organiziran u sjednicama s predavanjima i u radionicama s voditeljima. Sjednice su bile posvećene Māhābharati, velikim purāṇama, regionalnim purāṇama i poredbenim temama. Ove su se godine pojavila izlaganja o regionalnim purāṇama, te o paralelama između epova i buddhističke i đinističke književnosti u većoj mjeri nego prije.

Na konferenciji je predstavljen i predtisak zbornika radova s *Treće dubrovačke konferencije o sanskrtskim epovima i purāṇama*, koji je uredio dr. sc. Petteri Koskikallio (Helsinki), a glavni mu je urednik akademik Mislav Ježić. Obavljen je složen recenzentski postupak za njih, radovi su priređeni za tisak. Objavljuje ih Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Izlazak iz tiska se planira početkom 2006. Zbornik je opsežniji od prethodnih, obuhvaća preko 600 stranica, a sadržava radove koji će jamačno biti obvezatna literatura svim stručnjacima na tome području u svijetu.

Na projektu *Yajurvedske upanišadi u vedskoj i poredbenoj perspektivi* sada se radi na tekstu, prijevodu, tumačenjima i analizama *Bṛhadāraṇyaka-upanišadi.*

Djelatnost članova Razreda

S t j e p a n B a b i ć objavio je: Jezik i stil Huge Badalića, Hugo Badalić – Zbornik o 150. godišnjici rođenja, Slavonski Brod, 2005., 75-86; Razjednačivanje na udaljenost u hrvatskom književnom jeziku, Zbornik In memoriam Reinhold

Olesch, Koln – Weimar – Wien, 2005., 91-98. Osim toga objavio je 14 stručnih članaka u časopisu Jezik i tjedniku Fokus.

Vodi projekt *Oblici hrvatskoga književnoga jezika*. U radu na tom projektu ima više teoretsko-praktičnih radova u rukopisu, a asistent Mario Grčević, koji je stupio na posao 1. lipnja 2005., izradio je rad o jedninskim instrumentalnim nastavcima imenica i-sklonidbe u hrvatskome književnome jeziku.

Nagrađen je Državnom nagradom za životno djelo. Počasni je građanin Slavonskoga Broda.

J o s i p B r a t u l i ć objavio je knjige: Hrvatska pisana kultura. Izbor djela pisanih latinicom, glagoljicom i ćirilicom od VIII. do XXI. stoljeća (zajedno sa S. Damjanovićem), 1. svezak: VIII.-XVII. stoljeće, Veda, Križevci – Zagreb, 2005.; Cimelia Croatica iz zbirke Ive Dubravčića, predgovor Bibliofilija kod Hrvata Zagreb, 2005., na hrvatskom i engleskom, 7-33, obrada kataloških jedinica, 34-119; Sunčana strana zemlje – *Versante solatio della terra*, Antologija suvremene hrvatske i talijanske poezije (u suautorstvu s N. Milani Kruljac), Pula, 2005., 600 str.; rasprave i članke: Andrija Kačić Miošić, Istarska Danica 2005., Pazin, 2004., 95-99; Matija Vlačić Ilirik i njegov Katalog svjedoka istine, Zbornik Matija Vlačić Ilirik, Labin, 2004., 27-36; Nikola Žic, Zbornik Glagoljica i hrvatski glagolizam, Zagreb – Krk, 2004., 53-56; Odjek ilirskih ideja u Sinju i kulturne veze srednje Dalmacije sa sjevernom Hrvatskom, Zbornik Franjevačka klasična gimnazija u Sinju, Split – Sinj, 2004., 105-116; Korizmene propovijedi Antuna Mihalića – Les sermons du carem d'Antun Mihalić, cure de Petrovaradin, Zbornik Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Vukovar kao paradigma muke, Pasionska baština 2004., Pazin, 2004., 129-145; Franjo Horvat Kiš u Bugarskoj, Zbornik Hrvatsko-bugarski odnosi u 19. i 20. stoljeću, Zagreb, 2005., 57-68; Gramatika i etika, Zbornik Od fonetike do etike, Zbornik o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića, Zagreb, 2005., 397-401; Glagolizam i glagoljaštvo, Drugi Hercigonjin zbornik, Zagreb, 2005., 53-57; Značaj i značenje hrvatskoga protestantskoga pokreta, u katalogu uz izložbu Hrvatske protestantske knjige XVI. i XVII. stoljeća u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Zagreb, 2005., 7-19, i napomene uz pojedine izloške; Josip Voltić, Tinjanac – Istrijan, Tinjanski zbornik, Tinjan, 2005., 193-212; Excerptum de rebus Polensibus, Zbornik Pula. Tri tisućljeća mita i stvarnosti, Pula, 2005., 385-396 (na hrvatskom, talijanskom, njemačkom i engleskom jeziku); Putovanje naše svagdašnje, predgovor knjizi Josipa Orbanića Promet u Istri. Od Argonauta do Ipsilona, Pula, 2005.; Predgovor. Hrvati i Bugari u 19. i 20. stoljeću, Zbornik Hrvatsko-bugarski odnosi u 19. i 20. stoljeću, Zagreb, 2005., 5-7; Alberto Fortis i njegov Put po Dalmaciji, u knjizi: Alberto Fortis, Put po Dalmaciji, Split, 2004., str. IX-XXVIII, Bibliografija, XXIX-XXXII (drugo izdanje); suradnja u Istarskoj enciklopediji (70-ak natuknica); Zdenka Pozaić, u knjizi: Contemporary international ex-libris artists 5, Braga, Portugal, 2005., 49-55 (na engleskom); Rešetarova izdanja Starih pisaca hrvatskih, Zbornik o Milanu Rešetaru, Zagreb, 2005., 49-55; Radoslav Katičić kao profesor, Zbornik Hrvatski profesori na bečkoj slavistici, Zagreb, 2005., 91-98; Predgovor u knjizi Veliki pehar vina. Vino u hrvatskom pjesništvu, Čitluk, 2005., 5-7; Mijo Krešić, trgovac i rodoljub, pogovor u knjizi M. Krešića, Autobiografija, Karlovac, 2005.; Značenje glagoljice u kulturi hrvatskoga naroda u Istri, Zbornik Istra u umjetnosti i znanstvenim disciplinama od XV. do XVII. stoljeća, Zagreb, 2005., 135-144; Josip Stipan Relković i njegov Kućnik, 10. dani Josipa i Ivana Kozarca, Zbornik za 2004. godinu, Vinkovci, 2005., 13-23; Bibliofilija kod Hrvata – Bibliophily in Croatia, predgovor katalogu *Cimelia Croatica* iz zbirke Ive Dubravčića, 3-33, kataloška obradba izložaka, 34-119; Hrvatske molitve Antuna i Fausta Vrančića, Zbornik o Antunu Vrančiću, Šibenik, 2005., 183-189; te nekoliko

popratnih tekstova uz marke Hrvatske pošte; Krapini u pohode, predgovor u knjizi Marijana Tenšeka Krapina i priče o Čehu, Lehu i Mehu, Krapina, 2005., 5-6.

U 2005. usporedio prijepis akademika Milana Ratkovića, Pervi otca našega Adama greh Jurja Habdelića s izvornikom i korigirao prijepis i priredio ga za kritičko izdanje u Starim piscima hrvatskim (preko 1.000 kartica gusto tipkanoga teksta). Započeo za tisak priređivati prijepise prof. Stjepana Ivšića, Acta Croatica za kritičko izdanje među knjigama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Sudjelovao na šest međunarodnih znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu: B'lgari i H'rvati v Jugoistočna Evropa, Sofija, 2.-4. lipnja 2005.; Međunarodni znanstveni skup o Vatroslavu Jagiću, Beč, 1. listopada – Varaždin, 13.-15. listopada 2005.; Godišnja skupština Europske udruge Pasionske baštine, Hrvatski križni put, Pula, 2005.; Europska udruga "Konrad Adenauer", Zagreb, znanstveni skup Hrvati i europski duh suodgovornosti; Akcija protiv neznanja, Rektorat Sveučilišta i Markottel-Učilica, Zagreb, 2005.; Simpozij o Janezu Vajkardu Valvasorju, Ljubljana, 2005.; Sto pedeset godina Znanstvene knjižnice Zadar, Zadar, 18.-19. studenoga 2005.

Dalibor Brozović objavio je knjigu: Prvo lice jednine, Matica hrvatska, Biblioteka Vijenac, knj. 7, Zagreb, 2005., 256 str., te radove: Utjecaj Beograda na hrvatsko-bugarske odnose, Hrvatsko-bugarski odnosi u 19. i 20. stoljeću, Hrvatsko-bugarsko društvo, Zagreb, 2005., 69-74; Uvodna riječ, *ibid.*, 9-10; O pisanju današnjega refleksa starohrvatskoga dugoga jata, Jezik na križu, križ na jeziku, sv. 1, Matica hrvatska, Biblioteka Vijenac, knj. 6, Zagreb, 2005., 36-38; Jezik i lektori, sv. 2, Matica hrvatska, Biblioteka Vijenac, knj. 6, Zagreb, 2005., 87-88; Mjesto bosanskohercegovačkih govora u štokavskom narječju, Jezik u Bosni i Hercegovini, Institut za jezik u Sarajevu, Sarajevo, 2005. (karta i 11-13).

Konstantno radi u svojstvu glavnog urednika hrvatskoga sveska OLA (Općeslavenski lingvistički atlas, sv. IVa, Praslavenski i u suvremenim slavenskim dijalektima).

Stjepan Damjanović objavio je knjigu: J. Bratulić – S. Damjanović, Hrvatska pisana kultura, Veda, Križevci – Zagreb, 2005., 359 str. U zbornicima je objavio ove radove: Kojim je jezikom pisana Bašćanska ploča?, Zbornik Od fonetike do etike (o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića), Zagreb, 2005., 217-222; Glagolski oblici u glagoljičnoj reguli svetoga Benedikta, Drugi Hercigonjin zbornik, Zagreb, 2005., 87-95; Jagićeve zagrebačke godine, Spomenica Filipa Potrebice, Zagreb, 2004., 509-515 (objavljeno 2005.); Nadbiskup Mateo Karaman i njegov Bukvar, predgovor pretisku Mateo Karaman, Bukvar, Split – Zagreb, MMV, VII-XVIII; Bilješke o jeziku glagoljaške benediktinske regule, Zavičajnik, Zbornik Stanislava Marijanovića, Osijek, 2005., 141-148.

Vodi znanstveni projekt *Enciklopedija hrvatskoga glagoljaštva* u okviru kojega se izrađuje Leksikon hrvatskih paleoslavista i istraživača hrvatskoga glagoljaštva.

Branimir Glavičić priprema prvo hrvatsko dvojezično izdanje o Argonautima Apolonija Rođanina.

Eduard Hercigonja objavio je knjigu: Na temeljima hrvatske književne kulture (filološko-medievističke rasprave), Matica hrvatska, Biblioteka Hrvatska jezična baština, knj. 4, Zagreb, 2005., 5-774; Legenda o kralju Zvonimiru u Dukljaninovu ljetopisu (književnopovijesna raščlamba), Raukarov zbornik, SS Press, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 1-17.

Nastavlja rad na transliteraciji Aleksandride, Romana o trojanskom ratu i Priče o premudrom Akiru iz Derečkajeva rukopisa iz 1621./1922. (latinica, neob-

javljeno, Fond rijetkosti i rukopisa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, sign. R 3495).

Mislav Ježić glavni je urednik edicije *Hrvatska i Europa*. Za IV. svezak prikupljeni su gotovo svi prilozi, a za V. svezak većina priloga. Za *Dubrovačku konferenciju o sanskrtskim epovima i purāṇama* izradio je studiju od 60 kartica o gradnji epske priče u Rāmāyaṇi na osnovi modela vedskoga mita o Indri i Vali pod naslovom Can a Monkey Play a Bitch? Hanumant and Saramā za zbornik radova Proceedings of the Third Dubrovnik International Conference on the Sanskrit Epics and Purāṇas. Taj zbornik uređuje Petteri Koskikallio sa Sveučilišta u Helsinkiju, a glavni je urednik Mislav Ježić. Objavit će ga Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti početkom 2006. Za Svjetsku je sanskrtističku konferenciju izradio studiju od 78 kartica o povijesti tekstovne predaje upanišadskih tekstova *The Relationship between the Bhagavadgītā and the Vedic Upanishads: Parallels and relative chronology* za zbornik 12th World Sanskrit Conference, koji će objaviti Motilal Banarsidass, prema planu, 2006. Objavio je u 2005. četiri teksta: Hrvatsko kulturno nasljeđe u europskom kontekstu, Nacionalni i kulturni identitet Hrvatske i članstvo u Europskoj uniji. Od Rimskoga Carstva do Europske unije, Europski pokret Split, Split, 2005., 35-52; Richard von Coudenhove-Kalergi: Život, rad i paneuropska zamisao, u: Richard von Coudenhove-Kalergi, Pan-Europa, Hrvatska Paneuropska unija, Zagreb, 2005., 5-34; Uz 75. obljetnicu života akademika Radoslava Katičića, Obavijesti HAD-a, god. XXXII, br. 2, Hrvatsko arheološko društvo, Zagreb, svibanj – rujan 2005., 116-121; Proslov, u: Stephan Baier – Eva Demmerle, Otto von Habsburg. Životopis, Hrvatska Paneuropska unija, Zagreb, 2005., 13-15.

Na projektu *Yajurvedske upanišadi u vedskoj i poredbenoj perspektivi* radi na tekstu, prijevodu, tumačenjima i analizama Bṛhadāraṇyaka-upanišadi.

Nikica Kolumbić objavio je knjigu: Poticaji i nadahnuća. Studije i eseji iz starije hrvatske književnosti, Dom i svijet, Zagreb 2005., 575 str.; objavio je rad Filipovićeva verzija "Križnoga puta", Zbornik o Jeronimu Filipoviću, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 35-38.

August Kovačec kao glavni urednik uredio je VII. knjigu Hrvatske enciklopedije, Mal-Nj, Zagreb, 2005. (XX i 814 str.). U istoj knjizi objavio je oko četrdeset članaka srednje veličine o lingvističkim pojmovima i o lingvistima. Nastavlja istraživanje sekundarnih prijedloga (nastalih od priloga i priložnih izraza) u romanskim jezicima lateralnih area (Iberski poluotok i Dacija). Poredbeno istraživanje nepromjenjivih vrsta riječi u romanskim jezicima (prijedlog, veznik, prilog). Od rujna 2005. član je Međunarodnoga odbora (neke vrste međunarodnoga znanstvenoga vijeća) lingvističkog časopisa Studii şi cercetări lingvistice, što ga objavljuje Rumunjska akademija u Bukureštu.

Antica Menac objavila je knjigu (s R. Filipovićem): Engleski element u hrvatskome i ruskom jeziku, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 77 str. Također je objavila: Hrvatski u dodiru s ruskim jezikom, u: L. Sočanac et al., Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima, Prilagodba posuđenica, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2005., 149-178; Element smiješnoga u frazeologiji, Grani slova. Sbornik naučnyh statej k 65-letiju prof. V. M. Mokienko, Elpis, Moskva, 2005., 227-229; Hrvatski rusizmi s imenskom sastavnicom, Folia onomastica Croatica, 12-13, Zagreb, 2003./2004.

Glavni je istraživač projekta *Hrvatska frazeologija*. Jedan od aktualnih zadataka projekta jest rad na velikom Hrvatsko-ruskom frazeološkom rječniku.?

Milan Moguš izvršavao je poslove u vezi sa zaduženjima koja je imao kao predsjednik Akademije i voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja. Objavio

je knjigu: Hrvatski školski pravopis (zajedno sa S. Babićem i S. Ham), Školska knjiga, 1. izdanje, Zagreb, 2005., 163 str., te radove: Što zapravo znači naslov Kačićeva glavnoga djela, Forum, 10-12, Zagreb, 2004. (2005.), 1201-1206; Znanost i umjetnost kapital su Hrvatske, Fokus, 13. veljače 2004., (2005.), 8-12; Josip Juraj Strossmayer, Forum, 4-6, Zagreb, 2005., 369-377; Marko Marulić – otac hrvatskoga književnoga jezika, Marko Marulić – The Father of The Croatian Literary Language, Zbornik radova o Marku Maruliću, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 7-20. Izvršio je poslove urednika jezikoslovne struke hrvatskog biobibliografskog leksikona, knj. VI, 2005. Nagrađen je Zlatnim dukatom Vukovarsko-srijemske županije, a dobio je i Nagradu za životno djelo Čakavskoga sabora u Puli.

Anica Nazor objavila je: Rukopisi Crkve bosanske, Fenomen "Krstjani" u srednjovjekovnoj Bosni i Humu, Zbornik radova, Institut za istoriju u Sarajevu – Hrvatski institut za povijest Zagreb, Sarajevo – Zagreb, 2005., 539-562; Hrvatske glagoljske knjige tiskane u Veneciji u XV. i XVI. stoljeću, Zbornik radova s 9. međunarodnog savjetovanja tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija, Lovran, 15.-16. rujna 2005. (izdavači: Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Ogranak Matice hrvatske Senj – Inštitut za celulozo in papir Ljubljana, ur. Zdenka Bolanča i Miroslav Mikota), 11-16; Rešetar i dubrovački ćirilski molitvenik iz godine 1512., Zbornik o Milanu Rešetaru književnom kritičaru i filologu, Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa, Beč, 25. rujna 2004., Dubrovnik, 1.-2. listopada 2004. (ur. Tihomil Maštrović), Zagreb, 2005., 57-67; Dva teksta Očenaša u glagoljskom Pariškom zborniku Slave 73, Drugi Hercigonjin zbornik (ur. Stjepan Damjanović), Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005., 321-326; Ešče odin ekzempljar dubrovnickogo Molitvenika 1512 goda, Fedorovskie čtenija 2005. (otvetstvennyj redaktor V. I. Vasil'jev), Nauka, Moskva, 2005., 166-172.

Sudjelovala na sjednici Predsjedništva Međunarodnoga slavističkog komiteta (Beograd, 23.-25. lipnja 2005.), na kojoj je nastavljena rasprava o prijedlogu tematike XIV. međunarodnoga slavističkog kongresa, koji će se održati 2008. u Makedoniji; nositeljica je dugoročnoga projekta (glavna istraživačica) *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije* i znanstvena urednica toga rječnika. U 2005. objavljen je 12. sveščić (riječi: VSUE – VĚĆE). Glavna urednica časopisa Staroslavenskoga instituta, Slovo.

Nastavila rad na istraživanju glagoljskih rukopisa i glagoljskih tiskanih knjiga (priprema kritičkoga izdanja Kožičićevih životopisa rimskih papa i careva, tiskanih glagoljicom u Rijeci 1531.).

Primila Zahvalnicu Male glagoljske akademije "Juri Žakan", Roč, 2. srpnja 2005.; Zahvalnicu Male staroslavenske akademije "Dr. Antun Mahnić", Krk, 1. rujna 2005.

Petar Šimunović radio je, među ostalim, na knjigama iz serije Izabrana djela Petra Šimunovića, Golden marketing, Zagreb. Objavio je knjigu: Toponimija hrvatskoga jadranskoga prostora, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2005., 318 str. Također je objavio: Reinhold Oleschs – Beitrag zur kroatischen Philologie, Slavistische Forschungen 48, In memoriam Reinhold Olesch, Böhlau Verlag, Köln – Weimar – Wien, 2005., 281-286; Imena i prezimena djeci neželjenoj, M. Bertoša, Djeca iz obrtaljke, Profil, Zagreb, 2005., 7-14 [predgovor]; Valentin Putanec, Ljetopis HAZU [nekrolog], knj. 108, Zagreb, 2005., 673-674.

Napisao je dvadesetak recenzija, održao nekoliko priloga u televizijskim i radio emisijama, predstavio nekoliko knjiga, održao nekoliko predavanja i sudjelovao na prigodnim znanstvenim skupovima. Obnašao je dužnost tajnika Razreda za filološke znanosti.

Primio je Povelju općine Bol za znanstveni i kulturni prinos tom istaknutom kulturnom i turističkom naselju.

Vojmir Vinja radi na analitičkim indeksima kao IV. knjizi Jadranskih etimologija. Primio je godišnju Državnu nagradu za znanstveno djelo.

Žarko Muljačić objavio je knjigu: Benedikt Kotruljević, Knjiga o umijeću trgovanja. S talijanskoga preveo i bilješkama popratio Ž. Muljačić, Zagreb, Binoza Press, XIII-XVI, 1-58, 63-178. Dodatak, 179-190, Bilješke, 191-196. Tekst 13, poglavlja (58-63) prevela Karmen Milačić; zbornici: Su alcuni pseudoromanismi notati in tre città croate, Raffaela Bombi – Fabiana Fusco (ur.), Città plurilingui. Lingue e culture a confronto ini situazioni urbane – Multilingual Cities. Perspectives and Insights on Languages and Cultures in Urban Areas, Udine, 2004., 387-402; Il vocalismo nel latino di Krk/Veglia (e del veglioto primigenio) sotto l'influsso del greco (e del croato), u: Per Sture Ureland (ur.), Integration of European Language Research. Studies in Eurolinguistics, vol. 2, Berlin, 2005., 563-570; prilozi u časopisima: Novi podaci o romanistici Eleni Eberwein-Dabcovich, Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, 43, Dubrovnik, 2005., 247-263; Nuovi dati sulle colonie croate nell'Italia meridionale con particolare riguardo a quelle estintesi da secoli in Campania, Linguistica, 45, Ljubljana, 2005., 189-202.

Dunja Brozović Rončević objavila je: The body as a medium of expression in the domain of geography (s Danicom Škara), Denominando il mondo: dal nome comune al nome proprio, Quaderni Internazionali di RIOn, 1, Società editrice Romana, Roma, 2005., 415-425; Metaphorical processes as a basis of proper names (s Milenom Žic Fuchs), *ibid.*, 33-44; Bootstrapping a Part of Speech Tagger using Clustering and Classification methods (D. Ćavar, E. Malgorzata Ćavar i I. P. Jazbec). S Enzom Caffarellijem uredila je knjigu Denominando il mondo: dal nome comune al nome proprio / Naming the World: From Common Nouns to Proper Names, Quaderni Internazionali di RIOn, 1, Società editrice Romana, Roma, 2005.

U Zavodu za lingvistička istraživanja vodi projekt *Hrvatska povijesna toponimija* i suradnica je na međunarodnom projektu *Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas*. Koordinira časopisnu izdavačku djelatnost Razreda i tajništva uredništva u Zavodu. Ravnateljica je Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u kojem vodi projekt *Hrvatska jezična mrežna riznica* i suradnica je na projektu *Onomastička istraživanja u Hrvatskoj*. Članica je Upravnoga vijeća ICOS-a (International Council of Onomastic Sciences) sa sjedištem u Uppsali u okviru kojega sudjeluje u projektu kodifikacije međunarodne onomastičke terminologije i izradbi međunarodne baze podataka onomastičke bibliografije.

Glavna je urednica časopisa Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, izvršna urednica časopisa *Folia onomastica Croatica* i članica međunarodnoga uredništva u *Quaderni Internazionali di RIOn*. Članica je upravnoga vijeća Instituta za etnologiju i folkloristiku i članica Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

Sudjelovala je na znanstvenim skupovima: XXIInd International Congress of Onomastic Sciences, Pisa, Italija, 28. kolovoza – 4. rujna 2005., s predavanjem Onomastics as an "Interdisciplinary" Science: Between Theory and Reality (s Enzom Caffarellijem); IV. međunarodni leksikološko-leksikografski znanstveni skup, HAZU/IHJJ, 1.-2. prosinca 2005., s predavanjem Ujednačivanje onomastičke terminologije; međunarodna radionica Workshop on Computational Modeling and Lexical Acquisition, Split, 25.-28. srpnja 2005., s predavanjem Bootstrapping a Part of Speech Tagger using Clustering and Classificaton methods (s Damirom

Ćavarom, Malgorzatom E. Ćavar i Ivom Pavlom Jazbecom); godišnje zasjedanje uredničkoga odbora Europskoga lingvističkog atlasa u Brnu, svibanj 2005.

Josip Lisac objavio je: Hrvatska dijalektologija 1. hrvatski dijalekti štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003., 168 str.; Faust Vrančić i drugi: jezičnopovijesni ogledi, Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić", Šibenik, 2005., 176 str.; Knjiga od uspomene (priredili fra Hrvatin Gabrijel Jurišić, Josip Lisac i s. Terezija Zemljić, uredili Josip Lisac i s. Terezija Zemljić), Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" – Družba sestara franjevki od Bezgrješne, Šibenik, 2003., 232 str.; s Dunjom Fališevac i Darkom Novakovićem član je uredništva knjiga Hrvatska književna baština, knj. 2, Ex libris, Zagreb, 2003., 476 str. i knj. 3, Zagreb, 2004., 520 str.; znanstveni radovi: Zadarsko područje u povijesti hrvatskoga jezika i u povijesti hrvatske književnosti, Republika, 59, 2003., 85-90; Fonologija novoštokavskog ikavskog dijalekta, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 29, 2003., 173-180; Banjski govor na Pašmanu, Čakavska rič, 31, 1-2, 2003., 27-31; Ivo Frangeš (15. IV. 1920. – 29. XII. 2003.), In memoriam, *ibid.*, 221-222; Leksički, sintaktički i drugi utjecaji u hrvatskim dijalektima, Hrvatski dijalektološki zbornik, 12, 2003., 29-37; Bibliografija radova Franje Švelca, Hrvatski sjever, 8, 1-4, 2003., 97-106; Hrvatski dijalekti, Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost, sv. III. Barok i prosvjetiteljstvo (XVII.-XVIII. stoljeće), uredio Ivan Golub, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Školska knjiga, Zagreb, 2003., 451-459; L 2166 'Prosit milostynju', u: Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas. Serija leksiko-slovoobrazovateljnaja, Vypusk, 8, Komissija Obščeslavjanskogo lingvističeskogo atlasa, Poljskaja akademija nauk, Institut poljskogo jazyka, Varšava, 2004., 158 (J. Lisac i M. Menac-Mihalić); Čakavština kao narječje i u hrvatskoj književnosti, Čakavska rič, 32, 1, 2004., 5-11; Hrvatski jezik 18. stoljeća i fra Jakov Pletikosa, Kačić, 35, 2003., 105-110; Fonološke značajke slavonskoga dijalekta, Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas. Materialy i issledovanija 2001-2002, Rossijskaja akademija nauk, Institut ruskogo jazyka im. V. V. Vinogradova, Moskva, 2004., 157-161; Usporedba govora Tkona i Ražanca, Čakavska rič, 32, 2, 2004., 167-171; Popis čakavskih rječnika i sličnih knjiga objavljenih posljednjih godina, *ibid.*, 319-320; Kačić u hrvatskom jeziku 18. stoljeća, Hrvatska misao, 8, 33/24, 2004., 236-238; Osamdeset godina života Nikole Ivanišina ili: neka bude život, Zadarska smotra, 52, 1-3, 2003., 11-12; Glasovi jugozapadnoga istarskog dijalekta, Drugi Hercigonjin zbornik (uredio Stjepan Damjanović), Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005., 219-222; Hrvatski jezik u doba promjena, Jezik na križu / Križ na jeziku. Rasprava o pravopisnim pravilima (priredila Jelena Hekman), Matica hrvatska, Biblioteka Vijenac, knj. 6, sv. 1, Zagreb, MMV, 62-64; Lektoriranje i jezična kultura, Jezik na križu / Križ na jeziku. Lektori i jezična kultura, knj. 6, sv. 2, Zagreb, MMV, 110-112; Terminologijsko šarenilo i umjetnost riječi, Hrvatska književna kritika. Teorija i praksa, knj. 5, Zagreb, MMV, 113-116; Proučavanje hrvatskih štokavskih organskih idioma, Kolo, XV, 1, 2005., 36-41; Dijalekatni rječnici hrvatskoga jezika u posljednjih stotinjak godina, Mogućnosti, 52, 4-6, 2005., 149-156; Milan Rešetar, Hrvatski profesori na bečkoj slavistici (priredila Truda Stamać), Erasmus naklada, Zagreb, 2005., 27-35; Najstariji dubrovački govor i Najstarija dubrovačka proza Milana Rešetara, Zbornik o Milanu Rešetaru, književnom kritičaru i filologu, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 69-76; objavio i 30 kraćih priloga.

Glavni je istraživač projekta *Dijalektologija hrvatskoga jezika*. U tom sklopu dovršava sintezu o čakavskom narječju. Uz to radi na temama iz povijesti hrvatskoga jezika i priprema drugi broj časopisa *Croatica et Slavica Iadertina*. Pripremio za objavljivanje više desetaka priloga.

Dobio godišnju Nagradu Zadarske županije za godinu 2004., i to za knjige Hrvatska dijalektologija 1 te Faust Vrančić i drugi.

Darko Novaković objavio je knjigu: Marko Marulić: Latinski stihovi, prir. i prev. B. Lučin i D. Novaković, Književni krug, Split, 2005., 397 str.; znanstvene radove: Autografi Ilije Crijevića I: Vat. lat. 1678, u knjizi: Hrvatska književna baština – knjiga III, Ex libris (ur. D. Fališevac, J. Lisac i D. Novaković), Zagreb, 2004. [2005.], 9-251; Le traduzioni dal greco di Janus Pannonius: la filologia al servizio della politica, Camoenae Hungaricae, 2, 2005., 53-66; Quis servabit servatores: Guerra e pace nella letteratura umanistica croata, Zbornik Guerra e pace nel pensiero del Rinascimento, Atti del XV convegno internazionale (Chianciano –Pienza, 14.-17. srpnja 2003.), ur. Luisa Rotondi Secchi Tarugi, Firenca, Casati, 2005.; Marko Marulić i europsko humanističko pjesništvo / The Latin verse of Marko Marulić in the context of the European humanistic poetry, Zbornik radova o Marku Maruliću, ur. N. Batušić, prir. D. Jelčić, HAZU, Zagreb, 2005., 43-53.

Uredništvo: D. Fališevac, J. Lisac i D. Novaković (ur.), Hrvatska književna baština – knjiga III, Ex libris, Zagreb, 2004. [2005.]; A. Maletić i D. Novaković (ur.), Markantun de Dominis: *De Republica ecclesiastica liber V*, Split, 2005., 970 str.; A. Maletić i D. Novaković (ur.), Markantun de Dominis: *De Republica ecclesiastica liber VI, Appendix: Ostensio errorum*, Split, 2005., 308 str.

Nastavio je rad na cjelovitom kritičkom izdanju autografa Ilije Crijevića (Vat. lat. 2939). Priredio je za tisak prvo izdanje epa Vladislava Gučetića *De casibus domus atque familiae suae carmen allegoricum* (rkp. AMB 242). Dovršava korekturu neobjavljenih stihova Didaka Pira i Ludovika Paskalića.

Ivanka Petrović objavila je: Les "*Vitae Patrum*" dans la littérature croate du Moyen Âge, *Scribere sanctorum gesta*, Recueil d'études d'hagiographie médiévale offert à Guy Philippart, édité par É. Renard, M. Trigalet, X. Hermand et P. Bertrand, Turnhout, Brepols, 2005., 283-307 (Hagiologia, 3); L'hagiographie croate et européenne, Croatie. Trésors du Moyen Âge et de la Renaissance (XI-IIe-XVIe siècle), sous la direction de E. Hercigonja et I. Supičić, préface par J. Delumeau, Zagreb, 2005., 297-321 (La Croatie et l'Europe, 2; éd. Académie Croate des Sciences et des Arts); objavila nekoliko natuknica u Hrvatskom biografskom leksikonu.

Istraživački rad u tijeku: voditeljica je i glavna istraživačica dugoročnog projekta *Književna istraživanja hrvatskoga srednjovjekovlja* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Nastavlja s istraživanjem fabularne proze, prije svega s proučavanjem hagiografskih i apokrifnih tekstova hrvatske i europske književnosti srednjega vijeka. U nastavku hrvatske suradnje na projektima o zapadnoeuropskoj književnosti srednjega vijeka s belgijskim sveučilištem Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix u Namuru (u tisku joj je monografija o hrvatskoj, latinskoj i vernakularnoj, hagiografiji od 9. stoljeća do 1350.) sada obrađuje hrvatske latinske hagiografske rukopise od 1350. do kraja 16. stoljeća.

Ivo Škarić objavio je: Petar Guberina (1913.-2005.), Jezik, 52/1, Zagreb, 2005., 1-3; Kroatizmi u hrvatskome jeziku ili što to o jeziku doista propisuje hrvatski ustav, Jezik, 52/4, Zagreb, 2005., 121-128.

Istražuje govor na općem hrvatskom u javnosti u sloju subfonemskih njegovih crta – u paralingvističkom sloju, napose ponašanje segmenata u dodiru. S druge komplementarne strane istražuje taj govor u dubinskom sloju njegove virtualne gramatike iz koje se generiraju ograničenja koja se manifestiraju u uzusnoj govornoj normi.

Sudjelovao s predavanjima na nekoliko znanstvenih skupova.

Stjepko Težak objavio je knjige: Između jezika i stila, TIPEX, Zagreb, 2005., 195 str.; S. Težak – S. Babić, Gramatika hrvatskoga jezika, 15. izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 340 str.; S. Težak – L. Kanajet, Moj hrvatski 5, Udžbenik

za V. razred osnovne škole, deseto izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 60 str.; Moj hrvatski 5, Vježbenica za peti razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 48 str.; S. Težak – Z. Klinžić, Moj hrvatski 7, Udžbenik za VII. razred osnovne škole, osmo izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 148 str.; Moj hrvatski 7, Vježbenica za VII. razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 98 str.; S. Težak – Z. Klinžić – M. Bacan, Moj hrvatski 8, Udžbenik za VIII. razred osnovne škole, sedmo izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 164 str.; Moj hrvatski 8, Vježbenica za VIII. razred, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 96 str.; S. Težak – M. Bacan – M. Boban – M. Čubrić – A. Mesić – M. Paun, Hrvatski jezik 5, Priručnik za nastavnike hrvatskog jezika, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 404 str.; Hrvatski jezik 5, Udžbenik za peti razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 140 str.; Hrvatski jezik 5, Vježbenica, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 82 str.; Hrvatski jezik 6, Priručnik za nastavnike, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 334 str.; Hrvatski jezik 6, Udžbenik za šesti razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 118 str.; Hrvatski jezik 6, Vježbenica, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 78 str.; S. Težak – M. Boban – A. Mesić – M. Paun, Hrvatski jezik 7, Priručnik za nastavnike, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 338 str.; Hrvatski jezik 7, Udžbenik za sedmi razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 118 str.; Hrvatski jezik 7, Vježbenica, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 92 str.; Hrvatski jezik 8, Priručnik za nastavnike, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 292 str.; Hrvatski jezik 8, Udžbenik za 8. razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 115 str.; Hrvatski jezik 8, Vježbenica, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 60 str.; radove u zbornicima: Ikavizmi u Belostenčevoj jezičnoj riznici u ozaljskom govoru, Gazophylacium, 1-2, Zagreb, 2005., 151-173; Osebujnosti Sudetina stila u pripovijetki Mor, zbornik Đuro Sudeta, pjesnik i pripovjedač, Bjelovarsko-bilogorska županija – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Bjelovar – Zagreb, 2005., 53-66; Jezično osuvremenjivanje Sudetine pripovijetke Mor, zbornik Od fonetike do etike, Disput, Zagreb, 2005., 373-386; Kajkavsko stvaralaštvo Pere Budaka, zbornik Lika i Ličani u hrvatskom jezikoslovlju, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2003., 133-141.

Objavio tridesetak tekstova u tjednoj kolumni Riječ Školskih novina. U emisiji Hrvatski naš svagdašnji Radio Sljemena ponedjeljkom govorio o suvremenom hrvatskom jeziku.

Viktor Žmegač objavio je tijekom godine nekoliko pogovora i tridesetak enciklopedijskih jedinica. Primio je Nagradu INE za promicanje hrvatske kulture u inozemstvu.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za književnost imao je svršetkom godine 19 redovitih i 11 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Ivan Aralica, Nikola Batušić, Rafo Bogišić, Maja Bošković-Stulli, Nedjeljko Fabrio, Aleksandar Flaker, Dubravko Jelčić, Ivan Kušan, Tonko Maroević, Slavko Mihalić, Slobodan Novak, Luko Paljetak, Vlatko Pavletić, Pavao Pavličić, Nikica Petrak, Ante Stamać, Miroslav Šicel, Dragutin Tadijanović i Mirko Tomasović.

Članovi suradnici: Josip Barković, Dunja Fališevac, Branko Hećimović, Stanislav Marijanović, Nedjeljko Mihanović, Zvonimir Mrkonjić, Krešimir Nemec, Tomislav Sabljak, Višnja Stahuljak Chytil, Stjepan Tomaš i Goran Tribuson.

Dopisni član Charles Béné preminuo je 19. studenoga.

Tijekom godine dužnost tajnika Razreda obnašao je akad. *Nikola Batušić*, a zamjenika tajnika akad. *Ante Stamać*.

Razred je održao osam redovitih i jednu izvanrednu sjednicu.

Djelatnost Razreda

Razred je na svojoj drugoj (izvanrednoj) sjednici održanoj 28. siječnja 2005. pod točkom 2 usvojenoga Dnevnog reda tajnim glasovanjem donio odluku većinom glasova (10 za, uz dva koja nisu vrijedila) da se za Akademijinu nagradu predloži knjiga Zvonimira Mrkonjića Maslina u čistopisu (Altagama, Zagreb, 2004.).

Razred je na svojoj trećoj redovitoj sjednici održanoj 2. ožujka 2005. uputio pismo potpore svome članu akad. Dragutinu Tadijanoviću, prigodom neutemeljenih napadaja na njegov moralni integritet u dijelu sredstava javnoga priopćavanja.

Razred je načelno odobrio Gradskoj knjižnici u Zaprešiću presnimavanje građe o Anti i Kreši Kovačiću koja se nalazi u Akademijinu Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Uvjet je da se građa snima digitalno.

Razred je prihvatio izvješće stručnoga povjerenstva koje su sačinjavali akademici Maja Bošković-Stulli, Nikola Batušić i Miroslav Šicel za izbor mr. sc. Ivane Polonijo u zvanje asistentice.

Razred je na temelju recenzija akad. Nikole Batušića i člana suradnika dr. sc. Branka Hećimovića prihvatio za tisak katalog izložbe Kostimografije Ljubice Wagner koji je priredila dr. sc. Antonija Bogner-Šaban.

Razred je prihvatio prijedlog uprave Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" da se ostavština književnika Saše Vereša, koja se do sudske presude o njezinoj sudbini nalazi deponirana u skladištima Leksikografskog zavoda, preda na pohranu i obradbu Akademijinu Odsjeku za povijest književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. U tu je svrhu Razred odredio povjerenstvo u sastavu dr. Tomislav Sabljak, dr. Antun Pavešković i dr. Krešimir Čvrljak koje je, zajedno s povjerenstvom Leksikografskog zavoda Tomislav Virović, Bruno Kragić i Nikša Lučić, 11. listopada pregledalo ostavštinu Saše Vereša te odlučilo koji će njezin dio pohraniti u spomenutom Odsjeku.

Razred je prihvatio prijedlog Ogranka Matice hrvatske u Šibeniku o sudjelovanju u obilježavanju 100. obljetnice rođenja akademika Vjekoslava Kaleba.

Razred je prihvatio izvješće stručnoga povjerenstva (akademici Dubravko Jelčić, Nikola Batušić i Miroslav Šicel) o izboru dr. sc. Anice Bilić iz Zavoda za znanstveni rad u Vinkovcima u zvanje znanstvene suradnice.

Razred je prihvatio izvješće voditelja u Odsjeku za povijest hrvatskoga kazališta u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe – *Repertoar hrvatskih kazališta (knj. 4)* člana suradnika i glavnoga istraživača projekta dr. sc. Branka Hećimovića o radu novakinja Lucije Ljubić i Martine Petranović na projektu.

Razred je prihvatio izvješće dr. sc. Tihomila Maštrovića, glavnog istraživača projekta *Hrvatski književni povjesničari* u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe o radu znanstvene novakinje Martine Čavar.

Razred je podržao prijedlog voditelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe člana suradnika dr. sc. Tomislava Sabljaka da se Ana Batinić, koja zamjenjuje službeno odsutnu dr. sc. Andreu Sapunar (lektorat hrvatskoga jezika u Grazu), predloži za status znanstvene novakinje.

Razred je ovlastio akad. Nikolu Batušića, tajnika Razreda, i člana Predsjedništva akad. Dubravka Jelčića, da pregledaju molbe za financiranje projekata pristigle na natječaj Akademijine Zaklade te predlože naslove za njihovu potporu.

Razred je u više navrata raspravljao o prijedlozima promjene Akademijina Statuta i svoje primjedbe u pismenom obliku uputio Predsjedništvu.

Razred je podržao molbu dr. sc. Ane Lederer, znanstvene suradnice u Odsjeku za povijest hrvatskoga kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, da za vrijeme njezina obnašanja dužnosti intendantice Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu njezin radni odnos bude stavljen u stanje mirovanja.

Razred je prihvatio izvješće stručnoga povjerenstva (akademici Nikola Batušić i Miroslav Šicel te član suradnik dr. sc. Branko Hećimović) kojim se predlaže da se znanstvena savjetnica u Odsjeku za povijest hrvatskoga kazališta dr. sc. Antonija Bogner-Šaban ponovno izabere u isto zvanje (drugi izbor u trajno zvanje).

Razred je predložio Akademijinu Predsjedništvu da se dosadašnji voditelji Odsjeka za povijest hrvatske književnosti, odnosno Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, članovi suradnici dr. sc. Tomislav Sabljak i dr. sc. Branko Hećimović, ponovno izaberu na tu dužnost.

Razred je 28. listopada u Akademijinoj palači priredio predstavljanje zbornika Kroatien - Kultur - Sprache - Literatur u redakciji svog dopisnog člana profesora emeritusa Reinharda Lauera iz Göttingena. Zbornik radova koji je posvećen

uspomeni na akademika Ivu Frangeša rezultat je znanstvenog skupa održanog na Sveučilištu u Göttingenu godine 1999., a sadržava i radove članova Razreda (Maje Bošković Stulli, Dunje Fališevac, Aleksandra Flakera, Tonka Maroevića i Krešimira Nemeca). Na predstavljanju zbornika govorio je dopisni član Reinhard Lauer.

Razred je inicirao proslavu 100. obljetnice rođenja akademika Dragutina Tadijanovića. Tom je zgodom Akademijina svečana sjednica održana 3. studenoga u Akademijinoj palači. Sjednicom je predsjedavao Milan Moguš, predsjednik Akademije. Na sjednici su u ime Razreda govorili akademici Tonko Maroević i Nikica Petrak. Slavljenikove su stihove krasnoslovili dramski umjetnici Nada Subotić i Zlatko Crnković.

U organizaciji Odsjeka za povijest hrvatske književnosti otvorena je 14. studenoga u palači Narodnoga doma prigodna izložba o pedesetoj obljetnici smrti Tina Ujevića. Tom su prigodom govorili akad. Dubravko Jelčić, član suradnik dr. sc. Tomislav Sabljak i mr. sc. Ivica Matičević. Pjesnik i skladatelj Arsen Dedić otpjevao je nekoliko svojih skladbi na Ujevićeve stihove, a prikazan je i dokumentarni film Željka Senečića, Tin Ujević.

Razred je započeo pripreme za proslavu 500. obljetnice Ranjinina zbornika (2007.) i 500. obljetnice rođenja Marina Držića (2008.).

Na 7. sjednici Razreda 21. rujna, akad. Dubravko Jelčić podnio je ostavku na dužnost urednika časopisa Forum.

Razred je u radnu skupinu koja će razmotriti kriterije za prosudbu znanstvenoga rada delegirao akad. Mirka Tomasovića.

Razred su tijekom 2005. posjetili (28. lipnja) dr. Jan Jankovič, književnik i prevoditelj iz Bratislave te Akademijin dopisni član dr. Dušan Karpatský, književnik i prevoditelj iz Praga (17. studenoga).

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

Članovi razreda recenzirali su sljedeće rukopise predviđene za tisak:

3. sjednica, 2. ožujka

Zbornik Dani hvarskoga kazališta.

5. sjednica, 21. lipnja

Nikica Talan, Antonija Pusich.

7. sjednica, 3. studenoga

Slavica Stojan, Slast tartare (Marin Držić u svakodnevnici renesansnoga Dubrovnika);

Nikola Batušić, Hrvatsko kazalište 19. stoljeća;

Zbornik Krležini dani u Osijeku 2004.

Zbornik radova sa simpozija o 100. obljetnici rođenja Nikole Šopa.

Objavljeno

Spomenica preminulom akademiku Ivi Frangešu (Spomenica preminulim akademicima, sv. 124).

Spomenica preminulom akademiku Mirku Božiću (Spomenica preminulim akademicima, sv. 128).

Zbornik Dani hvarskoga kazališta (sv. 31) – Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu.

Zbornik Krležini dani u Osijeku 2004 – Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu.

Katalog izložbe Kostimografije Ljubice Wagner.

Zbornik radova o Marku Maruliću u povodu 550. obljetnice rođenja i 500. obljetnice njegove Judite 1450.-1501.-2001.

Objavljeno je dvanaest brojeva časopisa Forum u četiri sveska, u uredništvu Slavka Mihalića i Dubravka Jelčića (br. 10-12 akademik Dubravko Jelčić više nije potpisao kao urednik).

Znanstveni skupovi

Međunarodni znanstveni skup u okviru tradicionalne književnoznanstvene manifestacije *Dani hvarskoga kazališta* (XXXII) pod naslovom *Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta* održan je u gradu Hvaru od 4. do 7. svibnja 2005. Na skupu su podnijeta 32 znanstvena priopćenja, a od članova Razreda sudjelovali su akademici N. Batušić i N. Fabrio te članovi suradnici D. Fališevac i B. Hećimović.

Međunarodni znanstveni skup *Krležini dani* u Osijeku pod naslovom *Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj drami i kazalištu*. Na skupu su podnijeta 34 znanstvena priopćenja, a od članova Razreda sudjelovao je akad. Nikola Batušić te članovi suradnici dr. Branko Hećimović i dr. Stanislav Marijanović.

Razred je zajedno s Poglavarstvom grada Korčule bio suorganizator *Dana Petra Šegedina*. Ta je manifestacija pod naslovom *Zavičajne i mediteranske teme u djelima Petra Šegedina* održana u Žrnovu – Postrani, Orebiću i u Korčuli od 16. do 18. rujna 2005. Znanstvenim su priopćenjima na skupu sudjelovali akademici Dubravko Jelčić, Luko Paljetak i Ante Stamać.

Razred je bio pokrovitelj proslave 100. obljetnice rođenja akad. Vjekoslava Kaleba. Na okruglom stolu o književnom djelu Vjekoslava Kaleba, održanom u Tisnom 27. rujna 2005., priopćenjem je sudjelovao akad. Tonko Maroević.

Djelatnost članova Razreda

N i k o l a B a t u š i ć objavio je: Nezaobilazna kulturalna činjenica (ur. Boris Senker, Bibliografija rasprava i članaka – Kazalište u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini 1826.-1945.), Kazalište, 19-20, Zagreb, 2004. (2005.), 88-89; Na putu prema sintezi (Ana Lederer, Vrijeme osobne povijesti), *ibid.*, 112-113; Knjige bake Eme (memoarska proza), Forum, XXXXIV, knj. LXXVI, br. 1-3, Zagreb, 2005., 133-153; Tvrtko Zane iz Poleta (memoarska proza), Književna republika, II, 11-12, Zagreb, 2004. (2005.), 32-39; Sjećanje na profesora (memoarska proza), Umjetnost riječi, XLVIII, 2-4 (71-266), Zagreb, 2004. (2005.), 79-83; Svečanost gozbe i siromaštvo stola u komedijama Tituša Brezovačkoga, Dani hvarskoga kazališta, sv. 31, Zagreb – Split, 2005., 150-165; Germanizmi, agramerizmi i kajkavizmi u Krležinu dramskom ciklusu Gospoda Glembajevi, Zavičajnik, Zbornik Stanislava Marijanovića, Osijek, 2005., 83-90; Riječ na posljednjem oproštaju od akademika Ive Frangeša, Spomenica preminulim akademicima HAZU, sv. 124, Zagreb, 2005., 13-14; predgovor Branko Gavella. Teorija glume – od materijala do ličnosti, Zagreb, 2005., 8-17; Erinnerungen an den Professor, Zagreber germanistische Beiträge, 13, Zagreb, 2004. (2005.), 7-13; Konture na Strozzijevu spomeniku (E. Gerner, Tito Strozzi – svjetla i sjene jednoga glumačkog puta, Zagreb, 2004.), Kazalište, 21-22, Zagreb, 2005., 210-211; Refleksija o teatru (V. Zuppa, Teatar kao σχολή), *ibid.*, 212-213; Apologija hrvatskoj teatrologiji (B. Hećimović, U zagrljaju kazališta, Zagreb, 2004.), *ibid.*, 214-215; Teatar Forski, Zbornik Hvarsko kazalište, Hvar, 2005., 5-6; Pogledi na kazališni život Hvara u XVI., XVII. i XVIII. stoljeću te njegovo mjesto u europskim glumišnim zbivanjima, *ibid.*, 87-106; Polemičar Ranko Marinković, Forum, XXXXIV, knj. LXXVI, br. 7-9, Zagreb, 2005., 894-907; Rudolf Kolarić-Ki-

šur – hrvatski Strindberg?, Zbornik Krležini dani u Osijeku 2004, Osijek – Zagreb, 2005., 140-149; Kazališni čovjek Mirko Božić, Spomenica preminulim akademicima HAZU, sv. 128, Zagreb, 2005., 17-22; Uspravni gospodin s pesekom. Uspomena na Josipa Horvatha (memoarska proza), Gordogan, 6, Zagreb, 2005., 218-221; Prijatelju Nikici u spomenar (memoarska proza), Republika, 11-12, Zagreb, 2005., 45-51.

Sudjelovao na znanstvenim skupovima: Medicina, znanost & umjetnost, Zagreb, 21. IV. 2005., priopćenje: O hrani i njezinu značenju prije stotinu godina (čitajući komedije Tituša Brezovačkoga); Dani hvarskoga kazališta (XXXII), Hvar, 4.-7. V. 2005., priopćenje: Beč kao formativni prostor Branka Gavelle; Krležini dani u Osijeku, Osijek, 7.-10. XII. 2005., priopćenje: Zemljopisni i dramski prostor Kamila Gregora.

U različitim leksikografskim izdanjima objavio više natuknica iz područja hrvatske književnosti i kazališta.

Priredio: Branko Gavella, Teorija glume – od materijala do ličnosti, Zagreb, 2005. (zajedno s M. Blaževićem).

Nagrađen Državnom nagradom "Vladimir Nazor" za životno djelo u području kazališne umjetnosti; odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu dodijeljena mu je počasna titula *professor emeritus*.

Nastavlja rad na znanstvenom projektu pri Akademiji dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu odobrenom od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa: *Branko Gavella – povijest, teorija, kritika, kultura teatra*. Istražuje rukopisnu ostavštinu starije kajkavske drame.

R a f o B o g i š i ć objavio je: Nikola Nalješković u hrvatskoj renesansnoj književnosti. Pučka krv – plemstvo duha, Zbornik radova o Nikoli Nalješkoviću, Zagreb, 2005., 21-42; Služenje gospodi i skladanje pjesni u hrvatskih petrarkista, Republika, LXI, 1, 23-36; Dalmate Mavra Vetranovića 1487.-1576., Forum, 1-3, Zagreb, 2005., 96-315; Znanstveni glas aktualnoga. Osvrt na jubilarni broj Bosna franciscana, *ibid.*, 351-355; Izgubljena skladanja hrvatskog petrarkizma, Forum, 4-6, Zagreb, 2005., 413-434; Znanstvenoistraživalačke stope Stanislava Marijanovića, Zavičajnik, Zbornik Stanislava Marijanovića, Osijek, 2005., 113-120; Vrijeme i okvir pojave hrvatskog petrarkizma, Forum, 7-9, Zagreb, 2005., 970-988.

M a j a B o š k o v i ć - S t u l l i objavila je knjigu: Od bugarštice do svakidašnjice, Konzor, Zagreb, 2005., 168 str.; te radove: Regionale Züge der kroatischen "oralen Literatur", Kroatien. Kultur – Sprache – Literatur, Herausgegeben von Reinhard Lauer, Göttingen, 2005., 119-131; prilozi u časopisima: Bugarštice, Narodna umjetnost, 41/2, Zagreb, 2004., 9-51 (objavljeno 2005.); Život kao svakodnevni teren (Hommage Dunji Rihtman-Auguštin), Treća, 6/2, Zagreb, 2004. (2005.), 272-275; Sulle orme del kresnik e del benandante, Lares, 69/3, Roma, 2003. (2005.), 607-638; Ulica mjesečine, Književna republika, 3/5-6, Zagreb, 2005., 128-130.

U zajedničkom projektu Akademije i Instituta za etnologiju i folkloristiku (*Etnološka građa Hrvatske akademije: obrada i kritičko objavljivanje*) brinula se o radu kao voditeljica projekta.

Za Hrvatsku književnu enciklopediju napisala je veći broj članaka te kao urednica struke usmena književnost redigirala više tekstova.

N e d j e l j k o F a b r i o objavio je: Izabrana djela u osam knjiga. Prvo kolo, Jadranska trilogija, Vježbanje života, 390 str.; Jadranska trilogija, Berenikina kosa, 351 str.; Jadranska trilogija, Trimeron, 377 str.; Smrt Vronskog, Profil, Zagreb, 2005., 135 str.; priloge u časopisima: Prvo pretkazanje Kamovljeva "programa za literaturu" (s tekstom i prijevodom Otella Polićevih), Književna repu-

blika, 1-2, Zagreb, 2005., 100-118; Aspekti estetike europske glazbe u hrvatskoj literatskoj praksi, Zbornik Dani hvarskoga kazališta, XXXI, Zagreb – Split, 2005., 179-189; Grifon i kasni noćni gost (pripovijetka), Sarajevske sveske, 8-9, Sarajevo, 2005., 259-272; Krčki dramski prilog pokretu socijalne literature (Ivo Žic Klačić, Plamen pod bademom), Novi Kamov, 3, Rijeka, 2005., 82-88.

A l e k s a n d a r F l a k e r objavio je knjigu: Avangardni teatar Sergija Glumca, u: Avangardni teatar Sergija Glumca, Ex Libris, Zagreb, 2003., 5-11, engl. 13-20; radovi u zbornicima: Grad i karikatura, Zbornik Karikatura, Slap, Filozofski fakultet, Zagreb, 2005., 198-218; Predslike hrvatske književnosti (kraj 30-ih), Komparativna povijest hrvatske književnosti, VII, Književni krug, Split, 2005., 19-30; Besonderheit der kroatischen Avantgarde, Kroatien: Kultur – Sprache – Literatur, Vandenhoek & Ruprecht, Göttingen, 2005., 179-187; Vypolnenie social'nogo zakaza ili exercices stylistiques?, Sub Rosa, Köszöntö könyv Lena Szilárd tiszteletére, EFK Kiadó, Budapest, 2005., 174-183.

D u b r a v k o J e l č i ć objavio je knjige: Sto krvavih godina, eseji, polemike i epigrami, drugo neizmijenjeno izdanje, Naklada Pavičić, Zagreb, 2005., 356 str.; Storia della letteratura croata, preveo Ruggero Cattaneo, Milano, 2005., 514 str.; uredio ili priredio knjige: Marko Marulić, Zbornik radova / Collected Papers, HAZU, Zagreb, 2005., 187 str., uz vlastiti prilog Naš Marulić anno Domini MMI na hrvatskom i na engleskom jeziku; Matko Peić, Slikari naših ljudi i krajeva, Monografije o Slavi Raškaj i Nikoli Mašiću, Dom i svijet, Zagreb, 2005., 163 str.; s njegovim predgovorom, Zapis o Matku Peiću i Josip Juraj Strossmayer: Izabrani književni i politički spisi, I, Stoljeća hrvatske književnosti, Zagreb, 2005., 367 str., s opširnim predgovorom.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: Dani Petra Šegedina (Korčula, 16.-18. rujna 2005.), organizirao znanstveni skup, vodio ga i održao priopćenje: Petar Šegedin danas; Međunarodni znanstveni skup o bleiburškim žrtvama (održan u Hrvatskom saboru, Zagreb, 11.-13. svibnja 2005.), priopćenje: O hrvatskim književnicima žrtvama Bleiburga; Znanstveni skup o 60. obljetnici završetka Drugog svjetskog rata (održan u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 22.-23. studenoga 2005.), priopćenje: Kulturni život u Hrvatskoj između dva rata; Znanstveni skup o Josipu Jurju Strossmayeru u povodu 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti (u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 19.-21. svibnja 2005.), priopćenje: Strossmayer i hrvatska književnost; Znanstveni skup o Vatroslavu Jagiću (Matica hrvatska, Varaždin, 15. listopada 2005.), priopćenje: Spomen na Jagića u svjetlu njegovih "Spomena mojeg života"; Dani Josipa i Ivana Kozarca u Vinkovcima (27.-28. listopada 2005.), govorio je na znanstvenom skupu o Dragutinu Tadijanoviću u povodu njegove stote obljetnice života; Dani Ivana Kukuljevića (u organizaciji Matice hrvatske, Varaždinske Toplice – Zagreb, 7.-8. studenoga 2005.), priopćenje: O varijantama Krležina putopisa Izlet u Rusiju; otvorio je izložbu o Tinu Ujeviću u povodu 50. obljetnice njegove smrti u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti (14. studenoga 2005., Zagreb, Opatička 18) i održao govor koji je poslije objelodanjen (Čovjek iz svemira, Vijenac, 24. studenoga 2005., 12-13).

U povodu 170. obljetnice kontinuiranog izlaženja Narodnih novina, objavio prilog O Narodnim novinama, kakve su nekad bile (Zbornik Narodne novine 1835.-2005., Zagreb, 2005.).

Nekoliko starijih tekstova uvršteni su i objelodanjeni u nekim zbornicima, npr. Brodska čitanka o Dragutinu Tadijanoviću (Slavonski Brod, 2005.), Miroslav S. Mađer i kritika (Zagreb, 2004. [2005.!]) i dr.

Tijekom godine nastupao je tridesetak puta na raznim javnim tribinama u Zagrebu, Zaboku, Zaprešiću, Požegi, Zadru, Šibeniku, Splitu, Makarskoj, Dubro-

vniku, Osijeku, Đakovu, Slavonskom Brodu, Novoj Gradiški, Karlovcu, Korenici, Gospiću, Rijeci, Beču i drugdje, u nekim gradovima i više puta, a govorio je o različitim temama, najčešće o biblioteci Stoljeća hrvatske književnosti i o pojedinim knjigama u njoj, ali i o drugim knjigama, piscima i razdobljima (Kranjčević, Ujević, Matoš, Nametak, Safvet beg Bašagić, Hrvatski književni romantizam), kao i o svojim knjigama.

Objelodanio je u godini 2005. desetak predgovora u knjigama hrvatskih autora te različitih prikaza i članaka u periodici.

T o n k o M a r o e v i ć objavio je knjigu: Borgesov čitatelj (portreti i prikazi), Antibarbarus, Zagreb, 2005., 343 str.; u knjizi Otok Rab, Zagreb, 2005., objavio je članak Pokriveni zavičaj (o prozi Slobodana Novaka), 147-149; objavljeno u časopisima: Djevojčica sa životinjama (pjesništvo Marije Čudine), Riječi, Sisak, 2005., 8-11; Zla vojna i nevoljna zbilja (Dubravko Horvatić), Književna republika, 9-10, Zagreb, 2004., 129-136; Dada pregazila Pegaza (Branimir Donat), Književna republika, 11-12, Zagreb, 2004., 7-12; Marko Marulić i Francesco Petrarca, Dubrovnik, 4, 2004., 7-15; Iz starijeg talijanskog pjesništva, *ibid.*, 103-122; Ljeta sa sjetom (Ivo Dulčić), Dubrovnik, 1, Dubrovnik, 2005., 14-22; Ukorijenjeno cvjetanje (Luko Paljetak), *ibid.*, 83-89; U znaku zemlje (Ivan Lacković Croata), Forum, 7-9, Zagreb, 2004., 1001-1004; Slikopis uznemirenosti (Claudio Magris), Novi Kamov, 1, Rijeka, 2005.; Krimić povijesnih sondi (Ezio Mestrovich), Novi Kamov, 3, Rijeka, 2005., 89-94; Gamulinovi prepjevi talijanskog pjsništva, Književna Rijeka, 2, Rijeka, 2005., 69-70; Zlamen dobra izgleda (Ivan Bizar), Dubrovnik, 2-3, Dubrovnik, 2005., 183-202. Objavio je također nekoliko likovnih monografija, predgovora izložbama i članaka u periodici.

S l o b o d a n N o v a k objavio je knjigu: Pristajanje, roman, Ljevak, Zagreb, 2005., 163 str. Primio je nagradu Fonda "Miroslav Krleža" za roman Pristajanje, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2005. i Nagradu za umjetnosti "Emanuel Vidović" za životno djelo, Slobodna Dalmacija, Split, 2005.

L u k o P a l j e t a k objavio je: Skroviti vrt, Profil International, Zagreb, 2004., 381 str. (roman); Frizer za krizanteme (Hairdresser for Chrysanthemums, haiku pjesme, dvojezično), Ceres, Zagreb, 2004., 142 str.; Sacra, Mohorjeva družba – Kršćanska sadašnjost, Celje – Zagreb, 2004., 87 str. (pjesme, dvojezično, hrvatsko-slovenski); Miševi i mačke naglavačke i druge pjesme, Zagrebačka stvarnost, Zagreb, 2005., 64 str. (pjesme za djecu, izbor); Lovorenje, vlastita naklada, Dubrovnik, 2005., 64 str. (pjesme, zajedno s Milom Pavićević); Sastavljanje Orfeja, Naklada Ljevak, Biblioteka Razotkrivanja, Zagreb, 2005., 416 str. (studije, drame, pjesme i ogledi); Pjesme koje nisu važne, Matica hrvatska, Ogranak Dubrovnik, Dubrovnik, 2005., 127 str. (izbor iz poezije namijenjene glazbi + CD); Sonetarni glas, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2005., 91 str. (pjesme); Andrej Sládkovič, Marina, Antibarbarus, Zagreb, MMV, 159 str. (poezija, prepjev sa slovačkog); Roald Dahl, Charlie i tvornica čokolade, Znanje, Zagreb, 2005., 156 str. (roman, prijevod s engleskog); *grafičko-pjesničke mape:* Ocellovljenje, knjiga za prijatelje 4 (zajedno s Majom Franković), Rijeka, 2005.; Lei Isole dei Ginocchi (grafika: Ferdinando Piras), La Luna, Pensiero 31, Grafichi Fiorini, Milano, 2004. (2005.); *izvedbe na radiju i u kazalištu:* Literarni nokturno. Trije kralji, Radio Slovenija, I. program, Ljubljana, 6. siječnja 2005. (ciklus pjesama); Govori mi o Augusti, Hrvatski radio, Radio Zagreb, Dramski program, Zagreb, 12. ožujka 2005. (radiodrama, praizvedba); Dan od Amora, Kazalište Marina Držića Dubrovnik, Dubrovnik, 14. svibnja 2005. (libreto za mjuzikl, glazba Đelo Jusić); *prilozi u knjigama, monografijama i antologijama:* Andrej Sladkovič i njegova Marina, u knjizi: A. Sladkovič, Marina, Antibarbarus, Zagreb, MMV, 131-154 (popratna studija); T.

S. Eliot, Umorstvo u katedrali, u: T. S. Eliot, Sabrane drame, Naklada Bošković, Split, 2005., 5-57 (drama, prijevod s engleskog); *prilozi u časopisima i novinama:* Viola, Rad, 488, knj. XXVI (Razred za književnost), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2004., 1-15 (drama, objavljeno u veljači 2005.); Škrgut svega, Forum, XXXIV, 4-6, Zagreb, 2005., 493-499 (ciklus pjesama); Molim te, budi mountain bike, Poezija, I, 1-2, 2005., 17-17 (pjesme); Ciril Zlobec, Spletanje soneta, Mogućnosti, LII, 7-9, 2005., 93-108 (ciklus soneta iz zbirke Dvom, ufanje, ljubezen, prijevod sa slovenskoga); Osman u četiri zrcala, Dubrovnik, NS, 2004., 252-254 (osvrt na knjigu: Iva Grgić, Osman i njegovi dvojnici, objavljeno u ožujku 2005.); Lauri de Noves, repati soneti, Dubrovnik, NS, XV, 4, 2004., 30-37 (objavljeno u ožujku 2005.); Pablo Neruda, Dvadeset ljubavnih i jedna očajnička pjesma, *ibid.*, 51-69 (prijevod sa španjolskog, objavljeno u ožujku 2005.); Pjesme neprolazne ljubavi. Uz 80. obljetnicu izlaska zbirke Dvadeset ljubavnih i jedna očajnička pjesma, *ibid.*, 88-95 (ulomci, prijevod sa španjolskog); Cvijeta Zuzorić – vječni izazov / Cvijeta Zuzorić, an Eternal Challenge, u: Welcome to Dubrovnik, ljeto/summer 2005., 13 (esej); L. Paljetak, Gregor Strniša, Pjesme, Književna republika, III, 5-6, 2005., 43-47 (prijevod sa slovenskog).

Izložbe: Kravate, Dubrovačka kuća, Dubrovnik, 12.-16. srpnja 2005. (skupna izložba); Figura d'ombra – artisti e poeti per Grytzko Mascioni, Teglio, Italija, 16. kolovoza 2005. (skupna izložba); *predavanja, skupovi, kongresi, simpoziji:* Ljubavni Kanconijer Nikole Šopa, Simpozij o Nikoli Šopu, Zagreb, 18.-19. studenoga 2004. (priopćenje); Sv. Vlaho između legende i poezije, predavanje u organizaciji Biskupskog ordinarijata Dubrovnik, Dubrovnik, 27. prosinca 2005.; O interakciji lutkara i lutke i o lutki kao scenskom biću, predavanje studentima Lutkarske akademije Osijek, Osijek, 24. travnja 2005.; O humanizmu i o značenju Internacionalne lige humanista. Gimnazija Dubrovnik, Dubrovnik, 13. listopada 2005.; Nazorove Pjesni ljuvene, priopćenje na stručno-znanstvenom skupu Vladimir Nazor, pjesnik za naše vrijeme, Postira na Braču, 28. svibnja 2005.; Priča o dva kamena Petra Šegedina, priopćenje na skupu Dani Petra Šegedina, Korčula, 16.-18. rujna 2005.

Predsjednik Radnog predsjedništva Svjetskog kongresa jedinstva humanista, koji je pod nazivom *Humanizam, svjetski mir i globalizacija* održan u Dubrovniku od 23. do 26. listopada 2005. Na sajmu knjiga u Puli dobio nagradu »Kiklop« za roman Skroviti vrt.

Nagrade i priznanja: Nagrada grada Dubrovnika za životno djelo, Dubrovnik, 2. veljače 2005.; Zlatna povelja "Linus Pauling" Međunarodne lige humanista za godinu 2004., Sarajevo, 31. svibnja 2005. (proglašen internacionalnim humanistom godine); Bosanski stećak, Nagrada Društva pisaca Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 18. svibnja 2005., na 44. međunarodnim danima poezije; Godišnja nagrada "Vladimir Nazor" za književnost (za roman Skroviti vrt) Zagreb, 19. lipnja 2005.; Nagrada "Ksaver Šandor Gjalski", Društvo hrvatskih književnika i grad Zabok (za roman Skroviti vrt, kao najbolje prozno djelo u Hrvatskoj od 1. rujna 2004. do rujna 2005.), Zabok, 29. listopada 2005.

Tijekom godine predstavio je više knjiga i časopisa, otvorio nekoliko likovnih izložaba i nastupio na više pjesničkih susreta i sajmova knjiga.

P a v a o P a v l i č i ć objavio je knjigu: Zmijska serenada, Mozaik knjiga, Zagreb, 2005., 280 str.

N i k i c a P e t r a k objavio je knjigu: Arka, knjiga pjesama, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 95 str.

M i r o s l a v Š i c e l objavio je knjige: Povijest hrvatske književnosti XIX. stoljeća, knj. II. Realizam, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 259 str.; Povijest hrvat-

ske književnosti XIX. stoljeća, knj. III. Moderna, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 348 str.; također je objavio: Poezija zavičaja i proza života, u: Ksaver Šandor Gjalski, Pod starim krovovima i druge pripovijetke, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 289 str. (pogovor, 241-250); Mor – Sudetin ditiramb prirodi, u: Đuro Sudeta, Mor, 2005., 120 str. (pogovor, 101-108); August Harambašić, u: August Harambašić, Izabrana djela, SHK, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 259 str. (predgovor, 13-36); Hrvatska književna kritika o Đuri Sudeti, u: Đuro Sudeta pjesnik pripovjedač, Zbornik radova sa znanstvenog skupa o Đuri Sudeti, održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004., Bjelovarsko-bilogorska županija i HAZU, Bjelovar – Zagreb, 2005., 119 str. (13-16); Književno-povijesni doprinos Vatroslava Jagića, Književnik, Forum, 10-12, Zagreb, 2005.; 1145-1160; Riječ što traje Ive Frangeša, *ibid.*, 1453-1455.

Nagrađen je Nagradom Grada Varaždina za životno djelo 2005.

M i r k o T o m a s o v i ć objavio je knjigu: Mihovil Kombol 1883.-1955. (monografija o opusu), Disput, Zagreb, 2005., 238 str.; radove u zbornicima: Kontinuitet hrvatskog petrarkizma, Zbornik Zagrebačke slavističke škole, Zagreb, 2005., 75-89; Baudelairofilija u Zagrebu, Komparativna povijest hrvatske književnosti, Zbornik radova VII (Hrvatska književnost tridesetih godina dvadesetog stoljeća), Split, 2005., 149-161; Milan Rešetar o pjesnicima Ranjinina zbornika, Zbornik o Milanu Rešetaru, Zagreb, 2005., 93-101; Glosa o Hugi Badaliću, Hugo Badalić, Zbornik o 150. godišnjici rođenja, Slavonski Brod, 2005., 255-265; Marulićevo europejstvo – hrvatski Dante, Zbornik radova o Marku Maruliću, Zagreb, 2005., 55-67; prilozi u časopisima: Kanconski Petrarca, Umjetnost riječi, XLIX, 1, Zagreb, 2005., 17-37; La scuola croniana, Forum, XXXXIV, 4-6, Zagreb, 2005., 435-492; Traduktološki mamac, Forum, XXXXIV, 1-3, Zagreb, 2005., 316-321; Marulićeve promidžbene pjesme, Epoha, V, 51, Zagreb, 2005., 38-40; Hrvatski književni romantizam – velika stečevina ilirizma, Republika, LXI, 7-8, Zagreb, 2005., 103-125; Abšalom i Hanibal (Marko Marulić i hvarski književni krug), Colloquia Maruliana, XIV, Split, 2005., 191-198.

Istraživački rad u tijeku: *Antologija trubadurskog pjesništva* u suradnji sa Zvonimirom Mrkonjićem i *Tragom struke*, zbornik vlastitih novih komparatističkih priloga od Marka Marulića do Ive Hergešića.

Primio je nagrade: Nagrada Judita, Društva hrvatskih književnika za najbolje djelo o hrvatskoj književnoj baštini starijeg razdoblja, objavljena u 2004.

Nagrada Splitsko-dalmatinske županije za dugogodišnji znanstveni rad u području književnosti.

D u n j a F a l i š e v a c objavila je: Svečanost u hrvatskoj ranonovovjekoj epici, Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, knj. 31, ur. N. Batušić i dr., Zagreb – Split, 2005., 5-33 (priopćenje održano na skupu Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hvar, 5.-8. svibnja 2004.); Petar Bogašinović: Beča grada opkruženje od cara Mehmeta i Kara Mustafe velikoga vejzira, u: Hrvatska književna baština, knj. III, ur. D. Fališevac, D. Novaković i J. Lisac, Zagreb, 2004. (objavljeno početkom 2005.); Poslanice Nikole Nalješkovića, Zbornik Pučka krv, plemstvo duha, Zbornik radova o Nikoli Nalješkoviću, ur. D. Dukić, Zagreb, 2005., 99-124 (priopćenje održano na skupu Nikola Nalješković u kontekstu povijesti književnosti, kazališta i kulture, Dubrovnik, 6.-8. studenog 2003.); Stellung und Bedeutung der Versepik in der kroatischen Literatur, Zbornik Kroatien: Kultur – Sprache – Literatur, ur. Reinhard Lauer, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2005., 139-161 (predavanje održano na skupu Kroatien – Kultur – Sprache – Literatur, Göttingen, 1.-4. prosinca 1999.); Ivan Gundulić, pjesnik-filozof, predgovor u knjizi: Ivan Gundulić, Kralj od pjesnika, izbor i predgovor D. Fališevac, Zagreb, 2005., 5-33; Milan Rešetar kao gundulićolog, Zbornik o Milanu Rešetaru, književnom kritičaru i filologu, Zbornik

radova s Međunarodnog znanstvenog skupa, Beč, 25. rujna 2004. i Dubrovnik, 1.-2. listopada 2004., Zagreb, 2005., 101-124 (priopćenje održano na skupu Međunarodni znanstveni skup o Milanu Rešetaru, Beč, 25. rujna 2004. i Dubrovnik, 1.-2. listopada 2004.); Judita Marka Marulića, Zbornik radova o Marku Maruliću, Međunarodni znanstveni skup o Marku Maruliću; Washington, 11. travnja 2001., Zagreb, 2005., 21-25 (hrvatska inačica), 27-31 (engleska inačica).

Priredila je i uredila knjige: Hrvatska književna baština, III, ur. D. Fališevac, D. Novaković i J. Lisac, Zagreb, 2004. (2005.); Ivo Frangeš, Riječ što traje, priredili D. Fališevac i K. Nemec, Zagreb, 2005.; Ivan Gundulić, Kralj od pjesnika, izbor, predgovor, stručni komentari i rječnik D. Fališevac, Zagreb 2005., 659 str.

Sudjelovala je na simpoziju Dani hvarskog kazališta, Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta, Hvar, 4.-7. svibnja 2005., s priopćenjem Drugačiji ljudi, drugačija bića u dubrovačkoj književnosti.

B r a n k o H e ć i m o v i ć popisao je izbor gramofonskih i fonogramskih zapisa te popratne publikacije za izdanja Kupleti, šaljivi monolozi i prizori, gramofonski zapisi članova Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu i izvođača zagrebačkih kabareta 1906.-1930., Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2005., 5-23; Recitacije, kazivanja, dramski monolozi i prizori, Fonogramski zapisi članova Drame Hrvatskoga narodnog kazališta 1909.-1952., Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2005., 5-31; priredio je i zbornik: Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 377 str.; radove: O Kosti Spaiću danas – za sutra, Kazalište, VIII, 19-20, Zagreb, 2004., 93-95; Krležino Kraljevo i sajam sv. Stjepana te jedan gramofonski zapis i još ponešto, Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug, Zagreb – Split, 2005.; Hrvatsko-bugarski kazališni dodiri i veze od fin de siècle do sredine 20. stoljeća, Hrvatsko-bugarski odnosi u 19. i 20. stoljeću, Hrvatsko-bugarsko društvo u Zagrebu, Zagreb, 2005., 95-116; Hrvatsko-bugarski kazališni dodiri i veze od fin de siècle do sredine 20. stoljeća, Kronologija Krležinih dana u Osijeku, Napomena, Summary, Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 89-107, 339-341, 354, 373-374.

Sudjelovao priopćenjima na znanstvenim skupovima: Prvi slovenski kazališni umjetnici u hrvatskom scenskom prostoru, Dani hvarskog kazališta, Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta, Hvar, 4.-7. svibnja 2005.; Nove konotacije riječi, tijela i prostora u režijama Bogdana Jerkovića, Krležini dani u Osijeku 2005., Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj drami i kazalištu, Osijek, 7.-10. prosinca 2005.

Obnašao dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta i kao glavni istraživač vodio trodijelni znanstveni projekt *Repertoar hrvatskih kazališta*, knjiga četvrta, usvojen od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Kao voditelj Odsjeka organizirao je između ostaloga preuzimanje građe raspuštenog Teatra u gostima, baletne biblioteke Zvonimira Podkovca, Calais, Francuska, te presnimki audiosnimki predstava Teatra ITD Branka Vodeničara. Obnašao dužnost predsjednika Odbora kazališno-teatrološke manifestacije *Krležini dani u Osijeku* te održao kolegij Teatrološki praktikum na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

S t a n i s l a v M a r i j a n o v i ć objavio je knjigu: Iznovljavanja. Povratak zavičajnicima drugi, Ogranak Matice hrvatske Osijek, Osijek, 2005., 308. str.; S Tadijom na dočeku Svetoga Oca, u knjizi: Dragutin Tadijanović u Đakovu, priredili

Mirko Ćurić i Franjo Džakula, đakovački kulturni krug, Đakovo, 1. srpnja 2005., 41-42; u zbornicima: Jugovićev mladenački prijevod trećeg pjevanja Danteova Pakla, Drugi Hercigonjin zbornik, ur. Stjepan Damjanović, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005., 271-282; Thaliam laudamus – od apoteoze do rekvijema. Svečanosti i dramske prigodnice u osječkom kazalištu, Dani Hvarskoga kazališta 31, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug Split, Zagreb – Split, 2005., 166-178; u časopisu: Tomičićeva ophodnja zemljom humskom, Republika, 7-8, Zagreb, 2005., 93-98.

Povodom sedamdesete obljetnice života i četrdesete obljetnice znanstvenog rada objavljen je Zavičajnik. Zbornik Stanislava Marijanovića, priredio Milovan Tatarin, Filozofski fakultet Osijek, Osijek, 2005., 506 str., u njemu su autobiografski zapis O sebi i o svojima, 11-16; O profesoru Stanislavu Marijanoviću, 5-8; Bibliografija radova, 17-38, o njemu 39-42 (stručni i znanstveni prilozi trideset i trojice autora).

Objavio članke o J. Ivakiću, V. Ivakiću, A. Ivanošiću i I. Jozepcu u Hrvatskom biografskom leksikonu 6, Zagreb, 2005.; dao više intervjua i priloga o Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. i J. J. Strossmayeru na radiju, televiziji i u dnevnom tisku; o Strossmayeru održao i javna predavanja u Osijeku (4. veljače, 8. lipnja), Iloku (17. travnja) i Belom Manastiru (10. lipnja); sudjelovao pripćenjima na jubilarnim znanstvenim skupovima o J. J. Strossmayeru u organizaciji Jagiellonskog sveučilišta (Krakow, 28.-30. travnja 2005.) i naše Akademije (Zagreb – Đakovo, 19.-20. svibnja 2005.), kao i o životu i djelu Dragutina Tadijanovića na XI. danima Josipa i Ivana Kozarca u Vinkovcima (6. listopada 2005.).

Nagrađen je trima nagradama: Nagradom "Julije Benešić" Đakovačkih susreta hrvatskih književnih kritičara, za ukupan znanstveno-kritičarski rad (Đakovo, 30. lipnja 2005.), Nagradom za životno djelo Dana Josipa i Ivana Kozarca (Vinkovci, 28. listopada 2005.) i godišnjom Nagradom "Ivan Filipović" Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, za područje visokoga školstva (Zagreb, 30. studenoga 2005.).

N e d j e l j k o M i h a n o v i ć objavio je: Moralno-etička svijest o povijesti, Hrvatsko slovo, X, 506, Zagreb, 2004., 23; Hrvatsko slovo, XI, 507, Zagreb, 31. XII. 2004., 23; 7. I. 2005.; Hrvatska pod čizmom "dugog marša" lijevog terora, Hrvatsko slovo, XI, 510, Zagreb, 28. I. 2005., 6-7; Nebo je moja domovina, Podstranska revija, IV, 9, Podstrana, 25. XII. 2004., 14; Posestrimstvo stvari u svemiru. Povodom 100. obljetnice rođenja Nikole Šopa, Forum, XXXXIV, 1-3, Zagreb, siječanj – ožujak 2005., 240-250; Degenerirani oblik komunizma, Hrvatsko slovo, XI, 521, Zagreb, 15. travnja 2005., 6; Za herceg-bosanski entitet i mir u budućnosti, Bosna i Hercegovina 1990.-2005., Zbornik Rasprave o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Bosne i Hercegovine, Zagreb, 2005., 185-214; Preobražaji imaginacije i stvarnosti u prozi Zlatka Tomičića, Forum, XXXXIV, knj. LXXVI, 4-6, Zagreb, travanj – lipanj 2005., 692-707; Srećko Karaman, Marulić, XXXVIII, 3, Zagreb, svibanj – lipanj 2005., 500-513; Konfrontacija dvaju oprečnih likova, Mladen Hanzlovsky, Nadbiskup i diktator (Razgovor Stepinca i Tita), Pogovor, Matica hrvatska, Podstrana, 2005., 77-91; Umjetnička percepcija stvarnosti u Raosovu romanu Žalosni Gospin vrt, Raosov zbornik, Imotski, 2005., 171-179; Neorealistička struktura u Raosovu romanu Prosjaci i sinovi, *ibid.*, 181-187; Intimističko treperenje lirske svijesti, Pogovor, Đurđica Tičinović, Pod škurama srca, Društvo Poljičana "Sv. Jure", Priko – Omiš, 2005., 81-84; Konfrontacija dveh nasprotnih likov (Konfrontacija dvaju oprečnih likova), Prevela Jana Unuk, Nova revija, 280-281, Ljubljana, 2005., 21-28; Na stazi služenja Bogu i ljudima, Naše domovine kinč preželni, Zbornik, Glas Koncila – Kajkavijana, Zagreb, 2005., 83-87; Tuđman je ona prava hrvatska povijesno-politička konstanta, Hrvatsko slovo, XI, 555, Zagreb, 9. XII.

2005., 16-17; priredio knjige: Zlatko Tomičić, Izabrana djela II, Proza I, Ogranak Matice hrvatske Vinkovci, 2004., 566 str.; predgovor u knjizi: Poetski preobražaji imaginacije i stvarnosti u prozi Zlatka Tomičića, 2005., 7-22; Jeronim Korner, Izabrane pjesme i Pjesničke proze, Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, 2005., 197 str., predgovor s prilozima, 21-46; Rajmund Kupareo, Izabrana djela, Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, 2005., 198-592, predgovor s prilozima, 198-238.

Objavio je posebnu knjigu: Poljički Parnas, Društvo Poljičana "Sv. Jure" – Priko, Biblioteka "Gradac", knj. IV, Priko, 2005., 434 str.

Sudjelovao je prikazima na predstavljanju knjiga: Nevenka Nekić, Susret u Emausu, 14. veljače 2005. u Društvu Zagrebačke klasične gimnazije u Zagrebu; Biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti, 23. ožujka 2005. u Drnišu, 20. travnja u Korenici, 2. svibnja u Cerni, 3. svibnja u Šarengradu i Lovasu, 11. studenoga u Splitu, 18. studenoga u Grudama; Zlatko Tomičić, Proza I, 2. svibnja 2005. u Ogranku Matice hrvatske u Vinkovcima; Mladen Hanzlovsky, nadbiskup i diktator, 6. kolovoza 2005. u Ogranku Matice hrvatske u Podstrani; Nedjeljko Mihanović, Poljički Parnas, 11. kolovoza 2005. u Društvu Poljičana "Sv. Jure" u Podstrani; Petar Vulić, Hrvatska ljubavi moja, 15. rujna 2005. u Pinakoteci samostana Gospe od Zdravlja u Splitu; Mladen Hanzlovsky, nadbiskup i diktator, 7. studenoga 2005. u Matici hrvatskoj u Zagrebu; Zbornik Naše domovine kinč preželni o monsinjoru Lovri Cindoriju, 8. prosinca 2005. u Mariji Bistrici.

Održao predavanja o 13. obljetnici priznanja države Hrvatske 15. siječnja 2005. u Matici hrvatskoj; Kardinal Stepinac – protagonist i simbol, 7. veljače 2005. u zmajskoj kuli Družbe Braća hrvatskog zmaja u Zagrebu; Milivoj Slaviček, Politematsko lirsko viđenje svijeta, 5. kolovoza 2005. na Pjesničkim susretima u Podstrani; Organizacijski i znanstvenoistraživački rad Dragutina Tadijanovića, na Znanstvenom skupu o D. Tadijanoviću 28. listopada 2005. u Vinkovcima; Put po Dalmaciji Alberta Fortisa, na znanstvenom skupu Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama, 8. studenoga 2005. u Matici hrvatskoj u Zagrebu; Nazorov državotvorni aktivizam, na znanstvenom skupu Hrvatska u II. svjetskom ratu, 23. studenoga 2005. u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu; Hrvatska eurointegracijska proskineza, na Okruglom stolu Hrvatski nacionalni interesi i Europska unija, 9. prosinca 2005. u Institutu za hrvatsku povijest u Zagrebu.

Krešimir Nemec objavio je znanstvene radove: Mor Đure Sudete, Zbornik radova Đuro Sudeta – pjesnik i pripovjedač, Bjelovar – Zagreb, 2005., 66-72; Hrvatska i bečka moderna: dijalog kultura, Zbornik Zagrebačke slavističke škole, Zagreb, 2005., 109-118; Roman potpune deziluzije, Forum, 7-9, Zagreb, 2005., 885-890; Sozialistischer Realismus und der kroatische Roman, Zbornik Kroatien: Kultur – Sprache – Literatur, ur. R. Lauer, Göttingen, 2005., 187-204; Šopova kritika civilizacije stroja, Umjetnost riječi, 1, Zagreb, 2005., 67-79; Hrvatska književnost devedesetih, Zbornik radova *Na brzu ruku skupljeni skup* u spomen Ivanu Slamnigu, Budimpešta, 2005., 5-14.

Radi na knjizi Portreti, poetike, identiteti.

Primio je Herderovu nagradu Sveučilišta u Beču 2005. za knjige Povijest hrvatskog romana I-III.

Tomislav Sabljak objavio je knjigu: Angloamerička kritika, Matica hrvatska, Zagreb, 2004., 262 str.; u zbornicima je objavio: Jedan aspekt na novinsku kazališnu kritiku 1941.-1945., Krležini dani u Osijeku, 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 217-220; u časopisima i književnim listovima objavio je: Stephen Spender, Otac za vrijeme

rata, prijevod i bilješka, Vijenac, 21. VII. 2005., 6; Biserni sjaj Tadijanovićeva Doručka, Vijenac, 10. XI. 2005., 4; napisao je Tin, scenarij za dokumentarni film o Tinu Ujeviću u povodu 50. obljetnice smrti, Inter film, Zagreb, 2005.; priredio je izložbu Tin Ujević 1891.-1955.-2005., Muzejsko galerijski prostor, Narodni dom, Opatička 18, Zagreb, 14.-30. studenoga 2005. (ostali autori: Ivica Matičević i Andrea Sapunar).

Voditelj je projekta *Kratki pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti*. Kao dio projekta završio i pripremio za tisak zbornik Teorija priča s prilozima 120 hrvatskih i stranih autora.

V i š n j a S t a h u l j a k - C h y t i l objavila je knjigu: Pepeljara s majmunskom glavom, Naklada Ljevak, 2004.; novelu: Dvije prijateljice, časopis Matice hrvatske, Kolo 3, Suvremena hrvatska proza, jesen 2004.; prijevod: Richard Wagner, Mein Leben (Moj život I, II, II, IV), II. dio (III, IV), Rijeka, Biblioteka Biografije, veljača 2005. U esperantskoj reviji za kulturu Litertura foiro (listopad 2005.) izišlo u prijevodu nekoliko soneta. Više njezinih djela izvedeno na Dramskom programu Hrvatskoga radija.

S t j e p a n T o m a š objavio je drugo izdanje romana Zlatousti, Matica hrvatska, Osijek. Objavio je tri priče prevedene na njemački jezik: Europa erlesen Slawonien, Wieser Verlag, Klagenfurt/Celovec, i pripovijetku Krletka, Večernji list, Zagreb, 2004.

Dodijeljena mu je Nagrada "Josip i Ivan Kozarac" za knjigu Guslač od marcipana, Vinkovci, Dani Josipa i Ivana Kozarca.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija i sastav

Razred za likovne umjetnosti imao je krajem godine sedamnaest redovitih i četiri člana suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Dušan Džamonja, Igor Fisković, Vera Horvat-Pintarić, Nives Kavurić-Kurtović, Zlatko Keser, Ivan Kožarić, Boris Magaš, Vladimir Marković, Andrija Mutnjaković, Velimir Neidhardt, Ivo Petricioli, Nikola Reiser, Đuro Seder, Marija Ujević-Galetović, Josip Vaništa, Šime Vulas i Ante Vulin.

Članovi suradnici: Zlatko Bourek, Boris Bućan, Branko Kincl i Radoslav Tomić.

Razred je, tijekom godine, izgubio dva redovita člana i jednog člana suradnika: akad. Edo Murtić umro je 2. siječnja u 84. godini života, Melita Viličić, članica suradnica, 13. ožujka u 92. godini života, a akad. Miroslav Šutej 13. svibnja 2005. u 70. godini života.

Razredni tajnik jest akad. *Ante Vulin*, a njegov zamjenik akad. *Velimir Neidhardt*.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine Razred je održao sedam redovitih sjednica te nekoliko radnih sastanaka članova Odbora za praćenje rada Akademijinih muzejsko-galerijskih jedinica. Održavani su sastanci sekcije arhitekata, odbora i komisija osnovanih pri Razredu. Nastavljena je suradnja s muzejskim i galerijskim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Članovi Razreda načinili su mnogobrojne recenzije rukopisa koji su objavljeni u Akademijinim edicijama; nastojali su se svojim radovima ili recenzijama uključiti u rad redakcije Akademijina izdanja *Hrvatska i Europa*; bili su glavnim urednicima i recenzentima kataloga mnogobrojnih izložbi u Akademijinim muzejsko-galerijskim jedinicama.

Važniji zaključci i prijedlozi sa sjednica Razreda

Na 1. redovitoj sjednici, održanoj 18. siječnja, članovi Razreda prihvatili su prijedlog Arhiva za likovne umjetnosti Hrvatske akademije za otkup dokumentacijskog dijela ostavštine akademika Ljube Babića i zamolili akademkinju Veru Horvat-Pintarić da se pobrine za kontakte sa sinom akad. Babića, da sazna uvjete otkupa i opseg donacije te izvidi mogućnost za pripremu monografije.

Razred je jednoglasno donio odluku da se za kandidate za dodjelu Akademijine nagrade za godinu 2004. za područje likovnih umjetnosti predlože arhitekti Bojana Bojanić Obad-Šćitaroci i Mladen Obad-Šćitaroci.

Nakon smrti akad. Ede Murtića, Razred je izabrao akad. Igora Fiskovića za voditelja Kabineta grafike i uputio prijedlog Akademijinu Predsjedništvu. Raspravljalo se općenito o radu Kabineta i Strossmayerove galerije pod novim vodstvom i zaključeno je da se pokušaju napraviti programi rada jedne i druge ustanove i da u tome Razred sudjeluje i pomogne.

Razredu je dostavljen tekst natječaja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za sufinanciranje časopisa u godini 2005. Članovi Razreda složili su se da se zatraže sredstva za novi broj Bulletina Razreda za likovne umjetnosti.

Na 2. redovitoj sjednici, održanoj 22. ožujka, članovi Razreda razmatrali su izvješće razrednog tajnika akad. A. Vulina i voditelja Strossmayerove galerije akad. V. Markovića, sa sastanka s djelatnicima Galerije. Akad. Marković izvijestio je o radovima oko postavljanja izložbe u povodu proslave Strossmayerovih obljetnica, čija je organizacija i ovaj puta išla mimo Razreda; razgovaralo se o tome jesu li raščišćena pitanja oko ovlasti nad Galerijom, odnosno je li tu nadležno Akademijino Predsjedništvo ili Razred, što je s bibliotekom Galerije koja se više ne može koristiti, što je sa spremištima te s restauracijom slika. Akad. Marković izvijestio je da je na sastanku s predsjednikom Akademije, akad. Milanom Mogušom, rečeno da je za Galeriju nadležan Razred, što je u skladu s Akademijinim Statutom, pa prema tome nije sporno; u izradi je katalog sveukupnog fundusa Galerije, a to je dugotrajan posao, koji se provodi u dogovoru s restauratorima koji su načinili popis ugroženih slika. Spremište kojim raspolaže Galerija premaleno je i nakon restauracije će se dobiti dio prostora u novoj Akademijinoj zgradi.

Članovi Razreda prihvatili su prijedlog da se u Kabinetu grafike organizira izložba *50 godina crteža akademika Josipa Vanište*.

U organizaciji Razreda predstavljena je 8. veljače u Akademijinoj palači knjiga akad. Andre Mohorovičića Istarski limes u dva sveska, u izdanju Čakavskog sabora. Knjigu su predstavili akademici A. Vulin, B. Magaš, P. Strčić i A. Mutnjaković te gospodin A. Ladavac, nakladnik i predsjednik Čakavskog sabora.

Razredu je dostavljena zamolba Akademijina Koordinacijskog odbora za mišljenje o prijedlogu dr. sc. Stijepe Mijovića Kočana da se u Zagrebu priredi izložba slika Tripe Kokolje, hrvatskog baroknog slikara. Razred je predložio da se priredi izložba radova umjetnika s područja Boke i u sklopu te izložbe pokažu i radovi Tripe Kokolje.

Izborom Andrije Mutnjakovića u redovite članove, Razred je ostao bez predstavnika članova suradnika; članovi Razreda složili su se da predstavnik članova suradnika bude prof. dr. Radoslav Tomić.

Na 3. redovitoj sjednici, održanoj 3. svibnja, razmatran je prijedlog Strossmayerove galerije za posudbu rukopisa *Missale Romanum* za izložbu *Giotto e le arti a Bologna al tempo di Bertrando del Pogetto*. Izložba će se održati u Bologni od 10. prosinca 2005. do 26. ožujka 2006., u organizaciji Museo Civico Medievale di Bologna. Razred je prihvatio prijedlog.

Članovi Razreda razmatrali su prijedlog izmjena i dopuna Akademijina Statuta.

U Pečuhu je 2. svibnja, u organizaciji Razreda, Akademijina Hrvatskog muzeja arhitekture i Mađarske akademije znanosti, otvorena izložba *Lucijan Vranjanin*, autora akad. Andrije Mutnjakovića. Otvaranju su prisustvovali članovi Razreda, akademici Boris Magaš i Andrija Mutnjaković.

Razred je raspravljao o primljenim molbama na natječaj za reizbor upravitelja Gliptoteke, Kabineta grafike i Strossmayerove galerije starih majstora; dosa-

dašnji su mandati istekli te je potrebno izabrati upravitelje za sljedeće mandatno razdoblje od četiri godine. Za svako od navedenih radnih mjesta javili su se samo dosadašnji upravitelji, odnosno u Galeriji obnašatelj dužnosti upravitelja. Članovi Razreda dali su podršku upraviteljici Gliptoteke, Ariani Kralj i upraviteljici Kabineta grafike, mr. Slavici Marković; reizbor Đure Vanđure, odnosno konačni izbor za upravitelja Strossmayerove galerije, članovi Razreda nisu podržali. Zaključeno je da se imenuju povjerenstva Razreda od po tri člana za reizbor upravitelja svake od tri muzejsko-galerijske jedinice, koje će se sastati i dati svoje mišljenje o kandidatima. Članovi povjerenstva za Gliptoteku jesu akademici Ivan Kožarić, Vera Horvat-Pintarić i Vladimir Marković; za Kabinet grafike akademici Igor Fisković, Vera Horvat-Pintarić i Zlatko Keser; za Strossmayerovu galeriju akademici Vladimir Marković, Igor Fisković i Vera Horvat-Pintarić.

Raspravljalo se o raspodjeli sredstava iz Akademijine Zaklade na osnovi popisa zahtjeva koji je Razredu dostavio Upravni odbor Akademijine Zaklade. Većina članova mišljenja je da su, u načelu, popisi prijedloga sastavljeni s premalo podataka i prijedlog je Razreda da se ubuduće uz svaki zahtjev dodaju neophodni podaci (autor, recenzent itd.). Članovi Razreda ponovno su raspravljali o tome da se razmotri mogućnost da se i Akademijini članovi mogu natjecati za sredstva iz Zaklade, posebno kad je u pitanju izdavačka djelatnost; nije logično da s jedne strane Akademija daje financijsku potporu izvan svojih redova, a sami članovi onda godinama čekaju da im ministarstvo ili neki sponzori dodijele bar dio sredstava. Akad. V. Neidhardt, predsjednik Upravnog odbora Zaklade, izvijestio je da je većina članova Odbora protiv takvog prijedloga.

Razredni članovi prihvatili su izvješće akad. Borisa Magaša o radu novakinja Tamare Bjažić Klarin i Ive Brežanski u Hrvatskom muzeju arhitekture, za godinu 2004.

Na 4. redovitoj sjednici, održanoj 17. svibnja, razredni članovi zaključili su da se objavi poštanska marka u spomen na akad. Miroslava Šuteja.

Razred je raspravljao i podržao prijedlog Razreda za prirodne znanosti u vezi s objavljivanjem znanstvenih časopisa. Članovi Razreda istakli su, međutim, da su i dosada pojedini brojevi Rada bili u cijelosti ispunjeni temama i problematikom Razreda za likovne umjetnosti (Rad, sv. 379, 381, 406 i 437) sa sažecima ili paralelnim prijevodom na engleski jezik, ali drže da treba ostaviti mogućnost objavljivanja knjiga (na primjer, monografija Viktor Kovačić, objelodanjena godine 2004.) i časopisa (upravo je pred tiskanjem nova serija Bulletina Razreda za likovne umjetnosti) kao dosad.

Na 5. redovitoj sjednici, održanoj 28. lipnja, razredni tajnik izvijestio je da je Akademijin Koordinacijski odbor prihvatio prijedloge Razreda u vezi s reizborom ravnatelja Akademijinih muzejsko-galerijskih jedinica, pa su tako obnovljeni mandati mr. Slavice Marković i Ariane Kralj, a Đuro Vanđura nije izabran za ravnatelja Strossmayerove galerije. Prijedlog je Koordinacijskog odbora da se do raspisivanja natječaja za to mjesto imenuje Borivoj Popovščak za v. d. ravnatelja.

Na 6. redovitoj sjednici, održanoj 4. listopada, Razred je predložio akademike Andriju Mutnjakovića i Šimu Vulasa u Odbor za gradnju spomenika Jurju Križaniću, a akad. Vladimir Marković predložen je za člana Radne skupine za razmatranje kriterija za prosudbu znanstvenog rada.

Uprava Hrvatske akademije dostavila je Razredu, sa zamolbom za mišljenje, dopis upraviteljice Gliptoteke Ariane Kralj u vezi s iznajmljivanjem dijela prostora Gliptoteke tvrtki TF Promotio na određeno vrijeme. Razred je razmotrio prijedloge i stav upraviteljice Gliptoteke i suglasio se s njezinim mišljenjem.

Razred se suglasio s konačnim prijedlogom izmjena i dopuna Akademijina Statuta.

Raspravljalo se o predloženom programu izložbi Kabineta grafike za godinu 2006. Program se sastoji od pet izložbi: 1. Japanski drvorezi, 2. Vanja Radauš, 3. Ivana Franke, 3. Četvrti hrvatski trijenale grafike, 4. Otto Dix, 5. Izložba iz zbirke starih talijanskih majstora; posebno se raspravljalo o grafičkom trijenalu i razredni članovi zaključili su da bi bilo dobro izabrati dva do tri kuratora da se osigura kvaliteta koja bi potaknula interes za grafiku u našoj zemlji. Zato treba proširiti krug ljudi koji će se time baviti.

Arhiv za likovne umjetnosti uputio je Razredu prijedlog Aukcijske kuće Kontura, kojim je Arhivu ponuđen otkup dvanaest pisama slikara Josipa Račića (1885.-1908.), sa zamolbom za mišljenje. Članovi Razreda složili su se da pisma svakako treba otkupiti, te s mišljenjem akad. Velimira Neidhardta da se Arhiv prijavi na natječaj za dobivanje sredstava iz Zaklade Hrvatske akademije, budući da drugih izvora financiranja nema.

Akad. A. Mutnjaković predložio je, a članovi Razreda prihvatili su prijedlog da se autorima monografije Viktor Kovačić – život i djelo pokloni po deset primjeraka monografije, budući da nitko nije dobio honorar za svoj prilog.

Na 7. redovitoj sjednici, održanoj 6. prosinca, Razred je ponovno predložio akad. Ivana Kožarića za voditelja Gliptoteke, a akad. Velimira Neidhardta za voditelja Akademijina Kabineta za arhitekturu i urbanizam i Arhiva za likovne umjetnosti.

Raspravljalo se o radu muzejsko-galerijskih jedinica, posebno Kabineta grafike; akad. Igor Fisković, voditelj Kabineta, pojasnio je dostavljeni program izložbi i općenito situaciju u Kabinetu u vezi s uređenjem prostora, organizacijom trijenala, te suradnju s Gliptotekom u skladu s prijašnjim prijedlogom Razreda. Velik dio poslova Kabineta ovisit će o tome koliko će se osigurati financijskih sredstava za koja se Kabinet grafike natjecao. Naglašeno je također da će i prostor Gliptoteke trebati prilagoditi i urediti za izlaganje grafika. Članovi Razreda primili su na znanje i s odobravanjem prihvatili izvješće voditelja Kabineta grafike.

Akad. Vladimir Marković izvijestio je članove Razreda o radu na objavljivanju Kataloga izložbe donacija J. J. Strossmayera, u povodu obilježavanja Strossmayerovih obljetnica. Članovi Razreda složili su se s prijedlogom da katalog preraste u monografiju posvećenu Strossmayeru, te da se prijavi kao projekt za koji će se zatražiti sredstva; to bi bio posao od 2-3 godine, zahtijevao bi nabavu literature koje nemamo, putovanja radi prikupljanja informacija; u monografiji objavile bi se i slike potrebne za izradu novog kataloga Strossmayerove galerije, jer sadašnji je katalog star četrdeset godina. Prihvaćen je prijedlog da se zasad pričeka s objavljivanjem te edicije, tim više što ima i dosta primjedbi recenzenata, te da se dogovori s Upravom Akademije o prijavi projekta.

Članovi Razreda raspravljali su o zamolbi akad. Dušana Džamonje za pomoć i podršku u vezi s pohranom njegova spomen reljefa jasenovačkim žrtvama u Gliptoteci. Hrvatsko muzejsko vijeće, naime, donijelo je odluku da se načini novi muzejski postav u Memorijalnom muzeju Spomen područja Jasenovac u koji se koncepcijski ne uklapa rad akad. Džamonje; ravnateljica Muzeja izvijestila je Gliptoteku o dostavi umjetnine, a da nije o tome izvijestila autora. Razmotrivši dopis akad. Džamonje i upraviteljice Gliptoteke Ariane Kralj, članovi Razreda zaključili su da treba uputiti dopis ravnateljici Memorijalnog muzeja radi razjašnjena cijelog postupka oko umjetnine.

Komemorativne sjednice

U organizaciji Razreda, a u povodu obilježavanja prve obljetnice smrti, održana je 15. studenoga komemorativna sjednica posvećena akad. Miroslavu Begoviću. O životu i radu preminulog člana govori su članovi Razreda akademici Andrija Mutnjaković i Velimir Neidhardt.

Prihvaćene recenzije rukopisa

1. redovita sjednica

Margita Sveštarov-Šimat, Grafika u Italiji 16. i 17. stoljeća.

2. redovita sjednica

Patricija Veramenta-Paviša, Golubarda u Čelopecima.

3. redovita sjednica

Miroslav Klemm, Barok u suvremenom varaždinskom graditeljstvu.

Velimir Ivezić, Propovjedaonica franjevačke crkve Sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu, 17. st.

Đurđica Cvitanović, Samostanski kompleksi u povijesnoj jezgri Varaždina.

Vladimir Maleković, Hrvatska pavlinska rodozajednica i barok u Varaždinu.

S. Pegan i *T. Jukić*, Prostorni razvoj gradova sjeverozapadne Hrvatske i europski prometni koridori.

4. redovita sjednica

Đuro Vanđura i sur., Katalog donacija biskupa Josipa Jurja Strossmayera.

5. sjednica

Katalog izložbe Grafika u Italiji u 17. i 18. stoljeću.

Katalog izložbe Pavao Gavranić – uz 100. obljetnicu rođenja.

Katalog izložbe Faksimili grafika starih majstora.

Slavica Marković, Monografija crteža Vanje Radauša.

7. sjednica

Dragan Damjanović, Biskup Josip Juraj Strossmayer i gradnja osječke župne crkve Svetih Petra i Pavla.

Branka Balen, Lik J. J. Strossmayera u djelima domaćih i stranih slikara.

Ivan Jengić, Arhitektonska cjelina franjevačkog samostana i crkve Sv. Roka u Virovitici.

Odbori Razreda

U sklopu Razreda za likovne umjetnosti djelovali su Odbor za praćenje rada Akademijinih muzejsko-galerijskih jedinica, Uredrički odbor za Bulletin Razreda za likovne umjetnosti, Odbor arhitektura u turizmu i slobodnom vremenu pri Znanstvenom vijeću za turizam; pri Razredu je također Znanstveno vijeće za graditeljstvo, obnovu i razvoj te Akademijino Povjerenstvo za izradu projekta uređenja zgrade na Strossmayerovu trgu 14. Razred je imenovao članove Muzejskog odbora koji će pratiti rad i donositi odluke vezane uz rad Hrvatskog muzeja arhitekture; članovi su toga Odbora svi razredni članovi arhitekti.

Funkcije članova Razreda

I. Fisković voditelj je Kabineta grafike Hrvatske akademije.

I. Kožarić voditelj je Gliptoteke Hrvatske akademije.

B. Magaš voditelj je Hrvatskog muzeja arhitekture; predstavnik je Razreda u Akademijinu Predsjedništvu. Predstavnik je Razreda u Akademijinom Odboru za dodjelu nagrada, Odboru za Statut i u Odboru za Knjižnicu Hrvatske akademije. Na prijedlog Razreda imenovan je voditeljem projekta Ministarstva znanosti *FODESMA*, koji se realizira putem Hrvatske akademije. Voditelj je Znanstvenog vijeća za turizam i član uredništva edicije *Hrvatska i Europa*. Član je Hrvatske komisije za UNESCO i zamjenik predsjednika Vijeća za prostorno uređenje Vlade

Republike Hrvatske i urednik Tehničkog leksikona Leksikografskog zavoda za područje arhitekture.

V. Marković voditelj je Strossmayerove galerije starih majstora; član je Akademijine Radne skupine za razmatranje kriterija za prosudbu znanstvenog rada. Član je Vijeća Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru. Obnaša dužnost predsjednika Hrvatskog povjerenstva za UNESCO, predsjednik je Upravnog odbora Hrvatskog konzervatorskog zavoda i predsjednik Upravnog odbora fondacije Meštrović. Član je Hrvatskog vijeća za kulturna dobra Ministarstva kulture.

A. Mutnjaković predsjednik je Uredničkog odbora Bulletina Razreda za likovne umjetnosti.

V. Neidhardt predsjednik je Akademijine Zaklade; voditelj je Arhiva za likovne umjetnosti, član je uredništva Akademijina Vjesnika i predstavnik Razreda u Akademijinu Odboru za međunarodnu suradnju. Predsjednik je Akademijina Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Pridruženi je član Američke institucije arhitekata AIA.

I. Petricioli predsjednik je Upravnog odbora Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru.

N. Reiser zamjenik je predstavnika Razreda u Odboru za međunarodnu suradnju.

Đ. Seder član je žirija Kabineta grafike za 3. trijenale crteža.

A. Vulin razredni je tajnik i predstavnik u Odboru za suradnju Hrvatske akademije, hrvatskih sveučilišta i znanstvenih instituta. Član je Akademijina Znanstvenog vijeća za promet te Znanstvenog vijeća Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku. Član je Matičnog povjerenstva za područje umjetnosti, polje likovne umjetnosti, muzičke umjetnosti, filmske umjetnosti i televizije visokih učilišta. Član je Vladina Vijeća za prostorno uređenje Hrvatske i Upravnog vijeća Hrvatskog instituta za mostove i konstrukcije.

Svi razredni arhitekti članovi su Akademijina Povjerenstva za izradu projekta uređenja Akademijine zgrade na Strossmayerovu trgu 14 i članovi su Znanstvenog vijeća za obnovu i razvitak. Svi članovi arhitekti izabrani su u Muzejsko vijeće Hrvatskog muzeja arhitekture.

Djelatnost članova Razreda

I g o r F i s k o v i ć objavio je: Figuralne umjetnosti renesansnog doba u Hrvatskoj, Mogućnosti, 10-12, Split 2004., 18-42; Korčula, grad biskupija i starija likovna baština, 700 godina korčulanske biskupije, Korčula, 2005., 135 – 138; Dva renesansna kipa Žalobne Gospe u Splitu, Kulturna baština 32 (Zbornik D. Kečkemeta), Split, 2005., 417-444; O unutrašnjem uređenju samostanskih crkava na istočnoj obali Jadrana, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 39, Split, 2005., 227-269; Stari ljetnikovci u Lumbardi na Korčuli, Kultura ladanja - Zbornik Dana Cvita Fiskovića, I, Zagreb, 2005., 105-130; Umjetnost gotičkog doba na tlu Bosne i Hercegovine, Kolo, 2, Zagreb, 2005., 15-26; Zapis o Ivanu Duknoviću, Kvartal, II/3, Zagreb, 2005., 2-8; Od Korkyre do Korčule, Biseri Jadrana – Otok Korčula, Zagreb, 2005., 8-20.

Uz održavanje redovite nastave na iz predmeta srednjovjekovne umjetnosti na Filozofskom fakultetu i Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, nastavio vođenje znanstvenoistraživačkog projekta *Umjetnost XI.-XVI. stoljeća u jadranskoj Hrvatskoj* s više suradnika; dovršio je i za tisak pripremio priloge s kojima je sudjelovao na nekoliko znanstvenih skupova; u tijeku je monografska obrada vodećih graditelja i kipara gotičko – renesansnog razdoblja u Dalmaciji te izrada elaborata za upis urbanističke cjeline staroga grada Korčule u UNESKO-vu listu svjetske spomeničke baštine.

Vera Horvat-Pintarić nastavila je rad na knjizi Tradicija i moderna, o problemima moderne i suvremene umjetnosti.

Zlatko Keser izlagao je tijekom godine na samostalnim izložbama: u Galeriji Forum, Zagreb i u Galeriji Arh, Rijeka; zatim na skupnim izložbama: Suvremeni hrvatski crtež, Amman, Jordan (Fakler Al-Nissa Zeid); Zagrebački umjetnički medaljoni, Muzej grada Zagreba, Zagreb; Suvremeni hrvatski crtež, Kairo, Egipat; ista izložba, National Museum of China, Peking; ista izložba, Shanghai Art Gallery Shanghai; ista izložba, Guandong Museum of Art, Gangzhou; ista izložba, City Hall, Hong Kong.

Boris Magaš uz djelovanje u Vijeću za prostorno uređenje Hrvatske, nastavio je rad na realizaciji kompleksa crkve i samostana Bl. Augustina Kažotića na Volovčici u Zagrebu; izradio je dokumentaciju za realizaciju komemorativnog prostora s kapelom na groblju u Kostreni; nastavio je rad unutar funkcije urednika arhitektonskog dijela Tehničkog leksikona Leksikografskog zavoda; dovršio je idejno rješenje hotelskog kompleksa Haludovo; postavio je osnovne parametre za izradu podrobnog plana hotelskog kompleksa Solaris u Šibeniku; započeo rad na rekonstrukciji stadiona u Splitu te nogometnog stadiona u Dubrovniku.

Vladimir Marković nastavio je rad na knjizi Arhitektura 17. i 18. stoljeća u Hrvatskoj, te priredio nekoliko znanstvenih radova s područja te problematike. Dovršio je istraživanje na Upravnoj zgradi Šećerane u Rijeci iz 18. st., na kojem će se temeljiti njezina obnova. Surađivao je na obnovi palače Sorkočević i ljetnikovca Pucić u Dubrovniku, a na projektu Ministarstva kulture *Ilok – Vukovar – Vučedol* započeo je voditi radnu skupinu kojoj je povjereno istraživanje povijesne arhitekture.

Dobitnik je ovogodišnje Državne nagrade za znanost u području humanističkih znanosti, te Nagrade "J. J. Strossmayer" za znanstveno djelo Crkve 17. i 18. stoljeća u Istri – tipologija i stil.

Andrija Mutnjaković priredio je, kao urednik, odabir tekstova, uređenje i predgovor dvotomne knjige autora akad. Andre Mohorovičića: Istarski limes, Čakavski sabor, Žminj, 2003.-2004. i načinio koncepciju, uređenje i odabir ilustracija objavljenog suvremenog pretiska knjige Dane Gruber, Vjekoslav Spinčić, Povijest Istre, Čakavski sabor i Braća hrvatskog zmaja, Zagreb – Žminj, 2005.; kao autor izložbe *Arhitekt Lucijan Vranjanin/Luciano Laurana* Hrvatskog muzeja arhitekture, organizirao je, u zajednici s Odborom za međunarodnu suradnju Mađarske akademije znanosti, izložbu u Pečuhu od 25. do 30. travnja 2005. i u Szekszardu od 2. do 8. svibnja 2005.; u okviru Akademijina programa obilježavanja obljetnica Josipa Jurja Strossmayera, u zajednici s Braćom hrvatskog zmaja organizirao je izložbu u Osijeku od 21. svibnja do 4. lipnja 2005.; izradio je projekt Rondela velikana, učenika gimnazije u Osijeku (Strossmayer, Ružička, Prelog), na kojem su svečano započeti radovi u sklopu programa obilježavanja Strossmayerovih obljetnica; u skladu s Akademijinom inicijativom izradio je elaborat oblikovanja, postave i teksta spomen-ploče Frane Petrića na crkvi San Onofrio u Rimu; nastavio je rad na izučavanju građevina Siksta V. u Rimu; nastavio je projektantske radove na izgradnji Katoličkog školskog centra u Žepču (športska dvorana); nastavio je izradu projekta specifične bioničke stambene zgrade Zelendvor u Zagrebu; kao glavni urednik Bulletina Razreda za likovne umjetnosti priredio je za tisak 61. svezak.

Velimir Neidhardt objavio je: *In memoriam:* Miroslav Begović 1925.-2004., Čovjek i prostor, 11-12, Zagreb, 2004., 16-17; *In memoriam:* akademik

Miroslav Begović 1925.-2004., Prostor, 2/28, Zagreb, 2004., 237; projekti: Idejno rješenje staklenih envelopa, južne, istočne, i sjeverne fasade staro poslovne zgrade Croatia osiguranja d. d. u Zagrebu, Miramarska 22; interijer novog uređenje prizemlja za sektor informatike i atrijski kafić nove poslovne zgrade Croatia osiguranje d.d. u Zagrebu, Miramarska 22; idejno rješenje i projekt za lokacijsku dozvolu rekonstrukcije postojeće kamene kuće za povremenu rezidencijalnu namjenu u Gromin Dolcu na otoku Hvaru; idejno rješenje i projekt za lokacijsku dozvolu rekonstrukcije drugog kata i nadogradnje postojeće stambene zgrade u Dalmatinskoj ulici u Zagrebu; idejno rješenje obiteljske kuće u Donjoj Stubici; idejno arhitektonsko rješenje višenamjenskog urbanog središta u Zagrebu, uz Radničku cestu i Zavrtnicu.

Dopredsjednik ocjenjivačkog suda natječaja za izradu idejnog urbanističkog-arhitektonskog rješenja zgrade Kongresnog centra u Zagrebu, VI.-X. 2005. Ponovno izabran za predsjednika Upravnog vijeća Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu.

Ivo Petricioli objavio je knjige: Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru, Zadar, 2005., 268 str.; Umjetnička baština Zadra, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 322 str. i fotografije u boji; Ruke kanonika Sturariusa, Prilog Nikoli Firentincu, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 39, 2001.-2002., Zadar, 2005.; Obitelj Petricioli: na Dugom otoku fiziokrati – u Zadru obrtnici, Biobibliografica, sv. 2, 2004., Zadar, 2005.

Nikola Reiser izlagao je na samostalnim izložbama: Retrospektivna izložba, Galerija Mona Lisa, Zagreb, 11. lipnja – 11. srpnja 2005.; Reiser, cvijeće i žene, Muzej grada Samobora, Samobor, 14. listopada 2005.; nastavlja rad u atelijeru pripremajući izložbu Reiser, erotic za proljeće 2006.

Art magazin Kontura i Galerija Mona Lisa organizirali su predstavljanje monografije Nikola Reiser, u Gliptoteci Hrvatske akademije, Zagreb, 11. lipnja 2005.

Đuro Seder izlagao je na izložbama: Galerija Arh, Rijeka, travanj 2005.; Gradski muzej Rovinj, kolovoz 2005.

Nastavio je kreativni rad u atelijeru, mentorski rad sa studentima 4. godine slikarstva i rad na svojoj monografiji Borba s anđelom.

Marija Ujević-Galetović radila je na realizaciji Parka skulptura na otoku Silbi i izlagala je na izložbi *Isto i drukčije*, Dom hrvatskih umjetnika, Zagreb, ožujak 2005.

Josip Vaništa izlagao je na samostalnim izložbama: Josip Vaništa, crteži, akvareli, pasteli, Zagreb, Kabinet grafike, od 24. svibnja do 30. lipnja 2005. i Radoslav Putar, Pisma J. V., Zagreb, Galerija mala, od 24. do 30. rujna 2005. Nastavlja s radom u atelijeru.

Šime Vulas izlagao je na samostalnoj izložbi skulptura, Galerija Forum, Zagreb, od 26. listopada do 19. studenoga 2005. Nastavio je rad u atelijeru, posebno na ciklusu skulptura sakralne tematike; izveo je skulpturu Sveta obitelj, polikromirano drvo, 230 cm. Skupljao je građu za svoju monografiju, autor teksta dr. Ivo Šimat-Banov.

Ante Vulin radio je na izvedbenoj dokumentaciji nove zgrade Filozofskog fakulteta (Knjižnica), s Dinom Vulin-Ileković i Borisom Ilekovićem, krajem godine započeta je i gradnja; vodi projektantski nadzor nad gradnjom novih zgrada Šumarskog fakulteta (Svetošimunska ulica), s Dinom Vulin-Ileković; nastavlja se gradnja poslovno-trgovačkog centra i hotela Tvrtke Antunović na Ljubljanskoj

aveniji, s Dinom Vulin-Ileković i Borisom Ilekovićem; rad u atelijeru na različitim arhitektonskim temama. Intenzivno je radio u sklopu Vladina Vijeća za prostorno uređenje i Upravnog vijeća Hrvatskog instituta za mostove i konstrukcije.

B r a n k o K i n c l objavio je, zajedno s Alenkom Delić, znanstveni rad: Global and local housing of the future, XXXIII IAHS World Congress on Housing, Transforming Housing Environments through Design, 27.-30. rujna 2005., Pretorija, Južna Afrika. Radio je na projektima: Stadion Maksimir, Zagreb, idejni, glavni i izvedbeni projekt okoliša zapadne tribine (s prof. N. Filipović), 2004./2005.; Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, idejno arhitektonsko rješenje zgrade dekanata (s arh. L. Kincl i N. Ninić); Bazenski kompleks Svetice, Zagreb, idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje; Realizacija Tvornice duhana Rovinj, Kanfanar, 2004./20005.

Z l a t k o B o u r e k dovršio je knjigu: Teka, 200 crteža, izdavač Antibarbarus, Zagreb, 2005.; rad u kazalištu: HNK Zagreb, Scena Habunek, A. P. Čehov: igrokaz Prosidba ili tko je zvao vraga?, režija, scena i kostimi, Zagreb, 2005.; HNK Split, Ljetne igre, A. Jarry: igrokaz Ubu - kralj robijaš, režija, scena, kostimi, Split, 2005.

Dodijeljena mu je Nagrada za životno djelo "Vladimir Nazor" za likovnu i primijenjenu umjetnost.

R a d o s l a v T o m i ć objavio je knjigu: N. Jakšić i R. Tomić, Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije, Zlatarstvo, Zadar 2004. (objavljeno početkom 2005.), 327 str., te znanstvene radove: O nekoliko najvrjednijih renesansnih i baroknih slika na otoku Korčuli, u: 700 godina Korčulanske biskupije, Korčula, 2005., 179-195; Zadarska slika Pietra Daminija, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 40, Split, 2003. (tiskano 2005.), 255-261; Slika Gregorija Lazzarinija u Zadru, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 28, Zagreb, 2004. (tiskano 2005.), 126-134; Djela Bartolomea Litterinija u Dalmaciji, Peristil, 47, Zagreb, 2004. (tiskano 2005.), 43-66; Bilješke o nekim slikama u župi Sv. Jakova na Čiovu u Trogiru, Župa Sv. Jakova, Trogir, 2005., 149-159.

U tijeku je istraživački rad na monografiji Omiša i Poljica, na knjigama Barokno kiparstvo i slikarstvo u Zadru i stalni istraživački projekt *Umjetnost 17. i 18 stoljeća u Dalmaciji.*

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju imao je krajem godine osam redovitih članova i četiri člana suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Jerko Bezić, Pavle Dešpalj, Stanko Horvat, Anđelko Klobučar, Koraljka Kos, Igor Kuljerić, Ruben Radica i Ivan Supičić.

Članovi suradnici: Nikša Gligo, Frano Parać, Ennio Stipčević i Stanislav Tuksar.

Dužnost tajnika Razreda obnaša akad. *Ivan Supičić*, a zamjenica tajnika je akademkinja *Koraljka Kos*. Potpredsjednik Akademije je član Razreda akad. Pavle Dešpalj.

Razred je u 2005. održao sedam redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Članovi Razreda obavljali su i u ovoj godini svoju aktivnost na području glazbene umjetnosti i muzikologije u okviru Muzičke akademije u Zagrebu, Hrvatskog muzikološkog društva, Hrvatskog društva skladatelja i u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Akademijina Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

Tijekom godine Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih poslova i zadataka od interesa za Razred i Akademiju.

U skladu s Pravilnikom o dodjeljivanju nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti provedena je kandidatura i predloženo da se nagrada za područje glazbe u 2005. dodijeli maestru Krešimiru Šipušu za operu "Mlada žena" i cjelokupni umjetnički rad. Predstavnica Razreda u Odboru za nagrade Hrvatske akademije, a ujedno i predsjednica toga Odbora je akademkinja Koraljka Kos.

Članovi su poklonili pozornost međunarodnoj suradnji s akademijama, sveučilištima te drugim inozemnim ustanovama, a preko svojih članova Razred je aktivno sudjelovao u radu različitih vijeća, odbora i tijela. U Odboru za međunarodnu suradnju sudjelovao je član suradnik prof. dr. Stanislav Tuksar.

Razred je kao svojeg predstavnika u radnu skupinu koja će razmotriti kriterije za prosudbu znanstvenog rada, čije osnivanje je prihvatilo Predsjedništvo, a na inicijativu akad. Stjepana Gamulina, imenovao člana suradnika prof. dr. Nikšu Gliga.

U radu Odbora za Statut kao predstavnik Razreda sudjelovao je akademik Ruben Radica. Razred je raspravljao o dopunama i izmjenama postojećih odre-

daba Statuta i suglasio se s Odlukom o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koja je prihvaćena na Akademijinoj Skupštini 13. listopada, kao i Pravilnik o izboru članova Hrvatske akademije koji je prihvaćen na Izvanrednoj skupštini 28. prosinca 2005.

U radu Akademijine Zaklade sudjeluje akademik Pavle Dešpalj. I ove godine članovi Razreda pregledali su molbe dostavljene na natječaj Akademijine Zaklade. Predloženo je da se sredstva iz Zaklade u ovoj godini dodijele za razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada: Goranu Tudoru iz Splita, saksofonistu, za školovanje na konzervatoriju u Amsterdamu; Kajani Pačko iz Splita, violončelistici, za nastavak studija u Berlinu; Bruni Philippu iz Zagreba, klarinetistu, za pomoć za plaćanje dijela troškova školarine u Parizu i "Fondu Lovro i Lilly Matačić" za projekt usavršavanja mladih dirigenata u 2005.

Na razrednim sjednicama redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti. Recenzirani su rukopisi za razredne i neke druge Akademijine edicije. Da bi se izdavačka djelatnost pokrenula i obogatila, na prijedlog tajnika Razreda akademika Ivana Supičića izabrano je tročlano povjerenstvo (akademkinja Koraljka Kos, akademik Stanko Horvat i član suradnik Stanislav Tuksar) koje je proučilo i predložilo koncepciju oživljavanja i plan izdavačke djelatnosti za godinu 2006. Planom je obuhvaćeno objavljivanje i suvremenih skladatelja i starih majstora. Predložen je nastavak rada na objavljivanju korespondencije Franje Ksavera Kuhača. U okviru objavljivanja djela skladatelja članova Hrvatske akademije u pripremi za tisak (u prepisivanju) je partitura akademika Stanka Horvata "Dithyrambos", a u suradnji s Hrvatskim društvom skladatelja započeti su pripremni radovi za objavljivanje izabranih djela Vatroslava Lisinskog.

Razred se kao sunakladnik brinuo i o časopisima International Review of the Aesthetics and Sociology of Music i Arti musices. Urednik IRASM-a je član suradnik Stanislav Tuksar, a Akademijina Uprava imenovala ga je i za zamjenika glavnog urednika edicije *Hrvatska i Europa* akademika Ivana Supičića.

Godine 2006. navršava se 100. obljetnica rođenja istaknutih hrvatskih skladatelja, redovitih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ivana Brkanovića, Mila Cipre i Borisa Papandopula. Tim povodom, na prijedlog akademkinje Koraljke Kos Razred planira u studenome 2006. organizirati njima posvećeni okrugli stol uz živu izvedbu glazbe trojice obljetničara. Radni skup okupio bi predvidivo 7-8 predavača s izlaganjima od 15 do 20 kartica, a pismena verzija moći će biti i dulja. Pozivi za sudjelovanje na okruglom stolu upućeni su: prof. dr. sc. Evi Sedak, prof. dr. sc. Nikši Gligu, prof. dr. sc. Mariji Bergamo, dr. sc. Daliboru Davidoviću, prof. dr. sc. Mirjani Siriščević, prof. Eriki Krpan i dr. sc. Sanji Majer-Bobetko.

Puna pozornost je i u ovoj godini poklonjena violini *King*. U okviru ciklusa "Audijencija" održana su četiri koncerta u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski".

U skladu sa svojim ovlaštenjima Razred je pratio rad Odsjeka za povijest hrvatske glazbe Akademijinog Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe u Zagrebu, prihvaćao izvješća i planove rada Odsjeka te provodio izbore u znanstvena zvanja i reizbore. Tako je razredno povjerenstvo (akademici Jerko Bezić, Koraljka Kos i Ivan Supičić) predložilo reizbore dr. sc. Gorane Doliner u znanstveno zvanje znanstvene suradnice, dr. sc. Sanje Majer-Bobetko u znanstveno zvanje više znanstvene suradnice i dr. sc. Ennija Stipčevića u znanstveno zvanje višeg znanstvenog suradnika u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije.

Nakladnička djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:
4. sjednica 6. lipnja:

Za ediciju Radovi Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu: *Lovro Županović*, Glazbeni barok u Varaždinu u svom vremenu i danas; *Dubravka Franković*, O glazbi i glazbenicima u leksikografskom radu Ivana Kukuljevića Sakcinskog.

Objavljeno:

Rad, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, sv. 455, Muzikologija, knj. VII. Urednik Stanislav Tuksar, Zagreb, 2005., 261 str.

Komemorativni sastanak

Na prvu obljetnicu smrti 12. travnja 2005. održan je komemorativni sastanak u spomen na preminulog člana akad. Lovru Županovića. Komemorativni sastanak otvorio je tajnik Razreda akad. Ivan Supičić, a o životu i djelu akad. Lovre Županovića govorili su dr. sc. Eva Sedak i član suradnik dr. sc. Ennio Stipčević. U okviru glazbenog programa nekoliko solo pjesama Lovre Županovića izveo je Miroslav Živković (bariton) uz glasovirsku pratnju Ljubomira Gašparovića.

Svečane sjednice

Na svečanoj sjednici u povodu Dana Akademije te dodjele Akademijinih nagrada u Preporodnoj dvorani palače Narodnog doma 29. travnja 2005. u okviru glazbenog programa izvedene su četiri solo pjesme maestra Krešimira Šipuša na tekst Rainera Marie Rilkea. Kompozicije je otpjevala maestrova supruga gospođa Guri Egge, uz glasovirsku pratnju Danijele Petrić.

Djelatnost članova Razreda

J e r k o B e z i ć objavio je prilog u časopisu: Die Volksliedersammlung aus Dalmatien von 1906. und 1907., Jahrbuch des Österreichische Volksliedwerkes, Band 53/54, Wien, 2004./2005., 96-107.

Surađivao je s dr. sc. Jerkom Martinčićem u pripremama za III. svezak Spomenika glagoljaškog pjevanja, pod radnim naslovom Tradicijski napjevi stalnih dijelova mise u srednjoj Dalmaciji.

P a v l e D e š p a l j održao je 14 koncerata sa: Zagrebačkom filharmonijom, Simfonijskim orkestrom HRT-a, Moskovskim državnim simfonijskim orkestrom, Hrvatskim komornim orkestrom, Splitskim komornim orkestrom, Varaždinskim komornim orkestrom i Zadarskim komornim orkestrom.

Praizvedba Tarbukovog baleta "Tramvaj zvan čežnja" na Zagrebačkom bijenalu s ansamblom Hrvatskog narodnog kazališta, ravnanje premijerom i reprizom Bajamontijevog prijenosa "Sv. Dujma" na Splitskom ljetu, te ansamblom Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu.

Nagrada "Vladimir Nazor" za životno djelo i "Judita" za najbolju izvedbu na Splitskom ljetu.

S t a n k o H o r v a t. Dana 17. studenoga održan je svečani koncert u Preporodnoj dvorani Narodnog doma kojim se obilježila 75. obljetnica skladateljeva života. Ta se je proslava uklopila i u proslavu 60. obljetnice osnutka Hrvatskog društva skladatelja. Na koncertu su izvedena dva djela maestra Stanka Horvata, Kafkophonije za gitaru solo i gudački kvartet, te Fablier za tri gitare. Sudjelovali su Darko Petrinjak, gitara, Gudački kvartet Rucner i Zagrebački gitarski trio.

U tijeku je rad na Ciklusu pjesama za sopran i glasovir (I. verzija) i Ciklusu pjesama za sopran i komorni ansambl (II. verzija).

Anđelko Klobučar. U tijeku 2005. napisao je skladbe koje su te godine i praizvedene: Koncert za gitaru i gudački orkestar, praizvedba 15. svibnja u Varaždinu.

Izvođač: Darko Petrinjak, gitara, dirigent: Pavle Dešpalj, Varaždinski komorni orkestar; Preludij, fuga i postludij za flautu i gitaru, praizvedba 2. kolovoza na Osorskim glazbenim večerima, izvođači: Renata Penezić, flauta i Darko Petrinjak, gitara; Rondo za solo violinu, praizvedba 10. studenog u Zagrebu (Hrvatski glazbeni zavod). Izvođač: Anđelko Krpan, violina; Solo za rog, praizvedba 13. studenog u Puli (glazbena tribina), izvođač: Toni Kursar, rog. Na Muzičkoj akademiji u Zagrebu vodio je kolegij Glazbeni oblici i stilovi.

Koraljka Kos objavila je: Prilog skladateljice Dore Pejačević hrvatskoj estetici glazbe, Arti musices, 35/1, Zagreb, 2004., 63-76.; Die schöpferische Umbildung deutscher Dichtungen in kroatischen Lied, u zborniku: Kroatien. Kultur – Sprache – Literatur, ur. Reinhard Lauer, Göttingen, 2005., 213-221; Citati narodne glazbe u djelima bečkih klasika, Arti musices, 36/2, Zagreb, 2005., 181-197; Ljupki prilozi "kućnoj glazbi", u zborniku: Ivan Padovec i njegovo doba, ur. Sanja Majer-Bobetko i Vjera Katalinić, Zagreb, 2005., 195-202.

Rad na projektu *Izabrana djela Vatroslava Lisinskog. Hrvatska solo pjesma. Izvori za povijest hrvatske glazbe.*

Igor Kuljerić. Glazbene praizvedbe: In the garden of the clown za flautu, tubu i glasovir, Zagreb, 12. ožujka 2005.; Cantus za violinu i glasovir, Zagreb, 12. ožujka 2005.; Valcer za glasovir, Zagreb, 12. ožujka 2005.; Folk-art III za glasovir i orkestar flautâ, Zagreb, 16. travnja 2005.; Osore stari hrvatski grade za bas i gudački orkestar, Osor, srpanj 2005.; *Dies irae* za violinu, violoncello i glasovir, Zagreb, ožujak 2005.

Ruben Radica nastavio je raditi na započetoj skladbi za komorni instrumentalni ansambl. U sklopu koncerta Splitskog skladateljskog kruga, održanog u predvorju Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu, Splitski komorni orkestar pod ravnanjem Pavla Dešpalja izveo je (prvi put u Splitu) mladenačko djelo Izdaleka. Na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu držao je predavanja iz kolegija Aspekti glazbe 20. stoljeća. Napisao je glazbeno-pjesničku (interdisciplinarnu) studiju Ususret glazbotvorstvu, odnosno pogovor zbirci pjesama Disciplina cvijeća Liljane Domić, objavljene krajem 2005. Za potrebe Cantusove edicije Ars Croatica sudjelovao je u priređivanju za tisak skladbe Tri minijature za saksofonski kvartet Nikole Glassla.

Ivan Supičić dovršio je glavni urednički posao na II. svesku edicije *Hrvatska i Europa* na francuskom jeziku koji je sredinom godine izašao iz tiska. Također je vodio i uspješno završio pregovore s novim suizdavačem za III. svezak edicije na francuskom, najvećim sveučilišnim izdavačem u Francuskoj, Presses Universitaires de Rennes, koji objavljuje znanstvena izdanja devet francuskih sveučilišta, od kojih i Sveučilišta u Poitieru. Taj novi suizdavač je potpisao ugovor sa Školskom knjigom za izdanje tog sveska. Dovršio je i preostale poslove za pripremu izdanja iste edicije na engleskom, i to II. i III. svezak. Proveo je promjene i dotjeravanja za objavljivanje I. sveska *Hrvatska i Europa* na hrvatskom, u ponovljenom izdanju. Nastavio je voditi kao glavni i odgovorni urednik pluridisciplinarni časopis za intelektualna i duhovna pitanja Nova prisutnost. Obavljao je dužnosti tajnika Razreda i člana Akademijina Predsjedništva.

Nikša Gligo objavio je: Pluralism of Styles and Techniques, Croatian Contemporary Music: An Insight, World New Music Magazine, 15 (travanj), Amsterdam, 2005., 19-32; What is Music? Some Contemporary Views on an Old

Terminological Dilemma, 4th International Symposium "Music in Society", Sarajevo, 28.-30. listopada 2004., Collection of Papers, Sarajevo, 2005., 11-19; Izvođač kao skladateljev dvojnik. O drugosti autorstva u aleatoričkoj i nedeterminiranoj glazbi, Rad, 455 (Muzikologija, knj. VII), Zagreb., 2005., 203-218; Grafička notacija → glazbena grafika, uvodni tekst u katalogu izložbe Tuned Graphics (autori: Nikša Gligo, Heiko Daxl i Ingeborg Fülepp), Galerija Rigo, Novigrad – Cittanova, 17.-24. lipnja 2005., Novigrad, 2005., nepag.; Nemogućnost usustavljenja, u: Matko Meštrović (ur.), Ako je škola život... Mišljenje obrazovnih djelatnika o stanju u hrvatskom školstvu, Zagreb, 2005., 44-49; prijevod knjige: H. H. Eggebrecht, Bachs "Kunst der Fuge". Erscheinung und Deutung (Bachovo "Umijeće fuge". Pojava i tumačenje), Zagreb, 2005.; Moći jezika, recenzija knjige: Marcel Bačić, Carmina figurata. Likovno čitanje muzike, Cantus, 131, Zagreb, ožujak 2005., 56; Vrijedan poticaj oslobađanju dječje kreativnosti, recenzija knjige: Elvira i Renato Happ, Skočizvuk. Glazbom i pokretom do cjelovite ličnosti, Cantus, 131, Zagreb, ožujak 2005., 58-59; pet natuknica za drugo izdanje Musik in Geschichte und Gegenwart (Personenteil); deset emisija u ciklusu Glazba i obratno na III. programu Radio Zagreba.

Nastavak rada na projektu *Hrvatska glazbena terminologija*. U 2005. pripremljena je internetska stranica na koju bi se tijekom 2006. trebali postaviti neki ključni tehnički pojmovi i stručne riječi kao podloga za raspravu u stručnoj i znanstvenoj javnosti. Rasprava bi se animirala preko Hrvatskoga društva glazbenih teoretičara. Nastavak istraživačkih radova za knjigu Analiza Nove glazbe: neke mogućnosti (radni naslov). U 2005. istraživale su se mogućnosti uporabe grafičkih inskripcija koje bi morale predstavljati predložak za verbalnu interpretaciju nalaza tehničke analize, odnosno interpretacijski karakter samih grafičkih inskripcija koji bi eventualno mogao ukloniti potrebu daljnje verbalne interpretacije.

Nastavak istraživanja minimalne digitalne pismenosti (hipertekstovi i multimedijski tekstovi) za učenje na daljinu (distant learning). Istraživale su se mogućnosti indeksiranja glazbenih primjera (*audio files*) u bazama podataka radi što veće moguće brzine pretraživanja. Istraživanja su bila poprilično ograničena s obzirom na tehnološku nedostatnost opreme, premda su se temeljila na najnovijim svjetskim iskustvima (npr. na knjizi: Pauline Rafferty – Rob Hidderley, Indexing Multimedia and Creative Works. The Problems of Meaning and Interpretation, Aldershot – Burlington, 2005.).

Frano Parać obnašao je dužnost dekana Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Ennio Stipčević objavio je knjige: Aurea aetas. The Golden Age of Music in Croatia. Essays on Renaissance and Baroque Music, Music Information Centre, Zagreb, 2005., 63 str.; Music in Croatia, u: George J. Buelow, A History of Baroque Music, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 2004., 414-429; 603-606; prilog u zborniku: Vicini ignoti: sui contatti musicali portoghese-italiano-croati, u: Nenad Veselić (ur.), Echi d'Europa nella Musica del Brasile Coloniale, Il Calamo, Roma, 2004., 67-71.

Vođenje projekta *Spomenici starije hrvatske književnosti* (rad na kritičkom izdanju zbirke "Pisni" A. Jurjevića). Proučavanje renesansnoga glazbenog tiskarstva. Sudjelovanje u međunarodnom projektu objavljivanja sabranih djela G. Pulitija (Slovenska akademija znanosti in umetnosti).

Stanislav Tuksar objavio je prijevod knjiga: Howard M. Brown – Louise K. Stein, Glazba u renesansi, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2005.; Claude V. Palisca, Barokna glazba, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2005., te radove: Franciscans and the Musical Heritage of the Ancient Republic of Ragusa

(Dubrovnik), u: Plaude turba paupercula – Franziskaner Geist in Musik, Literatur und Kunst, Konferenzbericht, ur. Ladislav Kačic, Slavisticky ustav jana Stanislava SAV, Bratislava, 2005., 257-269; Neke glazbenofilozofijske teme u djelu Miha Monaldija, Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, Institut za filozofiju Sveučilišta u Zagrebu, XXXI/61-62, Zagreb, 2005., 115-128; Ideja i praksa virtuoziteta u glazbenom izvoditeljstvu u prvoj polovini 19. stoljeća, u: Ivan Padovec – Život i djelo, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2005., 7-13; Les théoriciens de la musique à l'epoque de la Renaissance, u: Croatie. Trésors du Moyen Age et da la Renaissance (XIIIe-XVIe siècle), La Croatie et l'Europe, sv. II, ur. E. Hercigonja i I. Supičić, HAZU, Somogy, Školska knjiga, Zagreb – Pariz, 2005., 645-651; Zur Musikkultur Dalmatiens zwischen dem 16. und 18. Jahrhundert, u: Dalmatien als Raum europäischer Kultursyntese, ur. Wilfried Potthoff, Slavistisches Seminar der Universität Bonn, Bonn, 2005., 167-174.

Napisao 65 jedinica za VII. svezak i 27 jedinica za VIII. svezak Hrvatske enciklopedije Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža".

Znanstvenoistraživački rad: vodio kao glavni istraživač projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, *Sređivanje, katalogizacija i obradba muzikalija i drugih glazbenih izvora u Hrvatskoj* pri Muzičkoj akademiji u Zagrebu (nastavljena katalogizacija glazbenog arhiva Samostana Male braće u Dubrovniku).

Aktivno je sudjelovao s priopćenjima na znanstvenim skupovima: 12.-14. svibnja 2005., Zagreb, Hrvatska filozofska baština: Neke glazbenofilozofijske teme u djelu Miha Monaldija; 18.-20. srpnja 2005., Brescia (Italija): La musica e il sacro: The Case of the Croat, Georgius Crisanius / Juraj Križanić. A Pan-Slavic 17th-Century Clergyman, Diplomat and Music Theoretician between Rome, Moscow and Siberian Exile.

Obavljao je dužnosti glavnog urednika časopisa International Review of the Aesthetics and Sociology of Music (sv. 36, br. 1 i 2); uredio Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 455 (br. VII); obavljao dužnosti urednika za glazbu u Hrvatskoj enciklopediji Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" u Zagrebu te zamjenikom glavnoga urednika edicije *Hrvatska i Europa*.

Redoviti profesor opće povijesti glazbe, povijesti hrvatske glazbe i estetike na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, pročelnik Odsjeka za muzikologiju, voditelj poslijediplomskog studija na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, profesor estetike glazbe na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku, profesor povijesti hrvatske glazbene kulture na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik Hrvatskog muzikološkog društva i voditelj izdavačke djelatnosti HMD-a.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za tehničke znanosti imao je krajem godine deset redovitih i devet članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Hrvoje Babić, Josip Božičević, Leo Budin, Stjepan Jecić, Sibila Jelaska, Elso Kuljanić, Božidar Liščić, Ivo Senjanović, Božo Udovičić i Mirko Zelić.

Članovi suradnici: Josip Brnić, Tomislav Filetin, Marin Hraste, Ante Mihanović, Vlasta Piližota, Antun Szavits-Nossan, Josip Sečen, Olga Šarc-Lahodny i Vedran Žanić.

Razred je tijekom godine izgubio dva redovita člana: akad. Vladimir Matković umro je u Zagrebu 13. travnja 2005., a akad. Dragutin Fleš također u Zagrebu, 11. lipnja 2005.

Tajnik Razreda je *Mirko Zelić*, a njegov zamjenik *Josip Božičević*. Predstavnik Razreda u Predsjedništvu Hrvatske akademije je Stjepan Jecić.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživačku i nastavnu djelatnost obavljali su članovi Razreda u okviru Akademijinih znanstvenih vijeća ili u matičnim ustanovama na fakultetima u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu te u Energetskom institutu "Hrvoje Požar" i u Institutu za razvoj i istraživanje INE. Rezultati istraživanja objavljivani su u nizu domaćih i stranih časopisa i knjiga te na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se uz prikaz o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao pitanja i zadatke od vlastitog interesa, interesa Hrvatske akademije i od interesa za hrvatsku znanost. Raspravljalo se o suradnji sa znanstvenim organizacijama tehničkih struka u Akademiji, na Sveučilištu i u znanstvenim institutima.

Članovi Razreda sudjelovali su sa svojim prijedlozima u postupku za dodjelu nagrada Hrvatske akademije. Za znanstvena područja iz djelokruga Razreda Nagradu za godinu 2004. dobio je prof. dr. Zijad Haznadar, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Na osnovi prijava na natječaj za dodjelu sredstava iz Akademijine Zaklade, razredni članovi dali su svoje prijedloge vodeći računa o prioritetnim potrebama. Razred je osnivao povjerenstva za razradu prijedloga za promocije kandidata u viša znanstvena zvanja te prihvaćao izvješća o radu znanstvenih novaka iz područja svojih djelatnosti. Članovi Razreda, na osnovi izvješća svojeg predstavnika akad. Božidara Liščića, aktivno su sudjelovali u radu Akademijina Odbora za međunarodnu suradnju.

Razred je tijekom godine održao šest redovitih sjednica. Važniji zaključci na sjednicama:

Na 1. redovitoj sjednici, održanoj 20. siječnja, članovi Razreda odlučili su nominirati prof. dr. Zijada Haznadara za kandidata za Nagradu Hrvatske akademije za područje tehničkih znanosti.

Razred je raspravljao o nedovoljnom uključivanju hrvatskih znanstvenika u međunarodne projekte, odnosno o tome koliko je s naše strane učinjeno da se hrvatski znanstvenici uključe u fundamentalne istraživačke projekte koje Europska znanstvena zaklada nudi putem Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao jedine članice iz Republike Hrvatske. Iscrpno izvješće o nastojanju da se stanje popravi Razredu je iznio akad. B. Liščić.

Na prijedlog Akademijina Koordinacijskog odbora da razredi imenuju svoje predstavnike u Nacionalnom vijeću za znanost, članovi Razreda predložili su akad. B. Liščića za člana Područnog znanstvenog vijeća, a akad. S. Jecića za člana Matičnog povjerenstva.

Na 2. redovitoj sjednici, održanoj 3. ožujka, članovi Razreda suglasili su se s prijedlogom Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku da se u Zavodu zaposli novakinja Davorka Jarić za rad na znanstvenom projektu Zavoda, koji vodi dr. sc. Dubravka Hackenberger.

Razred je primio na znanje izvješće svojih članova akademika L. Budina i S. Jecića o njihovu radu u Povjerenstvu za izradu kataloga znanja za osnovne škole u području informatike i tehnike; svrha je rada Povjerenstva rasteretiti učenike prekompliciranih zadaća i prilagoditi program njihovu uzrastu, a istodobno pridobiti ih za tehnička područja i poticati interes nadarenije djece.

Na 3. redovitoj sjednici, održanoj 14. travnja, članovi Razreda odlučili su predložiti Upravnom odboru Akademijine Zaklade raspodjelu sredstava za područje tehničkih znanosti, i to za organiziranje znanstvenih skupova i za razvoj znanstvenoistraživačkog rada.

Razred se suglasio s održavanjem nekoliko znanstvenih skupova i predavanja koja se održavaju u sklopu rada Akademijinih znanstvenih vijeća ili pod Akademijinim pokroviteljstvom, te je odredio svoje predstavnike.

Na 4. redovitoj sjednici, održanoj 2. lipnja, Razred je raspravljao o predloženim izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Akad. S. Jecić, predstavnik Razreda u Odboru za Statut Hrvatske akademije, izvijestio je članove Razreda o mišljenjima koja su iznesena na sastanku članova Odbora: prijedlozi koje je Razred prije uputio Odboru prihvaćeni su, uz primjedbu akad. Jecića na članak 2. izmjena i dopuna, kojim se mijenja članak 11. podstavak 12. iz kojeg se ne vidi jasno predlažu li Akademijini razredi Predsjedništvu izbor kandidata samo u stručna i suradnička zvanja ili i u znanstvena zvanja.

Razred je predložio, na osnovi izvješća Razrednog stručnog povjerenstva te zaključka Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Akademijinu Predsjedništvu izbor dr. sc. Dubravke Hackenberger u zvanje znanstvene savjetnice (1. izbor) u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku.

Razred je podržao prijedlog prof. dr. Olge Šarc-Lahodny, voditeljice Zavoda za koroziju i desalinaciju Hrvatske akademije u Dubrovniku, za zapošljavanje dva znanstvena novaka za rad na projektu *Pukotinska korozija čelika, netoksični korozijski inhibitori* i uputio Koordinacijskom odboru Hrvatske akademije zamolbu za dalji postupak.

Na 5. redovitoj sjednici, održanoj 10. studenoga, članovi Razreda prihvatili su program rada Razreda za godinu 2006., kao i programe rada znanstvenih vijeća i odbora pri Razredu.

Smrću akad. Dragutina Fleša Razred je izgubio jednog predstavnika u Akademijinu Predsjedništvu, Upravnom odboru Zaklade i u uredništvu Biltena Razreda. Predloženi su novi članovi: za Predsjedništvo akad. S. Jecić, za Zakladu akad. L. Budin, a za glavnog urednika Biltena akad. I. Senjanović.

Budući da je voditeljici Zavoda za zaštitu od korozije i desalinaciju u Dubrovniku, prof. dr. sc. Olgi Šarc-Lahodny istekao mandat, a on se može višekratno ponavljati, članovi Razreda jednoglasno su podržali njezin ponovni izbor za voditeljicu Zavoda.

Razred je predložio Akademijinu Predsjedništvu, na osnovi izvješća Razrednog stručnog povjerenstva u sastavu: akad. Sibila Jelaska, prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny i prof. dr. sc. Marin Hraste, izbor dr. sc. Ljiljane Krstulović i dr. sc. Biserke Kulušić u zvanje znanstvenih savjetnica (trajno) u Zavodu za zaštitu od korozije i desalinaciju u Dubrovniku.

Članovi Razreda imenovali su akad. Božidara Liščića za svojeg predstavnika u Radnoj skupini za razmatranje kriterija za prosudbu znanstvenog rada.

Nakladnička djelatnost

Razred je tijekom godine objavio dva broja Biltena Razreda za tehničke znanosti: Bilten broj 1 (VIII), 2005., koji sadržava predavanje prof. dr. Janeza Peklenika, Fakultet za strojarstvo Sveučilišta u Ljubljani: Strukture dinamičkih grozdova. Novi pristup organizaciji razvoja i proizvodnje. Glavni urednik Biltena bio je akad. D. Fleš, a tehnički urednik je akad. I. Senjanović; Bilten broj 2 (VIII), 2005., s predavanjima s okruglog stola *Mogućnost proizvodnje vjetroelektrana u Hrvatskoj*; predgovor je napisao akad. B. Liščić. Glavni urednik je akad. I. Senjanović, a tehnički urednik prof. dr. sc. Tomislav Filetin, član suradnik.

Budući da Razred sam osigurava sredstva za svaki broj Biltena, na sjednici održanoj 10. studenoga dogovoreno je da se Razred pokuša natjecati za donaciju u INI, za nekoliko sljedećih brojeva (riječ je o relativno malim iznosima).

Komemorativna sjednica

U organizaciji Razreda za tehničke znanosti održana je 3. veljače 2005. komemorativna sjednica u povodu prve obljetnice smrti akademika Tome Bosanca. O životu i radu pokojnog člana Razreda govorili su akademik Dragutin Fleš i prof. dr. sc. Zijad Haznadar, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu.

Prihvaćene recenzije rukopisa

3. redovita sjednica

- Rukopisi s okruglog stola *Mogućnost proizvodnje vjetroelektrana u Hrvatskoj*, tiskani u Biltenu Razreda za tehničke znanosti; recenzenti: prof. dr. sc. Ljiljana Rabadan-Pilić, Split, i prof. dr. Branko Matijašević, Fakultet strojarstva i brodogradnje Zagreb.
- Prometno značenje sjeverozapadne Hrvatske, autori prof. dr. sc. Ivan Dadić, prof. dr. Damir Božičević i mr. sc. Milan Govorčinović, predviđen za tiskanje u Zborniku radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, Varaždin, 20. i 21. listopada 2005.; recenzenti prof. dr. sc. Dražen Topolnik i prof. dr. Adolf Malić, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb;
- Prijedlozi poboljšanja cestovne povezanosti Varaždina i Čakovca, autori mr. sc. Goran Kos, mr. sc. Predrag Brlek i Marko Ševrović, dipl. inž., *ibid.*; recenzenti prof. dr. sc. Dražen Topolnik i prof. dr. Ivan Dadić, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb;

- Uloga paneuropskih prometnih koridora u međusobnom povezivanju, autori prof. dr. sc. Stjepan Dvorski, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, dr. sc. Damir Dobrinić, Hrvatska pošta, i Vladimir Kovšec, dipl. inž., Fakultet organizacije i informatike Varaždin, *ibid.*;

- Razvoj ekspertnog sustava za upravljanje ljudskim potencijalima u županijama, općinama i gradovima, autori doc. dr. sc. Miroslav Baća, Fakultet organizacije i informatike Varaždin i mr. sc. Kornelija Rabuzin, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, *ibid.*;

- Razvoj prometnog sustava Bosne i Hercegovine u uvjetima razvoja europske prometne infrastrukture, autori mr. sc. Zaim Heća, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija Sarajevo, i mr. sc. Amra Smailagić, Direkcija cesta Federacije BiH, *ibid.*;

- Redefiniranje željezničkog čvora Varaždin, autori prof. dr. sc. Srećko Kreč, prof. dr. sc. Dragan Badanjak i Ana Božičević, Fakultet prometnih znanosti Zagreb, *ibid.*, recenzent akad. Josip Božičević;

- Naraščanje obsega prometa na južnem obmejnem prostoru severovzhodne Slovenije v smeri severozahodne Hrvaške od 16. do pozneg 18. stoletja, autor dr. sc. Andrej Hozjan, *ibid.*

4. redovita sjednica

- Mogućnosti i potrebe razvoja zračnog pristaništa Varaždina, autori dr. sc. Stanislav Pavlin i Igor Dimnik, predviđen za tiskanje u Zborniku radova znanstvenog skupa *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, Varaždin, 20. i 21. listopada 2005.; recenzenti akad. Josip Božičević i prof. dr. sc. Dražen Topolnik, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb;

- Integrirana prometna mreža: turistička prednost jadranskog područja, autor mr. sc. Darko Vlahović, *ibid.*;

- Potreba umrežavanja i harmonizacije cestovne infrastrukture u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, autor prof. dr. Ivan Legac, *ibid.*;

- The Croatian-Hungarian transport relations, with special regards to the North-South corridors, autor dr. sc. Ferenc Erdösi, *ibid.*

Funkcije članova Razreda

H. Babić razredni je predstavnik u Odboru za suradnju Hrvatske akademije s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima i u Odboru za razminiravanje.

J. Božičević zamjenik je tajnika Razreda i predsjednik Znanstvenog vijeća za promet.

L. Budim predstavnik je Razreda u Upravnom odboru Akademijine Zaklade.

S. Jecić predstavnik je Razreda u Akademijinu Predsjedništvu i u Odboru za Statut.

B. Liščić razredni je predstavnik u Odboru za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije i u Radnoj skupini za razmatranje kriterija za prosudbu znanosti; predsjednik je Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj.

I. Senjanović predsjednik je Znanstvenog vijeća za pomorstvo i glavni i odgovorni urednik Biltena Razreda za tehničke znanosti.

B. Udovičić razredni je predstavnik u Odboru za dodjelu nagrada Hrvatske akademije; predsjednik je Znanstvenog vijeća za energetiku.

M. Zelić razredni je tajnik i predsjednik Znanstvenog vijeća za naftu.

H r v o j e B a b i ć objavio je: M. Vučić, G. Molnar i H. Babić, Time-Domain Symmetry as Criterion for Band-Pass Equalizer Design, Proceedings of 2005 IEEE International Symposium on Circuits and Systems, Kobe, Japan, 2005., 3283-3286; Tesline vizije, Zbornik radova skupa posvećenog 60. obljetnici smrti Nikole Tesle, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2004., 49-59; S. Lončarić, H. Babić i M. Bellanger (ur.), Proceedings of the 4th International Symposium on Image and Signal Processing and Analysis, ISPA 2005, Zagreb, 2005., 508 str.; edukacijski materijali: H. Babić i D. Seršić, Teorija signala, predavanje, H. Babić i D. Seršić (ur.), Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb, 2005.; S. Lončarić, D. Seršić i H. Babić, Slučajni procesi u sustavima, predavanja, S. Lončarić i D. Seršić (ur.), Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb, 2005.

Nastavljen je istraživački rad na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa *Sustavi i algoritmi za obradbu signala i slike* i na projektu *Dizajn analognih i digitalnih sustava primjenom optimizacijskih postupaka*. Organiziran je i održan međunarodni simpozij *Image and Signal Processing and Analysis (ISPA)*, 15.-17. rujna 2005. Predsjednici simpozija bili su H. Babić i M. Bellanger. Djelovao je kao predsjednik hrvatske sekcije IEEE Chapter for Circuits, Systems and Signal Processing. Održavao je nastavu na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i na Elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta "J. J. Strossmayer" u Osijeku.

J o s i p B o ž i č e v i ć, u okviru znanstvenoistraživačke djelatnosti radio je kao glavni istraživač na znanstvenoistraživačkom projektu *Prometna politika i strategijsko planiranje razvoja*. Radio je u stručnim povjerenstvima u postupcima stjecanja magisterija i doktorata znanosti te stručnim povjerenstvima u postupcima izbora u znanstveno-nastavna zvanja na Fakultetu prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i Fakultetu za saobraćaj i komunikacije Sveučilišta u Sarajevu. Član je međunarodnog uredničkog odbora časopisa Transport, Tehničkog sveučilišta Gediminas u Vilniusu i Litvanske akademije znanosti. Održao je gostujuća predavanja na poslijediplomskom studiju Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i dodiplomskom studiju Fakulteta za saobraćaj i komunikacije Sveučilišta u Sarajevu. Organizirao je Međunarodni znanstveni skup *Fakulteti i studiji prometnih znanosti u Europi*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Znanstveno vijeće za promet, Zagreb, 27.-28. travnja 2005.

L e o B u d i n objavio je: K. Bokunić, L. Budin i M. Golub, Security in mobile digital rights management, Proceedings of the Information Systems Security, MIPRO, Rijeka, 2005., 169-174. Završio je vođenje znanstvenog projekta *Raspodijeljeni ugrađeni računalni sustavi*, koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i u kojem je sudjelovalo osam istraživača i šest znanstvenih novaka. Istražuju se postupci gradnje raspodijeljenih sustava i načela raspodjele poslova u takvim sustavima, te gradnje primjenskih programa za raspodijeljena radna okruženja. Tijekom rada na projektu, tri novaka stekla su doktorat znanosti, a tri novaka magisterij znanosti. Nastavio je koordinirati rad upravljačke skupine poliprojekta CRO-GRID koji se sastoji od tri tehnologijska projekta usmjerena na uspostavljanje hrvatskog spleta (engl. *grid*) računala. Jedan od projekata (koordinira ga Sveučilišni računski centar Zagreb) infrastrukturno je usmjeren i ima za cilj gradnju grozdova (engl. *cluster*) u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu te njihova povezivanja u splet (do sada su prema planu rada za 2004. izgrađeni grozdovi). Drugi projekt (izvodi se na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s tvrtkom "Ericsson Nikola Tesla" iz Zagreba) bavi se gradnjom posredničkog programskog sloja (engl. *middleware*) koji treba omogućiti

djelotvornu uporabu spleta računala. U trećem projektu, uz Institut "Ruđer Bošković" koji koordinira projekt, sudjeluju fakulteti iz Zagreba i Splita, a pripremaju su projekti i u Osijeku i Rijeci. Očekuje se da će završetkom projekta (za godinu dana) biti uspostavljen splet koji će omogućiti hrvatskim znanstvenicima dovoljnu računalnu snagu za zahtjevna izračunavanja (engl. *high performance computing*). U 2005. projekt je priključen na europski projekt EGEE 2.

Održavao je nastavu na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu i Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu te na dodiplomskom studiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (na odsjecima matematike i fizike) Sveučilišta u Zagrebu. Bio je voditelj povjerenstva za izradu *Kataloga znanja za područje informatike za osnovne škole* i član Koordinacije za prirodoslovno-matematičko-tehničko područje pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Djelovao je kao član stručne skupine za pripremu *Nacionalnog ispita iz informatike* u okviru projekta državne mature te kao predsjednik Odbora za dodjelu državnih nagrada "Faust Vrančić" za područje tehničke kulture.

S t j e p a n J e c i ć objavio je: J. Kodvanj, R. Beer, J. Eberhardsteiner i S. Jecić, Investigation of mechanical problems in the investigation of acetabulum cups for hip prosthesis, 22nd Danubia-Adria Symposium on Experimental Methods in Solid Mechanics, Monticelli Terme – Parma, 2005., 126-127.

U tijeku je istraživački rad na projektu *Eksperimentalna modelska simulacija oštećenja mehaničkih konstrukcija*, glavni je istraživač, a projekt financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Vodi međunarodni projekt *Experimental Investigation of Complex Problems in Mechanical Engineering by Means of Spatial Photoelasticity*; s austrijske strane u projektu sudjeluje Tehničko sveučilište iz Beča (voditelj akad. H. Mang); istraživački radovi o mehaničkim svojstvima polimera za posebne namjene.

S i b i l a J e l a s k a objavila je: S. Mihaljević i S. Jelaska, Omorika spruce *Picea omorika*, S. Mohan Jain i K. Gupta (ur.), Protocol for Somatic Embryogenesis in Woody Plants, Springer, Dordrecht, Nizozemska, 2005., 35-46; S. Jelaska, S. Mihaljević i N. Bauer, Production of biopharmaceuticals, antibodies and edible vaccines in transgenic plants, Z. Kniewald (ur.), Biotechnology IV: Immuno-modulatory Drugs, Zagreb, 2005., 12.

Priopćenja na znanstvenim skupovima: Transgenic plants as edible vaccines, Conference about Biotechnology - Biotechnology and Immuno-modulatory Drugs, Zagreb, veljača 2005. Aktivno je sudjelovala u dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi.

Rezultati postignuti istraživanjem na projektu *Kontrolni mehanizmi somatske embriogeneze i sekundarni metabolizam u biljaka* koji još nisu objavljeni pripremit će se za objavljivanje. Prikupit će se i analizirati najnoviji objavljeni rezultati za pisanje monografije Molekularne osnove biljnoga razvitka.

E l s o K u l j a n i ć objavio je: E. Kuljanić i M. Sortino, Some Approach in Machining Research, Proceedings of the 7th International Conference on Advanced Manufacturing Systems and Technology (AMST-05), E. Kuljanić (ur.), CISM Courses and Lectures, No. 486, Springer, Wien – New York, 2005., 41-55; G. Cukor, E. Kuljanić i B. Barišić, Optimization of Machining Using Evolutionary Algorithms, *ibid.*, 135-142; G. Cukor, A. Stoić i E. Kuljanić, Laser Beam Cutting Modeling, Using Genetic Programming, Proceedings of the 10th International Scientific Conference on Production Engineering – Computer Integrated Manufactoring and High Speed Machining, R. Cebalo i H. Schulz (ur.), Lumbarda, 15.-17. lipnja 2005., Hrvatska udruga proizvodnog strojarstva, Zagreb, IV-095-104.

Voditelj je znanstvenog projekta *Povećanje produktivnosti i smanjenje troškova obrade odvajanjem strugotine*, koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. U okviru tog projekta istražuje mogućnost određivanja on-line trošenja alata pri čeonom glodanju za primjenu na inteligentnim obradnim sustavima, u svrhu optimizacije procesa obrade i određivanja trenutka automatske zamjene istrošenog alata novim alatom. Istražuju se i metodologije za primjenu senzora pri određivanju trošenja alata. Na primjer, rezultat istraživanja je metoda TWEM (Tool Wear Estimating Method), kod koje se koriste sile rezanja pri čeonom glodanju za određivanje trošenja alata. Nastavio je istraživanje utjecaja trošenja alata i režima obrade na sile rezanja i zakretni moment pri glodanju pomoću novog rotacijskog dinamometra. Istražen je novi senzor koji mjeri snagu rezanja pri obradi i koji se pokazao podesan za primjenu u industrijskim uvjetima. Izvršeno je probno istraživanje primjene videokamere za određivanje trošenja alata. Organizirao je međunarodni kongres *The Sixth International Conference on Advanced Manufacturing Systems and Technology* (*AMST-05*) koji je održan u Udinama, Italija, 9. i 10. lipnja 2005., a koji je utemeljio 1987. i održava se svake treće godine.

B o ž i d a r L i š č i ć objavio je: Controllable heat extraction technology – what it is and what it does, Intl. J. Materials and Product Technology, 24 (1-4), 2005., 170-183; Proizvodnja vjetroelektrana u Hrvatskoj, Tekstil, 53 (6), 2004., 336-338; sudjelovao je na javnim predavanjima: Tehnološki razvoj za sadašnju i buduću industrijsku proizvodnju, okrugli stol Vijeća SDP Tehnologija i privredni razvitak, Zagreb, 25. svibnja 2005.; Tehnološki razvoj za sadašnju i buduću industrijsku proizvodnju, XXVIII. međunarodni skup MIPRO 2005., Opatija 1. lipnja 2005. U tijeku je istraživački rad: u suradnji s američkom tvrtkom NANMAC Corp. i njemačkom tvrtkom Petrofer razvija novu verziju istraživačke sonde za određivanje koeficijenta prijelaza topline pri kaljenju u tekućim sredstvima; u suradnji s njemačkim institutom IWT u Bremenu i s njemačkom tvrtkom Ipsen International GmbH, Kleve, radi na eksperimentalnom određivanju prokaljivosti čelika ohlađivanih u cirkulirajućim plinovima povišenog tlaka. Hrvatska udruga proizvodnog strojarstva dodijelila mu je 15. lipnja 2005. nagradu za životno djelo.

I v o S e n j a n o v i ć objavio je: I. Senjanović, S. Rudan i A. M. Ljuština, Reinforcement of imperfect bilobe cargo tanks in Liquefied Gas Carriers, Brodogradnja, 55, 2, 2005., 123-140; I. Senjanović, A. M. Ljuština i S. Rudan, Stress concentration in cylindrical cargo tanks of Liquefied Gas Carriers, International Shipbuilding Progress, 52, 2, 2005., 149-167; I. Senjanović, V. Slapničar, Z. Mravak, S. Rudan i A. M. Ljuština, Structure design of cargo tanks in Liquefied Gas Carriers, International Conference of Marine Research and Transportation, ICMRT'05, Ischia, Napulj, Italija, 2005.; I. Senjanović, S. Rudan i A. M. Ljuština, Reinforcement of imperfect bilobe cargo tanks in Liquefied Gas Carriers, Maritime Transportation and Exploitation of Ocean and Coastal Resources, Taylor & Francis Group, London, 2005.; S. Rudan i I. Senjanović, Fatigue strength assessment of a weld connection misalignment in LPG bilobe cargo tanks, *ibid.*.; J. Parunov i I. Senjanović, Use of vertical wave bending moments from hydrodynamic analysis in design of oil tankers, International Journal of Maritime Engineering, The Transactions of the Royal Institution of Naval Architects, Vol. 146, Part A4, 2004., 51-64.

Elaborati: I. Senjanović, S. Rudan, A. M. Ljuština i S. Tomašević, Remedy of misalignment of hemispherical head of bilobe cargo tanks, 6500 cbm Gastanker, Hartmann Schiffarhts GmbH & Co. KG, Leer, Njemačka, FSB, Zagreb, 2005.; J. Parunov i I. Senjanović, Structural Analysis of Asphalt Carrier 9240 dwt, Brodogradilište Kraljevica, Technical Report, Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture, Zagreb, 2002.-2006.

Radio je na projektu *Konstrukcija brodova i plovnih objekata* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Zajedno sa svojim suradnicima istraživao je probleme koncentracije naprezanja i zamora materijala strukturnih elemenata i spojnih detalja. Nastavio je s vođenjem međunarodnog razvojnog projekta *Structure Analyses of Ships and Offshore Floating Units*, koji su oformili Bureau Veritas, Marine Division – Paris i Centar za transfer tehnologije Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. U okviru toga projekta izvršen je veći broj analiza čvrstoće suvremenih brodova u svrhu odobrenja tehničke dokumentacije. Vodio je skupinu istraživača u okviru znanstvenoistraživačkog projekta Europske zajednice *Coordination Action on Advanced Sandwich Structures in the Transportation Industry* (SAND. CORe), gdje se Fakultet strojarstva i brodogradnje pojavljuje kao jedna od 15 ravnopravnih europskih ustanova. Uz ostale nastavne obveze na matičnom fakultetu vodio je dva doktorata: *Sigurnost konstrukcije spremnika na brodovima za prijevoz ukapljenog plina* (mr. sc. Smiljko Rudan) i *Vibracije vitkih morskih konstrukcija pobuđene vrtložnim poljem* (mr. sc. Ana Maria Ljuština). Također je bio mentor u izradi magistarskog rada *Nelinearno ljuljanje i prevrtanje broda* (dipl. ing. Marta Pedišić). Surađivao je s klasifikacijskim društvima Bureau Veritas u Parizu i Det norske Veritas u Oslu, te s Instituto Superior Tecnico u Lisabonu na rješavanju problema valnog opterećenja, čvrstoće, vibracija i zamora brodskih i pomorskih konstrukcija. Sudjelovao je u radu skupa *Maritime Transportation and Exploitation of Ocean and Coastal Resources*, IMAM'05, Lisabon, 2005. Aktivni je član Society of Naval Architects and Marine Engineers i International Society of Offshore and Polar Engineers. U svojstvu predsjednika Znanstvenog vijeća za pomorstvo organizirao je rad tog vijeća. Kao izvršni urednik brinuo se za izdavanje Biltena Razreda za tehničke znanosti.

Božo Udovičić tijekom godine radio je u nekoliko odbora i znanstvenih vijeća Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te vodio Znanstveno vijeće za energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Znanstveno vijeće Energetskog instituta "Hrvoje Požar". Također je radio u Odboru za dodjelu godišnje Nagrade "Hrvoje Požar" iz područja energetike. Tijekom godine održao je pet javnih predavanja, vodio dva okrugla stola o energetici te održao četiri pozivna predavanja na simpozijima i kongresima. Aktivno radi u Odboru za proslavu stopedesetog rođendana Nikole Tesle u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. U ovoj godini bio je angažiran na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Elektrotehničkom fakultetu u Osijeku i Ekonomskom fakultetu u Zagrebu na poslijediplomskom studiju. Također je imao nekoliko nastupa na radiju i televiziji, a dao je i nekoliko intervjua i članaka za novine i časopise. Aktivno je radio u Koordinaciji za izradu Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Kroz Znanstveno vijeće za energetiku pripremio je i vodio Okrugli stol *Energetska budućnost Hrvatske*. Predsjednik je uređivačkog odbora Elektroenergetika, časopisa za proizvodnju, prijenos, distribuciju i korištenje električne energije.

Objavio je knjigu: Elektroenergetski sustav, Kigen, Zagreb, 2005., 340 str.

Mirko Zelić, kao predsjednik Izvršnog odbora Znanstvenog vijeća za naftu vodio je sjednice na kojima su se analizirale, programirale i koordinirale aktivnosti svih pet sekcija te pripremali materijali za izbornu XXXV. skupštinu Znanstvenog vijeća za naftu. Organizirao je znanstveni skup *Naftno gospodarstvo svijeta danas*, na kojem je izložio geopolitičku situaciju na naftonosnom području Bliskog istoka i Kaspijske regije kao i stanje zaliha, proizvodnje i potrošnje nafte u svijetu te prikaz modernizacije rafinerija INE. Organizirao je okrugle stolove: *Klasifikacija i kategorizacija ugljikovodika*, *Seizmičke metode u razradi ležišta*

i *Neke značajke višekomponentne 4C i 4D metode te njihove primjene u istraživanju, razradi i proizvodnji ugljikovodika iz ležišta*. Organizirao je i koordinirao III. međunarodni znanstveno-stručni skup *Suvremene tehnologije osiguravaju energetsku dominaciju ugljikovodika i u 21. stoljeću*. Posebice je radio na unapređivanju međusekcijske suradnje kao i suradnje između vijeća.

Nastavio je rad na pisanju knjige Tehnologija proizvodnje nafte dubinskim sisaljkama. Vodio je znanstvenoistraživački rad odobren od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa na temi *Zbrinjavanje tehnološkog otpada utiskivanjem u duboke geološke formacije*. Aktivno je sudjelovao u dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi, a bio je i mentor diplomskih i magistarskih radova na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu.

T o m i s l a v F i l e t i n objavio je knjige: T. Filetin (urednik i autor), Suvremeni materijali i postupci, Hrvatsko društvo za materijale i tribologiju, Zagreb, 2005., 226 str.; T. Filetin i. Kramer (prevoditelji), Tehnička keramika, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišni priručnik, Zagreb, 2005., 221 str., te rad: T. Filetin, G. Marić i I. Kramer, Metal Foams in Shipbuilding, Brodogradnja, 56, 3, 2005., 228-237; članci objavljeni u zbornicima radova sa savjetovanja: T. Filetin, I. Žmak, D. Lisjak, D. Novak i D. Landek, The application of artificial intelligence methods in heat treatment, Proceedings of the 1st International Conference on Heat Treatment and Surface Engineering of Tools and Dies, Pula, 8.-11. lipnja 2005., 469-476; D. Lisjak i T. Filetin, Estimating the abrasion resistance of steels using fuzzy logic, *ibid.*, 455-460; B. Smoljan, S. Smokvina-Hanza i T. Filetin, Prediction of phase transformation using neural networks, Proceedings of the 2nd International Conference on Heat Treatment and Surface Engineering in Automotive Applications, Riva del Garda, 20.-22. lipnja 2005.; T. Filetin, G. Marić i I. Kramer, Usvajanje proizvodnje i primjene metalnih pjena/Implementation of technology and application of the metal foams, Zbornik sažetaka savjetovanja Razvoj novih tehnologija i proizvoda u Hrvatskoj, Akademija tehničkih znanosti Hrvatske, Zagreb, veljača 2005., 44-45.

Glavni je istraživač znanstvenog projekta *Razvoj materijala i procesa računalnim modeliranjem*, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa; glavni istraživač tehnologijskog projekta *Mreža centara za materijale – MATNET, studija izvodljivosti*, siječanj 2005., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 95 str.

M a r i n H r a s t e objavio je: O razvoju kemijskog inženjerstva, Tehnika u Hrvatskoj, Matica hrvatska, Zagreb, 2004.; Radovi u Hrvatskoj općoj enciklopediji 7, Hrvatski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 2005.

Kao tajnik Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj surađivao je provedbi predviđenog programa rada za godinu 2005., što je obuhvaćalo organizaciju okruglog stola o proizvodnim grozdovima i predavanja eminentnih znanstvenika iz inozemstva te koordinaciju rada Izvršnog odbora.

U tijeku je istraživački rad u području formulacijskog inženjerstva s posebnim naglaskom na procese usitnjavanja i granulacije.

A n t e M i h a n o v i ć objavio je: Ž. Nikolić i A. Mihanović, Thin plate quadrilateral plate element with independent rotational D.O.F., International Journal for Engineering modelling, 16 (3-4), 2003., 84-89; J. Radić, A. Mihanović i A. Mandić, Constructive systems of fully reinforced lightweight concrete bridges, *ibid.*, 121-129; I. Štimac, A. Mihanović i I. Kožar, Uporaba utjecajnih linija progiba za otkrivanje oštećenja na grednim konstrukcijama, Zbornik radova Prvi sabor hrvatskih mostograditelja HDGK,, Zagreb, 2005., 747-754; N. Živaljić, A. Mihanović i B. Trogrlić, Veliki pomaci u numeričkoj zadaći traženja oblika prostornih konstrukcija od užadi, *ibid.*, 337-343.

Rad na temama: Stabilnost lukova pri malim i velikim pomacima, Uporaba velikih pomaka u zadaći traženja oblika kablovskih konstrukcija, Uporaba utjecajnih ploha progiba za otkrivanje oštećenja pločastih konstrukcija, rad na dovršetku knjige Građevna statika.

Vlasta Piližota objavila je: V. Piližota i N. Nedić Tiban, Honey adulteration detection by differential scanning calorimetry (DSC), Abstracts of lectures and posters, Rapid Methods Europe 2005, Noordwijk aan Zee, Nizozemska, 24.-25. svibnja 2005., 102-102; J. Babić, D. Šubarić, V. Piližota, N. Nedić Tiban, M. Kopjar i Đ. Ačkar, Utjecaj acetilacije na svojstva škroba tapioke, Abstract Book 3rd International Congress Flour-Bread '05, 5th Croatian Congress of Cereal Technologists, Ž. Ugarčić-Hardi (ur.), Prehrambeno tehnološki fakultet, Osijek, 2005., 68-68.

Istraživan je utjecaj dodatka različitih hidrokoloida na reološka, termofizička svojstva različitih prehrambenih proizvoda. Budući da se sigurnost (*food safety*) i kakvoća (*food quality*) hrane danas u velikoj mjeri istražuje, istraživala se primjena blagih netermičkih metoda konzerviranja, u ovom slučaju primjene visokog hidrostatskog tlaka. Istraživanja su proširena i na uporabu jedne instrumentalne metode, diferencijalne motridbene kalorimetrije (DMK) (engl. *DSC – Diferential Scanning Calorimetry*), čije su mogućnosti u proučavanju termofizičkih svojstava prehrambenih proizvoda još nedovoljno iskorištene. Tom metodom pratila se i migracija pojedinih sastojaka u hrani tijekom proizvodnje i čuvanja i utvrđivala se mogućnost otkrivanja patvorenja i prag detekcije patvorenja meda.

Olga Šarc-Lahodny objavila je: O. Lahodny-Šarc, B. Kulušić, Lj. Krstulović, D. Sambrailo i J. Ivić, Stainless steel crevice corrosion testing in natural and synthetic seawater, Materials and Corrosion-Werkstoffe und Korrosion, 56, 2005., 561; radove u zbornicima: O. Lahodny-Šarc i F. Kapor, Influnce of flowing on the inhibition of carbon steel by a multicomponent non-toxic inhibitor, Proceed. EUROCORR-2005, The European Corrosion Congress, Lisabon, Portugal, 4.-8. rujna 2005., 1-8; Akademik Miroslav Karšulin: Život i doprinos znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2005., 13-26; znanstveni rad, predavanje na simpoziju: O. Lahodny-Šarc, B. Kulušić i Lj. Krstulović, Korozija nehrđajućih čelika u morskoj vodi, I. savjetovanje o morskoj tehnologiji in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, 28.-29. studenog 2005., Tehnološki fakultet u Rijeci.

U okviru istraživanja korozije i zaštite metala u morskoj vodi istraživana je pukotinska korozija legiranih čelika u prirodnoj morskoj vodi i u biosintetskoj morskoj vodi, te u otopinama klorida. Svrha rada je bila definirati jedinstven, pouzdan i reproducibilan test za ocjenu sklonosti i brzine stvaranja pukotinske korozije. Taj tip korozijskih oštećenja je pokazatelj mogućnosti primjene nekog čelika ili uopće pasivne legure u krajnje korozivnim uvjetima, u morskoj vodi i u nekim industrijskim sredinama. U drugom dijelu rada istraživane su smjese neotrovnih kemijskih spojeva za ekološke inhibitore korozije u protočnim zatvorenim sustavima, što je najčešći način primjene zaštite. Definirane su smjese s pozitivnim i sinergetskim djelovanjem koje mogu zamijeniti štetne tvari za okoliš koje se još uvijek koriste kao inhibitori.

Vedran Žanić objavio je: Decision Support Techniques in Structural and General Ship Design, Proceedings of the International Congress of Marine Research and Transportation (ICMRT 2005), Napulj, Italija, 2005.; V. Žanić, J. Andrić i P. Prebeg, Superstructure Deck Effectiveness of the Generic Ship Types – a Concept Design Methodology, Proceedings of the 11th International Congress of International Maritime Association of the Mediterranean (IMAM 2005), Lisabon, Portugal, 2005.; V. Žanić i P. Prebeg, Primary response assessment method for concept design of monotonous thin-walled structures, Acta Polytechnica, 45

(4), 2005.; V. Žanić, A. Rogulj i J. Andrić, Guidelines for Direct Calculation of Ship Structures, Croatian Register of Shipping, Split, 2005., 1-31; Prilozi za izvještaj International Ship and Offshore Structures Congress, Technical Committee IV.1 – Design Principles and Criteria. Ostali radovi i mentorstvo magisterija/doktorata: Optimization and Design Support in Ship Design, pozvano predavanje, 2nd FIN-CRO meeting, Helsinki, Finska, 2005.; V. Žanić, J. Andrić, P. Prebeg i M. Stipčević, Analysis of Tanker for Oil 65200TDW – Launching 1, Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; V. Žanić, J. Andrić, P. Prebeg i M. Stipčević, Analysis of Tanker for Oil 65200TDW – Launching 2, Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; V. Žanić, J. Andrić, P. Prebeg i M. Stipčević, Analysis of Tanker for Oil 65200TDW – Docking Condition, Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; V. Žanić, T. Jančijev, J. Andrić, M. Stipčević i S. Kitarović, Longitudinal Strength and Racking Analysis of a Car Carrier – 7000 cars, Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; V. Žanić, T. Jančijev, J. Andrić, M. Stipčević i S. Kitarović, Longitudinal Strength and Racking Analysis of a Car Carrier – 7000 cars, Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; V. Žanić, J. Andrić i M. Stipčević, FEM Analysis of Wagon Carrier (new sailing area), Technical Report, FSB, Zagreb, 2005.; dorada računalnog programa CREST, verzija za godinu 2005. (oko 17.000 naredbi) za Hrvatski registar brodova (sa suradnicima).

Razvoj algoritma za višekriterijalno odlučivanje (sa suradnicima; voditelj teme i voditelj dva radna zadatka u novom EU FP6 Projektu IMPROVE); integracija funkcionalnog i tehnološkog modeliranja u jedinstveni programski sustav (sa suradnicima, voditelj STIRP projekta: Integrirani programski sustav za brodske konstrukcije i voditelj radnog zadatka u novom EU FP6 Projektu DeLIGHT); koordinator za Hrvatsku EU Spec. Supported Action ENCOMAR.-TRANSPORT.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

1. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Zagreb
   Odsjek za povijesne znanosti, Strossmayerov trg 2
   Odsjek za arheologiju, Ante Kovačića 5
   Odsjek za etnologiju, Andrije Hebranga 1
   Odsjek za ekonomska istraživanja, Strossmayerov trg 2
2. Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić", Zagreb, Ante Kovačića 5
3. Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb, Ante Kovačića 5
4. Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Zagreb
   Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, Ante Kovačića 5
   Odsjek za filozofiju znanosti, Ante Kovačića 5
   Odsjek za povijest medicinskih znanosti, Gundulićeva 24
5. Jadranski zavod, Zagreb, Frane Petrića 4
6. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zagreb, Ante Kovačića 5
7. Zavod za ornitologiju, Zagreb, Gundulićeva 24
8. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, Opatička 18
   Odsjek za povijest hrvatske književnosti
   Odsjek za povijest hrvatskog kazališta
   Odsjek za povijest hrvatske glazbe
9. Kabinet za arhitekturu i urbanizam, Zagreb, Andrije Hebranga 1
   Arhiv za likovne umjetnosti, Zagreb, Gundulićeva 24
10. Hrvatski muzej arhitekture, Zagreb, Ivana Gorana Kovačića 37
11. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, Ružićeva 5
12. Zavod za povijesne znanosti, Zadar, Obala kneza Trpimira 8
13. Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Split, Trg braće Radića 7
14. Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik, Lapadska obala 6
15. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18
16. Zavod za znanstveni rad, Osijek, Kuhačeva 29
17. Zavod za znanstveni rad, Varaždin, Nazorova 14

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI U ZAGREBU

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

U godini 2005. djelatnici Odsjeka za povijesne znanosti u Zagrebu obavljali su zadatke na poslovima u okviru ovih znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) prikupljanje, evidentiranje i objavljivanje povijesne građe – izvora;

b) pripreme, uređivanje i objavljivanje povijesnih studija i monografija;

c) rad na priručnicima i pomagalima za znanstvenoistraživački rad na području povijesnih znanosti;

d) rad u okviru redovite izdavačke djelatnosti Odsjeka;

e) nastavak obrazovanja mlađih znanstvenih djelatnika u svezi s istraživačkim radom na političkoj, gospodarskoj, kulturnoj i crkvenoj povijesti srednjega i novoga vijeka.

Velik broj znanstvenih zadataka obavljan je u okviru temeljne znanstvene djelatnosti unutar dugoročnih znanstvenih projekata Odsjeka koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske pod naslovima: *Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od VII. do XIX. stoljeća* (gl. istraživač: dr. Ante Gulin) te *Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest*: a) *Codex diplomaticus. Supplementa* (do godine 1399.); b) *Monumenta Croatica Vaticana* (do godine 1526.) (gl. istraživač: dr. Josip Barbarić).

Posebna pozornost bila je usmjerena na proučavanje metodologije povijesnih i pomoćnih povijesnih znanosti, osobito zbog potrebe izobrazbe mladih istraživača pripravnika, znanstvenih novaka, postdiplomanata i zainteresiranih osoba iz drugih znanstvenih ustanova.

Tijekom 2005. Odsjek je održavao suradnju s nekoliko srodnih znanstvenih ustanova, zavoda, znanstvenih centara, akademija, sveučilišta, fakulteta, arhiva i knjižnica u zemlji i u inozemstvu.

U okviru međunarodne znanstvene suradnje održavana je znanstvena suradnja s ovim ustanovama: talijanskim Institutom za srednji vijek u Rimu, Francuskim institutom u Zagrebu, Srednjoeuropskim sveučilištem (Central European University) sa sjedištem u Budimpešti, Odsjekom za povijest u Pečuhu, Katedrama za povijest i pomoćne povijesne znanosti Sveučilišta Eötvös Loránd u Budimpešti, Povijesnim institutom Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Balkanološkim institutom Bugarske akademije u Sofiji, Povijesnim institutom

Austrijske akademije znanosti u Kremsu, School of Slavonic and East European Studies Sveučilišta u Londonu, Institutom za slavistiku Ruske akademije znanosti u Moskvi, Znanstvenoistraživačkim centrom u Kopru te s nizom drugih znanstvenih ustanova, instituta i knjižnica u Italiji, Mađarskoj, Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj, Ukrajini, Rusiji, SAD-u, Velikoj Britaniji, Švicarskoj, Sloveniji i drugim zemljama.

U Odsjeku je djelovalo tajništvo Odbora za Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora. U radu na tom znanstvenom projektu ostvaruje se suradnja s mnogim znanstvenim ustanovama iz Europe na međunarodnoj i nacionalnoj razini, sa svrhom objavljivanja priručnika *Repertorium fontium historiae Medii Aevi – Novi Potthast*. Sjedište i redakcija ovog projekta smješteni su u Rimu.

Posudbom starih i nabavom novih znanstvenih publikacija kao i povećanjem knjižnog fonda Knjižnica Odsjeka bila je aktivno uključena u radove na znanstvenim projektima te otvorena mnogobrojnim suradnicima izvan Odsjeka.

U Odsjeku za povijesne znanosti bilo je zaposleno 11 redovitih djelatnika: dr. Florence Fabijanec, dr. Vesna Gamulin, prof. Branka Grbavac, dr. Ante Gulin, dr. Damir Karbić, prof. Iva Kurelac, mr. Tihana Luetić, dr. Zoran Ladić, prof. Martin Muhek, dr. Ivica Zvonar, bibliotekar, i Marica Perić, pomoćni službenik. Zbog odlaska na porodiljski dopust prof. Tihane Luetić na zamjenu je zaposlen prof. Goran Budeč. Tijekom godine nažalost je došlo i do smanjenja broja djelatnika, jer je 31. svibnja istekao ugovor o financiranju znanstvene novakinje od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa dr. Florence Fabijanec. Akademija je zatražila sredstva za ponovno otvaranje jednog radnog mjesta istraživača za razdoblje kasnosrednjovjekovne i ranomoderne gospodarske povijesti te u tom smislu uputila molbu Ministarstvu financija Republike Hrvatske.

U provođenju pojedinih znanstvenih zadataka Odsjeka sudjelovali su mnogobrojni vanjski suradnici: dr. Mladen Andreis, dr. Josip Barbarić, dr. Lovorka Čoralić, dr. Ivan Erceg, akad. Branimir Glavičić, prof. Vladimir Huzjan, prof. Jozo Ivanović, dr. Ivan Jurković, dr. Marija Karbić, prof. Maja Katušić, prof. Arijana Kolak, dr. Josip Kolanović, mr. Robert Leljak, prof. Andrija Lukinović, prof. Natko Martinić Jerčić, dr. Mirjana Matijević Sokol, mr. Ante Nazor, dr. Zrinka Nikolić, prof. Ana Pisačić, prof. Tomislav Popić, dr. Stjepan Razum, mr. Gordan Ravančić, prof. Jakov Stipišić, prof. Tonija Vladislavić, prof. dr. Vladimir Vratović i dr.

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljao je akad. *Tomislav Raukar*, a dužnost upravitelja dr. *Ante Gulin*.

Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

Nastavljen je rad na pripremi trećega sveska serije *Codex diplomaticus – Supplementa* (1310.-1349.). Nastavljena je izrada regesta na hrvatskom i latinskom jeziku te izrada indeksa (Josip Barbarić, Iva Kurelac, Martin Muhek).

Pripremljeno je za tisak kritičko izdanje i hrvatski prijevod kronike *Obsidio Iadrensis* (Opsada Zadra). Rukopis je recenziran u Razredu za društvene znanosti i Razredu za filologiju te se predviđa njegovo objavljivanje u seriji *Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium*, Djela pisaca hrvatske povijesti (Veljko Gortan, Branimir Glavičić, Damir Karbić, Miroslav Kurelac, Zoran Ladić, Vladimir Vratović).

Nastavljen je rad na pripremi drugog sveska serije Splitski bilježnički spisi:

1) Spisi splitskog bilježnika Alberta Bassanege. Nastavljen je rad na izradi kazala pojmova i izradi uvodne studije (Branka Grbavac, Damir Karbić, Arijana Kolak).

2) Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje (Branka Grbavac, Damir Karbić).

Nastavljen je rad na izradi kritičkog aparata za izdanje Spisi zadarskog kaptola. Registar notara Petra Perençana (Damir Karbić, Maja Katušić, Ana Pisačić).

Započet je rad na pripremi prvog sveska bilježničkih spisa zadarskog bilježnika Petra Perençana (Damir Karbić, Natko Martinić Jerčić, Tomislav Popić, Tonija Vladislavić).

U suradnji s više hrvatskih i inozemnih povjesničara priređeno je englesko izdanje djela *Historia Salonitana* Tome Arhiđakona, koje će biti objavljeno u seriji Central European Medieval Texts u izdanju nakladničke kuće CEU Press u Budimpešti (János M. Bak, Péter Banyo, Damir Karbić, Robert Kurelić, Mirjana Matijević Sokol, Olga Perić, Frank Schaer, Matthew Suff, James Ross Sweeney).

Nastavljen je rad na pripremi izdanja Knjige čudesa Sv. Vida u župi Brdovec (Vladimir Huzjan, Zoran Ladić).

Nastavljen je rad na transkripciji i transliteraciji knjige inventara šibenskog bilježnika Karotusa Vitalisa iz 15. stoljeća (Goran Budeč, Zoran Ladić).

Nastavljen je rad na pripremi izdanju Zavorovićevog djela *De rebus Dalmaticis* (Iva Kurelac).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

Nastavljen je rad na prijevodu disertacije: Le développement commercial de Zadar et de Split aux XVe et XVIe siècles, s francuskog na hrvatski u svrhu objavljivanja (F. Fabijanec).

U sklopu istraživačke stipendije koju je dodijelilo veleposlanstvo Republike Italije u Hrvatskoj, od siječnja do lipnja 2005. provedena su istraživanja iz gospodarske povijesti Dalmacije u Archivio di Stato di Ancona (F. Fabijanec).

Nastavljen je rad na knjizi Srednjovjekovni hrvatski kaptoli Dalmacije, Hrvatskog primorja i Istre. Obavljena su istraživanja u Državnom arhivu u Zadru (Ante Gulin).

Započet je rad na pripremanju knjige o povijesti velikaškog roda Šubića (D. Karbić).

Obavljeno je znanstveno istraživanje u Državnom arhivu u Zadru, gdje se proučavalo gradivo fondova Šibenskog notarskog arhiva i Šibenskog općinskog notarijata, u kojima se čuva gradivo bitno za pisanje rada o Dinku Zavoroviću (Iva Kurelac).

Započet je rad na pripremanju knjige o oporukama i pobožnim legatima Zadra, Trogira, Dubrovnika i Kotora u drugoj polovici 14. i početkom 15. st. (Z. Ladić).

Od 15. ožujka do 15. travnja ove godine u okviru međuakademijske suradnje između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i talijanske Accademia Nazionale dei Lincei provedeno je znanstvenoistraživačko putovanje u Rim zbog istraživanja arhivske građe 16.-17. st. Istraživano je u slijedećim ustanovama: Accademia Nazionale dei Lincei, Biblioteca Apostolica Vaticana, Archivio Segreto Vaticano, Biblioteca nazionale centrale di Roma, *Archivium Romanum Societatis Iesu* (Vesna Tudjina Gamulin).

Započeti su radovi na neobjavljenom rukopisu iz Vatikanske biblioteke (*Biblioteca Apostolica Vaticana*) *Retractationes M. Antonii de Dominis Archiepiscopi Spalatensis, libri. X. In totidiem ipsius DE REPUBLICA ECCLESIASTICA Libros* (Vesna Tudjina Gamulin).

Nastavljen je rad na pripremi knjige o ekleziološko-političkoj misli Marka Antuna de Dominisa (Vesna Tudjina Gamulin).

Objavljene studije i članci iz hrvatske povijesti

Društvena i kulturna uloga zadarskog trgovca u XIV. i XV. stoljeću, Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, sv. 22 (2004.), 55-120; Jesu li stranci marginalci? Razmatranje položaja stranaca u srednjovjekovnom društvu, u: Gradske marginalne skupine u Hrvatskoj kroz srednji vijek i ranomoderno doba, ur. Tomislav Popić, Društvo studenata povijesti Ivan Lučić-Lucius, Zagreb, 2004., 107-127 (Florence Fabijanec).

Šibenčanin Danijel Jurić – hrvatski časnik pod stijegom svetoga Marka, Biobibliographica, knj. 2, ur. Trpimir Macan, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 2004., 39-56 (Lovorka Čoralić, Branka Grbavac).

Prilog proučavanju životopisa zadarskog plemića Franje Jurjevića, kraljevskog viteza, Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, sv. 22 (2004.), 35-54 (Branka Grbavac).

Sela župa Konjevrate i Pokrovnik u srednjem vijeku, u: Konjevrate i Mirlović Zagora – župe Šibenske biskupije, ur. Ante Gulin, izd. Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, Zagreb, 2005., 113-136; Župe Konjevrate i Mirlović Zagora od 1950-ih do Domovinskog rata 1990./91., *ibid.*, 301-314; In memoriam: Miroslav Kurelac (1926.-2004.). Život i djelo, Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, sv. 22 (2004.), 297-307 (Ante Gulin).

Šubići Bribirski do gubitka nasljedne banske časti (1322.), Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, sv. 22 (2004.), 1-26; Sela župa Konjevrate i Pokrovnik u srednjovjekovnim bilježničkim spisima, u: Konjevrate i Mirlović Zagora – župe Šibenske biskupije, ur. Ante Gulin, izd. Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, Zagreb, 2005., 137-166; Koncept marginalnosti: društvena stvarnost ili sredstvo istraživanja na primjeru srednjovjekovnih komunalnih društava, u: Gradske marginalne skupine u Hrvatskoj kroz srednji vijek i ranomoderno doba, ur. Tomislav Popić, Društvo studenata povijesti Ivan Lučić-Lucius, Zagreb, 2004., 9-19 (Damir Karbić).

Illyrica historia Fausta Vrančića, Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, sv. 22 (2004.), 173-187 (Iva Kurelac).

Poglavlja u knjizi: Povijest Hrvata. Druga knjiga: Od kraja 15. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata, ur. Mirko Valentić i Lovorka Čoralić, Školska knjiga, Zagreb, 2005.:

1) Hrvatske zemlje početkom 17. stoljeća, 105-109;

2) Nastavak ratova s Osmanlijama na području između Save i Drave do 1664., 109-110;

3) Bečki pokušaj ukidanja povijesnih zemalja. Novoosnovane institucije središnje vlasti Habsburške Monarhije, 125-126;

4) Nezadovoljstvo Hrvata i Mađara politikom centralizacije, 126-130;

5) Pokret za odcijepljenje Hrvatskog Kraljevstva od Habsburške Monarhije, 130-143 (Miroslav Kurelac, Zoran Ladić).

Matične knjige (krštenih, vjenčanih i umrlih) kao izvor za demografsku i obiteljsku povijest župa Konjevrate i Mirlović Zagora od 17.-19. st., u: Konjevrate i Mirlović Zagora – župe Šibenske biskupije, ur. Ante Gulin, izd. Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, Zagreb, 2005., 411-436; Briga za pojedince i grupe na rubu društva u kasnosrednjovjekovnom Zadru, Dies historiae. Gradske marginalne skupine u Hrvatskoj kroz srednji vijek i ranomoderno doba, ur. Tomislav Popić, Društvo studenata povijesti Ivan Lučić-Lucius, Zagreb, 2004., 41-54; Na putu ad sanctos: hrvatska hodočašća u prošlosti, Hrvatska revija, sv. 4 (2004.), br. 4, 78-86 (Zoran Ladić).

Autobiobibliografije članica društva Kolo hrvatskih književnika, Biobibliographica, knj. 2, ur. Trpimir Macan, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 2004., 119-159 (Tihana Luetić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

Za priručnik Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora nastavljena je obrada izvora s početnim slovima R do Z za IX. do XII. svezak. Obavljani su tajnički poslovi Repertorija u Hrvatskoj; nastavljen je rad na priručniku Hrvatska srednjovjekovna arhontologija. Dopunjeni su dosad prikupljeni podaci te nastavljena istraživanja u Državnom arhivu u Zadru (fond Spisi zadarskih bilježnika, Arhiv Trogira) i Arhivu HAZU u Zagrebu (Ostavština Ivana Lučića-Luciusa, Zbirka latinskih rukopisa i dr.) (Damir Karbić).

Nastavljen je rad na pripremi priručnika o dalmatinskom notarijatu od 13. do 15. stoljeća. U svibnju i rujnu obavljena su dva znanstvenoistraživačka putovanja u Državni arhiv u Zadru (Branka Grbavac).

Djelatnici Odsjeka radili su na ažuriranju i nadopuni bilježaka za novo izdanje knjige *Kultura Hrvata kroz 1000 godina* Josipa Horvata (Goran Budeč, Zoran Ladić).

Znanstveni skupovi

Sudjelovalo se na znanstvenom kolokviju *Dies historiae*. Dodiri civilizacija i/ili "civilizacija" na hrvatskom povijesnom prostoru, održanom u Zagrebu 8. prosinca 2004. Održano je predavanje: "Vrata kršćanstva": srednjovjekovno Ugarsko-Hrvatsko Kraljevstvo i civilizacijske granice u teoriji i realnosti (Damir Karbić).

Djelatnici Odsjeka sudjelovali su na međunarodnom znanstvenom skupu J. J. Strossmayer: povodom obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti, Zagreb – Đakovo, 19.-20. svibnja 2005. (Zoran Ladić, Ivica Zvonar).

U razdoblju od 19. do 21. svibnja 2005. sudjelovalo se na znanstvenom kongresu II. istarski povijesni biennale: *Sacerdotes, iudices, notarii* ... Posrednici među društvenim skupinama održanom u Poreču. Održano je predavanje Notarska služba i komunalno zakonodavstvo – notari u statutima Raba, Zadra, Šibenika, Splita i Trogira (Branka Grbavac).

Djelatnici Odsjeka sudjelovali su na međunarodnom znanstvenom skupu B'lgari i H'rvati v jugoiztočna Evropa VII-XXI vek, koji je održan u Sofiji od 2. do 4. lipnja 2005., a neki od njih su održali izlaganja Odnos Hrvata prema slavenskim pravoslavnim narodima na Balkanu u razvijenom srednjem vijeku i Prilog poznavanju hrvatsko-bugarskih veza u 16. stoljeću: tragom jednog mletačkog inkvizicijskog procesa (Ante Gulin, Damir Karbić, Zoran Ladić).

U razdoblju od 3. do 6. srpnja 2005. sudjelovalo se na znanstvenom kongresu 15. Internationale Sommer Akademie: Juden und Christen in Mittelalter und Frühneuzeit održanom u Beču (Austrija). Održano je predavanje Economic and legal position of urban noble women of Zadar and Split in the thirteenth and the fourteenth century (Branka Grbavac).

U razdoblju od 11. do 14. srpnja 2005. djelatnici Odsjeka sudjelovali su na znanstvenom kongresu International Medieval Congress: Youth and Old održanom u Leedsu (Velika Britanija) s predavanjima L'apprentissage et l'émancipation parmi les artisans et les marchands de Zadar à la fin du Moyen Age, Young and Old Noblewomen of Zadar and their Attitude towards Ageing and Death as Reflected in Last Wills i Rethinking and reminiscing on adolescence and old age as reflected in the papers of Faust Vrančić (Florence Fabijanec, Branka Grbavac, Iva Kurelac).

Na istom kongresu organizirana je sekcija The image and representation of youth and old age in late medieval Adriatic area (Iva Kurelac),

Sudjelovalo se na znanstvenom skupu Rijeka Krka i Nacionalni park "Krka", Šibenik, 5.–8. listopada 2005. s priopćenjem Ribolov i mlinovi na Krki u 15. i 16. stoljeću (Ante Gulin).

Sudjelovalo se na međunarodnom znanstvenom skupu Retorike deviantnosti, podoba, percepcija in reprezentacija kriminala v zgodovini koji je održan u Kopru od 6. do 8. listopada 2005. s predavanjem Malefactor et homicida publicus: Mletačka Republika i hrvatski velikaši u prvoj polovini 14. stoljeća (Damir Karbić).

Znanstveno usavršavanje

Obranjen je sinopsis magistarskog rada na temu *Zadarski notari u 13. i 14. stoljeću* (Branka Grbavac).

Obranjen je sinopsis magistarskog rada *Dinko Zavorović i njegov rad na staroj povijesti u I. knjizi djela De rebus Dalmaticis* (Iva Kurelac).

Obranjen je magistarski rada *Studenti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1874.-1914.* na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Tihana Luetić).

Izvršene su obveze I. semestra na poslijediplomskom studiju Nacionalne povijesti srednjeg vijeka na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te upisan II. semestar (Martin Muhek).

Knjižničar Odsjeka je sudjelovao na stručnim savjetovanjima za knjižničare *Kolokvij Knjižnice Instituta "Ruđer Bošković"* te predavanjima u organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (Ivica Zvonar).

Izdavačka djelatnost Odsjeka

Objavljen je 22. svezak Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti HAZU u Zagrebu (Tomislav Raukar, Ante Gulin, Branka Grbavac, Damir Karbić, Iva Kurelac, Zoran Ladić, Tihana Luetić).

Priređen je za tisak 23. svezak Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti HAZU u Zagrebu (Tomislav Raukar, Ante Gulin, Goran Budeč, Damir Karbić, Zoran Ladić, Martin Muhek).

Pod naslovom Konjevrate i Mirlović Zagora – župe Šibenske biskupije objavljen je zbornik radova znanstvenog skupa Sela Šibenskog zaleđa župa Konjevrate i Mirlović Zagora u prošlosti (Ante Gulin, Goran Budeč, Branka Grbavac, Iva Kurelac, Martin Muhek).

Djelatnici Odsjeka uredili su Zbornik Povijest obitelji Zrinski koji će biti objavljen u nakladi Matice hrvatske (Goran Budeč, Zoran Ladić, Martin Muhek).

Nastavljen je rad na uređivanju Zbornika, koji je rezultat rada međunarodnog znanstvenog skupa, održanog u Splitu od 16. do 21. rujna 2002. pod naslovom: *Marko Antun de Dominis, splitski nadbiskup, teolog i fizičar*, a kojeg se objavljivanje očekuje do kraja godine u izdanju Splitskog književnog kruga (Vesna Tudjina Gamulin).

Djelatnici Odsjeka sudjelovali su i u izradi uvoda i sažetaka u Zborniku Hrvatsko-bugarski odnosi u 19. i 20. stoljeću (Goran Budeč, Zoran Ladić).

Ostale djelatnosti

Održavana su predavanja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u okviru poslijediplomskoga studija s područja srednjovjekovne hrvatske povijesti – Hrvatski srednjovjekovni kaptoli – *loca credibilia* (Ante Gulin).

Damir Karbić obavljao je dužnost člana uredništva časopisa Central Europe, koji objavljuje School of Slavonic and East European Studies Sveučilišta u Londonu.

Izrađeno je više prijevoda srednjovjekovnih i ranomodernih latinskih dokumenata na hrvatski te transliteracija, transkripcija i prijevod više kasnosrednjovjekovnih latinskih natpisa (Iva Kurelac).

Izrađen je prijevod i transkripcija pisma grofa Petra Zrinskog iz 1647. s mađarskog za projekt Hrvatskog instituta za povijest kojemu je središnja tema rod Zrinskih (Martin Muhek).

S mađarskog je preveden članak Szabolcsa Varge A 15-17. szazad horvat tortenelem kutatasanak uj iranyairol (1990-2004) [O novim pravcima istraživanja hrvatske povijesti 15.-17. stoljeća] (Martin Muhek).

Sudjelovalo se na međunarodnom znanstvenom savjetovanju o novom izdanju i engleskom prijevodu Tripartita Istvána Werböczyja, koje je održano u Budimpešti u svibnju 2005. (Damir Karbić).

Izvršen je recenzentsko-redaktorski postupak za kritičko izdanje zbirke srednjovjekovnih inventara iz fonda *Magnifica communità di Zara* Državnog arhiva u Zadru koju je za tisak priredio Robert Leljak (Damir Karbić, Mirjana Matijević Sokol).

Obavljana je dužnost tajnika Odjela za povijest Matice hrvatske, Podružnica Zagreb, te članstvo u glavnom odboru Društva za hrvatsku povjesnicu. Organizirano je više predstavljanja knjiga hrvatskih povjesničara u sklopu redovite djelatnosti Odjela za povijest Matice hrvatske (Zoran Ladić).

U okviru domaće i inozemne znanstvene suradnje djelatnici Odsjeka za povijesne znanosti ostvarili su kontakte s nizom znanstvenih ustanova i pojedinaca. Nekoliko znanstvenika iz europskih zemalja bilo je u znanstvenom posjetu Odsjeku i pojedinim djelatnicima, u samostalnoj organizaciji i u okviru međuakademijske suradnje (Rumjana Božilova, Ivan Božilov, Naum Koičev, Irina Ognjanova, Anna Filimonova, Leonid Gibianski, Éva Halász).

Unutar rada na pojedinim znanstvenim projektima, te u sklopu samostalnih istraživanja djelatnici Odsjeka za povijest rade na izradi, osim gore spomenutih objavljenih znanstvenih, stručnih i znanstveno-popularnih djela, više monografija, knjiga, priručnika, studija i članaka koji se nalaze u tisku te su objavili više recenzija i prikaza. Izradili su i veliki broj natuknica za različita enciklopedijska i leksikografska izdanja (HBL, Hrvatska enciklopedija i dr.).

Knjižnica

Tijekom navedenog razdoblja u Knjižnici Odsjeka obavljani su slijedeći poslovi:

1) *Izgradnja knjižničnog fonda.* Fond Knjižnice povećan je za 88 svezaka knjiga i 71 godište periodike (što iznosi 124 sveska). Najveći dio prinovljenih publikacija dobiven je zamjenom (122 sv.), dio kupnjom (45 sv.), a najmanje darom (34 sv.). Ukupno povećanje fonda iznosi 212 svezaka.

2) Pretplatom Akademije osiguran je on-line pristup bazi International Medieval Bibliography, te EBSCO i ABHLO bazama. U sklopu toga omogućen je on-line pristup korištenju časopisa Catholic Historical Review (Ivica Zvonar).

3) Tijekom godine Knjižnica je poslala novi Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, vol. 22 u 288 ustanova (185 inozemnih i 103 domaće). Također, knjiga Konjevrate i Mirlović Zagora – župe Šibenske biskupije, Zbornik radova znanstvenog skupa Sela Šibenskog zaleđa župa Konjevrate i Mirlović Zagora u prošlosti, Muzej grada Šibenika, 14.-16. studenoga 2002., poslana je u koordinaciji s Akademijinom Priručnom knjižarom

u 88 ustanova u Hrvatskoj. Osim toga, druge objavljene Akademijine edicije (npr. *Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium*, vol. 53, *Camera apostolica*, sv. 1 i 2, Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Dodaci, sv. 1 i 2, te ranija godišta Zbornika Odsjeka) pojedinačno su na traženje partnera u razmjeni poslane na adrese u Hrvatskoj i svijetu. Od domaćih i inozemnih partnera s kojima Odsjek ima razvijenu zamjenu publikacija, na traženje knjižničara nabavljene su knjige i pojedina godišta časopisa (npr. Starine, Diadora, Povijesni prilozi i dr.) koji nedostaju u fondu (Ivica Zvonar, Marica Perić).

4) Obavljana je redovita obrada serijskih i omeđenih publikacija, te rad na postupnoj reorganizaciji i informatizaciji ukupne knjižnične djelatnosti. Inventarizirane su i katalogizirane novopristigle publikacije, te je nastavljen rad na računalnoj bazi podataka knjiga, koja sada sadržava 3.424 zapisa, a računalna baza periodike sadržava 4.039 zapisa. Također, nastavljen je i rad na normativnoj bazi podataka, koja se kontinuirano povećava i poboljšava (Ivica Zvonar).

5) Zbog nedostatka prostora za smještaj knjižnične građe obavljeni su poslovi premještaja dijelova knjižnog fonda, a posebno su odlagani duplikati. Za kvalitetniji rad Knjižnice Odsjeka neophodno je proširenje radnog prostora i nabava novih polica, zbog stalnog povećanja knjižnog fonda. Zato je upravitelj Odsjeka podnio molbu Akademijinom Koordinacijskom odboru, radi dodjela dijela prostora koji su ostali slobodni nakon preseljenja Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Ante Gulin, Ivica Zvonar).

6) Mnoge knjige su tijekom korištenja oštećene i nalaze se u vrlo lošem stanju, pa postoji opasnost da se dijelovi knjiga unište i izgube. Zbog toga je napravljen popis knjiga za uvez. Tijekom ove godine u knjigovežnici Akademijina Arhiva uvezano je 20 svezaka, a dogovoreno je da se 2006. uveže još 40 svezaka.

7) Tijekom rujna 2005. izvršena je revizija monografske građe – skupine "I" (sadržava ukupno 892 sv.), koja obuhvaća separate iz knjiga i časopisa. Kontinuirano je obavljana revizija periodike, te je u skladu s tim ažuriran katalog. U Inventarnoj knjizi gospođa M. Perić radila je na otklanjanju pogrešaka u signiranju i inventarnim brojevima. Sudjelovala je i u izradi novih računalnih shema za reviziju knjižne građe. Ukupno su računalno obrađeni svi naslovi periodike, pa se cjelokupni katalog periodike može on-line pretraživati (Ivica Zvonar, Marica Perić).

8) Knjižnicu je tijekom ove godine posjetilo ukupno 409 korisnika (od toga je u čitaonici boravilo i radilo 87), koji su svi zajedno posudili 695 sv. (352 sv. knjiga, 343 sv. časopisa).

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Organizacija jedinice

Tijekom 2005. u Odsjeku za arheologiju radilo je šest znanstvenih djelatnika: dr. sc. Branka Migotti, arheolog, znanstveni savjetnik; dr. sc. Mario Šlaus, antropolog i arheolog, viši znanstveni suradnik; dr. sc. Alka Domić Kunić, arheolog, znanstveni suradnik; mr. sc. Ljubica Perinić Muratović, arheolog, asistent; mr. sc. Mario Novak, arheolog i antropolog, asistent, i Tino Leleković, arheolog, znanstveni novak.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživačka djelatnost odvijala se u sklopu dvaju projekata: *Romanizacija i kristijanizacija hrvatskog dijela južne Panonije* glavnog istraživača dr. sc. B. Migotti, i *Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku* glavnog istraživača dr. sc. M. Šlausa.

Dr. sc. *Branka Migotti* radila je na izabranim temama iz područja materijalne i duhovne kulture kasnoantičke i ranokršćanske Panonije. U sklopu podteme *Proizvodnja i trgovina kamenim i mramornim izrađevinama u rimskim provincijama Noriku i Panoniji*, obradila je sarkofage Siscije. Prikupila je 40 primjeraka kamenih i mramornih sarkofaga koje je tipološki klasificirala, dokumentirala, ikonografski analizirala, odredila radioničko podrijetlo, datirala, te stavila u kontekst rimsko-provincijalne proizvodnje istovrsne građe u susjednim provincijama. S prilogom o siscijskim sarkofazima sudjelovala je na međunarodnom kolokviju *Roman sarcophagi in Pannonia and Upper Moesia* (Ljubljana, ožujak 2005.).

Sudjelovala je i na međunarodnom znanstvenom savjetovanju *Numismatic, sphragistic and epigraphic contributions to the history and archaeology of the Black Sea coast* (Varna, rujan 2005.) prilogom An inscription to Fortuna from Aquae Iasae, dedicated by a centurion from Oescus. U tom radu jedan je zavjetni natpis na kamenom oltaru, koji kombinacijom svojeg sadržaja i mjesta nalaza povezuje arheologije dviju rimskih provincija – Panonije i Mezije, obradila s aspekta religijske, društvene i kulturne pripadnosti postavljača natpisa.

Rukovodila je tekućom kampanjom arheoloških iskopavanja kasnoantičke nekropole na Štrbincima kod Đakova koja Odsjek za arheologiju u suradnji s Muzejom Đakovštine Đakovo provodi sustavno od godine 1999. Dovršila je obradu nalazišta i pokretne građe s iskopavanja na Štrbincima u 2002. i 2003., te ih priredila za tisak. Građa je obrađena kataloški, ali je ujedno obuhvaćena sintetskim razmatranjima kojima se pojedine njene skupine analiziraju s obzirom na širi provincijalni, osobito panonski, horizont kasnoantičkih nekropola. Započela je obradu pokretne građe prikupljene na Štrbincima u 2004.

Dr. sc. *Mario Šlaus* tijekom 2005. vodio je znanstvenoistraživački projekt *Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku*, zajednički antropološki međunarodni projekt s Bugarskom akademijom znanosti, prijavljenim u okviru suradnje naše Akademije s drugim europskim akademijama. Osim toga, koordinirao je kolaborativni znanstvenoistraživački projekt *Stvaranje arheološke, bioarheološke i paleontološke baze podataka za Hrvatsku*. Nastavio je provoditi bioarheološka istraživanja arheoloških populacija Hrvatske; poseban naglasak tijekom 2005. bio je na bioarheološkim analizama starohrvatskih populacija s istočne obale Jadrana, u okviru kojih su analizirana nalazišta Velim – Velištak, Radašinovci – Vinogradine, Sv. Lovre – Donje polje i Glavice – Gluvine kuće. Nastavio je i suradnju s muzejima u Zagrebu, Splitu, Zadru, Šibeniku, Dubrovniku, Koprivnici, Bjelovaru, Đakovu, Osijeku i Vinkovcima, te s muzejima u Livnu (Bosna i Hercegovina) i Murskoj Soboti (Slovenija).

Dr. sc. *Alka Domić Kunić* nastavila je proučavati antičke literarne i epigrafičke izvore o protopovijesnom i ranorimskom razdoblju u kontinentalnoj Hrvatskoj. Rad na izvorima sastoji se u prikupljanju, prevođenju i sistematiziranju građe, kako bi se stvorila opsežna baza podataka koja će se koristiti i u daljnjem znanstvenom radu, kao i u izradi prosopografije za rimske provincije Panoniju i Dalmaciju. Proučavala je stvarnu pozadinu nekih antičkih mitova (Argonauti, Hiperborejci, Faetont, Kadmo i Heraklo) i njihove interpretacije u povijesno-arheološkom kontekstu, te je o toj temi napisala dva rada koja su prihvaćena za tisak. Osim toga, radila je na pripremi rukopisa za knjigu o rimskom Iliriku, koja se temelji na disertaciji *Plinijeva geografija i etnografija Ilirika (s posebnim obzirom na panonski dio iliričkog prostora)* i koja će predstavljati zbirku znanja antičkog vremena o južnopanonskom prostoru u doba ranoga principata.

Mr. sc. *Ljubica Perinić Muratović* do rujna 2005. bila je na porodiljskom dopustu. Nakon toga je nastavila s prikupljanjem podataka za disertaciju u kojoj će obraditi narav i podrijetlo kulta boga Silvana u rimskim provincijama Dalmaciji i Panoniji. Dovršila je za tisak prilog o kultu Binda Neptuna u vojsci, radila je na

izradi dokumentacije arheološke građe prikupljene u istraživanjima 2004. i 2005. na nalazištu Štrbinci kod Đakova.

Mr. sc. *Mario Novak* nakon odsluženja vojnog roka (ožujak 2005.) ispunjavao je obveze u okviru znanstvenog projekta *Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku*, glavnog istraživača dr. sc. M. Šlausa. Uz ostalo, sudjelovao je u pranju, paleodemografskoj i paleopatološkoj analizi te kraniometrijskim i antropomentrijskim mjerenjima i rekonstrukciji ljudskog inhumiranog i incineriranog osteološkog materijala s više arheoloških nalazišta u Hrvatskoj (Crkvari – Sv. Lovre, Udbina – Sv. Jakov, Dugopolje – Crkovine, Štrbinci, Zadar – Relja, Podvršje – Glavčine i Vela spilja). Sudjelovao je i u uređenju i inventarizaciji osteološke zbirke Odsjeka za arheologiju. Također, započeo je rad na obradi ljudskog osteološkog materijala za disertaciju koja je prihvaćena na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod naslovom *Antropološka analiza antičke nekropole Relja u kontekstu antičkih nekropola Hrvatske*.

Tino Leleković sudjelovao je na dva znanstvena skupa: 1) *Arheološka istraživanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji* i *Novitates* (Dubrovnik, 17.-21. X.) priopćenjem Rezultati arheoloških istraživanja na Štrbincima godine 2004. i 2005.; 2) XI. međunarodni arheološki simpozij *Instrumenta domestica – From Prahistory to the Middle Ages* (Pula, 23.-26. XI.) prilogom Razmatranje o krustulima u Panoniji. Nastavio je sa stručnom i znanstvenom obradom sigilatne keramike iz Vinkovaca (601 komad), za potrebe magistarskog rada *Reljefna terra sigillata s područja grada Vinkovaca*, te s pisanjem samoga rada. Zajedno s dr. sc. B. Migotti vodio je iskopavanje arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova i sudjelovao je u izradi terenske dokumentacije. Vodio je i probna arheološka istraživanja za potrebe sustavnih zaštitnih istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Đakovo – Sredanci, te na arheološkim nalazištima Marčinkovica i Veliko Čere, Stari Perkovci, općina Vrpolje (Brodsko-posavska županija); za spomenute lokalitete sastavio je stručno izvješće. Sudjelovao je u stručnoj obradi ostave (prebrojavanje, tipološko i kronološko određivanje novca) koja je sadržavala 124 kg antičkog novca i tri srebrna tanjura, nađene u Petrijancu kod Varaždina.

Nastavna djelatnost

Dr. sc. B. Migotti obavljala je mentorske dužnosti u sklopu poslijediplomskog studija iz arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. M. Šlaus kolegijem Sudska medicina i kriminalistika sudjelovao je u nastavi na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a na studijima arheologije i antropologije na Filozofskom fakultetu istoga Sveučilišta držao izborne kolegije Bioarheologija i Forenzična antropologija. Mentor je znanstvenom novaku mr. sc. M. Novaku u izradi disertacije *Antropološka analiza antičke nekropole Relja u kontekstu antičkih nekropola Hrvatske*.

Ostali rad

Dr. sc. M. Šlaus sudjelovao je u radu multidisciplinarne ekipe sudskih stručnjaka koja zajedno s Komisijom za zatočene i nestale osobe radi na identifikaciji žrtava Domovinskog rata. U okviru te suradnje sudjelovao je u laboratorijskoj analizi i identifikaciji 56 osoba iz pojedinačnih ili masovnih grobnica u Tordincima, Vukovaru i Dalju. Nastavio je i otprije započeto prikupljanje i računalnu obradu kraniometrijskih i antropometrijskih podataka koja se provodi u okviru zajedničkog hrvatsko-američkog znanstvenog projekta *Development of a forensic data base at the University of Zagreb*, vezanog uz identifikaciju žrtava Domovinskog rata.

Objavljeni radovi

Prilozi u časopisima:

B. Migotti, The iconography of the Dioscuri on a sarcophagus from Siscia, Histria antiqua, 13, Pula, 2005., 35-41; The ash-chest of Marcus Aurelius Glabrio from Siscia reconsidered, Ilyrica antiqua, Zagreb, 2005., 341-358.

M. Šlaus – Ž. Tomičić, Discriminant function sexing of fragmentary and complete tibiae from medieval Croatian sites, Forensic Science International, 147, 2005., 147-152.

M. Vodanović – H. Brkić – M. Šlaus – Ž. Demo, The frequency and distribution of caries in the mediaeval population of Bijelo Brdo in Croatia (10th-11th century), Archives of Oral Biology, 50, 2005., 669-680.

A. Domić Kunić, The Danube region in legend – prehistorical trade across Pannonia, Illyrica antiqua, Zagreb, 2005., 213-222.

Lj. Perinić Muratović, Kult Binda Neptuna u vojsci, Histria antiqua, 13, Pula, 2005., 86-94.

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Organizacija jedinice

U Odsjeku za etnologiju odvija se suradni znanstvenoistraživački projekt Akademije i Instituta za etnologiju i folkloristiku *Etnološka i folklorističkа građa HAZU: zaštita i kritičko objavljivanje* (voditeljica: akademkinja Maja Bošković-Stulli; suradnici i konzultanti: akademici Jerko Bezić i Petar Šimunović; znanstvene savjetnice Aleksandra Muraj, Jadranka Grbić i Tanja Perić-Polonijo (koordinatorica projekta); stručna suradnica Klementina Batina; znanstveni novaci: Jakša Primorac, Luka Šešo i mr. Ivana Polonijo). Uz rad na projektu usporedno se pružaju stručne usluge posjetiteljima i čitateljima.

Znanstvenoistraživački rad na projektu

Temelj navedenog projekta jest:

a) čuvanje i zaštita građe u arhivskoj zbirci Odsjeka za etnologiju,

b) etnološko i folklorističko proučavanje građe i izrada magistarskih i doktorskih radova kojima je uporište u građi Odsjeka,

c) kritičko objavljivanje građe u dvjema serijskim publikacijama (Zbornik za narodni život i običaje u izdanju Akademije i Hrvatske narodne pjesme u izdanju Matice hrvatske),

d) terenska istraživanja.

U segmentu čuvanja i zaštite građe u 2005. te u okviru dokumentacijske djelatnosti dovršene su sve kompjutorske baze, koje sadrže podatke o građi arhivske zbirke Odsjeka za etnologiju (rukopisne zbirke: Matica hrvatska; Stara zbirka; Nova zbirka, fotografije i korespondencija). Tijekom 2005. pripremljen je u cijelosti za tisak Zbornik za narodni život i običaje, sv. 55, koji sadrži uvodnu studiju, svu dokumentaciju o arhivskoj zbirci Odsjeka i bibliografiju prethodnih Zbornika za narodni život i običaje te kazala.

U segmentu etnološkog i folklorističkog proučavanja građe svi su se djelatnici projekta bavili pojedinim rukopisima i pojedinim regijama te su pisali pojedine studije, seminarske radove na poslijediplomskom studiju i enciklopedijske jedinice.

U segmentu kritičkog objavljivanja građe, osim već pripremljenih rukopisa koji čekaju objavljivanje, suradnici projekta nastavili su pripremu za tisak drugih rukopisa.

Znanstveno i stručno usavršavanje novaka

Usporedno s navedenim poslom, znanstveni novaci su pohađali poslijediplomski studij, pisali izvorne znanstvene i stručne radove od kojih su neki objavljeni, a neki su još u tisku (što pokazuje bibliografija)

Znanstvena novakinja, asistentica, mr. *Ivana Polonijo* tijekom 2005. intenzivno je radila na obradi građe i čitanju literature za izradu disertacije. U travnju je prihvaćena disertacija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju pod naslovom *Djeca u obitelji: antropološki koncepti djece, djetinjstva i obitelji kao prilog razvoju znanstvenog istraživanja antropologije djetinjstva u Hrvatskoj* (mentorica je dr. sc. Jadranka Grbić, znanstvena savjetnica Instituta, suradnica ovoga projekta). Tematski je obrađivala rukopisnu građu ZbNŽO i MH sjeverozapadne Hrvatske i pisala tri znanstvena rada. Sudjelovala je s izlaganjem na dva svjetska kongresa s temama o antropologiji djetinjstva (Hawaii i Los Angeles) i na domaćem znanstvenom skupu (*Buzetski dani*, Istra). Objavila je izvorni znanstveni rad na engleskom (Zbornik, Hawaii) i dva prikaza (Narodna umjetnost).

Znanstveni novak asistent *Jakša Primorac* polagao je ispite na doktorskom studiju na istom Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zagrebu i u tijeku je izrada njegove disertacije *O klapama i klapskom pjevanju: socioantropološki pristup* pod mentorstvom akademika Jerka Bezića, suradnika ovoga projekta. Sudjelovao je na međunarodnim skupovima u inozemstvu (Beč) i domaćim (Roč, Istra) te na znanstvenom skupu o Kačiću u Zagrebu u organizaciji naše Akademije. Objavio je i napisao više znanstvenih radova i nosača zvuka. Odlazio je na terene, posebno u suradnji s kolegama iz Instituta za etnologiju i folkloristiku.

Znanstveni novak asistent *Luka Šešo* položio je sve ispite na poslijediplomskom studiju na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu te je dovršio i predao na ocjenu magistarski rad *Povijest etnoloških institucija u Hrvatskoj* (mentor prof. dr. sc. Ivo Goldstein) koju planira obraniti do veljače 2006. Sudjelovao je na konferenciji Hrvatskog etnološkog društva na otoku Cresu.

Stručna suradnica Odsjeka *Klementina Batina* također je sudjelovala u radu na projektu, posebno u obradi rukopisa i pripremi za tisak knjige 55. spomenutog Zbornika. Upisala je 2004./2005. poslijediplomski studij na Kulturalnim studijima Odsjeka za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s temom magistarskog rada *Žene skupljačice građe za Zbornik za narodni život i običaje* (mentorica dr. sc. Lada Čale Feldman). Tijekom školske godine 2004./2005. na Katedri za muzeologiju (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) položila je sve ispite te prijavila diplomski rad na temu *Baština i identitet Gorskog kotara: upravljanje i održivi razvoj kroz model eko muzeja* (predmet Muzej i korisnici, mentor prof. dr. T. Šola).

Znanstveni novaci i suradnica projekta sudjelovali su s predavanjima na sedam znanstvenih skupova u inozemstvu i u Hrvatskoj. Napisali su više znanstvenih i stručnih radova te veći broj natuknica za Hrvatsku enciklopediju, Hrvatski biografski rječnik i Istarsku enciklopediju Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža". Obranjen je magistarski rad (Polonijo, 2004.), a obrana drugoga očekuje se prema planu do veljače 2006. (Šešo). U izradi su dvije disertacije (Primorac, Polonijo) i jedan magistarski rad (Batina). Znanstveni su novaci također odlazili na teren, posebno sa suradnicima Instituta za etnologiju i folkloristiku.

Svrha predloženog istraživanja

S predloženim suradnim projektom Akademije i Instituta za etnologiju i folkloristiku prije svega nastojali smo u što kraćem roku, najsuvremenijim arhivskim

i dokumentacijskim metodama srediti, obraditi i zaštititi Zbirku u cjelini. Pokazat će to i uskoro objavljen Zbornik, sv. 55, koji će nakon poduže stanke nastaviti izlaziti. Istodobno, krenulo se i u izradu sinteza što potvrđuju magistarski (Šešo, Batina) i doktorski (Polonijo) radovi kojima su kolekcije Zbornika za narodni život i običaje i Matice hrvatske uporišta.

Projekt se prvi put predlagao, i to kao suradni projekt dviju ustanova Akademije i Instituta. Premda se ne naslanja na isti ili sličan prethodni, ipak se može reći da se naslanja na program Instituta za etnologiju i folkloristiku, posebno na projekt *Pitanja usmene i pučke poetike* (voditeljica dr. sc. T. Perić-Polonijo).

Plan rada na projektu je u potpunosti ostvaren. Koristile su se suvremene i primjerene metode rada u arhivistici, posebno iskustva kolega iz Hrvatskog državnog arhiva kada je riječ o zaštiti teksta. Opis svake zbirke, izrada stručnih kazala, klasificiranje građe, priređivanje pojedinih zbirki za tisak te pisanje znanstvenih radova o pojedinim temama i problemima koje je otvorio takav sustavni rad, pokazuju opravdanost projekta i vjeruje se u njegov nastavak.

Smatra se da suvremena kritička obrada navedene građe može i mora biti višegodišnji projekt Akademije i Instituta za etnologiju i folkloristiku, a i drugih stručnjaka, Institutskih i Akademijinih suradnika.

Nakladnička djelatnost

Izvorni znanstveni članci:

J. Primorac, Rusini i Grkokatolička crkva na vukovarskom području (društvenopovijesna i etnomuzikološka pitanja), u: Muka kao nepresušno nadahnuće kulture, Zbornik radova 4. međunarodnog znanstvenog simpozija s temom Vukovar kao paradigma Muke (Vukovar, 22.-25. IV. 2004.), Udruga Pasionska baština, Zagreb, 2005., 437-473; Etnološka građa iz Istre, Kvarnerskog primorja i otoka i Gorskog kotara u Arhivu Odbora za narodni život i običaje HAZU, Rijeka, 9/2, Povijesno društvo Rijeka, Rijeka, 2004., 147-158. [objavljeno 2005.].

I. Polonijo, A Real Adventure in Service – On Cultural Meaning of Volunteering (Služenje kao prava avantura – O kulturnom značenju volontiranja), objavljeno na CD ROM-u, Zbornik radova Hawaii International Conference on Arts and Humanities, 13.-16. I. 2005.

Stručni članak:

J. Primorac, ... Milosrđe Tvoje veliko je dosti [Korizmene tradicije poluotoka Pelješca], Pasionska baština, 12.-28. III. 2005., Zagreb, 2005., 41-43.

Diskografija:

J. Primorac, CD Kačićevim tragom (urednik izdanja), Institut za etnologiju i folkloristiku IEF 04/1, Zagreb [objavljeno 2005.].

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Organizacija jedinice

Odsjek (prije Zavod) za ekonomska istraživanja osnovan je 29. ožujka 1979., a radom je otpočeo 1. listopada 1980. u prostorijama na Strossmayerovom trgu 2, gdje se i danas nalazi.

Na ostvarivanju znanstvenoistraživačkih i tekućih poslova tijekom 2005. radilo je dvoje djelatnika Zavoda: znanstveni savjetnik i administrator. Uslijed nedostatka sredstava i nepopunjenih radnih mjesta otežan je rad na istraživanjima koja

su u tijeku. Voditelj Odsjeka od njegova osnutka do 31. listopada 2002. bio je akad. Jakov Sirotković, a od 2003. dr. Gordan Družić, član suradnik Akademije.

Znanstvenoistraživački rad

U ovoj godini nastavljen je rad na projektu *Polazišta, ciljevi i pravci ekonomskog razvoja Hrvatske.*

Kao dio rada na projektu glavni istraživač dr. Gordan Družić objavio je knjigu Ekonomska politika i poduzetništvo. Ta je knjiga rezultat nastojanja da se na osnovi kritičke analize zbivanja u hrvatskom gospodarstvu prikažu i ocijene protekla kretanja i uvjeti u kojima su se događala te spoznaju mogući pravci promjena.

U prvom dijelu rada analizira se razvoj gospodarstva u razdoblju od 1980. do 2004. koje je prema svim značajkama ocijenjeno kao krizno razdoblje hrvatskoga gospodarstva.

Posebna pozornost u drugom dijelu rada posvećena je ekonomskoj politici kao ključnom čimbeniku koji je odredio rezultate u hrvatskom gospodarstvu.

U trećem dijelu analizira se utjecaj ekonomske politike na sektor poduzeća s aspekta financijskog rezultata poslovanja, razvoja poduzetništva i izmjene strukture hrvatskoga gospodarstva.

U četvrtom dijelu naglašava se nužnost zaokreta u ekonomskoj politici iz prorecesijske u razvojnu, propituje teorijska utemeljenost dosadašnje ekonomske politike i naglašava potreba redefiniranja njezinih ciljeva.

Težište knjige počiva na tezi da postoji pozitivna veza između određenog tipa ekonomske politike i razvojnog potencijala hrvatskoga poduzetništva. U tome je smislu ona nastavak rada na temi započetoj u dijelovima knjiga Kriza hrvatskoga gospodarstva i ekonomska politika (Golden marketing, Zagreb, 2001., 221 str.) i Hrvatska obratnica – Stanje i perspektive hrvatskoga gospodarstva (Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2004., 302 str.), a zasniva se na novim istraživanjima u okviru projekta *Polazišta, ciljevi i mogući pravci razvoja hrvatskoga gospodarstva* koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Težište te knjige je, međutim, na ocijeni stanja i mogućnosti razvoja hrvatskog gospodarstva, a zasniva se na novim istraživanjima u okviru spomenutoga projekta.

U ocjeni dosadašnjih kretanja u hrvatskom gospodarstvu kao varijable od temeljne važnosti uzeli smo proizvodnju i zaposlenost, a u ocjeni makroekonomske politike njezinu usmjerenost i doprinos krajnjim ciljevima kao što su rast proizvodnje i zaposlenosti, a ne tečaj valute, stabilnost cijena ili stope inflacije.

U godini 2005. nastavljeno je prikupljanje relevantne statističke građe. Nažalost, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske je na dva zahtjeva glavnog istraživača za odobrenje mjesta znanstvenog novaka odgovorilo negativno.

Knjige

G. Družić, Ekonomska politika i poduzetništvo, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – HITA d. d., Radovi Odsjeka za ekonomska istraživanja, sv. 36, Zagreb, 2005., 179 str.

G. Družić (suautori: *Drago Čengić, Saša Poljanec-Borić, Goran Milas, Tomislav Smerić, Vojmir Franičević*), Menadžersko-poduzetnička elita i modernizacija: Razvojna ili rentijerska elita?, Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Zagreb, 2005., 211-259.

Zbornik radova: Hrvatska pred vratima EU – fiskalni aspekt (ur. G. Družić), Znanstveni skupovi Odsjeka za ekonomska istraživanja, sv. 7, Zagreb, 2005., 368 str.

Prilozi u zbornicima

G. Družić, Nužnost zaokreta ekonomske politike iz prorecesijske u razvojnu, u zborniku radova Izvoz kao temelj strategije razvoja hrvatskog gospodarstva, RIFIN, Ekonomija/Economics, br. 1, Zagreb, listopad 2005., 1-36.

Prilozi u časopisima

G. Družić napisao je 18 natuknica za sedmi svezak Hrvatske opće enciklopedije (Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", 2004.) i više članaka za Vjesnik.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI U ZADRU

Organizacija jedinice

Tijekom godine u Zavodu su djelovali: dr. sc. Milko Brković, znanstveni savjetnik; dr. sc. Mladen Ančić, viši znanstveni suradnik; dr. sc. Marjan Diklić, viši znanstveni suradnik; dr. sc. Serđo Dokoza, znanstveni suradnik; dr. sc. Tado Oršolić, asistent s doktoratom; Marija Zaninović-Rumora, asistent; Mislav Elvis Lukšić, asistent; Zlatko Begonja, asistent i voditelj Pomorske zbirke; Ivna Anzulović, stručni suradnik; Ljiljana Ugrinić, prof., knjižničar; Zorinko Lalić, domar (u Zavodu od 1. ožujka 2005.); Anka Breulj, čistačica i Anka Škibola (čistačica na zamjeni za bolovanje A. Breulj do kolovoza 2005.).

Voditelj Zavoda je akademik *Franjo Šanjek*, a njegov zamjenik upravitelj dr. sc. *Milko Brković*.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

I u ovoj godini nastavljeno je s radom na zavodskom projektu *Istraživanja prošlosti južne Hrvatske*. Istražena je dijelom srednjovjekovna povijest Hrvatske, Bosne i Huma (identitet i kontinuitet, osobito kancelarija i diplomatička građa), te dijelom povijest Republike Poljica od 15. do 18. st. Dijelom je istražena toponimija i stanovništvo zadarskog područja, oporuke i stare crkvene građevine. Dijelom je istražena i povijest krbavskih knezova Kurjakovića u odnosu na Mletačku Republiku u razdoblju od 14. do 16. st. te bibliografske jedinice pojedinih povjesničara i kulturno-političkih osoba. Također su dijelom istražene stare mjere Dalmacije u mletačkom razdoblju, gospodarstvo Zadra i zadarske okolice, vojna povijest 19. st. u Dalmaciji, te novija stranačka povijest Dalmacije i Drugi svjetski rat Zadra i zadarske okolice. Istraživanja su obavljana u Državnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru, dubrovačkom, splitskom i riječkom Državnom arhivu, Arhivu Hrvatske akademije u Zagrebu, Kaptolskom i Nadbiskupskom arhivu u Splitu, Archivio di Stato u Veneciji, Haus Hof- und Staatsarchivu u Beču, Magyar orszagos leveltat u Budimpešti, te u nizu hrvatskih samostanskih, biskupijskih i župničkih pismohrana i mnogih knjižnica u Hrvatskoj i inozemstvu. Pojedini su rezultati tih istraživanja objavljeni u znanstvenim i stručnim publikacijama kao znanstveni, pregledni i stručni radovi te kao prethodna priopćenja ili pak kao znanstvene studije i monografije.

Postignuti su sljedeći rezultati:

M. Brković je upravljao, sudjelovao u izvođenju i radu, nastavio s radom, izvođenjem i vođenjem zavodskog znanstvenoistraživačkog projekta *Istraživanja prošlosti južne Hrvatske* tijekom izvještajne godine. Nastavio je s obrađivanjem tematike neobjavljene diplomatičke građe (15.-19. st.) sa stajališta pomoćnih povijesnih znanosti, poimence egdotike, paleografije, diplomatike, kronologije,

filigranologije i sfragistike, odnosno istraživao je s općenito povjesničarskog stajališta i metodologije. Plod takvog i izvan projektnog istraživanja je izradba nekoliko znanstvenih bibliografskih jedinica od kojih su kronološkim redoslijedom sljedeće i objavljene: Kulturna baština u Bosni i Humu, Hrvatska misao, časopis za umjetnost i znanost 31-32/23, Sarajevo, 2004., 135-153; Diplomatičko-povijesna pozadina sadržaja Kočerinske ploče, Zbornik Viganj i njegovo doba, Široki Brijeg – Kočerin, 2004., 59-78; Starinska propovijed na Cvjetnicu 1770. godine, Zdenac, list župe Vitez 14, Vitez, 2005., 5; Poljičke isprave pisane u Omišu od XVI. do XIX. stoljeća, Omiški ljetopis 3, Omiš, 2004., 161-193; Bosansko-humski kršćani u križištu papinske i ugarske politike prema Bosni i Humu, Fenomen "krstjani" u srednjovjekovnoj Bosni i Humu, Zbornik radova, Sarajevo – Zagreb, 2005., 129-178; Zadarsko-poljičke isprave iz XVIII. stoljeća, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 47, Zagreb – Zadar, 2005., 247-289; Provinciale Vetus, isto, 399-402.

M. Brković je uz to predao nekoliko radova za tiskanje. Tijekom 2005. sudjelovao je i na nekoliko znanstvenih skupova u Hrvatskoj i u inozemstvu. Obavljao je poslove člana uredništva i tehničkog urednika znanstvenog časopisa Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru i poslove člana uredništva znanstvenog časopisa *Croatica christiana periodica*. Prikupio je i pripremio za recenzijski postupak rukopise sveska 48/2006. Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Recenzirao je niz priloga za pojedine znanstvene časopise i knjige. U propisanim je rokovima podnio zahtjeve Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i Gradu Zadru za financiranje izdavačke i druge djelatnosti Zavoda. Redovito je obavljao upraviteljske poslove. Slao je zamolbe pojedinim zadarskim ustanovama i poduzećima za donatorsku pripomoć oko uređenja Akademijina perivoja i pripadajućih zavodskih prostorija. Koordinirao je i nadgledao izvođenje radova na uređenju pristupnih putova do zgrada Zavoda i Pomorske zbirke te na uređenju domarske kućice.

M. Ančić je tijekom 2005. najveći dio svoga radnog vremena utrošio na poslove vezane uz izvedbu znanstvenoistraživačkog projekta *Posjed, plemstvo, gospodstvo*. U sklopu tih poslova obavljao je arhivska istraživanja u državnim arhivima u Zadru i Dubrovniku te Arhivu Hrvatske akademije u Zagrebu. U Zadru je istraživao spise splitskih i trogirskih gradskih bilježnika 14. i 15. st., a u Dubrovniku kancelarijske i notarske spise toga razdoblja. U Arhivu Hrvatske akademije istraživao je ostavštinu Ivana Luciusa. K tomu je priveo kraju poslove oko objavljivanja prvoga registra spisa zadarskog Kaptola iz kraja 14. st., koje će tiskati Hrvatski državni arhiv u Zagrebu. Sudjelovao je kao predavač u radu 10. dana Cvite Fiskovića.

Objavio je: Lombard and Frankish in the Formation of the Croatian Dukedom, L'Adriatico dalla tarda antichità all'età carolingia (Atti del convegno di studio, Brescia, 11.-13. X. 2001), Firenca, 2005., 213-228; Inventar splitskog kancelara i javnog bilježnika Tome Colutii de Cingulo, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 47, Zagreb – Zadar, 2005., 99-148; Medieval Bosnia and the Trans-Adriatic in Images and Goods, Representations of the "Other/s" in the Mediterranean World and Their Impact on the Region, Istanbul, 2005., 57-71.

M. Diklić je u ovoj godini radio na istraživanjima i prikupljanju arhivske građe, periodike i literature o političkoj, gospodarskoj, parlamentarnoj i kulturnoj povijesti južne Hrvatske, odnosno na povijesti zadarskog i ninskog kraja u 19. i 20. st. Posebice je radio na prikupljanju i proučavanju građe o ninskom kraju u Drugom svjetskom ratu i Hrvatskom proljeću u Zadru. Započeo je rad na knjizi o Vrsima u Drugom svjetskom ratu i pripremi nacionalnog i državnog pitanja, Zadarska smotra 1-3, Zadar, 2003., 141-163; Vrsi uoči Drugog svjetskog rata, Radovi Zavoda

za povijesne znanosti HAZU u Zadru 47, Zagreb–Zadar, 2005., 381-392; Školstvo ninske općine do god. 1920., isto, 425-432 (prikaz).

S. Dokoza je radio na traženju arhivskih podataka o zadarskom plemstvu u srednjem vijeku u svrhu izradbe genealogije i povijesti zadarskih plemićkih obitelji. Radio je na znanstvenom projektu *Srednjovjekovna umjetnička baština sjeverne Dalmacije* unutar kojega je pripremio zbirku dokumenata o slikaru Jurju Dalmatincu. Dovršio je i obranio disertaciju *Korčula u XIV. stoljeću* te njezin rukopis pripremio za tisak. Također je za tisak pripremio rad Kronološki pregled povijesti Zadarske nadbiskupije od njena nastanka do početka 14. stoljeća. Objavio je rad Toponimija zapadnog dijela otoka Korčule, Blatski ljetopis 4, 2005.

T. Oršolić je na Zadarskom sveučilištu pred povjerenstvom u sastavu: prof. dr. sc. Mithad Kozličić, prof. dr. sc. Stijepo Obad i docent dr. sc. Marko Trogrlić obranio disertaciju *Teritorijalne snage u Dalmaciji od 1814. do 1868. godine.* Objavio je rad Novačenje i vojna obveza u Dalmaciji za vrijeme druge austrijske uprave (1814.-1890.), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 47, Zagreb–Zadar, 2005., 305-324.

M. E. Lukšić je kao znanstveni novak u istraživačkom zvanju asistenta na znanstvenoistraživačkom projektu *Istraživanja prošlosti južne Hrvatske* kroz ovu godinu izvršio ispitne i seminarske obveze petog i šestog semestra postdiplomskog znanstvenog studija Povijest hrvatskog pomorstva koji pohađa kao doktorand na Odjelu za povijest Sveučilišta u Zadru. Radio je na pripremi sinopsisa disertacije o mletačkoj istočnojadranskoj politici u svjetlu turskog prodora u hrvatske zemlje do konca 15. st. Istraživao je i prikupljao građu i relevantnu literaturu u državnim arhivima u Zadru, Zagrebu i Veneciji, Znanstvenoj knjižnici u Zadru, Arhivu i Knjižnici Hrvatske akademije u Zagrebu te u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Sudjelovao je na pripremi zavodskog godišnjaka Radovi, sv. 47, za koji je izradio računalni slog i obavio korekturu. Dovršio je autorsku bibliografiju svih izdanja Zavoda kao i prilog istraživanja dosadašnjeg djelovanja toga Zavoda. Objavio je: Nova popularnoznanstvena povjesnica Mletačke Republike, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 47, Zagreb–Zadar, 2005., 407-417 (prikaz) i dvije odrednice u Istarskoj enciklopediji (Stanković, Petar i Trka na prstenac).

I. Anzulović je i u ovoj godini nastavila prikupljati arhivsku građu koja se odnosi na srednjovjekovnu topografiju zadarskog kraja, a osobito njegova područja koje je bilo u sklopu Novigradskog distrikta. Građu je prikupljala u Državnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru. Uz to je obišla više lokaliteta nekadašnjih srednjovjekovnih sela toga distrikta i prikupila vrijednu topografsku i arheološku građu za disertaciju *Arheološko-povijesna topografija nekadašnjeg Novigradskog distrikta u srednjem vijeku.*

M. Zaninović-Rumora istraživala je mjerni sustav gradova i otoka srednje Dalmacije od 15. do 18. st. i pripremila za tisak rad Stare trogirske mjere od 16. do 18. stoljeća.

Z. Begonja je tijekom 2005. započeo s izradbom disertacije *Političke prilike i sudski procesi u Zadru od 1944. do 1948.* i pokrenuo inicijativu za rad na projektu Grada Zadra s tematikom izučavanja novije zadarske prošlosti (1945.-1995.). Izradio je nove legende na hrvatskom i engleskom jeziku za izloške u zavodskoj Pomorskoj zbirci i pribavio nekoliko novih izložaka.

Nakladnička djelatnost

U 2005. Zavod je tiskao 47. svezak godišnjaka Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru koji sadržava 13 vrijednih izvornih znanstvenih, pregled-

nih i stručnih radova te desetak ocjena i prikaza. Uz taj svezak Radova, djelatnici su Zavoda objavili niz radova i studija u tiskovinama izvan Akademije.

Knjižnica

U knjižnici je djelovala knjižničarka Lj. Ugrinić, koja je inventarizirala knjižni fond darovane knjižnice V. Maštrovića, prispjele omeđene (131) i neomeđene (71) publikacije. Pohađala je prigodna predavanja iz knjižničarstva te otpremila u zamjenu i dar 47. svezak zavodskog godišnjaka Radovi na oko 500 adresa.

Pomorska zbirka

Pomorska je zbirka pod vodstvom asistenta Zlatka Begonje djelovala u normalnijim uvjetima i nju su posjetili mnogi domaći i strani posjetitelji. Obogaćena je s nekoliko novih izložaka i legendama na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ostali rad

U ovoj je godini također na vrijeme izrađen plan rada Zavoda za sljedeću godinu. Pripremljena su i izvješća Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i Gradu Zadru o radu na projektima i za primljena i utrošena sredstva izdavačke djelatnosti. Donacijom Grada Zadra popločane su kockama pristupne staze do glavne zgrade Zavoda, do domarske kućice i zgrade Pomorske zbirke. Radove je izvodila privatna tvrtka "Stipčević" iz Zadra. Sredstvima Akademije i Grada Zadra uređena je domarska kućica, čime je konačno riješen problem danonoćnog čuvanja Akademijine imovine od nasrtaja suvremenih barbara. Radove je izvela tvrtka "Akantus" d. o. o. Zadar.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI U RIJECI S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI

Organizacija jedinice

Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli tijekom protekle godine nastavio je znanstvenoistraživačku djelatnost u okviru četiri znanstvene discipline: povijesti, lingvistike, etnologije i povijesti školstva. Voditelj riječkoga Akademijinog Zavoda bio je akademik *Petar Strčić*, a dužnost v. d. upravitelja obavljao je mr. sc. *Darinko Munić*.

Tijekom većeg dijela prošle godine u Zavodu je bilo uposleno 12 djelatnika, jer je od 1. svibnja u Zavodu zaposlena Maja Polić, prof. povijesti i filozofije, u zvanju asistentice. Tako Akademijin Zavod u Rijeci ima osam znanstvenih suradnika i jednu stručnu suradnicu, a to su asistenti: mr. sc. Darinko Munić, koji je ujedno i v. d. upravitelj, mr. sc. Vjekoslav Štoković, mr. sc. Elvis Orbanić, koji je magistrirao 25. svibnja 2005., mr. sc. Sanja Holjevac, mr. sc. Darko Deković, mr. sc. Branko Kukurin, mr. sc. Sandi Blagonić i Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., stručna suradnica. Uz njih u Zavodu su zaposlene Ljudmila Valčić na radnome mjestu administrativne tajnice, Marija Pavlinić pomoćna službenica i Miroslava Furlanis kao čistačica. Napori i nastojanja za zapošljavanjem jednoga bibliotekara u priručnoj knjižnici riječkoga Zavoda, čiji fond obasiže gotovo 14.000 svezaka (točnije 13.817), ostali su bezuspješni. Potreba za knjižničarom stalno je prisutna već preko tri desetljeća (još od umirovljenja knjižničarke Vjere Batagelj), zbog Akademijinih izdanja i vrijednih knjiga koje koriste i vanjski stručni te znanstve-

ni djelatnici, ali i studenti posebno Filozofskoga i Pravnog fakulteta riječkoga Sveučilišta.

Knjižni se fond tijekom godine popunjavao zamjenom, darovanim knjigama, ali isto tako i kupnjom knjiga Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Istodobno se nastavljaju pripreme oko objavljivanja zavodske edicije Problemi sjevernog Jadrana, sv. 9. Za Zbornik su prikupljeni prilozi djelatnika Zavoda u Rijeci i Puli te eminentnih vanjskih suradnika.

Tijekom godine naši su suradnici nastavili rad na izvršenju planiranih tema i projekata te na izradi disertacija, koji su prihvaćeni na odnosnim fakultetima. Isto je tako nastavljen rad na temama iz projekta *Prilozi za povijest zapadne Hrvatske: Istra, Kvarnersko primorje i otoci te Gorski kotar*, koji je prihvaćen od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Voditelj projekta je akad. Petar Strčić. Projekt se odnosi se istraživanja i obradu povijesti u užem, odnosno prošlosti u širem smislu i cijeloga geopolitičkog, gospodarskog, jezičnog, crkvenog i kulturološkog sjeverojadranskog područja. U svezi s time financijsku je pomoć djelatnicima Zavoda pružila i Primorsko-goranska županija povremenom nabavkom opreme te sufinanciranjem zavodskoga zbornika radova. Isto tako novčanu je pomoć Zavodu pružio Odjel za kulturu Grada Rijeke, donirajući sredstva za organizaciju znanstvenoga skupa *Dani Franje Račkoga, III*. Znanstveni skup održan je 26. studenoga 2005. u Fužinama, a financijsku pomoć dala je i Općina Fužine. Zahvaljujući pomoći Grada Pule za Područnu jedinicu Zavoda u Puli nabavljeno je i prvo računalo.

No, i pored toga skromna financijska sredstva ograničavala su arhivsku i znanstvenoistraživačku djelatnost, posebice izvan sjedišta Zavoda u Rijeci i Područne jedinice u Puli. Djelatnici su se u pripremanju raspravnih članaka služili arhivskom građom iz riječkoga i pazinskoga arhiva, kao i prije učinjenim preslikama arhivske dokumentacije, odnosno etnografskim materijalom prikupljenim na prijašnjim terenskim istraživanjima. Sve je to rezultiralo novim radovima koji su objavljeni u regionalnim te ostalim zbornicima i časopisima, a njihov se sadržaj kreće u obradi širokoga vremenskog raspona, od kasnoga srednjovjekovlja do 20. st.

U okviru Zavoda održano je nekoliko predavanja, a najvažnije događanje bilo je obilježavanje 60. obljetnice osnivanja Jadranskoga instituta, prethoditelja našega Zavoda, koji je osnovan 28. svibnja 1945. u ondašnjem Sušaku. Neprekinuta uspješna djelatnost našega Zavoda prepoznata je u visokim političkim, upravnim, znanstvenim i kulturnim krugovima našega grada Rijeke. Tim je povodom prof. Maja Franković, članica riječkoga Poglavarstva zadužena za kulturu, u ime mr. sc. Vojka Obersnela, gradonačelnika Grada Rijeke, predala grb Grada Rijeke mr. sc. Darinku Muniću, upravitelju ovoga Akademijinog Zavoda.

U drugoj polovici prošle godine obavljeni su zidarski i ličilački radovi na obnovi pročelja i prozora naše zgrade u Ružićevoj ulici 5. Time je riješen tek dio prije iskazanih potreba vezanih uz uređenje zavodskih prostorija (posebice visokoga prizemlja, veličine 320 m^2, koje bi se nakon uređenja moglo dati u najam. Uz to izvršena je obveza planiranja i potraživanja opreme, inventara kao i tekućega materijala. U svezi s time treba reći da još uvijek nije upotpunjena računalna oprema, posebice u Područnoj jedinici u Puli, što se nastoji riješiti financijskom potporom Grada Pule. Uz to, za rad u državnim i županim arhivima nedostaje još uvijek barem jedno prijenosno računalo.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Mr. sc. *Darinko Munić*, asistent i v. d. upravitelj Zavoda, u ovoj je godini nastavio znanstvenoistraživačku djelatnost na povijesnoj problematici kvarner-

skoga srednjovjekovlja, posebno međusobnih odnosa njegovih komuna i župa, kao i odnosa sa susjednim područjem i prekomorjem. Uz obradu izvorne arhivske građe bavio se historiografskom literaturom, posebice talijanskom koja je u Rijeci objavljena u razdoblju od godine 1850. do 1914. Usporedno s time obavio je i istraživanja hrvatske historiografske literature.

U međuvremenu objavio je nekoliko radova u hrvatskim časopisima i zbornicima, a u Istarskoj enciklopediji 16 enciklopedijskih natuknica. Na znanstvenom skupu *Povijesne poveznice grada na Rječini*, u okviru gradske svečanosti Dani svetoga Vida podnio je priopćenje Prvo razdoblje riječke talijanske historiografije, što je nastavak prethodnih istraživanja. Priopćenja je podnio i na znanstvenim skupovima: prvo u Mošćeničkoj Dragi 28.-30. X. 2005. o doseljenju Hrvata na područje Kvarnerskoga zaljeva; o istarskom skladatelju, dirigentu i melografu Matku Brajši Rašanu, 5. XI. 2005. u Ronjgima – Viškovo, o njegovoj zbirci pjesama iz godine 1905. koje se pjevaju u Istri i na Kvarneru; te na *Danima Franje Račkoga* u Fužinama 26. XI. 2005.

Mr. sc. *Alojz Štoković*, asistent, tijekom godine nastavio je istraživanja ovih fondova:

a) Catasto Franceschino, elaborati Peroi u Državnom arhivu u Trstu,

b) Consiglio scolastico, u istom arhivu,

c) CR Governo, busta 1164./1167., također u tom arhivu.

Uz to objavio je tri natuknice u Istarskoj enciklopediji i više priloga u dnevnim i tjednim tiskovinama.

Mr. sc. *Elvis Orbanić*, asistent, od 22. siječnja do 22. ožujka 2005. bio je u Londonu (Velika Britanija) kao stipendist The British Scholarship Trust, a u svrhu istraživanja britanske i svjetske historiografije o temi *Povijest pobožnosti 11. stoljeća*. Dana 25. svibnja 2005. obranio je magistarski rad *Pučka pobožnost i neki aspekti istarskog društva od kraja XV. do kraja XVI. st. na primjeru oporuka*, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a mentor na izradi rada bio mu je akad. Tomislav Raukar. Istraživao je u državnim arhivima u Pazinu i Rijeci te u nekim istarskim župnim arhivima, s ciljem stjecanja pregleda o izvornoj građi ranonovovjekovnog razdoblja. U svezi s poduzetim istraživanjima 16. kolovoza 2005. održao je predavanje o povijesti Pićanske biskupije u Pićnu.

Maja Polić, prof., asistentica, tijekom godine nastavila je rad na istraživanju političkih, društvenih te gospodarskih prilika u Rijeci i njezinom zaleđu sredinom 19. st. Tako je početkom godine objavila rad Mađaronski izgredi u Rijeci i bakarskom zaleđu uoči Hrvatsko-ugarske nagodbe godine 1868.

Nastavila je istraživanje povijesti Hrvatske čitaonice Trsat, te je koncem 2005. dovršila popis njezine arhivske građe. Isto je tako radila u koautorstvu, s akad. Petrom Strčićem na pisanju knjižice o povijesti Zbora Hrvatske čitaonice Trsat. Radila je, također u koautorstvu, bibliografiju akademika Luje Margetića, potom bibliografiju prof. dr. sc. Vinka Tadejevića (objavljenu početkom godine) te bibliografiju prof. dr. sc. Nikole Stražičića. Osim toga radila je na istraživanju filozofske misli Pietra Mattea Ferchia.

Lingvistika

Mr. sc. *Sanja Holjevac*, asistentica, tijekom godine nastavila je sa znanstvenoistraživačkim radom vezanim u prvome redu uz jezičnopovijesnu problematiku. Glavnina je toga rada bila vezana uz ispunjenje znanstvenih zadataka na projektu *Prilozi za povijest zapadne Hrvatske: Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar* kojemu je voditelj akad. Petar Strčić.

Pripremila je i predala u daljnji postupak na Filozofskome fakultetu u Rijeci prijavu teme disertacije *Hrvatski jezik u izdanjima riječke tiskare Karletzky*. Na 10. sjednici Fakultetskoga vijeća Filozofskoga fakulteta u Rijeci održanoj 14.

srpnja 2005. imenovano je stručno povjerenstvo za ocjenu ispunjavanja uvjeta za podnošenje prijave za izradbu i obranu disertacije. Na 11. sjednici Fakultetskoga vijeća održanoj 15. rujna 2005. na temelju pozitivnoga izvješća Povjerenstva tema je odobrena. Za mentoricu je imenovana izv. prof. dr. sc. Diana Stolac.

U suradnji s mr. sc. Sanjom Zubčić s Filozofskoga fakulteta u Rijeci pripremala je izlaganje o prinosu Josipa Hamma istraživanju starohrvatskih prijevoda Pjesme nad pjesmama s kojim je sudjelovala na znanstvenome skupu *Josip Hamm i njegovo djelo* koji je održan u Zagrebu 2. i 3. prosinca 2005.

Mr. sc *Darko Deković*, asistent, tijekom 2005. pročitao je i obradio više glagoljičkih spomenika o kojima su objavljeni znanstveni radovi: Novopronađeni glagoljički natpisi: Svetokrižki odlomak iz Rijeke i Dragozetićki natpis na otoku Cresu. Obrađeno je i objavljeno nekoliko novopronađenih i u znanosti do sad nepoznatih glagoljičnih rukopisa: Nabavnica iz Bakra i glagoljične isprave u Diplomatariju riječkoga augustinskoga samostana. Nastavio je rad na pripremi disertacije *Glagoljica i glagoljaštvo grada Rijeke*. Posebnu pozornost posvetio je traženju najstarije isprave koja izravno govori o glagoljaškom značenju Riječkoga zbornoga kaptola. Održao je predavanje Tehnologija glagoljice na 11. međunarodnom znanstvenom skupu Društvo i tehnologija u Opatiji 28.-30. VI. 2005.

Etnologija

Mr. sc. *Sandi Blagonić*, asistent, početkom godine radio je na tekstu o Bezakima i Vlahima u središnjoj Istri. Riječ je o radu koji se bavi subetnijama na području Istre s posebnim naglaskom na utjecaj austrijsko-mletačke granice na njihovu genezu i razvoj. Rad će biti predan na objavljivanje u Problemima sjevernog Jadrana. Nadalje pripremio je i održao 2. veljače 2005. predavanje Muškost i politički diskurs koje tematizira dominantne koncepte muškosti u političkom diskursu na prostoru bivše Jugoslavije. Nastavljen je rad na disertaciji *Objektiviranje identiteta u procesu socijalne i političke mobilizacije periferije* za koju je u srpnju na Odsjeku za etnologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu usvojen sinopsis (mentor Jasna Čapo Žmegač).

U listopadu i studenom pisao je članak o lokalnim identitetima i globalizaciji. U njemu se na primjeru hrvatskog Big Brothera preispituje teza o globalnoj cirkulaciji televizijskih formata usuglašenoj sa strategijama spajanja transnacionalnih gospodarskih interesa i osjećajima nacionalne pripadnosti.

Sudjelovao je na jednom znanstvenom skupu. U Istarskoj enciklopediji objavio 10 natuknica.

Tihomira Stepinac-Fabijanić, prof., stručna suradnica, u protekloj je godini obavljala etnološka istraživanja na području Istre, sjevernojadranskih otoka (Krk) i Gorskog kotara (dolina rijeke Kupe). Istraživanja je obavljala u suradnji i uz financijsku potporu pojedinih lokalnih općina i gradova Primorsko-goranske županije, odnosno iz fondova pojedinih projekata. Prikupljala je dokumentacijsku građu i terenske zapise, te radila na stručnoj interpretaciji tradicijske baštine navedenog područja u svrhu izrade elaborata za projekte revitalizacije tradicijske baštine u lokalnim zajednicama, kao i priprema za skupove i za tisak.

Nastavila je rad na projektu *Putovima baštine – s obje strane rijeke Kupe* u organizaciji udruge ICAM iz Rijeke i Hrvatske sekcije ECOVAST-a (Europsko vijeće za sela i male gradove). U rujnu 2005. sudjelovala je s predavanjem Putovi baštine – stvaranje novog turističkog proizvoda na Turističkom forumu u Opatiji.

Također je nastavila rad u okviru projekta KEC (Karst Environmental Conservation) Svjetske banke, u organizaciji Ministarstva kulture – Uprave za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Agriconsultinga iz Italije te je u svibnju organizirala skup u NP Risnjak na temu Crossborder Partnership and Local

Participation, a u kolovozu je sudjelovala u slovenskoj Cerknici na pripremi Transfrontier Heritage Trails između Italije, Slovenije i Hrvatske.

Bilješke s terena i arhivsku građu kao i dostupnu literaturu koristila je za pisanje rada za Probleme sjevernog Jadrana. Rad se nadovezuje na izradu modela ruralnog razvoja kojim se istražuju mogućnosti očuvanja tradicijskog graditeljstva i drugih elemenata materijalne i duhovne kulture prikupskih područja, njihove revitalizacije i korištenja kao resursa za poticanje održivog razvoja. Započela je rad na projektu istraživanja i dokumentiranja tradicijskih običaja te posebno narodne nošnje u Omišlju na otoku Krku, u suradnji s lokalnom općinom. Dio prikupljenih podataka objavljen je u tisku, a istraživanja će se nastaviti i tijekom iduće godine.

Dovršava rad o suhozidu (kažunima) u Istri, za publiciranje u posebnoj Akademijinoj ediciji koju uređuje dr. A. Faber.

Školstvo

Mr. sc. *Branko Kukurin*, asistent, u prošlogodišnjem je razdoblju nastavio istraživati bibliografske izvore za povijest školstva Primorsko-goranske županije, posebno konzultirajući objavljene opće bibliografije i periodična izdanja. Nastavio je istraživanja problematike školstva na području današnje Primorsko-goranske županije, kao i sa šireg istarskog prostora.

Dovršio je popis fondova u Državnom arhivu Rijeka vezanih za školstvo u našoj županiji.

Održao predavanje Kultura kao pokretač turizma, u sklopu Nacionalnog programa za kulturni turizam u Kastvu, u organizaciji Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice grada Kastva. Za potrebe svoje disertacije nastavio je proučavati građu o pokladnim tradicijama sjevernojadranskog i istarskog prostora.

Uključen je u novopokrenuti projekt edicije *Rijeka u Titovo doba*, za područje školstva.

Izdavačka djelatnost

Knjige:

D. Deković, Zapisnik misni kaptola riečkoga – Istraživanja o riječkome glagoljaškome krugu, Rijeka, 2005. 407 str.

M. Pezelj, T. Stepinac Fabijanić et al., Turistička zona – Po Kupi i Žumberku, Delnice, 2005., 96 str. + geografske karte.

Prilozi u zbornicima i časopisima:

D. Munić, Začeci riječke talijanske historiografije, Rijeka, IX, 2, Rijeka, prosinac 2004., 67-74; Trinaesta knjiga Zbornika – Uvodna riječ, Zbornik Kastavštine, XIII, Kastav, lipanj 2005., 5-8; Sv. Mihovilu Arkanđelu u čast, *ibid.*, 127-129; Kolaž – Kastafsko kulturno leto 2004., *ibid.*, 167-175; Uvodno slovo Sveti Vid – zbornik, X, Rijeka, 14. lipnja 2005., 7-10; Prvo razdoblje riječke talijanske historiografije, Povijesne poveznice grada na Riječini – sažeci priopćenja, 14. lipnja 2005., X.; Šezdeset godina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, Rijeka, X, 1, Rijeka, 2005., 139-147.

A. Štoković, Crnogorska dijaspora u Istri u XVII. i XVIII. stoljeću. Crnogorski jezik i njegova norma u kontekstu romanskog prostora, Zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa Norma i kodifikacija crnogorskog jezika, Cetinje, 2005., 371-398; Peroj u Istri: Jedina crnogorska-pravoslavna dijaspora u Republici Hrvatskoj, Zbornik, Perojski kulturno-povijesni mozaik, Osijek, 2005., 21-27.

M. Polić, Mađaronski izgredi u Rijeci i bakarskome zaleđu uoči Hrvatsko-ugarske nagodbe 1868. godine, Bakarski zbornik, IX, Bakar, 2005., 7-35; Pristup proučavanju života i djela prof. dr. sc. Vinka Tadejevića (1914.-2004.), *ibid.*, 79-95

(koautor P. Strčić); Prilog za bibliografiju prof. dr. sc. Vinka Tadejevića, *ibid.*, 79-95 (koautor P. Strčić); Konventualac Pietro Matteo Ferchie iz Krka u knjizi: Vetera et nova, Riječki teološki časopis, XIII, 2005., 288-292; objavila je i nekoliko prikaza, bilježaka i osvrta, te dva rada u tjednome tisku.

E. Orbanić, Pobožnost i društveni ugled malog čovjeka u perspektivi buzetskih oporuka s kraja srednjeg vijeka, Zbornik radova, 1. istarski povijesni biennale, Poreč, 2005., 195-208; objavio je desetak enciklopedijskih članaka u Hrvatskoj i Istarskoj enciklopediji.

S. Holjevac, Missal hervaski Jurja Manzina i vrijeme njegova nastanka, Rijeka, IX, 2, Rijeka, 2004., 113-124; Missal hervaski Jurja Manzina u kontekstu nastanka "šćavetanskih" misala, Drugi Hercigonjin zbornik, Zagreb, 2005., 129-144; Novi rječnik staroslavenskoga jezika / Mali staroslavensko-hrvatski rječnik, sastavili: S. Damjanović, I. Jurčević, T. Kuštović, Boris Kuzmić, Milica Lukić, Mateo Žagar, Zagreb, 2004., Dometi, 1-4 (2003.), Zagreb, 2005., 135-139.

D. Deković, Historiografijske prijelomnice hrvatskoga glagoljaštva 1850.-1970., Rijeka, IX, 2, 2004., Rijeka, 2005., 15-23; Svetokrižki odlomak – Glagoljični natpis iz sv. Križa pored Trsata, Drugi Hercigonjin zbornik, Zagreb, 2005., 97-100; Svetokrižki odlomak, Dometi, 1-4 (2003.), Zagreb, 2005., 13-17; Glagoljična nabavnica iz Bakra, *ibid.*, 18-24; Glagoljični natpis iz Dragozetića na Cresu, *ibid.*, 25-28; Hrvatskoglagoljični prijevodi u Diplomatariju augustinskoga samostana u Rijeci, *ibid.*, 29-70; Tehnologija glagoljice, *ibid.*, 105-111.

S. Blagonić, M. Kovač, P. Madžarević, Big Brother: 100 dana ispred ekrana, Zagreb.

S. Blagonić, "Perun gore – Veles dolje", Franina i Jurina – istarski kalendar za 2005. godinu, 134-135; objavio 11 natuknica u Istarskoj enciklopediji.

T. Stepinac Fabijanić, M. Srkoč, Održivi razvoj turizma – problemi i perspektive. Okrugli stol o održivom razvoju turizma, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Opatija – Rijeka (posebna edicija odabranih radova), 2005.

T. Stepinac Fabijanić, Tradicijska nošnja u Omišlju, Krčki kalendar za 2006., Rijeka, 19-22.

Znanstveni skupovi

D. Munić, Prvo razdoblje riječke talijanske historiografije, znanstveni skup na Danima Svetoga Vida, Rijeka, 14. lipnja 2005.; Devedeset godina od prvoga izdanja "Hrvatskih narodnih popjevki iz Istre" Matka Brajše Rašana, znanstveni skup Dragi moj Ženso, Ronjgi–Viškovo 5. studenoga 2005.; O dolasku Slavena/Hrvata na područje Kvarnerskoga zaljeva (asocijativni pristup), znanstveni skup Komparativna istraživanja o indoeuropskoj i Baltoslavenskoj mitologiji i recentna istraživanja Peruna i Trebišća na Učki, Mošćenička Draga, 29. listopada 2005.; sudjelovao na znanstvenom skupu Dani Franje Račkoga u Fužinama 26. studenoga 2005.

A. Štoković, sudjelovao na znanstvenom skupu Le confraternite nell'Adriatico Orientale, in Corsica e nei paesi del Mediterraneo Occidentale, Sassari (Italija), 27. listopada 2005.; Le confraternite nell'Adriatico Orientale, Le confraternite in Sardegna e nel Mondo, znanstveni skup Cagliari (Italija), 29. listopada 2005.

E. Orbanić, izlagao je na međunarodnom znanstvenom skupu 2. istarski povijesni biennale koji je održan od 19. do 21. svibnja 2005.

S. Holjevac, priopćenje Franjo Rački i filologija, na stručnom skupu Dani dr. Franje Račkog, 26. listopada 2005. u Fužinama.

S. Blagonić, sudjelovao je na jednom znanstvenom skupu.

T. Stepinac-Fabijanić, predavanje Heritage Trails – a model of rural development, na University of Georgia, SAD, 10.-18. siječnja 2005.; Projekt KEC, NP

Risnjak, 21. veljače 2005., tema: Prekogranična suradnja i razvoj lokalnog turizma; Projekt KEC, NP Risnjak, 20. svibnja 2005., predavanje: Crossborder Partnership and Local Participation; Cerknica, Slovenija, 21. kolovoza 2005., predavanje: Transfrontier Heritage Trails; Turistički forum, Opatija, 12.-13. listopada 2005., predavanje: Putovi baštine – stvaranje novog turističkog proizvoda.

Ostali rad

D. Munić nastavio je s izvršavanjem dužnosti v. d. upravitelja Zavoda, posebice u nastojanju afirmacije Zavoda prijavljivanjem na natječaje Odjela za kulturne djelatnosti Grada Rijeke i Grada Pule te Istarske i Primorsko-goranske županije, kao i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Kao glavni urednik nastavio je uređivati Zbornik Sveti Vid i objavio sv. X (Rijeka, 2005.) te isto tako Zbornik Kastavštine, XIII (Kastav, 2005.), a kao odgovorni urednik časopisa Rijeka, X, 1 i 2 (Rijeka, 2005.); organizirao je svečanu proslavu 60. obljetnice osnivanja i neprekinute djelatnosti Akademijinoga Zavoda u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Obnašao je dužnost potpredsjednika Povijesnoga društva Rijeka, nastavio s organizacijom znanstvenoga skupa *Sveti Vid* te uredio sažetke priopćenja znanstvenoga skupa *Povijesne poveznice grada na Rječini* (Rijeka, 14. lipnja 2005.). Član je Komisije za imenovanje imena ulica, trgova i parkova Grada Kastva te član Povjerenstva Grada Rijeke za natječaje za sufinanciranje kulturnih i stručnih djelatnosti mjesnih odbora Rijeke i udruga nacionalnih zajednica.

E. Orbanić sudjelovao je u organizaciji znanstvenog skupa Žminj i Žminjština održanog od 22. do 23. travnja 2005.

M. Polić jedna je od voditeljica projekta *Ča mi kamik govori – Pretpovijesne liburnijske gradine u okolici Bakra*, te je sudjelovala u organizaciji istoimenoga znanstveno-stručnoga skupa održanog u rujnu 2005.

S. Holjevac kao vanjska suradnica sudjeluje u izvođenju seminara iz kolegija Povijest hrvatskoga jezika na II. studijskoj godini (jednopredmetni i dvopredmetni studij) na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci; pripremila i održala 18. studenoga 2005. predavanje o životu i djelu Antuna Barca u Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci prigodom obilježavanja 50. obljetnice njegove smrti.

D. Deković održao deset stručnih predavanja s temama o glagoljici i glagoljaštvu Rijeke na raznim prigodnim skupovima. Uredio časopis Dometi 1- 4 (2003.), tiskan 2005., i objavio Urednički proslov.

S. Blagonić održao je predavanje Muškost i politički diskurs u Gliptoteci HAZU, u sklopu izložbe *Dendi 21. stoljeća* (2. veljače 2005.). Bio je gost na predavanju – tribini multimedijalnog instituta i net-kulturnog kluba mama, 12. travnja 2005. u Zagrebu na temu položaja etnologije u Hrvatskoj i mogućih pristupa analizi političkog diskursa. Održao predavanje na poslijediplomskom studiju za socijalni rad u Zagrebu sredinom lipnja, koje tematizira neke filozofske koncepte slobode i propituje ih kroz analizu političkog diskursa.

T. Stepinac Fabijanić nastavila je suradnju s domaćim i stranim znanstvenim i stručnim ustanovama i udruženjima, posebno nevladinim organizacijama: ICAM, ECOVAST (Europsko vijeće za sela i male gradove), zatim UGA i dr.; sudjelovala je također u organiziranju stručnih radionica, izložbi i predavanja. članica je Komisije za graditeljstvo i zaštitu okoliša Općine Omišalj, predsjednica Hrvatske sekcije ECOVAST-a te potpredsjednica u međunarodnom Upravnom odboru ECOVAST-a.

B. Kukurin je u Gradu Kastvu s upravom Dječjeg vrtića "Vladimir Nazor" uključen u akciju prikupljanja građe i dokumentacije u okviru priprema za proslavu 60. obljetnice kastavskoga Dječjeg vrtića.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI U DUBROVNIKU S PODRUČNOM JEDINICOM U CAVTATU

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Muzej i zbirku Balda Bogišića u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akad. *Vladimir Stipetić*, zamjenik voditelja je upravitelj dr. *Nenad Vekarić*, a voditeljica Bogišićeve biblioteke je *Stane Perišin*.

Sveukupno je uposleno 12 djelatnika, i to: šest na znanstvenim poslovima, dva na stručnim poslovima, jedan na administrativno-računovodstvenim poslovima i dva pomoćna službenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Zavod za povijesne znanosti radi na projektu *Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike*. Znanstvene zadatke obavlja šest znanstvenih radnika: dva znanstvena savjetnika, dva viša znanstvena suradnika, jedan znanstveni suradnik i jedan asistent. U okviru Zavoda vodi se i projekt *Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice*.

Zavod je uključen u organizaciju doktorskog studija na novoosnovanom Sveučilištu u Dubrovniku. Taj studij koji će, dobije li se dopusnica, izvesti zajednički Sveučilište u Dubrovniku, Sveučilište u Zagrebu i Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, nosi naslov *Povijest stanovništva*. Radna skupina (prof. dr. Anđelko Akrap, prof. dr. Jakov Gelo, prof. dr. Mateo Milković, dr. Nenad Vekarić, koordinator, i prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan) izradila je elaborat i očekuje se njegovo usvajanje.

Dr. *Nenad Vekarić*, znanstveni savjetnik, glavni istraživač projekta *Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike* i voditelj projekta *Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice*, istraživao je teme iz demografske prošlosti Dubrovnika i okolice. Zajedno sa Stjepanom Josićem objavio je knjigu Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi. Objavio je i radove u Analima Zavoda i riječkim časopisima Rijeka i Sveti Vid.

Dr. *Slavica Stojan*, znanstvena savjetnica, proučavala je povijest književnosti i kulturnu povijest Dubrovnika. Na temelju knjiga Kaznenog suda tražila je likove iz Držićevih djela i pripremila knjigu pod radnim naslovom Svakodnevnica Dubrovnika u djelima Marina Držića. U ediciji Stoljeća hrvatske književnosti priredila je i objavila Izabrana djela Paska Antuna Kazalija, Mata Vodopića, Ivana Augusta Kaznačića i Orsata Meda Pucića. Istraživala je u arhivima i knjižnicama Zagreba, Dubrovnika, Splita i Zadra. Objavila je rad u Analima Zavoda i u knjizi Pučka krv, plemstvo duha.

Dr. Zdenka Janeković-Römer, viša znanstvena suradnica, istraživala je povijest Dubrovačke Republike u srednjem vijeku. Uredila je, transkribirala i prevela knjigu Filip de Diversis: Opis slavnoga grada Dubrovnika 1440., koja je tiskana u izdanju nakladničke kuće Dom i svijet. Objavila je radove u nekoliko knjiga i zbornika (Gradske marginalne skupine u Hrvatskoj kroz srednji vijek i ranomoderno doba, Rotte Mediterranee e baluardi di sanità. Venezia e i lazzaretti mediterranei i Pučka krv, plemstvo duha), te u časopisu Kolo.

Dr. *Vesna Miović*, viša znanstvena suradnica, istraživala je tursku kancelariju Dubrovačke Republike, posebno fermane u Državnom arhivu u Dubrovniku,

te povijest Židova u Dubrovniku. Objavila je knjigu Židovski geto u Dubrovniku (1546.-1808.) koja je prevedena i na engleski jezik: The Jewish Ghetto in the Dubrovnik Republic (1546-1808), te radove u Dubrovnik Annals i Zborniku Župe dubrovačke.

Dr. *Nella Lonza*, znanstvena suradnica, istraživala je srednjovjekovne sudske serije sačuvane u Državnom arhivu u Dubrovniku te dovršila istraživanje i prikupljanje građe za knjigu o državnom protokolu Dubrovačke Republike (17./18. st.). U koautorstvu sa Zdravkom Šundricom objavila je knjigu Odluke dubrovačkih vijeća (1390.-1392.) koja sadržava transkripciju preko 2.000 odluka triju dubrovačkih vijeća, poprativši tu ediciju uvodnom studijom i indeksima. Objavila je radove u Dubrovnik Annals, te u rimskoj publikaciji Studi dedicati a Manlio Bellomo.

Mr. *Relja Seferović*, asistent, istraživao je odnos između crkve i države u Dubrovačkoj Republici. Objavio je radove u Dubrovnik Annals i u Analima Zavoda.

Nakladnička djelatnost

U ovoj godini u izdanju Zavoda objavljeno je sedam znanstvenih publikacija: 1) godišnjak Anali 43 (2005.); 2) godišnjak Dubrovnik Annals 9 (2005.); 3) knjiga Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi (autori S.]osić i N. Vekarić), serija Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, knjiga 12, 4) knjiga Libro negro del Astarea (priredio A. Marinović), serija Monumenta historica Ragusina, knjiga 5; 5) knjiga Odluke dubrovačkih vijeća (1390.-1392.) (priredili N. Lonza i Z. Šundrica), serija Monumenta historica Ragusina, knjiga 6; 6) knjiga Židovski geto u Dubrovačkoj Republici (1546.-1808.) (autor V. Miović), serija Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, knjiga 13; 7) ista knjiga na engleskom jeziku: The Jewish Ghetto In The Dubrovnik Republic (1546.-1808.), serija Studies in the History of Dubrovnik, knjiga 1. Suradnici 43. broja Anala bili su: Đivo Bašić, Lovorka Čoralić, Zdenka Janeković-Römer, Zdravka Jelaska-Marijan, Niko Kapetanić, Pavo Knezović, Nella Lonza, Irvin Lukežić, Vesna Miović, Žarko Muljačić, Šime Peričić, Relja Seferović, Vladimir Stipetić, Slavica Stojan, Nenad Vekarić, Patricija Veramenta-Paviša i Piotr Žurek. U godišnjaku na engleskom jeziku, Dubrovnik Annals, br. 9, priloge su objavili: Stjepan]osić, Marijana Hameršak, Zdenka Janeković-Römer, Bariša Krekić, Nella Lonza, Vesna Miović, Antun Ničetić, Ivo Pranjković, Relja Seferović, Slavica Stojan i Mihaela Vekarić.

Znanstvenici Zavoda objavili su tijekom godine 22 znanstvena rada (6 knjiga, 7 radova u knjigama i zbornicima i 9 radova u periodičnim publikacijama).

Knjige

Filip de Diversis: Opis slavnoga grada Dubrovnika 1440. (uredila, transkribirala i prevela Z. Janeković-Römer), Dom i svijet, Zagreb, 2004.

Odluke dubrovačkih vijeća (1390.-1392.) (pripremili N. Lonza i Z. Šundrica), Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 450 str.; Pasko Antun Kazali / Mato Vodopić / Ivan August Kaznačić / Orsat Medo Pucić: Izabrana djela (priredila S. Stojan), Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 427 str.

S. Æosić i *N. Vekarić*, Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 230 str.

V. Miović, Židovski geto u Dubrovačkoj Republici (1546.-1808.), Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 136 str.; The Jewish Ghetto in the Dubrovnik Republic (1546-1808), Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 139 str.

Prilozi u knjigama i zbornicima

Z. Janeković-Römer, Grad trgovaca koji nose naslov plemića: Filip de Diversis i njegova Pohvala Dubrovnika, u: Filip de Diversis, Opis slavnoga grada Dubrovnika 1440 (uredila, transkribirala i prevela Z. Janeković-Römer), Dom i svijet, Zagreb, 2004., 9-31; Na margini ili u središtu društva? Razmišljanja o marginalnosti u srednjem vijeku u nekoliko primjera, u: Gradske marginalne skupine u Hrvatskoj kroz srednji vijek i ranomoderno doba, Biblioteka Dies historiae, knj. 1, Hrvatski studiji, Zagreb, 2004., 21-40; I lazzaretti di Dubrovnik (Ragusa), u: Rotte Mediterranee e baluardi di sanità. Venezia e i lazzaretti mediterranei (a cura di Nelli-Elena Vanzan Marchini), Regione del Veneto, Centro Italiano di Storia Sanitaria e Ospedaliera del Veneto Skira, Milano, 2004., 246-250; Pučka krv i plemstvo duha, u: Pučka krv, plemstvo duha, Zbornik radova o Nikoli Nalješkoviću, Disput, Zagreb, 2005., 43-58.

N. Lonza, Un inedito Tractatus de dignitate et priuilegio doctoratus di Pietro d'Arezzo, u: Panta rei. Studi dedicati a Manlio Bellomo, III, ed. Orazio Condorelli, Il Cigno Edizioni, Roma, 2004., 367-376.

V. Miović, Župski hajduci, Zbornik Župe dubrovačke 4, Dubrovnik, 2005., 56-63.

S. Stojan, Izazov dubrovačke svakodnevice Nalinoj fortuni, u: Pučka krv, plemstvo duha, Zbornik radova o Nikoli Nalješkoviću, Disput, Zagreb, 2005., 59-80.

Prilozi u časopisima

Z. Janeković-Römer, Otium litteratum, utočište, ishodište, Kolo, 4, Zagreb, 2004., 103-114.

N. Lonza, State Funerals in Dubrovnik in the 17th and 18th Centuries, Dubrovnik Annals 9, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 71-89.

V. Miović, Beylerbey of Bosnia and Sancakbey of Herzegovina in the Diplomacy of the Dubrovnik Republic, Dubrovnik Annals, 9, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 37-69.

R. Seferović, The Concept of Authorities in the Treatise Tractatus de Ecclesia by Ivan Stojković, Dubrovnik Annals, 9, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 7-36; Sukobi oko ostavštine Luke Zamagne i spor Republike s Malom braćom, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku 43, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 93-128.

S. Stojan, Autentični stanovnici Držićeva Njarnjas-grada, Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 43, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 9-41.

N. Vekarić, Lastovski pobunjenici 1602. godine, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku 43, Zagreb – Dubrovnik, 2005., 43-73; Hrvatska historiografija o Dubrovniku – petnaest godina poslije, Rijeka, 9/2, Rijeka, 2004., 61-66; Istraživanje stanovništva sjevernog Jadrana, Sveti Vid, 10, Rijeka, 2005., 69-77.

Rad Muzeja i zbirke Balda Bogišića u Cavtatu

Zbog radova na sanaciji i obnovi kneževa dvora koji su obuhvatili sve prostorije objekta, u zbirci nije bilo moguće izvršavati redovite poslove u skladu s planom. Voditeljica zbirke Stane Perišin nastavila je sa stručnim i znanstvenim radom u srpnju, nakon povratka pokućstva i opreme u radnu sobu i uređenja prostorije s novim sanitarnim čvorom. Predložila je programe zaštitnih restauratorskih i konzervatorskih zahvata na fundusu Bogišićeve ostavštine u okviru natječaja Ministarstva kulture Republike Hrvatske za godinu 2006. (dvije brončane skulpture: Clodion, kraj 18. st., V. Paillard, 19. st.; novac Dubrovačke Republike i dalmatinskih gradova, 175 kovanica, 15.-19. st.; djelo Domenica Fontane, Della

Transportatione dell'obelisco Vaticano..., Roma, 1590. (?), s bakropisnim ilustracijama Bonifacija Natalea Šibenčanina). U tijeku godine provedena su dva znanstvena istraživanja građe Bogišićeva arhiva (David F. Elmer, Harvard University, SAD; skladatelj Krešimir Magdić, Dubrovnik). Zbog radova na obnovi objekta izložbeni odjel zbirke bio je zatvoren u razdoblju od 1. siječnja do početka listopada, kada je ponovo postavljena izložba *Raznolikosti Bogišićeve ostavštine.*

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM U ZAGREBU

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno naslijeđe iz područja arhitekture i urbanizma. U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, a u njemu se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima novijega doba.

Voditelj je Kabineta akad. *Velimir Neidhardt.*

U Kabinetu su obavljani arhivistički poslovi u obradi arhitektonske i građevinske dokumentacije, poslovi u suradnji u tekućem korištenju gradiva, a nastavljen je rad na obradi gradiva za Rječnik arhitektonskog i urbanističkog nazivlja (I. Martinčić).

Arhiv za likovne umjetnosti

Popis zaposlenih u Arhivu za likovne umjetnosti, stručni suradnici: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević, administratorica Nives Kuvačić.

Stručna djelatnost

1. U 2005. nastavljeno je kontinuirano praćenje i evidentiranje izložaba (A. Der-Hazarijan Vukić, J. Ferber Bogdan, D. Alujević, N. Kuvačić).
2. Nastavljena izrada i dopuna bibliografija u sklopu Zbirke kronologije izložaba hrvatskih umjetnika (A. Der-Hazarijan Vukić, J. Ferber Bogdan, D. Alujević).
3. Prikupljeni su, inventirani i obrađeni novi katalozi (700) i popratni materijal te pohranjeni u Zbirku kataloga (J. Ferber Bogdan, D. Alujević, N. Kuvačić).
4. Inventirana je i pohranjena u Zbirku osobnih ostavština donirana dokumentacija slikara Otona Postružnika (J. Ferber Bogdan).
5. Inventirana je i pohranjena u Zbirku osobnih ostavština dokumentacija iz donirane građe slikara Slavka Šohaja (A. Der-Hazarijan Vukić).
6. Završen je dio revizije kataloga (do 1970.) (N. Kuvačić).
7. Obavljan je svakodnevni rad sa strankama (135) (svi djelatnici).

Suradnja s pojedincima i kulturnim ustanovama

1. Priprema i posudba građe u svrhu izrade sljedećih monografija: *Boris Vrga*, Karlovački likovni krug; *Jelica Ambruš*, Ivan Tišov; *Mladen Medar*, Nasta Rojc; *Margarita S. Šimat*, Bruno Mascarelli; *Ivana Školnik*, Mirko Uzorinac; *Helena Šipek*, Viktor Šipek; *Dajana Vlaisavljević*, 100. godišnjica Moderne galerije; *Vesna Rapo*, HŠM, Pariška soba; *Zlata i Bojan Goričan*, Viktor Goričan.
2. Priprema i posudba građe za potrebe izložaba: Galerija Klovićevi dvori, Ivan Picelj, Vladimir Kirin; Ivan Tišov; Galerija Mona Lisa, Ljudevit Šestić, Nikola Reiser; MHZ, Galerija A. Augustinčića, Ante Starčević; MUO, Skriveno blago.
3. Priprema odabrane građe u svrhu izrade stručnih i znanstvenih radova: *Veljko Mihalić*, Kolekcionarstvo i donatorstvo u Zagrebu i Hrvatskoj – magistarski

rad; *Petar Prelog*, Umjetnost i nacionalni identitet u 4. desetljeću XX. st. – doktorski rad; podaci za sedam seminarskih radova studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

4. Informacije i podaci za izdanja Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža".

Sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima

Predstavljanje Arhiva za likovne umjetnosti uz PPS projekciju u sklopu programa događanja uz 50. obljetnicu MDC-a, Gliptoteka, 10. X. 2005. (J. Ferber Bogdan, D. Alujević, A. Der-Hazarijan Vukić).

Izlaganje rada Invaliditet – motiv ili metafora u hrvatskoj umjetnosti uz PPS projekciju u sklopu simpozija Božidar Špišić, Zasade i razvoj ortopedije na našem području, HAZU, 11. X. 2005. (A. Der-Hazarijan Vukić, J. Ferber Bogdan, D. Alujević).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

J. Ferber Bogdan, stručna suradnica: suradnja s dr. sc. S. Fatović Ferenčić (Odsjek za povijest medicine Hrvatske akademije) u istraživanju hrvatske ljekarničke baštine.

A. Der-Hazarijan Vukić, stručna suradnica: nastavila s izradom leksičkih jedinica o hrvatskim umjetnicima za Das Allgemeine Künstlerlexikon, Leipzig.

Objavljeni radovi

S. Fatović Ferenčić, J. Ferber Bogdan, Srednjovjekovni korijeni i kontinuitet u vremenu: u povodu 650. obljetnice zagrebačke gornjogradske ljekarne, Medicus, vol. XIII, b. 2, 2004., 139-148.

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Organizacija jedinice

Hrvatski muzej arhitekture je Akademijina muzejsko galerijska jedinica. Voditelj jedinice je akademik *Boris Magaš*. Upraviteljica i voditeljica središnjeg odjela Muzeja je mr. sc. *Dubravka Kisić*. Na radnom mjestu istraživača suradnika radi Ivana Nikšić Olujić. U sklopu znanstvenog rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u zvanju znanstvenih novakinja u Muzeju su radile Iva Brežanski i Tamara Bjažić Klarin.

Skupljanje građe

Tijekom 2005. zaprimljene su sljedeće donacije:

- *Zdenko Strižić*: objavljeni i neobjavljeni rukopisi, fotografije, fragmenti projektne dokumentacije i publikacije. Primopredaju su izvršili D. Kisić, T. Bjažić Klarin i I. Brežanski.
- *Miroslav Begović*: projektna dokumentacija koja je nastala u sklopu rada u Zavodu za arhitekturu Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu. Primopredaju izvršila D. Kisić.

Zaštita

Nastavljen je rad na pripremi gradiva za mikrofilmiranje iz zbirke Ive Vitića. Popisana je dokumentacija zaprimljena u zbirkama Zdenka Strižića i Miroslava Begovića.

Dokumentacija

Inventiranje

Na poslovima inventiranja radile su: D. Kisić, I. Nikšić Olujić, T. Bjažić i I. Brežanski. Izvršeno je popisivanje projektne dokumentacije, publikacija i knjiga zaprimljenih kroz donacije u godini 2005. Nastavljen je rad na reviziji popisa i izradi analitičkog kataloga zbirke Ive Vitića na kojem su radili D. Kisić i M. Kaliterna, civilni ročnik (tehnička pomoć). U tijeku je rad na izradi analitičkog kataloga zbirke Miroslava Begovića na kojem rade D. Kisić, I. Nikšić Olujić, T. Bjažić i Maja Laboš, vanjska suradnica (tehnička pomoć). Započet je rad na primjeni programa baze podataka M+.

Fototeka

Izvršeno je popisivanje fotografija koje su zaprimljene u donacijama.

Dijateka

Nastavljen je rad na razvrstavanju zaprimljenih dijapozitiva.

Stručni rad

Ukupno 302 dokumenta (nacrti, crteži, fotografije, mikrofilmovi) dati su na uvid istraživačima radi znanstvenog i publicističkog rada kao i rada na izložbama.

Muzej je surađivao sa strukovnim organizacijama i ustanovama kao što su Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Udruženje hrvatskih arhitekata, Društvo arhitekata grada Zagreba, Međunarodno udruženje muzeja arhitekture i Međunarodno udruženje arhiva arhitekture.

U sklopu izložbenog programa surađivalo se s Hrvatskim državnim arhivom u Zagrebu, Muzejom grada Zagreba i Institutom Goethe u Zagrebu.

Znanstveni rad

Znanstvenoj novakinji Ivi Körbler prestao je radni odnos 13. prosinca 2004. Znanstvene novakinje T. Bjažić Klarin i I. Brežanski nastavile su rad na pripremi za publiciranje rezultata istraživanja na projektu *Analize i smjernice arhitektonsko-prostornih koncepcija u turizmu na tlu Hrvatske* kao i na zadacima vezanim za poslijediplomski studij. Obje novakinje, u skladu s novim uvjetima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, upisale su se na doktorski studij i produžile ugovor o radu na razdoblje do rujna 2011. Također su surađivale na pripremi izložbi iz zbirke Muzeja. Mr. sc. D. Kisić radila je na pripremama za prijavu novog znanstvenog projekta *Izvori za povijest hrvatske arhitekture 19. i 20. stoljeća.*

Izložbena djelatnost

Tijekom godine realizirane su sljedeće izložbe:

Arhitekt Radovan Nikšić, od 14. travnja do 12. svibnja 2005.; koncepcija, postav i realizacija izložbe D. Kisić i I. Nikšić Olujić.

Finska arhitektura 02/03, od 18. svibnja do 1. lipnja 2005.; u suradnji s Finskim muzejom arhitekture, Finskim veleposlanstvom u Zagrebu i časopisom Oris. Nositelj projekta izložbe: Akademija Alvar AAalto, Finsko udruženje arhitekata SAFA, Muzej finske arhitekture. Prikazane projekte žirirali su: Severi Blomstedt, Esa Laaksonen (predsjednik), Roy Mänttäri, Tarja Nurmi, dizajn izložbe: Roy Mänttäri. Postav izložbe u Hrvatskom muzeju arhitekture: Roy Mäntäri. Realizacija izložbe: D. Kisić.

Arhitektura + Ekologija, od 7. lipnja do 28. lipnja 2005.; u suradnji s Institutom Goethe u Zagrebu. Nositelj projekta izložbe je Galerija "Aedes" iz Berlina. Postav i realizacija izložbe u Hrvatskom muzeju arhitekture: D. Kisić.

"Sada" Helena Paver Njirić, od 18. listopada do 25. listopada 2005.; izložba iz ciklusa *Arhitekti govore*. Koncepcija izložbe: Helena Paver Njirić, postav i realizacija izložbe: H. Paver Njirić, Leonida Kovač i D. Kisić.

Arhitektura + Religija, od 3. listopada do 30. listopada 2005.; izložba je realizirana u suradnji s Institutom Goethe u Zagrebu. Nositelj projekta izložbe je Galerija "Aedes" iz Berlina. Postav i realizacija izložbe u Hrvatskom muzeju arhitekture: D. Kisić.

Izdavačka djelatnost

Katalozi i deplijani

Radovan Nikšić 1920.-1987.: katalog izložbe i katalog zbirke; opseg 132 str.; format 24 x 33 cm; naklada 800 kom.; urednica D. Kisić; autori tekstova: Boris Magaš, I. Nikšić Olujić, Zdenko Tonković; oblikovanje: D. Kisić, I. Nikšić Olujić.

-Helena Paver Njirić "Sada": CD verzija; urednica: D. Kisić; koncepcija: H. Paver Njirić; oblikovanje: Damir Bralić.

Plakati

Za svaku izložbu umnoženo je po 40 plakata.

Edukativna djelatnost i odnosi s javnošću

Predavanja

U sklopu programa *Arhitektura + Ekologija*, 7. lipnja 2005. prof. Manfred Hegger održao je predavanje Od ekološkog građenja do trajne arhitekture.

Tisak

U vezi s izložbenim projektima i muzejskom djelatnošću, surađivali smo s novinarima.

Sudjelovanje u televizijskim i radioemisijama

U vezi s izložbenim projektima i muzejskom djelatnošću, surađivali smo s Hrvatskom televizijom i radijskim programima.

Ukupan broj posjetitelja

Godine 2005. Muzej je posjetilo 3.207 osoba.

Ostale akcije

Investicijska ulaganja i nabava opreme vezano uz poboljšanje muzejske djelatnosti. U okviru redovitog održavanja Muzeja izvršeni su popravci na sustavu centralnog grijanja. Poduzeće Bankarska oprema iz Zagreba poklonilo je Muzeju četiri metalna ladičara A0 formata za smještaj zbirke. Iz sredstava tekućih projekata nabavljen je mrežni laserski pisač.

JADRANSKI ZAVOD U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Voditelj Zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan*, znanstveni savjetnik i član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Osim voditelja, znanstveno osoblje čine mr. sc. Marina Vokić Žužul i mr. sc. Vesna Skorupan.

Već dulje vrijeme nastoji se ishoditi raspisivanje natječaja za jedno stalno radno mjesto asistenta te za dva mjesta znanstvenih novaka, koja su ostala slobodna.

Voditeljica biblioteke je dipl. bibliotekarka Marula Vujasinović, a administrativne poslove obavlja Vlatka Živojinović.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Nastavljena su istraživanja u okviru sljedećih znanstvenoistraživačkih projekata prijavljenih pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske: *Hrvatsko pomorsko zakonodavstvo i međunarodni standardi* (voditelj: akad. Vladimir Ibler) i *Nadogradnja međunarodnopravne osobnosti Republike Hrvatske* (voditelj: prof. dr. sc. Vladimir-Đuro Degan).

Rad na znanstvenom projektu *Hrvatsko pomorsko zakonodavstvo i međunarodni standardi* obuhvaćao je praćenje i analizu usklađenosti hrvatskog pomorskog zakonodavstva s relevantnim međunarodnim propisima uz poseban naglasak na zaštiti morskog okoliša od onečišćenja, sigurnosti plovidbe, odgovornosti brodovlasnika i drugih osoba koje sudjeluju u pomorskoj trgovini te ovrsi i osiguranju pomorskih tražbina.

Voditelj projekta, akad. *Vladimir Ibler*, nastavio je praćenje razvoja prava mora i otvorenih pitanja u vanjskoj politici vezanih uz granice Republike Hrvatske na moru.

Kao suradnik na istome projektu, prof. dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan* proučavao je pitanja morskoga razgraničenja Hrvatske sa Slovenijom i Italijom. Nastavio je proučavati nove međunarodne sudske i arbitražne presude o razgraničenjima morskih prostora.

Asistentica mr. sc. *Marina Vokić Žužul* proučavala je pitanja vezana uz primjenu zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske te o tome davala stručna mišljenja nadležnim stručnim tijelima. Nastavila je pripremati disertaciju *Pravni režimi morskih prostora obalnih država u Sredozemnome moru*. U svrhu prikupljanja potrebne dokumentacije i komparativne analize zakonodavstva sredozemnih država boravila je u Oxfordu te na sveučilištima u Španjolskoj i Italiji.

Asistentica mr. sc. *Vesna Skorupan* izrađivala je disertaciju na temu *Osobe na strani broda i ugovorna odgovornost za prijevoz stvari morem*. Posebnu pozornost posvetila je proučavanju novog međunarodnog unifikacijskog instrumenta Draft instrument on carriage of goods wholly or partly by sea kojim se nastoji na međunarodnoj razini ujednačiti prijevoz stvari. O toj budućoj međunarodnoj konvenciji ne postoje domaća istraživanja niti objavljeni radovi, a ona je vrlo recentna tema u svjetskoj pomorsko-pravnoj znanosti. Uz to, posebno je proučavala prilagođenost hrvatskog pozitivnog zakonodavstva iz područja prijevoza stvari morem s aktualnim međunarodnim konvencijama i protokolima. U prosincu 2004. stupio je na snagu novi Pomorski zakonik, pa je pozornost posvetila proučavanju njegovih odredbi, ocjeni njihove prilagođenosti, te istraživanju mogućih rješenja i konkretnih prijedloga *de lege ferenda*. Područje njezinog interesa je i proučavanje, te analiza i prikazivanje domaće i strane sudske i arbitražne prakse iz područja pomorskog prava.

U sklopu znanstvenoga projekta *Nadogradnja međunarodnopravne osobnosti Republike Hrvatske* prof. dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan* proučavao je pravna pitanja u izvršenju Sporazuma o pitanjima sukcesije iz 2001., pravo i praksu *ad hoc* Međunarodnog kaznenog tribunala za bivšu Jugoslaviju i pitanja suradnje Hrvatske s Tribunalom, te pravo stalnoga Međunarodnog kaznenog suda u Haagu.

Objavljeni radovi

Prilozi u časopisima i spomenicama:

V.-Đ. Degan, On International Crimes and on International Criminal Justice, Studi di diritto internazionale in onore di Gaetano Arangio-Ruiz, II, Napulj, 2004., 703-728; The extension of the jurisdiction of the coastal States in the Adriatic Sea (On the future Community fishing waters in the Adriatic Sea), Natalino Ronzitti (Ed.): I rapporti di vicinato dell'Italia con Croazia, Serbia-Montenegro e Slovenia (Luiss University Press – Giuffrè), Rim, 2005., 227-250; On the Sources of International Criminal Law, Chinese Journal of International Law, No. 1, 2005., 45-83.

V. Skorupan, Kupoprodaja broda – neispunjenje ugovorne obveze (prikaz sudske presude), Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law, god. 44, 159, 2005., 175-178; Oblik i bitni sastojci ugovora o zakupu broda (prikaz sudske presude), *ibid.*, 179-181; Nadležnost za odlučivanje u sporu za naknadu štete zbog ozljede na radu lučkog radnika (prikaz sudske presude), *ibid.*, 182-184; Pogoršanje rizika zbog postupka ili po pristanku osiguranika (prikaz sudske presude), *ibid.*, 185-188; Vozarina – način obračunavanja (prikaz sudske presude), *ibid.*, 189-191; Iskrcavanje člana posade zbog narušavanja sigurnosti plovidbe (prikaz sudske presude), *ibid.*, 192-196; Obilježja opasne stvari (prikaz sudske presude), *ibid.*, 197-207; Nesposobnost broda za plovidbu (prikaz sudske presude), *ibid.*, 208-217; Stvarna nadležnost za postupanje u sporu za naknadu štete zbog smrti osobe na moru kao posljedice pomorske nezgode (prikaz sudske presude, *ibid.*, 218-220; Ugovori o prijevozu putnika i prtljage morem (prikaz knjige – autor Jasenko Marin, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2005.), Hrvatska pravna revija, br. V, 2005., 111-113; Izvješće sa znanstveno-stručnog savjetovanja Pomorski zakonik Republike Hrvatske i druge novine iz područja pomorskog i prometnog prava, Brijuni, 31. svibnja – 1. lipnja 2005., Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law, god. 44, 159, 2005., 221-230.

M. Vokić Žužul, Povijesni prikaz nastanka međunarodnopravnog režima gospodarskog pojasa, Kapetanov glasnik br. 9, 7-8, 2004. (objavljeno 2005.).

V. Živojnović, Protokol iz 2003. godine uz Međunarodnu konvenciju o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete zbog onečišćenja uljem iz 1992. godine (prijevod s engleskog jezika), Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law, god. 44, 159, 2005., 143-171.

Znanstveni i stručni skupovi

Prof. dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan*: Međunarodno pravo kao osnova rješavanja preostalih sporova u regionu bivše SFRJ, predavanje na skupu: *Europska unija i regionalna suradnja, pravni i politički aspekti*, održanom 20. svibnja 2005. u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Sudjelovao je na 72. zasjedanju Instituta za međunarodno pravo u Krakowu od 20. do 28. kolovoza 2005. s predavanjem: Pravni domašaj načela *uti possidetis* glede kopnenih i morskih razgraničenja u regionu, s obzirom na granice prema Osimskom ugovoru iz 1975. godine, na međunarodnom znanstvenom skupu: Osimo – lokalni i međunarodni prijepori, u povodu 30. obljetnice Sporazuma, održanom u Ljubljani i Kopru 10. i 11. studenoga 2005.

Mr. sc. *Vesna Skorupan* sudjelovala je na znanstveno-stručnom savjetovanju Pomorski zakonik Republike Hrvatske i druge novine iz područja pomorskog i prometnog prava, održanom na Brijunima od 31. svibnja do 1. lipnja 2005.

Knjižnica

Ove je godine kupljen manji broj novih naslova, ali je dobivena donacija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, a primljeno je i nekoliko darova autora odnosno nakladnika. Obnovljena je pretplata na inozemnu i domaću periodiku. Publikacija (dokumentacija) Ratification of Maritime Conventions ažurirana je novim kvartalnim dopunama/promjenama i obnovljena je pretplata za godinu 2006.

Građa je stručno katalogizirana i klasificirana u Katalogu, dostupnom online preko stranica knjižnice Jadranskog zavoda. Nastavljena je analitička obrada periodike.

Dobivene su nove police za spremište i nekoliko radnih soba, pa je bilo mnogo posla oko organiziranja i slaganja knjižne i dokumentacijske građe.

U radu s korisnicima upiti su se primali telefonski, elektronskom poštom i osobnom posjetom, a odnosili su se na pretraživanje, posudbu, fotokopiranje/printanje i ostalu nabavu građe (knjižne ili dokumentacijske) iz našega fonda i drugih izvora.

Dopunjene su evidencije o izdavačima, različitim ustanovama te stručnim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, koje se odnose na pravo, pomorstvo i srodna područja.

Ažurirane su postojeće web-stranice o Zavodu i knjižnici. Ažurirana je web-baza Hrvatska znanstvena bibliografija.

Suradnja s drugim ustanovama (knjižnicama na fakultetima, institutima, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom) ostvarivala se putem konzultacija, zahtjevima za posudbu, sudjelovanjem na stručnim skupovima, kolokvijima, sajmovima i drugim stručnim susretima, a također i radom u podsustavu društvenih znanosti sustava znanstvenih informacija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Uključili smo se svojim online katalogom u skupni katalog društvenih znanosti.

Izrađeno je kumulativno kazalo za prethodnih deset godina izdavanja časopisa Poredbeno pomorsko pravo i objavljeno kao prilog u 159. broju časopisa.

Ažurirane su stranice o časopisu Poredbeno pomorsko pravo. Proširena je lista pretplatnika i izvršena distribucija i slanje narudžbi odnosno računa s novim 159. brojem časopisa. Priređeno je izvješće za godišnji sastanak uredništva.

Nakladnička djelatnost

Pripremljen je i objavljen broj 159, god. 44, časopisa Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law. Na 239 stranica ovaj broj donosi tri članka (jedan izvorni znanstveni, jedan pregledni i jedan stručni), tri prijevoda međunarodnih instrumenata, dvije komentarske bilješke uz prijevode, devet odluka domaćih sudova, jedno izvješće sa znanstveno-stručnog savjetovanja i jedan prikaz knjige – ukupno devetnaest priloga šestoro autora. Glavni i odgovorni urednik časopisa jest akad. Davorin Rudolf, zamjenica glavnog urednika je doc. dr. sc. Dorotea Ćorić, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri odsjeka:

1. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti,

2. Odsjek za povijest medicinskih znanosti,
3. Odsjek za filozofiju znanosti.

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Zamjenica voditelja, upraviteljica Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti je prof. dr. *Snježana Paušek-Baždar*, Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, nakon smrti dosadašnje upraviteljice, je dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvitak prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih) i matematičkih znanosti u Hrvata. Snježana Paušek-Baždar radi na projektu *Povijest alkemije u Hrvata*, koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Marijana Buljan-Klaić sudjeluje na projektu *Povijest prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvata* (glavni istraživač akad. Žarko Dadić) koji financira isto Ministarstvo.

Znanstvenoistraživački rad

S. Paušek-Baždar istraživala je tekstove hrvatskih prirodoslovaca o antropozofiji, alkemijska gledišta Zagrepčanina Ivana Kantora iz 14. st. te osnovna obilježja renesansne alkemije i njihov odraz u tekstovima hrvatskih autora, osobito Daniela Istranina i Petra Bona Istranina.

M. Buljan-Klaić istraživala je matematičke metode kasne renesanse i radila na disertaciji *Epistemološki aspekti Getaldićeva rada na matematičkoj analizi i sintezi.*

B. Hanžek je završio pisanje disertacije o Vinku Dvořáku i istraživao građu o hrvatskim fizičarima u razdoblju 1875.-1945.

Stručni rad

S. Paušek-Baždar surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon. Surađivala je i sa Školskom knjigom u izradi recenzije prijevoda djela Jona Balchina: 100 znanstvenika koji su promijenili svijet, Zagreb, 2005.

M. Buljan-Klaić surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon.

B. Hanžek surađivao je s dr. sc. Marinom Kveder-Ilakovac, urednicom za fiziku časopisa Priroda, u izradi članaka povodom Svjetske godine fizike posvećene Albertu Einsteinu.

Ostala djelatnost

S. Paušek-Baždar predavala je Povijest prirodoslovlja u zimskom semestru na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku. Sudjelovala je u radu Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.

M. Buljan-Klaić sudjeluje kao članica Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.

B. Hanžek sudjelovao je u radu Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske. Bavio se organizacijiom mjesečnih predavanja tog odjela. Sudjelovao je i u radu Hrvatskog mjeriteljskog društva.

Izdavačka djelatnost

Prilozi u knjigama i zbornicima

S. Paušek-Baždar, Ivan (Johannes), kanonik i alkemičar (suautor: N. Bašić), Janaček Gustav, farmaceut i kemičar (suautor: V. Grdinić), Kaitner, Branko, kemičar, Kallay, Nikola, kemičar, Hrvatski biografski leksikon, sv. VI, Zagreb, 2005., 74, 75, 313, 314, 719, 720, 751, 752; Djelo Gustava Janačeka kao model prepoznavanja hrvatskih nacionalnih vrijednosti, Nacionalne vrijednosti u gospodarskom razvoju, Matica hrvatska i Domagojeva zajednica, Zagreb, 2005., 141-148; Znanost u Hrvata u 16. stoljeću, Povijest Hrvata, druga knjiga, Školska knjiga, Zagreb, 2005., 97-101; Znanost u Hrvata u 17. stoljeću, *ibid.*, 177-180; Znanost u Hrvata u 18. stoljeću, *ibid.*, 327-331.

Prilozi u časopisima

S. Paušek-Baždar, Rudolf Steiner i antropozofija u hrvatskom prirodoznanstvenom krugu, VDG Jahrbuch, Godišnjak njemačke narodnosne zajednice, Osijek, 2005., 117-121; Fran Bubanović i njegova osuda antropozofije, Priroda, god. 95, br. 932, Zagreb, 2005., 20-21; Jon Balchin: 100 znanstvenika koji su promijenili svijet, prikaz knjige uz neke odrednice povijesti znanosti, Priroda, god. 95, br. 939, Zagreb, 2005., 57-59.

M. Buljan-Klaić, Egzaktne znanosti u Hrvata u doba prosvjetiteljstva, Čovjek i svemir, god. XLVII, br. 4, Zagreb, 2004.-2005., 2; 100 znanstvenika koji su promijenili svijet, *ibid.*, 21.

B. Hanžek, Tko je bio Vinko Dvořák?, Priroda, god. 95, br. 932 (3/05), Zagreb, ožujak 2005., 6-7; Vinko Dvořák i Vatroslav Lopašić i današnja ajnštajnska tehnika, Priroda, god. 95, br. 935- 936 (6-7/05), Zagreb, lipanj–srpanj 2005., 24-25.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

S. Paušek-Baždar sudjelovala je na znanstvenom skupu *Hrvatska filozofska baština*, Zagreb, 12.-14. svibnja 2005., s predavanjem Neka alkemijska gledišta hrvatskih prirodoznanstvenika; na znanstvenom skupu *Prirodoslovlje i civilizacija*, u čast 100. obljetnice djelovanja Družbe braće Hrvatskog zmaja, Zagreb, 21. svibnja 2005., s predavanjem Prirodoslovlje i povijest hrvatske znanosti; na međunarodnom znanstvenom skupu *Petrić i renesansne filozofske tradicije*, Cres, 26.-30. rujna 2005., s predavanjem Osnovna obilježja renesansne alkemije; na znanstvenom skupu *Nasljeđe renesanse: filozofija – znanost – umjetnost*, Orebić, 4.-8. listopada 2005., s predavanjem Renesansni alkemijski pogledi Ivana Bratija Istranina; na znanstvenom skupu *Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu*, Osijek, 14.-16. listopada 2005., s predavanjem Gustav Fleischar i njegova rasprava o alkemiji; na znanstvenom skupu *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*, Rijeka, 4. i 5. studenog 2005., s predavanjem Alkemijsko-religiozna gledišta Pietra Bona Istranina.

B. Hanžek sudjelovao je na međunarodnom znanstvenom skupu *Teorija relativnosti i filozofija*, Cres, 26.-28. rujna 2005., s predavanjem Hrvatski sljedbenici teorije relativnosti u Einsteinovo vrijeme.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Djelatnost Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, u skladu s temeljnim zadatcima i programom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, bila je usmjerena na sustavno istraživanje i prikupljanje dokumentacije o razvoju medicinskih zna-

nosti i prakse te zdravstvenih prilika i zdravstvene zaštite na području Hrvatske. Program istraživanja u Odsjeku obuhvaća i projekte vezane uz međuakademijsku suradnju između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Austrijske akademije znanosti čiji je kordinator S. Fatović-Ferenčić.

Nakon smrti upraviteljice Odsjeka prof. dr. sc. Biserke Belicze djelatnici Odsjeka preuzeli su odgovornost selidbe inventara zbirke Odsjeka koja je preostala u prostorijama u Demetrovoj 18. Od listopada 2004., kada je Odsjek počeo sa selidbom u Gundulićevu 24 iz Demetrove ulice 18, preseljen je samo manji dio muzejske zbirke (uglavnom farmaceuska oficina sa stojnicama) u prostorije Kemijskog instituta, dok je veći dio zbirke ostao netaknut. U tijeku je popisivanje i sređivanje inventara preostalog u Demetrovoj i priprema za potpuno preseljenje u prostorije u Gundulićevoj ulici. Učinjena je primopredaja dokumentacije, knjiga, muzejskih izložaka i privatnih ostavština namijenjenih Odsjeku, iz stana pokojne prof. dr. Biserke Belicze.

Odsjek je bio temeljna organizacijaska jezgra u organiziranju simpozija *Božidar Špišić: zasade i razvoj ortopedije na našem području* održanom 11. listopada 2005.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*, viša znanstvena suradnica, koordinirala je i vodila istraživanja vezana uz projekt *Ikonografija u medicini*, financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, te rad na međunarodnom međuakademijskom (Zagreb – Beč) projektu *Ikonografija u dermatologiji* u sklopu suradnje s Institutom za povijest medicine Sveučilišta u Beču. Kao rezultat navedenih aktivnosti nastavila je s radom na međunarodnom multidisciplinarnom projektu *Looking at Eyes and Faces (Vienna watercolours of 18th and 19th century)*, pokrenutom godine 2004. Nastavila je s istraživanjima arhivske građe s ciljem proučavanja fenomena bolesti, patnje, boli i tjelesnosti posebice u hrvatskim glagoljskim rukopisima i ostalim tekstovima. Proučavala je ulogu i značenje pojedinih liječnika te njihov utjecaj na razvoj medicinskih struka, razvoj akademske medicine na području Hrvatske i Europe te poziciju biomedicinskih istraživanja u tranzicijskim zemljama. Istraživala je pojavnost edukacijskih pomagala na području dermatovenerologije u razdoblju 18.-20. stoljeća, te razvoj dermatovenerologije, ortopedije, urologije, sudske medicine, ljekarništva i oftalmologije u Hrvatskoj i Europi.

Stručna djelatnost

Nastavila je suradnju s Hrvatskim leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" (Hrvatski biografski leksikon i Hrvatska enciklopedija). Bila je glavnom koordinatoricom simpozija *Božidar Špišić: zasade i razvoj ortopedije na našem području*, koji je održan 11. listopada 2005. u velikoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te je u sklopu tih aktivnosti u suuredništvu s Goranom Ivaniševićem uredila pretisak Špišićeve knjige Kako pomažemo našim invalidima. Kao tajnica Hrvatskog društva za povijest medicine Hrvatskog liječničkog zbora sudjelovala je u aktivnostima toga društva te bila među inicijatorima pokretanja *Dana povijesti medicine: dr. Roman Jelić* u Zadru. Kao predstavnica Hrvatske u Europskom društvu za povijest dermatovenerologije i Međunarodnoj akademiji za povijest farmacije sudjelovala je u aktivnostima tih udruženja te u aktivnostima vezanim uz International Network for the History of Leprosy i Österreichische Gesellschaft für Dermatologie und Venerologie čijom je također članicom. U sklopu suradnje s časopisom Acta Dermatovenerologica Croatica nastavila je s

vođenjem rubrike *Marko Polo's Diary*, koja izlazi u kontinuitetu od godine 2001. Kao urednica rubrike *Medical Humanities* časopisa Croatian Medical Journal sudjelovala je u uređivanju rubrike i ostalim poslovima u okviru uredništva. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu sudjelovala je kao predavačica kolegija Povijest medicine u dodiplomskoj nastavi za studente šeste godine, te je koordinirala rad studentskih i magistarskih radova. Mentorirala je rad Livije Brisky na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, *Utjecaj civilne bolnice na stanje zdravlja i organizaciju zdravstva u Splitu u razdoblju od 1794. do 1945.*, koji je uspješno obranjen 12. listopada 2005.

Kao rezultat svoje znanstvenoistraživačke djelatnosti u ovoj godini objavila je sljedeće radove:

Prilozi u knjigama i zbornicima:

S. Fatović-Ferenčić, Uvod – povijest sudske medicine, u knjizi: Sudska medicina i deontologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2004., 1-7; Free the Dinosaurs into Butterfly Gardens: in a Search to Changing the Profile of the Academic Professional, u knjizi: Revitalization of Academic Medicine, CMJ i Medicinska naklada, Zagreb, 2005., 47-51.

S. Fatović-Ferenčić, M.-A. Dürrigl, Recipes against kidney stones in the old Croatian medical tradition, Proceedings of the International Symposium: Lithotomie versus Lithotripsie – Historisch und Rezent, Beč, 2004., 64-69; Hrvatski glagoljski medicinski tekstovi s područja Vinodola, Vinodolski zbornik, knj. 9, Rijeka – Crikvenica – Novi Vinodolski – Bribir, 2004., 251-256.

Prilozi u časopisima:

S. Fatović-Ferenčić, Bridging the gaps in biomedical research, British Medical Journal, 331, London, 2005., 194-195.

S. Fatović-Ferenčić, T. Buklijaš, Vaccination: Fascination and Poetry, Croatian Medical Journal, 46, Zagreb, 2005., 146-151; On Weather Medicine and a Weather Stand: A History Echoing into the Present, Acta Medica Historica Adriatica, 2, Rijeka, 2004., 213-226.

S. Fatović-Ferenčić, K. Holubar, Carl Heitzmann's painting: early evidence of Kaposi's sarcoma, The Lancet, 365, London 2005., 474.

S. Fatović-Ferenčić, J. Ferber-Bogdan, Srednjovjekovni korijeni i kontinuitet u vremenu: povodom 650. obljetnice zagrebačke gornjogradske ljekarne, Medicus, 13, Zagreb, 2004., 139-149.

Izlaganja na znanstvenim skupovima:

S. Fatović-Ferenčić, Otok kao motiv i inspiracija u djelu Romana Jelića, *Dani povijesti medicine: dr. Roman Jelić*, Zadar, 6.-7. svibnja 2005.; Franjevačka ljekarna u Virovitici. Međunarodni simpozij povodom 725 godina Franjevaca u Virovitici, Virovitica, 17.-19. listopada 2005.; Pristup invalidnim osobama u knjizi Božidara Špišića Kako pomažemo našim invalidima, znanstveni skup *Božidar Špišić: zasade i razvoj ortopedije na našem području*, Zagreb, 11. listopada 2005.

A. Szabo, S. Fatović-Ferenčić, Molitve za sretnu smrt iz molitvenika "Brašno duhovno" kao polazište u promišljanju pristupa umirućima, 6. znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*, Rijeka, 4.-5. studenog 2005.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. *Željko Dugac*, dr. med., viši asistent, nastavio je istraživanja na projektu *Hrvatska medicinska baština – odrednice razvoja i dostignuća od 13. do 20. stoljeća*. Nakon smrti prof. dr. sc. Biserke Belicze preuzeo je mjesto glavnog istraživača na tom projektu. Dovršio je istraživanja vezana uz ulogu Rockefellerove

fondacije u kreiranju javno-zdravstvenih projekata na području Hrvatske – Kraljevine SHS (Jugoslavije) te je objavio knjigu Protiv bolesti i neznanja: Rockefellerova fondacija u međuratnoj Jugoslaviji. Jednako je tako u suradnji s mnogobrojnim međunarodnim stručnjacima za povijest javnog zdravstva dovršio i objavio knjigu Facing Illnesess in Troubled Times – Health in Europe in the Interwar Years 1918-1939, za koju je napisao poglavlje New Public Health for a New State: Interwar Public Health in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (Kingdom of Yugoslavia) and the Rockefeller Foundation.

Nastavio je arhivska istraživanja u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu i u Mađarskom nacionalnom arhivu te knjižnici CEU u Budimpešti u cilju daljnjeg proučavanja povijesti javnog zdravstva u Hrvatskoj te veza s javnozdravstvenim procesima u inozemstvu, povijesti zdravstvenog prosvjećivanja kao i povijesti narodne medicine, posebice zavjetnih darova za zdravlje.

Stručni rad

Nastavio je suradnju s Europskim društvom muzeja za povijest medicine na prezentaciji zbirke predmeta iz narodne medicine Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te sudjelovao na simpoziju navedenog društva u Muzeju za povijest medicine i farmacije u Kaunasu (Litva). Nastavio s pripremnim radovima za organiziranje simpozija Europskog društva muzeja za povijest medicine u Zagrebu 2007. Sudjelovao u radu društva Hagiotheca te kao blagajnik Hrvatskog društva za povijest medicine Hrvatskog liječničkog zbora radio na organiziranju sastanaka tog društva.

Objavljeni radovi

Knjige:

Ž. Dugac, Protiv bolesti i neznanja Rockefellerova fondacija u međuratnoj Jugoslaviji, Zagreb – Srednja Europa, 2005.

I. Borowy, W. Gruner, R. Lee, T. Halling, J. Schafer, J. Vogele, P. Weindling, M. Gorsky, B. Harris, H. Mašova, P. Svobodny, L. Murard, E. Rodriguez-Ocana, Ž. Dugac, P. Zylberman, S. Hahner-Rombach, E. Quevedo, N. Davidovitch, S. Shvarts, Facing Illness in Troubled Times: Health in Europe in the Interwar Years, Peter Lang, Frankfurt am Main – Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Wien, 2005.

Znanstveni članci u časopisima:

Ž. Dugac, Zbor liječnika Hrvatske, Andrija Štampar i javnozdravstvena politika u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca (Kraljevini Jugoslaviji), Liječnički vjesnik, 127, 5-6, 2005., 151-157.

Ž. Dugac, J. Kern, Ž. Majdančić, Zdravstveno prosvjetne publikacije (1872-1938) – analiza sadržaja aplikacijom SPAD-T, Društvena istraživanja, 14, 4-5 (78-79), 2005., 867-883.

Izlaganja na znanstvenim skupovima:

The Folk Medicine Collection of the Division for the History of Medicine Croatian Academy of Sciences and Arts and the Groundwork for the Workshop – Zagreb, 2007., skup: *Care and preservation of large medical and pharmaceutical manufacturing equipment*, Kaunas, Litva, 20.-25. VIII. 2005.; Socijalizacija medicine i briga za invalidne osobe u Hrvatskoj nakon Prvog svjetskog rata, skup: *Božidar Špišić, Zasade i razvoj ortopedije na našem području*, Zagreb, 11. X. 2005.; Hagiografija i povijest medicine: votivni darovi svecima zaštitnicima kao

objekti interdisciplinarnog proučavanja, skup: *Hagiografija: historiografija, izvori i metode*, Dubrovnik, 20.-23. X. 2005.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za filozofiju znanosti dio je Zavoda za povijest i filozofiju znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, unutar kojega vlastita filozofska istraživanja znanosti dovodi u usku vezu s istraživanjima povijesti znanosti. To je i inače suvremena tendencija u filozofiji znanosti posvuda u svijetu, tj. da se istraživanja temelje na povijesti znanosti.

U protekloj su godini djelatnici Odsjeka sudjelovali na znanstvenome projektu *Filozofski i humanistički aspekti znanosti* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Glavni je istraživač akad. Ivan Supek, a na projektu sudjeluje Bojan Marotti, te kao vanjski suradnik dr. Stipe Kutleša.

Glavni je cilj spomenutoga projekta, što je ujedno i osnovna istraživačka zadaća Odsjeka, razumijevanje znanosti općenito, a posebice prirodnih i tehničkih znanosti, i to kako u njihovu unutarnjem ustroju i razvoju, tako i u međusobnome odnosu, te napokon u njihovoj svezi sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom, tj. u svezi s ostalim ljudskim djelatnostima. Pri istraživanju se rabi interdisciplinaran pristup.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Interdisciplinarnost pristupa očituje se u tome što se znanosti prilazi iz različitih aspekata, odnosno područja, tj. iz fizike, filozofije jezika i etike. Takvo bi promišljanje znanosti, koje se oslanja na postignuća samih pojedinačnih znanosti i na povijesna istraživanja o znanosti, trebalo dovesti do jedne nove teorije znanstvene spoznaje. Naime, u duhu suvremene filozofije znanosti opravdano je započeti od naše ljudske situacije u spoznavanju svijeta, u kojoj znanstvenik nije samo motritelj nego i djelatni sudionik, pa ishod njegova istraživanja nije tek "objektivna" slika svijeta, nego upravo znanje obilježeno subjektom.

Glavni istraživač I. Supek proučava suvremenu filozofiju znanosti, razumijevajući taj dio filozofije kao ono područje na kojem je moguće zasnovati jednu filozofiju humanizma. Tako zamišljena filozofija humanizma temelji se s jedne strane na razvoju moderne znanosti, posebice suvremene fizike i suvremene biologije, a s druge strane na umjetnosti. Pritom, kao sljedbenik kopenhaške interpretacije kvantne teorije, I. Supek uočava posebnu ulogu koju u spoznajnome procesu ima ljudski čin, pa stoga u svoja promišljanja uključuje i filozofiju ljudskoga djelovanja. Na tako zasnovanoj teoriji spoznaje, koju shvaća kao svojevrsnu pretpostavku cjelokupne filozofije i uopće svakoga znanja, osniva potom i svoju moralnu filozofiju kao i njezin doseg, pa i primjenu na sveukupan čovječji život. Pitanje morala posebice se očituje u odnosu znanosti i etike i u odgovornosti znanstvenika za svijet u kojem i on sam prebiva.

Bojan Marotti bavi se proučavanjem različitih problema filozofije jezika. Sam pojam filozofije jezika nije svagda posve jasan. Tako se filozofija jezika katkada može razumjeti u užem smislu, kao onaj dio filozofije koji se bavi pitanjima kao što su, primjerice, što je jezik, kako je jezik nastao, kako se je razvijao, itd., ali kadšto i u širem smislu, kao osobit pristup različitim filozofskim problemima, te uopće filozofiji kao takvoj, i to takav pristup koji se osniva na raščlambi jezika i značenja (*linguistic philosophy*). Osim pitanja koja proistječu iz spomenute dvostrukosti, razmatraju se i suvremene teorije značenja, a posebice različiti semantički i se-

miološki problemi, kao i pitanja koja se tiču teorije diskursa. K tomu, B. Marotti posebno istražuje odnos jezika i znanosti. Pozornost također posvećuje i pojedinim hrvatskim filozofima koji su se na različite načine bavili filozofijom jezika, kao i različitim hrvatskim gramatičarima, koji su se, opisujući hrvatski jezik, doticali spomenutih problema.

Stručna djelatnost

I. Supek održao je više predavanja o društvenim problemima, koja će biti tiskana.

B. Marotti je na skupu *Hrvatska filozofska baština: U povodu 30. obljetnice časopisa Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine (1975.-2005.)* (Zagreb, 12.-14. svibnja 2005.) održao izlaganje Što je činjenica? O Krstićevu poimanju (znanstvene) objektivnosti. Izlaganje će biti objavljeno u časopisu Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine. Osim toga, B. Marotti uređuje nekoliko nizova u sklopu kojih je bio urednikom sljedećih izdanja:

1. *Julien Offray de la Mettrie*, Čovjek stroj – Rasprava o duši – Čovjek biljka, Artresor naklada, Zagreb, 2004. (niz Putokazi, knj. 10).

2. *Darko Polšek*, Sudbina odabranih: Eugeničko nasljeđe u vrijeme genske tehnologije, Artresor naklada, Zagreb, 2004. (niz Putokazi, knj. 12).

3. *Morana Čale*, Oko Kiklopa, Artresor naklada, Zagreb, 2005. (niz Putokazi, knj. 13).

4. *Pedeir ceinc y Mabinogi* – Četiri grane Mabinogija, prijevod s velškoga, predgovor i komentari Ranko Matasović, Artresor naklada, Zagreb, 2005. (niz Spone, knj. 6).

5. *Mate Maras*, Kasna berba, Artresor naklada, Zagreb, 2005. (niz Oblutci, knj. 7).

U pripremi je 50. broj multidisciplinarnoga časopisa Encyclopaedia moderna, kojega je glavni urednik I. Supek, a tajnik uredništva B. Marotti.

Objavljeni radovi

I. Supek, Refleksije o znanosti i politici, Prometej, Zagreb, 2005.; Ruđer Bošković: Vizionar u prijelomima filozofije, znanosti i društva, Školska knjiga, Zagreb, 2005.; Haaški protokoli, Profil international, Zagreb, 2005.

B. Marotti, Pojam jezika u Kruna Krstića (članci 1940.-1945.), Prolegomena, god. 4, br. 1, Zagreb, 2005., 71-92.

I. Supek objavio je niz članaka u dnevnome i tjednome tisku, a B. Marotti na Hrvatskome radiju i na Hrvatskoj televiziji.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Na Zavodu za ornitologiju djeluje ukupno devet znanstvenika, i to osam u središnjici Zavoda u Zagrebu (zamjenik voditelja – upravitelj dipl. ing. Dragan Radović, dr. Vesna Tutiš, dr. Jasmina Mužinić, dr. Jelena Kralj, mr. Davor Ćiković, mr. Jelena Raukar, dipl. ing. Andreja Radović i dipl. ing. Sanja Barišić) te jedan u ispostavi Zavoda, Ornitološkoj postaji Cres (dr. Goran Sušić). U okviru znanstvenih i stručnih programa, a uglavnom pri terenskim istraživanjima, sudjeluje još oko 10 vanjskih suradnika Zavoda za ornitologiju, dok je u okviru projekta

istraživanja selidbenih sustava ptica aktivno 70-ak suradnika s čitavog područja Republike Hrvatske. Voditelj Zavoda je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dr. *Zvonimir Devidé*.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda za ornitologiju provodi se u okviru dvanaest različitih znanstvenih projekata. Tijekom 2005. uspješno su dovršena četiri projekta, dok je provođenje ostalih u raznim fazama, neki će biti dovršeni idućih mjeseci, a neki će trajati još i nekoliko godina. Projekte financiraju dva ministarstva, četiri javne ustanove i tri dionička društva.

1. Projekt *Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži* financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, voditelj projekta je dr. Goran Sušić, a suradnici su djelatnici Zavoda dr. Vesna Tutiš, dr. Jelena Kralj, mr. Davor Ćiković i dipl. ing. Dragan Radović.

2. Projekt *Utjecaj načina upravljanja šumama na bogatstvo i raznolikost faune na području NP Plitvička jezera te šumarija Vrhovine i Saborsko i preporuke za razradu strategije upravljanja šumama Nacionalnog parka* financira Javna ustanova NP Plitvička jezera. Projekt se odvija u suradnji s Hrvatskim prirodoslovnim muzejom i Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Voditelj i koordinator projekta je dr. Jelena Kralj, a suradnici su dipl. ing. Dragan Radović, mr. Davor Ćiković, dr. Vesna Tutiš i dipl. ing. Sanja Barišić.

3. Projekt *Dnevne i noćne grabljivice (Falconiformes i Strigiformes) NP Plitvička jezera* financira Javna ustanova NP Plitvička jezera. Voditelj projekta je dr. Vesna Tutiš, a suradnici su mr. Davor Ćiković, dipl. ing. Dragan Radović, dr. Jelena Kralj i dipl. ing. Sanja Barišić.

4. Projekt *Istraživanje brojnosti, godišnje dinamike te dnevnih i sezonskih kretanja ptica koje se hrane na odlagalištu otpada Prudinec u Jakuševcu* financira ZGOS d. o. o. za poslove s krupnim otpadom. Voditelj projekta je dr. Jelena Kralj, a suradnici su dr. Vesna Tutiš i dipl. ing. Dragan Radović.

5. Projekt *Inventarizacija i istraživanja ptica NP Krka* financira Javna ustanova NP Krka. Voditelj projekta je dipl. ing. Dragan Radović, a suradnici su dr. Vesna Tutiš, dr. Jelena Kralj i mr. Davor Ćiković.

6. Projekt *Monitoring populacije vodenkosa na Medvednici i postavljenje kućica za gniježđenje vodenkosa*. Voditelj projekta je mr. Davor Ćiković, a suradnik je dipl. ing. Dragan Radović. Projekt je ove godine dovršen.

7. Projekt *Inventarizacija i valorizacija grabljivica, sova, čiopa i ostalih vrsta ptica, te valorizacija njihovih staništa u Parku prirode Telaščica* financira Javna ustanova PP Telaščica. Voditelj projekta je dipl. ing. Dragan Radović, a suradnici su dr. Vesna Tutiš, mr. Davor Ćiković i dipl. ing. Sanja Barišić.

8. Projekt *Karst Ecosystem Conservation Project (KEC)* financira talijanska tvrtka Agriconsulting iz sredstava Fonda za globalni okoliš (GEF) Svjetske banke. Voditelj projekta je dr. Vesna Tutiš, a suradnici su dr. Jelena Kralj, mr. Davor Ćiković, dipl. ing. Dragan Radović i dipl. ing. Sanja Barišić.

9. Projekt *Monitoring nacionalne ornitofaune* sufinanciraju Državna uprava za zaštitu prirode i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Voditelj projekta je dipl. ing. Dragan Radović, a suradnici su dr. Vesna Tutiš, dr. Jelena Kralj, mr. Davor Ćiković i dipl. ing. Sanja Barišić.

10. Projekt *Zajednice ptica, danje i noćne grabljivice šumskih ekosustava Parka prirode Medvednica s preporukama za gospodarenje šumama* financira Javna ustanova PP Medvednica. Voditelj projekta je mr. Davor Ćiković, a suradnici su dipl. ing. Sanja Barišić i dr. Jelena Kralj.

11. Projekt *Izrada ornitološkog dijela studije utjecaja na okoliš za vjetroelektrane Velika Glava, Bubrig i Crni Vrh kod Šibenika* financira GEP-AE d. o. o. Voditelj projekta je dipl. ing. Dragan Radović, a suradnik je mr. Davor Jiković.

12. Projekt *Izrada ornitološkog dijela studije utjecaja na okoliš za vjetroelektrane Opor kod Trogira* financira EHN d. o. o. Voditelj projekta je dipl. ing. Dragan Radović, a suradnik je mr. Davor Jiković.

U okviru tih projekata djelatnici Zavoda provodili su znanstvenu i stručnu djelatnost, a prema sljedećim individualnim izvještajima.

Dr. *Goran Sušić* je tijekom godine, kao znanstveni suradnik u Zavodu za ornitologiju i voditelj projekta *Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži* koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, osobno provodio znanstvena istraživanja te koordinirao radove na tom projektu. Od 1997. zaposlen je u creskoj Ornitološkoj postaji Zavoda za ornitologiju (sa sjedištem u Belom), u cilju poboljšanja učinkovitosti znanstvenog izučavanja populacije bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) u posebnim ornitološkim rezervatima Kruna i Podokladi na otoku Cresu, na otoku Plavniku, te posebnim ornitološkim rezervatima Prvić i Kuntrep na otoku Krku, kao i cjelokupne ornitofaune, posebice skupine ptica grabljivica (*Falconiformes*).

U sklopu programa zaštite i izučavanja populacije bjeloglavih supova u Hrvatskoj (koji su preostali jedino na Kvarnerskom otočju), a u okviru projekta *Hrvatska ornitofauna u europskoj ekološkoj mreži*, na otoku Cresu je nastavio istraživanja koja su zahtijevala redovite mjesečne obilaske svih kolonija, utvrđivanje apsolutne veličine populacije, praćenje intraspecijske kompeticije među pojedinim starosnim razredima u populaciji, markiranje mladih u gnijezdu, praćenje dnevne aktivnosti bjeloglavih supova, analize DNA i krvi, te analize sadržaja teških metala, metaloida i pesticida u tkivima. Tijekom godine izvršena su morfometrijska mjerenja te je prstenovano i markirano ukupno 35 mladih supova, što zajedno s pticama obilježenim od 1990. do 2005. daje sveukupan zbroj od 503 označenih bjeloglavih supova. Tijekom 2005. supovi koje je obilježio krilnim markicama promatrani su u Italiji, Austriji, Bugarskoj, Rumunjskoj, Grčkoj, Francuskoj, Turskoj i Mađarskoj. Kad se tome pridodaju zemlje u kojima su prethodnih godina viđeni supovi koje je markirao na otocima Cresu, Krku, Plavniku i Prviću, tj. Slovenija, Bosna i Hercegovina, Njemačka, Nizozemska, Poljska, Srbija, Španjolska, Izrael i Čad, broj zemalja koje su "posjećivali" naši supovi (osim Hrvatske) iznosi 17. Nalazi u Mađarskoj i Rumunjskoj pružaju novu sliku o disperziji subadultnog dijela populacije ovih ptica.

Nastavio je istraživanja uzroka mortaliteta mladih ptica kemijskim analizama kontaminacije mozga (u suradnji sa Sveučilištem u Beču) i jetre teškim metalima, metaloidima i pesticidima, kao i trovanja uzrokovanih uglavnom pesticidima (u suradnji s Veterinarskim fakultetom u Zagrebu te Toksikološkim laboratorijem iz Zagreba).

Nastavio je istraživanja preduvjeta povratka supova na Rab, Učku i Velebit, kao i analize staništa u sklopu istraživanja područja pogodnih za povratak supa starješine (*Aegypius monachus*), koji je još prije pedesetak godina izumro u Hrvatskoj.

U suradnji sa sveučilištima u Postdamu (Njemačka), Beču (Austrija) i Modeni (Italija) te sa zoološkim vrtom iz Budimpešte (Mađarska) nastavio je istraživanja zajednica ptica pojedinih staništa na otoku Cresu, a u suradnji sa znanstvenicima iz Budimpešte i Beča objavio rad s rezultatima te suradnje.

Osim proučavanja biologije i ekologije bjeloglavih supova na kvarnerskim otocima te rasprostranjenosti ptica grabljivica na otoku Cresu, nastavio je istraživanja distribucije te kvalitativnog i kvantitativnog sastava ptica grabljivica u Parku prirode Učka.

Nastavio je također istraživanja preduvjeta povratka supova na Rab, Učku i Velebit, kao i analize staništa u sklopu istraživanja područja pogodnih za povratak supa starješine (*Aegypius monachus*), koji je još prije pedesetak godina izumro u Hrvatskoj. Pokrenuo je uspostavljanje novih stalnih hranilišta za bjeloglave supove, i to na otoku Rabu, te u Parku prirode Učka.

Tijekom 2005. postao je članom međunarodnog Izdavačkog vijeća godišnjeg zbornika Biologije, PMF-a iz Skopja (od broja 55/56 za 2002./2003.). Bio je suvoditelj magistarskog rada Gordane Pavoković.

Predsjednik je udruge Eko-centar *Caput insulae* – Beli, u okviru koje vodi Interpretacijski centar i oporavilište za bjeloglave supove, te projekt sedam poučnih eko-staza na otoku Cresu, kao svojevrsnih "muzeja povijesti i umjetnosti u prirodi". U ovoj je godini u oporavilištu boravilo 10 supova, od kojih je šest uspješno oporavljeno i pušteno na slobodu, a oni koji su uginuli poslani su na histopatološku analizu na Veterinarski fakultet u Zagrebu.

Nakon velike ekološke tragedije, kada je na Rabu otrovano 20 supova, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode (koje vodi akad. Željko Kućan) i Znanstveno vijeće za prirodoslovna istraživanja Jadrana (koje vodi akad. Frano Kršinić) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj su zajedničkoj sjednici održanoj 1. veljače 2005. raspravljali o toj tragediji. Vijećima je podnio izvješća iz kojih se vidi da je nakon nedavnog pokolja supova preostalo manje od 90 parova (180 supova) koji se gnijezde na jedinom preostalom arealu u Hrvatskoj, tj. na kvarnerskim otocima (Cresu, Krku i Prviću). Radi usporedbe, prije 30 godina na području Hrvatske obitavalo je oko 200 parova (400 supova), koji su se gnijezdili u pet različitih areala. Riječ je o smanjenju na tek 45% od tadašnje brojnosti, a na Rabu je u jednom trovanju stradalo više od 10% preostale populacije! Vijeća su podržala inicijativu o uklanjanju alohtone divljači s otoka, naročito invazivnih vrsta poput divljih svinja kao jednog od razloga ilegalnog trovanja životinja

Dr. *Vesna Tutiš* je tijekom godine organizirala i provodila istraživanja sova i ptica grabljivica u okviru projekta *Danje i noćne grabljivice (Falconiformes i Strigiformes) Plitvičkih jezera*. Riječ je o trogodišnjem projektu, s kojim je istraživanjima započela u ožujku 2002. Cilj je ovog projekta utvrditi koje se vrste sova i ptica grabljivica gnijezde i zadržavaju na području NP Plitvička jezera, ustanoviti veličinu njihovih populacija i distribuciju u NP s obzirom na tipove staništa, te načiniti valorizaciju staništa i utvrđenih vrsta s obzirom na njihovo državno i međunarodno značenje. U 2005. provela je završna istraživanja na tom projektu. Svi prikupljeni podaci su obrađeni i predstavljeni u završnoj studiji o pticama grabljivicama i sovama NP Plitvička jezera.

Sudjelovala je u organiziranju i provođenju istraživanja na ornitološkom dijelu projekta *Karst Ecosystem Conservation Project (KEC)*. Riječ je o projektu koji se provodi za potrebe Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja Republike Hrvatske, a koji većim dijelom financira Fond za globalni okoliš (GEF) putem Svjetske banke. Područje istraživanja je područje gorske Hrvatske i obuhvaća oko 8.000 km^2, od državne granice sa Slovenijom preko planinskog masiva Risnjaka i Velebita do granica NP Paklenice na jugoistoku te NP Plitvice na sjeveru. U okviru tog projekta u 2005. provela je istraživanje potrebno za uspostavu trajnog monitoringa populacija jastrebače (*Strix uralensis*), šumske sove (*Strix aluco*) i ćuka batoglavca (*Aegolius funereus*) u NP Plitvička jezera.

Sudjelovala je u provođenju projekta *Utjecaj načina upravljanja šumama na bogatstvo i raznolikost faune na području NP Plitvička jezera i šumarije Vrhovine i preporuke za razradu strategije upravljanja šumama Nacionalnog parka*. Za potrebe tog projekta provela je istraživanja relativne gustoće populacija sova na području šumarije Vrhovine kako bi se mogla načiniti usporedba s rezultatima dobivenim za područje Nacionalnog parka.

Sudjelovala je u istraživanjima ornitofaune na projektu *Inventarizacija i valorizacija grabljivica, sova, čiopa i ostalih vrsta ptica, te valorizacija njihovih staništa u Parku prirode Telaščica.*

U okviru ornitološkog dijela *projekta Monitoring nacionalne ornitofaune* sudjelovala je u istraživanjima zimujuće populacije velikog vranca (*Phalacrocorax carbo*) u Pokupskom bazenu.

Nastavila je s praćenjem gniježđenja šumske sove (*Strix aluco*) i jastrebače (*Strix uralensis*) na području Pokupskog bazena i Bilogore.

Sudjelovala je u analizi podataka za izradu ornitološkog dijela studija utjecaja na okoliš za hidroelektrane Drenje i Podsused.

U sklopu projekta *CRO-NEN – Natura 2000,* koji provodi Državni zavod za zaštitu prirode, sudjelovala je u izradi publikacije Nacionalna ekološka mreža – važna područja za ptice u Hrvatskoj. S predavanjima je sudjelovala na seminarima organiziranim u okviru tog projekta: 10. ožujka održala je predavanje Metodologija i temelji za uspostavu programa monitoringa ptica na seminaru Monitoring bioraznolikosti.

Predavanjem Ptice močvarice u Hrvatskoj sudjelovala je u obilježavanja 10. obljetnice Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, održanoj 7. travnja 2005. u prostorijama Hrvatskog lovačkog saveza.

Obavljala je poslove tehničkog urednika časopisa Larus i za tisak priredila 49. svezak.

Tijekom 2005. dr. *Jelena Kralj* nastavila je i dovršila istraživanja zajednica ptica gnjezdarica gorskih šuma na području NP Plitvička jezera i šumarije Vrhovine koje su dio interdisciplinarnog projekta *Utjecaj načina upravljanja šumama na bogatstvo i raznolikost faune na području NP Plitvička jezera i šumarije Vrhovine i preporuke za razradu strategije upravljanja šumama Nacionalnog parka.* Projekt se provodi u suradnji sa Šumarskim fakultetom u Zagrebu i Hrvatskim prirodoslovnim muzejom, te će biti dovršen završnom studijom koju izrađuje dr. J. Kralj kao koordinatorica projekta.

Nastavila je i istraživanje sustavne pripadnosti hrvatskih populacija trstenjaka (*Acrocephalus sp.*), koje provodi mjerenjem tjelesnih dimenzija i karakteristika obojenosti trstenjaka cvrkutića (*Acrocephalus scirpaceus*) i trstenjaka mlakara (*Acrocephalus palustris*). U 2005. istraživanje je provela na području Pokupskog bazena. Dio tog istraživanja odvijao se u suradnji s dr. Petrom Prochazkom, u sklopu projekta *Određivanje granice selidbenih puteva europskih populacija trstenjaka cvrkutića (Acrocephalus scirpaceus)* koji se provodi putem međuakademijske suradnje s Institutom za biologiju kralješnjaka Češke akademije znanosti u Brnu.

U sklopu projekta istraživanja selidbenih sustava ptica obrađivala je i analizirala nalaze prstenovanih ptica. Tijekom 2005. ukupno je obradila više od 800 nalaza. Nastavljeno je prstenovanje mladih galebova klaukavaca (*Larus cachinnans michahellis*) prstenovima u boji koje se provodi u suradnji s ustanovom Voorne Bird Observatory u Nizozemskoj. Tijekom 2005. prstenovano je 1.118 galebova, a do sada je obradila gotovo 2.100 nalaza. Provodi i koordiniranje prstenovanja mladih žličarki (*Platalea leucorodia*) prstenovima u boji koje se provodi u suradnji s Workinggroup for Spoonbills International iz Nizozemske. Do sada je u sklopu tog projekta prstenovano 206 mladih žličarki i obrađeno oko 150 nalaza žličarki prstenovanih u Hrvatskoj i 100 nalaza onih prstenovanih drugdje u Europi, a opaženih u Hrvatskoj.

Sudjelovala je na simpoziju *Rijeka Krka i Nacionalni park Krka* održanom od 5. do 8. listopada 2005. s izlaganjem: Ornitofauna NP Krka – promjene i trendovi u posljednjih 20-ak godina.

U sklopu *CRO-NEN projekta Natura 2000* koji provodi Državni zavod za zaštitu prirode sudjelovala je u izradi publikacije Nacionalna ekološka mreža – važna područja za ptice u Hrvatskoj. S predavanjima je sudjelovala na seminarima organiziranim u okviru tog projekta: 10. ožujka održala je predavanje Provedba i rezultati monitoringa ptica u Hrvatskoj na seminaru *Monitoring bioraznolikosti*; 7. svibnja 2005. održala je predavanje Metodologija prebrojavanja gnijezda lastavica i piljaka na seminaru *Škole u Nacionalnom sustavu monitoringa bioraznolikosti – Prebrojavanje gnijezda lastavica i piljaka* te pripremila brošuru s tom temom; 22. svibnja 2005. održala je predavanje Područja važna za ptičje vrste zaštićene direktivom o pticama u okviru predstavljanja rezultata projekta *Life III – uspostava nacionalne ekološke mreže*, koji je održan povodom Međunarodnog dana biološke raznolikosti i dana zaštite prirode u Hrvatskoj.

Kao predstavnica Hrvatske sudjelovala je na trinaestom sastanku znanstvenog tijela za provedbu Bonske konvencije (Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja) koji je održan od 16. do 19. studenog 2005. u Nairobiju u Keniji, te na trećem sastanku zemalja potpisnica Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) koji djeluje u sklopu Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonska konvencija) održanom od 23. do 27. listopada 2005. u Dakaru u Senegalu.

Sudjelovala je u organizaciji obilježavanja 10. obljetnice AEWA-e pripremom postera i predavanjem Sporazum o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, održanoj 7. travnja 2005. u prostorijama Hrvatskog lovačkog saveza.

Kao članica znanstvenog tijela i Povjerenstva za provedbu CITES-a surađivala je s Upravom CITES-a u Ministarstvu kulture u provedbi te konvencije. Bila je sudionicom i predavačicom na stručnom seminaru za djelatnike carine i granične policije u Valbandonu od 30. svibnja do 3. lipnja 2005.

Tijekom 2005. objavila je jedan znanstveni rad, dva stručna rada, jednu knjigu, tri kongresna priopćenja, jedan stručno-popularni rad i četiri znanstvene studije.

Mr. *Davor Ćiković* nastavio je istraživanje izbora mjesta za gniježđenje velikog djetlića (*Dendrocopos major*) i crvenoglavog djetlića (*Dendrocopos medius*). U okviru spomenutog istraživanja, koje provodi u okviru izrade disertacije, obradio je i analizirao podatke prikupljene na terenskim istraživanjima u protekle dvije godine. (Rad je dovršen i predan u postupak za stjecanje akademskog stupnja doktora prirodnih znanosti iz područja biologije.)

Provodio je istraživanje brojnosti i rasprostranjenosti djetlovki u gorskoj regiji Hrvatske. U tu svrhu proveo je istraživanje brojnosti troprstog djetlića (*Picoides tridactylus*) i planinskog djetlića (*Dendrocopos leucotos*) na području NP Paklenica i NP Plitvička jezera. Istraživanja su provedena u okviru projekta *Karst Ecosystem Conservation Project (KEC)* te u okviru projekta *Utjecaj načina upravljanja šumama na bogatstvo i raznolikost faune na području NP Plitvička jezera te šumarija Vrhovine i Saborsko*. U okviru projekta *KEC* provodio je i istraživanje zajednica ptica NP Paklenica.

U ornitološkom dijelu projekta *Nacionalni program monitoringa biološke raznolikosti* provodio je istraživanje gnjezdećih populacija kosca (*Crex crex*) na poljima u gorskoj regiji Hrvatske, tražio i evidentirao gnjezdilišta surog orla (*Aquila chrysaetos*) u Hrvatskoj te prebrojavao zimujuće populacije velikog vranca (*Phalacrocorax carbo*) u Pokupskom bazenu.

Provodio je istraživanja na projektu *Inventarizacija i valorizacija grabljivica, sova, čiopa i ostalih vrsta ptica, te valorizacija njihovih staništa u Parku prirode Telaščica*. U okviru tog projekta napravio je kvalitativno i kvantitativno istraživa-

nje vrsta čiopa, sova i drugih gnjezdećih vrsta ptica u parku te vrsta na jesenjoj selidbi.

Proveo je inventarizacijska istraživanja na lokalitetima Velika Glava, Crni Vrh i Bubrig kod Šibenika te Opor kod Trogira u sklopu jednogodišnjih projekata inventarizacije ptica u svrhu izrade studija utjecaja na okoliš vjetroelektrana koje se planiraju graditi na spomenutim lokalitetima.

S predavanjem Djetlići, ključne vrste i ključni procesi sudjelovao je na stručnom skupu *Šišmiši u šumama – preporuke i podaci za gospodarenje šumama* u organizaciji Ministarstva kulture povodom Dana zaštite prirode u Republici Hrvatskoj i Međunarodnog dana biološke raznolikosti, a s predavanjem Ornitologija, skupine ptica i terenska oprema na prvoj ornitološkoj školi u Hrvatskoj u organizaciji Hrvatskog ornitološkog društva.

U okviru projekta praćenja selidbenih sustava ptica, sudjelovao je u prstenovanju ptica na prstenovačkom logoru na Vranskom jezeru. Započeo je pripremne radove za istraživanja na projektu *Zajednice ptica Medvednice s preporukama za gospodarenje šumama.*

Sudjelovao je u pripremi računalnog alata za obradu izvješća o prstenovanju ptica. U sklopu projekta istraživanja selidbenih sustava ptica surađivao je s EURING-om, koordinirao rad sedamdesetak suradnika-prstenovača, obrađivao i analizirao podatke o prstenovanju ptica, vodio korespondenciju s nadležnim ministarstvima te pripremio izvješće o prstenovanju za godinu 2006. Brinuo se o zavodskoj zbirci svlakova.

Dipl. ing. *Sanja Barišić* tijekom godine izradila je ornitološku bazu podataka za dio područja obuhvaćenih projektom *Karst Ecosystem Conservation Project (NP Plitvička jezera, NP Paklenica, područje gornjeg toka rijeke Kupe i okolice Ogulina).* Baza uključuje sve literaturne podatke te podatke prikupljene suvremenim istraživanjima. Također je objedinila sve podatke potrebne za izradu ornitološkog dijela studija utjecaja na okoliš za hidroelektrane Drenje i Podsused. Unijela je u bazu sve podatke prikupljene istraživanjima djelatnika i suradnika Zavoda tijekom godine.

Vodila je biblioteku Zavoda inventarizacijom znanstvenih časopisa i druge stručne literature.

Surađivala je na istraživanjima zajednica ptica na području NP Paklenica i NP Plitvička jezera te na istraživanjima potrebnim za uspostavu trajnog monitoringa populacija jastrebače (*Strix uralensis*), šumske sove (*Strix aluco*) i ćuka batoglavca (*Aegolius funereus*) u NP Plitvička jezera. Provela je istraživanja zajednica ptica na području gornjeg toka rijeke Kupe i okolice Ogulina. Istraživanja su provedena u okviru projekta *Karst Ecosystem Conservation Project (KEC).*

Sudjelovala je u provođenju projekta *Utjecaj načina upravljanja šumama na bogatstvo i raznolikost faune na području NP Plitvička jezera i šumarije Vrhovine i preporuke za razradu strategije upravljanja šumama Nacionalnog parka.*

Provela je istraživanja ornitofaune na projektu *Inventarizacija i valorizacija grabljivica, sova, čiopa i ostalih vrsta ptica, te valorizacija njihovih staništa u Parku prirode Telaščica.*

U okviru ornitološkog dijela projekta *Monitoring nacionalne ornitofaune* surađivala je na istraživanjima zimujuće populacije velikog vranca (*Phalacrocorax carbo*) u Pokupskom bazenu, gnjezdećih populacija kosca (*Crex crex*) na poljima u gorskoj regiji Hrvatske te na popisivanju gnjezdilišta surog orla (*Aquila chrysaetos*) u Hrvatskoj.

Znanstvena novakinja mr. *Jelena Raukar* je tijekom godine provodila pripreme za obavljanje eksperimentalnog dijela doktorskog rada pod mentorstvom prof. dr. sc. Miljenka Šimprage sa Zavoda za fiziologiju i radiobiologiju Veterinarskog

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Eksperimentalni dio disertacije uključuje praćenje imunoloških, hematoloških i biokemijskih pokazatelja u krvi odraslih ženki nojeva prije i tijekom rasplodne sezone. Od imunoloških pokazatelja, tijekom pokusa u krvi nojeva, određivat će se aktivnost fagocita, od hematoloških pokazatelja određivat će se broj eritrocita, eritrocitne konstante (MCV, MCH, MCHC), koncentracija hemoglobina, vrijednosti hematokrita, broj trombocita, ukupan i diferencijalan broj leukocita: heterofila, eozinofila, bazofila, monocita i limfocita. Od biokemijskih pokazatelja u krvnoj plazmi odraslih ženki nojeva određivat će koncentraciju mineralnih soli usko povezanih s eritropoezom: željezo i bakar. Hematološke i biokemijske pokazatelje analizirat će u Hematološkom laboratoriju, KBC Rebro, pod stručnim vodstvom doc. dr. Renate Zadro, a imunološke pokazatelje u Imunološkom zavodu u Zagrebu, pod stručnim vodstvom dr. Sabine Rabatić.

Dipl. ing. *Dragan Radović* je kao voditelj projekta *Monitoring nacionalne ornitofaune* organizirao i sudjelovao u provođenju cijelog niza potprojekata koji su njegove sastavnice. Ovim se projektom konačno u Hrvatskoj sustavno počinje provoditi monitoring – djelatnost koja je temelj za rano dijagnosticiranje promjena u ptičjim populacijama i staništima.

Prvi dio projekta na NP Krka (*Inventarizacija i istraživanje ptica NP Krka*), koji također vodi Dragan Radović, dovršen je, a njegovi rezultati su izneseni na simpoziju *Rijeka Krka i Nacionalni park Krka* održanom od 5. do 8. listopada 2005. u Šibeniku. Drugi dio projekta je u tijeku, a sastoji se od pripreme materijala za monografiju o pticama NP Krka.

Projekt *Inventarizacija i valorizacije grabljivica, sova, čiopa i ostalih vrsta ptica, te valorizacija njihovih staništa u Parku prirode Telaščica* uspješno se provodi, obavljena su sva istraživanja predviđena za ovu godinu. Projekt će se provoditi i iduće godine.

Kao član Upravnog vijeća Parka prirode Vransko jezero sudjelovao je u upravljanju i zaštiti tog ornitološki vrlo vrijednog područja. Kao član Nacionalnog povjerenstva, a kasnije Kriznog stožera za praćenje ptičje gripe u Hrvatskoj sudjelovao je u planiranju monitoringa i priprema za pojavu te bolesti. Ovaj se angažman pokazao vrlo važnim za rano dijagnosticiranje ptičje gripe u Hrvatskoj, što je omogućilo pravodobnu akciju i sprječavanje daljnjeg širenja bolesti.

Radio je na daljnjem obogaćivanju i standardizaciji hrvatske ornitološke nomenklature, a u suradnji s dr. Jelenom Kralj i voditeljem Zavoda akad. Zvonimirom Devidéom.

Izvan jedinstvenog izvješća Zavoda za ornitologiju, čija je okosnica znanstvenog rada sedamnaest otprije nabrojenih projekata, dr. Jasmina Mužinić, voditeljica projekta *Ekološka istraživanja ugroženih ptica u Hrvatskoj* i znanstvena novakinja na tom projektu dipl. ing. Andreja Radović podnose ovdje svoje zasebno izvješće.

U 2005. J. Mužinić je provodila znanstveno-stručna istraživanja te organizacijske poslove triju projekata:

1. *Ekološka istraživanja ugroženih ptica u Hrvatskoj.* Projekt financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, a na njemu sudjeluju četiri znanstvena suradnika, jedna znanstvena novakinja, pet savjetnika te dva pomoćna suradnika. Timskim radom izvršeni su poslovi i zadaci prema planu rada, a koji se odnose na ornitofaunu i ostalu faunu u Čulišićkim barama na rijeci Krki, istraživanja brojnog stanja populacija bijele rode u Hrvatskoj te aktivnosti vezane uz zaštitu ptica i prirode putem obrazovanja i popularizacije ornitološke znanosti. U cilju rješavanja problema očuvanja raznolikosti ptica istraživan je antropogeni utjecaj na području Čulišićke bare u NP Krka. Težište je bilo na pticama, ali je bilježena

prisutnost drugih vrsta kopnenih kralježnjaka. Posebno je istraživan status te kvalitativan i kvantitativan sastav ptica šireg područja uvale i njeno značenje u proljetnoj i jesenskoj selidbi. Ukupno je zabilježeno 80 vrsta ptica. Rezultati su predani u tisak za Zbornik radova sa simpozija o rijeci Krki i Nacionalnom parku Krka: prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak. Istraživanje trenda i brojnog stanja bijele rode provedeno je u desetgodišnjem intervalu koji zahvaća razdoblje godine 2004. i 2005. Prema uputama i obrascima za prikupljanje određenih podataka provedeno je prebrojavanje parova i mladunaca te vrste na cijelom području gnjezdećeg areala. Statistička obrada podataka je provedena te će se rezultati za Hrvatsku priključiti rezultatima ostalih europskih zemalja. Istraživanja su pokazala lagani porast hrvatskih populacija bijele rode.

2. *Predacija kao ugroženost za reintroducirane ptice* međuakademijski je projekt između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Mađarske akademije znanosti. S mađarske strane voditelj projekta je dr. Jeno Purger. Predviđeno trajanje projekta je tri godine, a financiraju ga obje akademije. Terenski rad na tom projektu podrazumijeva primjenu ornitološke metode koja može pokazati prisutnost ili odsutnost predatora za ptice koje gnijezde na tlu, blizu tla ili na močvarnoj vegetaciji u vrijeme gniježđenja. U tom smislu istraživanje je primjenjivo i za Dalmatinskog pelikana. U uvali Podbare ustanovljeno je da prisutni predatori ne predstavljaju prepreku niti ugrožavaju tu vrstu u vrijeme gniježđenja. Ovim projektom istražuju se tri lokaliteta u Hrvatskoj. O ovom istraživanju održano je predavanje na simpoziju o rijeci Krki.

3. *Povratak Dalmatinskog pelikana u Hrvatsku.* U godini 2005. za potrebe tog projekta potpisan je Memorandum o razumijevanju između Ministarstva kulture i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Oformljena je radna skupina za istraživanja ribljih populacija na tri lokaliteta i njihova statistička obrada.

J. Mužinić je svojom znanstvenostručnom biografijom upisana u Marquis Who's Who in Sciences and Engineering za godine 2005.-2006. U okviru znanstvene suradnje na drugim projektima tijekom 2005. J. Mužinić je u svojstvu savjetnice surađivala na znanstvenoistraživačkom projektu Zavoda za biologiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu *Klamidofiloza ptica i sisavaca* koji financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. J. Mužinić je recenzirala rukopise za časopise Periodicum biologorum i Croatian Medical Journal.

J. Mužinić je obavljala poslove u svojstvu članice znanstveno-stručnog odbora II. slovensko-hrvatskog kongresa o egzotičnim i divljim životinjama koji se održao od 26. do 28. rujna 2005. u Ljubljani, u organizaciji Hrvatskog veterinarskog društva – 1893.

U svojstvu člana Znanstvenog kolegija ekosustava Jarun dr. J. Mužinić je izradila protokol zaštitnih mjera i poslova koje je potrebno poduzeti u prevenciji i zaštiti građana, posjetitelja jarunskih jezera, od ptičje gripe.

Kao članica Povjerenstva za suzbijanje sudara zrakoplova i ptica pri Ministarstvu mora, turizma prometa i razvitka, J. Mužinić je sudjelovala u izradi programa rada te pravilnika kojim se utvrđuje legalni status povjerenstva.

Objavljeni radovi

Knjiga:

D. Radović, J. Kralj, V. Tutiš, J. Radović, R. Topić, Nacionalna ekološka mreža – važna područja za ptice u Hrvatskoj, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 2005., 84 str.

Prilozi u časopisima:

D. Ćiković, J. Kralj, Rezultati prstenovanja i nalazi prstenovanih ptica 2001. i 2002. godine (XXXIII. izvješće), Larus, 49, Zagreb, 2005., 19-35.

J. Kralj, Rijetke vrste u Hrvatskoj (II. izvješće Hrvatske komisije za rijetke vrste), Larus, 49, Zagreb, 2005., 37-51.

J. Kralj, D. Radović, Composition and density of breeding bird community in mediterranean (Istria penninsula) and continental oak (Quercus robur L.) forests in Croatia, Pol. J. Ecol., 53, (2), Varšava, 2005., 269-274.

T. Tóth, H. Grillitsch, B. Farkas, J. Gál, G. Sušić, Herpethofauna of the Island of Cres, Herpetozoa, Wien, 2005.

J. Mužinić, Mute Swan Cygnus olor, Acrocephalus, 25 (121), Ljubljana, 2004., 97; Environmental ethics: Call for Closer Cooperation, Croatian Medical Journal, 46 (4), 2005., 695-701; Wildlife Forensic: Step Forward Towards Nature Protection, Croatian Medical Journal, 46 (6), 2005., 152-153; Voda u životu ptica, Hrvatska vodoprivreda, 14 (147), Zagreb, 2005., 14-15.

J. Mužinić, J. J. Purger, Gull-billed Tern Gelochelidon nilotica, Acrocephalus, 26 (124), Ljubljana, 2005., 54.

J. J. Purger, J. Mužinić, Red-footed Falcon Falco vespertinus, *ibid.*, 53.

Znanstveno-stručne studije:

D. Radović, K. Leskovar, R. Crnković, V. Tutiš, J. Kralj, Inventarizacija ornitofaune, kategorizacija i valorizacija ptičjih vrsta i staništa Nacionalnog parka Krka, Znanstvena studija, Zavod za ornitologiju HAZU, Zagreb, 2005., 1-92.

D. Radović, V. Tutiš, S. Barišić, J. Kralj, Studija utjecaja na okoliš za HE Drenje. Ornitološki dio, Znanstvena studija, Zavod za ornitologiju HAZU, Zagreb, 2005., 1-29; Studija utjecaja na okoliš za HE Podsused. Ornitološki dio, Znanstvena studija, Zavod za ornitologiju HAZU, Zagreb 2005., 1-25.

V. Tutiš, D. Ćiković, D. Radović, J. Kralj, S. Barišić, Grabljivice i sove Nacionalnog parka Plitvička jezera. Znanstvena studija, Zavod za ornitologiju HAZU, Zagreb, 2005., 1-75.

Stručno-popularni radovi:

J. Kralj, Atlas ptica gnjezdarica grada Zagreba, Meridijani 12 (94), Zagreb, 2005., 85.

V. Radek, G. Sušić, Otok Cres – jedinstveni spoj minulih vremena i iskona Prirode Smjerokaz za hod kroz ljepotu, Vodič kroz prirodno i kulturno-povijesno nasljeđe otoka Cresa, Eko-centar Caput Insulae – Beli, Rijeka, 2005., 1-16.

G. Sušić, G. Pavoković, Masakr bjeloglavih supova na Rabu. Prvi dio, UNAterra 2 (7), Zagreb, 2005., 14-15; Masakr bjeloglavih supova na Rabu. Drugi dio, UNAterra 2 (8), Zagreb, 2005., 29-30; Naseljavanje divljači: lovci protiv otočana, UNAterra 2 (10), Zagreb, 2005., 20-21.

Kongresna priopćenja:

P. Procházka, J. R. Álvarez, S. Scebba, J. Kralj, Á. Németh, Morphological variation of European Reed Warblers across a migratory divide, ESF Final Conference Migration in the life-history of birds, Wilhelmshaven, Njemačka, 16.-20. II. 2005., 45-46; Morphological variation of European Reed Warblers across a migratory divide, 5th Conference of the European Ornithologists' Union, Strassbourg, 20.-23. VIII. 2005., Alauda 73(3), 317.

J. Kralj, Ornitofauna NP "Krka" – promjene i trendovi u posljednjih 20-ak godina, Simpozij Rijeka Krka i Nacionalni park "Krka". Prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8. X. 2005., 27-28.

J. Mužinić, J. J. Purger, Podbare: potencijalno područje reintrodukcije Dalmatinskog pelikana, Simpozij Rijeka Krka. Prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8. X. 2005., 28.

D. Radović, Uloga NP Krka u zaštiti grabljivica – stanje i potencijali, Simpozij Rijeka Krka i Nacionalni park Krka. Prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8. X. 2005., 28-29.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

U Zavodu je tijekom godine bilo zaposleno šest djelatnika (jedan viši znanstveni suradnik i četiri asistenta od kojih su Jadranka Mauch Lenardić i Dejana Brajković tijekom godine izabrane u suradničko zvanje viših asistentica, jedan laborant-tehničar) i dva znanstvena novaka. Voditelj Zavoda je akad. *Milan Herak*, a zamjenik voditelja upraviteljica dr. sc. *Dejana Brajković*.

Dr. sc. Vesna Malez, viša znanstvena suradnica, analizira i određuje ornitofaunu pleistocenske i holocenske starosti.

Dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, viša asistentica, proučava faune pleistocenskih mikrosisavaca i proboscida Hrvatske.

Dr. sc. Dejana Brajković, viša asistentica, radi na problematici i zooarheologiji fosilnih ungulata te arheozoološki analizira procese domestikacije.

Mr. sc. Ljerka Marjanac, asistentica, proučava geološke procese pri taloženju kvartarnih naslaga.

Mr. sc. Gordana Jambrešić, asistentica, proučava biometrijske i funkcionalno-morfološke značajke ursida.

Vedran Jalžić, laborant-tehničar, bavi se stručnim speleološkim istraživanjima, laboratorijski obrađuje, preparira i priprema fosilnu građu za znanstvenu obradu.

Kao znanstveni novak u realizaciji projekta radi dipl. ing. Kazimir Miculinić, a za potrebe arheozooloških analiza u okviru kolaboracijskog projekta *Stvaranje bioarheološke baze podataka za Hrvatsku* (voditelj dr. sc. Mario Šlaus), kao znanstveni novak radi prof. Siniša Radović.

U realizaciji pojedinih zadataka sudjelovali su vanjski suradnici: dr. sc. Ivor Karavanić (materijalne kulture), prof. Dinko Radić (arheologija), Branko Jalžić (speleologija).

Znanstvenoistraživački rad

U znanstvenoistraživačkom radu Zavoda izvršeno je sljedeće:

a) *Terenska istraživanja*

U prosincu 2004. (16.-20.) nastavljena su speleološka istraživanja i skupljanje paleontološke građe u potopljenoj Medvjeđoj pećini na Lošinju, te izvršena prospekcija lokaliteta špilja u Belejskoj komunadi na Cresu.

U ožujku (30.) skupljeni su donirani kosturni ostaci dvaju uginulih jelena na terenu lovišta Moslavina.

U travnju (12.-26.) provedena su i završena iskopavanja i terenska istraživanja špilja Baba i Drinova II na području Parka prirode Biokovo.

Tijekom jednodnevnog (17.) radnog posjeta Podravini (Torčec i Podravska Slatina) načinjena je metrijska obrada i specifičke determinacije nekoliko izoliranih zuba stepskog slona (vrsta *Mammuthus cf. armeniacus*) i vunastog mamuta (vrsta *Mammuthus primigenius*), iz privatnih zbirki gospode Ivice Zvijerca i Josipa Cugovčana. U svibnju (13.-20.) stručno školovani (speleologija) djelatnik Zavoda sudjelovao je u projektu zaštite bjeloglavih supova koje provodi Eko-centar Caput insulae – Beli, otok Cres.

U lipnju je posjećen Split i okolica (10.-14.) u svrhu prospekcije kamenoloma Križice kod Dugopolja, gdje su tijekom eksploatacije kamena radnici naišli na koštane breče. Dio kamenih blokova pohranjen je u Prirodoslovnom muzeju u Splitu, a nekoliko komada dovezeno je u Zavod radi separacije i obrade kostiju i zuba sisavaca iz sedimenta. Na poluotoku Loparu (otok Rab) i ove je godine nastavljena prospekcija tardigravetijenskog lokaliteta.

U srpnju su u dva navrata preliminarno istraživani novi speleološki objekti u okolici Crikvenice (2.-5.), pri čemu je u jami Vrtare male nedaleko Dramlja pronađen zanimljiv paleontološki sadržaj. Isti je lokalitet ponovo istraživan od 29. do 31. srpnja.

Od 17. srpnja do 8. kolovoza, u okviru međunarodnog znanstvenog projekta *Hunters and herders in Istria: Pupićina Cave Project*, u suradnji s University of Cambridge i Arheološkim muzejom Istre u Puli provedena su terenska istraživanja u okolici Labina i na području Čepićkog polja u Istri.

Tijekom listopada istraživano je obalno područje otoka Korčule u svrhu daljnjih istraživanja koštanih breča.

Od 18. do 22. studenog nastavljeno je s istraživanjem Medvjeđe pećine na Lošinju.

U okviru istraživačkih zadataka na znanstvenim projektima drugih ustanova neki djelatnici Zavoda sudjelovali su u terenskim istraživanjima otoka Raba utvrđujući tragove i učinke udara bolida, dok je za potrebe projekta *Geopark Rab* i znanstveno-popularnu valorizaciju različitih geoloških vrijednosti rekognoscirano šire područje otoka. Starigrad – Paklenica, Seline, Velika i Mala Paklenica i Rujan na južnom Velebitu geološki su kartirani uz istraživanje glacijalnih, proglacijalnih i periglacijalnih sedimenata.

U svrhu regionalne korelacije glacijalnih i periglacijalnih naslaga izvršena je prospekcija područja Erveničkog i Žegarskog polja te zaleđa Obrovca.

b) *Laboratorijski rad*

Nastavljena je ekstrakcija fosilne građe iz koštanih breča Šandalje IA i Dubci te iz djelomice kalcificiranih sedimenata Kirmenjaka. Kemijsko-laboratorijski su obrađeni i uzorci breča s lokaliteta Paneda i Ploče na Brijunima. Kemijska obrada navedene građe sastojala se od otapanja u 10% otopini solne kiseline, prosijavanja sedimenta i preparacije kosturnih ostataka, dok se mehanička ekstrakcija provodila oslobađanjem kosturnih elementa iz sedimenta strojnom bušilicom (zubarska bušilica).

Laboratorijski je obrađena, preparirana, zaštićena i rekonstruirana ukupna fosilna građa iz špilja na Biokovu. Dio kosturnih ostataka predviđen je za trajno izlaganje (izlošci) u okviru predstavljanja raznih sadržaja Parka prirode Biokovo.

Preparirani su donirani kosturi recentnih jelena kako bi po cjelovitoj laboratorijskoj obradi bili uvršteni u Zbirku komparativnog materijala Zavoda.

Započelo se sa zaštitom i preparacijom donje čeljusti mamuta (*Mammuthus primigenius*) iz Slavonskog Šamca koja je sada u fundusu Muzeja Slavonije u Osijeku.

Fosilna građa iz Medvjeđe pećine i iz jame Vrtare male po potrebi je desalinizirana i laboratorijski obrađena te podvrgnuta preparaciji do stupnja potrebnog za znanstvenu obradu.

Laboratorijski su obrađeni faunski ostaci s nalazišta Gardun i Crno vrilo.

U okviru sedimentoloških istraživanja Vele spile na Korčuli, nakon granulometrijske analize uzoraka sedimenata zadržane su sve pojedinačne frakcije i dio je mikroskopski obrađen kako bi se utvrdio oblik zrna i sastav po pojedinim frakcijama.

c) *Studijski rad*

U okviru teme *Istraživanje i znanstvena valorizacija geoloških, speleoloških i paleontoloških značajki na području Parka prirode Biokovo*, po završenom terenskom istraživanju špilja Drinova II i Baba obrađeni su svi relevantni podaci, izvršena je paleontološka obrada, u tijeku je tafonomska interpretacija fosilne građe, a očekuju se i rezultati sedimentoloških analiza. U špilji Baba je uz ostatke mrkog medvjeda *Ursus arctos* potvrđena dominacija vrste *Ursus spelaeus*. Rezultati provedenih istraživanja određuju tu špilju kao klasično medvjeđe stanište, za razliku od Drinove II, relativno siromašne fosilnim materijalom, čija tafonomska obilježja potvrđuju tek povremenu prisutnost špiljskih medvjeda.

Obrađena je cjelokupna do sada skupljena paleontološka građa s gornjopleistocenskog nalazišta Marlera. Taksonomskom determinacijom ptica, mikromamalija i velikih sisavaca, rekonstrukcijom pojedinih faunskih kompleksa i paleobiotopa, uključivši i sedimentološka obilježja pojedinih stratigrafskih članova, rekonstruirani su paleobiotopi tijekom gornjeg pleistocena. Neke od životinja čiji su ostaci nađeni su izumrle, dio ih je migrirao sukladno svojim biotopskim obilježjima, dok većina i danas prebiva u okolišu. Arheološkim nalazima potvrđena je prisutnost paleolitičkih lovaca u južnoj Istri.

Morfometrijski su analizirani i uspoređeni dentalni ostaci mikromamalija (skupina vrsta *Microtus ex gr. arvalis/agrestis*) s tri hrvatska lokaliteta: špilja Vindija, Marlera I i Mujina pećina.

Revidirani su fosilni ostaci nekih članova faunskih zajednica (*Lagomorpha* i neki pripadnici *Carnivora*) u špilji Veternici i Velikoj pećini, na kojima su, kao indikatorskim vrstama prije temeljene kronostratigrafske relacije tih pleistocenskih nalazišta sjeverozapadne Hrvatske. Uz već objelodanjene rezultate revizije ungulata, ovim su istraživanjima utvrđeni novi faunski kompleksi viših sisavaca u pojedinim stratigrafskim jedinicama obaju lokaliteta, koji su potom uspoređeni s istodobnim slovenskim nalazištima. Potvrđene su i upotpunjene nove spoznaje o paleoekološkim, paleozoogeografskim i paleoklimatskim obilježjima tijekom jakih klimatskih oscilacija koje su zahvatile ove prostore tijekom gornjeg pleistocena. Zaključeno je da su u periglacijalnim područjima tijekom oledbi vladali blaži uvjeti nego što je prije smatrano i da su mnogobrojne životinjske vrste umjerenijeg podneblja uspješno preživljavale u zaštićenim područjima (refugij), da bi poboljšanjem uvjeta vrlo brzo širile svoje areale.

Nakon dovršenih terenskih istraživanja Pećine na Brehu na Čićariji u Istri i analize avifaune, provedena je paleontološka obrada fosilnih ostataka sisavaca kojom je potvrđena gornjopleistocenska starost istaloženih naslaga. Prevladavaju ostaci špiljskih medvjeda (*Ursus spelaeus*) dok se nalazi ostalih faunskih elemenata pojavljuju sporadično. Po završetku sedimentoloških istraživanja lokalitet će se u potpunosti valorizirati i korelirati s istovjetnim nalazištima šireg područja.

U svrhu istraživanja i usporedbi tjelesnih masa vrste *Ursus spelaeus* s pojedinih nalazišta Slovenije i Hrvatske, analizirane su duge kosti špiljskih medvjeda iz Divjih baba I i Potočke zijalke (Slovenija). Dobiveni rezultati potom su uspoređeni s podacima za lokalitete Vindiju, Veternicu, Veliku pećinu i Cerovačke pećine u Hrvatskoj. Utvrđene razlike najvjerojatnije su rezultat zajedničkog djelovanja genetskih i ekoloških čimbenika unutar različitih populacija špiljskih medvjeda.

Taksonomski su određeni ostaci ptica iz fundusa Zavoda (Šandalja, Vindija).

U tijeku je morfometrijska analiza fosilnih ostataka gornjopleistocenskih planinskih svizaca (*Marmota marmota*) s različitih hrvatskih lokaliteta.

Taksonomski su određeni novi nalazi viših sisavaca skupljeni u potopljenoj Medvjeđoj pećini na Lošinju.

Nastavljeno je s analizama i interpretracijom glacijalnih, proglacijalnih i periglacijalnih sedimenata na području južnog Velebita, Starigrada Paklenice, Selina i na obali Novigradskog mora.

Nastavljen je rad na analizi incineriranih osteoloških i odontoloških ostataka životinja iz mlađeželjeznodobnih grobova s nalazišta Zvonimirovo.

Nastavljena je arheozoološka obrada materijala s lokaliteta Crno vrilo kod Zadra.

Nastavljena je taksonomska i arheozoološka obrada faunističke građe s prapovijesnog nalazišta Štrbinci skupljenog novim terenskim istraživanjima.

U sklopu suradnje Zavoda s drugim znanstvenoistraživačkim ustanovama izrađen je elaborat *Arheozoološka analiza faune srednjovjekovne utvrde Paka (Novi Marof)* u kojem su obrađeni i interpretirani faunski ostaci skupljeni tijekom višegodišnjih istraživanja više kustosice prof. Marine Šimek iz Gradskog muzeja Varaždin. Rezultati istraživanja doveli su do novih spoznaja o načinu života i prehrambenim mogućnostima nekadašnjih stanovnika Pake.

Za Zavod za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu obrađena je faunska građa s nalazišta Gardun kod Trilja.

Za Arheološki muzej u Zagrebu analizirani su kosturni ostaci životinja s Vučedola.

Tijekom godine dovršene su dvije disertacije. Jadranka Mauch Lenardić obranila je rad *Metrijska i morfotipska analiza zuba gornjopleistocenskih voluharica Hrvatske*, a Dejana Brajković rad *Korelacija tafodema skupine ungulata iz gornjopleistocenskih sedimenata špilja: Vindija, Velika pećina i Veternica u sjeverozapadnoj Hrvatskoj*.

Stručni rad

Nastavljeno je izdvajanje osteoodontološke građe mikrosisavaca iz sedimenata s različitih lokaliteta (Šandalja IA, Romualdova pećina, Velika peć na Lipi, Marlera I itd.) i priprema za znanstvenu obradu.

U okviru uređivanja baze podataka sistematiziraju se i rezultati dugogodišnjih istraživanja o avifauni s pleistocenskih nalazišta Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine te Srbije i Crne Gore provedenih na Zavodu.

Započelo se s pregledom, uređivanjem i stratigrafskim svrstavanjem više tisuća fosilnih ostataka ursida Vindije pohranjenih u fundusu zavodske zbirke, uz istodobno formiranje i vođenje baze podataka o toj građi.

Dovršena je digitalna izrada speleološkog nacrta Pećine na Brehu te započeta izrada i digitalizacija dijela Medvjeđe pećine na Lošinju.

Ažuriran je upis objavljenih radova u Hrvatsku znanstvenu bibliografiju. Nastavljen je rad na uređivanju, sistematizaciji i digitalizaciji arhive i speleološke baze podataka Zavoda.

Za potrebe Parka prirode Biokovo izrađen je prijedlog privremene fizičke zaštite špilje Baba.

Nastavljena je inventarizacija zbirke komparativne recentne građe.

U tijeku je rad na zaštiti geološke baštine u okviru projekta *Geopark otok Rab*.

Za potrebe Znanstvenog skupa održanog 7. studenog izrađeno je digitalno predstavljanje svih djelatnosti Zavoda kroz 50 godina njegova postojanja u trajanju od 30 minuta, koje je višekratno prikazano u stankama tijekom skupa.

Ostala djelatnost

Ljerka Marjanac sudjelovala je u izvođenju nastave kolegija geologija kvartara na poslijediplomskim studiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Sudjelovanje na skupovima

Povodom 25. obljetnice Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) održan je u Ljubljani 19. veljače Kongres ornitologov Slovenije na kojem je održano predavanje The zooarchaeological findings of the birds at the pile dwelling in Ljubljansko barje, suautorica Vesna Malez.

Kao suautorica postera Veternica on Medvednica Mt. near Zagreb – a cave developed in dolomites, clastics and pyroclastics, Ljerka Marjanac sudjelovala je na međunarodnom skupu XIII. mednarodna krasoslovna Šola: Klasični kras – Kras v različnih kamninah, održanom u Postojni od 27. do 30. lipnja 2005.

Na 3. hrvatskom geološkom kongresu održanom od 29. rujna do 2. listopada u Opatiji, Dejana Brajković održala je u ime skupine autora (D. Brajković, J. Mauch Lenardić, V. Malez, K. Miculinić) predavanje Rezultati dosadašnjih istraživanja novog pleistocenskog lokaliteta na Marleri u južnoj Istri.

U okviru 40th Europaean Marine Biology Symposium, održanom u Beču od 21. do 25. kolovoza, Kazimir Miculinić i Vedran Jalžić su sa skupinom autora (B. Jalžić, I. Grubelić, V. Jalžić, K. Miculinić, I. Radić) predstavili poster New natural history research of Medvjeđa špilja (The Bear Cave) on the island of Lošinj (Croatia).

Gordana Jambrešić i Kazimir Miculinić, u suautorstvu s Prestonom T. Miracleom, na 11th International Cave Bear Symposium održanom od 29. rujna do 2. listopada 2005. u Pommelsbrunnu (Njemačka) prikazali su poster Pleistocene Fauna from the Cave Pećina na Brehu (Istria, Croatia).

Međunarodna suradnja

U okviru međunarodne suradnje Hrvatske i Slovenske akademije Zavod su posjetili dr. sc. Ivan Turk i dr. sc. Borut Toškan iz Inštituta za arheologijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

U suradnji s University of Cambridge i Arheološkim muzejom Istre u Puli, od 17. srpnja do 8. kolovoza, u okviru međunarodnog znanstvenog projekta *Hunters and herders in Istria: Pupićina Cave Project*, Siniša Radović sudjelovao je u terenskim istraživanjima u Istri.

Tijekom 2005. u okviru međunarodne suradnje u Zavodu je kao doktorand u sklopu CEEPUS organizacije radila Martina Abelova (1.-28. veljače 2005.) s Institute of Geological Sciences, Faculty of Sciences, Masaryk University, Brno. Područje njenog proučavanja bile su promjene sedimentacije, flore, faune i ljudskih kultura u špilji Vindiji.

Od 18. svibnja 2005. dr. Lubomira Kaminska iz Archeologicky ustav SAV iz Košica (Slovačka) i dr. Jiri Svoboda iz Archeologicky ustav AV ČR Brno – Stredisko pro paleolit a paleoetnologii iz Dolni Vestonica (Češka), pregledavali su ostatke neandertalaca i artefakte iz špilje Vindije.

Nekoliko dana u rujnu doktorand Vance Hutchinson s Tulane University (Department of Anthropology) iz New Orleansa (SAD) mjerio je vanjske linearne dimenzije, kortikalne dimenzije, te uzimao 3-D geometrijsko-morfometrijske podatke na neandertalcima iz Vindije (fragmenti bedrenih kostiju). Iste analize radio je i na femurima iz Bezdanjače (Vrhovine u Lici).

Dr. Anne Hauzeur (National Museum of History and Art iz Luxembourga) je 23. rujna 2005. pregledavala litički materijal iz špilje Vindije i Krapine, a 26. rujna kranijalni, dentalni i postkranijalni materijal neandertalaca i modernih ljudi iz špilje Vindije proučavali su Gilles Berillon s CNRS iz Pariza, te Isabelle Crevecoeur i Helene Rougier s IRSNB iz Bruxellesa (Belgija).

Od 3. do 14. listopada 2005. na fauni, ostacima neandertalaca i modernih ljudi iz špilje Vindije radili su tafonomske analize dr. Marylene Patou-Mathies

(Muséum National d'Histoire Naturelle i Institut de Paléontologie Humaine – Paris) i dr. Stephane Péan (Institut de Paléontologie Humaine – Paris).

Kao stipendistica Fulbrightovog programa za akademsku godinu 2004.-2005. do 4. listopada u Zavodu je radila Kristine Bruner (Kansas, SAD).

Objavljeni radovi

D. Brajković, V. Malez, J. Mauch Lenardić, I. Karavanić, K. Miculinić, Rezultati dosadašnjih istraživanja novog pleistocenskog lokaliteta na Marleri u južnoj Istri, 3. hrvatski geološki kongres, Opatija, 29. IX. – 1. X. 2005., Zagreb, 17-19.

D. Brajković, Korelacija tafodema skupine ungulata iz gornjopleistocenskih sedimenata špilja: Vindija, Velika pećina i Veternica u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, disertacija, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 2005., 282 str.

B. Jalžić, I. Grubelić, V. Jalžić, K. Miculinić, I. Radić, New natural history research of Medvjeđa špilja (The Bear Cave) on the island of Lošinj (Croatia), 40th European Marine Biology Symposium (J. Ott, M. Stachowitsch, S. Napetsching, ur.), Pro Mare, Beč, 2005., 74-75.

T. Marjanac, Lj. Marjanac, V. Bermanec, Veternica on Medvednica Mt. near Zagreb – a cave developed in dolomites, clastics and pyroclastics / Kras v različnih kamninah, Krasoslovna šola, 2005., Postojna, 2005., 13.

J. Mauch Lenardić, Metrijska i morfotipska analiza zuba gornjopleistocenskih voluharica Hrvatske, disertacija, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 2005., 252 str.

K. Miculinić, V. Jalžić, Pećina na Brehu (Ćićarija) – nova istraživanja, Speleolog, 52, Zagreb, 2004., 51-55.

U prigodnoj ediciji Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara 1955.-2005. (ur. B. Sokač), HAZU, Zagreb, 2005., autori pojedinih poglavlja su:

D. Brajković, J. Mauch Lenardić, Suradnja sa znanstvenim institucijama i pojedincima u zemlji i inozemstvu, 49-50.

D. Brajković, J. Mauch Lenardić, Lj. Marjanac, Znanstveno-istraživački rad Zavoda, 25-42; Aktualni program rada Zavoda, 59-60.

D. Brajković, J. Mauch Lenardić, V. Malez, K. Miculinić, Zavodske zbirke, 61-76.

D. Brajković, K. Miculinić, J. Mauch Lenardić, G. Jambrešić, Glavni lokaliteti istraživanja, 43-47.

Lj. Marjanac, Fifty years of the Institute of Quaternary palaeontology and geology (Summary), 81-88.

Lj. Marjanac, D. Brajković, Aktivnosti u popularizaciji geologije i paleontologije, 51-53.

J. Mauch Lenardić, Ostali istraživani lokaliteti u Hrvatskoj, 43-49.

J. Mauch Lenardić, Lj. Marjanac, Od Geološko-paleontološke zbirke i laboratorija za krš do Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara, 17-20; Zavodska knjižnica, 73-80.

50. obljetnica Zavoda

Ove se godine navršilo 50 godina osnutka i djelovanja Akademijinog Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara, što je potporom Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa obilježeno znanstvenim skupom održanim 7. studenog u Akademijinoj palači. Objelodanjena je i knjiga više autora: Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara 1955.-2005., kojoj je glavni urednik i autor predgovora tajnik Razreda za prirodne znanosti akad. Branko Sokač.

Voditelj Zavoda akad. Milan Herak u uvodnom je dijelu predočio značenje i ulogu Akademije u hrvatskoj geoznanosti, iznio povijest istraživanja i značenje hrvatskog krša, te se osvrnuo na početke njegova punog znanstvenog valoriziranja.

Na 120 stranica, u usporednim tekstovima na hrvatskom i engleskom jeziku, u 12 poglavlja i 19 podpoglavlja iznesena je povijest Zavoda, uvjeti njegova nastanka, te područja istraživačke i znanstvene djelatnosti nekad i danas.

Najvažnija špiljska nalazišta koja su sustavno istraživana više desetljeća, a i dalje se paleoantropološki, paleontološki i paleolitički znanstveno istražuju, prikazana su rezultatima recentnih, a dijelom i najnovijih istraživanja. Dio istraživanih lokaliteta koji danas nisu tipološki vezani uz špilje predstavljen je izborom važnih i zanimljivih nalazišta.

Dio paleoantropološkog, paleontološkog i paleolitičkog fundusa Zavoda predočen je kroz sadržaje zavodskih zbirki.

Zavodska knjižnica koja je svojim nastankom vezana uz osnutak Zavoda i danas se kontinuirano nadopunjuje mnogobrojnim znanstvenim časopisima, što je istaknuto popisom naslova. Važan je udio darovanih ili oporučno ostavljenih publikacija suradnika ili preminulih djelatnika Zavoda.

Dugogodišnja i intenzivna suradnja sa znanstvenim ustanovama i pojedincima u zemlji i inozemstvu izložena je u zasebnom poglavlju.

U bibliografiji su, uz znanstveni opus djelatnika Zavoda, navedeni i važniji radovi mnogobrojnih suradnika povezani s istraživanjem fundusa.

Znanstveni skup pozdravili su predstavnici više znanstvenih i sveučilišnih ustanova. U ime Inštituta za arheologijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti, osvrnuvši se na dugotrajnu suradnju i rješavanje mnogobrojnih zajedničkih pitanja, skupu se obratio dr. sc. Ivan Turk. Predstojnik Geološko-paleontološkog zavoda Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dr. sc. Zlatan Bajraktarević, redoviti profesor, osobno je i u ime svog Zavoda podsjetio na dugogodišnju uspješnu suradnju koja se i danas odvija kroz različite vidove. Pročelnik Arheološkog odsjeka Filozofskog fakulteta dr. Ivor Karavanić, izvanredni profesor, kao višegodišnji suradnik Zavoda s najboljim željama pozdravio je skup. U ime Hrvatskog geološkog društva, krovne strukovne organizacije, nazočne je pozdravio zamjenik predsjednika društva dr. sc. Antun Husinec.

U prvom dijelu skupa održana su tri uvodna predavanja. Tajnik Razreda za prirodne znanosti akad. Branko Sokač iznio je genezu nastanka Zavoda i predočio značenje ove Akademijine znanstvene jedinice u hrvatskoj geologiji i paleontologiji, osobito u sustavnom istraživanju najmlađeg geološkog razdoblja – kvartara, naglasivši pritom kako se znanstvenim istraživanjima tog geološkog razdoblja, obilježenog i pojavom ljudske vrste, u Hrvatskoj bavi samo naš Zavod.

Potom je voditelj Zavoda akad. Milan Herak održao predavanje Akademijin prinos spoznavanju osebujnosti krša u Hrvatskoj, gdje je u tri potpoglavlja: Inicijalne stručne spoznaje, Geoznanstveno sučeljavanje krasa i krša, te Ususret organiziranom istraživanju krša iznio povijest istraživanja osebujnosti karbonatnih stijena našeg primorskog i dinarskog područja, osvrnuo se na terminološku problematiku i udio Akademije u hrvatskoj geoznanosti.

Kratak pregled Pedeset godina znanstvene i stručne djelatnosti Zavoda, uz multimedijalno predstavljanje, izložila je upraviteljica Dejana Brajković. Naglašeno je značenje speleologije u istraživanjima kvartara. Znade se da su u špiljskim naslagama fosilni ostaci životinja često nađeni u zajednici s ostacima hominida i elementima paleolitičkih kultura. Istodobno različita obilježja sedimenata svjedoče o uvjetima koji su vladali u paleookolišu tijekom njihova taloženja. Špilje su jedinstvena autohtona gornjopleistocenska i holocenska nalazišta. U Zavodu su zabilježeni podatci o istraživanju više od 400 hrvatskih speleoloških objekata koje je većinom proveo akad. Mirko Malez. Naglašena je uloga prerano

preminulih znanstvenika koji su cijeli radni vijek bili vezani uz Zavod i čiji je doprinos nemjerljiv.

Ime dugogodišnjeg voditelja i upravitelja, iznimnog paleontologa i entuzijasta, akad. Mirka Maleza i danas je mnogobrojnim segmentima vezano uz djelovanje Zavoda. Dugogodišnjim terenskim istraživanjima mnogih pleistocenskih nalazišta akad. Mirko Malez uspio je skupiti obilnu i dragocjenu fosilnu građu koja se još uvijek sistematizira i istražuje.

Marija Poje započela je rad na Zavodu kao tehničarka. Njeni izvrsni crteži, osobito paleolitičkih artefakata, još vrijede. Bila je stručnjak za pleistocensku malakofaunu.

Prerano preminula upraviteljica Zavoda dr. sc. Maja Paunović uz bavljenje nižim vertebratima nastavila je razvijati široku međunarodnu suradnju i otvorila put suvremenim multidisciplinarnim istraživanjima i preispitivanjima pleistocena u Hrvatskoj.

Kroz prikaz istraživanja najvažnijih pleistocenskih lokaliteta, Šandalje, Veternice i Vindije, od početaka dugogodišnjih iskopavanja i znanstvenih spoznaja pa do rezultata recentnih istraživanja iste građe, predstavljen je ukupan zavodski rad.

Znanstveni dio skupa koordinirao je član suradnik naše Akademije i pročelnik Geološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Ladislav Palinkaš, redoviti profesor. Održano je devet znanstvenih i stručnih predavanja koja su većinom i multimedijalno predstavljena.

Vesna Malez predstavila je temeljne znanstvenoistraživačke projekte, na kojima su tijekom posljednjeg desetljeća angažirani zavodski djelatnici. Predstavila je postignute rezultate i perspektivnost daljnjih istraživanja naseljavanja istočnog Jadrana u pleistocenu.

Preston T. Miracle (University of Cambridge) ukratko se osvrnuo na početke svoje suradnje sa Zavodom i u svom izlaganju Pećine Jićarije i Učke u Istri – 50 godina kasnije, predočio rezultate višegodišnjih istraživanja u okviru međunarodnog projekta *Hunters and herders in Istria: Pupićina Cave Project*, koja je započeo i bazirao na radu Mirka Maleza .

Jakov Radovčić (Hrvatski prirodoslovni muzej) je kao nekadašnji djelatnik Zavoda i sudionik u otkriću ostataka neandertalaca i modernih ljudi u Vindiji, u svom predavanju Kasni neandertalci – uloga Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u kontekstu njihovih otkrića i tumačenja, naglasio značenje fosilnih nalaza u suvremenim paleoantropološkim istraživanjima i rekonstrukcijama međusobnih relacija tih humanih populacija u Europi.

Ivor Karavanić (Filozofski fakultet) je u izlaganju Istraživanje litike u okviru suradnje sa Zavodom, iznio svoje nove spoznaje o kultorološkim obilježjima paleolitičkih sadržaja naših najpoznatijih nalazišta, osvrnuvši se pritom i na novije rezultate istraživanja nekih aspekata života neandertalaca.

Vida Pohar (Katedra za geologijo in paleontologijo Univerze v Ljubljani) (u mirovini) u ime skupine autora (V. Pohar, I. Debeljak, G. Jambrešić) vrlo iscrpno je predstavila Istraživanje Potočke zijalke u Sloveniji, kao jedno od najpoznatijih i fosilnom faunskom građom najbogatije nalazište gornjeg pleistocena Slovenije.

Dejana Brajković je u ime skupine autora (P. T. Miracle, D. Brajković, K. Miculinić) u izlaganju Veternica i Velika pećina – revizija faune i stratigrafska korelacija, dala sintezu recentnih i još neobjavljenih rezultata istraživanja dijela gornjopleistocenske fosilne faunske zajednice, relevantnu za kronostratigrafsku razdiobu, uz usporedbu s podatcima s više sličnih i istodobnih slovenskih lokaliteta. Rezultatima provedenih istraživanja izmijenjene su neke dosadašnje spoznaje o gornjem pleistocenu sjeverozapadne Hrvatske.

Ljerka Marjanac je u izlaganju Geologija Vele spile na otoku Korčuli (autori: Lj. Marjanac, K. Miculinić) prikazala rezultate dosadašnjih geoloških i sedimentoloških istraživanja provedenih u okviru temeljnog zavodskog projekta. U izlaganju je naglašeno značenje proslojaka vulkanskog pepela u špiljskim sedimentima u pouzdanoj odredbi starosti naslaga i u rekonstrukciji pleistocenske tektonike.

Izlaganjem Otvoreni lokaliteti Hrvatske, Jadranka Mauch Lenardić predstavila je specifična nalazišta donjeg i srednjeg pleistocena koja su većinom zastupljena koštanim brečama sačuvanim u krškim pukotinama hrvatskog priobalja i njegova zaleđa. Uz to je dala kraći pregled impozantnih nalaza kostiju i zuba karakterističnih velikih sisavaca (mamut, vunasti nosorog, bizon i dr.) gornjeg pleistocena, često akumuliranih u naplavinama naših velikih rijeka, a samo ponekad sačuvanih *in situ* u sedimentima lesnih zaravni. Ukratko su predočeni i fosilni ostaci morske i kopnene faune gornjeg miocena i pliocena koji su svojedobno pronađeni i znanstveno istraženi, a danas su dio paleontološke zbirke Zavoda.

I na kraju je Ljerka Marijanac (Lj. Marjanac, T. Marjanac, D. Brajković) u izlaganju Geološka baština – upoznavanje, očuvanje i neškodljivo korištenje, predočila problematiku i nepostojanje zakonske regulative u zaštiti i očuvanju geološke baštine, što je i aktualna tema u okviru struke.

Tijekom skupa održano je u predvorju Akademijine palače multimedijsko predstavljanje *Pregled aktivnosti i znanstvenog istraživanja od 1955. do 2005. godine u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara.*

Skup je završio domjenkom. Sudionicima skupa i svim nazočnima darovane su boce vina s prigodnim naljepnicama.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU U DUBROVNIKU

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvija se u okviru istraživanja i zaštite Jadranskog mora, a obuhvaća zasad dvije znanstvene discipline:

1. *korozija i zaštita materijala od utjecaja morske vode i klime,*
2. *desalinacija slanih voda*

i jedina je ustanova takve vrste u Hrvatskoj.

U Zavodu je tijekom 2005. bilo u stalnom radnom odnosu pet djelatnika: dva znanstvena savjetnika, jedan viši znanstveni suradnik, jedan administrator i spremačica.

Znanstveni voditelj Zavoda je prof. dr. ing. *Olga Šarc-Lahodny*, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a ujedno je i znanstvena voditeljica problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime. Zamjenik voditelja – upravitelj Zavoda u Dubrovniku je dr. sc. *Dubravko Sambrailo*, dipl. ing.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime

Nastavljeno je s radom na istraživanju korozije metala i legura u morskoj vodi koji su obuhvaćeni programom istraživanja u okviru projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa *Pukotinska korozija čelika, netoksični inhibitori.*

Svrha rada bila je istražiti sklonost pukotinskoj koroziji nekoliko tipova nehrđajućih, legiranih čelika u morskoj vodi. Na osnovi predhodnih radova koje

smo prije objavili uočili smo važnost definiranja modela pukotine koji dodirom s istraživanim metalom ubrzava pojavu pukotinske korozije, te njegovu ugradnju na metalnu površinu.

U eksperimentalnom dijelu rada, kako se vidi u objavljenim publikacijama, istražili smo četiri vrste legiranih čelika, dva austenitna, UNS S31600, 316L i UNS S31254, 254 SMO i dva duplex čelika, UNS S32205, SAF 2205 i UNS S32750, SAF 2507.

Rezultati istraživanja doveli su do zaključka da nova metoda istraživanja pukotinske korozije sa specifičnim modelom stvaranja pukotina, definiranog geometrijskog oblika i sastavljenog od više vrsta plastičnih i metalnih dijelova, osigurava potpuno prianjanje plastičnog modela na metalnu površinu tijekom cijelog mjerenja neophodnog za reproducibilne i sigurne rezultate.

Rezultati mjerenja u prirodnoj morskoj vodi, biosintetskoj i također u 3,5% otopini natrijeva klorida, koncentracija koja odgovara onoj u morskoj vodi kod Dubrovnika u vrijeme mjerenja, pokazali su visoku otpornost super austenitnog čelika 254 SMO i duplex čelika SAF 2205 i SAF 2507.

Primjena novog testa, tj. novog modela pukotinske korozije nastavlja se na istraživanje legiranih čelika u drugim sustavima, važnim za korozijsko ponašanje, a s obzirom na pojavu opasnih oblika lokalizirane korozije (pukotinska i rupičasta).

U ovoj godini istraživani su također ekološki korozijski inhibitori, tj. smjese neotrovnih kemijskih spojeva, za zaštitu ugljičnog čelika u prirodnoj morskoj vodi, otopinama klorida, sintetskoj morskoj vodi, u kružnom protočnom sustavu.

2. Rad na području desalinacije

Tijekom godine nastavljeno je s radom na osnovnoj temi istraživanja *Desalinacija i pročišćavanje voda*. Cilj istraživanja na desalinaciji morske i bočatih voda, te pročišćavanju slatkih i zagađenih voda je dobivanje pitke vode koja po kakvoći odgovara sve strožim europskim standardima. To je prinos približavanju Europskoj zajednici i u ovom važnom području.

Također je nastavljeno s praćenjem rada desalinacijskih pilot-postrojenja u okolici Dubrovnika i sa znanstvenom obradom dobivenih podataka. Posebna pozornost je bila posvećena gospodarskim učincima ove visoke tehnologije u našim uvjetima, te pozitivnom i negativnom utjecaju na okoliš.

Dio rezultata istraživanja objavljen je u časopisu Desalination (izdavač Elsevier Science B.V., Amsterdam) koji je citiran u Current Contentsu, te u mnogim drugim sekundarnim publikacijama.

Ostali rad

Tijekom godine nastavljena je suradnja s Radnom skupinom Europske federacije za koroziju na utvrđivanju mogućih novih projekata, te s Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom u Zagrebu i drugim srodnim ustanovama.

Također je nastavljena suradnja s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Zagrebu gdje na poslijediplomskom studiju oceanologije suradnici Zavoda drže neke kolegije.

Nakladnička djelatnost

Radovi objavljeni u CC časopisima:

O. Lahodny-Šarc, B. Kulušić, Lj. Krstulović, D. Sambrailo, J. Ivić, Stainless steel crevice corrosion testing in natural and synthetic seawater, Materials and Corrosion – Werkstoffe und Korrosion, 56, 2005., 561.

D. Sambrailo, J. Ivić, A. Krstulović, Economic evaluation of the first desalination plant in Croatia, Desalination, 170, 2005., 339-344.

Ostali radovi:

O. Lahodny-Šarc, B. Kulušić, Lj. Krstulović, Korozija nehrđajućih čelika u morskoj vodi, I. savjetovanje o morskoj tehnologiji, in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, 28.-29. studenog 2005., Tehnološki fakultet Sveučilišta u Rijeci.

O. Lahodny-Šarc, F. Kapor, Influence of flowing on the inhibition of carbon steel by a multicomponent non-toxic inhibitor, Proceed. EUROCORR 2005, The European Corrosion Congress, Lisabon, Portugal, 4.-8. IX. 2005., 1-8.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE U ZAGREBU

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

U Odsjeku za povijest hrvatske književnosti djeluje pet znanstvenika i istraživača u stalnom radnom odnosu, dvije znanstvene novakinje, jedan arhivist-bibliotekar, jedna administrativna djelatnica, koja obavlja poslove i u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta, te jedna čistačica koja obavlja poslove u sva tri odsjeka.

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti obnaša od 15. veljače 1999. *Tomislav Sabljak*, član suradnik HAZU.

Andrea Sapunar vratila se s neplaćenog dopusta 1. listopada 2005. iz Graza gdje je obavljala dužnost lektora, od 1. listopada 2003. do 30. rujna 2005., a prema odluci Akademijinog Koordinacijskog odbora.

Djelatnici Odsjeka u godini 2005. radili su na tri znanstvena projekta:

Akad. Dubravko Jelčić voditelj je projekta *Nepoznati pisci XIX. i XX. stoljeća. Od građe do analize*. Na projektu radi istraživač Ivica Matičević.

član suradnik Tomislav Sabljak voditelj je projekta *Kratki pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti XX. stoljeća*. Suradnica na projektu je Ana Batinić, znanstvena novakinja.

Tihomil Maštrović voditelj je projekta *Hrvatski književni povjesničari*, a istraživači su: Hrvojka Mihanović-Salopek, Antun Pavešković, Andrea Sapunar te znanstvena novakinja Martina Javar.

Nastavlja se izlaženje *Sabranih djela Milana Begovića* u izdanju Naklade Ljevak i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao projekt Odsjeka, a glavni urednik je Tihomil Maštrović.

Od 1. studenoga 2005. u Odsjeku je na projektu Tomislava Sabljaka zaposlena znanstvena novakinja Ana Batinić, a prema javnom natječaju i izboru, koji je potvrdilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Tihomil Maštrović primio je Nagradu grada Zadra za godinu 2005. za iznimna postignuća na polju kulture i znanosti.

Hrvojka Mihanović-Salopek sudjelovala u radu nacionalnog Odbora za dječju književnost Republike Hrvatske pri Gradskoj knjižnici te u proučavanju književne građe i kandidiranja hrvatskih predstavnika za međunarodnu Andersenovu nagradu.

U 2005. priređen je broj časopisa Kronika (16) te poseban otisak Dragutin Tadijanović i Odsjek za povijest hrvatske književnosti u povodu stotog rođendana Dragutina Tadijanovića i dvadeset godina njegova vođenja Instituta za književnost od 1953. do 1973. Kroniku je za tisak priredila Hrvojka Mihanović-Salopek u su-

radnji s Antunom Paveškovićem, a sadržava dokumentaciju i službenu korespondenciju koju je vodio ravnatelj Instituta Dragutin Tadijanović u dvadeset godina rada u Institutu, kao i razgovor s pjesnikom vođen 18. listopada 2005. u pjesnikovu stanu u Zagrebu, Gajeva 2A. Glavni urednik: Tomislav Sabljak.

Kritičko izdanje Sabrana djela Milana Begovića

Tihomil Maštrović

U godini 2005. izdavači *Sabranih djela Milana Begovića* (kritičko izdanje) Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Naklada Ljevak objavili su četiri toma *Sabranih djela*: sv. III. (Drame I), sv. IV. (Drame II), sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) i sv. XX., knj. 2 (Intervjui).

Kao urednik T. Maštrović priredio je za tisak dva toma *Sabranih djela Milana Begovića*: sv. III. (Drame I), sv. IV. (Drame II), te zajedno s Andreom Sapunar još dva toma: sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) i sv. XX., knj. 2 (Intervjui).

Kao glavni urednik izdanja *Sabranih djela Milana Begovića* (kritičko izdanje) T. Maštrović koordinirao je rad urednika pojedinih tomova, jezičnog redaktora, lektora, korektora i likovnog urednika izdanja *Sabranih djela Milana Begovića*, te redigirao sve tomove *Sabranih djela* tiskane 2005., sv. III. (Drame I), sv. IV. (Drame II), sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) i sv. XX., knj. 2 (Intervjui)).

Nizom novopronađenih Begovićevih priloga u domaćoj i stranoj periodici, do sada neuvrštenim intervjuima, te objavljenim, a dosad nepoznatim Begovićevim pismima T. Maštrović kompletirao je sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) i sv. XX., knj. 2 (Intervjui).

Kao gost Mađarske akademije znanosti i umjetnosti T. Maštrović boravio je deset dana u Budimpešti u travnju 2005. istražujući građu o hrvatskim književnicima u budimpeštanskim arhivima.

Hrvojka Mihanović-Salopek

Od 29. ožujka do 6. travnja, 2005. boravila je na međuakademijskoj razmjeni u Budimpešti (Mađarska). Proučavala je kritičku recepciju Begovićevih predstava igranih u Budimpešti, te su ilustracije iz predstava i kazališni plakati preslikani na CD, u svrhu objavljivanja pojedinih svezaka projekta *Kritičko izdanje sabranih djela Milana Begovića*. Istraživanje je izvršeno u Nacionalnoj biblioteci u Budimpešti, kao i Kazališnom muzeju i institutu.

Andrea Sapunar

Završila je poslove redigiranja sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) *Sabranih djela Milana Begovića* (zajedno s T. Maštrovićem).

Završila je poslove redigiranja sv. XX., knj. 2 (Intervjui) *Sabranih djela Milana Begovića*, te je za obje knjige sveska XX. izradila Rječnik, Tumač imena, Imensko kazalo, te izvršila izbor slikovnih priloga.

Prevela je Begovićeve tekstove izvorno objavljene na njemačkom jeziku uvrštene u sv. XX., knj. 1 (Eseji, kritike, polemike, miscellanea) *Sabranih djela Milana Begovića*.

Martina Ćavar

U sklopu izdanja *Sabranih djela Milana Begovića*, koja izlaze u ediciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Naklade Ljevak (glavni urednik T. Maštrović) dovršava izradbu cjelovite literature o Milanu Begoviću.

Znanstveni projekt Hrvatski književni povjesničari

Tihomil Maštrović

Kao glavni istraživač znanstvenoga projekta *Hrvatski književni povjesničari*, organizirao je rad na projektu u godini 2005. i koordinirao rad svih suradnika na projektu. U realizaciji planiranih zadaća u godini 2005. obavljen je niz znanstvenoistraživačkih, stručnih i organizacijskih poslova.

Suradnici na projektu: T. Maštrović, H. Mihanović-Salopek, A. Pavešković i A. Sapunar, te znanstvena novakinja M. Ćavar, zajedno s vanjskim suradnicima na projektu, sudjelovali su 2005. u znanstvenim istraživanjima pojedinih književnopovijesnih tema, kao i u znanstvenim istraživanjima pojedinih književnopovijesnih razdoblja, te napose u monografskoj obradi znanstvenih postignuća Milana Rešetara i Vatroslava Jagića.

T. Maštrović organizirao je književnopovijesna istraživanja znanstvenog i kritičkog opusa Milana Rešetara s različitih aspekata, u suradnji s mnogobrojnim hrvatskim i inozemnim znanstvenim i sveučilišnim ustanovama s područja humanističkih znanosti, napose filologije.

T. Maštrović obavio je uredničke poslova za Zbornik radova o Milanu Rešetaru u kojem su tiskani znanstveni radovi priopćeni na Međunarodnom znanstvenom skupu o Milanu Rešetaru koji se održao u listopadu 2004. u Beču i Dubrovniku. U Zborniku su na 583 str. objavljeni znanstveni i stručni prilozi tridesetidvoje autora iz pet zemalja.

Uz pojedinačna znanstvena istraživanja, sustavni predmet zajedničkih organiziranih književnopovijesnih znanstvenih istraživanja u 2005. bio je znanstveni opus istaknutog hrvatskog književnog povjesničara Vatroslava Jagića. U tom smislu organiziran je Međunarodni znanstveni skup o V. Jagiću, održan u Beču 1. listopada i u Varaždinu 13.-15. listopada 2005. Na skupu je sudjelovalo četrdeset znanstvenika s pet hrvatskih sveučilišta, te iz šest europskih zemalja koji su iznijeli 42 znanstvena priopćenja. Predsjednik Organizacijskog odbora skupa bio je T. Maštrović. Organizacija Međunarodnoga znanstvenoga skupa o Vatroslavu Jagiću provedena je u suradnji s mnogobrojnim hrvatskim i inozemnim znanstvenim i sveučilišnim ustanovama s područja humanističkih znanosti, napose filologije (Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, filozofski fakulteti Sveučilišta u Osijeku, Rijeci i Zagrebu, Sveučilište u Zadru, filološka društva u Zagrebu i Zadru, Matica hrvatska Varaždin te Institut za slavistiku Sveučilišta u Beču).

Istražujući Jagićev bogati multidisciplinarni znanstveni opus, sudionici znanstvenoga skupa predočili su niz tekstoloških, književnokritičkih, jezikoslovnih, književnoteoretskih, komparatističkih, historiografskih i kulturoloških istraživanja. S tim u svezi, u kontekstu cijeloga projekta, cilj je provedenih istraživanja da se, koristeći interdisciplinarni postupak, svaki rezultat istraživanja hrvatske književne historiografije višekratno provjerava, te da ga se situira u opću povijesnu i kulturološku sliku hrvatskoga kulturnog nasljeđa kao dijela europske kulturne baštine.

Glavni urednik Zbornika o Vatroslavu Jagiću T. Maštrović započeo je 2005. uredničke poslove na zborniku znanstvenih radova. Zbornik o Vatroslavu Jagiću deseti je, jubilarni, znanstveni zbornik u nizu *Hrvatski književni povjesničari*, koji će biti objavljen 2006., predočit će znanstvenoj javnosti rezultate provedenih istraživanja stvaralačkog opusa književnog povjesničara Vatroslava Jagića. Zbornik će sadržavati radove izložene na Međunarodnom znanstvenom skupu, održanom u Beču 1. listopada i u Varaždinu 13.-15. listopada 2005.

Pod stručnim vodstvom T. Maštrovića izrađena je ukupna bibliografija Milana Rešetara i Vatroslava Jagića te literatura o M. Rešetaru i V. Jagiću (nositeljica posla: M.Ćavar), što je temeljna pretpostavka monografskog istraživanja

znanstvenoga opusa pojedinog hrvatskog književnog povjesničara koja ujedno, u okviru rada na projektu, postaje dio cjelovite bibliografije hrvatske književne historiografije.

T. Maštrović napisao je znanstveni rad o prinosu M. Rešetara hrvatskoj književnoj historiografiji i objavljen je u Zborniku o Milanu Rešetaru.

T. Maštrović završio je znanstvena istraživanja o temi Vatroslav Jagić i pjesnici hrvatskoga romantizma, a u pisanom obliku rad će biti tiskan u Zborniku o Vatroslavu Jagiću.

Hrvojka Mihanović-Salopek

Sudjelovanje na znanstvenom projektu *Hrvatski književni povjesničari*: nastavila je rad na istraživanju bibliografske građe pojedinih hrvatskih književnih povjesničara. Dovršila znanstveno istraživanje i objavila rad o Milanu Rešetaru. Rešetarova interpretacija starih hrvatskih lekcionara, Zbornik o Milanu Rešetaru (Zbornik radova međunarodnog skupa o Milanu Rešetaru, Beč, 25. rujna – Dubrovnik, 1.-2. listopada 2004.; ur. T. Maštrović), Hrvatski studiji, Zagreb, 2005., 77-92.

Andrea Sapunar

Istraživala zastupljenost gradišćanskohrvatskih književnika u hrvatskim povijestima književnosti i književne sveze gradišćanskohrvatske književnosti s domovinskom književnosti.

Obavljala je dužnost izvršne tajnice u Organizacijskom odboru Međunarodnog znanstvenog skupa o Vatroslavu Jagiću koji je održan u Beču 1. listopada i u Varaždinu 13.-15. listopada 2005.

Martina Ćavar

U okviru rada na projektu *Hrvatski književni povjesničari* znanstvena novakinja M. Ćavar objavila je cjelovitu bibliografiju Milana Rešetara i literaturu u Bibliografija Milana Rešetara i literatura o Mlanu Rešetaru u zborniku o Milanu Rešetaru, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 427-549.

U sklopu istoga projekta objavila je i nacrt za životopis književnog povjesničara Milana Rešetara, koji je kao stručni članak Nacrt za životopis Milana Rešetara (1860.-1942.) tiskan u Zborniku o Milanu Rešetaru, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 413-418.

Znanstveni projekt Od građe do analize. Nepoznati hrvatski pisci XIX. i XX. stoljeća

Ivica Matičević

Na projektu *Od građe do analize. Nepoznati hrvatski pisci XIX. i XX. stoljeća* glavnoga istraživača akad. Dubravka Jelčića, I. Matičević nastavio je istraživati i analizirati rad književnih kritičara u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj u tadašnjoj periodici.

Znanstveni projekt Kratki pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti

Ana Batinić

Od 15. ožujka 2004. do 30. rujna 2005. bila je zaposlena na određeno vrijeme kao stručna suradnica u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a od 1. studenoga 2005. primljena je kao znanstvena novakinja na projekt *Kratki pripovjedni oblici u hrvatskoj književnosti* glavnog istraživača Tomislava Sabljaka.

Suradnica je na zborniku Teorija priče (120 hrvatskih i stranih autora s 400 stranica priloga o teoriji priče) voditelja projekta Tomislava Sabljaka. Pripremila

za tisak Bibliografiju časopisa *Kronika* Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe od 1975. do 2005.

Objavljeni radovi

Tihomil Maštrović

Priređene knjige:

Milan Begović: Drame I. Myrrha (1902.), Gospođa Walewska (1906.), Dramski tekstovi objavljeni u periodici (1894.-1903.). Sabrana djela Milana Begovića, sv. III., uredio Tihomil Maštrović, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 408 str. Priredio i popratio kritičkim napomenama, te Rječnikom, Tumačem, Kazalom imena i slikovnim prilozima.

Milan Begović: Drame II. Svadbeni let (1922.), Božji čovjek (1924.), Dramski tekstovi objavljeni u periodici (1909.-1922.). Sabrana djela Milana Begovića, sv. IV., uredio Tihomil Maštrović, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 400 str. Priredio i popratio kritičkim napomenama, te Rječnikom, Tumačem, Kazalom imena i slikovnim prilozima.

Milan Begović: Eseji, kritike, polemike, miscellanea, intervjui. Sabrana djela Milana Begovića, sv. XX., knj. I. (Eseji, kritike, polemike), uredili Andrea Sapunar i Tihomil Maštrović, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 452 str.

Milan Begović: Eseji, kritike, polemike, miscellanea, intervjui. Sabrana djela Milana Begovića, sv. XX., knj. II. (Intervjui), uredili: Andrea Sapunar i Tihomil Maštrović, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005., 540 str. Priredili i popratili kritičkim napomenama, te Rječnikom, Tumačem, Kazalom imena za obje knjige, te slikovnim prilozima.

Znanstveni članci:

Milan Rešetar i hrvatska književna historiografija. Zbornik radova o Milanu Rešetaru. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa o Milanu Rešetaru. Hrvatski književni povjesničari, sv. 9. Glavni urednik Tihomil Maštrović. Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 54-69.

Paginae Iadertinae Antuna Gustava Matoša. Uz 90. obljetnicu smrti Antuna Gustava Matoša. Croatica et Iadertina. Sveučilište u Zadru, Zadar, 2005., 378-492.

Tipološka određenja književnih likova Kovačićevih pripovijesti. Zbornik o Anti Kovačiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Anti Kovačiću održanog u siječnju 2005. u Zaprešiću, Zaprešić, 2005.

Uredništva:

Zbornik o Milanu Rešetaru. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa o Milanu Rešetaru, Beč, 25. rujna 2004., Dubrovnik, 1.-2. listopada 2004. Hrvatski književni povjesničari, sv. 9. Glavni urednik Tihomil Maštrović. Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 583 str.

Hrvojka Mihanović-Salopek

Priređene knjige:

Istra u umjetnosti i znanstvenim disciplinama od XV. do XVII. stoljeća, Zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Puli, Rovinju, Kanfanaru od 28. lipnja do 1. srpnja 2004., sv. I. (ur. Hrvojka Mihanović-Salopek), Sveta glazba d. o. o., Zagreb, 2005., 212 str.

Objavljeni stručni radovi:

Pogovor, u knjizi Deana Ganze - Bijeg u stvarnost (Zbirka pjesama i autorskih fotografija), vlastita naklada, Zagreb, studeni, 2004. (izašlo 2005.), 147-149;

Predgovor CD-izdanju Trogirskog evanđelistara, Musica sacra, god. III., br. 7, Zagreb, 2004. (izašlo 2005.), 2-3; Pogovor, u knjizi Nevenke Nekić Dani u Danskoj ljeta 2002., Hrvatska paneuropska unija, Zagreb, 2005., 49-53; Ususret bezdanu mora, u separatu Jože Horvat (mapa objavljena prigodom autorove kandidature za Andersenovu nagradu), Nacionalni odbor za dječju književnost, Gradska knjižnica, Zagreb, 2005., 7-11; Predgovor u knjizi Sanje Pilić E baš mi nije žao, Mozaik knjiga, Zagreb, 2005., 5-9; Predgovor u knjizi Sanje Pilić O mamama sve najbolje, Mozaik knjiga, Zagreb, 2005., 5-10; Pogovor u knjizi Luje Medvidovića žensko lice Boga (2. prošireno izdanje), Alfa, Zagreb, 2005., 99-109; Matošecov izazov pustolovine (pogovor lektiri), u knjizi Milivoja Matošeca Posada oklopnog vlaka, Znanje, Zagreb, 2005., 239-241; Izvorni svijet životinja (pogovor lektiri), u knjizi Vlatka Šarića Miško, Znanje, Zagreb, 2005., 159-162; Priroda kao neiscrpna učiteljica života (pogovor lektiri), u knjizi Vlatka Šarića Rogan, Znanje, Zagreb, 2005., 165-167; Ususret ljudima, krajevima i običajima (pogovor lektiri), u knjizi Pere Zlatara Otključani globus, Znanje, Zagreb, 2005., 213-216; Otvaranje prema novom životu (pogovor lektiri), u knjizi Nade Mihoković-Kumrić Tko vjeruje u rode još, Znanje, Zagreb, 2005., 175-179.

Urednica je knjige Želimira Hercigonje Bajkopisi za djecu, Hrvatsko društvo književnika za djecu, Zagreb, 2005.

U svojstvu scenaristice i redateljice sudjelovala je u realizaciji znanstveno-obrazovnog filma Dubrovačka Velika proteturica (marijanska djela u književnosti, glazbi i likovnoj umjetnosti iz razdoblja 16. i 17. st. na području nekadašnje Dubrovačke Republike), koji čeka emitiranje na HTV-u.

Antun Pavešković

Znanstveni radovi

Tragom Šimića (Jedan pokušaj generativne antropologije). Zbornik 4. kijevskih književnih susreta, posvećenih Antunu Branku Šimiću, Kijevo, 2005., 109-114; Vetranović u polju Rešetarova znanstvena interesa. Zbornik o Milanu Rešetaru. Hrvatski književni povjesničari, sv. 9. Zagreb, 2005., 143-148.

Stručni radovi

Uvodnik, u tematu Mit o zavjeri, Republika, br. 6, LXI, Zagreb, lipanj 2005., 46-48 (uredio temat); Uvodnik, u tematu Ivan Pavao II. – Poslanje i djelovanje, Republika, br. 7-8, LXI, Zagreb, srpanj-kolovoz 2005., 29.

Prilozi u časopisima

Fusnote ljubavi i zlobe 9 (Lana Derkač, Osluškivanje anđela, Meandar, Zagreb, 2003.), Republika, br. 1, LXI, Zagreb, siječanj 2005., 108-110; Fusnote ljubavi i zlobe 10 (Nikica Petrak, Neizgovoreni govor, Izdanja Antibarbarus, Zagreb, 2003.), Republika, br. 2, LXI, Zagreb, veljača 2005., 127-129; Fusnote ljubavi i zlobe 11 (Pero Kvrgić, Stilske vježbe, Matica hrvatska, Zagreb, 2004.), Republika, br. 3, LXI, Zagreb, ožujak 2005., 111-112; Fusnote ljubavi i zlobe 12 (Miro Međimorec, Frankfurtska veza, Zagreb, 2004.), Republika, br. 4, LXI, Zagreb, travanj 2005., 120-122; Fusnote ljubavi i zlobe 13 (Ana Lederer, Vrijeme osobne povijesti, Zagreb, 2004.), Republika, br. 5, LXI, Zagreb, svibanj 2005., 124-127; Fusnote ljubavi i zlobe 14 (Hans Küng, Biti kršćanin, prev. Branka Will, Zagreb – Sarajevo, 2002.), Republika, br. 6, LXI, Zagreb, lipanj 2005., 118-120; Iskustvo i sudbina (Davor Velnić, Šest od šest, Zagreb 2004.), Vijenac, br. 300, 13; Fusnote ljubavi i zlobe 15 (Mladen Kuzmanović, čuvari vremena, Zagreb, 2004.), Republika, br. 7-8, LXI, Zagreb, srpanj-kolovoz 2005., 144-146; Grad – strašan i prelijep (Feđa Šehović, Zločin u samostanu, Zagreb, 2005.), Vijenac, br. 301, 9; Ljubitelj trpkoga vina (Ivo Brešan, Tri života Tonija Longina, Zagreb, 2005.), Vijenac, br. 302, 7;

Fusnote ljubavi i zlobe 16 (Božidar Violić, Lica i sjene, Zagreb, 2004.), Republika, br. 9, LXI, rujan 2005., 124-125; Čuvar vlastitih leđa (Ivica Đikić, Domovinski obrat / Politička biografija Stipe Mesića, Zagreb, 2004.), Vijenac, br. 285, 7; Vrline osuđene na tajnost (Zdravko Tomac, Predsjednik / Protiv krivotvorina i zaborava), Vijenac, br. 286, 10; Hudelist kao neživljeni romanopisac (Darko Hudelist, Tuđman / Biografija, Zagreb, 2004.), Vijenac, br. 296, 9.

Andrea Sapunar

Priređene knjige:

Milan Begović: Eseji, kritike, polemike, miscellanea, Sabrana djela Milana Begovića, sv. XX., knj. 1, ur. Andrea Sapunar i Tihomil Maštrović, HAZU / Naklada Ljevak, Zagreb, 2005.

Milan Begović: Intervjui, Sabrana djela Milana Begovića, sv. XX. knj. 2, ur. Andrea Sapunar i Tihomil Maštrović, HAZU / Naklada Ljevak, Zagreb, 2005.

Martina Ćavar

Bibliografija Milana Rešetara i literatura o Milanu Rešetaru, Zbornik o Milanu Rešetaru, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 427-549.

Nacrt za životopis književnog povjesničara Milana Rešetara, koji je kao stručni članak pod naslovom Nacrt za životopis Milana Rešetara (1860.-1942.) tiskan u Zborniku o Milanu Rešetaru, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 413-418.

Ana Batinić

Prilog u spomenici

Bibliografija izdanja djela akademika Ive Frangeša, Spomenica preminulim akademicima, sv. 124, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2005., 39-42.

Znanstveni skupovi

Tihomil Maštrović

28. siječnja u Zaprešiću sudjelovao u radu znanstvenoga skupa *Ante Kovačić – život i djelo* izloživši znanstveno priopćenje Tipološka određenja književnih likova Kovačićevih pripovijesti; na Institutu za slavistiku Sveučilišta u Beču 1. listopada, u okviru međunarodnoga znanstvenog skupa o Vatroslavu Jagiću, održao znanstveno priopćenje Vatroslav Jagić i pjesnici hrvatskoga romantizma; 18. i 19. studenoga u Zadru na znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem *150 godina Znanstvene knjižnice Zadar* sudjelovao priopćenjem Hrvatska književnost u Zadru u doba osnivanja Knjižnice.

Hrvojka Mihanović-Salopek

Dana 28. siječnja sudjelovala je na znanstvenom skupu *Ante Kovačić – život i djelo* u Zaprešiću s predavanjem Kovačićevi rani romani u svjetlu književne kritike; od 28. do 30. travnja sudjelovala je na znanstvenom skupu *Alma refugii mater – Aljmaško svetište i slavonski mariološki propovjednici 18. i 19. stoljeća* održanom u Đakovu i Aljmašu s predavanjem Lik BDM u propovjedništvu Emerika (Mirka) Pavića; od 4. do 7. svibnja sudjelovala je naznanstvenom skupu *Dani hvarskog kazališta* u Hvaru, u organizaciji HAZU s predavanjem Ivan Ančić kao promicatelj europskog kulturnog kruga u BIH; od 19. do 21. svibnja sudjelovala je na međunarodnom znanstvenom skupu povodom 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera (u organizaciji HAZU) u Zagrebu i Đakovu s predavanjem Strossmayer i Trnski; 17. lipnja sudjelovala je na znan-

stvenom skupu *Ivan Belostenec i hrvatska kultura njegova doba u Starom gradu Ozlju*, s predavanjem Struktura i stilistika baroknih propovijedi Ivana Bilostinca; od 10. do 11. studenog sudjelovala je na međunarodnom znanstvenom skupu *Etnografska istraživanja Hrvata u Mađarskoj*, održanom u Etnografskom muzeju u Budimpešti, s predavanjem Tragovi crkvene himnodije u folklornom stvaralaštvu Hrvata u Mađarskoj; od 8. do 10. prosinca sudjelovala je na znanstvenom skupu *Kačićevi dani u Makarskoj* s predavanjem Obilježja crkvene himnodije i glazbe u Kačićevo vrijeme.

Antun Pavešković

Sudjelovao priopćenjem Stamaćeva valorizacija Šoljanova opusa, na znanstvenom skupu *Šoljanovi dani*, Rovinj, 2005.

Ivica Matičević

Sudjelovao je na *Danima hvarskog kazališta* u Hvaru od 4. do 7. svibnja s priopćenjem Prostor književnokritičke slobode u časopisu Plug (1944).

Krešimir Čvrljak

Sudjelovao na znanstvenom skupu *Kabala kao povijesno-filozofijska signatura renesansnoga filozofijskog mišljenja*, Orebić, 4.-8. listopada, te na znanstvenom skupu *Luka Vladmirović pred sudištem Alberta Fortisa i Ivana Lovrića*, Visovac – Zaostrog, 4.-6. studenoga.

Martina Ćavar

Sudjelovala je na međunarodnom znanstvenom skupu o Vatroslavu Jagiću od 13. do 15. listopada u Varaždinu s priopćenjem Vatroslav Jagić o Jurju Križaniću. Tekst će biti tiskan u Zborniku o Vatroslavu Jagiću tijekom iduće godine.

Međunarodna znanstvena suradnja

Andrea Sapunar sudjeluje u radu na dva međunarodna znanstvena projekta: *Translation als Medium des Kulturtransfers im Kontext der kroatischen und deutschen Kultur 1848-1918*, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Balkan-kommission, Wien, Institut für Theoretische und Angewandte Translationswissenschaft der Karl-Franzens Universität Graz, te *Zivilisationswortschatz im südosteuropäischen Raum 1840-1870*, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Balkan-kommission, Wien.

Arhiv i Knjižnica Odsjeka

Krešimir Čvrljak

Nastavljen je kontinuirani rad na računalnom unosu časopisnog i književnog fonda u Knjižnici Odsjeka.

Nastavljen je rad na računalnoj inventarizaciji književne ostavštine A. G. Matoša, nakon izvršenog sređivanja ostavštine prema arhivističkim standardima. Obavljene potrebne pripreme za inventarizaciju po skupinama: Grupiranje građe po subjektima /A. G. Matoš / obitelj Matoš / pobočne obitelji / ostali, grupiranje po vrstama građe (osobni dokumenti, dokumenti vezani zu smrt, publicistika, poezija, rukopisi, prijepisi, korespondencija, primljena i poslana, bilježnice i notesi, fotomaterijal, itd.). Zadržat će se i dosadašnja numeracija zbog dosadašnjih citiranja ostavštine. U tijeku je i prijepis Inventara građe arhivirane u kutije (12 kutija, 10 stranica Inventara).

Usporedo s pripremom za prijepis 70-ak pisama za Građu (za akad. D. Jelčića prepisano oko pedeset pisama na trideset stranica), revidirana korespondencija D. Prohaske (1.202 pisma, razglednice, dopisnice).

Djelatnicima Zavoda za književnost, kazalište i glazbu izdano na korištenje 220 knjiga i časopisa.

Arhivsku građu iz Arhiva Odsjeka koristilo 30 istraživača.

U svibnju obavljen opsežniji posao vezan uz pripremu snimanja dokumentarnog filma o Tinu Ujeviću redatelja Željka Senečića. U istu svrhu dana na uvid Ivici Matičeviću cjelokupna književna ostavština Tina Ujevića za pripremu izložbe o Tinu Ujeviću koja je otvorena 14. studenoga 2005.

Preuzeta je ostavština hrvatskog književnika Saše Vereša iz Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" koja se nalazi u 260 kartonskih kutija. U tijeku je rad na sređivanju, sistematizaciji i klasifikaciji građe.

Izložbe

U povodu obilježavanja 50. obljetnice smrti Tina Ujevića u Muzejsko galerijskom prostoru palače Narodnog doma, Opatička 18, otvorena je 14. studenoga 2005. u 13 sati izložba izvornih rukopisa Tina Ujevića iz njegove ostavštine pohranjene u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti. U programu otvaranja izložbe o Tinu Ujeviću govorili su akad. D. Jelčić i voditelj Odsjeka T. Sabljak, član suradnik, a o izložbi I. Matičević. U programu je sudjelovao Arsen Dedić, a prikazan je i dokumentarni film Tin redatelja Željka Senečića, rađen na temelju građe iz ostavštine Tina Ujevića koja se nalazi u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti. Izložbu su postavili T. Sabljak, A. Sapunar i I. Matičević. Izložba je bila otvorena za građanstvo svaki dan sve do 30. studenoga 2005.

Administrativni poslovi

Tatjana Skendrović sudjelovala je administrativnim radom u projektima vezanim za Odsjek ili za časopis *Kroniku*.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta obnašao je član suradnik dr. *Branko Hećimović*, a u Odsjeku su stalno bile uposlene dvije znanstvene djelatnice: znanstvena savjetnica dr. sc. Antonija Bogner-Šaban i znanstvena suradnica dr. sc. Ana Lederer, koja je na temelju raspisanog natječaja imenovana intendanticom Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu i na novom radnom mjestu radi od 1. listopada, dvije znanstvene novakinje, asistentice: Lucija Ljubić i Martina Petranović te tri pomoćne administrativno-arhivske djelatnice: Marica Bugarin, Jasna Đurđević i Tatjana Skendrović, od kojih je zadnja, na temelju odluke Akademijina Koordinacijskog odbora, u jednom tjednu tri dana obavljala administrativne poslove u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a u drugom obratno.

U studenome raspisan je natječaj za asistenta na određeno vrijeme kao supstitut za dio intendantskog mandata Ane Lederer.

Znanstvene novakinje M. Petranović i L. Ljubić prešle su s magistarskog na doktorski studij znanosti o književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te su proučavale stručnu i znanstvenu literaturu potrebnu za izradu sinopsisa doktorskog rada.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

a) Nakon što je u radu na trodijelnom znanstvenom projektu *Repertoar hrvatskih kazališta*, knjiga četvrta, došlo do stanovitih preinaka unaprijed utvrđenog

plana, koje su proistekle iz dopuna prvog dijela projekta (Repertoar hrvatskih kazališta / Repertoari hrvatskih kazališta, kazališnih družina i grupa 1991.-2000.; Repertoari festivala, smotri i susreta 1991.-2000.; Dopune prve i treće knjige Repertoara hrvatskih kazališta; Repertoar Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu 1991.-2000.; Repertoar hrvatskih kazališta izvan Hrvatske; Repertoari važnijih dobrovoljačkih, poluprofesionalnih, studentskih i alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa 1991.-2000.; Dopune repertoara važnijih dobrovoljačkih, amaterskih, poluprofesionalnih, studentskih i alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa 20. stoljeća / Abecedni popisi; Kazala) naknadnim uključivanjem obrada i rekonstrukcija repertoara niza raznovrsnih kazališnih ustanova u Hrvatskoj, ali i u Bosni i Hercegovini od 1990., pojavili su se stanoviti problemi i teškoće, koji su poremetili i usporili planiranu dinamiku rada. Kao prvo predviđeni programer projekta, mr. Vlado Obelić, koji je programirao prva dva projekta: *Repertoar hrvatskih kazališta 1840.-1860.-1980.*, prva i druga knjiga, te *Repertoar hrvatskih kazališta*, treća knjiga, nije se vratio s rada u inozemstvu, a niti hoće, zatim je utvrđeno da mnogobrojna kazališta nisu tijekom Domovinskog rata sustavno vodila evidenciju o održanim predstavama i da kao i niz drugih, u kojima za to nema zaduženih osoba, ne mogu dati dodatne kulturalne i sociološke informacije nakon što su repertoari već grubo obrađeni ili rekonstruirani o alternacijama, broju predstava te nadnevku i mjestu održavanja posljednje predstave. Već i prije spominjana nemogućnost plaćanja pomoćnih vanjskih suradnika, nadalje, još je više u ovoj fazi otežala rad malobrojnog tima stalnih znanstvenih suradnika projekta, koji je dodatno umanjen i imenovanjem A. Lederer za intendanticu Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, iako će ona i dalje nastojati raditi na prvom dijelu projekta.

Rad na drugom dijelu projekta (*Važnije predstave na hrvatskom jeziku i izvedbe na stranim jezicima hrvatskih izvođača do 1840. godine* / Uvod, Kronološki popis važnijih predstava na hrvatskom jeziku i izvedbi na stranim jezicima; Abecedni popis autora izvođenih djela; Kazalo imena i kazalo izvođača – grupa, družina, samostana, gimnazija; Kazalo mjesta izvođenja; Primarna literatura; sekundarna literatura) teče uglavnom prema planu kojim je predviđeno njegovo dovršavanje, kao i cijelog projekta, do kraja 2006.

Odluka o konačnom obliku prenošenja građe svih četiriju knjiga Repertoara na Internet nije još donesena, pa se zasad obavljaju tek korekcije prvih triju objavljenih knjiga.

Na projektu *Repertoar hrvatskih kazališta* radili su glavni istraživač B. Hećimović te A. Bogner-Šaban i A. Lederer, kao i znanstvene novakinje M. Petranović i L. Ljubić.

Na uslužnim, računalnim, administrativnim i arhivskim poslovima projekta surađivale su i administrativno-arhivske djelatnice Odsjeka M. Bugarin, J. Đurđević i T. Skendrović.

b) A. Bogner-Šaban nastavila je rad na višegodišnjem individualnom znanstvenom projektu o velikanu hrvatskoga glumišta, redatelju i glumcu Ivi Raiću uz kojeg je vezano i njezino priopćenje Milan Begović: Pierrotovo srce podnijeto na znanstvenom skupu *Krležinih dana* u Osijeku 2005.

Objavljeni znanstveni i stručni radovi

Antonija Bogner-Šaban

Knjiga

Susreti lutkara i lutkarskih kazališta. Dječje kazalište u Osijeku, Osijek, 2005., 242 str.

Znanstveni radovi

Josip Andrić Družijanca, Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug, Zagreb – Split, 2004., 239-258; Hrvatsko kazališno društvo u Splitu 1900.-2000., Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2004., 158-188.

Priredila i uredila

Kostimografije Ljubice Wagner. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta. Zagreb, 2005., 216 str.

Stručni radovi

Repertoar Krležinih dana u Osijeku 2004., Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2004., 342-350.

Ana Lederer

Znanstveni radovi

Lica utopija i distopija u hrvatskoj drami na prijelazu iz XX. u XXI. stoljeće, Kolo, 4, Zagreb, 2004., 156-165; Ženski likovi u hrvatskoj drami osamdesetih i devedesetih, Kazalište, 21-22, Zagreb, 2005., 138-143; Parodiranje svečanosti u suvremenoj hrvatskoj drami, Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug, Zagreb – Split, 2005., 395-405; Širok raspon talenta – trideset pet godina Vlaste Knezović u kazalištu, Vlasta Knezović – život za scenu, Hrvatsko društvo dramskih umjetnika, Zagreb, 2005., 25-31; Gastarbajteri u suvremenoj hrvatskoj drami, Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005.

Priredila

Ivan Raos, Izabrana djela. Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb, 2004., 339 str.

Lucija Ljubić

Znanstveni radovi

Igre i šale Đure Estera. Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug, Zagreb – Split, 2004., 295-312; Drame Mate Matišića – o žanru lipe smrti, Kazalište, IX, 21-22, Zagreb, 2005., 126-137; Došljaci u hrvatskoj renesansnoj drami, Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 43-60.

Stručni radovi

Zavičajno i europsko u Osijeku, Vijenac, XII, 12, 2004., 282-283; Bogovi više ne interveniraju (prijevod intervjua s Lucom Bondyjem), Kazalište, VIII, 19-20,

Zagreb, 2004., 52-55; Deset godina pohvale glumcu, *ibid.*, 96-98; Suvremeni zbroj čitanja, *ibid.*, 113-115; Slatki i gorki bademi protumačeni bajkom, Kazalište IX, 21-22, Zagreb, 2004., 221-223; Demaskiranje svijesti, *ibid.*, 234-236; Velike brojke i (razno)vrstan repertoar u službi publike, *ibid.*, 234-236; Teatrološko otključavanje, Vijenac, XIII, 300, Zagreb, 2004., 8.

Martina Petranović

Znanstveni radovi

Vesele igre Nikole Milana Simeonovića, Dani hvarskog kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug, Zagreb – Split, 2005., 274-294; Onostrano u suvremenoj hrvatskoj drami, Kazalište, IX, 21-22, Zagreb., 2004., 160-170; Vražja posla na europskoj srednjovjekovnoj pozornici, Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005.,16-42.

Stručni radovi

Sa stavom i kriterijima, Vijenac, XII, 280, Zagreb, 2004., 7; Rekonstrukcija, interpretacija, revalorizacija, Kazalište, VIII, 19-20, Zagreb, 2004., 89-92; Čisti govor srca, Kazalište, *ibid.*, 105-107; Festival publike, Vijenac, XIII, 287, Zagreb, 2005., 10; Dugo priželjkivani priručnik, Kazalište, IX, 21-22, Zagreb, 2005., 230-233; Violićevo kazalište, *ibid.*, 224-227; Čvrst i pouzdan zagrljaj, Vijenac, XIII, 297-299, Zagreb, 2005., 8; Čuvari identiteta (pogovor), u: Goran Tribuson, Legija stranaca, Znanje, Zagreb, 2005., 195-198; Čudo u Ilici 208 (10 godina Teatra Exit), Kazalište, IX, 21-22, Zagreb, 2005., 84-99; Kazalo imena, Krležini dani u Osijeku 2004., Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 355-372, Summary (prijevod), 373-374.

Znanstveni skupovi

Kao i svih prethodnih šesnaest godina, od osnutka *Krležinih dana* u Osijeku 1990., Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bio je glavni organizator znanstvenog skupa u sklopu ove danas već tradicionalne kazališno-teatrološke manifestacije. Ovogodišnji znanstveni skup bio je posvećen temi *Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj drami i kazalištu*, te je održan od 7. do 10. prosinca. Dužnost predsjednika Odbora Krležinih dana i člana znanstvenog povjerenstva obnašao je B. Hećimović, a organizacijske poslove obavljale su administrativno-arhivske djelatnice Odsjeka M. Bugarin, J. Đurđević i T. Skendrović.

a) A. Bogner-Šaban sudjelovala je sa sljedećim priopćenjima na znanstvenim skupovima: Characters, Dani hvarskog kazališta, Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta, Hvar, 4.-8. svibnja; Svatko u svom srcu nosi svoga Tadiju, Dani Josipa i Ivana Kozarca, Vinkovci, 28. listopada; Milan Begović: Pierrotovo srce. Drama posvećena Ivi Raiću, Krležini dani u Osijeku, Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj drami u kazalištu, Osijek, 7.-10. prosinca.

b) A. Lederer sudjelovala je s priopćenjem Ženski likovi u hrvatskoj drami osamdesetih i devedesetih na znanstvenom skupu Hrvatska drama i kazalište 1980.-2005., Matica hrvatska – Odjel za kazalište i film, Zagreb, 24. i 25. veljače.

c) L. Ljubić sudjelovala je sa sljedećim priopćenjima na znanstvenim skupovima: Drame Mate Matišića, Suvremena hrvatska drama i kazalište 1980.-2005., Matica hrvatska, Zagreb, 24.-26. veljače; Privatni prostor kao mjesto radnje u

suvremenoj hrvatskoj drami, Dani hvarskog kazališta (XXXII) – Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta, Hvar, 4.-7. svibnja; Šovagovićev Sokol kao slavonski dramski tekst, Šokačka rič, Slavonski dijalekt u scenskoj i filmskoj umjetnosti, Vinkovci, 11.-12. studenoga; Ženski povijesni likovi u hrvatskoj drami i kazalištu druge polovice 20. stoljeća, Krležini dani u Osijeku 2005., Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu, Osijek, 7.-10. prosinca.

d) M. Petranović sudjelovala je sa sljedećim priopćenjima na znanstvenim skupovima: Onostrano u suvremenoj hrvatskoj drami, Hrvatska drama i kazalište 1980.-2005., Matica hrvatska – Odjel za kazalište i film, Zagreb, 24. i 25. veljače; Topos krčme u suvremenoj hrvatskoj drami i kazalištu, Dani hvarskog kazališta (XXXII) – Prostor i granice hrvatske književnosti i kazališta. Hvar, 4.-7. svibnja; Dva slavonska Povratka (S. Tucić, Z. Kolarić Kišur), Šokačka rič, Slavonski dijalekt u scenskoj i filmskoj umjetnosti, Vinkovci, 11.-12. studenoga; Dramaturgija kazališnog kostima, Krležini dani u Osijeku 2005. – Riječ, tijelo i prostor u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu, Krležini dani u Osijeku 2005., Osijek, 7.-10. prosinca.

Nakladnička djelatnost

U 2005. Odsjek za povijest hrvatskog kazališta objavio je u sunakladništvu odnosno samostalno dva izdanja:

Krležini dani u Osijeku 2004. Zavičajno i europsko u hrvatskoj drami i kazalištu. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek, 2005., 376 str.

Kostimografije Ljubice Wagner. Priredila i uredila A. Bogner-Šaban. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Zagreb 2005., 59 str.

Izložbena djelatnost

A. Bogner-Šaban priredila je izložbu *Kostimografije Ljubice Wagner*, koja je postavljena prvo u Muzejskom prostoru palače Narodnog doma, Zagreb, Opatička 18, gdje je otvorena 9. ožujka 2005., a zatim je postavljena i otvorena 9. ožujka u Vili Angelini u Opatija. Slijedi njezino predstavljanje u Zorin domu u Karlovcu, 3. studenoga i, u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku, u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku, 7. prosinca. Na svim otvorenjima izložbe govorila je autorica A. Bogner-Šaban.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta posudio je iz svoje Muzejsko kazališne zbirke i izloške za izložbu Ivan Tišov, Galerije likovnih umjetnosti u istoimenoj Galeriji u Osijeku u Klovićevim dvorima, Zagreb i izložbu suvremenih likovnih umjetnika Hommage Mozartu u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski", Zagreb, te za proslavu Neve Rošić u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca, Rijeka.

Na 24. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija, Interliber – međunarodni sajam knjiga i učila, Zagrebački velesajam, 8.-12. studenoga predstavljena su i izdanja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta kao i plakati za izložbu Kostimografije Ljubice Wagner.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališne građe

a) U skladu sa svojim radnim opredjeljenjima i dugogodišnjom praksom Odsjek za povijest hrvatskog kazališta nastavio je i u ovoj godini prikupljati i preuzimati raznovrsnu kazališnu građu kao i teatrološka, dramska, glazbeno-scenska i

baletna izdanja od različitih ustanova i pojedinaca. Značenjem i opsegom posebno se izdvajaju sljedeće donacije:

- Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb pohranilo je u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta 57 originalnih scenografskih i kostimografskih skica odnosno rješenja za plakate te 107 uramljenih plakata (100 x 70) i osam monografija.

- Prestavši djelovati nakon trideset godina postojanja, Teatar u gostima, Zagreb predao je Odsjeku 28 ispisa dramskih tekstova, programske knjižice, plakate, vrpcu s tonskim zapisom izvedbe Čaruge, dvije uokvirene fotografije s predstava i 22 filmske vrpce na kojima je snimljen isti broj predstava Teatra u gostima. Ugovorio preuzimanje: Branko Hećimović.

- Teatar ITD, Zagreb, dostavio je na pohranu 16 registara izrezaka kazališnih kritika i dokumentaciju o 32 predstave (program, fotografije, novinski izresci), koje su premijerno izvedene od 1997. do 2004.

- Ing. Branko Vodeničar, kojemu je Odsjek dao pismeno podršku za natječaj Zagrebačke banke kako bi mogao presnimiti na CD-e svoje magnetske zapise predstava Teatra ITD, Zagreb, predao je Odsjeku 73 magnetska zapisa isto toliko broja predstava, 27 videovrpca sa snimkama predstava i 25 ispisa dramskih tekstova (suradnju ugovorio: B. Hećimović; izvršiteljice zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

- Suprug poznate hrvatske glumice te operne i operetne pjevačice Regine Čanić, Ljudevit Glassl donirao je dio njezine umjetničke ostavštine, koji se sastoji od jednoga većeg albuma s fotografijama, kazališnim ceduljama i izrescima novinskih kritika, te tri manja koja sadrže samo fotografije. Preuzeo: B. Hećimović.

- Nekadašnji solist Baleta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu Zlatko Podkovac (Calais, Francuska) poklonio je oko 300 knjiga na različitim jezicima o baletu i baletnim umjetnicima od kojih je dosad prevezeno iz Francuske oko dvije stotine. Donacija sadržava i više svežnjeva građe o baletu i baletnim umjetnicima. Preuzimanje dogovorio: B. Hećimović.

- Suprug prof. Mire Scherer Ruschel, nekadašnje arhivistkinje Muzeja i arhiva Hrvatskoga narodnog kazališta, Siegfried Ruschel (Kassel, Njemačka) dostavio je Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta u suglasju s testamentarnom voljom svoje supruge 11 fotoalbuma sa snimkama iz predstava Hrvatskoga narodnog kazališta, 14 godišta uvezanih listova Hrvatskoga narodnog kazališta, svežanj kazališnih cedulja i oko 35 knjiga i časopisa kazališne tematike.

- Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka, dostavilo je Odsjeku uvezanu repertoarnu knjigu (kazališne knjižice i cedulje) za sezonu 2003./2004., te doniralo uramljeni portret, ulje, glumice Zlate Nikolić, rad Antuna Žunića, i uokvireni fotoportret (70 x 100 cm) prvakinje Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb, Neve Rošić.

- Neva Rošić donirala je preostali dio ostavštine svojeg oca, kazališnog kritičara i intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca, Rijeka, koji čine kazališni programi i cedulje, knjige i časopisi.

- Kao darovatelj kazališne građe i knjiga valja još navesti mnogobrojna kazališta, nakladnike i udruge kao što su: Dramsko kazalište Gavella; Zagrebačko gradsko kazalište Komedija; Zagrebačko kazalište lutaka; Zagrebačko kazalište mladih; Lutkarska scena Ivana Brlić Mažuranić; PIF / Međunarodni festival lutaka; Akademija dramske umjetnosti; Hrvatsko društvo dramskih umjetnika; ITI – UNESCO; HNK Zagreb; Hrvatsko narodno kazalište, Gradsko kazalište lutaka, Književni krug – Split; Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Dječje kazalište – Osijek; Hrvatsko narodno kazalište / Lutkarska scena – Varaždin; Kazalište Marina Držića, Teatar Lero – Dubrovnik; Gradsko kazalište lutaka – Rijeka; Istarsko narodno kazalište, Malo istarsko lutkarsko kazalište – Pula; Zorin dom

– Karlovac; Zlatni lav – Umag; Dramski studio mladih, Hvar; Amatersko kazalište Petar Hektorović, Stari Grad – Hvar; Amatersko kazalište Ranko Marinković – Vis; Bóbita, Bábszinház, Pečuh, Mađarska; Hrvatsko kazalište, Pečuh, Mađarska; Kazalište lutaka, Mostar, Bosna i Hercegovina; Fakultet za dramske umetnosti, Skopje, Makedonija.

- Vrijedne donacije dobijene su još i od sljedećih osoba: Anđeo Glavan, Tin Kolumbić, Boris Pavlovski, Sestra Marija osc. (Marija Petričević), Radojka Tanhofer, Nataša Vagapova, Željko Zagotta, Antica Žmak.

b) Nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, kritika, osvrta, prikaza, reportaža i razgovora o hrvatskim profesionalnim te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i skupinama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praizvedbama, premijerama, obnovama i gostovanjima, a i kazališnim umjetnicima, dramatičarima te glazbeno-scenskim i baletnim autorima iz dostupnog tiska – Vjesnik, Večernji list (izvršiteljice zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

c) Nastavljeno je skidanje s interneta vijesti, članaka i kritika o kazalištu i kazališnim umjetnicima (izvršiteljica zadatka: T. Skendrović).

d) Kazališnom građom i knjigama stručne biblioteke Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta koristio se i u ovoj godini veliki broj teatrologa i muzikologa, te književnih znanstvenika, kao i književnika i kritičara, kazališnih umjetnika, novinara i ljubitelja kazališta, postdiplomanata, studenata i učenika. Kazališna građa uveliko je korištena i za potrebe različitih kazališnih i likovnih ustanova te strukovnih organizacija, kao i za nakladničke potrebe i potrebe dnevnog tiska, a i radijske i televizijske emisije.

e) Razvrstavana je i sređivana već zaprimljena arhivska i muzejska građa, kao i novoprimljena (izvršiteljice zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

f) Nastavljeno je ažurno katalogiziranje novodobivenih teatroloških, dramskih, glazbeno-scenskih, baletnih i inih izdanja (izvršiteljice zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

g) Nastavljeno je ažurno katalogiziranje novoprimljenih audio i videozapisa (izvršitelj zadatka: J. Đurđević).

h) Obavljen je unos tekstova za zbornik Krležini dani u Osijeku 2004., te lektorskih i redaktorskih ispravaka (izvršiteljica zadatka: T. Skendrović).

i) Stranke u stručnoj biblioteci redovito su primane utorkom i četvrtkom od 9 do 13 sati, a prema potrebi i vrsti traženih usluga i drugih dana (izvršiteljice zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

Suradnja s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža"

M. Petranović i L. Ljubić objavile su i predale u tisak svaka po dvadesetak natuknica u novim svescima Hrvatskoga bibliografskog leksikona i Hrvatske enciklopedije, te započele suradnju na projektima *Kazališni leksikon* i *Hrvatska književna enciklopedija*.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

Organizacija jedinice

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno sedam znanstvenika i istraživača te jedan novak. To su: dr. Hana Breko Kustura (znanstvena suradnica), dr. Gorana Doliner (znanstvena suradnica), mr. Vedrana Juričić (knjižničarska savjetnica), dr. Vjera Katalinić (znanstvena suradnica), dr. Sanja

Majer-Bobetko (viša znanstvena suradnica), Rozina Palić-Jelavić (stručna suradnica), Marinela Rusković-Krištić (novakinja) i dr. Ennio Stipčević (viši znanstveni suradnik). Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje je upraviteljica *V. Katalinić*.

Znanstvenici su tijekom 2005. surađivali na četiri znanstvenoistraživačka projekta pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Tri projekta prijavljena su putem Akademije, a nositelji su E. Stipčević (*Spomenici starije hrvatske glazbe*), S. Majer-Bobetko (*Hrvatska glazbena historiografija do 1945.*, R. Palić-Jelavić kao suradnica) i G. Doliner (*Tradicija glagoljaškog pjevanja*). H. Breko Kustura, V. Juričić, V. Katalinić i M. Rusković-Krištić surađuju na projektu *Sređivanje i obradba muzikalija u Hrvatskoj* (glavni istraživač: prof. dr. Stanislav Tuksar, član suradnik) putem Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Znanstvenoistraživački i stručni rad u Odsjeku obuhvaća šest cjelina: 1) *Spomenici starije hrvatske glazbe*, 2) *Sređivanje i obradba muzikalija u Hrvatskoj*, 3) *Hrvatska glazbena historiografija do 1945.*, 4) *Tradicija glagoljaškog pjevanja*, 5) *Međunarodni projekti*, 6) *Istraživanja izvan projekata*.

Tijekom godine voditeljica Odsjeka akad. K. Kos i istraživači u Odsjeku sastajali su se prema potrebi u cijelom sastavu ili u skupinama da bi raspravljali o objavljivanju zbornika sa znanstvenih skupova, organizaciji skupova i rješavali tekuće poslove.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Spomenici starije hrvatske glazbe

Voditelj projekta E. Stipčević priložio je svoje izvješće uz Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju čiji je član suradnik.

2. Sređivanje i obradba muzikalija u Hrvatskoj

Obavljena je digitalizacija višeglasnih napjeva iz hrvatskih kodeksa: dvoglasnog misnog ordinarija iz Kantuala Domenici Filinich, Cres, Samostan benediktinki, godina 1786./1787.; dvoglasnih napjeva oficija iz kodeksa MR 10, Metropolitanske knjižnice Zagreb; rad na temi *Kultovi svetaca u hrvatskim izvorima i "primitivna polifonija" iz hrvatskih izvora:* obradba sekvenci, alleluja stihova, antifona u čast hrvatskih svetaca iz notiranih kodeksa Istre, Dalmacije, Kvarnera; dovršetak inventara dvoglasnih misa "primitivne polifonije" iz arhiva Cresa, Osora, Trogira, Starog Grada (Hvar), Sinja; transkripcija dvoglasnog srednjovjekovnog *Requiema* iz kodeksa Cres, Samostan benediktinki, transkripcija prve dvoglasne mise iz Filinich kantuala iz Cresa, 1786. godina (*H. Breko Kustura*).

Višekratni pregled baza podataka u radu: Split – Glazbeni arhiv katedrale, Dubrovnik – Mala braća, Osijek – Muzej grada, zborka Prandau, Kloštar Ivanić – Franjevački samostan; obuka muzikologa u katalogiziranju rukopisa i tiskovina u ISIS-u (Devčić, Grgić, Ban, Badrov) (*V. Juričić*).

Nastavljeno istraživanje Jarnovićeva opusa i djelovanja, o čemu je napisan tekst: Ivan Jarnović – virtuoz i skladatelj; istraženo je djelovanje Ivana Zajca starijeg u kontekstu djelovanja vojne glazbe u Hrvatskoj početkom 19. st., o čemu su napisani tekstovi: Militärmusiker als Kulturträger: Johann v. Zaytz d. ä. (1800-1854) im Kontext der Militärmusikforschung in Kroatien, te Militärmusiker als Kulturträger: Johann v. Zaytz d. ä, (1800-1854) zwischen Mitteleuropa und Adriaküste; započeto istraživanje opernog djelovanja u Hrvatskoj u međunarodnom kontekstu; o tome napisani tekstovi: Between the Popular and Elite Culture. The Music Theatre in the South-Eastern Hapsburg Empire in the 2nd Half of the 19th Century, te "Ljubav i zloba" (Love and Malice, 1846). The First Croatian

National Opera: A Point of Unification and/or a Point of Conflict; istražena biografija i djelovanje Elene Pucić Sorkočević i o tome napisan tekst: Torna la bella aurora (1816): Ellena Luisa di Pozza Sorgo (1784-1865), oder das Schicksal einher Komponistin nach der Aufhebung der Republik Dubrovnik; za tisak je dorađen tekst o Tommasu Restiju za enciklopediju MGG (*V. Katalinić*).

Obrađeno 27 knjiga libreta pohranjenih u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku tj. 12., 21. te od 32. do 57. knjige, ukupno 327 libreta; obrađeno je i dvadesetak baleta koji nisu posebno numerirani; libreta su obrađena prema standardu RISM-L projekta; istražen život Luke Dropca (skupljača zbirke libreta) i njegovog brata Antuna Dropca, te put kojim je zbirka dospjela u Znanstvenu knjižnicu, o čemu je napisan tekst Prilog istraživanju zbirke opernih libreta sačuvane u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku; pregledan Glazbeni arhiv Male braće te popisane sve signature partitura arija iz onih opera koje su, u obliku libreta, sačuvane u Znanstvenoj knjižnici; nastavak istraživanja himni svetog Vlaha iz dubrovačke katedrale, o čemu su napisani radovi: Nastanak oficija uz blagdan svetog Vlaha te himne svetog Vlaha nastale u prvoj polovici 20. stoljeća u arhivu dubrovačke katedrale, te Kult sv. Vlaha u glazbi (*M. Rusković-Krištić*).

Nastavak rada na Katalogu muzikalija bivšeg benediktinskog samostana u Dajli; identifikacija dijelova fonda i provjera imena skladatelja (*G. Doliner*).

3. Hrvatska glazbena historiografija do 1945.

Koordiniran rad suradnika (N. Gligo, R. Palić-Jelavić, S. Jambrak) i konzultanata (G. Doliner, Z. Blažeković) (*S. Majer-Bobetko*).

Nastavak istraživanja i analize hrvatskih glazbeno-historiografskih izvora: prilozi o radu Milana Rešetara, Vatroslava Jagića, Josipa Hamma; glazbena historiografija o plesu; završetak rada na knjizi Hrvatska glazbena historiografija u 19. stoljeću (*G. Doliner*).

Sa S. Jambrakom nastavljen eksperimentalni rad na programu za bazu podataka, koji se dorađuje na više od stotinu probnih unosa. Nastavljen je rad na skupljanju relevantnih izvora i na analizi i kritičkoj interpretaciji izvora iz 1. polovice 20. st., napose onih iz glazbene periodike, te relevantnih priloga (rukopisnih i tiskanih) Antuna Dobronića. Za tisak pripremljen rad na temu Glazbenopovijesne teme u spisateljskom opusu Antuna Dobronića; kolacionirani prilozi Z. Blažekovića i S. Majer-Bobetko za monografiju Hrvatska glazbena historiografija u 19. stoljeću (zajedno s G. Doliner i Z. Blažekovićem) (*S. Majer-Bobetko*).

4. Tradicija glagoljaškog pjevanja

Nastavak istraživanja lokaliteta otoka Krka; nastavak suradnje sa Staroslavenskim institutom u Zagrebu (digitalizacija; priprema odabranih CD-a); nastavak komparativnih i istraživanja povijesnih izvora glagoljaškog pjevanja u 18. i 19. st.; istraživanje u programu razmjene Hrvatska – Slovenija (izvori glagoljaškog pjevanja, glagoljski rukopisi i tiskovine; Ljubljana, siječanj 2005.); istraživanje u programu razmjene Hrvatska – BiH (tradicijska katolička glazba: popisne liste uz magnetofonske vrpce iz fonda prof. Cvjetka Rihtmana na Muzičkoj akademiji u Sarajevu; lipanj 2005.); napisan je rad Glagolitic music tradition in Croatia as part of the European culture; nastavak rada na recenziranom rukopisu Glagoljaško pjevanje u Kraljevici: odnosi književnopovijesnih pojava, jezičnotekstualnih struktura i glazbenih osobina (*G. Doliner*).

5. Međunarodni projekti

Répertoire international des sources musicales – RISM – Frankfurt

Informacije korisnicima o glazbenim izvorima u Hrvatskoj (*V. Katalinić*).

Završena korektura rukopisa arhiva BJm – Gradski muzej Bjelovar te arhi-

va KPm – Muzej grada Koprivnice, zbirka Šestak; ispravljeni podaci (721 zapis, uključivo 14 novih zapisa), poslani RISM-u (*V. Juričić*).

Sudjelovanje na seminaru o RISM-ovu računalnom programu (Ljubljana, studeni 2005.) (*V. Juričić, V. Katalinić*).

Répertoire international de la litterature musicale – RILM – New York

Koordiniran rad komisije za Hrvatsku (S. Majer-Bobetko, predsjednica ogranka za Hrvatsku, R. Palić-Jelavić, suradnica te vanjski članovi: Z. Blažeković i Đ. Brezak-Lugarić).

Dovršeno prikupljanje i unos bibliografskih podataka o relevantnoj muzikološkoj literaturi za *Bibliographia musicologica Croatica* za 2001. i 2002. i započeto za 2003. (*R. Palić-Jelavić*).

Završena je obrada građe objavljene tijekom 2002. i započeta obrada građe objavljene tijekom 2003.; za on-line verziju RILM-a obrađene neke jedinice publicirane 2004. (*S. Majer-Bobetko, R. Palić-Jelavić*).

Nastavljeno prikupljanje bibliografije radova o Božidaru Kuncu (*R. Palić-Jelavić*).

6. Rad izvan projekata

Nastavljen rad na temi za disertaciju *Predmetno označivanje glazbene građe primjenom deskriptora i slobodno oblikovanih predmetnica* (nastavljena predmetizacija članaka iz časopisa Sv. Cecilija od 1907. do 1944. u ISIS bazu); za tisak priređeni radovi: From music archives to the data base – Croatian experience; Zvučni zapisi skladbi Ivana Padovca; Jesu li naše narodne knjižnice muzikalne? Model baze podataka digitaliziranih notnih izvora na primjeru opusa Božidara Kunca; Stanje ostavštine Ladislava Šabana (*V. Juričić*).

Istražen prinos Josipa Florschütza estetici glazbe u Hrvatskoj u 19. stoljeću (*S. Majer-Bobetko*).

Dovršen rad: Božidar Kunc kao skladatelj u ogledalu kritike svoga doba; dovršen rad Suvremeno hrvatsko glazbeno stvaralaštvo na temu Domovinskog rata s osobitim obzirom na autorska djela s područja tzv. ozbiljne (umjetničke) glazbe inspirirana stradanjima Vukovara; napisan rad Zvono iz 1383. godine iz kapele sv. Trojice u Grobniku. Najstarije datirano zvono u "Zbirci metala (zvona)" u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu; dovršen rad Najstarija datirana crkvena zvona u Hrvatskoj; prikupljena je i obrađena građa za rad "Na Nilu" Vladimira Vidrića u djelima Božidara Kunca, Oskara Jozefovića i Ivane Lang; prikupljena je i obrađena građa za rad na temu Stvaralaštvo Antuna Dobronića na području crkvene glazbe; prikupljena je građa, obavljeno istraživanje te napisan veći dio rada na temu Skladateljski prinosi Josipa Florschütza (*R. Palić-Jelavić*).

Rad u knjižnici

Katalogizacija novih naslova (200 naslova), nabava časopisa, posudba, održavanje on-line kataloga u sklopu skupnog kataloga szi – podsustava humanistika, uvođenje nove web-stranice Knjižnice (*V. Juričić*).

Stručni rad

Tekstovi za Hrvatsku enciklopediju, Austrijski glazbeni leksikon, Hrvatski biografski leksikon, Die Musik in Geschichte und Gegenwart; recenzije članaka i knjiga (*H. Breko Kustura, V. Katalinić, S. Majer-Bobetko, R. Palić-Jelavić*).

Objavljeni radovi

Znanstveni i stručni članci

H. Breko Kustura:

Hrvatski srednjovjekovni glazbeni kodeksi – na razmeđi različitih kulturnih tradicija, Svečani zbornik u čast Tomislava Raukara, ur. N. Budak, Filozofski fakultet Zagreb, Zagreb, 2005., 107-120; Daniel Leech-Wilkinson, The Modern Invention of Medieval Music, Scholarship, Ideology, Performance, series Musical Performance and Reception, Cambridge University Press, Cambridge, 2002., 335; Annete Kreutziger-Herr, Ein Traum vom Mittelalter, Die Wiederentdeckung mittelalterlicher Musik in der Neuzeit, Bohlau Verlag, Köln – Weimar – Wien, 2003., 425; John Haines, Eight Centuries of Troubadours and Trouvères, The Changing Identity of Medieval Music, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.; Anne Walters Robertson, Guillaume de Machaut and Reims, Context and Meaning in his Musical Works, Cambridge University Press, 2002. (recenzija), College Music Symposium, 45, 2005., 1-8; Venecija – 27. studijski seminar ciklusa "Glazba starih mediteranskih civilizacija": Monodijsko liturgijsko pjevanje Akvileje i patrijarhije Akvileje i susjednih europskih regija (prikaz), Arti musices, 35/1, 2004., 83-86; Brixen, Italija – Međunarodni simpozij Kirchenmusik auf dem Balkan (prikaz), Arti musices, 36/1, 2005., 170-172.

G. Doliner:

Prilog Josipa Vajsa hrvatskoj glazbenoj historiografiji, Glagoljica i hrvatski glagolizam, Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa povodom 100. obljetnice Staroslavenske akademije i 50. obljetnice Staroslavenskog instituta (Zagreb – Krk, 2.-6. X. 2002.), Staroslavenski institut, Krčka biskupija, ur. M.-A. Dürrigl, M. Mihaljević, F. Velčić, Zagreb – Krk, 2004., 56-66; Glagoljaško pjevanje u Istri: stručno i uporabno nazivlje, Zbornik radova s Trećeg međunarodnog muzikološkog skupa, Novigrad: Pučko otvoreno učilište, ur. I. P. Gortan-Carlin, Novigrad, 2004., 237-246; Josip Štolcer Slavenski (1896.-1955.), Sonata religiosa za violinu i orgulje (1919.-1925.), Između moderne i avangarde. Hrvatska glazba 1910.-1960., Radovi s muzikološkog skupa održanog u Zagrebu, Hrvatska, 13.-14. XII. 1996., ur. E. Sedak, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2004., 245-251; Glazbeni prinos franjevca Marijana Lanosovića, Muka kao nepresušno nadahnuće kulture, ur. J. Čikeš, Udruga Pasionska baština, Zagreb, 2005., 474-485; Rešetarov prinos hrvatskim muzikološkim temama, Zbornik o Milanu Rešetaru književnom kritičaru i filologu. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa, Beč, 25. IX. 2004., Dubrovnik, 1.-2. X. 2004., ur. T. Maštrović, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 349-359.

V. Juričić:

Tallin, Estonia – IAML Annual conference (prikaz), Arti musices, 35/1, 2004., 90-91; Pretraživanje informacija iz područja glazbe, Arti musices, 36/1, 2005., 111-144; Opatija – 6. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta (prikaz), *ibid.*, 153-154; Zagreb – 5. seminar projekta Sustav znanstvenih informacija – Pretraživanje znanstvenih informacija. Što je u šeširu? (prikaz), *ibid.*, 172-173; Poreč – 8. seminar: Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture (prikaz), Arti musices, 36/2, 2005., 175-178; Digitalizacija građe s izvornika i posrednog medija, 8. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Hrvatsko knjižničarsko društvo, Zagreb, 2005.

V. Katalinić:

Ponovno o jedinom pismu "nepismenog" Jarnovića: koncerti u revolucionarnom Dublinu, Arti musices, 35/1, 2004., 21-30; Nikola Zrinyi (1508-66)

as a National Hero in 19th-Century Opera between Vienna, Berlin, Budapest and Zagreb, Musica e Storia, XII/3, 2004., 611-630; Luka Sorkočevićs Wiener Tagenbuch (1781-1782), Muzikološki zbornik, XL/1-2, 2004., 187-196; Glazba u palači i oko nje, Kaj, 4-5, 2005., 95-110; Resti, Tommaso, u: Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Zweite neubearbeitete Ausgabe, Hrsg. von Ludwig Finscher, Personenteil 13, Bärenreiter, Kassel etc., 2005., 1574-1575; Ljubljana – Glasbena identiteta Srednje Evrope (prikaz), Arti musicec, 35/1, 2004., 101-103; In memoriam: Chappel White, Arti musices, 35/2, 2004., 255; Bratislava – "Plaude turba paupercula": Franziskanischer Geist in der Musik, Literatur und Kunst (prikaz), Arti musices, 36/1, 2005., 164-166.

S. Majer-Bobetko:

Povijest hrvatske glazbe u ediciji Naša domovina. Jedan "potonuli" historiografski izvor, Između moderne i avangarde. Hrvatska glazba 1910.-1960. (ur. E. Sedak), Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2004., 43-50; Glazbeni i kazališni vjesnik – prikaz i značenje (skica za studiju), Glazbeno obrazovanje u Istri tijekom stoljeća – u spomen Slavku Zlatiću, Zbornik radova s Trećeg međunarodnog muzikološkog skupa (ur. I. P. Gortan-Carlin), Pučko otvoreno učilište Novigrad – Cittanova, Katedra Čakavskog sabora za glazbu, Novigrad, 2004., 195-208; Uloga Milana Rešetara u hrvatskoj glazbenoj historiografiji, Zbornik o Milanu Rešetaru književnom kritičaru i filologu. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Beč, 25. IX. 2004., Dubrovnik, 1.-2. X. 2004., ur. T. Maštrović, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005., 335-348; Zdravko Blažeković: Glazba osjenjena politikom (recenzija), Arti musices, 35/1, 2004., 77-80; Cardiff – 39th RMA Annual conference 2003: Music Historiography (prikaz), *ibid.*, 91-93; Zagreb – Proslava 100. obljetnice rođenja Božidara Kunca (prikaz), *ibid.*, 103-105; Rezultati i važnost djelovanja inozemnih (osobito čeških) glazbenika u drugoj polovici 19. stoljeća u našim krajevima. Skica za studiju, Rad HAZU, 455, knj. VII, Zagreb, 2005., 195-201; Pogovor u: Bosiljka Perić-Kempf: Lice i naličje, Novi list – Adamić, Rijeka, 2005., 399-400; Popratni tekst za CD: Mihovil Karuza, violončelo, Nikša Bobetko, kontrabas, Centar za kulturu Omiš, 2005.

R. Palić-Jelavić:

Istarska i sjevernoprimorska motivika kao ishodište u svjetovnom (vokalnom) opusu Borisa Papandopula. Prilog proučavanju skladateljeva stvaralaštva na području solo pjesme, Treći međunarodni muzikološki skup "Iz istarske glazbene riznice": Glazbeno obrazovanje u Istri tijekom stoljeća – U spomen Slavku Zlatiću, Zbornik radova s Trećeg međunarodnog muzikološkog skupa, Novigrad – Grožnjan, 20.-21. IX. 2002., ur. I. P. Gortan-Carlin, Pučko otvoreno učilište Novigrad – Cittanova – Katedra Čakavskog sabora za glazbu, Novigrad, 2004., 209-236; Bibliographia musicologica Croatica. Addenda i radovi za 2002. godinu, Arti musices, 35/2, 2004., 257-298; In memoriam Lovro Županović, *ibid.*, 251-255; Tekst za program koncerta uz obilježavanje 30. obljetnice smrti hrvatskoga skladatelja Jurja Stahuljaka, u crkvi sv. Ivana na Novoj vesi u Zagrebu, 20. veljače 2005. (HPD "Slavuj" iz Petrinje; orgulje Krešimir Haas; dirigent Josip degl'Ivellio), s. p.; Juraj Stahuljak – Oris životopisa i stvaralaštva (tekst za program uz izvedbu djela Sonata za violinu i glasovir op. 11; Pjesme za sopran i glasovir op. 4), katalog Glazbene tribine prigodom obilježavanja 30. obljetnice smrti Jurja Stahuljaka, Hrvatsko društvo skladatelja, 2005., s. p.; Suvremeno hrvatsko glazbeno stvaralaštvo na temu Domovinskog rata s osobitim obzirom na autorska djela s područja tzv. ozbiljne (umjetničke) glazbe inspirirana stradanjima Vukovara, Pasionska baština 2004. Muka kao nepresušno nadahnuće kulture, Zbornik radova 4. međunarodnog znanstvenog simpozija s temom "Vukovar kao paradigma Muke", Vukovar, 22.-25. IV.

2004., ur. J. Čikeš, Udruga "Pasionska baština", Zagreb, 2005., 486-515; Božidar Kunc kao skladatelj u ogledalu kritike svoga doba / Božidar Kunc as Composer in the Mirror of the Reviews and Criticism of his own Time, IV. međunarodni simpozij "Muzika u društvu" / IV International Symposium "Music in Society", Sarajevo, 28.-30. X. 2004., Zbornik radova, ur. T. Karača i S. Kazić, Muzikološko društvo BiH – Muzička akademija u Sarajevu, Sarajevo, 2005., 95-103 i 97-105; Juraj Stahuljak (1901.-1975.). U povodu 30. obljetnice skladateljeve smrti, Cantus, 133, srpanj 2005., 43-45.

M. Rusković-Krištić:

Nastanak oficija uz blagdan svetog Vlaha te himne svetog Vlaha nastale u prvoj polovici 20. stoljeća u arhivu dubrovačke katedrale, Arti musices, 35/2, 2004., 207-225.

Ostali rad

Napisan udžbenik Glazbena umjetnost III za predmet glazbena umjetnost za 3. razred opće gimnazije (R. Palić-Jelavić i suautorica N. Medenica).

Uredništvo časopisa Arti musices (V. Katalinić, glavna urednica, S. Majer-Bobetko, članica uredništva).

Članica uredništva u časopisu Gitara (S. Majer-Bobetko).

Pripremni radovi na uređivanju priloga o W. A. Mozartu za časopis Republika (S. Majer-Bobetko).

Nastavljen urednički rad na Zborniku radova s međunarodnog znanstvenog skupa o Ivanu Padovcu, Zagreb – Varaždin, 28.-30. IX. 2000. (V. Katalinić, S. Majer-Bobetko).

Uredništvo Zbornika Slavonska glazbena baština (V. Katalinić).

Tehničko uredništvo Zbornika Između moderne i avangarde (Zagreb, 3004.) (V. Katalinić).

Započet urednički rad na Zborniku radova o Božidaru Kuncu (akademkinja K. Kos, S. Majer-Bobetko – urednice, V. Katalinić, R. Palić-Jelavić – članice uredništva).

Članica Upravnog odbora Hrvatskog muzikološkog društva (S. Majer-Bobetko – dopredsjednica, V. Katalinić – članica).

Suradnja u časopisima Cantus, Sv. Cecilija i Kolo Matice hrvatske (R. Palić-Jelavić).

Suradnja s HPD "Slavuj" iz Petrinje (R. Palić-Jelavić).

Izvještavanje o glazbenim zbivanjima za Dubrovački vjesnik (M. Rusković-Krištić).

Predstavljanje knjiga (V. Jurčić, V. Katalinić, S. Majer-Bobetko, R. Palić-Jelavić).

Recenziranje rukopisa (V. Katalinić, S. Majer-Bobetko, R. Palić-Jelavić).

Znanstveni skupovi, studijska putovanja, seminari, tribine

Organiziranje skupova

6. godišnji sastanak Hrvatskog muzikološkog društva (V. Katalinić).

Pripreme za skup Slavonska glazbena baština (V. Katalinić).

Sudjelovanja na skupovima, seminarima i radionicama

Glazbena tribina prigodom 45. obljetnice smrti Vladimira Stahuljaka i 30. obljetnice smrti Jurja Stahuljaka u Hrvatskome društvu skladatelja, 28. II. 2005. (R. Palić-Jelavić).

Kulturtransfer: Transferprozesse in der Musik Zentraleuropas, Beč, 13.-16. III. 2005. (V. Katalinić).

Music's Intellectual History: Founders, Followers & Fads u New Yorku, 16.-19. III. 2005. (G. Doliner, S. Majer-Bobetko).

Oper im Wandel der Gesellschaft. Die Musikkultur europäischer Metropolen im "langen" 19. Jahrhundert, Workshop, Berlin, 29.-30. IV. 2005. (V. Katalinić).

6. sastanak Hrvatskog muzikološkog društva, Zagreb, 3.-4. VI. 2005. (H. Breko Kustura, V. Juričić, M. Rusković-Krištić).

38th World Conference International Council for Traditional Music, Sheffield, Engleska, 3.-10. VIII, 2005. (G. Doliner).

Seminar za studente muzikologije: Arhivsko sređivanje i katalogiziranje muzikalija u samostanu Male braće u Dubrovniku (kolovoz 2005.) (suvoditeljica: V. Katalinić).

Znanstveni susret u povodu 20. obljetnice smrti akademika Ladislava Šabana, Varaždin, 26. IX. 2005. (V. Juričić).

Međunarodni znanstveni skup o Vatroslavu Jagiću, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Beč, 1. X. 2005., Varaždin, 13.-15. X. 2005. (G. Doliner).

Opera as a Place of Representation, Budimpešta, 13.-15. X. 2005. (V. Katalinić).

Hagiografija: historiografija, izvori i metode, 1. međunarodni hagiografski skup, Dubrovnik, 20.-23. X. 2005. (H. Breko Kustura, G. Doliner, M. Rusković-Krištić).

"Ein unerschöpflicher Reichthum an Ideen". Komponistinnen zur Zeit Mozarts und heute, Beč, 18.-20. XI. 2005. (V. Katalinić).

Josip Hamm i njegovo djelo, Međunarodni znanstveni skup povodom 100. obljetnice rođenja, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2.-3. XII. 2005. (G. Doliner).

Predavanja

Predavanja na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu i mentorstvo diplomskim, magistarskim i doktorskim radovima (V. Katalinić).

Pozvano predavanje na Oddelku za muzikologijo, Filozofska fakulteta u Ljubljani, siječanj 2005. (G. Doliner).

Pozvano predavanje na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu, studeni 2005. (G. Doliner).

Predavanje u Povijesnom muzeju uz izložbu Život u palači, održano 30. VI. 2005. (V. Katalinić).

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA U ZAGREBU

Projekti

Istraživanje hrvatskih dijalekata

Voditelj je projekta akad. *Milan Moguš*, a na zadatku rade dr. sc. Jela Maresić, dr. sc. Sanja Vulić i znanstvena novakinja Martina Kovačević.

J. Maresić je u 2005. obavila dijalektološko terensko istraživanje radi prikupljanja kajkavske leksičke građe. Građu je unijela u računalo i leksikografski obradila. Recenzirala je jednu knjigu. Obavlja poslove tajnice Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika, publikacije Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

S. Vulić obranila je disertaciju *Tvorba imenica u gradišćanskohrvatskim čakavskim govorima*. Obavila je terensko istraživanje u Dubrovniku. Recenzirala je tri čakavske dijalekatne rasprave, jednu štokavsku dijalekatnu raspravu, jednu knjigu čakavskih proznih crtica, jednu zbirku pjesama i jednu jezikoslovnu monografiju. Akcentuirala je popratni tumač riječi uz zbirku čakavskih proznih crtica. Bila je jezična savjetnica pri izradbi te knjige. Održala je predavanja o gradišćanskohrvatskom književnom jeziku u Gradskoj vijećnici u Koprivnici; o istraživanjima povljanskoga govora u Matici hrvatskoj u Zadru; o jeziku i književnom djelu Tomislava Žigmanova u Hrvatskom akademskom društvu u Subotici (SCG); o jeziku i književnom djelu Lazara Franciškovića u Matici hrvatskoj u Zagrebu; o govoru Vrboske u Vrboski na otoku Hvaru; o čakavskim dijalektima u Gradskoj knjižnici u Sesvetama; o jeziku i književnom djelu Vojislava Sekelja u Bunjevačkom kolu u Subotici, te u Splitu o jezičnim značajkama u gramatici Bartula Kašića. Za emisiju Hrvatske televizije Korijeni priredila je i snimila prilog o bunjevačkohrvatskoj dijalekatnoj književnosti. U Subotici održala je nekoliko subotnjih seminara hrvatskoga jezika i kulture za učiteljice u hrvatskim razredima u Bačkoj i Srijemu. Obavljala je administrativne poslove za Zavod.

M. Kovačević uključila se u rad projekta sredinom ožujka 2005. Od tada je izradila nekoliko složenih rječničkih članaka za veliki sintetski rječnik čakavskoga narječja. Također istražuje nove mogućnosti suvremene računalne obradbe prikupljene leksikografske građe. U listopadu 2005. preuzela je poslove tajnice Filologije, časopisa Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije.

Voditelj i svi djelatnici na projektu, na temelju terenske građe prikupljene prijašnjih i ove godine, izradili su i objavili znanstvene i stručne radove.

Hrvatska frazeologija

Voditeljica projekta je akademikinja *Antica Menac*, a suradnici su prof. dr. sc. Željka Fink-Arsovski, Radomir Venturin, prof. i Irina Mironova-Blažina, prof. Dosadašnja znanstvena novakinja Anita Hrnjak završila je poslijediplomski studij lingvistike i obranila magistarski rad s područja frazeologije. Pri projektu će nastaviti rad u svojstvu suradnice.

Zadatak je projekta prikupljati hrvatsku frazeologiju, klasificirati je po različitim kriterijima, proučavati je i obrađivati s lingvističkoga, stilističkoga i frazeografskoga gledišta, te je uspoređivati s frazeologijom drugih jezika.

U 2005. rad se odvijao kolektivno i individualno u dva osnovna smjera.

Kolektivni rad na sastavljanju velikoga Hrvatsko-ruskoga frazeološkoga rječnika odvija se na redovitim radnim sastancima na kojima se proučavaju teoretska pitanja oblika, značenja i uporabe frazema u hrvatskom i ruskom jeziku i njihova međujezična ekvivalencija, sličnost ili različitost, a u vezi s time i pitanja njihove rječničke obradbe.

Individualni rad svakoga člana projekta predstavljen je člancima u stručnoznanstvenim edicijama, kao i predavanjima na domaćim i stranim znanstvenim skupovima.

Hrvatski u dodiru s europskim jezicima

Voditeljica je projekta dr. sc. *Lelija Sočanac*, konzultantica je akad. Antica Menac, a na projektu kao suradnice rade dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt, mr. sc. Ljuba Dabo-Denegri, dr. Orsolya Žagar-Szentesi i Dragica Dragičević, prof.

Tijekom protekle godine objavljena je zajednička knjiga: Sočanac, Lelija (ur.), Žagar-Szentesi, Orsolya, Dragičević, Dragica, Dabo-Denegri Ljuba, Menac, Antica, Nikolić-Hoyt, Anja, (2005), Hrvatski u dodiru s europskim jezicima: adaptacija posuđenica, Nakladni zavod Globus, Zagreb, koja objedinjava rezultate dosadašnjih istraživanja. Knjiga je objavljena kao udžbenik u suradnji s Tempusovim

projektom *Europski studiji: jezici i kulture u dodiru* (koordinator: Sveučilište u Zadru, kontraktor: Sveučilište u Antwerpenu). Unutar istoga Tempusova projekta rezultati dosadašnjega rada bit će predstavljeni i u obliku kolegija koji je uključen u program istoimenoga poslijediplomskoga studija na Sveučilištu u Zadru u akademskoj godini 2005./2006.

Nastavljen je rad na istraživanju povijesnoga, sociolingvističkoga i kulturološkoga konteksta jezičnih dodira. Nastavljen je rad na izradbi rječnika posuđenica iz šest europskih jezika u hrvatskom.

Osim zajedničkoga rada, članovi projekta bavili su se individualnim znanstvenim radom i objavili znatan broj naslova s područja kontaktne lingvistike i leksikografije.

Suradnici na projektu sudjelovali su s izlaganjima na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.

Hrvatska povijesna toponimija

Voditeljica projekta jest dr. sc. *Dunja Brozović Rončević*, a na projektu kao suradnici rade dr. Georg Holzer i znanstvena novakinja Ines Schaub-Gomerčić (koja je od 1. ožujka do 1. rujna 2005. bila na neplaćenom dopustu).

U godini 2005. nastavljeno je prikupljanje i obradba suvremene i povijesne toponimijske građe te izradba tekuće onomastičke bibliografije. Ekscerpirani povijesni toponimi unose se u posebno priređenu podatkovnu bazu, a digitalizira se i prije prikupljena građa s kartotečnih listića.

D. Brozović Rončević radi i kao ravnateljica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje gdje vodi projekt *Hrvatska jezična mrežna riznica*, suradnica je na projektu *Onomastička istraživanja u Hrvatskoj* te na međunarodnom projektu *Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas* te koordinira izdavačku djelatnost Razreda za filološke znanosti. Članica je Upravnoga vijeća ICOSa (International Council of Onomastic Sciences) sa sjedištem u Uppsali, u okviru kojega sudjeluje u projektu kodifikacije međunarodne onomastičke terminologije i izradbi međunarodne baze podataka onomastičke bibliografije. Izvršna je urednica i članica uredništva časopisa *Folia onomastica Croatica* i predstavnica iz Hrvatske u međunarodnoj redakciji časopisa Rivista Italiana di Onomastica.

I. Schaub-Gomerčić tajnica je uredništva časopisa *Folia onomastica Croatica*.

Voditeljica projekta i suradnici tijekom 2005. sudjelovali su s predavanjima na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima.

Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA)

Voditelj projekta je akad. *Dalibor Brozović*. Dva puta tjedno u tijeku cijele godine održavali su se radni sastanci OLA u Zavodu za lingvistička istraživanja, u njima su sudjelovali akad. Dalibor Brozović, dr. sc. Mijo Lončarić, dr. sc. Mira Menac-Mihalić, dr. sc. Vesna Zečević, dr. sc. Dunja Brozović Rončević, dr. sc. Anita Celinić i mr. sc. Boris Kuzmić.

Projekt *Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA)* dugoročna je međunarodna lingvistička hrvatska obveza. U njemu surađuje više istaknutih dijalektologa iz Hrvatske i inozemstva u okviru međunarodnih projekata na kojem Hrvatsko povjerenstvo OLA radi od godine 1958., a na ELA dvadesetak godina. Predstavlja se i interpretira hrvatska jezična građa te utvrđuju lingvistički odnosi između podataka iz svih punktova OLA te iz svih punktova ELA. Na temelju toga donose se zaključci o razvitku slavenskih jezika, o odnosima među njima, a time i o odnosu dijelova hrvatskoga jezika prema drugim susjednim i udaljenim slavenskim govorima. U obliku zemljovida i komentara ti se sinkroni i dijakroni odnosi objavljuju.

Hrvatski istraživači na projektu OLA pripremili su za tisak knjigu 4 dijela A, fonetske serije Refleksi poluglasa, sa sedamdesetak karata i pripadnim tekstovima Općeslavenskoga lingvističkoga atlasa. Prikupili su, ispisali i interpretirali hrvatsku građu za knjige koje pripremaju druga nacionalna povjerenstva. Surađivali su svojim kartama u izradbi knjiga drugih zemalja.

Na međunarodnom radnom zasjedanju OLA od 14. do 21. rujna 2005. u Krakovu (na kojem je bilo 30 dijalektologa iz raznih slavenskih zemalja i Njemačke) iz Hrvatske je sudjelovao M. Lončarić.

Na međunarodnom zasjedanju povjerenstva *Europskoga lingvističkoga atlasa (ELA)* u Brnu od 19. do 22. svibnja 2005. sudjelovala je D. Brozović Rončević.

M. Menac-Mihalić bila je od 12. do 14. svibnja 2005. u Ljubljani na radnom sastanku OLA sa slovenskim kolegama.

Jadranske dopune Skokovu rječniku

Voditelj projekta jest akad. *Vojmir Vinja*, a projektu je pridružen dr. Alemko Gluhak. Kako su objavljena sva tri rječnička sveska knjige V. Vinje Jadranske etimologije: jadranske dopune Skokovu etimologijskom rječniku, za njih A. Gluhak radi na izradi kazalâ (kazala riječî iz hrvatskoga i iz svih drugih jezika, kazala citiranih autora i dr.).

Oblici hrvatskoga književnog jezika

Voditelj je projekta akad. *Stjepan Babić*, a suradnik je mr. Mario Grčević. Akad. S. Babić istražuje zatvorene kategorije u morfologiji. Napisao je studiju Imenice i-sklonidbe u hrvatskome književnome jeziku koja će se uskoro objaviti. Sadrži do sada najpotpuniji popis i opis imenica i-sklonidbe. Osim toga objavio je jedan znanstveni rad koji se djelomice tiče projekta.

Mr. Mario Grčević položio je u svibnju na Sveučilištu u Mannheimu doktorske ispite i obranio disertaciju *Naredba misala rimskoga zakona. Philologisch-linguistische Untersuchung des kroatischen Missale Romanum aus dem 16. Jahrhundert* (BAV, Neofiti 55). Na projektu radi kao znanstveni novak od 1. lipnja 2005. Istražuje uporabnu raspodjelu instrumentalnih nastavaka jednine imenica i sklonidbe u hrvatskome književnom jeziku s tri stajališta: s povijesnoga, s normativnoga i s obzirom na suvremenu uporabu. Suvremenu uporabu proučava na temelju računalnoga korpusa od 220 milijuna riječi. Jedan je članak napisao i predao za tisak, a dva piše.

Nakladnička djelatnost

Knjige:

D. Brozović Rončević, E. Caffarelli (ur.), Denominando il mondo: dal nome comune al nome proprio [Naming the World: From Common Nouns to Proper Names]. Quaderni Internazionali di RIOn 1, Società editrice Romana, Roma, 2005.

L. Sočanac (ur.), *O. Žagar-Szentesi, D. Dragičević, Lj. Dabo-Denegri, A. Menac, A. Nikolić-Hoyt*, Hrvatski u dodiru s europskim jezicima: adaptacija posuđenica, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2005.

Prilozi u knjigama i zbornicima:

D. Brozović Rončević, D. Škara, The body as a medium of expression in the domain of geography, u: Denominando il mondo: dal nome comune al nome proprio. Quaderni Internazionali di RIOn 1, Società editrice Romana, Roma, 2005., 415-425; Metaphorical processes as a basis of proper names. (s M. Žic Fuchs) u: Denominando il mondo: dal nome comune al nome proprio. Quaderni Internazionali di RIOn 1, Società editrice Romana, Roma, 2005., 33-44.

A. Gluhak, On the origin of Etruscan numbers, u: The linguist's list: A collection of papers in honour of Alexis Manaster Ramer. Vol. I. München : Lincom Europa, ur. Fabrice Cavoto, München, 2002., 183-188; Pridjev nacionalni, u: Bogatstvo različitosti, ur. Stjepan Malović, Sveučilišna knjižara i Međunarodni centar za obrazovanje novinara (ICEJ) i Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS), Misija u Republici Hrvatskoj, Zagreb, 2004., 135-151; Etimologija u rječnicima, u: Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama: Zbornik radova znanstveno-stručnih skupova Matice hrvatske 2001.-2003., ur. Božena Filipan, Ogranak Matice hrvatske Varaždinske Toplice, Varaždinske Toplice, 2004., 194-204; Knjiga – što nam kažu ta riječ i druge?, *ibid.*, 207-214; Hrvatski rječnici, u: Jezik na križu, križ na jeziku 2: Lektori i jezična kultura, ur. Jelena Hekman, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 49-57; O lektoriranju, *ibid.*, str. 150.

J. Maresić, O leksičkim podudarnostima slavonskih i kajkavskih govora, Šokačka rič 2, Zbornik radova znanstvenoga skupa Slavonski dijalekt, ur. Anica Bilić, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2005., 77-86.

A. Nikolić-Hoyt, Hrvatski u dodiru s engleskim jezikom, u: Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima – Prilagodba posuđenica, Globus, Zagreb, 2005., 179-206; Englesko-hrvatski jezično-kulturni dodiri, u: Jezik u društvenoj interakciji, ur. Diana Stolac, Nada Ivanetić, Boris Pritchard, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb-Rijeka, 2005. (2003.), 353-360; Struktura semantičkog polja: odnosi značenja i registri, u: Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike, ur. J. Granić, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb - Split, 2005., 525-534.

L. Sočanac, Uvod: teorija i metodologija, u: L. Sočanac (ur.), O. Žagar-Szentesi, D. Dragičević, Lj. Dabo-Denegri, A. Menac, A. Nikolić-Hoyt, Hrvatski u dodiru s europskim jezicima: adaptacija posuđenica, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2005., 9-19; Hrvatski u dodiru s talijanskim jezikom, u: L. Sočanac (ur.), O. Žagar-Szentesi, D. Dragičević, Lj. Dabo-Denegri, A. Menac, A. Nikolić-Hoyt, Hrvatski u dodiru s europskim jezicima: adaptacija posuđenica, *ibid.*, 19-51; Language Contacts in the Ragusan Republic, in: Integration of European Language Research: Eurolinguistics North and Eurolinguistics South/ ed. by P. Sture Ureland, Logos, Berlin, 2005., 585-604; Engleski kao lingua franca u Europi, u: Jezik u društvenoj interakciji : Zbornik radova sa savjetovanja održanoga 16. i 17. svibnja 2003. u Opatiji, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb – Rijeka, 2005., 437-445.

S. Vulić, O štokavskim govorima Hrvata u mađarskom dijelu Podravine, u: Šokačka rič 1. Zbornik radova znanstvenoga skupa Slavonski dijalekt, ur. Anica Bilić, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2004. (2005.), 101-116; Jezične značajke u djelima šokačkoga pisca iz Mađarske Miše Jelića, Šokačka rič 2. Zbornik radova znanstvenoga skupa Slavonski dijalekt, ur. Anica Bilić, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2004. (2005.), 181-196; Ocjena Rječnika mjesta Povljane, u: Ante Tičić, Rječnik govora mjesta Povljane na otoku Pagu, Matica hrvatska Zadar, Zadar, 2004. (2005.), 439-444; Jezične napomene o svesku trećem, u: Milan Begović, Sabrana djela, Drame I, ur. Tihomil Maštrović, Naklada Ljevak – HAZU, Zagreb, 2005., 359-369; Rešetarova zapažanja o dubrovačkom govoru potkraj XIX. i u prvim desetljećima XX. stoljeća, Zbornik o Milanu Rešetaru, ur. Tihomil Maštrović, Hrvatski studiji, Zagreb, 2005., 261-269; Jezične napomene o svesku četvrtom, u: Milan Begović, Sabrana djela, Drame II, ur. Tihomil Maštrović, Naklada Ljevak – HAZU, Zagreb, 2005., 347-359; Nove krhotine poeme u nastajanju, u: Milovan Miković, Avaške godine, Dora Krupićeva, Zagreb, 2005.,

171-190; Literarno putovanje u vlastito djetinjstvo, u: Franka Belić, Varbuoska u uspomeni mojega ditinstva, Naklada Bošković, Split, 2005., 9-14; Pjesnik izmučenih riječi, u: Vojislav Sekelj, U izmučenim riječima, NIU Hrvatska riječ, Subotica, 2005., 71-77.

Prilozi u časopisima i serijskim publikacijama:

A. Gluhak, Izostavnik za izostavljanje, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 30, Zagreb, 2004., 59-72; Praslavenska riječ *dъždžь »kiša« i »rosno nebo«, Filologija, 43, 2004., 11-30; Milan Moguš i Neda Pintarić, Poljsko-hrvatski rječnik, Školska knjiga, Zagreb, 2002., VIII, 1151 str. (prikaz), Filologija, 43, Zagreb, 2004., 135-136.

J. Maresić, O leksiku Marulićeve Judite, Filologija, 41, Zagreb, 2003. (2005.), 103-112.

L. Sočanac, Hrvatsko-romanski jezični dodiri u povijesti Dubrovnika, Riječ, 1, Rijeka, 2005., 69-79; Power Without Domination: Dialogism and the empowering property of communication/ed. Grillo, Eric, John Benjamins Publishing Company (Discourse Approaches to Politics, Society and Culture) (prikaz), Linguist List. 12 Oct. 2005.

S. Vulić, Dijalekatne i nedijalekatne značajke gradišćanskohrvatske čakavske književnosti, Čakavska rič, 2, Split, 2004. (2005.), 179-189; Iz sufiksalne tvorbe imenica u vinišćarskom govoru, *ibid.*, 191-201; Dijalekatne i nedijalekatne značajke hrvatske književnosti u dijaspori na panonskom prostoru, Klasje naših ravni, 1-2, Subotica, 2004. (2005.), 3-22; Jugoistočni gradišćanskohrvatski čakavci, Pogledi, 2, Budimpešta – Pečuh, 2004. (2005.), 116-127; Jezik Antuna Karagića, Gradovrh, 1, Tuzla, 2004. (2005.), 51-56; Govori pomurskih Hrvata u Mađarskoj, Etnografija Hrvata u Mađarskoj, 11, Pečuh, 2004. (2005.), 179-181; Antun Karagić, Kazališni komadi i novele, ur. Đuro Franković, Frankovics és Társa Kiadói Bt.-Croatica Kht., Pečuh – Budimpešta, 2003. (prikaz), *ibid.*, 185-187; Nakladništvo Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski iseljenički zbornik 2005, Zagreb, 2004. (2005.), 33-42; Književna produkcija Hrvata u Bačkoj i Srijemu, *ibid.*, 243-252; Bunjevačkohrvatski pisac Antun Karagić i njegovo djelo u kontekstu hrvatske književnosti u Bačkoj, Nova Istra, 2, Pula, 2005, 165-171; Osvrt na jedan od bezočnih napada na hrvatski jezik, Osvit, 1-2, Mostar, 2005., 23-28; Hrvati u dijaspori kao cvjetovi u mećavi, *ibid.*, 129-140; O istraživanjima Balinta Vujkova na panonskom prostoru, Panonski ljetopis 2005, Pinkovac/Güttenbach, 2005., 380-386; O suvremenom hrvatskom književnom jeziku, *ibid.*, 414-416; Znanstveni skup Hrvatski jezik u dvadesetom stoljeću, Jezik, 1, Zagreb, 2005., 38-40; Bunjevačkohrvatska poema, Republika, 6, Zagreb, 2005., 112-115; Književnost zajedničke općehrvatske baštine, Klasje naših ravni, 3-4, Zagreb, 2005., 59-61; Još jednom o tisuću i hiljadu, Matica, 1, Zagreb, 2005., 58-59; Od domoljuba slavljen od nesklonih osporavan, Matica, 2, Zagreb, 2005., 25-27; Duga mračna noć Hrvata u Bačkoj (prikaz knjige Bez svlaka mraka Tomislava Žigmanova), Matica, 4, Zagreb, 2005., 17; Besmisleno otvaranje jezičnoga pitanja, Hrvatska riječ, god. II, Subotica, veljača 2005., 8-10.

Sudjelovanja na znanstvenim skupovima

D. Brozović Rončević sudjelovala je na *International Aleksandras Vanagas Conference on Baltic Onomastics*, Vilnius, Instutute of the Lithuanian Language, 11.-12. studenoga 2004. s predavanjem South Slavic and Baltic Hydronymy: Similarities and differences; *Workshop on Computational Modeling and Lexical Acquisition*, Split, 25.-28. srpnja 2005., s predavanjem Bootstrapping a Part-of-Speech Tagger using Clustering and Classification methods (u suradnji s D. Ćavar,

M. E. Ćavar, I. P. Jazbec); *Twenty-Second International Congress of Onomastic Sciences*, Pisa (Italija), 28. kolovoza do 4. rujna 2005., s predavanjem Onomastics as an Interdisciplinary Science: Between Theory and Reality (s E. Caffarellijem).

J. Maresić sudjelovala je na znanstvenom skupu *Slavonski dijalekt. Šokačka rič 3, Vinkovci*, 11.-12. studenoga 2005. s predavanjem Govori na dodiru štokavskoga i kajkavskoga narječja kod Virovitice; na *4. međunarodnom leksikološko-leksikografskom znanstvenom skupu* u Zagrebu s predavanjem Rječnici kajkavskih mjesnih govora.

A. Nikolić-Hoyt sudjelovala je na znanstvenom *skupu Hrvatski jezik u 20. stoljeću*, Zagreb (Matica hrvatska), 20.-21. siječnja 2005., s predavanjem Hrvatska dvojezična i višejezična leksikografija u 20. stoljeću; na godišnjem *Savjetovanju Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku: Jezik i mediji: jedan jezik: više svjetova*, Split, 19.-21. svibnja 2005. s predavanjem Uloga popularnih i novih medija u jeziku globalnih tinejdžera.

L. Sočanac sudjelovala je na *Zadarskim filološkim danima*, Zadar, 20.-21. svibnja 2005. s predavanjem: Prebacivanje kodova u dubrovačkoj dramskoj književnosti; na *6th Eurolinguistic Symposium: Migration of European languages and cultures – from the Russian rivers to the North Atlantic*, Uppsala (Švedska), 16.-18. rujna 2005. s predavanjem: Migration of the Croats to Burgenland, Austria – An Ethnolinguistic Study.

S. Vulić sudjelovala je na znanstvenom skupu u okviru II. dana Balinta Vujkova, Subotica (SCG), 26.-27. studenoga 2004. s predavanjem Balint Vujkov i dijaspora; na *VII. međunarodnom znanstvenom skupu*, Pečuh (Mađarska), 9.-11. prosinca 2004. s izlaganjem Jezik Antuna Karagića; na znanstvenom skupu *Hrvatski jezik u dvadesetom stoljeću*, Zagreb, 20.-21. siječnja 2005. s izlaganjem Proučavanje hrvatskih štokavskih govora u 20. stoljeću; na znanstvenom skupu *Alma Refugii Mater / Aljmaška Majka od Utočišta. Aljmaško svetište i slavonski marijanski propovjednici 18. i 19. stoljeća*, Đakovo – Aljmaš, 29.-30. travnja 2005. s izlaganjem Jezik u propovijedima fra Adalberta Horvata; na znanstvenom skupu *B'lgari i H'rvati v Jugoiztočna Evropa (VII–XXI vek)*, Sofija (Bugarska), 2.-4. lipnja 2005. s predavanjem Krsto Pejkić u hrvatskoj filologiji; na znanstvenom skupu u okviru II. susreta književnika hrvatskih manjina u susjednim zemljama s književnicima u Republici Hrvatskoj, Rovinj, 13.-15. listopada 2005. s predavanjem Subotički hrvatski književni krug; na simpoziju *Etnografska istraživanja Hrvata u Mađarskoj*, Budimpešta (Mađarska), 10. studenoga 2005. s izlaganjem Etnograf Balint Vujkov među Hrvatima u Mađarskoj; na znanstvenom skupu *Slavonski dijalekt. Šokačka rič 3, Vinkovci*, 11. i 12. studenoga 2005. s priopćenjem Grga Andrin i štokavska dijalekatna književnost.

Ostali rad

D. Brozović Rončević glavna je urednica časopisa Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje Sudjelovala u koordinaciji poslijediplomskoga Tempusova programa Europski studiji: jezici i kulture u kontaktu sa sjedištem na Sveučilištu u Zadru, kontraktor: Sveučilište u Antwerpenu. Sudjelovala je u izvođenju nastave na poslijediplomskom studiju lingvistike Filozofskoga fakulteta u Zagrebu te na Sveučilištu u Zadru, te je bila mentorica studentima poslijediplomskoga studija lingvistike u Zadru i Zagrebu. Članica je Vijeća za normu hrvatskoga standardnoga jezika pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i članica Upravnoga vijeća Instituta za etnologiju i folkloristiku.

A. Gluhak imao je nekoliko jezičnih priloga u obrazovnom programu Hrvatske televizije, objavio je nekoliko novinskih tekstova s jezičnim temama, imao je tjednu jezičnu kolumnu Jezikova juha u Večernjem listu do listopada 2005.

L. Sočanac je sudjelovala u koordinaciji i izradbi programa istoimenoga poslijediplomskoga studija unutar međunarodnoga Tempusova projekta *Europski studiji: jezici i kulture u kontaktu* (koordinator: Sveučilište u Zadru, kontraktor: Sveučilište u Antwerpenu). Također je radila kao urednica lingvističkih tema UNESCO-ve publikacije Encyclopedia of Life Support System (EOLSS). Bila je prvi članica povjerenstva za obranu magistarskog rada Magdalene Nigoević, *Romanski elementi u splitskom humorističkom časopisu Berekin*, Sveučilište u Zagrebu, 2005.

S. Vulić bila je članica Uredništva III. i IV. kola Sabranih djela Milana Begovića (ur. Tihomil Maštrović), Naklada Ljevak i HAZU, Zagreb. Bila je jezična savjetnica pri izradbi 4. i 20. sveska tih Sabranih djela.

ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD U OSIJEKU

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku je znanstvena jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu kojom rukovodi voditelj i upravitelj Zavoda, te Znanstveno vijeće Zavoda.

Voditelj Zavoda je akademik *Dragan Dekaris*, a upravitelj *professor emeritus Julijo Martinčić* u dopunskom radnom odnosu.

U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika: znanstveni savjetnik, administrator-stenodaktilograf i dostavljačica-čistačica.

Unutar Zavoda djeluje Odbor za biomedicinu kao sastavna cjelina Zavoda s vanjskim suradnicima na čelu s prof. emeritusom Antunom Tucakom, s Medicinskog fakulteta u Osijeku i Odbor za umjetnost s vanjskim suradnicima čiji je predsjednik Vjekoslav Bizjak, prof., ravnatelj Galerije likovnih umjetnosti u Osijeku.

Članovi Znanstvenog vijeća jesu: akademici Dušan Bilandžić, Alica Wertheimer-Baletić, Ante Vulin, Dragan Dekaris i Milan Moguš, *prof. emeritus* Antun Tucak, liječnik s Medicinskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Stjepan Mađar, agronom s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i dekan Veleučilišta u Slavonskoj Požegi, prof. dr. sc. Jozsef Mikuska, biolog sa Zavoda za biologiju Sveučilišta u Osijeku, prof. dr. sc. Pero Aračić s Teološkog fakulteta u Đakovu, *prof. emeritus* Julijo Martinčić, agronom i dr. sc. Dubravka Hackenberger, kemičarka.

Sjednica Znanstvenog vijeća održana je 17. studenog 2005.

Djelatnost Zavoda

Djelatnost Zavoda obuhvaća znanstvena i stručna istraživanja u suradnji s vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima, organizaciju znanstvenih skupova i savjetovanja i objavljivanje znanstveno i stručnoistraživačkih rezultata u redovitim i posebnim izdanjima sukladno Akademijinim kriterijima.

Pristup znanstvenoistraživačkom i stručnoistraživačkom radu je multidisciplinaran.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Projekt *Povijest obrtništva na području Osječko-baranjske regije*

Tijekom godine organizirani su posjeti svim gradovima Osječko-baranjske županije, odnosno udruženjima obrtnika i vođeni razgovori s predsjednicima i tajnicima udruženja o realizaciji projekta. Osim toga započeti su radovi na prikupljanju podataka o obrtništvu, ponajprije na području grada Osijeka koji je po broju obrtnika i najveći u Županiji. Tijekom 2006. nastavit će se započeti radovi.

Projekt *Obrada slika 18. i 19. stoljeća u kapucinskom samostanu u Osijeku*

Slikarska baština kapucinskog samostana u Osijeku dosada nije temeljitije istražena, a svojom likovnom vrijednosti to svakako zaslužuje. Potrebno je odgovoriti na niz pitanja čiji su odgovori danas nepoznati. Suradnici na projektu su djelatnici Galerije likovnih umjetnosti u Osijeku i Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu.

Istraživanja su započela u ovoj godini i trajat će tri godine. Tijekom 2005. načinjene su sve radne fotografije slika kapucinskog samostana u Osijeku i konzultirana je literatura – povijesnica *Historia domus*.

Projekt *Revitalizacija i zaštita fisharmonike u župnoj crkvi sv. Mihaela Arkanđela u Osijeku*

Zavod sa suradnicima s Filozofskog fakulteta Sveučilišta "Josip Juraj Strossmayer" i Akademijinim Odsjekom za povijest hrvatske glazbe u Zagrebu prijavio je projekt *Revitalizacija i zaštita fisharmonike u župnoj crkvi sv. Mihaela Arkanđela u Osijeku* Ministarstvu kulture i gradu Osijeku.

Tijekom godine završeni su radovi na revitalizaciji fisharmonike i restauriranju kućišta. U prvoj polovici 2006. održat će se koncert uz nekoliko predavanja o važnosti fisharmonike.

Projekt *Osječka arhitektura 1918.-1945.*

Zavod s vanjskim suradnicima Arhitektonskog fakulteta Zavoda za urbanizam u Zagrebu, Zavoda za urbanizam i izgradnju d. d. u Osijeku, Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Osijeku, Muzeja Slavonije i Državnog arhiva u Osijeku pristupio je 2002. istraživanju i realizaciji projekta *Osječka arhitektura 1918.-1945.*

Tijekom godine prikupljeni su tekstovi autora pojedinih poglavlja u knjizi, snimljene su sve fotografije zgrada, planova i idejnih projekata, te će se nakon objavljene recenzije pristupiti tisku. Knjiga će biti predstavljena javnosti u prvoj polovici 2006.

Projekt *Kakvoća i zdravstvena ispravnost poljoprivrednih proizvoda*

Projekt je financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a glavni istraživač je dr. sc. Dubravka Hackenberger. U projekt su uključeni znanstvenici i stručnjaci iz područja biotehnologije, toksikologije, ekologije i agronomije. Tijekom istraživanja modificirale su se metode većeg dijela parametara u laboratorijskim i terenskim uvjetima.

Noviji rezultati istraživanja predstavljeni su izlaganjima na:

- Biomarkers, risk and environmental assessment, Cavtat, 6.-10. travnja 2005.
- 3rd International Congress Flour-bread '05, Opatija, 26.-29. listopada 2005.

Nakladnička djelatnost

Anali, sv. 21.

Obilježavanje 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera. Svečana akademija i otkrivanje spomen-ploče

Osječko-baranjska županija i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, upriličili su 15. travnja 2005. svečanu akademiju u Velikoj vijećnici Županijske skupštine u Osijeku, na kojoj je kao domaćin gosp. župan Krešimir Bubalo opširnije govorio o biskupu Josipu Jurju Strossmayeru kao velikom županu Virovitičke županije, a gosp. Grgur Marko Ivanković, povjesničar umjetnosti, govorio je o povijesti županijske palače. Prigodni koncert skladatelja Franje Krežme Kvartet izveo je Osječki gudački kvartet. Potom je slijedilo svečano otkrivanje obnovljene spomen-ploče J. J. Strossmayeru. Ta je ploča bila postavljena 4. veljače 1929. na pročelju županijske palače u prigodi obilježavanja njegova rođendana. Ploča je prepukla od silne detonacije granata kojima je u Domovinskom ratu tijekom 1991. gađan Osijek i velebno zdanje županijske palače.

Život i djelo Josipa Jurja Strossmayera. Izložba i prigodni program

Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Grad Osijek, Državni arhiv, Muzej Slavonije i Galerija likovnih umjetnosti izborom iz građe Muzeja Slavonije, Državnog arhiva i Galerije likovnih umjetnosti organizirali su izložbu popraćenu katalogom i prigodnim programom te na taj način pružili građanima grada Osijeka i Osječko-baranjske županije uvid u život i djelo velikog biskupa. Program se sastojao od četiri izlaganja, a na izložbi je prikazan 121 izložak ponajviše iz građe Muzeja Slavonije, a potom Državnog arhiva i Galerije likovnih umjetnosti.

Međunarodni skup

Uniwersitat Jagiellonski, Instytut Filologii Slowianskiej, Kraków, Poljska, organizirao je skup *Josip Juraj Strossmayer Jugoslawizm, Ekumenizm, Europa*, 28.-30. travnja 2005. na Collegium Maius UJ Sale im. M. B. Bobrzynskiego.

Znanstveni skup organizirala je i nosila Katedra za hrvatski, srpski i slovenski jezik Instituta za slavensku filologiju Jagiellonskog sveučilišta u Krakowu s ciljem višestranog tumačenja jedne od najistaknutijih, ali različito interpretiranih ličnosti hrvatske kulture 19. stoljeća. Prema programu prijavljeno je 21 izlaganje autora iz Poljske, Hrvatske, Srbije i Crne Gore, Rusije, Njemačke i SAD s tiskanim sažecima radova, a uskoro se očekuje i objavljivanje zbornika radova.

S osam priopćenja isticali su se hrvatski znanstvenici Antun Čečatka, Đakovo, Zvonko Kovač, Zagreb, Stanislav Marijanović, Osijek, Julijo Martinčić, Dražen Kušen, Zagreb-Osijek, Monika Priante, Zagreb, Slavko Slišković, Zagreb i Dijana Stolac, Rijeka.

Na skupu je aktivno sudjelovalo osam hrvatskih znanstvenika, a među njima i *prof. emeritus* Julijo Martinčić, upravitelj Zavoda.

Obilježavanje 100. obljetnice rođenja kardinala Franje Šepera

Zavod je u suradnji s Đakovačko-srijemskom biskupijom 6. studenog 2005. organizirao svečanu akademiju u predvorju Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, u povodu 100. obljetnice rođenja kardinala Franje Šepera.

Program obilježavanja obljetnice rođenja kardinala Franje Šepera, velikog sina našega grada, domovine i Crkve, započeo je svečanom akademijom u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku koju su uveličali visoki gosti – uzoriti gospodin kardinal Josip Bozanić, nadbiskup i metropolit zagrebački, preuzvišeni gospodin mons. Marin Srakić, biskup đakovački i srijemski, preuzvišeni gospodin mons. Marko Culej, biskup varaždinski, preuzvišeni gospodin mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, svećenici i časne sestre, predstavnici znanstvenih i kul-

turnih ustanova Županije i Grada, potomci obitelji Šeper, gosti iz Italije i građani grada Osijeka.

Izlaganja biskupa *Marina Srakića*, Kardinal Šeper, veliki čovjek u teškim vremenima, i mons. *Vladimira Stankovića*, O životu kardinala Šepera, te predstavljanje knjige Kardinal Šeper među velikanima crkve Istočne Europe, autora Alberta di Chioja i Luciane Mirri, ostavila su snažan dojam, a crtice i dogodovštine iz života kardinala Franje Šepera evocirali su mons. Velimir Čapek, nekoć njegov tajnik u Rimu, mons. Vladimir Stanković, tajnik kardinala Šepera u Zagrebu i biskup Marin Srakić, tada student na Gregoriani u Rimu, što je na veliko zadovoljstvo prisutnih upotpunilo prethodna izlaganja.

Poslije akademije slijedilo je pontifikalno euharistijsko slavlje u župnoj crkvi Sv. Petra i Pavla, crkvi krštenja kardinala Franje Šepera, koje je predvodio uzoriti gospodin kardinal Josip Bozanić, kojem su osim uzvanika nazočili mnogobrojni Osječani.

Znanstveni skupovi

Međunarodni simpozij *725 godina franjevaca u Virovitici*

Zavod je u suradnji s Hrvatskom franjevačkom provincijom sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, Franjevačkom provincijom sv. Ivana Kapistrana u Budimpešti i franjevačkim samostanom u Virovitici, a pod pokroviteljstvom generalnog ministra reda Male braće fra Jósea Rodriqueza Carballa iz Rima, organizirao međunarodni simpozij *725 godina franjevaca u Virovitici*. Simpozij je održan od 17. do 19. listopada 2005. u Virovitici.

Na simpoziju je sudjelovalo 26 znanstvenika i stručnjaka. Teme izlaganja su se odnosile na djelovanje i značenje franjevaca u Virovitici, i izneseni su rezultati istraživanja iz područja povijesti, arhitekture, slikarstva, ljekarništva, etnologije, jezikoslovlja, školstva, glazbe i knjižničarstva.

Za potrebe sudionika simpozija tiskan je program sa sažecima na hrvatskom i engleskom jeziku. U suradnji s Gradskim muzejom u Virovitici otvorena je prigodna izložba *Iz riznice franjevačkog samostana u Virovitici*. U franjevačkoj crkvi sv. Roka održana je sveta misa i koncert djevojačkog zbora Mozartine.

Sva izlaganja na simpoziju bit će tiskana u Zborniku radova simpozija, čije se predstavljanje javnosti predviđa sredinom 2006. u Virovitici.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD U SPLITU

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu djeluje kao jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, i to u područjima pomorstva, povijesnih znanosti te umjetnosti. Voditelj je akademik *Davorin Rudolf*, a Zavod ima tri uposlenika (asistenticu, tajnicu i pomoćnu radnicu).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Asistentica Nikolina Uroda dovršila je magistarski rad *Biograd i njegova okolica na temelju neistraženog arheološkog materijala*. Sada čeka na obranu. Napisala je katalog izložbe *Biogradska katedrala*, Split – Biograd n/m, 2005., te bila autorica istoimene izložbe u Zavičajnom muzeju Biograd na moru i Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Bila je na istraživačkoj stipendiji zaklade "The British Scholarship Trust" na Sveučilištu u Edinburghu u listopadu i studenom ove godine. Nazočila je znanstvenom skupu *Odyssey of the Islands*,

u organizaciji Scottish Archaeological Foruma u Glasgowu 29. i 30. listopada. Sudjelovala je u objavljivanju novog broja časopisa Adrias.

Znanstveni skupovi

- *Marulićevi dani*, koje organiziraju Društvo hrvatskih književnika, Društvo prijatelja kulturne baštine, Split, Književni krug Split, Općina Podstrana i Zavod za znanstveni i umjetnički rad, održani su u prostorijama Zavoda od 20. do 22. travnja 2005. U sklopu znanstvenog, književnog i izdavačkog programa manifestacije, održana su dva zasjedanja *Petnaestog međunarodnog znanstvenog skupa o Marku Maruliću*, predstavljene su knjige Divne Mrdeža Antonine: Čitujuć i mnijuć (Od književnog ranonovovjekovlja k novovjekovlju, s različitih motrišta), Erasmus, Zagreb, 2004., te novi naslov u ediciji Sabrana djela Marka Marulića: Marko Marulić: Latinski stihovi, koje su priredili i preveli Bratislav Lučin i Darko Novaković, Književni krug, Split, 2005.

Predstavljen je projekt *Valmar* u sklopu projekta *Interreg III A / Interadria*, u suradnji Sveučilišta u Padovi i Književnog kruga Split – Marulianum. Dodijeljene su nagrade Dana hrvatske knjige, Judita, Davidias i Slavić.

- Međunarodni znanstveni skup *Jezik i mediji* u organizaciji Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku (HPDL) i našeg Zavoda održan je od 19. do 21. svibnja. U sklopu manifestacije održana su mnogobrojna predavanja te godišnja skupština Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku. Predstavljene su knjige: Zoltána Kövecsesa, Metaphor in Culture: Universality and Variation, Cambridge University Press, Cambridge, 2005.; Nives Opačić, Iza riječi, Matica hrvatska, Zagreb, 2005.; Milice Gačić, Englesko-hrvatski rječnik prava, međunarodnih odnosa, kriminalistike i forenzičnih znanosti, kriminologije i sigurnosti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2004.; Marine Katnić-Bakaršić, Stilistika dramskog diskursa, Vrijeme, Zenica, 2005., te Zbornici HDPL-a: Jezik u društvenoj interakciji i Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike.

- Konferencija iz fizike elementarnih čestica, *LHC days*, u organizaciji Fakulteta prirodoslovno-matematičkih znanosti Sveučilišta u Splitu, Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu te Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održavala se u prostorima Zavoda od 26. do 28. rujna.

- Kongres *II Congresso Internazionale della Cultura Interadriatica: Adriatico, un mare d'intimità* održan je u prostorijama Zavoda 6. i 7. rujna u organizaciji Fakulteta G. d'Annunzio, Chieti – Pescara i Sveučilišta u Splitu. Na skupu je predstavljena publikacija Adriatico/Jadran. Održana su predavanja o zajedničkim kulturnim fenomenima s obje strane Jadrana.

- *Tjedan knjige mediteranske tematike* ove se godine održao od 18. do 24. rujna. Naš Zavod bio je suorganizator manifestacije zajedno s Književnim krugom Split, Mediteranskim centrom za graditeljsko naslijeđe Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstvom kulture, Konzervatorskim odjelom u Splitu te Filozofskim fakultetom u Zagrebu, Odsjekom za komparativnu književnost. Pokrovitelj skupa bio je dr. Ivo Sanader, predsjednik Vlade Republike Hrvatske. U prostorijama Zavoda, a u sklopu te manifestacije, održan je međunarodni znanstveni skup *Komparativna povijest hrvatske književnosti*. Predstavljene su knjige Zvonimira Mrkonjića, Masline u čistopisu, Altagama Zagreb; Fedore Ferluge Petronio, Kozmički svijet Nikole Šopa, HFD, Rijeka; Rosalbe Asino, Psovka, Campanatto, Trst; Mirka Tomasovića, Monografija o Mihovilu Kombolu, Disput, Zagreb, te Ive Frangeša, Riječ što traje, Školska knjiga, Zagreb.

Izložbe

U prostorijama Zavoda tijekom ove godine održane su sljedeće izložbe:

- Izložba *Čileanska umjetnost: Prelazeći granice,* u organizaciji Galerije Klovićevi dvori, Veleposlanstva Republike Čile i Zavoda, održana je u našim prostorijama od 14. do 28. veljače.
- Izložba *Izbliza – Hrvati u Australiji*, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika i Zavoda, bila je postavljena u našim prostorijama od 7. do 21. ožujka.
- Izložba *11 idejnih rješenja pristiglih na natječaj za uređenje i urbanu opremu središnjeg dijela splitske Rive*, u organizaciji Društva arhitekata Split, Poglavarstva grada Splita i Zavoda, održana je od 11. do 17. travnja.
- Izložba akademskog kipara Vaska Lipovca *Studije za Marulića* bila je održana u prostorijama Zavoda od 22. do 30. travnja u sklopu *Marulićevih dana*, u organizaciji Književnog kruga Split i Zavoda.
- Izložba *Povodom blagdana Sv. Dujma*, u organizaciji Hrvatske udruge likovnih umjetnika i Zavoda, održana je u našim prostorijama od 2. do 29. svibnja.
- Izložba *Arhitektura švicarskog kantona Ticino u svijetu – Najznačajnija djela/protagonisti 1970.-2003.*, u organizaciji Švicarskog veleposlanstva u Zagrebu, Švicarske kulturne zaklade Pro Helvetia, Društva arhitekata Splita i Zavoda, održana je u našim prostorijama od 15. do 30. lipnja.
- Izložba akademskog slikara Mile Skračića *Ranjeni krajolik*, u organizaciji Zavoda, održana je u našim prostorijama od 15. srpnja do 10. kolovoza.
- Izložba slikara i kipara Ante Mandarića *Skulpture* održavala se u prostorijama Zavoda od 1. do 15. rujna.
- Izložba radova akademske slikarice Dubravke Babić održana je od 27. rujna do 18. listopada u Zavodu.

Predstavljanje knjiga

U ovoj godini u Zavodu su predstavljene knjige: bibliografija Mogućnosti 1954.- 2003., Književni krug, Split, 2005., 28. siječnja; Zagreb i Hrvatska u Titovo doba, Savez društava "Josip Broz Tito" Hrvatske, 2005., 1. ožujka; Hrvoje Kačić, U službi domovine, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 3. ožujka; Daniella Farlatti, Hvarski biskupi, u prijevodu Kažimira Lučina, Književni krug, Split, 2005., 16. ožujka; Valnea del Bianco, Talijanski kroatist Arturo Cronia, Književni krug, Split, 2005., 31. ožujka; Božidar Žaja, Posljednji svitnjak, Književni krug, Split, 2005., 19. travnja; Ivan Aralica, Puž i Dubravko Jelčić, 100 krvavih godina, Nakladna kuća Pavičić, Zagreb, 2004., 22. travnja; Lucije Cecilije Firmijan Laktancije, O smrtima progonitelja, u prijevodu Nenada Cambija i Bratislava Lučina, Književni krug, Split, 2005., 1. svibnja; Miki Bratanić, Svitlo na kraju, Književni krug, Split, 2005., 1. lipnja; Zvonimir Radić, Nacionalne vrijednosti u gospodarskom razvoju, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 28. lipnja; Slobodan Novak, Pristajanje, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 27. listopada; biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb, 2005., 11. studenog; Ljubo Plenković, Splićanin, Književni krug, Split, 2005., 15. studenog; Davorin Rudolf, Postignuća i utopije, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2005., 17. studenog; Zdravko Tomac, Predsjednik protiv predsjednika i Ponoćne misli, Detecta, 2005., 5. prosinca; Zavičajno blago u funkciji razvoja Zabiokovlja, Književni krug, Split, 2005., 6. prosinca.

Predavanja

Prof. dr. sc. Marco Gjidara: Odnos uprave i politike, u organizaciji Zavoda i Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, predavanje održano 7. veljače u Zavodu.

Koncerti

- Gitaristički koncert Mislava Režića u organizaciji Glazbene mladeži Split i Zavoda održan je 7. travnja; koncert violončelista Mihovila Karuze održan je 21. travnja.

Ostali rad

Književni susret U spomen akademiku Živku Jeličiću 1920.-1995., u organizaciji Književnog kruga Split i Zavoda, održan je 25. veljače; okrugli stol Lokalni izbori 2005. održan je u prostorijama Zavoda 22. travnja, u organizaciji Zavoda.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD U VARAŽDINU

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu smješten je u prostorijama palače Keglević, Nazorova 14 u Varaždinu.

Voditelj Zavoda je akademik *Miroslav Šicel*. Upravitelj Zavoda je mr. sc. *Eduard Vargović*, a administrativne poslove obavlja Ljiljana Biškup, oboje u radnom odnosu s punim radnim vremenom.

Djelatnost Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu obuhvaća: poticanje, usklađivanje i objavljivanje znanstvenih istraživanja sa svrhom da postane žarište znanstvenog rada u Varaždinskoj županiji i Gradu Varaždinu i proširenje djelovanja na šire područje sjeverozapadne Hrvatske. Zavod također organizira znanstvene skupove i savjetovanja, te nakladnički rad u odgovarajućim edicijama sukladno Akademijinim kriterijima.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Varaždinska županija i Grad Varaždin potpisali su 17. siječnja 2005. novi desetgodišnji Ugovor o djelovanju Zavoda u Varaždinu. Ugovor su potpisali predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akad. Milan Moguš, župan Varaždinske županije dr. sc. Zvonimir Sabati i gradonačelnik Grada Varaždina dr. sc. Ivan Čehok. Također je potpisan i Sporazum o međusobnim odnosima o osiguranju redovitih sredstava za djelovanje Zavoda u Varaždinu, koji su potpisali župan Varaždinske županije dr. sc. Zvonimir Sabati i gradonačelnik dr. sc. Ivan Čehok.

Članovi zavodskog Znanstvenog vijeća jesu: akad. Miroslav Šicel, voditelj Zavoda (predsjednik); prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, zamjenik predsjednika, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; *prof. emeritus* Franjo Ruža, Fakultet organizacije i informatike Varaždin; dr. sc. Janko Pavetić, Grad Varaždin; prof. dr. sc. Blaženka Divjak, Varaždinska županija; mr. sc. Eduard Vargović, Zavod (upravitelj).

Sastanak Znanstvenog vijeća održan je 13. srpnja 2005. u Varaždinu na kojem su potvrđeni članovi Znanstvenog vijeća. Prihvaćeno je izvješće o realizaciji programa Zavoda za godinu 2004., operacionalizirani program Zavoda za godinu 2005., Program Zavoda za godinu 2006. s izmjenama koje je donijelo Znanstveno vijeće, te izvješće o dosadašnjim aktivnostima na realizaciji projekta međunarodnog znanstvenog skupa *Prometna povezanost s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*. Znanstveno vijeće prihvatilo je i ostale aktivnosti Zavoda.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Zavod se kontinuirano bavi znanstvenoistraživačkim radom. To je njegova osnovna djelatnost. Zavod je jedina takva Akademijina ustanova na prostoru sje-

verozapadne Hrvatske, pa njegov rad obuhvaća interdisciplinarna istraživanja: gospodarstvo, povijest, kultura, književnost, jezik, glazba, umjetnost i druga područja.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, odgovarajuća ministarstva, Varaždinska županija, Grad Varaždin, Međimurska županija, Grad Ivanec i Grad Varaždinske Toplice, a po potrebi i drugi gradovi i općine, organizacije i ustanove.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Istraživački projekt i međunarodni znanstveni skup *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*. Gradnjom prometnih mreža u Hrvatskoj koje se nastavljaju na europske prometne pravce, otvaraju se nove mogućnosti društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja Hrvatske. Potaknuti Deklaracijom o znanju Akademijina Predsjedništva od 17. prosinca 2002., koja upućuje na važnost i preporuča razvojna istraživanja, zatim nužno stvaranje odgovarajuće klime, motiviranost i poduzetnost velikog broja građana radi gospodarskog i svakog drugog napretka, pristupilo se organizaciji spomenutog znanstvenog skupa.

Kako Zavod svoju programsku aktivnost usmjerava i provodi na području sjeverozapadne Hrvatske predložilo se mogućim sudionicima da svoj znanstveni interes usmjere na spomenuti prostor te da rezultate svojih istraživanja predstave na znanstvenom skupu. Ovim znanstvenim skupom željelo se ostvariti nekoliko ciljeva:

Polazište znanstvenog skupa nalazi se u činjenici da izgrađena prometna infrastruktura predstavlja *conditio sine qua non* gospodarskog, demografskog i kulturnog razvoja. Današnje stanje u prometnoj infrastrukturi sjeverozapadne Hrvatske djelomično zadovoljava, a preostaje modernizacija postojeće mreže putova kako bi i krajnja mjesta naše regije imala jednake i uređene prometne uvjete.

Znanstveni i stručni potencijal ove regije valja potaknuti na istraživanja i pronalaženja novih mogućnosti svekolikog razvoja. Posebno treba istaknuti stvaranje uvjeta za razvoj gospodarskih i kulturnih vrijednosti koje bi se konkurentno mogle nositi na europskom tržištu.

Valja naglasiti činjenicu da se strategija i kriteriji Europske unije o gospodarskom i kulturnom razvoju država – njihovih članica temelji na regionalnom razvoju, i da je to važan pokazatelj prepoznatljivosti razvoja jedne države. Istodobno, to je i uvjet za dobivanje financijskih sredstava. Stoga je opravdan naš interes za istraživanje prometnih veza prostora sjeverozapadne Hrvatske sa susjednim zemljama koje su članice Europske unije.

Za resurse kao što su umjetna jezera, šume, aerodromi, željeznice i pošte, prigradski i gradski promet, znanstvenim i stručnim istraživanjima valja ponuditi rješenja kojima će se pridonijeti gospodarskom i kulturnom razvoju regije i zemlje.

Područja koja su bila obrađena na simpoziju su: promet: cestovni, željeznički, riječni, zrakoplovni; društveni resursi: stanovništvo, gradovi, općine, naselja; ekonomija – gospodarstvo: ekonomski resursi; ekologija: šume, rijeke, potoci, jezera, kultura, dizajn, inovacije, narodna baština i običaji (etnografska i folklorna baština), špilje i arheološka baština.

Organizacija znanstvenog skupa: međunarodni skup održan je 10. i 11. studenog 2005. u Varaždinu na Fakultetu organizacije i informatike.

Organizatori simpozija: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Znanstveno vijeće za promet, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, suorganizatori su Varaždinska županija, Međimurska županija, Grad Varaždin, Grad Čakovec, Fakultet prometnih znanosti i Fakultet organizacije i informatike Varaždin, dok je pokrovitelj bila Hrvatska gospodarska komora.

Programski odbor znanstvenog skupa činili su: akademici Josip Božićević, Miroslav Šicel i Alica Wertheimer-Baletić, Nadan Vidošević, predsjednik Hrvatske gospodarske komore, *prof. emeritus* Franjo Ruža, Zavod u Varaždinu, prof. dr. sc. Miroslav Žugaj, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, prof. dr. sc. Željko Hutinski, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, mr. sc. Renato Slaviček dipl. ing. građ., Poglavarstvo Grada Čakovca, prof. dr. sc. Ivan Dadić, Fakultet prometnih znanosti Zagreb, dr. sc. Zvonimir Sabati, Varaždinska županija, dr. sc. Ivan Čehok, Grad Varaždin.

Organizacijski odbor znanstvenog skupa: prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (predsjednik); mr. sc. Ivan Grabar, Zavod u Varaždinu (zamjenik predsjednika); dr. sc. Stjepan Dvorski, Fakultet organizacije i informatike Varaždin; mr. sc. Eduard Vargović, Zavod u Varaždinu; ing. Antun Gjerapić dipl. ing. građ., Poglavarstvo Grada Čakovca; mr. sc. Kruno Vitelj, Gospodarska komora Koprivnica; prof. dr. sc. Sanja Štajner, Fakultet prometnih znanosti; prof. dr. sc. Ivan Bošnjak, Fakultet prometnih znanosti; mr. sc. Miroslav Huđek, Varaždinska županija; ing. Tomislav Bogović, Grad Varaždin; Ljubica Herceg, dipl. oec., Hrvatska gospodarska komora; Marijan Varović dipl. ing., ravnatelj Varaždinske televizije.

Međunarodni znanstveni skup otvorio je predsjednik Organizacijskog odbora prof. dr. sc. Slobodan Kaštela. Skup su nakon toga pozdravili: predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akad. Milan Moguš, predsjednik Znanstvenog vijeća za promet i predsjednik Programskog odbora akad. Josip Božičević; mr. sc. Slobodan Mikac, zamjenik gradonačelnika u ime Grada Varaždina, mr. sc. Miljenko Ernoić, zamjenik župana Varaždinske županije u ime Varaždinske županije, Veselin Biševac, dipl ing. elektr., predsjednik Gradskog vijeća Čakovca, u ime Grada Čakovca, Ljubica Herceg, dipl. oec., u ime pokrovitelja skupa Hrvatske gospodarske komore. U ime domaćina Fakulteta organizacije i informatike skupu se obratio dekan prof. dr. sc. Željko Hutinski.

Na znanstvenom skupu svoje su radove predstavili: *Ivan Dadić, Damir Božičević* i *Milan Govorčinović*, Prometno značenje sjeverozapadne Hrvatske; *Alica Wertheimer-Baletić* i *Anđelko Akrap*, Razvoj stanovništva sjeverozapadne Hrvatske; *Josip Sapunar*, Model razvoja i financiranja autocesta u Republici Hrvatskoj; *Stjepan Dvorski, Damir Dobrinić* i *Vladimir Kovšca*, Uloga paneuropskih prometnih koridora u međusobnom povezivanju; *Srečko Pegan* i *Tihomir Jukić*, Prostorni razvoj gradova sjeverozapadne Hrvatske i europski prometni koridori; *Ferenc Erdösi*, Prometne veze Hrvatske i Mađarske s posebnim osvrtom na koridore sjever – jug; *Zaim Hećo* i *Amra Smailagić*, Razvoj prometnog sustava Bosne i Hercegovine u uvjetima razvoja europske prometne infrastrukture; *Franjo Ruža* i *Slobodan Kaštela*, Značenje prometa za gospodarski razvitak sjeverozapadne Hrvatske; *Srećko Kreč, Dragan Badanjak* i *Ana Božičević*, Redefiniranje željezničkog čvora Varaždin; *Ivan Legac*, Potreba umrežavanja i harmonizacije cestovne infrastrukture u sjeverozapadnoj Hrvatskoj; *Goran Kos, Predrag Brlek* i *Marko Ševrović*, Prijedlozi poboljšanja cestovne povezanosti Varaždina i Čakovca; *Hrvoje Petrić*, Prilozi poznavanju prometnog značenja rijeke Drave u gornjoj hrvatskoj Podravini od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća; *Andrej Hozjan*, Naraščanje obsega prometa na južnem obmejnem prostoru severovzhodne Slovenije v smeri severozahodne Hrvaške od 16. do poznega 18 stoletja; *Josip Marušić* i *Marko Pršić*, Značenje unutarnjih plovnih puteva za prometno poveziva-

nje Hrvatske i podunavskih zemalja; *Stanislav Pavlin* i *Igor Dimnik*, Mogućnosti i potrebe razvoja zračnog pristaništa Varaždin; *Zoltán Hajdú*, Problemi međugranične suradnje na primjeru mađarsko-hrvatske suradnje kod pristupanja Mađarske Europskoj uniji; *Darko Vlahović*, Integrirana prometna mreža: turistička prednost jadranskog područja; *Ruža Brčić* i *Miroslav Žugaj*, Poduzetnički potencijali Varaždinske županije i europska povelja o malom gospodarstvu; *Ivo Maroević*, Prometni koridori u funkciji očuvanja kulturnog krajolika i promocije kulturne baštine; *Dubravko Hoić* i *Dubravka Hoić*, Značaj prometne povezanosti Hrvatske s europskim zemljama u poticanju stranih ulaganja na području sjeverozapadne Hrvatske na primjeru Grupe Calzedonia; *Mara Stojan* i *Blaženka Benjad-Ostojić*, Krajobrazno oblikovanje u funkciji zaštite i očuvanja šireg prostora u koridoru autoceste; *Edit Somlyódyné Pfeil*, Trendovi osnivanja institucija u javnoj upravi i regionalni razvoj u istočnoj srednjoj Europi; *Mario Bogdanović*, Ljudski kapital u funkciji razvoja sjeverozapadne Hrvatske; *Biljana Hlišć*, Međimurje – rajski patuljak između prometnih divova; *Roman Ozimec*, Varaždinsko zelje – geneza, status i potencijal izvorne hrvatske povrtne sorte; *Roman Ozimec*, Prirodni i umjetni speleološki objekti sjeverozapadne Hrvatske, njihov ekološki značaj i turistički potencijal; *Marija Koračević* i *Miljenko Ernoić*, Rekreacijsko i terapijsko jahanje kao dopuna ponudi zdravstvenog turizma u Varaždinskim Toplicama; *Vesna Koščak, Miočić-Stošić* i *Maja Kljenak*, Uređenje krajobraza; *Ognjen Čaldarović*, Prostorni, ekološki i sociološki aspekti u planiranju razvoja terapijskog jahanja; *Darinka Kiš-Novak*, Povezanost koja nestaje – međimurski konj; *Miljenko Ernoić, Damir Kovačić, Roman Ozimec* i *Dragutin Vincek*, Opravdanost tradicijskog uzgoja zagorskih purana i njihov doprinos gospodarskom razvoju sjeverozapadne Hrvatske.

Završnu riječ dao je akad. Josip Božičević, predsjednik Programskog odbora simpozija. Znanstveni skup pratili su novinari radija, televizije i novina: Vjesnik, Večernji list, Jutarnji list, Varaždinske vijesti, Regionalni tjednik, Croinfo Vž, Varaždinska televizija, Hrvatska televizija – dopisništvo Varaždin, Županijski radio Varaždin. Također je poziv za međunarodni skup bio na displej-monitoru na Trgu kralja Tomislava, zatim na internet stranicama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Varaždina i Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu. Predavanjima su, osim drugih slušatelja, nazočili profesori i studenti varaždinskih fakulteta: Fakulteta organizacije i informatike, Geotehničkog fakulteta Varaždin, Tehnološkog fakulteta Zagreb – Jedinice u Varaždinu i Visoke elektrostrojarske škole (Veleučilište).

Projekt i znanstveni skup javnosti su prethodno predstavljani u Međimurskoj županiji: 11. ožujka 2005. u Čakovcu i 20. travnja 2005. u Gradskoj vijećnici u Varaždinu.

Svi radovi s međunarodnog znanstvenog skupa tiskani su u Zborniku radova.

Projekt *Istraživanje dvoraca, kurija, ljetnikovca i perivoja u Hrvatskoj* u okviru Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu. Taj projekt je u 2004. prolazio prve pripremne aktivnosti uz nastojanje da se posebno naglasi dugoročnost tih aktivnosti, jer Hrvatska posjeduje mnogobrojne dvorce i kurije u sjevernoj Hrvatskoj (oko 150 dvoraca i većih kurija) te renesansne ljetnikovce u Dalmaciji, osobito na širem dubrovačkom području (oko 70 još sačuvanih). Osim razmjerno malog broja dvoraca, kurija i ljetnikovaca, te još manjeg broja perivoja koji su u dobrom ili koliko-toliko zadovoljavajućem stanju, većina ih je u veoma lošem – zapravo zabrinjavajućem građevnom stanju. Svakodnevno propadaju – bilo zbog toga što su prazni (bez namjene) ili zbog toga što se neprimjereno koriste ili pak nestručno obnavljaju. Tragično stanje dvoraca i pripadajućih perivoja potiče znanstvenu, stručnu i kulturološki usmjerenu javnost da nešto učini za spašava-

nje, zaštitu i obnovu toga vrijednoga kulturno-povijesnoga hrvatskoga naslijeđa. Služba zaštite spomenika kulture jedva stiže obavljati sve upravne postupke i nadzirati eventualne zahvate na dvorcima ili zgradama njihova pripadajućega sklopa. U ukupnom broju spomeničkoga naslijeđa ne mogu se podrobnije baviti dvorcima. Sustavno istraživanje dvoraca, dvorskih sklopova i perivoja nedostatno je i oslonjeno samo na rijetke pojedince koji ne mogu provoditi sve potrebne istraživačke zahvate. Poduzetničke aktivnosti otvaraju mogućnosti obnove dvoraca i njihove nove namjene, ali uz veliki rizik za neprimjereno suvremeno korištenje zbog nemogućnosti da se koordinirano promišljaju suvremene namjene. Sve to upućuje na potrebu utemeljenja znanstvenoistraživačkoga rada za dvorce i perivoje. Projekt je prihvaćen u Razredu za likovne umjetnosti Hrvatske akademije i na Znanstvenom vijeću Zavoda u Varaždinu. Znanstveno vijeće će također, a u skladu s prijedlozima voditelja, svojim odlukama odrediti oblike i tempo realizacije pojedinih dijelova projekta. Voditelj projekta: prof. dr. sc. Mladen Obad Šćitaroci, zamjenica voditelja: prof. dr. sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci, moderatori u Zavodu. U tijeku 2005. u Zavodu je prikupljana i obrađena građa varaždinske spomeničke baštine. Građa je vezana za zgrade, ljude i događaje iz povijesti grada. Moderator u Zavodu je mr. sc. Ivan Grabar; dokumentacija: mr. sc. Eduard Vargović.

Projekt *Ususret 370. obljetnici Gimnazije u Varaždinu*. Gimnazija u Varaždinu 2006. obilježava 370 godina postojanja i kontinuiranog djelovanja. Organizacijski odbor obilježavanja važne obljetnice sustavno radi na pripremama i realizaciji programa. U Programskom odboru je akad. Miroslav Šicel, voditelj Zavoda u Varaždinu, a u Organizacijskom odboru je mr. sc. Eduard Vargović, upravitelj Zavoda.

Varaždinske barokne večeri i Zavod za znanstveni rad u Varaždinu organizirali su ove godine znanstveni susret u povodu 20. obljetnice smrti akademika Ladislava Šabana, pod naslovom *Ladislav Šaban – ostavština za budućnost.* Susret je održan u Varaždinu 26. rujna u Glazbenoj školi Varaždin. Voditelj projekta bio je dr. sc. Ennio Stipčević. Na znanstvenom susretu sudjelovali su: akad. Jerko Bezić s uvodnom pozdravnom riječi, te s izlaganjima: *Koraljka Kos*, Zov izvora – Šabanova znanstvena metoda; *Jakša Zlatar*, Pedagoška aktivnost Ladislava Šabana; *Ennio Stipčević*, Ladislav Šaban kao povjesničar kulture; *Vedrana Juričić*, Stanje ostavštine Ladislava Šabana; *Nada Bezić*, Ladislav Šaban i Hrvatski glazbeni zavod; *Emin Armano*, Orgulje u Hrvatskoj kao tema istraživanja Ladislava Šabana; *Izak Špralja*, Popis orgulja Ladislava Šabana; *Božica Pažur* i *Marija Roščić*, Kulturološko djelovanje Ladislava Šabana u Kajkavskom spravišču i časopisu Kaj. Završnu riječ održali su Ennio Stipčević i maestro Vladimir Kranjčević.

Na znanstvenom susretu predstavljene su i dvije knjige. O knjizi Ladislav Šaban, Kulturološki ogledi, ur. E. Stipčević, Matica hrvatska Varaždin i Varaždinske vijesti, Varaždin, 2005., govorili su E. Stipčević, E. Krpan i E. Fišer. O drugoj knjizi, Nicolaus Harnoncourt, Glazba kao govor zvuka, ur. Irena Miličić, Algoritam, Zagreb, 2005., govorili su K. Kos i I. Miličić. Dogovoreno je da se tiska zbornik radova i predstavi na sljedećim Varaždinskim baroknim večerima godine 2007. Moderatori u Zavodu su mr. sc. Eduard Vargović i mr. sc. Ivan Grabar.

Nastavljena je suradnja Zavoda i Varaždinskih baroknih večeri koja je vezana uz kulturno-umjetnički program u Martijancu i Petrijancu. Svojom aktivnošću Zavod je omogućio da se u općinama Petrijanec i Martijanec uz druge kulturno-umjetničke programe održavaju koncerti u okviru Varaždinskih baroknih večeri. Tom je suradnjom omogućeno da se u tim općinama stvore uvjeti za razvitak kulturnog i umjetničkog života. Moderator: mr. sc. Ivan Grabar; dokumentacija: mr. sc. Eduard Vargović.

Stručna i znanstvena djelatnost

Stručno-znanstveni skup *Kajkavski jezik i književnost u nastavi*. Organizatori i suorganizatori su Visoka učiteljska škola, Zavod u Varaždinu i Zavod za unapređenje školstva Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Skup je ove godine, deseti put, održan 26. travnja na Visokoj učiteljskoj školi u Čakovcu. Na početku su bili pozdravi organizatora: Visoke učiteljske škole kao domaćina i Zavoda u Varaždinu te prof. Gee Cetinić iz Zavoda za školstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Zatim su predstavljeni đački književni radovi i uručene nagrade i priznanja. I ove je godine na natječaj za književnu nagradu "Pavić Mikula" pristiglo gotovo dvjesto radova. Nagrađeni radovi tiskani su u Zborniku. Slijedilo je kratko predstavljanje zbornika Učitelj, br. 4. Priopćili su ovi autori: *Alojz Jembrih*, Kako čovek med ljudmi srečen mora biti (Knjiga indijske mudrosti u kajkavskoj književnosti); *Anđela Frančić*, Imena u frazeologiji; *Franjo Hrg*, Kajkavski ojkonimi na -ec i njihove izvedenice u Hrvatskom enciklopedijskom rječniku; *Josipa Franjčić*, Kajkavski govor u Jarmini; *Đuro Blažeka*, Rječnik germanizama u govoru Preloga (N-Ž); *Stjepan Hranjec*, Mladen Kerstner (i) dječji književnik?; *Emilija Kovač*, Uzorci za tvorbu mislenih imenica u književnoumjetničkom kajkavskom jeziku; *Emina Beričević*, Zavičajni govor u nastavi gramatike; *Silvana Bebek*, Primjena zavičajnih tradicijskih igara u nastavi; *Tamara Turza-Bogdan* i *Vesna Ciglar*, Devetogodišnjaci i mjesni govor (Mjesni govor postao je cool); *Ružica Marušić Vasilić*, Mogućnost povezivanja književnosti, jezika i izražavanja u nastavi kajkavskog narječja. Nakon skupa održane su metodičke radionice, i to: *Emina Baričević*, Zavičajni govor u nastavi gramatike; *Silvana Bebek* i *Marica Cik-Adaković*, Primjena zavičajnih tradicijskih igara u nastavi. Skupu je nazočilo stotinjak slušatelja, od toga je bilo više od 70 učitelja, nastavnika, profesora, zatim studenata, kulturnih djelatnika, pjesnika. Skup je medijski vrlo dobro popraćen.

Skup je pokazao koliko je važno i dalje istraživati jezik i književnost. Istraživanja valja produbiti i proširiti. Predloženo je da se u 2006. organizira sastanak na kojem bi se stručno pripremili novi oblici istraživanja. U tom smislu skupovi bi se održali bijenalno (svake dvije godine), što bi omogućilo više vremena za kvalitetna istraživanja kajkavske baštine. Tako bi se tema *kaj* koncepcijski postavila na nove osnove.

Autorska i koautorska istraživačka djelatnost

Nastavlja se istraživanje građe za ediciju *Akademici Varaždinske i Međimurske županije s biobibliografijom*. Autor projekta je mr. sc. Ivan Grabar, a suradnik je mr. sc. Eduard Vargović. Ove je godine obrađena dokumentacija vezana za akademike Vinka Žganeca i Ivu Tomašeca.

Knjiga Krleža i Varaždin započeta je na poticaj mr. sc. Ivana Grabara, a autor će joj biti mr. sc. Denis Peričić. Zamisao je da se u hrestomatijskom odabiru, s uvodnim, popratnim i drugim komentarima i znanstvenim aparatom objedine, obrazlože, osvijetle te u intertekstualne i biobliografijske odnose postave svi tekstovi Miroslava Krleže vezani uz Varaždin i varaždinski kraj, Krležino varaždinsko porijeklo i druge teme i motive varaždinske provenijencije. Dosad objavljeni pripremni radovi pokazali su kako je bibliografija i literatura vezana uz temu *Krleža i Varaždin* iznimno opsežna, jer je gotovo cjelokupno književno djelo Miroslava Krleže na neki način kontekstuirano u varaždinska ishodišta. Najveći dio tekstualnog materijala koncentriran je u tri korpusa: Balade Petrice Kerempuha, Ciklus o Glembayjevima te Eseji, dnevnici i kritike.

Zamišljeno je da se knjiga Krleža i Varaždin sastoji od sljedećih cjelina: uvodna studija o varaždinskom porijeklu Miroslava Krleže te o nazočnosti varaž-

dinskih motiva u njegovu djelu; tekstovi Miroslava Krleže vezani uz Varaždin, cjelovite pjesme i eseji ili odlomci iz drama, proza i dnevnika popraćeni kratkim popratnim komentarima; pojmovnik – enciklopedijski tumač varaždinskih motiva u Krležinim djelima s međusobnim poveznicama; izvadci iz radova drugih autora na temu Krleža i Varaždin (akad. Josip Vončina, akad. Miroslav Šicel, prof. dr. sc. J. Skok, prof. B. Paska, prof. dr. sc. Z. Bartolić, prof. M. Kuzmanović i dr.); bibliografija; literatura.

Dosad je obrađen veći dio Balada Petrice Kerempuha. Predstoji obrada ciklusa o Glembayevima te posebno zahtjevan rad na esejima, dnevnicima, kritikama i drugim zapisima kao što je, na primjer, velik korpus razgovora s Krležom (Čengić, Matvejević i dr.).

Tijek autorskog rada koncepcijski je evoluirao iz prvotnoga enciklopedijsko-leksikografskog projekta u zamisao temeljnog opsežnog teksta, koji će u obliku znanstvenog rada analizirati i sintetizirati sve gore navedene aspekte teme. Taj tekst trenutno je u fazi kreativne razrade, dok je hrestomatijski odabir tekstova Miroslava Krleže, vezanih uz Varaždin i varaždinske teme, u završnoj fazi definicije. Autor i vodstvo Zavoda u Varaždinu složni su oko nužnosti dovršetka projekta, jer drže kako je riječ o temeljnoj temi suvremene krležologije, a ujedno i o iznimno važnom doprinosu kulturološkom identitetu grada Varaždina.

Predavanja i izložbe. Obljetnica Josip Juraj Strossmayer, 1815.-1905.-2005.

Prema odluci Akademijina Predsjedništva o obilježavanju važne obljetnice utemeljitelja Hrvatske akademije i znamenitog đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu je organizirano obilježio život i djelo Josipa Jurja Strossmayera. Pod pokroviteljstvom Varaždinske županije i Grada Varaždina održano je predavanje i izložba dokumenata. Predavanje je 10. svibnja 2005. u Gradskoj knjižnici i čitaonici "Metel Ožegović" održao akad. Petar Strčić, pod naslovom Josip Juraj Strossmayer danas. Uvodnu pozdravnu riječ dao je akad. Miroslav Šicel, voditelj Akademijinog Zavoda u Varaždinu i domaćin ravnatelj knjižnice prof. Marijan Kraš. Isti dan otvorena je u prostorijama spomenute knjižnice izložba dokumenata s naslovom *Josip Juraj Strossmayer i Varaždin*. Autori izložbe su: mr. sc. Eduard Vargović, Zavod Hrvatske akademije u Varaždinu, prof. Damir Hrelja, ravnatelj Državnog arhiva u Varaždinu, prof. Spomenka Težak, viša kustosica Gradskog muzeja Varaždin, prof. Marijan Kraš, ravnatelj Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" i prof. Jasminka Štimac, dipl. knjižničarka Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović". Izložba je bila otvorena dva tjedna. Zavod je pribavio portret Josipa Jurja Strossmayera iz Narodne čitaonice u Varaždinu (1918.-1939.) i on krasi prostorije Zavoda. Također je u Zavodu postavljena godišnja izložba dokumenata vezanih uz ovu važnu obljetnicu. Izložbu u Zavodu pripremili su mr. sc. Ivan Grabar, mr. sc. Eduard Vargović i Ljiljana Biškup.

Izdavačka djelatnost

U ovoj godini tiskan je Zbornik radova sa simpozija *Prometna povezanost Hrvatske s europskim zemljama u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja SZ Hrvatske*. U zborniku su tiskani radovi 54 autora sa 32 teksta. Predgovor za taj Zbornik napisali su akad. Josip Božičević, predsjednik Programskog odbora i prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, predsjednik Organizacijskog odbora. Glavni i odgovorni urednik Zbornika je akad. Josip Božičević, urednik prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, a Uredničko vijeće čine: akad. Josip Božičević, akad. Miroslav Šicel, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, *prof. emeritus* Franjo Ruža i mr. sc. Ivan Grabar.

Tehnički urednik je mr. sc. Ivan Grabar, koordinatorica Gordana Polleto Ružić, korektor mr. sc. Ivan Grabar, a grafičku pripremu obavio je akad. slikar Darko Sačić. Zbornik je tiskao Varteks d. d., PJ Tiskara Varaždin. Nakladnici Zbornika su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu i Varteks d. d., PJ Tiskara Varaždin.

Nastavljaju se pripreme za redoviti broj časopisa Radovi, br. 15/16.

Ostale aktivnosti

Zavod je nastavio s aktivnostima u nabavljanju stručne literature i dokumentacije za knjižnicu, i to u najvećoj mjeri razmjenom stručne literature s drugim Akademijinim zavodima te znanstvenim, kulturnim i ostalim ustanovama i pojedincima. Zavod je također uspješno nastavio suradnju sa znanstvenim i kulturnim ustanovama, fakultetima i školama na prostoru sjeverozapadne Hrvatske, te s medijima javnog priopćavanja.

ZNANSTVENA VIJEĆA I DRUGA AKADEMIJINA TIJELA

MEĐUNARODNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJE BOKSITA, ALUMINIJEVIH HIDROKSIDA I ALUMINIJA (ICSOBA)

Međunarodni komitet za istraživanje boksita, aluminijevih hidroksida i aluminija (International Committee for the Study of Bauxite, Alumina and Aluminium, ICSOBA) održao je svoj 16. međunarodni simpozij s glavnom temom *Status of Bauxite, Alumina and Aluminium Industry and Future Prospects* u Nagpuru, u Indiji od 28. do 30. studenog 2005. Uz ICSOBU u organizaciji su sudjelovali Mineral Information and Development Centre (MIDC) s Jawaharlal Nehru Aluminium Research Development and Design Centre (JNARDDC) i Indian Bureau of Mines (IBM) iz Indije. Odluka o mjestu i vremenu održavanja Simpozija donesena je na sastanku Vijeća ICSOBE u Zagrebu 11. listopada 2003. tijekom 14. međunarodnog simpozija ICSOBE održanog u Zagrebu u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Supredsjednici Znanstvenog komiteta 16. simpozija bili su prof. dr. sc. Olga Lahodny-Šarc, glavna tajnica ICSOBE, i prof. dr. sc. Peter Paschen, profesor na Sveučilištu u Leobenu u Austriji.

Cilj i predmet Simpozija bio je dati pregled aluminijske industrije u svijetu s posebnim osvrtom na indijski podkontinent, da bi se istražile sve mogućnosti razvoja proizvodnje i učinkovitosti u postojećim rudnicima i aluminijskoj industriji, uz razvoj zaštite okoliša i sigurnosti rada.

Radilo se u pet paralelnih sekcija: 1. Boksiti i druge aluminijske rude, 2. Proizvodnja glinice, aluminijeva oksida, 3. Proizvodnja primarnog aluminija i materijala za elektrode, 4. Proizvodnja aluminijevih legura, 5. Cijene i tržišni aspekti boksita i aluminijskih proizvoda.

Nakon Simpozija organizirani su stručni izleti u rudnike boksita, te u industriju proizvodnje glinice i aluminija.

HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Od 15. do 17. lipnja 2005. u Vrsaru je održan redoviti 14. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak u organizaciji Hrvatske kristalografske zajednice i Slovenskog kristalografskog društva. U radu tog znanstvenog skupa sudjelovalo je 76 sudionika, osim iz Hrvatske i Slovenije sudjelovali su i kristalografi iz još sedam zemalja. Održana su sljedeća plenarna predavanja:

N. Lah (Ljubljana), Structural Diversity of Copper Carboxylate Complexes; *L. R. MacGillivray, T. Friščić, G. S. Papaefstathiou, D. B. Varshney, T. D. Hamilton, Q. Chu* (Iowa City, SAD), Molecular Crystals as Media for Constructing Molecules; *R. Černy* (Ženeva), Crystal Structures of Inorganic Compounds from Powder Diffraction; *M. Milun* (Zagreb), Atomic Structure of Surfaces and Thin Films; *E. Libowitzky* (Beč), Dynamics of Crystal Structures: Results between Diffraction and Spectroscopy.

Osim plenarnih predavanja održano je i 46 usmenih znanstvenih priopćenja, te pet predstavljanja najnovijih kristalografskih uređaja. Financijska potpora održavanju sastanka dobivena je od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Fizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te devet komercijalnih tvrtki. Za sudionike skupa priređen je poludnevni izlet u špilju Baredine i u Poreč. Počasni supredsjednici sastanka bili su akademici Boris Kamenar (Zagreb) i Ljubo Golič (Ljubljana), dok su aktualni supredsjedatelji bili akad. Stanko Popović (Zagreb) i prof. dr. Ivan Leban (Ljubljana). Na čelu Organizacijskog odbora bio je prof. dr. Antun Tonejc (Zagreb). Sljedeći 15. slovensko-hrvatski kristalografski sastanak održat će se, kako je to uobičajeno, u lipnju u Sloveniji.

Od 26. do 31. kolovoza 2005. u Firenci je održan 20. kongres međunarodne kristalografske unije. Na kongresu je sudjelovalo osam hrvatskih kristalografa koji su podnijeli priopćenja o svojim znanstvenim rezultatima. Sljedeći kongres održat će se 2008. u Osaki (Japan), dok će se 23. europski kristalografski sastanak održati od 6. do 11. kolovoza 2006. u Leuvenu (Belgija). Za vrijeme kongresa održano je zasjedanje Glavne skupštine Međunarodne kristalografske unije, a zasjedalo je i Vijeće Europske kristalografske asocijacije. Na oba zasjedanja Hrvatsku kristalografsku zajednicu zastupao je akad. Stanko Popović, tajnik Zajednice.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

Izvršni odbor sastao se dvaput, a uži sastav i češće, kao i Uredнички odbor. Ostala djelatnost Vijeća odvijala se kroz rad sekcija.

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS

Ravnatelj Državne geodetske uprave donio je program uvođenja službenih geodetskih nadnevaka i ravninskih kartografskih projekcija i vremenski plan izvođenja programa koji predviđa prijelaz na novi nadnevak do kraja 2009. S prijelazom na novi nadnevak, promijenit će se s koordinatama i sve postojeće službene baze podataka.

U programu cikličkih snimanja Republike Hrvatske snimala se južna Dalmacija, te se nastavilo sa skeniranjem analognih karata (ODK) i katastarskih planova prema programu.

Na Geodetskom fakultetu izrađena je studija o korištenju digitalnih aerofotogrametrijskih kamera i satelitskih snimaka (Dopuna postojećeg pravilnika i naputaka za fotogrametrijsku izmjeru, voditelj projekta je prof. dr. sc. T. Fiedler), što je priprema za uvođenje nove tehnike u službenu geodeziju. Članica Vijeća tvrtka "Geofoto" nabavila je prvu digitalnu aerokameru koja će u funkciji biti iduće godine.

Sekcija za geologiju i geofiziku

Tijekom protekle godine u INA-Naftaplinu i Hrvatskom geološkom institutu primjenjivale su se metode daljinskih istraživanja. U INA-Naftaplinu daljinska

istraživanja upotrebljavala su se pri istraživanjima nafte i plina na inozemnoj koncesiji u Siriji i na domaćim prostorima u području Međimurja.

U Hrvatskom geološkom institutu metode daljinskih istraživanja imale su svoju primjenu pri projektiranju nastavka autoceste Zagreb – Split – Dubrovnik, dionica Dugopolje – Ploče i Ploče – Dubrovnik. Isto tako daljinska istraživanja su korištena i pri projektiranju brze ceste i mosta na Pelješcu.

Sekcija za oceanografiju

Pokrenut je pilot program za postavljanje mreže visokoautomatiziranog monitoringa na istočnoj jadranskoj obali u okviru programa nacionalnog monitoringa, projekta *Jadran*. Program je obuhvatio postavljanje oceanografske plutače u Kaštelanskom zaljevu s nizom meteoroloških i oceanografskih senzora. Oceanografska plutača u realnom vremenu šalje podatke u oceanografsku bazu te može dati odgovor na stanje atmosfere i vodenog stupca.

Također je izvršen niz mjerenja optičkih svojstava multispektralnim optičkim profilerom, te je napravljena usporedba tako dobivenih podataka s podacima dobivenim putem satelita. Mjerenja su obavljena na najdubljem dijelu Jadrana i u priobalnom području srednjeg Jadrana. Tako dobiveni podaci poslužili su za tipizaciju područja prema optičkim tipovima vode (prema Jerlovu), s ciljem utvrđivanja promjena dubine eufotičke zone koja je varijabilna u prostoru i vremenu.

Na temelju strujomjernih podataka i rezultata oceanografskog numeričkog POM modela, analiziran je utjecaj bure na cirkulaciju jadranskog selfa u različitim sinoptičkim situacijama. Time je objašnjena pojava dviju krajnosti u strujnom polju uz istočnu obalu srednjeg Jadrana u zimskoj sezoni. Modelom je reproducirana i sezonska i višegodišnja promjenjivost termohalinih i dinamičkih svojstava priobalnog područja srednjeg Jadrana.

Institut za oceanografiju i ribarstvo razvio je programski paket 3D nelinearnog hidrodinamičkog z modela s ekvidistantnim korakom na geopotencijalu, koji se može vidjeti na web stranici www.math.izor.hr. Varijabilnost prozirnosti povezana je s promjenom optičkog tipa, što je pomoću rezultata simulacija z modelom dovedeno u vezu s promjenama hoda razine mora i promjenama u termohalinim poljima, koja su od značenja za hidrodinamiku, ali i za biologiju. Iz navedenih projekata objavljen je niz CC radova, te radova s međunarodnom recenzijom. Projekti su predstavljeni na nizu međunarodnih skupova u Hrvatskoj i u inozemstvu.

Na godišnjoj konferenciji agencije EUMETSAT stručnjaci s instituta "Ruđer Bošković" prikazali su svoje radove vezane uz određivanje temperature površine mora pomoću satelitskih podataka.

Sekcija za vegetaciju, poljoprivredu i šumarstvo

Na području Hrvatske dolazi do sve veće pojave sušenja jele (područja uz autocestu Otočac – Perušić i Kapela) te hrasta lužnjaka (Spačvanski bazen). Uvidom u stanje na terenu učinkovito se mogu odrediti mjere suzbijanja sušenja.

Kako je riječ i o djelomično miniranom području (Kapela) te je onemogućen obilazak terena, a podatke je potrebno prikupiti u što kraćem roku, u srpnju 2005. provedeno je aerofotogrametrijsko snimanje područja spačvanskog bazena i Like u infrakoloru.

Područje snimanja određeno je koordinatama početnih i završnih točaka aerofotogrametrijskih nizova. Ukupno je snimljena površina od oko 11.130 ha, u mjerilu snimanja 1:6000, a ukupna dužina snimljenih nizova iznosila je 80.645 m. Na terenu je prikupljen veliki broj podataka (vrsta, procjena oštećenosti na terenu, fotografije, skice položaja, itd.) za određene uzorke stabala.

Podaci se upotrebljavaju za izradu fotointerpretacijskih ključeva za procjenu oštećenosti pojedinačnih stabala na ICK aerosnimkama za glavne vrste drveća na istraživanom području. Prema predviđenom planu istraživanja u tijeku je nabava satelitskih snimaka visoke rezolucije (IKONOS-a) za dio uzorkovane površine. Nabavit će se dvije vrste snimaka, 1 x 1 m – pankromatske i 4 x 4 m – multispektralne snimke.

Na Medvednici su provedena istraživanja s ciljem detekcije imele (*Viscum album* L. *ssp. abietis* /*Wiesb.*/ Abrom.) na običnoj jeli (*Abies alba* Mill.). Za snimanje je upotrijebljena digitalna kamera visoke razlučivosti MS-3100. MS-3100 je četverokanalna kamera valnog područja od 430 do 900 nm (NIR – blisko infracrveno, R – crveno, G – zeleno, B – plavo), s računalnom akvizicijom i upravljivim položajem snimanja i hiperspektralni linijski skener V9, s mogućnošću mjerenja spektra od 430 do 900 nm u 99 kanala s odgovarajućim računalnim akvizicijskim sustavom, te senzor FODIS za mjerenje insolacije.

Snimanjem se osigurao skup digitalnih VNIR snimaka u infracrvenom (700-900 nm) i vidljivom području (430-500, 500-600 i 600-700 nm) koji omogućavaju primjenu metoda objektivne interpretacije s ciljem detekcije imele. Hiperspektralna analiza imele dala je prve zapise spektra refleksije imele. Mjerenje insolacije pokazalo je da ubuduće treba osigurati stabilnu, monotono i sporo promjenjivu insolaciju. U razmatranom slučaju insolacija se mijenjala skokovito i vrlo brzo. Istraživanje je dalo učinkovitu metodu za detekciju imele.

Sekcija za hidrometeorologiju

Završen je desetogodišnji projekt SATMANU. U posljednje dvije godine u projektu su uz stručnjake iz Austrije, Finske i Nizozemske sudjelovali i djelatnici Državnog hidrometeorološkog zavoda. Cilj projekta bila je izrada priručnika za sinoptičku satelitsku meteorologiju. Priručnik je u elektronskom obliku dostupan putem interneta. Sadržava opise 50-ak meteoroloških struktura koje se pojavljuju na satelitskim slikama, kao i fizikalnu pozadinu njihova formiranja. Također sadržava i mnogobrojne obrade zanimljivih meteoroloških situacija i prirodnih katastrofa (jednu od tih situacija obradio je DHMZ). Na Geofizičkom zavodu PMF-a održano je predavanje na kojem je SATMANU predstavljen studentima i ostalim zainteresiranim mogućim korisnicima.

Zajedno s meteorološkim institutima iz Austrije, Njemačke, Finske, Nizozemske i Velike Britanije, DHMZ sudjeluje na međunarodnom projektu *EUMeTrain*. Tema projekta je izrada materijala za učenje putem računala, a osnovu čini interpretacija satelitskih slika s meteoroloških satelita. U sklopu projekta DHMZ je obradio dvije zanimljive meteorološke situacije, a materijal prikupljen o tim situacijama bit će dostupan na internetu, prilagođen za interaktivo učenje.

U rujnu 2005. Hrvatska je bila domaćin i suorganizator godišnje konferencije agencije EUMETSAT. Konferencija je održana u Dubrovniku, a sudjelovalo je dvjestotinjak stručnjaka iz područja satelitske meteorologije i satelitske tehnologije. DHMZ je prikazao rad o operativnoj uporabi satelitskih slika s novog Meteosat 8 satelita, te nekih izvedenih produkata koji se koriste u kratkoročnoj prognozi vremena.

U sklopu otvaranja konferencije dodijeljena je nagrada Europskog geofizičkog društva za mlade znanstvenike koja je ove godine pripala Tanji Trošić s Instituta "Ruđer Bošković".

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana održala su zajedničku tematsku sjednicu *Ekološki aspekti projekta Družba Adria* 7. prosinca 2004., što nije ušlo u izvješće o radu za 2004.

Znanstvena vijeća su razmotrila trenutačno stanje okoliša u hrvatskom dijelu Jadrana s obzirom na privredne aktivnosti kao što su: urbanizacija, industrija, turizam, promet, marikultura i ribarstvo. Posebna je pozornost posvećena problematici balastnih voda tankera.

Nakon rasprave oba vijeća donijela su sljedeće zaključke:

Trgovački brodovi mogu u balastnim vodama prenijeti morske organizme i iz drugih bioprovincija različitih taksonomskih kategorija u Jadran, gdje prirodno ne obitavaju. Predlažemo rješenja koja bi spriječila njihovo naseljavanje prema standardima i konvencijama Međunarodne pomorske organizacije (IMO), a koje Hrvatska još nije prihvatila.

Treba prihvatiti međudržavni Globalni program za postupanje s balastnim vodama (Global Ballast Water Management Programme) i Konvenciju o balastnim vodama (International Convention for the Control and Management of Ships Ballast Water and Sediments), te uskladiti zakonodavstvo i pravila Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Vijeća zahtijevaju da brodovi koji u Jadran stižu iz Sredozemlja mijenjaju balastne vode u zapadnom dijelu Jonskog mora, u području južno od Kalabrije i istočno od Sicilije, najmanje 50 n/m od obala, u području s dubinom 2000-3000 m, koje je u hidrodinamičkom pogledu izolirano od Jadranskog mora, te najmanje 50 n/m zapadno od otoka Kefalinije.

Brodarstvo u Hrvatskoj treba pratiti Standarde za tretman balastnih voda u vožnji (Ballast Water Performance Standard) i nova tehnološka rješenja, jer su ona još u razvoju, kako bi se nakon godine 2012. prilagodilo svjetskoj pomorskoj konkurenciji – zemljama koje su prihvatile standarde. Treba definirati kojim će metodama hrvatski brodovi tretirati balastne vode (u skladu sa Standardom o tretmanu balastnih voda, Ballast Water Performance Standard).

Kako bi mogući veliki infrastrukturni projekti u obalnom dijelu Hrvatske bili sigurni za okoliš potrebno je učiniti sljedeće:

- uvesti zakone i propise vezane uz postupke promjene balastnih i taložnih voda, u skladu s konvencijama IMO,
- uspostaviti međudržavne sporazume i uskladiti spomenuti režim ispuštanja balastnih voda s državama Italijom, Slovenijom, Bosnom i Hercegovinom te Srbijom i Crnom Gorom,
- uspostaviti optimalne uvjete za plovidbu (radarsko upravljanje pomorskim prometom),
- uspostaviti operativni sustav za slučaj nesreće: jedinstveni sustav obavješćivanja (nikako po općinama), prognostički hidrodinamički i disperzijski model, obalnu stražu, brodove za čišćenje, te provedbu svih mjera u skladu s konvencijama IMO i EU,
- uspostaviti redovite vježbe za sprječavanje posljedica nesreće,
- organizirati dodatna istraživanja fizičkih i hidrodinamičkih svojstava istočnog Jadrana kako bi se dobio hidrodinamički model bez kojega se ne mogu predvidjeti događaji neposredno nakon nesreće i brza zaštita područja,
- organizirati monitoring u obalnom području hrvatskoga Jadrana angažiranjem dodatnih sredstava za nacionalni projekt *Jadran*,
- organizirati službu za kontrolu balastnih voda bez obzira na metodologiju njihovog tretiranja,

- trajno održavati sve gore navedeno.

U slučaju izlijevanja nafte iz tankera u obalno područje hrvatskog Jadrana šteta bi bila neprocjenjiva. Područje je iznimno razvedeno, u njemu se razmnožavaju gospodarski važni i drugi organizmi koji čine životne zajednice velike raznolikosti, turistički je primamljiva destinacija. Svaka havarija može imati dalekosežne posljedice na ekološki sustav i gospodarstvo.

Što treba učiniti do ulaska Hrvatske u EU? Uvesti Standard za tretman balastnih voda (Ballast Water Performance Standard), tj. prilagodbu postojećih brodova i gradnju novih brodova s adekvatnom opremom.

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode održalo je u 2005. (1. veljače) jednu sjednicu na kojoj je razmatrana tekuća problematika, te zajedničku tematsku sjednicu sa Znanstvenim vijećem za prirodoslovna istraživanja Jadrana *Karnivorne ptice i ostale ugrožene svojte u priobalju i otocima. Problemi organizacije i provedbe zaštite*. Uvodna izlaganja podnijeli su dr. Goran Sušić i dr. Nikola Tvrtković.

Vijećima su podnesena izvješća iz kojih se vidi da je nakon nedavnog pokolja supova preostalo manje od 90 parova (180 supova), koji se gnijezde na jedinom preostalom arealu u Hrvatskoj, tj. na Kvarnerskim otocima (Cresu, Krku i Prviću). Radi usporedbe, pred 30 godina na hrvatskom području obitavalo je oko 200 parova (400 supova), koji su se gnijezdili u pet različitih areala. Riječ je o smanjenju na tek 45% od tadašnje brojnosti, a na Rabu je u jednom trovanju stradalo više od 10% preostale populacije!

Vijeća su objavila sljedeće priopćenje za javnost: vijeća ocjenjuju da je riječ o kriminalnom napadu na nacionalno i međunarodno dobro i divljačkom anticivilizacijskom činu, koji šteti ugledu Hrvatske i odudara od njenih nastojanja da uđe u obitelj europskih zemalja.

Akademijina vijeća ističu da na aktivnu zaštitu ptica i ostale faune Republiku Hrvatsku obvezuje domaće i međunarodno zakonodavstvo: Zakon o zaštiti prirode (NN 162/03), Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti, Bonska konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, Bernska konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa te međunarodna Konvencija o očuvanju bioraznolikosti. Približavanjem Europskoj uniji, Hrvatska usklađuje svoje zakonodavstvo s Direktivom o zaštiti divljih ptica (79/409/EEC) i Direktivom o zaštiti prirodnih staništa i divlje flore i faune (92/43/EEC). Upozoravamo hrvatsku javnost da je Europska komisija 2004. najavila kaznene postupke protiv osam zemalja – članica EU u kojima je ustanovila kršenja spomenutih propisa. Imajući na umu događanja na Rabu te situaciju na Vranskom jezeru i drugdje, brinemo se i pitamo hoće li i Hrvatska, odmah po ulasku u EU, dati povoda za kaznene postupke.

Uz zločinačka namjerna i nenamjerna trovanja, glavni razlozi ugroženosti karnivornih ptica su ubijanje usprkos zakonskoj zaštiti, smanjenje populacije njihovog plijena – srednje velikih sisavaca, jarebica i trčki, trovanje zvijeri, masovni turizam i rekreativne djelatnosti, dalekovodi i vjetroelektrane te odumiranje tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva. Svi ti problemi vrlo su složeni i njihovo rješavanje zahtijeva dugotrajan i sustavan rad koordiniran od državnih tijela koja bi trebala predvoditi Uprava za zaštitu prirode Ministarstva kulture. Nažalost, ta služba, suprotno potrebama, financijski i kadrovski nazaduje, a ne napreduje. Primjerice, proračun Uprave za zaštitu prirode smanjen je za tri puta u posljednje dvije godine i ta služba jednostavno nema niti kadra niti financija za rješavanje tih složenih problema.

Akademijina vijeća stoga zahtijevaju hitnu implementaciju Strategije zaštite biološke raznolikosti u Republici Hrvatskoj s akcijskim planovima zaštite, koja je izrađena i prihvaćena prije šest godina. Nažalost, od prihvaćanja Strategije od

strane Sabora nije se pridržavalo obveze ustanovljavanja neovisnog povjerenstva koje je trebalo pratiti njenu provedbu i donositi godišnje prioritete u radu državnih ustanova koje su zadužene za njenu realizaciju. Prošle godine trebala se načiniti analiza provedbe Strategije i prema tome predložiti revizija uz potrebna poboljšanja, no ništa u tom smislu nije pokrenuto. Time se nanosi velika šteta zaštiti najugroženijih svojti flore i faune.

Kako bi se zaustavila alarmantna stopa izumiranja bjeloglavih supova, surih orlova i drugih vrsta karnivornih ptica grabljivica, nužno je na razini čitave države pokrenuti sveobuhvatnu protutrovačku kampanju.

Kako bi se uklonio temeljni uzrok izumiranja navedenih vrsta ptica s hrvatskih otoka, nužno je otkloniti uzroke ilegalnog postavljanja otrova namijenjenog predatorima nad ovcama. Stoga je hitno potrebno donijeti odluku o uklanjanju velikih divljih životinja s otoka, jer one imaju negativan utjecaj na tradicionalno poljodjelstvo i osiromašuju biološku raznolikost, a to su u prvom redu alohtona divljač, naročito invazivne vrsta poput divljih svinja. Za sve to treba odrediti rokove i izvršitelje, jer se time poštuju Zakon o otocima i Zakon o zaštiti prirode. Tome se protive jedino lovci.

Na području svake županije treba ustanoviti ili staviti u funkciju županijske javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima. One bi morale što prije ustanoviti svoje strategije očuvanja bioraznolikosti i prioritete u akcijskim planovima, te ih početi provoditi.

Za provedbu ovog prijedloga Akademijina vijeća nude svoju stručnu i znanstvenu pomoć.

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i Znanstveno vijeće za prirodoslovna istraživanja Jadrana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti uputila su ovaj podnesak Saboru Republike Hrvatske, Vladi, nadležnim ministarstvima, službama i odborima, tijelima lokalne samouprave te sredstvima javnog priopćavanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTU

Izvršni odbor

Znanstveno vijeće za naftu, kao najbrojnije i najaktivnije vijeće Hrvatske akademije koje broji više od 400 članova, tijekom vrlo uspješne godine održalo je brojna domaća i inozemna predavanja, simpozije, konferencije i znanstvene skupove. Svojim djelovanjem članovi Znanstvenog vijeća za naftu aktivno su sudjelovali u aktivnostima vezanim uz naftu, plin, preradu nafte, primjenu njezinih derivata, kao i primjenu plina u energetske i petrokemijske svrhe.

Izvršni odbor održao je pet redovitih sjednica, na kojima je koordinirao i pratio rad i aktivnosti svojih pet sekcija i pripremao građu za održavanje XXXVI. izborne skupštine. Budući da je protekla godina bila izborna, obilježilo ju je povećanje članstva, a samim time i veći broj aktivnosti. Izborna skupština održana je 21. travnja 2005., a birao se novi Izvršni odbor i novi članovi sekcija.

Mandat Izvršnog odbora traje tri godine, a za razdoblje od travnja 2005. do travnja 2008. izabrani su: predsjednik: akademik Mirko Zelić, dopredsjednici dipl. ing. str. Fedor Reščec, dr. sc. Zlatko Hill i prof. dr. Zdenko Krištafor, tajnici mr. Ljerka Bjelanović i mr. sc. Jusuf Rajković, pročelnici i zamjenici pročelnika prof. dr. Zvonimir Hernitz (pročelnik I. Sekcije), mr. sc. Mario Weisser (zamjenik pročelnika I. Sekcije), prof. dr. Josip Sečen (pročelnik II. Sekcije), mr. sc. Dubravko Petrović (zamjenik pročelnika II. Sekcije), Mihael Zambeli (pročelnik III. Sekcije), Dunja Ahmetović (zamjenica pročelnika III. Sekcije), dr. Franjo Ranogajec (pročelnik IV. Sekcije), dr. Marica Ivanković (zamjenica pročelnika IV.

Sekcije), dr. sc. Zlatko Hill (pročelnik V. Sekcije), članovi Nadzornog odbora prof. dr. Viktor Fiolić – predsjednik, Josip Križ i Velimir Dumičić, članovi Uredničkog odbora: prof. dr. Miroslav Golub – predsjednik, Stjepan Đurasek, dr. sc. Zorica Veksil i dr. sc. Zlatko Toth.

Administrativne poslove Znanstvenog vijeća za naftu obavljala je Jelena Đukić, prof.

Na Izbornoj skupštini mr. sc. Željko Ivković i Tanja Durn, dipl. ing., održali su predavanje *Nove mogućnosti istraživanja u Panonskom bazenu.*

Na navedenoj Skupštini jednoglasno su izabrani novi redoviti članovi Znanstvenog vijeća za naftu: I. Sekcija: prof. dr. Marijan Herak, dr. sc. Josip Halamić, mr. sc. Željko Ivković; II. Sekcija: Jasmina Jelić-Balta, Ivan Turčin; III. Sekcija: mr. sc. Maja Fabulić Ruszkowski; IV. Sekcija: dr. sc. Ante Jukić.

Održavanje simpozija i znanstvenih skupova

Treći međunarodni znanstveno-stručni skup o naftnom gospodarstvu, *Suvremene tehnologije osiguravaju energetsku dominaciju ugljikovodika i u 21. stoljeću*, održan je u Zadru od 4. do 7. listopada 2005. Okupio je više od 470 znanstvenika i stručnjaka iz zemlje i inozemstva. Rad skupa odvijao se u tri sekcije. Predstavljeno je 125 radova 278 autora i koautora iz Hrvatske i 17 iz stranih zemalja.

Složene znanstveno-stručne teme iscrpno su u radovima razmotrene i obrađene te pregledno izložene. Rasprava koja je uslijedila potvrdila je aktualnost i važnost izabrane glavne teme skupa te pružila okvir za sljedeće zaključke:

1. Prema procjenama mnogobrojnih ustanova i znanstvenika, udjel ugljikovodika u svjetskom energetskom potencijalu dosegnut će maksimum u razdoblju od 2020. do 2030., što će u postotcima iznositi 64 %. U tome najveći udjel ima nafta (35%), slijede plin (13%) i ugljen (16%), dok na ostala goriva ukupno otpada 36% od ukupnih fosilnih goriva.
2. Svjetske zalihe nafte obuhvaćaju pridobive zalihe nafte 201 x 10^9 m^3; proizvodnja nafte 4,0 x 10^9 m^3/g (izvor podataka: BP Statistical Review of World Energy 2003.); proizvodni vijek približno 50 godina.
3. Zalihe nafte po područjima: Srednji istok 57%; Sjeverna Amerika 16 %; Južna Amerika 9 %; Afrika 7 %; bivši Sovjetski Savez 6 %; Azija – Pacifik 3 %; Europa 2 %.
4. Godišnja proizvodnja nafte po područjima: Srednji istok 29%; bivši Sovjetski Savez 15 %; Južna Amerika 13 %; Sjeverna Amerika 12 %; Afrika 11 %; Azija – Pacifik 11 %; Europa 9 %.
5. Svjetske zalihe prirodnog plina: 173,0 x 10^{12} m^3.
6. Godišnja svjetska proizvodnja prirodnog plina: 2,53 x 10^{12} m^3.
7. Zalihe plina po područjima: Srednji istok 42 %; bivši Sovjetski Savez 33 %; Afrika 7%; Azija – Pacifik 7%; Sjeverna Amerika 4%; Južna Amerika 4%; Europa 3%.
8. Procjena zaliha metan-hidrata: 21 x 10^{15} – 1,7 x 10^{18} m^3 USDOE (izvor: IGU).
9. Iz navedenih analiza proizlazi da će potrošnja ugljikovodika rasti usprkos stalnom rastu njihove cijene. Uz komercijalnu motiviranost rasta cijena, s tim se rastom stvara i materijalna osnova za razvoj novih tehnologija koje će omogućiti: povećanje istražnih prostora (epikontinentalni pojas dubine mora do 2.000 m, zatim istraživanje najdubljih dijelova sedimentacijskih bazena, raskrivanje slabo propusnih ležišta, utvrđivanje lokaliteta deponiranih metan-hidrata, istraživanje polarnih dijelova podmorskih i kopnenih sedimenata i dr.); povećanje konačnog iscrpka nafte iz ležišta, od sadašnjih 30 % pridobivih rezervi na 65 % (primjena

4D – četvrta dimenzija u upravljanju crpljenjem ležišta, sprječavanje nastajanja slabije propusnih dijelova ležišta tijekom crpljenja, optimalno lociranje bočnih, lateralnih i multilateralnih kanala bušotine radi povećanja zone dreniranja i dr.); pridobivanje teških nafti, bitumena i nafte iz uljnih škriljavaca, kao i pridobivanje plina iz gustih nepropusnih formacija; pretvorba prirodnog plina u kapljevite ugljikovodike (GTL-metoda).

10. Nove tehnologije će, sukladno tome, pridonijeti istraživanju potencijalnih istražnih prospekata u kopnenom dijelu Republike Hrvatske. U sedimentima jadranskog podmorja otkrivena su mnogobrojna plinska ležišta s ukupnim pridobivim zalihama od 37 milijardi m^3. Istodobno se očekuje daljnje povećanje zaliha u novootkrivenim ležištima za 10 milijardi m^3.

11. INA je sa svojim strateškim partnerom MOL-om uključena u istraživanja na koncesijama u Siriji, Egiptu i Namibiji.

Najnovijim istraživanjem na bloku Hayat, Sirija, otkrivena su ležišta plina i kondenzata te nafte. Ta su ležišta u fazi istraživanja i razrade, nakon čega će se moći pouzdanije utvrditi zalihe ugljikovodika. U Egiptu se, uz istraživanje, već niz godina pridobiva nafta, čija se proizvodnja iz godine u godinu povećava. Istraživanje u Namibiji je u početnoj fazi.

12. Zaštita okoliša i pitkih voda temeljni su problemi s kojima se suočava današnji svijet i zato je toj problematici posvećena posebna pozornost. Zbrinjavanje tehnološkog otpada iz naftnog gospodarstva odlaganjem u duboko zalegnute geološke naslage najdjelotvorniji je i najsigurniji način zaštite pitkih voda. Uzimajući u obzir činjenicu da vodonosnici pitke vode u Republici Hrvatskoj zaliježu do dubine od 300 do 500 m, tada otpad odložen na površini predstavlja stalnu opasnost za zagađivanje resursa pitke vode. Također, utiskivanje tehnološkog otpada u znatno iscrpljena ležišta nafte ili plina pridonosi povećanju konačnog iscrpka nafte iz ležišta. Na primjer, utiskivanjem CO_2 održava se slojni tlak pri crpljenju nafte iz ležišta, što također povećava konačan iscrpak. Taj postupak čini temelj tercijarnih metoda.

13. U svijetu nema dovoljno suvremenih rafinerijskih kapaciteta, a primijenjene tehnologije ne osiguravaju proizvodnju goriva u skladu sa standardima EU. To je obvezalo INU da svoje rafinerije osuvremeni za proizvodnju derivata u skladu s tim propisima. Danas već možemo zaključiti da postupak modernizacije postojećih rafinerija i gradnja novih suvremenih jedinica kasni približno dvije godine. Modernizaciju rafinerija nužno je ubrzati jer standardi EU propisuju takvu kvalitetu proizvoda koju s postojećim rafinerijama nije moguće postići i objektivna je mogućnost da će se cjelokupna potrošnja derivata morati uvoziti. Valja očekivati, također, da će se takvo stanje negativno odraziti, između ostaloga, i na turizam.

14. Za razvoj plinske mreže u Republici Hrvatskoj bitno je povezati, plinovodom odgovarajućeg kapaciteta, plinska ležišta sjevernog dijela Hrvatske s plinskim ležištima jadranskog podmorja. Potrebno je što prije izgraditi plinovod, od plinskog polja Ivana do priključka na Karlovac. Budući da se stalnim crpljenjem ležišta u sjevernoj Hrvatskoj smanjuju zalihe u tom dijelu zemlje, a u sjevernom dijelu Jadrana daljnjim istraživanjima otkrivaju nova ležišta plina, očekuje se da će zalihe u sjevernom Jadranu prerasti zalihe u sjevernoj Hrvatskoj. Prema sadašnjoj procjeni, pridobive zalihe u ležištima podmorja Jadrana premašuju 47 milijardi m^3 plina.

Plinofikaciju Dalmacije, prema sadašnjem intenzitetu radova, predviđeno je realizirati tek godine 2011.

15. Uvjeti privređivanja u naftnom gospodarstvu diljem svijeta dobro su poznati. Temeljno pravilo je nemiješanje države u privredne tokove, osim u opore-

zivanje finalne potrošnje. Prema tome, kontrola cijena neprihvatljiva je i protivna pravilima ponašanja u svjetskoj naftnoj privredi, a pogotovo u EU. Poznato je da zbog velikog skoka cijena sirove nafte pojedine zemlje smanjuju oporezivanje naftnih derivata (porez na dodatnu vrijednost) i uvode kategorije neoporezive potrošnje za određene namjene.

16. Ukapljeni prirodni plin (LNG), kojeg se u svijetu godišnje proizvede oko 200 x 10^9 m^3, najviše se uvozi u Japan. Ukapljivanje se temelji na procesu stlačivanja i dubokog hlađenja, što omogućuje pogodan transport odgovarajućim tankerima na velike udaljenosti. Primjenom tehnologije LNG moguće je u Republici Hrvatskoj ostvariti stabilnu opskrbu plinom tijekom cijele godine. U tu svrhu posljednjih se godina priprema projekt gradnje pristaništa za tankere te postrojenje za ponovno uplinjavanje, kao i spremnici za uskladištenje plina na otoku Krku. Koristit će se već postojeći dio izgrađene infrastrukture.

17. Republika Hrvatska nalazi se na razmeđu transportnih pravaca svih energetskih tokova (nafta, plin, ukapljeni plin, el. energija). Zbog te činjenice Hrvatska svoju energetsku politiku mora usklađivati s opće prihvaćenim standardima u njezinom okruženju. To znači da energetsku politiku zemlje treba permanentno usklađivati i ne dopustiti iskorake iz opće prihvaćenih načela.

18. Prema predviđanjima SPE, uporaba alternativnih izvora energije do kraja 21. stoljeća će rasti, dok će se udjel nafte i plina smanjivati u ukupnoj potrošnji energije. U Republici Hrvatskoj znatni su izvori potencijala geotermalne energije. Međutim, njihovo je korištenje, kao toplinske energije i kao izvora električne energije te u medicinske svrhe, do sada bilo zanemarivo. Uporabom alternativnih izvora energije smanjuje se udjel klasičnih izvora energije. Sunčana energija je dosad slabo korištena, unatoč povoljnim prirodnim uvjetima. Potrebne su poticajne mjere za njezinu širu primjenu, kao izvora toplinske i električne energije. Uporaba energije vjetra mogla bi također pridonijeti zadovoljavanju lokalnih energetskih potreba, ali ne u znatnijem udjelu.

Kao i dva prethodna međunarodna znanstveno-stručna skupa o naftnom gospodarstvu, tako je i ovaj skup, treći po redu, potvrdio i proširio postojeće pretpostavke o udjelu ugljikovodika u svjetskoj energetskoj bilanci.

Treći međunarodni znanstveno-stručni skup o naftnom gospodarstvu dao je i odgovor na pitanje uzroka porasta cijene ugljikovodika, povezujući s tim rastom i daljnju perspektivu razvoja istraživanja i proizvodnje ugljikovodika iz najsloženijih prirodnih resursa.

1. Znanstveni skup *Naftno gospodarstvo svijeta danas*. Na skupu je izložena geopolitička situacija na naftnonosnom području Bliskog istoka i Kaspijske regije kao i stanje zaliha, proizvodnje i potrošnje nafte u svijetu te prikaz modernizacije rafinerija INE.

I. Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju

1. Godišnja skupština Sekcije održana je 7. travnja 2005.

2. U tijeku je priprema materijala za Zbornik radova 3. međunarodnoga naftnogeologijskog znastvenog skupa. Stigao je veliki broj recenzija.

3. Ugovoreno je tiskanje zbornika. Tiskan će biti kao RGN zbornik, a uslugu tiskanja izvršit će INA.

4. Održana su predavanja: *Anna Dell Ben*, Interpretation of crop-mare data in the North Adriatic sea; *Luca Aleotti*, Interpretation of well and seismic data for carbonate reservoir characterization: a case study; *Smiljan Prskalo*, Mjesto i uloga VSP metode u istraživanju ležišta ugljikovodika; *Smiljan Prskalo*, Primjena seizmičkih metoda u razradi ležišta ugljikovodika; *Željka Sladović*, Primjeri interpretacije i analize 3D seizmike u razradi ležišta; *Miroslav Barišić*, Neke

značajke višekomponentne 4C metode te njezine primjene u istraživanju, razradi i proizvodnji ugljikovodika; *Sanjin Grandić*, Naftnogeološki značaj trijaskih euksinskih bazena i trogova na širem jadranskom području; *Miroslav Barišić*, Neke značajke višekomponentne 4D metode te njezine primjene u istraživanju, razradi i proizvodnji ugljikovodika; *Marijan Herak*, Rezultati istraživanja seizmičnosti i seizmičkog hazarda u Hrvatskoj; *Mirko Orlić*, Tsunami u oceanima, u Sredozemlju i u Jadranu; *Josip Halamić*, Osnovna geokemijska karta Republike Hrvatske – današnje stanje; *Smiljan Prskalo*, Primjena ovisnosti amplituda i brzina o litološkom sastavu u geološkoj interpretaciji seizmičkih podataka; *Smiljan Prskalo*, Metoda snimanja prirodno nastalih seizmičkih signala vrlo niske frekvencije; *Igor Vlahović*, Evolucija jadranske karbonatne platforme: stijenski zapis 120 milijuna godina geološke povijesti (od starije jure do najmlađe krede) – nastupno predavanje za prijam u članstvo Sekcije za geologiju, geofiziku i geokemiju.

5. Naši članovi aktivno su sudjelovali u radu 67. godišnjeg skupa EAGE-a u Madridu.

6. Organizirane su stručne ekskurzije na naftna polja južne Italije (25.-29. svibnja 2005.) i na izložbu minerala u Kruševu (8.-9. listopada 2005.).

7. Intenzivna suradnja sa stručnim udrugama: European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE), American Association of Petroleum Geologists (AAPG), Hrvatska udruga naftnih inženjera i geologa (HUNIG), Hrvatsko geološko društvo (HGD).

8. Aktivna suradnja s Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom u nastavi, mentorstvu na doktoratima i izradi nastavnih planova prema bolonjskoj deklaraciji.

9. Naši članovi su aktivno sudjelovali u radu mnogih znanstvenih skupova: 3. hrvatski geološki kongres u Opatiji, 3. međunarodni znanstveno-stručni skup o naftnom rudarstvu u Zadru, 1st Syria Gas Conference u Homsu, 22nd International Meeting on Organic Geochemistry u Sevilji, The Oceanography Societys´ 2005 International Ocean Research Conference u Parizu.

10. Radovi velikog broja naših članova tiskani su u mnogim domaćim i stranim stručnim časopisima.

II. Sekcija za naftno rudarstvo

1. Održano predavanje *Sanje Jovović*, dipl. ing., Klasifikacija i kategorizacija zaliha ugljikovodika.

2. Sudjelovanje članova Sekcije u znanstvenoistraživačkim projektima prihvaćenim od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

3. Sudjelovanje članova Sekcije u organizaciji i radu XX. međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin održanog u Opatiji od 4. do 6. svibnja.

4. Organizacija i sudjelovanje u radu Ljetne škole naftnog rudarstva u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku od 6. do 17. lipnja.

5. Organizacija i sudjelovanje u radu 3. međunarodnog znanstveno-stručnog skupa o naftnom gospodarstvu održanom u Zadru od 4. do 7. listopada.

6. Sudjelovanje članova u radu *13th European Symposium on Improved Oil Recovery* održanom u Budimpešti od 25. do 27. travnja u organizaciji European Association of Geoscientists and Engineers.

7. Sudjelovanje članova u radu *6th International Symposium on Mine Haulage and Hoisting ISTI* održanom u Budvi od 23. do 25. svibnja.

8. Sudjelovanje članova u radu *The 1st International Gas Conference & Exhibition*, Al-Baath University – Homs, Sirija, od 10. do 12. svibnja.

9. Sudjelovanje u radu znanstvenog skupa *Naftno gospodarstvo svijeta danas* održanog 4. srpnja u organizaciji Znanstvenog vijeća za naftu i HUNIG.

10. Sudjelovanje u radu savjetovanja *Razvoj novih tehnologija i proizvoda u Hrvatskoj* održanog 26. veljače u organizaciji Hrvatske akademije tehničkih znanosti.

11. Sudjelovanje na okruglom stolu *Energetska budućnost Republike Hrvatske* održanom u listopadu u organizaciji Znanstvenog vijeća za energetiku Hrvatske akademije.

12. Obilježena je 13. svibnja na RGN fakultetu 100. obljetnica rođenja prof. Svetislava Lazića.

13. Izrađen je znanstvenoistraživački projekt *Povećanje iscrpka nafte spaljivanjem u ležištu (Podzemno izgaranja nafte).*

14. Sudjelovanje u izradi *Strategije gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske.*

III. Sekcija za preradu nafte

Aktivnosti članova odvijale su se u okviru rada same Sekcije i sudjelovanja na zadacima i projektima u okviru problematike koju pokrivaju njezine djelatnosti.

Trendovi kvalitete i asortimana naftnih proizvoda na europskom tržištu, ekološki aspekti prerade i primjene naftnih proizvoda, posljedice na rafinerijsku preradu u Hrvatskoj te opcije tehnološkog razvoja prerade nafte u Hrvatskoj s obzirom na perspektive tržišta i postojećih naftnih industrija u okruženju INE vrlo su aktualna problematika te je planirano da se obrade u seriji od više povezanih predavanja.

U okviru rada Sekcije održana su predavanja: *I. Billege* i *M. Jednačak*, Moguće tehnološke opcije za postizavanje zahtjeva kvalitete EURO 4/5; mr. sc. *Tatjana Tomić*, Primjena tekućinske kromatografije visoke djelotvornosti pri analizi naftnih produkata (pristupno predavanje novog člana); *F. Reščec*, Proizvodnja motornih goriva.

Članovi Sekcije sudjelovali su u pripremama i organizaciji XXXVII. znanstveno-stručnog skupa *Maziva 2005*, koji je održan u Rovinju od 19. do 21.listopada 2005. Neki članovi aktivno su sudjelovali u radu simpozija s priopćenjima. Isto tako naši članovi nazočili su i sudjelovali s radovima na 3. međunarodnom znanstveno-stručnom skupu o naftnom gospodarstvu, koji je održan u Zadru od 4. do 7. listopada 2005.

Također su sudjelovali i u radu drugih stručnih i znanstvenih skupova, te publicirali radove u stručnim i znanstvenim časopisima. Važan prinos na izradi hrvatskih normi za naftna goriva i usklađivanju s europskim normama i direktivama kao i na problematici zaštite okoliša dali su naši članovi svojim aktivnim sudjelovanjem u radu odgovarajućih vladinih institucija.

IV. Sekcija za petrokemiju

Aktivnosti Sekcije za petrokemiju u 2005. odvijale su se u skladu s programom rada.

1. Organizirani su radni sastanci s predavanjima mjerodavnih stručnjaka o aktualnom stanju u petrokemiji te rasprava o budućem razvoju.

U suradnji s Društvom za plastiku i gumu, a pod pokroviteljstvom tvrtke Dioki d. d. održano je u Rijeci 22. travnja 2005. savjetovanje *Proizvodnja i prerada plastike – strateški oslonac gospodarskog razvoja Hrvatske*. Savjetovanje je okupilo pozvane predstavnike znanosti, gospodarstva, politike, poslovnih udruženja i zainteresiranih komora. Razmotrena je važnost polimernih materijala u svijetu i u nas te mogućnost proizvodnje i prerade plastike kao jednog od strateških oslonaca razvoja Republike Hrvatske.

U okviru redovite organizacije predavanja stručnjaka iz privrede, dr. sc. *Marica Mlinac-Mišak*, Dioki d. d. održala je predavanje Plastična ambalaža – filmovi: stanje i perspektive.

2. Organizirana su predavanja domaćih stručnjaka s općom tematikom zanimljivom za sekciju: dr. sc. *Ante Jukić* (Fakultet Kemijskog inženjerstva i tehnologije), Optimiranje procesa dobivanja i svojstva terpolimera na temelju stirena i alkilnih metakrilata; predavanja inozemnih stručnjaka: dr. sc. *J. Samsonek* i *V. Vilimkova* (ITC Institut za testiranje i certifikaciju, Zlin, Češka), Vrednovanje proizvoda namijenjenih kontaktu s namirnicama.

3. Organizirano je predstavljanje knjige Naftni i petrokemijski procesi i proizvodi autora prof. dr. sc. Zvonimira Janovića (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije).

U organizaciji predavanja surađuje se s ostalim sekcijama te s Hrvatskim kemijskim društvom, Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa, Društvom za plastiku i gumu i Hrvatskim društvom za goriva i maziva.

4. Članovi Sekcije sudjelovali su u radu znanstvenih i stručnih skupova od kojih su posebno važni: *XIX. hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera*, Opatija, 24.-27. travnja 2005., međunarodni okrugli stol *Industrija polimera u EU – mogućnosti razvoja u Hrvatskoj i Sloveniji*, Mokrice, Slovenija, 20. rujna 2005., te savjetovanje *Polimerni materijali i dodatci polimerima*, DPG, Zagreb, 17. i 18. studenoga 2005.

5. Članovi Sekcije rade na prijevodu IUPAC-ovih dokumenata iz područja terminologije i nomenklature makromolekula te sudjeluju u radu stručnih povjerenstava u području normizacije, kvalitete proizvoda i sl.

Održana je XXXVI. skupština Sekcije i primljen je jedan novi redoviti član.

V. Sekcija za ekonomiku naftnog gospodarstva

Aktivnost Sekcije tijekom godine bila je usredotočena na razmatranje uzroka i posljedica velikih promjena koje su se događale u svijetu nafte, te dijelom tih posljedica po domaće naftno, ali i petrokemijsko gospodarstvo. U tu svrhu analizirane su stvarne, ali i predvidne promjene u svijetu nafte, te smo i u suradnji i s drugim sekcijama na znanstvenim skupovima i drugim stručnim manifestacijama nastojali razjasniti često kontroverzne pojave.

- Uz godišnju skupštinu Sekcije održano je stručno predavanje Promjene tehno-ekonomskih odnosa između naftnog i petrokemijskog gospodarstva (autori: Z. Hill i Đ. Daničić).

- Na inicijativu Sekcije održan je 4. srpnja znanstveni skup *Naftno gospodarstvo svijeta danas* na kojem su članovi Sekcije sudjelovali s tri priloga (Informacije i informiranje u naftnom gospodarstvu i Tko je tko – autor Z. Hill, i Strateška uloga nafte i plina – autor I. Dekanić). Smatramo da su se na tom skupu razjasnile mnoge nedoumice u naftnom svijetu potencirane bilo usmjerenim vijestima, bilo nerazumijevanjem suštine događaja.

- Na *3. međunarodnom znanstveno-stručnom skupu o naftnom gospodarstvu* u Zadru članovi Sekcije također su sudjelovali s dva priloga.

- Forum seniora petrokemija održan u okviru Društva za plastiku i gumu uz savjetovanje *Polimerni materijali i dodaci polimerima* – na kojem se raspravljala opća situacija u petrokemiji i uz nju vezanom naftnom gospodarstvu sudjelovali su članovi Sekcije također s dva stručna priloga.

- Uz to, sudjelovalo se s drugim stručnim prikazima u časopisu Nafta, a u razmjeni mišljenja s drugim sekcijama kreirali plan rada za iduću godinu.

Objavljivanje znanstveno-stručnog časopisa Nafta

Do kraja studenog 2005. objavljeno je 11 brojeva časopisa. U njima su objavljena 34 rada koji su ocjenjeni kao: izvorni znanstveni radovi (njih 7), prethodna priopćenja (2), pregledni radovi (9), te stručni radovi (16).

Većina radova djelo su autora iz Hrvatske (22), a slijedi šest radova iz Nigerije, te prvi put jedan rad iz SAD (Colorado School of Mines), dva iz Rusije (Rusko državno sveučilište nafte i plina – Gupkin), jedan iz Saudijske Arabije (King Saud University) i dva iz Njemačke.

Nafta se trenutno šalje u 22 zemlje.

Posjet web-stranicama Nafte je učestalija. To se vidi na primjeru rujna ove godine, kada smo imali 32.239 pristupa s dnevnim prosjekom od 1.074. Zabilježene su posjete iz 45 zemalja. Od četvrtog broja časopis vodi i uređuje novo Izdavačko vijeće i Uredrički odbor. Na čelu Izdavačkog vijeća je dr. sc. Stevo Kolundžić, a članovi su: Krešimir Baranović (JANAF), Miroslav Đureković (INA – istraživanje i proizvodnja), Josip Friščić (HSUP – gospodarenje prirodnim plinom), Zdenko Krištafor (RGN fakultet), Zvonimir Janović (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije) i Neda Marčec-Rahelić (INA – prerada nafte i plina).

Na čelu Uredničkog odbora je prof. dr. sc. Josip Sečen (RGN fakultet), zamjenik mu je mr. sci. Ivica Bilege (INA), a pomoćnik za znanost prof. dr. sc. Miroslav Golub (RGN fakultet). Tehnički urednik je Bogumir Jambrošić. Članovi su: Leona Kovačić-Beck (standardizacija i kvaliteta), Ana Firšt (ljudski potencijali), Bogdan Goričnik (istraživanje), Bogumir Jambrošić (informatička tehnologija), Vida Jarm (petrokemija), Miroslav Jednačak (prerada nafte i plina), Tvrtko Perković (bušenje i remontni radovi), Gordana Sekulić (ekonomija i energetika), Davorka Tancer (proizvodnja i transport nafte i plina), Josipa Velić (geologija, geofizika i geokemija) i Tomislav Štengl (informacije).

Zakupljena je jedna prostorija u zgradi Geofizike koja je predviđena za knjižnicu i za održavanje sastanaka.

U tijeku je izrada liste recenzenata.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET

Tijekom 2005. nastavljen je rad na studijama *Sigurnost u cestovnom i gradskom prometu* i *Utvrđivanje opasnih mjesta na županijskim i regionalnim prometnicama.*

Pokrenuta su istraživanja na izradi studije *Eksterni troškovi prometa.*

Također je izvršena analiza i proračun propusne moći i razine usluga cestovne mreže visoke razine uslužnosti u Hrvatskoj.

Nastavljen je rad na studijama *Sigurnosno stanje na cestovno-željezničkim prijelazima u razini, Strategija osuvremenjivanja željezničkog prometa* i *Restrukturiranje hrvatskih željeznica.*

Pri završetku je rad na studijama *Ekologija i medicina u prometu, Regulacija rijeke Save* i *Značaj i važnost kanala Vukovar - Šamac.*

U zračnom prometu izrađena je *Koncepcija razvoja zračnog prometa,* a nastavljen je rad na studijama *Usklađivanje nacionalne zrakoplovne regulative* i *Model školovanja zrakoplovnog osoblja u Hrvatskoj.*

U poštanskom prometu izvršena je izrada studije *Prometno modeliranje Pošte i TELEKOM-a.*

Također je započet rad na studiji *Strategija uvođenja inteligentnih transportnih sustava u Republici Hrvatskoj.*

U sklopu znanstvenoistraživačkog projekta *Prometna politika i strategijsko planiranje razvoja* nastavit će se s radom na koncipiranju granskih strategijskih podloga.

U Zagrebu 27. i 28. travnja 2005. održan je znanstveni skup *Fakulteti i studiji prometnih znanosti u Europi*. Na konvenciji su sudjelovali prometni fakulteti iz Hrvatske, Mađarske, Češke, Slovačke, Slovenije, BiH, Poljske, Njemačke, Makedonije i Litve.

Članovi Znanstvenog vijeća aktivno su sudjelovali u organizaciji znanstvenog skupa *Promet u funkciji gospodarstva i održivog razvoja*, koji je održan 12. i 13. svibnja 2005. u Ljubljani i Portorožu. Znanstveni skup organizirali su predstavnici triju akademija, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Akademije nauka i umjetnosti BiH i Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Dana 25. listopada 2005. održana je Skupština Znanstvenog vijeća za promet s članovima Izvršnog odbora, gdje je analiziran dosadašnji rad i utvrđene smjernice za rad Znanstvenog vijeća u godini 2006.

U sklopu plana rada Znanstvenog vijeća za promet, u suradnji s Poglavarstvom grada Zagreba, bit će organiziran znanstveni skup *Prometna problematika grada Zagreba*, s predviđenim terminom održavanja u proljeće 2006.

U suradnji s Krapinsko-zagorskom županijom organizirat će se znanstveni skup *Prometna problematika Krapinsko-zagorske županije*, s predviđenim terminom održavanja u veljači 2006.

Znanstveno vijeće će sudjelovati u organizaciji Drugoga međunarodnog znanstvenog simpozija Fakulteta prometnih znanosti u Europi *Uloga prometnih fakulteta u razvoju prometnog sustava Europe*, čije se održavanje planira od 26. do 27. listopada 2006. na Fakultetu za saobraćaj i komunikacije Univerziteta u Sarajevu.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO

Znanstveno vijeće za pomorstvo, koje djeluje u okviru četiri sekcije, održalo je svoju redovitu godišnju skupštinu 6. travnja 2005. Osim razmatranja tekuće problematike (izvješće o radu, program rada i financijsko poslovanje) na sjednici je svaka sekcija održala tematsko predavanje kako slijedi:

Sekcija za brodogradnju

Miloš Pavičević, Joško Parunov, Vedran Žanić i *Ivo Senjanović*, Osnivanje konstrukcije nove generacije tankera (STENA tanker, valno opterećenje, definiranje konstrukcije, analiza vibracija);

Sekcija za morsku tehnologiju

Većeslav Čorić, Problem podmorskih istraživanja na velikim dubinama; *Bruno Čalić*, Plutajući bazen – nova projektna rješenja;

Sekcija za morske luke

Dragan Čišić, E-grozd, Multiplikativni efekt luke;

Sekcija za morsko brodarstvo

Damir Zec, Stanje i mogućnosti unapređenja sigurnosti pomorske plovidbe i zaštite Jadrana od onečišćenja.

U organizaciji Znanstvenog vijeća za pomorstvo i Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci održano je u Rijeci 28. i 29. studenog 2005. *I. savjetovanje o morskoj tehnologiji in memoriam akademiku Zlatku Winkleru*, pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Prof. Winkler (1917.-1996.) izabran je za redovitog člana Akademije 1992. Bio je predsjednik Znanstvenog vijeća za pomorstvo od 1994. do 1996. Utemeljitelj je Sekcije za morsku tehnologiju i pokretač međunarodnih savjetovanja o morskoj tehnologiji uviđajući važnost tog

područja za razvoj hrvatskog gospodarstva. Posebne zasluge za organizaciju ovog skupa imaju članovi Sekcije za morsku tehnologiju.

Komisija za istraživanje i očuvanje hrvatske brodograđevne baštine, koja djeluje u okviru Sekcije za morsku brodogradnju, bila je uspješan organizator 1. okruglog stola, *Metodologija i kriteriji za procjenu autentičnosti tradicijskog broda*, održanog 31. svibnja 2005. u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Cilj skupa bio je pokretanje unošenja reda i stručnog pristupa u vrednovanju autentičnosti tradicijskih brodova, brodica i barki, kao sastavnici kulturne pomorske baštine, ustanovljavanjem osnovnih kriterija vrednovanja elemenata koji se ocjenjuju kao i metodologije procjene stupnja autentičnosti plovila. Predsjedništvo Akademije uočilo je važnost objavljivanja predavanja s Okruglog stola o istraživanju pomorskog nasljeđa, kao kulturnog identiteta naroda, i odobrilo tiskanje publikacije pod istim nazivom, koje će uslijediti u 2006.

Članovi Vijeća za pomorstvo sudjelovali su u radu *3. obnovljenog susreta projektanata*, koji je održan u Kraljevici, 20. i 21. listopada 2005. u organizaciji Brodogradilišta Kraljevica i Hrvatske brodogradnje – Jadranbroda. Na skupu je razmatrana problematika osnivanja i gradnje sofisticiranih brodova za prijevoz asfalta u žitkom stanju (250° C), koji se grade u spomenutom brodogradilištu za tvrtke Asphalt (Carribean) Ltd. i Asphalt Transporter Shipping Company Ltd., Limassol.

Veći broj članova Vijeća aktivno je sudjelovao u radu 12. međunarodnog kongresa *Maritime Transportation and Exploitation of Ocean and Coastal Resources*, rujan 2005., u organizaciji Instituto Superior Técnico, Lisabon, kao člana International Maritime Association of the Mediterranean (IMAM). S tim u svezi Vijeće je nastavilo aktivnost na ostvarenju inicijative da postane Nacionalni odbor IMAM-a za Hrvatsku.

Pojedinačna aktivnost članova Vijeća bila je vrlo raznovrsna i plodna kao i prethodnih godina. Radilo se na nacionalnim i međunarodnim projektima i surađivalo s gospodarstvom u rješavanju mnogih aktualnih tehničkih problema. Objavljeni su mnogi radovi u znanstvenim i stručnim, međunarodnim i domaćim časopisima, kao i udžbenici i knjige. Članovi Vijeća sudjelovali su u organizaciji i radu i drugih nacionalnih i međunarodnih skupova što je vidljivo iz sljedećih priloga.

Sekcija za morsko brodarstvo

Josip Lovrić vodio je znanstvenoistraživački projekt *Problematika unosa alohtonih organizama brodovima* kao i tehnologijski projekt *Konstrukcija pilot uređaja za inaktivaciju organizama u brodskom vodenom balastu*, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa na Sveučilištu u Dubrovniku. Glavni je urednik znanstvenog časopisa za more i pomorstvo Naše more, čiji je izdavač Sveučilište u Dubrovniku. Sudjelovao je na sastanku radne skupine ICES/IOC/IMO Working Group on Ballast and Other Ship Vector u Norveškoj. Za hrvatski istraživački tim izborio je pridruženo članstvo toj IMO-voj radnoj skupini. Najvažniji objavljeni radovi:

M. Pećarević, J. Lovrić i *A. Bratoš Cetinić*, Ballast water issues in Croatia, Report of the ICES/IOC/IMO Working Group on Ballast and Other Ship Vectors, ACME 04: 79-80 (2005.); *J. Lovrić, B. Milošević-Pujo* i *M. Pećarević*, O riziku kontaminacije brodskim vodenim balastom i pravnim aspektima zaštite Jadrana, Znanstveno-stručno savjetovanje *Aktualnosti građanskog i trgovačkog prava Republike Hrvatske*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 42, 3(79): 391-398 (2005.); *M. Pećarević* i *J. Lovrić*, Problematika unosa stranih organizama brodovima. Ispust vodenog balasta u hrvatskim lukama, Pomorski zbornik, 2005.

Pavao Komadina, Serđo Kos, Robert Mohović i *Damir Zec* sudjelovali su u znanstvenim projektu *Sigurnost plovidbe i zaštita morskog okoliša, pomorski prometni tokovi i sustav pomorskog obrazovanja u Hrvatskoj do 2020. godine.*

Damir Zec sudjelovao je još i u znanstvenom projektu *Integracija i koordinacija lučkog i prometnog sustava*, voditelj projekta: dr. sc. Čedomir Dundović, Pomorski fakultet Rijeka. Također je sudjelovao u sedam stručnih projekata od kojih se posebno ističe: *CARDS – Support to PHARE Programming and Development of Project/Tender Documentation in the Maritime Transport Sector, Zagreb, Croatia, 2005.*

Članovi Sekcije objavili su petnaestak priloga i rasprava u domaćim i inozemnim časopisima, a izradili su osam stručnih projekata.

Sekcija za morsku brodogradnju

Rafael Vareško nastavio je rad na razvoju TRIDENT CAD/CAM sustava čiji razvoj traje preko dvadeset godina. Sudjelovao je u radu na projektu *Integrirani programski sustav za brodske konstrukcije* pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa koji spada u kategoriju složenih tehnološko-razvojnih istraživačkih projekata (STRIP).

Aris Večerina pokrenuo je inicijativu za ponovnu revitalizaciju brodogradilišta "Viktor Lenac" preko Ministarstva gospodarstva hrvatske Vlade te niza ustanova na razini lokalne i županijske sredine, što je u konačnici rezultiralo određenim pozitivnim pomacima u rješavanju već dvogodišnjeg stečaja tog renomiranog brodogradilišta. U suradnji s poslovnim partnerima Becker Marine Systems iz Njemačke pokrenuta je inicijativu za formiranje međunarodnog projekta *Advanced Manoeuvring System for Improved Ship Performance and Safety* Europske komisije, gdje se Mack Projekt Engineering iz Rijeke pojavljuje kao jedna od osam ravnopravnih ustanova iz zemalja izvan EU. Projekt bi trebao biti odobren krajem ove ili početkom iduće godine, a realizacija projekta trebala bi trajati ukupno oko tri godine. Osim toga aktivno je sudjelovao u radu Izdavačkog vijeća časopisa Brodogradnja, Stalnog odbora Sorte, Udruge inovatora u Centru za inovacije i transfer tehnologije – Rijeka, Udruge inovatora u brodogradnji i razvoju hrvatskog nautičkog turizma (INAUTICA) Primorsko-goranske županije – Rijeka.

Igor Belamarić objavio je niz priloga u časopisima Brodogradnja i Naše more.

Nenad Vulić surađivao je na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, *Pogonska čvrstoća konstrukcija i strojeva*. Vodio je nastavu iz kolegija Osiguranje kvalitete na sveučilišnom dodiplomskom studiju strojarstva, FESB, Split, Elementi strojeva na sveučilišnom dodiplomskom studiju brodogradnje, FESB, Split, Sustavi upravljanja kvalitetom na stručnom dodiplomskom studiju strojarstva, Odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split. Stručni rad: Plan kvalitete za uvođenje nove usluge. Sprječavanje onečišćenja zraka s brodova. Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju protokola 1997. na Međunarodnu konvenciju o sprječavanju onečišćenja s brodova 1973. izmijenjenu protokolom 1978. (MARPOL 73/78). MARPOL 73/78 Prilog VI. Pravila za sprječavanje onečišćenja zraka s brodova s dodacima II.-VI. kao dio nacrta prijedloga navedenoga Zakona. Izradba okružnice Sprječavanje zagađivanja zraka s brodova – primjena propisa. Izradba IAPP/EIAPP obrazaca. Održao je predavanje Sprječavanje zagađivanja zraka s brodova, Sastanak eksperata Hrvatskog registra brodova, Crikvenica, 18.-20. veljače 2005. Pripremio je beta verziju Pravila za tehnički nadzor brodova, dio 22. Sprječavanje zagađivanja, poglavlje 7. Sprječavanje zagađivanja zraka, za objavljivanje u godini 2006. na hrvatskom i engleskom. Pripremio je izmjenu

Pravila za tehnički nadzor pomorskih brodova, dio 1. Opći propisi, odjeljak 1. Općenito, i odjeljak 2. Pregledi postojećih brodova temeljem spomenute novouvedene usluge (hrvatski i engleski tekst). Izradio je tehnička pravila: Pravila za tehnički nadzor pomorskih brodova, dio 1. Opći propisi, odjeljak 3. Tipno odobrenje proizvoda, Hrvatski registar brodova, Split, 2005. (hrvatski i engleski tekst). Pravila za tehnički nadzor pomorskih brodova, dio 1. Opći propisi, odjeljak 4. Tipno odobrenje proizvoda, Hrvatski registar brodova, Split, 2005. (hrvatski i engleski tekst). Proveo je niz odobrenja tehničke dokumentacije i projekata novogradnji i tehničkih sustava. Izradio je računalne programe: Provjera dimenzija voda vratila prema Pravilima HRB, Proračun čvrstoće koljenastog vratila rednog (linijskog) motora, Proračun čvrstoće koljenastog vratila V-motora.

Miljenko Ferić obavljao je dužnost pročelnika Sekcije za morsku brodogradnju i djelovao u Uredničkom odboru časopisa Brodogradnja.

Pregled rada akademika Ive Senjanovića, te Josipa Brnića i Vedrana Žanića, članova suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prikazan je u izvješću Akademijinog Razreda za tehničke znanosti u ovom broju *Ljetopisa*.

Sekcija za morske luke

Članovi Sekcije za morske luke u ovoj su godini bili angažirani na istraživanjima i izradi znanstvenih projekata odobrenih od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, istraživanjima i izradi stručnih projekata, objavljivanju radova u časopisima te sudjelovanju na znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu.

Znanstveni projekti:

Čedomir Dundović voditelj je znanstvenog projekta *Integracija i koordinacija lučkog i prometnog sustava*; *Dragan Čišić* voditelj je znanstvenih projekata *Elektroničko logistički grozd lučkog okružja – hibridne poslovne strukture*, te *CODESNET Coordination Action – Registered Associate* koji je pokrenut zajedno s European Virtual Institute on Collaborative Demand and Supply Networks.

Stručni projekti:

B. Kesić i *A. Jugović*, *Industrijska zona Bakar – Robno-distribucijski centar*, naručitelj: Industrijska zona Bakar d. o. o., Rijeka, 2005.

Č. Dundović, *B. Kesić* i *A. Jugović*, *Gospodarska opravdanost lučkog bazena Raša u sustavu Lučke uprave Rijeka*, naručitelj: Lučka uprava Rijeka, Rijeka, 2005.

Članovi Sekcije objavili su jednu knjigu te desetak radova i rasprava u časopisima i zbornicima.

Sekcija za morsku tehnologiju

Igor Rožanić je radio na istraživanjima vezanima uz tehnologiju zavarivanja s posebnim osvrtom na problematiku spajanja metala u uvjetima koji vladaju na objektima morske tehnologije.

Julijan Dobrinić je radio na području optičke spektroskopije uzoraka okoliša onečišćenog naftom, te modifikaciji postojećeg mjernog uređaja. Također dovršeno je prethodno modeliranje modula balastnih komora tankerskih dvodna u cilju postizavanja prostrujavanja mora u vrijeme plovidbe bez tereta, a s namjerom konstrukcije tankera koji balast ne bi prenosio iz jednog ekosustava u drugi.

Olga Šarc-Lahodny, voditeljica Akademijina Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku, sa suradnicima *Ljiljanom Krstulović*, *Biserkom Kulušić* i *Dubravkom Sambrailom* radila je na istraživanju korozije legiranih čelika i ekoloških korozijskih inhibitora. Istraživanja su izvršena u okviru znan-

stvenog projekta *Pukotinska korozija čelika, netoksični korozijski inhibitori*, financiranog od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Navedeni znanstvenici su također sudjelovali u radu međunarodnog projekta *CrevCorr* Radne skupine Marine Corrosion Party, Europske federacije za koroziju.

Božena Ćosović s Instituta "Ruđer Bošković", Zavod za istraživanje mora i okoliša, provodila je fundamentalna i primijenjena znanstvena istraživanja biogeokemijskih procesa i utjecaja zagađenja na morski ekološki sustav. Sudjelovala je u radu na više programa, i to u okviru Hrvatskog nacionalnog monitoring programa – *Jadranski projekt Sustavno istraživanje Jadranskog mora kao osnova održivog razvitka Republike Hrvatske*, reorganizaciji poslijediplomskog studija Oceanologija u doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu u skladu sa Zakonom o znanstvenom radu i visokom obrazovanju i Bolonjskom deklaracijom.

Bruno Čalić je izradio niz idejnih projekata iz područja morske tehnologije poput pomorskog bazena s jednim stupnjem slobode gibanja, olimpijskih dimenzija, za uvalu Valkane u Puli, idejno rješenje rasklopive pomorske platforme za razne pomorske/podmorske radove i elaborat sanacije potopljenog broda Elhavi Star. Realizirao je konstrukciju rešetkaste hale u CROCKA sustavu.

Gorenka Sinovčić, znanstvena savjetnica i voditeljica Laboratorija za ribarstvenu biologiju i upravljanje pelagičkim i demerzalnim sustavima Instituta za oceanografiju i ribarstvo Split, provodila je istraživanja s ciljem uspostavljanja odgovornog, održivog, optimalnog iskorištavanja biozaliha (resursa) hrvatskog dijela Jadranskog mora. Pratila je stanje naselja (monitoring) komercijalno najvažnijih vrsta pridnenih i pelagičkih populacija riba, rakova i glavonožaca, posebice migratornih vrsta koji predstavljaju zajednička, obnovljiva bogatstva Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Italije i Slovenije. Istraživala je njihov kvalitativno-kvantitativni sastav, pratila strukturu i prostorno-vremensku raspodjelu na obitavalištima, hranilištima i mrjestilištima, odnosno na ribolovnim područjima Republike Hrvatske. Tim istraživanjima se na znanstvenim spoznajama postavlja temelj za provođenje održivog, optimalnog i osmišljenog gospodarenja.

Većeslav Čorić sa suradnicima elaborirao je i atestirao radne sposobnosti rekonstruirane platforme. Projekt pregradnje samopodizne platforme Labin, koji je dijelom realiziran unutar Vladinog programa HITRA – projekt *Podmorsko bušenje u velikim morskim dubinama*, dao je nekoliko važnih doprinosa u području suvremene podmorske tehnologije. Temeljen isključivo na domaćem znanju, omogućio je opstanak jednog kapitalnog objekta morske tehnike u uvjetima suvremenog tržišta. Prvi puta je primijenjena ideja restrukturirane brodogradnje kojom je na učinkovit i ekonomičan način omogućena realizacija kompleksnog industrijskog poduhvata izvan rigidnih i skupih brodograđevnih sustava. Povezivanjem centara znanja (Sveučilište) i industrije (CROSCO, Đ. Đaković, Brodosplit ...) unutar programa HITRA, izbjegnuta je potreba angažiranja inozemnih instituci-ja specijaliziranih za prisutnu problematiku. Nakon što je elaboriranim idejnim projektom definiran odgovor na trenutačni zahtjev svjetskog tržišta, realizaciji projekta pristupilo se kroz fleksibilnu poslovnu organizaciju neovisnih sudionika, odabranih kriterijem najkvalitetnijeg ponuđača (najbrži, najstručniji, najjeftiniji). Kako je potreba za rekonstrukcijom takvog tipa platforma u svijetu velika, postignuta referencija daje znatnu prednost sudionicima projekta u natjecanju s konkurentskim skupinama u razvijenim zemljama. Naime, zbog svoje višestruko veće jedinične vrijednosti proizvoda (12-20 u odnosu na 2-4 USD/kg u klasičnoj brodogradnji), ta je djelatnost još uvijek u monopolskom okruženju razvijenih industrijskih zemalja. Razvio je tehnologiju polaganja podmorskog cjevovoda. Sve intenzivnije korištenje podmorskih resursa zahtijeva gradnju složene i skupe podmorske infrastrukture. Polaganja podmorskih cjevovoda, iako postaje svakodnevna potreba, još uvijek spada u domenu nestandardnih tehnologija povezanih s

velikim investicijama i rizicima. Razvijena je i primijenjena nova tehnika polaganja višestrukog čeličnog podmorskog cjevovoda tehnikom lebdenja iznad morskog dna. Tom tehnikom je omogućena izrada podmorskog cjevovoda u segmentima na obali i povlačenja neposredno iznad morskog dna uz minimalne rizike. Tehnika je primijenjena na polaganju podmorskog cjevovoda pitke i tehničke vode između Punta Oštro (Kraljevica) i Mala Sršica (Urinj).

Članovi Sekcije objavili su dvanaestak priloga i rasprava u knjigama i časopisima domaćih i inozemnih nakladnika.

Sudjelovanje u organizaciji i radu znanstvenih skupova

O. Lahodny-Šarc, *B. Kulušić* i *Lj. Krstulović*, Korozija nehrđajućih čelika u morskoj vodi, I. savjetovanje o morskoj tehnologiji in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, 28.-29. studenog 2005. na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

B. Ćosović i *P. Wassmann*, Eutrophication in the coastal zone of the Eastern Adriatic Sea, Hvar, 27. travnja – 1. svibnja 2005.

G. Sinovčić, FAO GFCM (General Fisheries Commission for the Mediterranean) – SAC Sub-Committee on Stock Assessment (SCSA) Meeting, Rim, 26.-30. rujna 2005.; Evaluation and development of ecohydrologic techniques to control water quality degradation in estuaries, lagoons and coastal areas, Split, 29. rujna – 1. listopada 2005.; Rijeka Krka i Nacionalni park Krka – prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.- 8. listopada 2005.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ENERGETIKU

Znanstveno vijeće za energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organiziralo je okrugli stol *Energetska budućnost Hrvatske*, u Akademijinoj Palači. Prema mišljenjima sudionika okrugli je stol održan na vrlo visokoj znanstvenoj i stručnoj razini. Uvodno slovo dao je predsjednik Vijeća za energetiku *Božo Udovičić*, a uvodničari su bili *Josip Sečen* s izlaganjem Svjetske zalihe nafte i plina, *Igor Dekanić* govorio je o Energetici i geostrategiji, *Mladen Šourek* o Prirodnom plinu u Hrvatskoj, *Goran Slipac* o Elektroenergetskoj sadašnjosti i budućnosti, te *Marijan Kalea* o Nekonvencionalnim oblicima energije. Nažalost, oni zbog kojih je i organiziran Okrugli stol nisu došli, i to: predstavnici rukovodstva Industrije nafte, Hrvatske elektroprivrede i Ministarstva gospodarstva. Nakon uvodnih predavanja uslijedila je rasprava u kojoj je potvrđeno da je vrijeme jeftine energije prošlo te da će se u budućnosti morati trošiti sve više energije za pridobivanje prirodnih oblika energije. Preporuča se racionalno gospodarenje svim oblicima energije.

Tijekom godine članovi Vijeća radili su u strukovnim udruženjima s posebnim naglaskom na prilagodbi hrvatskih zakona i akata europskoj energetskoj povelji te uputama o tržištu i liberalizaciji tržišta energenata s posebnim naglaskom na tržište električne energije i plina.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Vijeće je putem Sekcije za biljnu proizvodnju i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju 8. srpnja 2005. u Koprivnici organiziralo okrugli stol *Proizvodnja i prerada povrća*. Svrha skupa bila je potaknuti i usmjeriti daljnji

razvoj sektora proizvodnje i prerade povrća te promicati vrijednosti i povećati konkurentnost domaće proizvodnje i prerade povrća. Održano je pet uvodnih izlaganja najistaknutijih domaćih znanstvenika za ovo područje i jednog talijanskog znanstvenika, te osam rasprava. Upozoreno je i na niz novih mogućnosti u proizvodnji i preradi povrća i predložene su mjere koje bi država trebala poduzeti u zaštiti te proizvodnje, od kojih su neke već poduzele druge države. Prisustvovalo je oko 150 stručnjaka koji rade na proizvodnji i preradi povrća, kao i nekolicina proizvođača. Izlaganja i autorizirane rasprave tiskane su u posebnom zborniku koji je razaslan ne samo sudionicima skupa već i saborskim zastupnicima, odgovarajućim organima uprave, poljoprivrednoj savjetodavnoj službi i dr. Troškovi ovog skupa i tiskanja zbornika podmireni su iz sredstava Vijeća.

Sekcija za gospodarstvo bila je pokrovitelj Trećeg ribarskog savjetovanja *Aktualni zadaci ribarstva* koje je održano u mjestu Kali 22. srpnja 2005. Teme skupa su bile ribarska infrastruktura i logistika, gradnja i modernizacija ribarskih brodova, hrvatsko ribarstvo u mreži EU standarda, mogućnost financiranja ribarske infrastrukture preko predpristupnih europskih fondova i dr.

30. studenog 2005. održana je Izborna skupština Vijeća. Podnijet je stručni referat: *T. Lovrić*, Problemi prerade povrća, i održana rasprava o toj temi. Prihvaćeno je izvješće dosadašnjeg predsjednika Vijeća akad. M. Maceljskog i zbog isteka i drugog mandata izabran je novi predsjednik akad. Slavko Matić. Potvrđen je i izbor novih članova Izvršnog odbora i pročelnika sekcija. Prihvaćen je program rada koji je iznio novi predsjednik.

Članovi Vijeća bili su vrlo aktivni u "lobiranju" za provedbu dogovora na spomenutim skupovima i u svom individualnom radu te su sudjelovali u organizaciji i radu mnogobrojnih znanstvenih i stručnih skupova.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO

U ovoj godini Vijeće je održalo 16. lipnja okrugli stol na temu *Uzroci zaostajanja i mogućnosti razvoja hrvatskog gospodarstva i društva na početku 21. stoljeća*. Podloga za raspravu bilo je uvodno izlaganje akad. Adolfa Dragičevića, Hrvatsko gospodarstvo i društvo na početku 21. stoljeća – Uzroci zaostajanja i mogućnosti razvoja, i njegova knjiga Svjetski izazov Hrvatskoj u izdanju Razloga, Zagreb, 2005. U raspravi su, osim članova Vijeća, sudjelovali i pozvani gosti.

Sekcija za javne financije Vijeća organizirala je 8. studenog znanstveni skup *Hrvatska pred vratima EU – fiskalni aspekt*. Za skup su bila pripremljena 22 predavanja, i to: *Hrvoje Arbutina*, Smjernica o matičnom i zavisnom društvu i važeća hrvatska rješenja; *Jasna Bogovac*, Oporezivanje dividendi fizičkih osoba u Europskoj uniji – Harmonizacija i sprječavanje kumulativnih učinaka; *Saša Drezgić*, Lokalni javni sektor u sustavu javnog financiranja Republike Hrvatske. Ima li potrebe za decentralizacijom sustava?; *Ladislav Horvat*, Posljedice zastare u porezno-pravnom odnosu; *Ljubica Javor*, Mali poduzetnici i PDV; *Barbara Jelčić*, Dosezi fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave; *Božidar Jelčić*, Promjene u oporezivanju dohotka; *Sandra Krtalić*, Jesu li struktura i trendovi kretanja javnih prihoda i javnih rashoda u Hrvatskoj usporedivi s onima u zemljama Europske unije?; *Olivera Lončarić-Horvat*, Prilog europeizaciji hrvatskog poreznog postupovnog prava; *Branka Mauhar*, Zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj; *Nikola Mijatović*, Oporezivanje kamata unutar Europske unije; *Renata Perić*, Članstvo u EU – Financijske mjere i instrumenti za prilagodbu polj. sektora; *Tanja Rašić*, Tretman transfernih cijena

u Republici Hrvatskoj; *Dragan Roller*, Oporezivanje poduzeća i pristupanje EU; *Dubravka Sekulić*, Fiskalne državne potpore i pravna stečevina Europske unije; *Ivo Sever*, Kreirani vanjski javni dug Hrvatske i njegova upotreba; *Nika Sokol Knjaz*, Uloga fiskalne politike u ostvarivanju ciljeva demografske politike u RH; *Zoran Stanić*, Sloboda kretanja kapitala; *Hrvoje Šimović*, Mogućnost korištenja fondovskih sredstava proračuna Europske unije prije i nakon priključenja; *Jure Šimović*, Nelojalna porezna konkurencija pri oporezivanju poduzeća u Europskoj uniji i mjere za njeno sprječavanje; *Zoran Šinković*, Bilateralni ugovori između Republike Hrvatske i država članica Europske unije o izbjegavanju međunarodnog dvostrukog oporezivanja, te *Nataša Žunić Kovačević*, Financiranje trgovačkih društava putem zajma – nedostatak sustava poreza na dobit.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA

Tijekom godine aktivnost Vijeća se ostvarivala angažiranjem pojedinih članova u dogovoru s voditeljima sekcija ili predsjednikom. Nisu održani zajednički sastanci sekcija već se komunikacija odvijala korištenjem telefona ili elektroničkom poštom.

Članovi Vijeća su provodili temeljna znanstvena istraživanja u više projekata koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, promatrački projekt obalnog i otvorenog mora Jadrana (projekt *Jadran*), monitoring pridnenih populacija riba, rakova i glavonožaca, procjenu rasprostranjenosti i obimnosti populacija sitne plave ribe u Jadranskom moru ultrazvučnom detekcijom (PELMON) i više međunarodnih projekata. Pokrenuta su preliminarna istraživanja anhialinih speleoloških objekata duž hrvatske obale te genetičkih istraživanja dominantnih obalnih vrsta kalanoidnih kopepoda.

Voditelj Sekcije za istraživanje antropogenog utjecaja i gospodarenje resursima (S. Jukić-Peladić) obnašao je dužnost nacionalnog koordinatora za sjeverni i srednji dio istočnog Jadrana u sklopu međunarodnog programa MEDITS.

Voditelj Sekcije za održiv razvitak i integralno planiranje (V. Pravdić) obnašao je dužnost zamjenika predsjednika Vijeća za zaštitu okoliša hrvatske Vlade. U Vijeću se raspravljalo o projektima Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Vijeće je pod njegovim predsjedanjem objavio svoju oštru kritiku novog zakon o zaštiti prirode, koji je usprkos toj kritici prihvaćen u Hrvatskom saboru (NN 70/2005).

U okviru Sekcije za zaštitu prirodnog nasljeđa i biološke raznovrsnosti članovi su sudjelovali u radu Akademijina Odbora za biološku raznolikost. Nakon nekoliko stotina godina istraživanja Jadrana te dugogodišnjih priprema i prikupljanja građe, pokrenuta je konačna izrada i objava cjelovitog popisa inventara faune Jadranskog mora. Navedena aktivnost bit će usklađena s European Register of Marine Species, Paris (2001.).

U suradnji sa Znanstvenim vijećem za zaštitu prirode održana je zajednička sjednica 1. veljače ove godine zbog zaštite karnivornih ptica u Hrvatskoj, povodom trovanja supova.

Zaključci skupa su upućeni odgovornim državnim tijelima i sredstvima javnog priopćavanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TURIZAM

Nakon smrti akademika Andre Mohorovičića imenovan je, odlukom Akademijina Predsjedništva, akad. Boris Magaš za predsjednika Znanstvenog vijeća za turizam.

Predsjednik Znanstvenog vijeća za turizam obavljao je, uz ostale funkcije unutar i izvan Akademije, i funkciju zamjenika predsjednika Vijeća za prostorno uređenje hrvatske Vlade, koji je u proteklom razdoblju bitno pridonio razmatranju i rješavanju turističke problematike na hrvatskom području. Rezultat toga rada su promjene u zakonskoj regulativi kao što je uredba o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja koja je zaustavila neadekvatne zahvate na jadranskoj obali, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o otocima, izmjene i dopune Kaznenog zakona vezanog uz građenje, Zakon o turističkom zemljištu te mnogobrojna rješenja i odluke izravno vezane uz turističku problematiku (problematika Brijuni, Park Prevlaka, Vransko jezero, apartmanizacija obale, projekti stranih ulagača, bespravna gradnja, itd.). Vijeće za prostorno uređenje hrvatske Vlade svoj je rad obavljalo kontinuirano na redovitim sjednicama u izravnom kontaktu s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kao i s Ministarstvom turizma. U takvoj konstelaciji djelovanja, koje je izvršilo kapitalnu ulogu u sređivanju situacije u hrvatskom prostoru i praktički stalno bilo vezano uz turističku problematiku, nije se pojavila potreba sazivanja Znanstvenog vijeća za turizam pa se njegov rad sveo samo na osnovno djelovanje.

U okviru tog rada predsjednik Vijeća za turizam sudjelovao je na godišnjoj skupštini turističkih organizacija u organizaciji Hrvatske gospodarske komore u Zadru, kao i na sastanku Strukovnog vijeća za turizam Republike Hrvatske u Poreču. U prostorijama Akademije predstavljena je knjiga prof. dr. Borisa Vukonića Povijest hrvatskog turizma (Naklada Prometej) u kojoj je prikazan razvoj turizma na hrvatskom području od prvih početaka do naših dana.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Planom rada za godinu 2005. Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj predviđeno je po sekcijama organizirati praćenje trendova razvoja u svijetu i predlagati odgovarajuće aktivnosti u interesu Republike Hrvatske, organizirati javne rasprave u okviru okruglih stolova o temama od nacionalnog interesa iz područja djelatnosti Vijeća te organizirati predavanja eminentnih znanstvenika iz zemlje i iz inozemstva.

U pripremi tih djelatnosti sudjelovali su članovi Izvršnog odbora, pročelnici sekcija na sjednicama održanima:

17. veljače 2005. Dnevni red: Plan aktivnosti u 2005. – po sekcijama; Srednjoročna vizija aktivnosti Akademijina Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj; Organizacijske mjere za veće aktiviranje članova Vijeća (međunarodna aktivnost, suradnja sa znanstvenicima u inozemstvu; Aktualiziranje popisa članova Vijeća i stavljanje popisa na Akademijine web stranice); Minimalni administrativni uvjeti za funkcioniranje rada Vijeća; Općenito.

20. travnja 2005. Dnevni red: Izvještaji sekcija o programu rada i stanju članstva; Organizacija mreža i grozdova kao podrške tehnološkom razvoju; Općenito.

12. listopada 2005. Dnevni red: Rasprava o budućoj strategiji rada Vijeća; Prijedlozi o konkretnim aktivnostima; Općenito.

U okviru predloženog plana rada održan je 15. lipnja 2005. okrugli stol: *Organizacija proizvodnih grozdova (clustera) – Iskustva iz Republike Slovenije.*

Uvodničari su bili: prof. dr. Karl Kuzman, Fakulteta za strojništvo, Sveučilište u Ljubljani i Janez Navodnik, Grozd Plasttehnika, Celje.

Prema istom planu održana su 9. ožujka i 29. lipnja predavanja:

New structures of manufacturing systems based on elementary work units and network principles, predavač: prof. dr. ing. Janez Peklenik, Sveučilište u Ljubljani, te Financiranje i razvoj malih poduzeća visoke tehnologije u USA, predavač: dr. Vladimir Ban, Princeton, SAD.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I PRAVA ČOVJEKA

Znanstveno vijeće za mir i prava čovjeka, u čiji su rad i članstvo uključene osobe koje se naglašeno bave problematikom vezanom uz područje mira i prava čovjeka, u godini 2005. nastavilo je rad vezan uz svoje temeljne zadaće jačanja i očuvanja mira, kao i znanstveno i stručno vrednovanje tema iz područja zaštite čovjeka. Komunikaciju između članova Vijeća, komunikaciju Vijeća s međunarodnim organizacijama koje se na najvišoj razini bave zaštitom mira i prava čovjeka, kao i organizaciju rada Vijeća obavljao je predsjednik Znanstvenoga vijeća akad. Davorin Rudolf sa stručnim suradnicima iz Akademijine Uprave.

Djelatnost Znanstvenoga vijeća, kao i do sada, odvijala se na nekoliko razina, ponajprije unutar redovitih sastanaka izlaganjima najistaknutijih stručnjaka, potom putem rasprava i zaključaka, i konačno u obliku posebnih izdanja Hrvatske akademije. U dosadašnjem su višegodišnjem radu Vijeća doticane bitne teme kako za znanstvenu zajednicu tako i za interese hrvatske države, kao što su pitanje pristupanja Hrvatske Europskoj uniji i pravnih i inih učinaka vezanih uz takvo pridruživanje. U prošloj je godini tako postavljena orijentacija rada Vijeća uspješno nastavljena.

Protekle je godine uz redoviti sastanak članova Vijeća 20. svibnja održan međunarodni znanstveni skup *Europska unija i regionalna suradnja – politički i međunarodnopravni aspekti*, čije je održavanje novčano potpomogla Zaklada Hrvatske akademije. Na skupu su svojim izlaganjima sudjelovali, uz predsjednika Vijeća koji je bio uvodničar moderator, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske mr. sc. *Kolinda Grabar Kitarović* (Mogućnost doprinosa hrvatske znanstvene i stručne javnosti preobrazbi društva kao nužnom uvjetu za ostvarenja euroatlantskih integracija); voditelj Centra za njemačko, hrvatsko, europsko i komparativno pravo njemački prof. dr. sc. *Herwig Roggemann* (Međunarodnopravna suradnja i njezino značenje za regionalnu suradnju u Europi – neki politički i pravni aspekti); sveučilišni prof. Pravnoga fakulteta u Rijeci i voditelj Akademijina Jadranskoga zavoda u Zagrebu dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan*, član suradnik (Međunarodno pravo kao osnova rješavanja preostalih sporova u regiji bivše SFRJ); redoviti prof. Sveučilišta u Beogradu dr. sc. *Vojin Dimitrijević* (Regionalna suradnja i očuvanje kulturnoga bogatstva); dr. sc. *Mario Nobilo*, hrvatski veleposlanik u Republici Sloveniji (Nacionalni interesi susjednih zemalja Italije, Slovenije i Mađarske u procesu pregovaranja Republike Hrvatske o pristupanju Europskoj uniji, sinergijsko djelovanje Hrvatske i Slovenije kao aktera i instrumenata zajedničke europske i sigurnosne politike u regiji jugoistočne Europe); sveučilišni prof. u mirovini dr. sc. *Zdravko Tomac* (Hrvatska – balkanski talac); sveučilišni prof. u mirovini dr. sc. *Radovan Pavić* (Hrvatska i Europska unija izvan sterotipa); sveučilišni prof. Pravnog fakulteta u Splitu dr. sc. *Vesna*

Barić Punda (Rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima); sveučilišni prof. Pravnog fakulteta u Zagrebu dr. sc. *Maja Seršić* (Europska unija i regionalna suradnja) i dr. sc. *Davorin Rudolf* ml., znanstveni asistent Pravnoga fakulteta u Splitu (Suradnja država, zaštita Jadranskoga mora i gospodarski pojas Hrvatske).

Radovi sa znanstvenoga skupa objavljeni su u časopisu Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu, Adrias, br. 12 za godinu 2005. U njega je uključen i prilog profesorice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru dr. sc. *Vesne Kazazić* (Poštivanje ljudskih prava – doprinos regionalnoj stabilnosti i suradnji).

Prijevod na hrvatski Ugovora o uspostavljanju ustava Europe (480 str. teksta), koji je bio priređen za spomenuti znanstveni skup, bit će objavljen u posebnom, 13. broju časopisa Adrias.

Pomoć u obavljanju djelatnosti Znanstvenoga vijeća za mir i prava čovjeka pružao je savjetnik Dobriša Skok, dipl. pravnik, rukovoditelj Akademijina Odjela za međunarodnu suradnju i rad u stručnim službama.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU UPRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA

Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava održalo je u 2005. dvije sjednice. Na jednoj je razmatralo stanje u pravosuđu i mjere koje bi trebalo poduzeti da se ono popravi, a na drugoj sjednici razmatralo je istu tematiku u pogledu državne uprave. Zaključeno je da ta pitanja valja razmotriti zajedno s istaknutim stručnjacima za ta područja izvan sastava Znanstvenog vijeća i raspraviti ono što su razmotrili i raspravili članovi Vijeća.

Postupajući po zaključku Znanstvenog vijeća 12. prosinca 2005. održan je u Akademijinoj palači okrugli stol o *Strategiji reforme pravosudnog sustava* koju je usvojila hrvatska Vlada. Na okruglom stolu su aktivno sudjelovali hrvatski predsjednik gospodin Stjepan Mesić, predsjednik Ustavnog suda profesor Petar Klarić, predsjednik Vrhovnog suda gospodin Branko Hrvatin, ministrica pravosuđa gospođa Vesna Škare-Ožbolt i još trinaest sudionika, a jedan je poslao svoj prilog u pisanom obliku. Na okruglom su stolu osim članova Znanstvenog vijeća bili suci Ustavnog suda, državna tajnica u Ministarstvu pravosuđa i nekoliko pomoćnika ministrice, nekoliko zamjenika državnog odvjetnika, predsjednici Upravnog suda, Visokog trgovačkog suda i Visokog prekršajnog suda s nekoliko sudaca, nekoliko članova odbora Hrvatskog sabora koji se bave pravosuđem, predsjednici županijskih sudova i nekoliko predsjednika trgovačkih sudova, predsjednik Hrvatske udruge sudaca, profesori procesnog prava hrvatskih pravnih fakulteta, dekan i profesori Pravnog fakulteta u Zagrebu. Bio je to najkompetentniji skup stručnjaka za pitanja pravosuđa u zemlji. Okrugli stol su pratili i mediji.

Na okruglom stolu razmatrana je *Strategija* i stavljeni su mnogobrojni prijedlozi za njezinu provedbu kako bi se ostvarili ciljevi *Strategije*. Rasprava na okruglom stolu je snimana pa će se nakon autorizacije izlaganja sudionika objaviti u posebnom izdanju Znanstvenog vijeća, poslati sudionicima i ustanovama u zemlji mjerodavnim za pitanja pravosuđa. Ministrica pravosuđa je izrazila želju da se obrati Znanstvenom vijeću kada to bude potrebno da bi se znanstveno razmotrile mjere koje se namjeravaju poduzeti ili da se predloži poduzimanje mjera koje Znanstveno vijeća smatra potrebnim za ostvarenje reforme pravosuđa.

Znanstveno vijeće namjerava i u idućoj godini nastaviti s održavanjem okruglih stolova o tematici iz područja svog djelovanja. Time se ono vrlo aktivno uključuje u rješavanje iznimno važnih pitanja za djelovanje hrvatskog pravnog sustava.

MUZEJSKO-GALERIJSKE AKADEMIJINE JEDINICE

GLIPTOTEKA

Gliptoteka je utemeljena godine 1937., a od 1950. djeluje u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Razreda za likovne umjetnosti. Smještena je u nekadašnji industrijski objekt – kožaru čija je funkcija trajala do 1938. Sveukupna površina Gliptoteke, uključujući stalne postave, galerije, čuvaonice i Park skulpture, iznosi 15.000 m^2. Muzejski fundus čine skulpture u bronci, sadri i drvu te sadreni modeli; medalje, plakete; crteži hrvatskih umjetnika; sadreni odljevi nepokretne spomeničke baštine s područja Hrvatske; sadreni odljevi antičke skulpture; kopije fresaka.

Stalni postavi Gliptoteke su raspoređeni na sljedeće zbirke: 1. Zbirka sadrenih odljeva antičke skulpture; 2. Zbirka sadrenih odljeva nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od 9. do 15. st.; 3. Zbirka sadrenih odljeva stećaka; 4. Zbirka kopija istarskih fresaka; 5. Zbirka medalja i plaketa; 6. Zbirka skulptura 19. i 20. stoljeća.

Studijske zbirke: 1. Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica iz Perasta; 2. Zbirka sadrenih odljeva grbova Dalmacije; 3. Zbirka crteža hrvatskih umjetnika.

U sastavu Gliptoteke djeluje restauratorska i preparatorska radionica.

Izložbeni prostori: Galerija I, Galerija II, Galerija III, Galerija IV; Park skulpture; Predavaonica.

U 2005. završeno je uređenje stalnog postava Zbirke sadrenih odljeva antičke skulpture (arhitekt Oleg Hržić) i uređenje Zbirke medalja i plaketa (prof. Mario Beusan).

Muzejski fundus (15.000 muzejskih jedinica) formiran je otkupom, donacijama i pohranom.

Ustrojstvo

Gliptoteka djeluje u sklopu Razreda za likovne umjetnosti. Muzejski odbor: akademici Šime Vulas, Ivan Kožarić, Marija Ujević Galetović i Ante Vulin, te upraviteljica Ariana Kralj.

Voditelj akad. Ivan Kožarić, upraviteljica Ariana Kralj, muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić, muzejska savjetnica Lida Roje Depolo, tajnica Milena Rumiha, muzejski volonter Tomislav Bilić, restaurator Marko Gašparić, prepara-

tor Dražen Sokolić, pomoćni preparator Mato Požega, domar Luka Grigić, porta Barbara Ferenčina, čistačice Marija Sabol i Tanja Ljubić.

www.hazu.hr, e-mail: gliptoteka@hazu.hr, tel. 00385-1-4686050, 4686060.

I. Izložbe

1. Izložba *Dendi 21. stoljeća*; suradnja: Glitptoteka, British Council, Tekstilno-tehnološki fakultet (TTF) Sveučilišta u Zagrebu; stručni nositelj: Victoria & Albert Museum London, prof. Christopher Breward i Claire Wilcox; popratna izložba mladih hrvatskih dizajnera TTF-a: prof. Ante Tonči Vladislavić; stručna predavanja: prof. Ch. Breward, H. Small, prof. A. T. Vladislavić, mr. sci. S. Blagonić, C. Wilcox; financijska potpora: Gradski ured za kulturu Grada Zagreba i British Council; termin: od 10. siječnja do 10. veljače 2005., Galerija I i Galerija II.

2. Izložba ciklusa fotografija *Ivan Kožarić*; autor teksta: Ivica Župan, likovni postav: Ivica Župan i Antun Maračić; nakladnik: Gliptoteka; financijska potpora: Ministarstvo kulture i Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 20. siječnja do 6. veljače 2005., Galerija III.

3. Izložba – videoinstalacija *Vlasta Žanić: Čestitanje, Rožata, Prelaženje*; tekst: mr. Leonida Kovač; nakladnik: Gliptoteka; oblikovanje: Petikat; financijska potpora: Ministarstvo kulture i Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 11. veljače do 18. ožujka 2005., Galerija I i Galerija IV.

4. Izložba *Lidia Boševski – iz zemlje*; autorica teksta: Vesna Mažuran Subotić, likovni postav: Zoran Boševski; termin: od 26. veljače do 15. ožujka 2005., Galerija IV.

5. Izložba *Sub-Art*; suradne ustanove: Gliptoteka, Ludwig Forum für Internationale Kunst, Aachen, Fachhochschule, Aachen, Goethe-Institut, Zagreb; izlagali: Massha Askari, Joško Baće, Ivan Bura, Klaus Büsen, Ivo Deković, Andrea Helten, Toni Meštrović, Tanja Ravlić, Kristina Restović, Christian Scheufens, Loren Živković Kuljiš. Autori teksta: Borivoj Popovčak, dr. Anette Lagler; nakladnik: Gliptoteka; oblikovanje kataloga: Pin-Head; financijska potpora: Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 23. veljače do 10. ožujka 2005., Galerija I i Galerija III.

6. Izložba *Međunarodni natječaj za izgradnju židovske bolnice u Zagrebu 1930/31.*; autorica teksta: dr. sc. Snježka Knežević, likovni postav: prof. Mario Beusan, nositelj projekta: Židovska općina Zagreb; termin: od 10. do 24. ožujka 2005., Galerija II.

7. Izložba uz Svjetski dan muzeja *Portal*; tematska izložba na razini svih gradskih muzeja; nakladnik: Gliptoteka; dizajn: Pin-Head; odabir djela iz stalnog postava: Lida Roje Depolo; financijska potpora: Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 8. travnja do 18. svibnja 2005., stalni postav.

8. Glazbeno-likovni projekt *Živuće vibracije*; Nan Hoover, Dunja Vejzović, Vlasta Žanić, Goran Petercol, Ludger Brümmer, Matthias Hermann; koordinatorica projekta: mr. Leonida Kovač; nakladnik: Gliptoteka; oblikovanje kataloga: Pin-Head; financijska potpora: Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 15. do 20. travnja 2005., Galerija II i Galerija III.

9. Izložba skulptura *Vasko Lipovac Val*; autorica teksta: Lida Roje Depolo; likovni postav: Branko Siladjin; nakladnik: Gliptoteka; oblikovanje kataloga: Jurij Armando; finacijska potpora: Ministarstvo kulture, Gradski ured za kulturu Grada Zagreba, Grad Split; termin: od 20. travnja do 20. svibnja 2005., Galerija I.

10. Međunarodni projekt *23. tjedan suvremenog plesa – predstave i izložba fotografije Diane Blok Koža*; Karina Holla, Hiroko Tanahashi, BADCo, Mette Ingvartsen; suradnja Gliptoteke i Hrvatskog instituta za pokret i ples; termin: od 26. do 28. svibnja 2005., Galerija III, stalni postav, Predavaonica.

11. Znanstveni skup – Hrvatsko povjerenstvo UNESCO-a *Medicina, znanost i umjetnost*; termin: 21. travnja 2005., Predavaonica.

12. Izložba *Dječja likovna radionica OŠ "Izidor Kršnjavi"*; voditeljica: Nella Mihaljinec; termin: od 5. do 12. lipnja 2005.; stalni postav i Park skulpture.

13. Međunarodni skup Eurocity *Međunarodna mobilnost čimbenika na području kulture*; nositelj: Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; organizatorica: Vlasta Gracin; sudionici: pročelnici europskih gradova; termin: od 9. do 11. lipnja 2005., Galerija I.

14. Izložba *Interface galerija*; Ben Cain, Tina Gverović; tekst: Zlatko Wurzberg; financijska potpora: Ministarstvo kulture; Galerija II.

15. Izložba *Augusteum Narone*; nositelj izložbe: Arheološki muzej u Splitu; nakladnik: Arheološki muzej u Splitu; tekstovi: prof. dr. Emilio Marin, Mario Ćorić i Branko Penđer, Borko Vješnica, Marija Kolega, Isabel Rotha, Ivo Donelli, Zrinka Buljević, Miroslava Topić, Jagoda Mardešić, Sanja Ivčević, E. Višić-Ljubić, Maja Bonačić Mandinić; izložba je bila postavljena u Splitu, Oxfordu, Barceloni i Vatikanu; financijska potpora: Ministarstvo kulture, Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 16. lipnja do 30. prosinca 2005.; stalni postav Gliptoteke.

16. Izložba *Miroslav Šutej Ikono/Mašta*; izložba povodom predstavljanja monografije Miroslav Šutej Slike, crteži, grafike i objekti 1960.-1972. autora dr. Andreja Smrekara, ravnatelja Narodne galerije Ljubljana; nakladnik: Skaner studio; dizajn: Šimun Šutej; likovni postav: Ranko Novak i Andrej Smrekar; financijska potpora: Ministarstvo kulture i Gradski ured za kulturu Grada Zagreba; termin: od 28. lipnja do 20. kolovoza 2005.; Galerija II i Galerija III.

17. Predavanje u organizaciji Društva arhitekata Zagreba *Suvremena brazilska arhitektura*; predavač: prof. Flavio Coddou, Sao Paolo; termin: 18. lipnja 2005.; Park skulpture.

18. Izložba *Sanja Stani – skulptura u keramici*; autorica teksta: Marina Baričević; likovni postav Marina Baričević; termin: od 7. do 30. rujna 2005.; Galerija IV.

19. Izložba *50. obljetnica Muzejsko-dokumentacijskog centra*; nositelj projekta: Muzejsko-dokumentacijski centar; program predavanja predstavnika: Institut für Museumskunde, Berlin, Victoria & Albert Museum, Muzej Mimara, Hrvatski povijesni muzej, Povijesni muzej Istre, Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Vukovar, Muzej Slavonije, Akademijin Arhiv za likovne umjetnosti, Europska udruga za baštinu, Društvo muzealaca i galerista Istre, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Hrvatsko muzejsko društvo, Hrvatski nacionalni komitet ICOM, Muzej za umjetnost i obrt, Institut za međunarodne odnose, Zagreb, Muzejsko-dokumentacijski centar; termin: od 26. rujna do 14. listopada 2005.; Galerija I.

20. Izložba *Suvremeni japanski plakat*; nositelji izložbe: Japanska fondacija i Veleposlanstvo Japana u suradnji s Udrugom za promicanje vizualne kulture i vizualnih komunikacija Vizum, uz podršku Hrvatsko-japanskog poslovnog kluba; termin: od 26. listopada do 15. studenoga 2005.; Galerija II.

21. Izložba *83. Art Directors Club New York*, godišnja izložba nagrađenih radova i izložba *Punct*, izložba plakata najvažnijih njujorških dizajnera na temu interpunkcijskih znakova; nositelj izložbe: Vizum, udruga za promicanje vizualne kulture i vizualnih komunikacija; termin: od 30. rujna do 16. listopada 2005.; Galerija II i III.

22. Izložba *Ljetna škola dizajna i arhitekture u Motovunu – Metamorfoza grada/komunikacija svjetlom*; nositelj izložbe: Studij dizajna; termin: od 16. do 25. listopada 2005.; Galerija IV.

23. Izložba *Mario Kučera fotografija*; tekst: dr. Snješka Knežević; likovni postav: prof. Mario Beusan; termin: od 17. studenoga do 14. prosinca 2005.; Galerija IV.

24. Izložba *Drugi svjetski rat*; nositelj izložbe: Hrvatski povijesni muzej; autorice: Rhea Ivanuš, Nataša Mataušić, likovni postav: Tihomir Milovac; termin: od 14. prosinca 2005. do 1. veljače 2006.; Galerija III.

II. Koncerti, predstavljanje knjiga, promocije

Koncerti:

1. Koncert *Cool-Tour – put oko svijeta u 1 večer*; Ministarstvo kulture, UNESCO – Hrvatsko povjerenstvo; termin: 21. svibnja 2005., Dan kulturne različitosti; Park skulpture i stalni postav.

2. Koncert *Tankstream Quartet*; S. Rowell, violina, Anne Horton, violina, S. Boud, viola, R. Johnston, cello; nositelj: Veleposlanstvo Australije u Zagrebu; termin: 12. listopada 2005.

3. Ciklus koncerata u Gliptoteci – Hrvatska muzička mladež; realizirano je šest koncerata u organizaciji Hrvatske muzičke mladeži.

4. Večer portugalske poezije: Vrata – poetska drama; nastupali: Darija Lorenci, Špiro Guberina, Lela Margetić, Jelena Mihaljević i Dražen Šivak; posebna gošća: Misia.

Predstavljanje monografija i knjiga:

1. Monografija prof. dr. Zvonko Maković, Nikola Reiser; nakladnik: Art Magazin Kontura i Galerija Mona Lisa; termin: 11. lipnja 2005., Park skulpture.

2. Monografija prof. dr. Ivo Šimat Banov, Robert Frangeš Mihanović; nakladnik: ArtStudio Azinović; termin: 13. prosinca 2005., Predavaonica.

3. Knjige eseja Irene Vrkljan i prof. dr. Andree Zlatar; nakladnik: Ljevak; termin: 12. svibnja 2005., Predavaonica.

4. Svečana promocija diplomiranih dizajnera Sveučilišta u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, Studij dizajna u Zagrebu; termin: 30. rujna 2005., Galerija I.

5. Humanitarna akcija Međunarodnog kluba žena (veleposlanstva); termin: 4. lipnja 2005., Park skulptura.

6. Domjenak Veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine, Velike Britanije i Sjeverne Irske povodom preuzimanja predsjedavanja Europskom unijom; termin: 30. lipnja 2005., Park skulptura.

III. Zaštita muzejskih fondova

Lijevanje sadrenih skica skulpture Ivana Meštrovića Indijanci (Ljevaonica umjetnina ALU) i skulpture Ivana Kožarića Precizni mehanizam.

Lijevanje skulptura financiralo je Ministarstvo kulture.

IV. Muzejska djelatnost

1. Obnovljeni stalni postavi Zbirke medalja i plaketa i Zbirke sadrenih odljeva antičke skulpture; 2. izrada web stranice Gliptoteke (Novena) u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra; financijska potpora: Ministarstvo kulture; 3. upis muzejskog fundusa u računalni program (stavke vlasništva, pohrane); 4. posudba skulptura iz muzejskog fundusa Gliptoteke:

- za izložbu Etnografskog muzeja *Uz križ stati – Hrvatski Uskrs* Gliptoteka je posudila tri djela iz Zbirke sadrenih odljeva nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od 9. do 15. st.: 1. Vincent iz Kastva, Posljednja večera, 1474., crkva Sv. Marije na Škrilinama, Beram, platno, tempera, 133 x 152 cm, GaK-43, 2.

Vincent iz Kastva, Krist na Maslinskoj gori, 1474., crkva Sv. Marije na Škrilinama, Beram, platno, tempera, 150 x 160 cm, GaK-103, 3. Krstionica kneza Višeslava, 9. st., Nin, sadreni odljev, HZ-75;

- za izložbu u Strossmayerovoj galeriji starih majstora, Gliptoteka je posudila 11 djela, i to: 1. Giangiacomo, Portret Rafaela i Perugina, GaK-19; 2. Squarcini, Sebastian po Tizianu ili Marko, GaK-3, 3. Giangiacomo, Bitka po Rafaelu, GaK-13, 4. Polaganje od Rafaela, GaK-15, 5. Rafael, Kopija Cardellino, GaK-16, 6. Eduard Kaiser, po Volterranu, GaK-5, 7. Eduard Kaiser, po Corregiju (Girolama), GaK-9, 8. Eduard Kaiser, po Corregiju (Scodela), GaK-10, 9. Eduard Kaiser, po Sustermansu, GaK-4, 10. Eduard Kaiser, po Giorgioneu akvarelom, GaK-1, 11. Castiglione (1046), Ecce Homo, MZP-1107;
- za izložbu u Galeriji "Juraj Šporer" u Opatiji, Gliptoteka je posudila četiri djela kipara Ivana Meštrovića: 1. Eva, 2. Timor Dei, 3. Strast, 4. Žrtva nevinosti;
- za retrospektivnu izložbu akademika Ivana Kožarića u Umjetničkom paviljonu, Gliptoteka je posudila sedam djela: 1. Portret slikara Melkusa, 2. Bista, 3. Precizni mehanizam, 4. Oblik prostora (Frižider), 5. Skulptura – bijela površina, 6. Skulptura D-1 (Crveni znak), 7. Oblik prostora – Skulptura F.

5. Restauratorska radionica – Tehnička služba: tehnički postav izložaba u Gliptoteci; izrada sadrenih odljeva po narudžbi (Povijesna zbirka, Zbirka sadrenih odljeva antičke skulpture).

V. Sudjelovanje u stručnim povjerenstvima i predavanjima

Gliptoteka je članica međunarodne asocijacije muzeja ICOM – UNESCO.

1. *Ariana Kralj*, upraviteljica, članica je u: Muzejski odbor Gliptoteke, Povjerenstvo za nagradu "Vladimir Nazor" (likovna umjetnost), Upravni odbor Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti, Upravni odbor Muzeja Hrvatskog zagorja, Komisija za nagradu "Vladimir Nazor", Umjetnički odbor Hrvatskog dječjeg festivala, Ocjenjivački sud za odabir plakata povodom Međunarodnog dana muzeja (Muzejsko dokumentacijski centar), Ocjenjivački sud I. hrvatskog bijenala ilustracije.

Sudjelovala je u seminaru *Sponzorstvo u muzejima* koji su organizirali MSU i MOMA New York; stručna putovanja: Venecija, München, Düsseldorf.

2. *Vesna Mažuran Subotić*, muzejska savjetnica, članica je u: Odbor ASCE (europska udruga važnijih grobalja), Komisija za pripremu i izdavanje novčanica i kovanog novca Hrvatske narodne banke, Umjetničko vijeće Memorijal Ive Kerdića, te predsjednica Odbora za muzejsku djelatnost pri Gradskom uredu za kulturu Grada Zagreba.

Stručna vodstva; izbor i stručna obrada djela u Zbirci medalja i plaketa; stručna putovanja: Venecija, Beč, Melk, Krems; rad na računalnom programu unosa muzejske građe; stručni rad: Novopronađeni Kerdićev sadreni model za novac Kraljevine SHS, Numizmatičke vijesti, 57, Hrvatsko numizmatičko društvo, Zagreb, 2005.; recenzija poslijediplomskog specijalističkog studija *Medaljerstvo i mala plastika* Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, Sveučilišta u Zagrebu; 27 bibliografskih jedinica za Hrvatsku opću enciklopediju i Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža".

3. Lida Roje Depolo, muzejska savjetnica, članica je Hrvatskog muzejskog društva, te njegova Ocjenjivačkog suda za dodjelu nagrada HMD-a; stručna putovanja: Venecija, Beč, Krems, Melk; stručna vodstva u Gliptoteci; pripremni radovi za izložbu iz Zbirke crteža hrvatskih umjetnika (fundus Gliptoteke); suradnja s muzejskim ustanovama, ekspertize; izbor djela iz fundusa Gliptoteke za izložbu Uz križ stati – Hrvatski Uskrs, Etnografski muzej; ekspertiza zbirke Višnjevski za Gradski ured za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba.

4. *Tomislav Bilić*, muzejski volonter: znanstveni članci Navigacija prema zvijezdama u prethistoriji i antici, Naše more, 52 (1-2), 2005., 88-95; Plovidba po geografskoj širini na Mediteranu, Opuscula archaeologica, 2005.; pohađao predavanje Muzejskog dokumentacijskog centra, Nova muzejska stvarnost – virtualno očuvanje i prezentacija muzeja.

5. *Milena Rumiha*, muzejska tehničarka – tajnica: pohađala tečaj Muzejskog dokumentacijskog centra Čuvanje muzejskih zbirki – Uvod u preventivnu zaštitu; pohađala predavanja Muzejskog dokumentacijskog centra: Informatizacija muzeja u Hrvatskoj – interaktivna radionica, Mreža muzeja u Hrvatskoj, te Nova muzejska stvarnost – virtualno očuvanje i prezentacija muzeja.

6. *Marko Gašparić*, restaurator: pohađao tečaj Muzejskog dokumentacijskog centra Čuvanje muzejskih zbirki – Uvod u preventivnu zaštitu.

KABINET GRAFIKE

Na programu za godinu 2005. radilo je šest djelatnika: muzejska savjetnica i ujedno ravnateljica mr. sc. Slavica Marković, muzejska savjetnica Margarita Sveštarov Šimat, viša kustosica Vesna Kedmenec Križić i kustosica Ružica Pepelko, viša muzejska tehničarka Tanja Lisec i tehnički pomoćnik Gabrijel Lešković.

Mr. sc. *Slavica Marković* bila je koordinatorica svih aktivnosti i neposredna izvršiteljica dijela programa za ovu godinu koji obuhvaća: prikupljanje građe (kupnja i donacija umjetnina), stručni rad (na fundusu), koordinaciju svih izložaba, uredničke poslove (šest izložbi i monografija), nadzor građe (za vrijeme postava i u spremištu, uvjeti posudbe), financijske konstrukcije (pojedinačnih projekata i cjelokupnoga programa), administrativne poslove (pisanje godišnjih programa rada, izvješća po realizaciji pojedinačnih programa, godišnjih programa, dopisa, odgovora, upita itd.). Obuhvaća također komunikaciju s matičnim razredom, Upravom, sa sponzorima, medijima, ravnateljima ustanova, komunikaciju s inozemnim ustanovama i pojedincima.

Ostali djelatnici radili su na programu razvrstanom prema zadacima kako slijedi:

Rad na fundusu (dokumentacija)

Tijekom godine obrađeno je, inventirano i upisano u inventarnu knjigu 188 jedinica iz fundusa Kabineta grafike (Zbirka crteža i grafika 20. i 21. stoljeća): 16 radova Ede Murtića iz mape *Viva la muerte* u tehnici sitotiska, grafički objekt Ivane Franke, devet bakropisa Branka Šenoe iz mape kalkografskih otisaka *Branko Šenoa*, šest bakropisa iz mape kalkografskih otisaka *Menci Clement Crnčić*, pet grafika iz mape kalkografskih otisaka *Miroslav Kraljević*, šest grafika iz mape kalkografskih otisaka *Trepše*, 11 grafika dubokog tiska iz mape *Mlade hrvatske grafičarke* (Dragana Aleksić, Tanja Dabo, Iva Gobić, Paulina Jazvić, Ana Kadoić, Marlena Kršul, Letricija Linardić, Mejra Mujičić, Nadija Mustapić, Celestina Vičević, Jasika Vuco), deset grafika dubokog tiska iz mape *Zagrebačka bijela struja* (Ivana Franke, Ana Kadoić, Ines Krasić, Mejra Mujičić, Mirjana Vodopija), devet grafika dubokog tiska iz mape autora (Edo Murtić, Zdenka Pozaić, Zlatko Keser, Josip Butković, Hamo Čavrk, Dora Kovačević, Jasna Šikanja, Josip Zanki, Ana Vivoda), tri serigrafije Ante Kuduza, pet serigrafija iz mape Duje Jurića, pet serigrafija iz mape Julija Knifera, sedam serigrafija Ivana Picelja iz mape Varijacije, pet serigrafija iz mape Aleksandra Srneca, grafika Jasne Šikanje, 12 crteža Vanje Radauša, devet crteža Vladimira Varlaja, pet grafika Marijana

Detonija, crtež Krste Hegedušića, 19 grafika Marijana Trepšea, dva crteža N. N., sedam radova (crteži, grafike) Milivoja Uzelca, dvije grafike Petera Koglera, četiri grafike Heima Zoberniga, četiri crteža Ane Feiner-Žalac, 12 serigrafija iz mape *Punkt 2004.* (Alen Novoselec, Alem Korkut, Marina Bauer, Frane Rogić, Koraljka Kovač, Marin Marinić, Gordana Bakić, Tomislav Buntak, Tanja Vujasinović, Božica Matasić, Paulina Jazvić, Alan Vlahov), šest serigrafija Ivana Kožarića iz mape *Pet ženskih i jedan muški torzo*, šest serigrafija Ivana Čižmeka iz mape *Structures III.*

Inventirano je ukupno 143 plakata u inventarnu knjigu plakata i 99 crteža i predložaka za naslovnice i ilustracije časopisa *Svijet* Pavla Gavranića u inventarnu knjigu crteža i grafika. Obrađeno je i u inventarnu knjigu plakata upisano 12 plakata Borisa Bućana te napravljen popis svih Bućanovih plakata koji se nalaze u fundusu Kabineta (ukupno 37 plakata). Radi boljeg pregleda ukupnog plakatnog opusa Borisa Bućana izrađen je i kronološki popis plakata koji se ne nalaze u Kabinetu grafike, a koji je sastavljen prema dostupnim katalozima i podacima iz Moderne galerije, Kabineta grafike i Likovnog arhiva.

Rad na uspostavi obrazaca i upisu podatkovnih kategorija u knjige sekundarne dokumentacije prema Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (NN, 108/2002.). Prema tom Pravilniku ustavljene su i sistematizirane knjige u koje će se ubuduće upisivati svi podaci koji se odnose na projekte muzeja. Sekundarna dokumentacija obuhvaća nekoliko knjiga: Inventarne knjige audiovizualnih fondova (fototeka, diateka, elektronička građa), inventarna knjiga hemeroteke, knjiga evidencije o izložbama, knjiga evidencije o konzervatorsko-restauratorskim postupcima, knjiga evidencije o pedagoškoj djelatnosti, knjiga evidencije o stručnom i znanstvenom radu, knjiga evidencije o izdavačkoj djelatnosti, knjiga dokumentacije o marketingu i odnosima s javnošću, knjiga dokumentacije o povijesti muzeja. Inventiranje materijala sekundarne dokumentacije (pozivnica, plakat, čestitka) i uspostava obrazaca, uspostava kratica inventarnih knjiga sekundarne dokumentacije. Upisani podaci u knjigu evidencije o izložbama: Branko Suhy, Gosti Trijenala - Češka Republika, Marko Spalatin, Leo Vukelić, Edo Kovačević, Ivan Lovrenčić, Horst Janssen, Ana Feiner-Žalac, Treći hrvatski trijenale grafike, izložba Ante Kuduz – desetljeće grafike, izložba Hrvatski športski plakat i izložba Pavao Gavranić – radovi iz Kabineta grafike; za iste izložbe upisani podaci u knjigu evidencije o izdavačkoj djelatnosti. U inventarnu knjigu audiovizualnih fondova (elektronička građa) evidentirani CD-ROM-ovi: Plakati Zagrebačkog zbora, Vjenceslav Richter retrospektiva grafika, 3. hrvatski trijenale crteža, Martin Rota Kolunić i Natale Bonifacio, Marko Spalatin grafike, Ivan Lovrenčić donacija crteža, Ana Feiner-Žalac, Trećeg hrvatskog trijenala grafike, Ante Kuduz – desetljeće grafike i Hrvatski športski plakati Pava Gavranić.

U travnju 2005. napravljena kataloška obrada 183 crteža za izložbu Josip Vaništa, crteži, akvareli, pasteli, 1945.-2005. održanu u Kabinetu grafike od svibnja do lipnja 2005.

U 2005. za Zbirku 20. i 21. stoljeća Kabineta grafike otkupljena su dva rada: crtež Ane Feiner-Žalac nakon izložbe Ana Feiner-Žalac održane u Kabinetu grafike (studeni – prosinac 2004.); grafički rad Ivane Franke; gospođa Ana Feiner-Žalac darovala tri crteža Kabinetu grafike nakon izložbe Ana Feiner-Žalac održane u Kabinetu grafike (studeni – prosinac 2004.).

Gospodin Vladimir Straža donirao Kabinetu grafike tri serigrafske mape: mapu Punkt 2004. skupine autora, mapu Pet ženskih i jedan muški torzo Ivana Kožarića, mapu Structures III Ivana Čižmeka.

Gospođa Jerica Ziherl, voditeljica novigradske Galerije Rigo, darovala Kabinetu grafike jednu grafiku i dva plakata Almira Mavigniera. Gospodin Babić

donirao je 14 plakata (neki plakati u više primjeraka) koje je dizajnirao njegov otac Ljubo Babić. Gospođa Kopač darovala je četiri plakata. HNK u Zagrebu darovao je plakat.

Zaštita fundusa (restauracija)

U Laboratoriju za restauriranje rukopisa (restauratorica Sanja Gonzi) restaurirano je: 11 plakata Pavla Gavranića – Silvestrovo u Hollywoodu (1929. -1930.), Jogura (1929.-1930.), Lux (1929.-1930.), Nikolinjska večer s plesom (1931.-1933.), Socony za svaki motor (1931.), Gumene pete Rekord (1933.), Likery Pokorny (1935.), Odijela Tivar (1934.), Trbovljanski ugljenici (1935.), Likeri tvornice Pokorny (1933.) i Mjesečnik za lokalni saobraćaj (1950.) plakat V. Becića za Zagrebački zbor iz godine 1931. U okviru priprema drugog dijela izložbe Talijanske grafike restauriran je 21 grafički list talijanskih majstora 18. st. Restauracija je također obavljena u Laboratoriju za restauriranje arhivske građe i starih rukopisa.

Digitalizacija građe (unos fotografija i podataka u baze podataka)

Tijekom veljače u računalo je unesen popis inventiranih plakata izložbi održanih u Kabinetu grafike kao i popis inventiranih plakata izložaba drugih ustanova od sedamdesetih godina na ovamo. Taj je interni popis objedinio sve inventarizirane plakate vezane uz izložbe sistematizirane kronološki po godinama.

Od rujna 2005., kada je Kabinet grafike dobio program za digitalizaciju muzejske građe M++, upisano je sto plakata i sedamdeset crteža Vanje Radauša sa stupnjem dovršenosti B. U program M++ uvedeno je trideset grafičkih otisaka starih majstora s najekstenzivnijim popunjavanjem svih mogućih opcija unošenja i svrstavanja podataka u smislu pojedinog lista i stvaranja tezaurusa.

Početkom siječnja završeno je pregledavanje kartoteke i inventarnih knjiga započeto u prosincu 2004. sa svrhom predlaganja tema za buduće izložbe iz zbirke 19. i 20. st. u Kabinetu grafike. S obzirom na tendenciju okretanja muzejske politike prema fundusu zbirke razmatrane su teme koje bi se u budućnosti stručno i znanstveno obrađivale, a bile bi neposredno orijentirane na fundus naše ustanove. Iz postojeće stare dokumentacije izvučene i popisane sve izložbe koje su se održavale od osnutka Kabineta do danas.

Međumuzejska suradnja

Za izložbu *Vilko Gecan* u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu posuđeno je pet njegovih crteža. Festivalu Opatija, ustanovi za organizaciju, promidžbu i posredovanje u području kulture, za potrebe izložbe *Ilustracija i interpretacija* u Umjetničkom paviljonu „Juraj Šporer" u Opatiji posuđen je crtež Ivana Meštrovića.

Za izložbu *Belle Epoque 1890.-1914.* Muzeja za umjetnost i obrt, koja je održana u Gorici (Italija), posuđene su dvije grafike Tomislava Krizmana i plakat Tomislava Krizmana – Velika zabava gospojinskog kluba.

Za retrospektivnu izložbu *Miroslav Šutej* u Gliptoteci posuđene su 23 njegove serigrafije. Za izložbu Muzeja suvremene umjetnosti Zagreb u Mestnoj galeriji u Ljubljani posuđeno je sedam radova (crteži i grafike) Miroslava Šuteja. Za izložbu *Grafike i crteži Sergija Glumca* u Židovskoj općini Zagreb – Galerija Milan i Ivo Steiner – posuđen 41 rad (crteži i grafike) S. Glumca. Za izložbu *Zvonimir Faist* koja se održava u Moskvi produljena je posudba plakata Zvonimira Faista Muzeju grada Zagreba.

1. Zbirka starih majstora Kabineta grafike (talijanski majstori 16. i 17. st.); organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; koncepcija izložbe i predgovor u katalogu: Margarita Sveštarov Šimat; otvorenje: 23. ožujka 2005.

Izložba faksimila starih majstora dio je programa edukativnih ciklusnih izložbi koje se u Kabinetu grafike repriziraju, a muzeološki su opravdane jer štite papirnu građu čije je vrijeme izlaganja ograničeno. Izlaganje djela starih europskih majstora grafike osobita je prigoda kada se mogu vidjeti otisci ugrađeni u povijest toga medija. Izložbe nisu česte, prate ih pomne pripreme, istraživanja i zbog osjetljivosti građe, veliki oprez u izlaganju. Prije nekoliko godina u Kabinetu grafike bili su izloženi otisci starih majstora s namjerom da se upozori na posebnost njihova grafičkog jezika i tehnika. Potom su bila izložena djela europskih renesansnih gravera Oracija Fortezze, Martina Kolunića Rote i Natale Bonifacija, koji svojim šibenskim podrijetlom i djelom čine ishodišta hrvatske grafike. Tijekom prosinca 2005. i siječnja 2006. u Kabinetu grafike bit će izložena djela renesansnih i baroknih majstora koja čine ishodišta europske grafike. Šesnaesto stoljeće vrijeme je kada umjetnici prihvaćaju tehniku kao mogućnost prijenosa svojih likovnih ideja i kada se stvara nova profesija umjetničkih gravera koji umnažajući slike mijenjaju europsku umjetničku sliku, a likovna se iskustva razmjenjuju povezujući razdvojene umjetničke prostore. Sedamnaesto stoljeće već postaje razdoblje velikih graverskih i nakladničkih projekata i nazvano je stoljećem bakra, asocirajući na dubokotisne tehnike bakropisa i bakroreza koje prevladavaju.

Slika koju pruža ova izložba, kroz skoro stotinu djela talijanskih majstora i onih koji su sa sjevera Europe dolazili u Italiju učiti od velikih renesansnih uzora i hodočastiti antičkim spomenicima, predočava dinamično prizorište putujućih slika velikih rukopisnih razlika, inovacija, regresija i stilskih iskustava od majstora kojima ne poznamo ime do M. Raimondija, A. Veneziana, G. B. i A. Ghisija, Kolunića Rote, Corta, Carracija, Bloemarta, Teste, M. Riccija i drugih.

Izložbu je pratio katalog u kojemu je na 120 stranica s reprodukcijama opsežno obrađen svaki otisak, njegov grafičar i bibliografija, a osobita je pozornost posvećena nakladnicima te glosariju s tehničkim pojmovima i terminima vezanim uz staru grafičku građu.

2. *Portal*. Organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; koncepcija izložbe: Vesna Kedmenec Križić; otvorenje: 4. svibnja 2005.

Portal je bio tema ovogodišnje muzejsko-edukativne akcije vezane uz Dan muzeja. Izložba koja se održavala u Kabinetu grafike nosila je naziv *Portal u prošlost – lude tridesete*. Uz taj projekt pripremljeni su materijali koji su uvršteni u zajedničku knjižicu svih muzeja – osnovni podaci o Kabinetu grafike i njegovom radu te uvodni tekst o akciji kao obavijest i motivacija djeci za dolazak u Kabinet grafike. Izložba u Kabinetu bila je osmišljena kao predstavljanje djeci (osmoškolskog uzrasta) šarmantnih i *ludih* tridesetih kroz tridesetak radova umjetnika plakata i ilustratora časopisa *Svijet* Pavla Gavranića te upoznavanje s umjetničkim pravcem toga vremena pod nazivom *Art deco*. Na izložbi su predstavljeni ponajbolji Gavranićevi plakati, crteži te predlošci naslovnica i ilustracija časopisa *Svijet* iz tridesetih godina dvadesetog stoljeća. Uz izložbu za djecu je bio pripremljen i letak s osnovnim podacima o radu Pavla Gavranića i razdoblju u kojem je radio te osnovnim informacijama o umjetničkom pravcu *Art deco* u svijetu. Izložbu *Portal u prošlost – lude tridesete* posjetilo je 133 djece, a trajala je 10 dana. Na završnoj priredbi akcije *Portal* troje djece dobilo je od Kabineta grafike nagradu – katalog Športski plakat u Hrvatskoj s CD-ROM-om.

3. *Josip Vaništa – crteži, akvareli, pasteli (1945.-2005.)*; organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; otvorenje: 24. svibnja 2005.

Retrospektivna izložba hrvatskog slikara Josipa Vanište sadržavala je oko 180 djela: crteža, akvarela i pastela nastalih od 1945. do 2005. Četrdesetak novijih radova prvi put je predstavljeno hrvatskoj javnosti. Josip Vaništa imao je iznimno važnu ulogu u epohalnim kretanjima pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća u tendencijama radikalnog kidanja s ograničenjima toga vremena i u bitnom proširenju prostora slobode, proširivanju područja istančanog i apartnog senzibiliteta. Povod izložbi bila je nedavno objavljena monografija o Vaništi likovnog kritičara Zdenka Tonkovića, te umjetnikov 80. rođendan. Koncepciju izložbe potpisuje mr. sc. Slavica Marković, predgovor u katalogu akad. Tonko Maroević, a likovni postav akademici Josip Vaništa i Ante Vulin. Katalošku obradu radova u katalogu načinila je Ružica Pepelko.

4. *Grafike starih majstora iz zbirke faksimila Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*; organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; koncepcija izložbe i predgovor u katalogu: Margarita Sveštarov Šimat; otvorenje: 28. rujna 2005.

U Kabinetu grafike bilo je, posredovanjem grafičkih faksimila, moguće razgledati najveća grafička djela europskih starih majstora od 15. do 18. st. koja se čuvaju u zbirkama bečke Albertine i Dvorske biblioteke. Premda su nastali još 1921., smatraju se u tehničkom smislu remek djelima ove vrste simulacije originala. Izložba nastavlja projekt započet 2002. kada je najavljeno ciklično pojavljivanje izložbi faksimila kako bi s jedne strane građa bila zaštićena, a s druge kako bi se pokazala remek djela koja u našim zbirkama nije moguće vidjeti. U opremi izložbe, koja svojim djelima pruža vizualni doživljaj autentičnih djela, posebna je pozornost bila usredotočena na edukacijski dio. Također, omogućujući usporedbu s nekoliko originala iz Kabineta grafike, predočeni su osjetljivi parametri razlikovanja izvornika od njegova faksimila koji osobito upozoravaju na poteškoće u određivanju izvornosti stare građe. Uz izložbu je tiskan katalog – vodič edukacijskog sadržaja sa svim reproduciranim izlošcima.

5. *Pavao Gavranić – radovi iz Kabineta grafike*; organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; koncepcija izložbe i predgovor u katalogu: Vesna Kedmenec Križić; otvorenje: 7. studenoga 2005.

U prostoru Kabineta grafike održana je izložba Pavla Gavranića (1905.-1973.) u povodu 100. obljetnice njegova rođenja. Na izložbi se mogao pogledati izbor od stotinjak njegovih radova – plakata, crteža, grafika, predložaka za ilustracije i plakate koji se čuvaju u fundusu Kabineta grafike. Pavao Gavranić bio je svestrani likovni umjetnik i pedagog koji se nadasve istaknuo svojim sjajnim radovima na području grafičkog dizajna. Bavio se dizajnom plakata, ilustracijama (npr. ilustracije i naslovnice časopisa *Svijet* tridesetih godina dvadesetog stoljeća), crtežom, grafikom, slikarstvom, animiranim filmom, nacrtima za poštanske marke, ali i poviješću umjetnosti (doktorirao je iz povijesti umjetnosti na sveučilištu u Pragu 1938.). Važan dio Gavranićeva djelovanja bio je i pedagoški rad. Održao je mnogobrojna predavanja iz likovne umjetnosti te predavao povijest umjetnosti na Državnoj obrtnoj školi, Saveznoj grafičkoj školi, Višoj pedagoškoj školi i Višoj grafičkoj školi u Zagrebu. Namjera je izložbe pružiti slojeviti uvid u glavninu Gavranićeva raznolika likovnog opusa i približiti široj javnosti tog sjajnog, ali pomalo zaboravljenog umjetnika. Izložbu je pratio bogato ilustrirani katalog.

6. *Zbirka starih majstora Kabineta grafike (Talijanski majstori 18. st.)*; organizacija: Kabinet grafike; mjesto izložbe: Kabinet grafike; koncepcija izložbe i predgovor u katalogu: Margarita Sveštarov Šimat; otvorenje: 19. prosinca 2005.

Realizacija drugog djela izložbe starih majstora grafičara koji su djelovali u Italiji od 16. do 18. st. obuhvatila je građu 18. st. predstavivši razdoblje kroz 120 grafičkih listova (odabir od 151 otiska obrađenih u pratećem katalogu). Izložba je

slijedila koncept prethodnog predstavljanja grafike 16. i 17. st. koja je održana u Kabinetu grafike u ožujku ove godine. Uz osnovne tehničke odrednice koje omogućavaju raspoznavanje najučestalijih tehnika, odabrane grafičke listove pratile su i legende koje se nisu ograničile samo na osnovne podatke već su pružile prošireni uvid u stilsku narav i kulturno-umjetničko značenje pojedinog otiska. Izložba je pružila cjeloviti pregled uzoraka produkcije grafike toga razdoblja u Italiji od reproduktivne do umjetničke grafike kao i uzoraka velikih *kompendija znanja* i sklonost serijalnoj produkciji (npr. *zbirke portreta*) koje su karakteristične za ovo prosvijećeno europsko razdoblje.

Izložbe grafika starih majstora, faksimila i Pavla Gavranića posjetili su u organiziranim skupinama u okviru redovito uspostavljene suradnje studenti Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Likovne akademije i pedagoškog odjela Likovne akademije u Zagrebu, studij muzeologije i postdiplomski studij muzeologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Posjeti su bili organizirani i praćeni od prof. S. Cvetnića, F. Dulibića te N. Albanežea s Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, te prof. F. Parea, N. Arbanasa, Bičanića te A. Novina s Likovne akademije u Zagrebu.

Uz stručno fokusirana vodstva po izložbama uspostavljena je i suradnja s Odsjekom za povijest umjetnosti na razini seminara koji su održani uz prisutnost prof. F. Dulibića na temu grafičkih tehnika. Održan je prvi dio predavanja i seminara o grafičkim tehnikama na izvornom materijalu i faksimilima u trajanju od 3 x 2 školska sata za studente prve godine povijesti umjetnosti (studeni). Prvi ciklus obuhvaća staru građu tradicionalnih tehnika, a drugi ciklus suvremenu građu.

Izdavačka djelatnost

1. Katalog i pozivnica izložbe Zbirka starih majstora Kabineta grafike (Talijanski majstori 16. i 17. st.), urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, predgovor: Margarita Sveštarov Šimat.

2. Katalog, pozivnica i plakat izložbe Josip Vaništa – crteži, akvareli, pasteli, urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, predgovor: akad. Tonko Maroević.

3. Katalog izložbe Grafike starih majstora iz zbirke faksimila Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, predgovor: Margarita Sveštarov Šimat.

4. Katalog, plakat, pozivnica izložbe Pavao Gavranić (radovi iz Kabineta grafike), urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, predgovor: Vesna Kedmenec Križić.

5. Katalog i pozivnica Zbirka starih majstora Kabineta grafike (Talijanski majstori 18. st.), urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, predgovor: Margarita Sveštarov Šimat.

6. Monografija Vanja Radauš – crteži, biblioteka Crteži i grafike, knj. 2., urednica izdanja: mr. sc. Slavica Marković, autorica monografije: mr. sc. Slavica Marković (recenzenti: akademkinja Vera Horvat Pintarić i akademik Vladimir Marković).

Stručna suradnja, putovanja i seminari

Dana 27. siječnja 2005. *Ružica Pepelko* prisustvovala je seminaru *Kultura 2000.* koji se održavao u organizaciji Saveznog kancelarstva Republike Austrije, Cultural Control Point Austria, Austrijskog kulturnog foruma u Zagrebu, Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Matice hrvatske. Na seminaru se predstavljao program Europske unije sa svrhom promicanja kulturne suradnje i

međunarodnog dijaloga između zemalja Europske unije. Programom su obuhvaćene dramske i vizualne umjetnosti, kulturna baština i književnost. Sudjelovala je također na svjetskom kongresu o muzejskoj dokumentaciji CIDOC 2005 s izlaganjem Primjer multimedijske muzejske dokumentacije. Ova godišnja konferencija Komiteta za dokumentaciju CIDOC Međunarodnog komiteta za muzeje ICOM održana je u Zagrebu 24.-27. svibnja 2005. s temom *Dokumentacija i korisnici*, s ciljem okupljanja stručnjaka na polju primjene informatičke tehnologije u muzejima. Boravila je kao stipendistica na tromjesečnom stručnom i znanstvenom usavršavanju u Kupferstichkabinettu (Staatliche Museen zu Berlin) u Berlinu od 5. rujna do 2. prosinca 2005. s ciljem stjecanja praktičnog iskustva u toj njemačkoj muzejskoj ustanovi te usavršavanja znanja u djelatnostima muzejske struke pri realizaciji izložaba, radu na djelima iz fundusa te radi uspostavljanja kulturnog dijaloga i razmjene praktičnih iskustava između njemačke i hrvatske muzejske ustanove. Stručno usavršavanje omogućila je Zaklada Rave instituta za odnose s inozemstvom (Rave-Stiftung, Institut für Auslandsbeziehungen) iz Stuttgarta, uz suglasnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Slavica Marković i *Vesna Kedmenec Križić* sudjelovale su na godišnjoj konferenciji CIDOC-a, Dokumentacija i korisnici, te na MDC-ovim događanjima uz 50. obljetnicu postojanja, s predavanjem Muzeji i korisnici – Realizacija i evaluacija projekata namijenjenih posjetiteljima muzeja – njemački muzeji (interaktivna radionica) – Informatizacija muzeja u Hrvatskoj: umjetnički muzeji i povijesni muzeji.

S. Marković sudjelovala je 17. i 18. listopada 2005. na seminaru s temom *Sponzorstvo u muzejima*, u organizaciji Muzeja suvremene umjetnosti. Predavači su bili ugledni stručnjaci iz Europe i Amerike.

Tijekom jeseni posjetila je Venecijanski bijenale i Međunarodni bijenale grafike u Ljubljani.

Stručna napredovanja

U kolovozu 2005. Tanja Lisec stekla je muzejsko zvanje više muzejske tehničarke.

Ostalo

Zaposleni u Kabinetu grafike tijekom godine sudjelovali su u radu redovitih i povremenih Akademijinih povjerenstava i komisija. Redovito su obavljani svi administrativni poslovi. Davana su stručna mišljenja o crtežima, grafikama i plakatima donositeljima i vlasnicima umjetnina. Obavljane su tekstualne vizualne i funkcionalne korekture elektroničkih izdanja Kabineta grafike. Obavljana su, prema potrebi, stručna vodstva najavljenim skupinama učenika tijekom trajanja izložbi. Redovito je kontrolirano stanje vlage i temperature u spremištu. Ravnateljica Kabineta grafike i svi kustosi sudjelovali su u radio i TV emisijama za vrijeme trajanja navedenih izložaba (Radio Zagreb 1 i 2, Radio Sljeme, TV 1, TV 2 i dr.). Mediji su objavili četrdesetak priloga o izložbama, izdanjima i fundusu Kabineta grafike.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Organizacija jedinice

Tijekom godine u Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti voditeljica knjižnice i administracije bila je Indira Šamec Flaschar, a poslove muzejskog tehničara obavljao je Ivan Lukinac. Radi stjecanja muzejskog zvanja kustosa u Galeriju je na osnovi Ugovora o volonterskom radu, u trajanju od godine dana, 6. svibnja 2005. primljena Antonija Žagar. Poslove kustosa obavljali su Ljerka Dulibić i Borivoj Popovčak kojem je odlukom Ministarstva kulture Republike Hrvatske 15. ožujka 2005. dodijeljeno zvanje višeg kustosa. Poslove vezane uz znanstveni projekt obavljala je Iva Pasini. Dužnost upravitelja do 3. srpnja obavljao je Đuro Vanđura. Koordinacijski odbor Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 4. srpnja 2005. donio je odluku o imenovanju Borivoja Popovčaka na položaj obavljatelja dužnosti upravitelja Strossmayerove galerije starih majstora, dok je Đuro Vanđura raspoređen na radno mjesto višeg kustosa.

Stručna djelatnost

Stalni postav

Stalni postav Galerije bio je otvoren za javnost do 25. ožujka 2005., kada je zatvoren zbog priprema oko postavljanja izložbe *Strossmayerova galerija 8. travnja 1905. – donacija biskupa J. J. Strossmayera*. Izložba je otvorena 8. travnja, a zatvorena 27. rujna 2005. Dana 6. listopada 2005. ponovno je otvoren stalni postav Galerije. Stručnjaci Galerije obavili su desetak vodstava, među kojima su bila izaslanstva crnogorske, kineske i indijske akademije te razni akademijini gosti. Dana 13. listopada 2005. Galeriju je posjetio predsjednik Republike Moldavije Vladimir Voronin.

Bibliotekarka Indira Šamec Flaschar obavila je 18-ak vodstava u atriju Akademijine palače, koja su se ticala Baščanske ploče, Škrinje sv. Šimuna i arhitekture palače.

Đuro Vanđura održao je predavanje studentima muzeologije o posebnosti ustanove u sklopu osnivača.

Povodom Dana muzeja djelatnici Galerije priredili su edukativnu igru u stalnom postavu s primjerenom radnom bilježnicom za djecu osnovnoškolske dobi. U realizaciji ovogodišnjeg projekta na temu *Spone kultura u Galeriji* sudjelovali su svi zaposlenici Galerije, izuzev kustosice Ljerke Dulibić koja je u to vrijeme bila na bolovanju.

Ove godine, Galeriju je ukupno posjetilo 2.865 posjetitelja, među kojima su bila 23 skupna posjeta.

Fundus

Početkom godine svi su djelatnici Galerije, izuzev kustosice Lj. Dulibić koja je bila odsutna zbog bolesti, bili zaposleni oko realizacije izložbe povodom Strossmayerova jubileja, što je, u svrhu izdavanja kataloga Strossmayerove donacije, podrazumijevalo popunjavanje računalne baze podataka te upotpunjavanje dokumentacije pojedinih zbirki.

U sklopu priprema za spomenutu izložbu, dugogodišnji donator fotografija Galeriji, B. Krstinić većinu je slika iz fundusa snimio. Tijekom godine oko 2/3 fundusa digitalno je obrađeno i pohranjeno po inventarskim brojevima na CD-ROM.

Đ. Vanđura je redovito održavao zbirke Svečnjak gradu Zagrebu, namijenjene Akademiji.

Sređena je hemeroteka Strossmayerove galerije za godinu 2004.

U Hrvatskom restauratorskom zavodu tijekom godine su restaurirane i zaštićene sljedeće umjetnine: Rad Nizozemske škole 16. st., Portret muškarca (SG-164), Rad Nizozemske škole 16. st., Portret žene (SG-165). Na Odsjeku za konzerviranje umjetnina Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu restaurirane su sljedeće umjetnine: Ghislandi, f. Vittore, Glava dječaka (SG-183), Bolonjska škola 17. st., Madona s djetetom (SG-479), Venecijanska škola 16. st., Glava sv. Ivana Krstitelja (SG-275), Talijanska škola 17. st., Glava Krista – fragment (SG-117), Guercino, Sv. Magdalena oplakuje mrtvog Krista (SG-171).

Razredu za medicinske znanosti Hrvatske akademije predane su na posudbu dvije slike Bele Čikoša Sesije: Autoportret (ZČ-275) i Portret grofice (ZČ-201).

Za potrebe izložbe *Umjetnost Hlebinske škole* posuđena je slika Ivana Generalića Đurini dvori (SG-629).

Kolega Denis Vokić iz Hrvatskog restauratorskog zavoda pratio je mikroklimatske promjene u galerijskim prostorima te u njima instalirao uređaje za mjerenje vlage i temperature.

Obavljena je inventura slika posuđenih iz Moderne galerije u svim Akademijinim odsjecima i razredima.

Tijekom lipnja obavljen je izvanredan popis umjetnina u Strossmayerovoj galeriji.

Izložbe, predavanja i studiji

Svi djelatnici Strossmayerove galerije radili su na pripremama za katalog i izložbu Strossmayerove donacije. Uređen je kataloški popis umjetnina i načinjeni su kratki sažeci za svaku umjetninu. Oni su obuhvaćali presjek atribucijskih postavki kroz sve kataloge Galerije, bibliografiju i izložbe na kojima je bila zastupljena dotična umjetnina. U tu svrhu fotograf-donator Boris Krstinić digitalno je, u cijelosti, obradio fundus zbirke starih majstora u Strossmayerovoj galeriji. Organizaciju, odabir i uređenje kataloga preuzeo je Đ. Vanđura. Svi su djelatnici također radili i na samom postavu izložbe *Strossmayerova galerija 8. travnja 1905. – donacija biskupa J. J. Strossmayera*, koja je uz pozdravni govor akad. Vladimira Markovića svečano otvorena 8. travnja 2005.

Đ. Vanđura je uredio i napisao pogovor u deplijanu tiskanom povodom otvaranja spomenute izložbe. Također je uredio i dopisnicu koju je objavila Hrvatska pošta.

U sklopu Strossmayerovih dana u Đakovu, Borivoj Popovčak je 20. svibnja otvorio izložbu *Donacije donatoru*. Izložba, na kojoj je predstavljen izbor iz 68 umjetnina koje su donirane biskupu i Akademiji od njenog otvorenja 1884. do biskupove smrti 1905., kronološki se nadovezivala na izložbu u Strossmayerovoj galeriji starih majstora. Za istu je izložbu Đ. Vanđura uredio katalog i napisao predgovor.

Đ. Vanđura je u svibnju u Sisku otvorio izložbu slika Zlatka Šulentića iz Strossmayerove galerije, za koju je napisao i predgovor u katalogu.

Kustosica Lj. Dulibić u listopadu je sudjelovala na znanstvenom skupu *Dani Cvite Fiskovića* s izlaganjem Slike 14. stoljeća iz zbirke Strossmayerove galerije.

Obavljatelj dužnosti upravitelja B. Popovčak u sklopu godišnjeg odmora boravio je dva tjedna u Francuskoj te studirao zbirke u Louvreu i u Musée Condé u Chantillyu. Za vrijeme posjeta Venecijanskom biennalu prostudirao je zbirku slika starih majstora u Museo di Corer.

Kustosica Lj. Dulibić u vlastitom je aranžmanu, poradi konzultacije literature, kratko boravila u Kunsthistorisches Institutu i Sveučilišnoj biblioteci u Grazu. Također u vlastitom aranžmanu posjetila je izložbu Histria – Opere d'arte restaurate: da Paolo Veneziano a Tiepolo u Trstu. U okviru istog putovanja posjetila je i Gradski muzej u Gorici.

Donacije i otkupi

Boris Krstinić donirao je fotografije zbirke slika Strossmayerove galerije, digitalno obrađene na CD-ROM-ovima. I ovom mu se prilikom srdačno zahvaljujemo.

Ostalo

Zaposleni su tijekom prošle godine sudjelovali u radu redovitih i povremenih Akademijinih komisija i tijela.

Tijekom 2005. stručnjaci Strossmayerove galerije redovito su strankama pružali pismena i usmena mišljenja o umjetninama. Napisano je 49 stručnih ekspertiza i procjena privatnim vlasnicima, ustanovama ili zavodima.

Đ. Vanđura je u veljači za HTV snimio prilog o sv. Ceciliji u starom slikarstvu, a u ožujku prilog o Strossmayeru i njegovom sabiranju umjetnina. U travnju je u Vjesniku objavio tekst o biskupu Strossmayeru, a u svibnju, također u Vjesniku, tekst o đakovačkim Strossmayerovim danima.

Đ. Vanđura popisao je ostavštinu akademika Matka Peića radi preventivne zaštite.

Kustosica Lj. Dulibić predstavila je djelatnost Strossmayerove galerije na HTV-u, kao gošća emisije Nulti sat koja se emitira u okviru obrazovnog programa.

B. Popovčak bio je član umjetničkog odbora 39. zagrebačkog salona.

U velikoj sjedničkoj dvorani Akademijine palače postavljena je galerija portreta svih predsjednika od osnivanja Akademije do danas.

U okviru međuakademijske suradnje u Galeriji je od 27. listopada do 10. studenoga boravila dr. Tatjana Petrasova.

Biblioteka

Bibliotekarica I. Šamec Flaschar kontinuirala je signiranje priručne biblioteke u bazu Libri (sa 200 novih kataložnih podataka ukupno je katalogizirano 6.619 kataložnih jedinica). S unesene četiri jedinice kontinuirana je baza Peri, pa baza trenutno broji 29 zapisa periodike. Tijekom 2005. inventirala je 115 novih svezaka knjiga i 35 svezaka periodične građe. Zamjenom je pristiglo 49 naslova, 63 naslova je donirano, dok je tri naslova kupljeno. Postojeći knjižni fond posuđivalo je 73 korisnika. Uz to je 100 svezaka primarno zaštićeno i restaurirano.

Rad na unosu novih kataložnih jedinica bio je privremeno usporen zbog intenzivnog cjelogodišnjeg rada na *Bibliografiji Strossmayerove galerije*. Taj je projekt započet kao prilog katalogu Strossmayerove donacije, tako da nova baza trenutačno broji 1.051 bibliografsku jedinicu (986 bibl. jedinica registriranih članaka iz novina i periodike te 65 bibl. jedinica iz monografskih publikacija).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom godine svi su stručnjaci radili prikaze i recenzije suvremenog izdavaštva i slikarske recentne produkcije.

Đ. Vanđura je na simpoziju povodom *Strossmayerovih dana* održao predavanje J. J. Strossmayer muzeolog.

Kustosica Lj. Dulibić je u okviru postdiplomskog studija upisala doktorski studij u trajanju od dva semestra. U časopisu Journal of Croatian Studies (43, 2002.) objavljen joj je rad History of Strossmayer Gallery in Zagreb.

Uz kontinuirani rad na proučavanju časoslova Liber Officii Beatae Mariae Virginis u Strossmayerovoj galeriji, I. Pasini je u Radovima studenata Odsjeka za povijest umjetnosti (I, 2004.) objavila ulomak diplomskog rada Tema kermes i slika Kermes, Davida Teniersa Ml. u Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu. U Peristilu (47, 2004.) objavila je članak Ikonografija kermesa u djelima Davida Teniersa Ml. – genre motivi i tumačenja amblematskih sadržaja.

Bibliotekarka I. Šamec Flaschar prisustvovala je na nekoliko kolokvija u organizaciji knjižnice Instituta "Ruđer Bošković".

B. Popovčak je za izložbu *Donacije donatoru* napisao tekst u katalogu.

Izdavačka djelatnost

Sredstvima Ministarstva kulture i Gradskog ureda za kulturu objavljena je radna bilježnica povodom muzeološke igre *Spone kultura u Galeriji.*

Sredstvima iz redovite djelatnosti Galerije digitalno su otisnuta tri plakata za oglasni pano Galerije.

JEDINICE U SASTAVU AKADEMIJINIH STRUČNIH SLUŽBI

ARHIV

Organizacija Arhiva

Arhiv je nastavio djelovati sa šest znanstvenih i stručnih jedinica, i to: Središnja zbirka, Orijentalna zbirka, Razne zbirke, Laboratorij za restauraciju i konzerviranje, Fotolaboratorij i Knjigovežnica. Ostale Akademijine jedinice daju zasebna izvješća. Upravitelj Arhiva od 1. rujna je prof. Damir Zagotta.

Arhivistička djelatnost

1. Pridržavajući se zakona i drugih propisa, uobičajeni su arhivistički poslovi obavljani redovito; pružane su usluge domaćim i stranim znanstvenicima, stručnjacima i drugim zainteresiranima, kao i ustanovama i udrugama. Uz stručnu pomoć i nadzor djelatnika u čitaonicama Središnje i Orijentalne zbirke preko 240 korisnika radilo je na preko 850 arhivalija. Istraživači su koristili i literaturu iz priručne knjižnice Arhiva (M. Jašo, T. Mršić, T. Paić-Vukić, M. Ždralović).

2. Uz redovito vođenje administrativnih poslova, prema zamolbama korisnika i u skladu s odobrenjima Koordinacijskog odbora Hrvatske akademije, pripremana je građa za snimanje (fotokopiranje, skeniranje i mikrofilmiranje) te je odabirana prioritetna građa za restauriranje i uvez (M. Jašo).

3. Nastavljeno je ažuriranje i dopunjavanje inventarnih knjiga, opisa građe i kataloga (M. Jašo, T. Mršić, T. Paić-Vukić, M. Ždralović).

3.1. Odabir i priprema proritetne glagoljičke građe za digitalizaciju (M. Jašo).

3.2. Dovršena je izrada inventarnog opisa i regesta Spinčićeve glagoljske zbirke (topografski materijal o natpisima i drugim glagoljskim spomenicima po Istri, te originali isprava 16.-18. st.), signatura VIII-161/1-32 (M. Jašo).

3.3. Nastavljen je rad na izradi cjelovitog kataloga zbirke glagoljičkih isprava *Acta Croatica* uz dopunu inventarnih opisa (provjeru datacija i indikcija), izradu nedostajućih regesta i unos u računalo (M. Jašo).

3.4. Nastavljen je rad na kolacioniranju izvornika s objavljenom korespondencijom Rački – Strossmayer te na njezinu unosu u računalo (T. Mršić).

3.5. Nastavljen je unos u računalo Inventara kodeksa, podaci su provjeravani i proširivani iscrpnijim opisom od onoga u dosadašnjem Inventaru (T. Mršić).

3.6. Nastavljena je priprema rukopisa za kompjutorsku obradu i izradu konačne verzije kataloga Orijentalne zbirke (M. Ždralović).

4. Laboratorij za restauriranje rukopisa restaurirao je metodom klasičnog restauriranja za Arhiv, Knjižnicu i Kabinet grafike ukupno 1.833 lista. U tijeku je restauriranje Bračkog arhiva (S. Gonzi).

5. Tijekom ljeta izvršena je sanacija poplavljenih arhivalija (sušenje mokrih i vlažnih karata i arhivalija, dezinfekcija poplavljenog podruma) (S. Gonzi, E. Marojević, T. Mršić).

6. Fotolaboratorij je snimao, izrađivao fotografije i reprodukcije te digitalizirao dokumente za sljedeće Akademijine jedinice: Arhiv, razrede, Izdavačku djelatnost, Strossmayerovu galeriju, kao i za potrebe akademika. Skenirano je i digitalno snimljeno 1.926 snimaka; izrađene su 262 fotografije svih formata; snimani su znanstveni skupovi, primanja, predavanja (ukupno 31); izrađeno je 40 litara kemikalija (G. Kos).

7. U Knjigovežnici je za Akademijin Koordinacijski odbor, Arhiv, Knjižnicu i Odsjek za povijesne znanosti ukupno uvezano u kožu, polu-kožu i platneni tvrdi uvez 85 knjiga i tri brošure; izrađena je jedna mapa, 29 kutija i kaširano je sedam osmrtnica (E. Marojević).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Nastavljeno je proučavanje i obrada glagoljičkih isprava iz 18. st. (zbirka *Acta Croatica*), te izrađene latiničke transliteracije za isprave sign. GL-V 1-65 (M. Jašo).

2. Dovršena je obrada glagoljičkog dijela Bratovštinske knjige sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa – provjera i dopuna podacima iz Matične knjige krštenih župe Dobrinj (1560.-1666.) (M. Jašo).

3. Prikupljani su podaci o djelima u arabičkim rukopisima prepisanima u Hrvatskoj (M. Ždralović).

4. Korištena je građa korespondencije Rački – Strossmayer kao izvor primjera semantičkih pomaka u prijedložnom polju hrvatskog jezika (T. Mršić).

5. Dovršen je rad o dokumentima o Židovima u Kvarnerskom primorju 1942., te rad o dokumentima o Židovima izbjeglima iz Nezavisne Države Hrvatske u Dalmaciju tijekom II. svjetskog rata (T. Mršić).

7. Dovršen je rad o Rimovanom pismu Slavonca, austrougarskog vojnika u Puli 1864., iz ostavštine bakarskih Štiglića (T. Mršić).

8. Obranjena je disertacija *Svijet sarajevskog kadije Mustafe Muhibbija (1786.-1854.)* (T. Paić-Vukić).

Objavljeni radovi

1. Realizacija dubinske nomenske reference identifikacije u hrvatskom i francuskom jeziku, Filologija 43, Zagreb (*T. Mršić*).

2. Kudurijev kompendij [O rukopisu obredoslovnog djela iz šerijatskog prava], Behar XIV, 70, 36-39; 3. Objavljeno je pet radova u časopisu Behar XIV, br. 70-73; 4. Napisano je nekoliko enciklopedijskih članaka, pogovora knjigama, prikaza i recenzija (*M. Ždralović*).

5. Pjesme sarajevskoga kadije Mustafe Muhibbija o jelu i piću, Etnološka tribina, br. 27-28, vol. 34/35, Zagreb, 2004.-2005., 53-60 (*T. Paić-Vukić*).

Znanstveni skupovi i predavanja

1. Sudjelovao na više javnih tribina i predavanja; 2. dešifrirao i predstavio arabičke natpise na Turskoj kući u Rijeci, Gradska vijećnica, predavanje 5. listopada 2005. (*M. Ždralović*).

3. Sudjelovao na II. kongresu arhivskih djelatnika u Dubrovniku (*D. Zagotta*).

4. The Arab World and Islam – Identities and Intercultural Interactions, Sveučilište "Sv. Kliment Ohridski", Sofija, 10.-14. svibnja 2005.; 5. Books and writing in the Ottoman world, Institut français d'études anatoliennes, Istanbul, 14.-15. listopada 2005. (*T. Paić-Vukić*).

Izložbena djelatnost

1. Odabir i priprema građe za izložbu o J. J. Strossmayeru uz znanstveni skup *J. J. Strossmayer povodom obilježavanja 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti 8. travnja – 20. svibnja 2005.*, Strossmayerova galerija, Knjižnica HAZU (*M. Jašo, T. Mršić*).

2. Pripremom i presnimcima građe sudjelovalo se u organizaciji izložbe *Giotto e le arti Bologna al tempo di Bertrando del Poggetto* u Museo Civico Medievale di Bologna (Bologna, od prosinca 2005. do ožujka 2006. (*T. Mršić, G. Kos*).

Razno

1. Održavana je nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (*T. Paić-Vukić*).

2. Održavana je nastava iz Islamske civilizacije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu; 3. mentor mr. Tatjani Paić-Vukić za izradu disertacije *Svijet sarajevskog kadije Mustafe Muhibija (1786.-1854.)*; član povjerenstva za obranu doktorske teze Mustafe Jahića, ravnatelja Gazi Husrevbegove biblioteke u Sarajevu, *Arapska gramatika u djelu Mustafe Ejubovića Al-Fawa'id al-Abdiyya* (*M. Ždralović*).

Prinove

Za Orijentalnu zbirku priskrbljene su sljedeće prinove: g. Ante Rendulić darovao je rukopis: Sirat-i mustekim, šerijatsko-obredoslovno djelo na osmanskom jeziku, pismo nashi kaligrafki hareketirani, tvrdi kartonski uvez, s. a. s. l.; g. Ivan Mirnik darovao je deset orijentalističkih knjiga tiskanih u 19. i početkom 20. st.: dr. Adolf Wahrmund, Praktisches Handbuch der osmanisch-türkischen Sprache, Giessen 1898., dr. Adolf Wahrmund, Schlüssel zum Praktisches Handbuch der osmanisch-türkischen Sprache, Giessen 1898., Hern Jelitschka, Türkische konversations – Grammatik, Heidelberg, 1895., Hern Jelitschka, Schlüsel zur Türkische Conversations, Grammatik, Heidelberg, 1897., Carl Weis, Die Kunst Türkische Sprache, Wien, s. a., A. Hassan, Kurzgefasste Grammatik der Vulgar-Arabischen Sprache mit besonderer Rückicht auf den Egyptischen Dialekt, Wien, 1869., [Perzisch] udžbenik za perzijski jezik, Brockhaus in Leipzig, s. a., Roland de Bussy i Bel Kasem Ben Sdira, Dictionnaire Français-Arabe, Alger, 1879., Roland de Bussy i Bel Kasem Ben Sdira, Dialogues Français-Arabes, Alger, 1880., Ahmed Kulender, Mali tursko-bosanski rječnik, Monastir [Bitol], 1912.

KNJIŽNICA

Osoblje, organizacija rada, sudjelovanje na skupovima i suradnja s drugim ustanovama

U Knjižnici je bilo zaposleno 15 djelatnika: upraviteljica (knjižničarska savjetnica), viša knjižničarka koja je tijekom godine stekla zvanje knjižničarske savjetnice, šest diplomiranih knjižničara, pet pomoćnih knjižničara (jedan radi

skraćeno radno vrijeme), skladištar i manipulant koji je tijekom godine položio stručni ispit i postao pomoćni knjižničar.

Uz redoviti rad u Knjižnici, pojedini djelatnici sudjelovali su u radu povjerenstava i radnih tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva i drugih organizacija i na stručnim skupovima. D. Sečić sudjelovala je kao predavačica i ispitivačica u radu povjerenstva za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci Hrvatskoga knjižničnog vijeća pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, a na Katedri za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta kao predavačica i mentorica na poslijediplomskom studiju iz knjižničarstva. U Hrvatskom knjižničarskom društvu obnašala je dužnost predsjednice Komisije za teoriju i znanstveni rad, a kao članica Tehničkog odbora za bibliotekarstvo, dokumentaciju i informacije pri Državnom zavodu za normizaciju i mjeriteljstvo Republike Hrvatske sudjelovala je u radu toga tijela. J. Leščić sudjelovala je u radu Komisije za klasifikaciju i predmetno označivanje i u Radnoj skupini za normizaciju Hrvatskoga knjižničarskog društva.

U ožujku su D. Sečić i T. Runjak sudjelovale na seminaru Konzorcija europskih znanstvenih knjižnica (Consortium of European Research Libraries – CERL) s priopćenjem The Rare Book Collection of the Croatian Academy of Sciences and Arts, a u listopadu D. Sečić je sudjelovala na Međunarodnom skupu u čast 100. obljetnice rođenja Eve Verone s priopćenjem Povijesni radovi dr. Eve Verone. J. Leščić sudjelovala je u travnju na 7. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica Republike Hrvatske, a M. Cibilić Pažin i D. Torbica 15. listopada sudjelovale su na otvaranju Mjeseca hrvatske knjige u Benkovcu.

Knjižnica je savjetom pomagala u različitim stručnim područjima specijalnim i visokoškolskim knjižnicama u Zagrebu i surađivala s Katedrom za bibliotekatstvo Filozofskog fakulteta u praktičnoj dodiplomskoj nastavi.

Akademijina izdanja

Podaci o Akademijinim publikacijama u tisku, kao i o objavljenim publikacijama redovito su se unosili u bazu podataka *Izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*. U 2005. obrađeno je 97 naslova novih Akademijinih izdanja. Svi su novi časopisi i zbornici (ukupno 29 sv.) obrađeni i analitički. Iz tiskanog Popisa izdanja od 1867. do 1985. konvertirano je i 34 svezaka starijih pojedinačnih izdanja (od čega su tri naslova obrađena i analitički) i uključeno u bazu podataka. Inventarizirano je i uvršteno u fond Knjižnice ukupno 107 svezaka (87 naslova) Akademijinih izdanja.

Izrađen je *Popis izdanja objavljenih u 2005. godini* koji će biti tiskan kao prilog u *Ljetopisu* kao i katalog izložbe Akademijinih izdanja u 2005.

Na poslovima izgradnje i održavanja baze podataka radile su dipl. knjižničarke T. Runjak i Kristina Polak-Bobić, na sadržajnoj obradi viša knjižničarka J. Leščić, na unošenju podataka o publikacijama u tisku T. Kukolja i na inventarizaciji Akademijinih izdanja pomoćna knjižničarka Gordana Matić.

Izgradnja ostalog knjižničnog fonda i zamjena publikacija

Ukupan fond knjiga povećan je za 2.280 svezaka. Najveći dio prinovljenih knjiga dobiven je kupnjom (800 sv.), veliki broj svezaka darom (700 sv., dijelom iz donacija iz prethodnih godina), dok je zamjenom prinovljeno u fond 480 svezaka knjiga (od kojih su neke također prinovljene prije, ali nisu bile obrađene). U inventar je uneseno još i 300 svezaka knjiga iz staroga neobrađenog fonda.

U 2005. je pristiglo u Knjižnicu ukupno 2.120 jedinica serijskih publikacija (brojeva časopisa i svezaka iz monografskih nizova), 103 jedinice novina i 12 CD-ROM-ova. U ožujku i rujnu rađene su reklamacije za sve hrvatske časopise koji

dolaze u knjižnicu putem kupnje i zamjene. Tijekom godine stigla su u knjižnicu 33 nova naslova časopisa tako da je predakcesijska kartoteka i računalna evidencija koncem godine narasla na ukupno 1.453 tekuća serijska naslova. U inventar je uneseno 790 kompletnih godišta serijskih publikacija.

a) Zamjena

Redovito su ažurirani podaci u bazi podataka partnera u zamjeni te su slane reklamacije za naslove koji nisu primljeni. Ukupno je u zamjenu poslano oko 1.100 svezaka Akademijinih izdanja, a od partnera primljeno 1.297 naslova serijskih publikacija i 238 svezaka knjiga.

b) Kupnja

Tijekom 2005. služba za nabavu knjiga kupila je 800 naslova novih knjiga. Knjižnica je pretplatom dobivala 79 tekućih naslova časopisa (31 domaći i 48 inozemnih). Knjižnica je i 2005. koordinirala nabavu stranih časopisa za Akademijine zavode i institute. U okviru te zadaće obavila je sve tehničke poslove vezane uz javni natječaj za izbor dobavljača, obradu prispjelih ponuda i pripremu dokumentacije za potpisivanje ugovora s odabranim dobavljačem.

c) Dar

Tijekom godine Knjižnica je dobila na dar više knjiga, separata i časopisa. Tekućih je darovanih naslova serijskih publikacija bilo 77, od čega 45 domaćih i 32 inozemna naslova. Knjige, koje još nisu sve obrađene, darovali su: Akademijina Uprava, pojedini akademici i znanstveni djelatnici te pojedine ustanove iz Hrvatske i inozemstva.

Na poslovima kupnje i zamjene građe radili su diplomirani knjižničari N. Šćukanec, T. Kukolja i D. Horvat, a na poslovima prijema i inventarizacije građe pomoćne knjižničarke Lj. Bugarin i D. Plećaš.

Obrada knjižničnog fonda

Godine 2005. signirano je, klasificirano i katalogizirano 2.465 naslova knjiga te katalogiziran 271 naslov tiskanih serijskih publikacija, a nastavljen je i rad na rekatalogizaciji postojećih serijskih naslova iz staroga kataloga na listićima. Katalogizirano je 334 posebnih otisaka te 47 jedinica sitnoga tiska.

Tijekom godine vrlo se intenzivno radilo i na normativnim bazama podataka. Normativna baza podataka osoba sadržavala je koncem godine ukupno 19.718 jedinica, baza podataka korporativnih naziva 2.520 jedinica, UDK oznaka 9.281 slog, a kontrolirani rječnik termina s uputnim sustavom 14.029 jedinica.

Na obradi građe radili su diplomirani knjižničari M. Cibilić-Pažin, J. Leščić, D. Horvat i D. Sečić te pomoćne knjižničarke Lj. Bugarin i D. Plećaš.

Pohrana i zaštita knjižničnog fonda

Tijekom 2005. dovršena je izrada vodiča po zatvorenim spremištima u prizemlju i podrumu Akademijine palače. Pritom su neke signature presložene i uređene, a sve su police opremljene aktualnim popisima signatura koje se na njima nalaze. U drugoj polovici godine započet je rad na reviziji kartoteka posudbe građe. Ponovljene su prethodne reklamacije za nevraćenu građu, a podaci o građi za koju nema izgleda da će biti vraćena uneseni su u topografske kataloge.

U svim su se spremištima redovito obavljale potrebne aktivnosti usmjerene na održavanje što bolje mikroklime: u prizemlju po potrebi ovlaživanje, a u podrumu suzbijanje prekomjerne vlage. Redovito su se zamjenjivali filteri na sustavu za ventilaciju podruma, a u prostorijama trezora kontinuirano se obavljalo odvla-

živanje, tako da je mikroklima bila uglavnom zadovoljavajuća. Tijekom godine popravljeno je i uvezano 89 svezaka knjiga.

Na poslovima u spremištima radili su Goran Matić i Željko Ovčariček, a sa knjigovežnicama je surađivala Gordana Matić.

Trezor

Tijekom godine inventarizirane su, signirane i katalogizirane 32 stare i dragocjene knjige, a više knjiga je rekatalogizirano i presignirano te preneseno iz staroga kataloga u bazu podataka koja sada broji 468 jedinica. Svim starim knjigama skeniran je naslovni list koji je unesen u fototeku, tako da su svi zapisi rijetkosti dostupni na webu opremljeni i slikama naslovnih listova. Akademijina Knjižnica do sada je jedina hrvatska knjižnica koja korisnicima pruža pogodnost da vide kako rijetke knjige koje čuva u trezoru i izgledaju.

U čitaonicu je tijekom godine korisnicima iz trezora donijeto na uporabu 78 svezaka starih i rijetkih knjiga.

Na poslovima obrade starih i rijetkih knjiga radile su T. Runjak i J. Leščić, a na posudbi starih i rijetkih knjiga Gordana Matić.

Uporaba Knjižnice i davanje obavijesti

Tijekom 2005. u Knjižnicu je učlanjeno 25 novih korisnika. U čitaonici su boravila 402 čitatelja kojima je doneseno na čitanje 2.800 svezaka knjiga, časopisa i novina, a izvan Knjižnice posuđeno je 305 svezaka, što znači da je korisnicima ukupno posuđeno 3.105 svezaka građe. Na zahtjev korisnika fotokopirano je oko 1.100 stranica iz fonda Knjižnice.

Korisnicima su na zahtjev usmeno i pismeno pružane sve vrste informacija o fondu Knjižnice i njegovu korištenju, o Akademiji i Akademijinim izdanjima općenito i sl.

Rad s korisnicima obavljali su dipl. knjižničarka N. Šćukanec te pomoćni knjižničari Gordana Matić, Goran Matić i Ž. Ovčariček.

Radna stanica za Internet

Tijekom 2005. Akademijine web stranice redovito su se ažurirale i nadopunjavale kako bi na Internet adresi http://www.hazu.hr bilo moguće dobiti što više ažurnih informacija o Akademiji i njenoj organizaciji, o pojedinim jedinicama u Zagrebu i u drugim gradovima, o Akademijinim članovima, o osobama zaposlenim u njenim zavodima te o mnogobrojnim aktualnim novostima i događanjima. Tijekom 2005. najviše novih podataka pohranjeno je u direktorij koji sadržava podatke o akademicima i u direktorij koji sadržava kalendar događanja u Akademiji. Koncem izvještajnog razdoblja na Akademijinom poslužitelju bilo je moguće konzultirati osobne stranice 113 redovitih članova (i 25 preminulih akademika), 29 članova suradnika, 40 dopisnih članova i 47 istraživača zaposlenih u Akademiji.

Tijekom godine osobni korisnički račun na radnoj stanici odnosno pristup CARNetu/Internetu dobila su 22 nova korisnika, tako da je ukupan broj otvorenih korisničkih računa koncem godine iznosio 241.

Na poslovima urednice web stranica, koordinatorice CARNet-ove radne stranice i administratorice LAN-a radila je diplomirana knjižničarka D. Torbica.

Izložbe

Koncem godine postavljena je Izložba Akademijinih izdanja u godini 2005. Izložbu su postavili T. Kukolja, K. Polak-Bobić i D. Plećaš.

Besplatna distribucija Akademijinih izdanja

Akademicima su tijekom 2005. poslana dva popisa knjiga koje oni dobivaju besplatno. Ti su popisi sadržavali ukupno 18 naslova. Osim toga za tu je svrhu redovito održavana baza podataka adresara akademika.

Na poslu obrade i održavanja adresara akademika radio je T. Kukolja, a obavijesti akademicima distribuirala je D. Plećaš.

Skladište i ekspedit

Tijekom 2005. iz tiskara i Akademijinih zavoda izvan Zagreba preuzeto je 13.826 svezaka knjiga i 1.117 separata i uskladišteno u središnjim i vanjskim skladištima ili distribuirano suizdavačima. Uređena su dva skladišta, završeno je potpuno uređenje i inventariziranje skladišta u Medvedgradskoj i Hebrangovoj ulici te je nastavljeno s uređivanjem prostora u Gundulićevoj ulici i sa selidbom iz skladišta u Križanićevoj ulici. Nastavljeno je evidentiranje stanja u skladištima i unošenje tih podataka u računalo.

Tijekom godine iz skladišta je izdano ukupno 11.814 svezaka knjiga te oko 3.000 separata. Poštom je poslano 1.590 pošiljki (zamjena, besplatni primjerci akademicima i autorski primjerci). Prodano je knjiga u vrijednosti od 41.982,00 kn.

U skladištu je radio I. Tompak, a na ekspeditu M. Kratofil.

ARBORETUM

Organizacija jedinice

Arboretum u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 25.5 ha objedinjuje više različitih sadržaja: renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, stari maslinik, rasadnik i staklenik te površine pod prirodnom vegetacijom, što određuje i različite vrste djelatnosti Arboretuma. Zbirka od 400 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja.

Rad u arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti, voditelj Arboretuma je akademik Frano Kršinić, upravitelj je dipl. inž. Ivan Šimić, a ukupno je zaposleno 16 zaposlenika.

Ivan Šimić je zaposlen na radnom mjestu asistenta od 1. travnja, dok je 21. studenog zaposleno dvoje djelatnika na radnom mjestu vatrogasnih tehničara.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Mr. sc. Maja Kovačević i dipl. inž. Ivan Šimić započeli su s izradom projekta *Studija postojećeg stanja i povijesne građe – vrednovanje Arboretuma Trsteno.*

Mr. sc. Maja Kovačević, asistentica, nastavila je praćenje promjena biljne raznolikosti na površinama arboretuma s osobitim obzirom na opožarene dijelove.

Znanstveni skupovi

Mr. sc. Maja Kovačević i dipl. inž. Ivan Šimić sudjelovali su na međunarodnom znanstveno-stručnom skupu *Suvremeno korištenje i kreativno upravljanje dvorcima, kurijama i ljetnikovcima* održanom u Zagrebu 10. studenog, s izlaganjem Gučetićev ljetnikovac u Arboretumu Trsteno – redefiniranje višestruke prenamjene.

Stručna djelatnost

Nastavljena je obnova povijesnog maslinika dijelom uništenog u požaru 2000., koja se odvija pod stručnim rukovođenjem agronoma mr. sc. Pavla Bakarića.

Tijekom kolovoza i rujna očišćena je površina oko 1 ha u sklopu povijesnog maslinika, te je posađeno 85 sadnica rijetkih i ugroženih starih dubrovačkih sorata maslina, koje su tijekom protekle tri godine uzgojene u stakleniku arboretuma. Ovim radom arboretum u svoju djelatnost uključuje i zaštitu genofonda tradicijskih i ugroženih poljodjelskih kultura, a ujedno povećava genetičku raznolikost vlastitog genofonda.

Edukativna uloga arboretuma ostvaruje se kroz stručna predavanja prigodom posjeta studentskih i učeničkih skupina te prigodom obavljanja praktičnog rada u arboretumu i izrade školskih i studentskih radova s tematikom vezanom za arboretum.

U ožujku u arboretumu je održan tečaj za turističke vodiče dubrovačkog područja s ciljem kvalitetnijeg prijenosa informacija stranim turistima.

U rujnu dipl. inž. Ivan Šimić pohađao je stručni tečaj iz njege i sanacije stabala *Vizualna metoda procjene vitaliteta stabala* održan u Zadru.

Ostali rad

U masliniku su primijenjene sve potrebne i odgovarajuće agrotehničke mjere u skladu sa sezonskim i vremenskim uvjetima. Za uklanjanje invazivnih vrsta koje su počele prekrivati sjeverni dio maslinika primjenjivana je isključivo mehanička metoda.

Kultivirane površine arboretuma održavane su redovitim i sezonskim radovima. Također su redovito održavane šetnice i putovi kroz renesansni perivoj i romantičarski perivoj na Drvarici.

Uzgoj drvenastih biljaka za potrebe održavanja i obnove perivojnih površina redovito se odvijao u stakleniku i na otvorenom rasadniku i uzgajalištu, a obuhvatio je zakorjenjivanje reznica, presađivanje i uzgoj u kontejnerima.

Tijekom proljeća pa do početka ljetne sezone, izvršeni su popravci oštećenih dijelova pletene žičane ograde oko renesansnog dijela perivoja te niske drvene ograde uz cestu kod Drvarice. Radove su izveli za to stručno osposobljeni zaposlenici Arboretuma. Također su nabavljene i postavljene nove informacijske ploče i znakovi upozorenja na cijeloj površini arboretuma.

U renesansnom perivoju na dijelu lovorova gaja radilo se redovito sanitarno čišćenje stabala u smislu održavanja zdravog i za posjetitelje sigurnog sklopa visoke vegetacije, a na pet najstarijih stabala izvedeni su neophodni zahvati odstranjivanja suhih i bolesnih dijelova metodom stručne njege stabala.

Drvored stogodišnjih kanarskih palmi na Drvarici (17 stabala) u proljeće je nakon dugogodišnjeg razdoblja ponovo očišćen od suhih listova. Zbog velike visine stabala, za obavljanje radova posuđena je dizalica s košarom.

U nasadima šimšira u starom dijelu perivoja te na Drvarici, u svrhu kvalitetnijeg zalijevanja stabala uz efekt uštede vode, postavljen je nadzemni sustav zalijevanja kap po kap koji je prema potrebi bio korišten tijekom ljetnih mjeseci.

U rujnu u perivoju na Drvarici započelo se s obnovom kamene plastike uništene u požaru godine 2000. Na mjesto starog kamenog pucala postavljena je replika koju je izradio Marin Barišić, restaurator iz Splita, za što je sredstva donirala lady Jadranka Beresford-Peirse iz Londona. U neposrednoj blizini postavljene su i dvije replike velikih cvjetnih đara iz donacije Europe Nostre. Početkom godine Arboretum je zaprimio donaciju od Europe Nostre, 14 replika kamenih cvjetnih đara za cvijeće izrađenih u tradicionalnoj kamenorezačkoj radionici s Malte oda-

kle potječu i prvobitni, stari izvornici. Ostale đare biti će postavljene u renesansnom perivoju, prema suglasnosti Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

Na ljetnikovcu i kapelici izvršena je zamjena dotrajalih drvenih ulaznih vrata.

U ožujku izvršen je popis umjetnina i starih predmeta u objektima Arboretuma: ljetnikovcu, mlinici i kapelici Sv. Jerolima, a također je izvršena provjera umjetnina pohranjenih u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku. Uviđaj i popis izradili su restauratori iz Hrvatskog restauratorskog zavoda iz Zagreba i konzervatori iz Konzervatorskog odjela Dubrovnik.

U razdoblju od 1. veljače do 30. travnja tijekom noći zaštitarsku službu obavljala je tvrtka "Zvonimir security". Protupožarna zaštita odvijala se kroz preventivne protupožarne radove koji uključuju održavanje prosjeka i protupožarnih putova te protupožarnu čuvarsku službu koja je bila organizirana danonoćno u razdoblju od 1. svibnja do 31. listopada.

Na svim navedenim poslovima tijekom prva četiri mjeseca 2005. radilo je devet zaposlenika, da bi tijekom ostalog dijela godine, zbog sudjelovanja u protupožarnom dežurstvu i zbog korištenja godišnjih odmora, njihov broj bio smanjen na četiri do pet, što je rezultiralo i smanjenjem opsega poslova.

Tijekom cijele godine obavljala se redovita čuvarska služba i naplaćivanje ulaznica posjetiteljima, pa je arboretum bio svaki dan otvoren za posjete, osim nekoliko dana vrlo jakih vremenskih nepogoda.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD U VINKOVCIMA

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na adresi: Ulica Jurja Dalmatinca 22/I, 32100 Vinkovci, u vlasništvu Poglavarstva grada Vinkovaca.

Voditelj Centra je odlukom Akademijina Predsjedništva od 27. listopada 2004. akademik *Slavko Matić*, a upraviteljica od 12. listopada 2004. dr. sc. *Anica Bilić*. U Centru za znanstveni rad u Vinkovcima u stalnom radnom odnosu su dr. sc. *Anica Bilić* u zvanju znanstvene suradnice od 1. srpnja 2005. i administrativna tajnica *Ksenija Petričić*.

Akademijin Koordinacijski odbor imenovao je 8. lipnja 2005. akad. Slavka Matića i dr. sc. Anicu Bilić urednicima edicija *Radovi* i *Posebna izdanja Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima* te dao suglasnost da u sastavu Uredničkog vijeća tih edicija budu akademici Slavko Matić, Dušan Klepac, Antun Dubravko Jelčić, Dragutin Tadijanović i Milan Maceljski te dr. sc. Anica Bilić.

Centar za znanstveni rad u Vinkovcima jedina je Akademijina ustanova na krajnjem istočnohrvatskom prostoru te je u znanstvenim projektima, organizaciji znanstvenih skupova kao i izdavačkoj djelatnosti upućen na suradnju s drugim znanstvenim i stručnim ustanovama, osobito s Akademijinim razredima nadležnima također za recenzentski postupak knjiga i članaka objavljenih u izdanjima Centra. Znanstvenoistraživačku, nakladničku i ostalu djelatnost Centra financirali su u protekloj godini Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci, Hrvatske šume d. o. o. Zagreb, te Ministarstvo kulture, otkupom objavljenih izdanja.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživačka djelatnost odvijala se u suradnji s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, Šumarskom akademijom i Šumarskim

fakultetom u Zagrebu, Hrvatskim filološkim društvom u Zagrebu, Filozofskim fakultetom, Povijesnim arhivom i Muzejom Slavonije u Osijeku, Hrvatskim znanstvenim zavodom u Pečuhu, Društvom hrvatskih književnika, gradskim knjižnicama u Vinkovcima i Vukovaru te s Maticom hrvatskom.

Dana 29. travnja 2005. potpisale su Hrvatske šume d. o. o. Zagreb i Centar za znanstveni rad u Vinkovcima Ugovor br. 1 o suradnji na znanstvenom projektu *Šuma i šumarstvo istočne Slavonije* glavnoga istraživača akad. Slavka Matića koji će se izvoditi u petogodišnjem razdoblju od 2006. do 2010.

S. Matić istražuje utjecaj uzgojnih zahvata na očuvanju bioraznolikosti i potrajnosti šuma u Hrvatskoj, šume i šumarstvo istočne Slavonije, aktualne probleme gospodarenja jelom, europske poplavne šume, minirane šume u Hrvatskoj, hrvatske poplavne šume, park šume Zagreba te održivi razvoj šuma u odnosu na strukturu i pomlađivanje šuma bukve i jele te šuma bukve u NP Plitvička jezera.

A. Bilić ustustavila je i obradila prikupljenu građu iz književnoga opusa pisca franjevca Mladena Barbarića i dovršila izradbu bibliografskoga popisa njegovih djela, čime je zaokružila izradbu cjelovite i opsežne studije o književnom opusu Mladena Barbarića. Dovršila je istraživanje o sv. Ivanu Kapistranu u hrvatskoj književnosti. Priredila je za tisak studije o Mladenu Barbariću i sv. Ivanu Kapistranu te nakon recenzentskog postupka u Razredu za književnost objavila knjigu Zaboravljeni pisac i zapostavljeni svetac u Posebnim izdanjima Centra, knj. XVII.

Dovršila je i druga tekuća istraživanja te uobličila teme Predodžbeno i osjetilno u noveli Na Badnjak Ksavera Šandora Gjalskoga, O knjiškom bećaru i njegovu prototipu, Mjesni govor Retkovaca, Ivan Kozarac i literarna Slavonija, Između Krnjaša i Nevkoša, Knjiški Krnjaš, Slavonija hraniteljica, Inkorporacija mitoloških bića u suvremenu prozu Mladena Kušeca i Crtice iz prošlosti Šarengrada Mladena Barbarića – skriveni pripovjedni žanr, te ih predala za tisak.

U tijeku su istraživanja na temu *Joza Ivakić i dijalekti* te *Slavoničnost dramskih djela Joze Ivakića*.

A. Bilić je vanjska suradnica na znanstvenoistraživačkom projektu *Od građe do analize – nepoznati hrvatski pisci XIX. i XX. stoljeća* glavnoga istraživača akad. Antuna Dubravka Jelčića. Organizirala je i bila voditeljicom znanstvenog skupa *Slavonski dijalekt* u Vinkovcima 11. i 12. studenoga 2005. Urednica je Zbornika radova sa znanstvenoga skupa *Slavonski dijalekt s posebnim naglaskom na posavskom poddijalektu*, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2005., 272 str. Urednica je časopisa Vukovarsko-srijemski učitelj, br. 2, Hrvatski pedagoško-književni zbor Vukovarsko-srijemske županije, Vukovar, 2005., 155 str.

Nakladnička djelatnost

Objavljena izdanja

D. Klepac, Der grösste zusammenhängende Stieleichenwald in Kroatien Spačva, Kroatische akademie der Wissenschaften und Künste, Zentrum für Wissenschaftliche Forschung in Vinkovci, Hrvatske šume d. o. o. Zagreb, Zagreb, 2005., 117 str.

Akademijin Koordinacijski odbor dao je 3. listopada 2003. suglasnost za objavljivanje njemačkog prijevoda monografije akademika D. Klepca, Najveća cjelovita šuma hrasta lužnjaka u Hrvatskoj – Spačva, u nakladi Hrvatskih šuma d. o. o. Zagreb.

A. Bilić, Zaboravljeni pisac i zapostavljeni svetac, Studije o Mladenu Barbariću i svetom Ivanu Kapistranu, Posebna izdanja – Hrvatska akademija

znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, knj. XVII, urednik akad. Dubravko Jelčić, recenzenti akademici Dubravko Jelčić i Nikola Batušić, Zagreb – Vinkovci, 2005., 199 str.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima

S. Matić izložio je pozivno predavanje Natural Forests Penduculate Oak (*Quercus robur* L.) in Croatia, na međunarodnoj konferenciji *Natural Forests in the Temparate Zone of Europe – Values and Utilisation* 13.-17. listopada 2003., Transcarpathia, Ukrajina; sudjelovao je na IUFRO-vom (International Union of Forest Research Organization) znanstvenom skupu *Virgin Forests of Slovakia and silviculture following natural principles*, 2.-6. rujna 2003., Zvolen, Slovačka; na 125. obljetnici Kraljevskog nadzorništva za pošumljenje krasa krajiškog područja – Inspektorata za pošumljavanje krševa, goleti i uređenje bujica, Senj, 28. studenog 2003.; na IUFRO-vom znanstvenom skupu *Zagreb School of Silviculture: Following the Nature*, održanom od 30. kolovoza do 3. rujna 2004. u Zagrebu; na IUFRO-vom znanstvenom skupu *Anti-erosive and Water Protective Role of the Forest and the Methods of its Preservation and improvement*, održanom 23. studenog 2004. u Zagrebu; na skupu PRO SILVA, Asocijacija europskih šumara za promicanje gospodarenja šumama po prirodnim načelima, održanom od 1. do 5. lipnja 2005., Zagreb – Delnice – Bjelovar – Đurđevac – Lipovljani.

A. Bilić sudjelovala je na *Danima Hvarskog kazališta* na Hvaru 4.-7. svibnja 2005. s temom Ivan Kozarac i literarna Slavonija, na međunarodnom *Hrvatskom filološkom skupu 10* u Opatiji 22.-25. lipnja 2005. izložila je temu Inkorporiranje mitoloških bića u suvremenu prozu Mladena Kušeca, na *V. danima Julija Benešića* u Iloku 21.-22. listopada 2005. priopćila je temu Crtice iz prošlosti Šarengrada Mladena Barbarića – skriveni pripovjedni žanr, na *Šokačkoj riči* u Vinkovcima 11. i 12. studenoga 2005. temu Joza Ivakić i dijalekti, a na *Krležinim danima* u Osijeku 8. i 9. prosinca temu Slavoničnost dramskih djela Joze Ivakića.

Predavanja

A. Bilić održala je 8. veljače 2005. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci javno predavanje Ivan Kozarac između Krnjaša i Nevkoša u povodu 120. obljetnice rođenja Ivana Kozarca; 17. ožujka 2005. u OŠ "Josip Kozarac" u Vinkovcima održala je predavanje Hrvatski jezik na manifestaciji Volim i učim svoj hrvatski u sklopu *Dana hrvatskoga jezika*; 13. rujna 2005. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci predavanje Slavonija hraniteljica kao popratni sadržaj *40. vinkovačkih jeseni.*

Nagrade

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske nagradilo je 25. lipnja 2005. u Zagrebu S. Matića državnom nagradom za znanost za godinu 2004. za životno djelo – za cjelokupni znanstvenoistraživački rad u području biotehničkih znanosti.

Objavljeni radovi

S. Matić

Prilozi u knjigama i zbornicima:

Uvodna riječ, Šumarski institut Jastrebarsko, Monografija 1945.-2005., Zagreb, 2005., 5-9; Proslov, Poplavne šume u Hrvatskoj, Akademija šumarskih znanosti, Zagreb, 2005., 5-10.

I. Anić, S. Matić i *M. Oršanić*, Natural Forests of Pendunculate Oak (*Quercus robur* L.) in Croatia, B. Commarmot, F. D. Hamor (ur.), Natural Forests in Temperate Zone of Europe – Values and Utilisation, Birmensdorf, Swiss Federal Research Institute WSL, Rakhiv, Carpathian Biosphere Reserve, 2005., 135-141.

B. Prpić, S. Matić, P. Jurjević, H. Jakovac i *I. Milković*, Općekorisno i gospodarsko značenje poplavnih šuma, Poplavne šume u Hrvatskoj, Akademija šumarskih znanosti, Zagreb, 2005., 50-68.

I. Anić, S. Matić, M. Oršanić i *B. Belčić*, Morfologija i struktura šuma poplavnih područja, *ibid.*, 245-262.

I. Anić, S. Matić, M. Oršanić i *Ž. Majer*, Pomlađivanje i njega šuma poplavnih područja, *ibid.*, 263-276.

S. Matić, M. Oršanić i *I. Anić*, Sjemenarstvo i rasadničarstvo najvažnijih vrsta drveća poplavnih šuma, *ibid.*, 277-296; Osnivanje šumskih kultura i plantaža glavnih vrsta drveća poplavnih šuma, *ibid.*, 297-308.

Prilozi u časopisima:

Srednjoškolska i visokoškolska nastava u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na potrebe šumarske prakse, Šumarski list, 5-6, Zagreb, 2005., 302-305.

A. Bilić

Knjiga:

Zaboravljeni pisac i zapostavljeni svetac, Studije o Mladenu Barbariću i svetom Ivanu Kapistranu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Posebna izdanja, knj. XVII, Zagreb – Vinkovci, 2005., 199 str.

Brošura:

Šokačka rič ide dalje podmlađena Štokavčićima, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2005., 10 str.

Prilozi u knjigama i zbornicima:

Fra Mladen Barbarić između historiografije i fikcije, Pasionska baština 2004, Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Vukovar kao paradigma muka, Zbornik radova 4. međunarodnoga znanstvenoga simpozija, Vukovar, 2005., 108-128; Igra i svečanost u dramskim djelima Mladena Barbarića, Dani Hvarskoga kazališta, Igra i svečanost u hrvatskoj književnosti i kazalištu, Hrvatska akademija znanosti umjetnosti i Književni krug, Zagreb – Split, 2005., 334-351; Govor mjesta Retkovaca, Šokačka rič 2, Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa Slavonski dijalekt, Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 2005., 5-21; Šokačka rič ide dalje podmlađena Štokavčićima, *ibid.*, 257-265.

Prilozi u časopisima:

Šokačka rič 2, Život i škola, časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, god. L, br. 12, Osijek, 2004., 148-151; Knjiški Krnjaš, Kolivka, glasilo udruge Vinkovački šokački rodovi, god. II, br. 2, Vinkovci, 2005., 12-14; O knjiškom bećaru i njegovu prototipu, Putujući Slavonijom, godišnjak za povijest, kulturu, pouku i razonodu za 2006. godinu, SN Privlačica, 2005., 78-94.

Ostale aktivnosti

U Općinskoj knjižnici i čitaonici u Drenovcima predstavljena je 25. studenog 2005. nakladnička djelatnost Akademijina Centra u Vinkovcima, s posebnim osvr-

tom na knjigu *Ivane Iskre-Janošić*, Urbanizacija Cibala i razvoj keramičarskih središta, te *A. Bilić*, Mali i(li) zanemareni pisci, Studije i eseji i Zaboravljeni pisac i zapostavljeni svetac, Studije o Mladenu Barbariću i svetom Ivanu Kapistranu.

Centar je nastavio s aktivnostima u nabavljanju stručne literature za knjižnicu, i to kupovinom (dva naslova), razmjenom (22 naslova) i donacijom (26 naslova) knjiga, te pretplatom (tri naslova), razmjenom (sedam naslova) i donacijom (pet naslova) časopisa drugih Akademijinih jedinica te znanstvenih, kulturnih i drugih ustanova.

U okviru Centra djeluje knjižnica Društva inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Vinkovci.

Centar je, također, uspješno nastavio suradnju sa znanstvenim i kulturnim ustanovama, fakultetima i školama na prostoru istočne Hrvatske, te s medijima javnog priopćavanja.